

Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis

L 330

Izdevums
latviešu valodā

Tiesību akti

48. sējums

2005. gada 16. decembris

Saturs

I	<i>Tiesību akti, kuru publicēšana ir obligāta</i>	
★	Apvienoto Nāciju Organizācijas Eiropas Ekonomikas komisijas (ANO/EEK) Noteikumi Nr. 25 — Vienoti noteikumi transportlīdzekļa sēdekļos iebūvētu vai neiebūvētu pagalvju apstiprināšanai	1
★	Apvienoto Nāciju Organizācijas Eiropas Ekonomikas komisijas (ANO/EEK) Noteikumi Nr. 26 — Vienoti noteikumi transportlīdzekļu apstiprināšanai attiecībā uz to ārējiem izvirzījumiem.	26
★	Apvienoto Nāciju Organizācijas Eiropas Ekonomikas komisijas (ANO/EEK) Noteikumi Nr. 28 — vienoti noteikumi skaņas signālierīču apstiprināšanai un mehānisko transportlīdzekļu apstiprināšanai attiecībā uz to skaņas signāliem	42
★	Apvienoto Nāciju Organizācijas Eiropas Ekonomikas komisijas (ANO/EEK) Noteikumi Nr. 44 — Vienoti noteikumi par mehānisko transportlīdzekļu pasažieru bērnu ierobežotājierīču apstiprināšanu ("bērnu ierobežotājsistēmas").	56
★	Apvienoto Nāciju Organizācijas Eiropas Ekonomikas komisijas (ANO/EEK) Noteikumi Nr. 105 — Vienotās prasības to transportlīdzekļu apstiprinājumam, kas paredzēti bīstamu kravu pārvadājumiem, attiecībā uz transportlīdzekļu konstrukcijas raksturīgajām īpatnībām	158
★	Apvienoto Nāciju Organizācijas Eiropas Ekonomikas komisijas (ANO/EEK) Noteikumi Nr. 112 — Vienoti noteikumi par mehānisko transportlīdzekļu galveno lukturu apstiprināšanu, ja tie izstaro asimetrisku tuvo, tālo vai abas gaismas un ir aprīkoti ar kvēlspuldzēm	169
★	Apvienoto Nāciju Organizācijas Eiropas Ekonomikas komisijas (ANO/EEK) Noteikumi Nr. 113 — Vienoti noteikumi par mehānisko transportlīdzekļu galveno lukturu apstiprināšanu, ja tie izstaro simetrisku tuvo, tālo vai abas gaismas un ir aprīkoti ar kvēlspuldzēm	214

Cena: EUR 38

LV

Tiesību akti, kuru virsraksti ir gaišajā drukā, attiecas uz kārtējiem jautājumiem lauksaimniecības jomā un parasti ir spēkā tikai ierobežotu laika posmu.

Visu citu tiesību aktu virsraksti ir tumšajā drukā, un pirms tiem ir zvaigznīte.

I

(Tiesību akti, kuru publicēšana ir obligāta)

**Apvienoto Nāciju Organizācijas Eiropas Ekonomikas komisijas (ANO/EEK) Noteikumi Nr. 25 —
Vienoti noteikumi transportlīdzekļa sēdekļos iebūvētu vai neiebūvētu pagalvju apstiprināšanai (*)**

1. DARBĪBAS JOMA
- 1.1. Šie noteikumi attiecas uz pagalvju ierīcēm, kas atbilst vienam no turpmāk 2.2. punktā definētajiem tipiem ⁽¹⁾.
- 1.1.1. Tas neattiecas uz pagalvju ierīcēm, ko var pierīkot salokāmiem sēdekļiem vai sēdekļiem, kas vērsti uz sāniem vai uz aizmuguri.
- 1.1.2. Tas attiecas uz pašām sēdekļa atzveltnēm, ja tās ir konstruētas tā, ka kalpo arī kā pagalvji, kā definēts turpmāk 2.2. punktā.
2. DEFINĪCIJAS
- Šajos noteikumos:
- 2.1. “transportlīdzekļa tips” ir mehānisko transportlīdzekļu kategorija, kas neatšķiras tādos būtiskos aspektos kā:
 - 2.1.1. pasažieru salonu veidojošās virsbūves līnijas un iekšējie izmēri;
 - 2.1.2. sēdekļu tipi un izmēri;
 - 2.1.3. pagalvju stiprinājumu un transportlīdzekļa korpusa attiecīgo daļu tipi un izmēri gadījumā, ja pagalvi piestiprina tieši pie transportlīdzekļa korpusa,
- 2.2. “pagalvis” ir ierīce, kuras funkcija ir ierobežot pieauguša pasažiera galvas pārvietošanos atpakaļvirzienā attiecībā pret tā torsu, lai samazinātu šā pasažiera mugurkaula savainošanas risku satiksmes negadījumā;
 - 2.2.1. “iebūvēts pagalvis” ir pagalvis, kuru veido sēdekļa atzveltnes augšējā daļa. Pagalvji, kas atbilst turpmāk 2.2.2. un 2.2.3. punktā minētajām definīcijām, bet kurus nevar noņemt no sēdekļa vai transportlīdzekļa korpusa citādi, kā tikai ar instrumentiem vai pēc daļējas vai pilnīgas sēdekļu aprīkojuma noņemšanas, atbilst minētajai definīcijai;
 - 2.2.2. “noņemams pagalvis” ir pagalvis, kas izveidots kā no sēdekļa atdalāma sastāvdaļa, kura paredzēta ievietošanai un automātiskai nofiksēšanai sēdekļa atzveltnes korpusā;
 - 2.2.3. “atsevišķs pagalvis” ir pagalvis, kas izveidots kā sēdekļa atsevišķa sastāvdaļa, kura paredzēta ievietošanai un/vai automātiskai nofiksēšanai transportlīdzekļa korpusā;

(*) Iekļaujot 03 grozījumu sēriju

(¹) M₁ kategorijas transportlīdzekļu pagalvjiem, kas atbilst Noteikumu Nr. 17 nosacījumiem, nav jāatbilst šo noteikumu nosacījumiem.

- 2.3. "sēdekļu tips" ir sēdekļu kategorija, kas neatšķiras pēc saviem izmēriem, konstrukcijas vai polsterējuma, taču tie var atšķirties pēc apdares un krāsas;
- 2.4. "pagalvja tips" ir pagalvju kategorija, kas neatšķiras pēc saviem izmēriem, konstrukcijas vai polsterējuma, taču var atšķirties pēc krāsas un pārseguma;
- 2.5. sēdekļa "atskaites punkts" ("H punkts") (skatīt šo noteikumu 3. pielikumu) ir cilvēka ķermeni atveidojoša manekena teorētiskās rotācijas ass punkts starp kāju un torsu sēdekļa vertikālajā garenvirzienā;
- 2.6. "atskaites līnija" ir taisna līnija, kas piecdesmitās procentīles pieauguša vīrieša svaram un izmēriem atbilstošam pārbaudes manekenam vai pārbaudes manekenam ar identiskiem parametriem iet caur kājas un gurnu locītavu un kakla un krūškurvja locītavu. Šo noteikumu 3. pielikumā attēlotajam manekenam atskaites līnija sēdekļa H punkta noteikšanai ir tā, kura parādīta šā pielikuma papildinājuma 1. attēlā;
- 2.7. "galvas līnija" ir taisna līnija, kas iet caur galvas smaguma centru un caur kakla un krūškurvja locītavu. Kad galva ir miera stāvoklī, galvas līnija atrodas atskaites līnijas pagarinājumā;
- 2.8. "salokāms sēdekļis" ir sēdekļis, kas paredzēts neregulārai izmantošanai un normāli ir salocīts;
- 2.9. "regulēšanas sistēma" ir ierīce, ar kuru sēdekli vai tā daļas var ieregulēt stāvoklī, kas atbilst sēdoša pasažiera ķermeņa formai.

Cita starpā šī ierīce atļauj:

- 2.9.1. garenvirziena regulēšanu,
- 2.9.2. vertikālu regulēšanu,
- 2.9.3. leņķa regulēšanu;
- 2.10. "regulēšanas sistēma" ir ierīce, ar kuru sēdekli vai vienu no tā daļām var regulēt vai pagriezt bez fiksesta starpstāvokļa, lai nodrošinātu ērtu piekļuvi telpai aiz attiecīgā sēdekļa.

3. APSTIPRINĀJUMA PIETEIKUMS

- 3.1. Apstiprinājuma pieteikumu iesniedz sēdekļa vai pagalvja tirdzniecības zīmes vai preču zīmes turētājs vai tā atbilstoši pilnvarots pārstāvis.
- 3.2. Tam jāpievieno šādi turpmāk minētie dokumenti trīs eksemplāros:
- 3.2.1. pagalvja sīks apraksts, kurā jo īpaši norādīts polsterējuma materiāla vai materiālu veids un vajadzības gadījumā tā tipa vai to tipu sēdekļu stiprinājumu un stiprinājuma detaļu novietojums un specifikācijas, kuru pagalvjiem prasa apstiprinājumu;
- 3.2.2. "noņemama" pagalvja gadījumā (skatīt definīciju 2.2.2. punktā):
- 3.2.2.1. tā tipa vai to tipu sēdekļu sīks apraksts, kuru pagalvjiem prasa apstiprinājumu,
- 3.2.2.2. dati, kas norāda transportlīdzekļu tipu vai tipus, kuros paredzēts uzstādīt 3.2.2.1. punktā minētos sēdekļus;

- 3.2.3. "atsevišķa" pagalvja gadījumā (skatīt definīciju 2.2.3. punktā):
- 3.2.3.1. sīks tās konstrukcijas zonas apraksts, pie kuras paredzēts stiprināt pagalvi,
- 3.2.3.2. dati, kas raksturo transportlīdzekļu tipu, kuros paredzēts uzstādīt pagalvjus,
- 3.2.3.3. korpusa raksturīgo daļu un pagalvja rasējumi mērogā; rasējumos jābūt parādītam paredzētajam apstiprinājuma numura novietojumam attiecībā pret apstiprinājuma zīmes apli;
- 3.2.4. sēdekļa un pagalvja raksturīgo daļu rasējumi mērogā. Rasējumos jābūt parādītam paredzētajam apstiprinājuma numura novietojumam attiecībā pret apstiprinājuma zīmes apli.
- 3.3. Par apstiprinājuma pārbaūžu veikšanu atbildīgajam tehniskajam dienestam jāiesniedz:
- 3.3.1. Ja pagalvis ir "iebūvēta" tipa (skatīt definīciju 2.2.1. punktā) – četri nokomplektēti sēdekļi.
- 3.3.2. Ja pagalvis ir "noņemama" tipa (skatīt definīciju 2.2.2. punktā):
- 3.3.2.1. pa diviem sēdekļiem no katra tipa, kurus paredzēts aprīkot ar pagalvi;
- 3.3.2.2. $4 + 2N$ pagalvji, kur N ir sēdekļu tipu skaits, kurus paredzēts aprīkot ar pagalvi.
- 3.3.3. Ja pagalvji ir "atsevišķā" tipa (skatīt definīciju 2.2.3. punktā) – trīs pagalvji un transportlīdzekļa korpusa attiecīgā daļa vai viss transportlīdzeklis.
- 3.4. Par apstiprinājuma pārbaūžu veikšanu atbildīgais tehniskais dienests var pieprasīt:
- 3.4.1. nosūtīt šim dienestam konkrētas daļas vai konkrētus izmantoto materiālu paraugus un/vai
- 3.4.2. izgatavot šim dienestam iepriekš 3.2.2.2. punktā minētā tipa vai tipu transportlīdzekļus.
4. MARĶĒJUMI
- 4.1. Apstiprināšanai iesniegtajām ierīcēm:
- 4.1.1. jābūt skaidri un neizdzēšami marķētām ar apstiprinājuma pieprasītāja tirdzniecības zīmi vai preču zīmi;
- 4.1.2. iepriekš 3.2.3.3. punktā vai 3.2.4. punktā minētajos rasējumos norādītajā vietā jābūt atstātai pietiekamai vietai apstiprinājuma zīmes piestiprināšanai.
- 4.2. "Iebūvēta" vai "noņemama" tipa pagalvjiem (skatīt definīcijas 2.2.1. punktā un 2.2.2. punktā) iepriekš 4.1.1. punktā un 4.1.2. punktā minētie marķējumi var būt attēloti uz etiķetēm, kas novietotas iepriekš 3.2.4. punktā minētajos rasējumos norādītajās vietās.
5. APSTIPRINĀJUMS
- 5.1. Ja saskaņā ar šiem noteikumiem apstiprināšanai iesniegtais pagalvja tips atbilst turpmāk 6. un 7. punktā izklāstītajām prasībām, apstiprinājumu šim pagalvja tipam piešķir.
- 5.2. Katram apstiprinātajam tipam piešķir apstiprinājuma numuru. Pirmie divi cipari (pašlaik 03, ar ko apzīmēta 03 grozījumu sērija, kas stājās spēkā 1989. gada 20. novembrī), norāda grozījumu sēriju, kurā ietverti jaunākie būtiskie tehniskie grozījumi, kas izdarīti šajos noteikumos apstiprinājuma izdošanas brīdī. Viena un tā pati līgumslēdzēja puse nedrīkst piešķirt šo numuru nevienam citam pagalvja tipam.

- 5.3. Paziņojumu par pagalvja tipa apstiprinājumu, apstiprinājuma attiecināšanu uz citu tipu vai apstiprinājuma noraidīšanu saskaņā ar šiem noteikumiem 1958. gada nolīguma pusēm dara zināmu ar dokumentu, kura veidlapas paraugs dots šo noteikumu 1. pielikumā.
- 5.4. Katram 2.2.1. punktā, 2.2.2. punktā un 2.2.3. punktā definētajam pagalvim, kas apstiprināts saskaņā ar šiem noteikumiem, neatkarīgi no tā, vai tas ir iebūvēts sēdekļī, vai nav, jābūt piestiprinātai starptautiskā apstiprinājuma zīmei, kuru veido:
- 5.4.1. ar apli apvilīts burts "E", kam seko tās valsts pazīšanas numurs, kura ir piešķirusi apstiprinājumu ⁽¹⁾;
- 5.4.2. apstiprinājuma numurs un
- 5.4.3. sēdekļa atzveltnē iebūvēta pagalvja gadījumā, apstiprinājuma numura priekšā arī šo noteikumu numurs, burts R un domuzīme.
- 5.5. Apstiprinājuma zīmei jābūt piestiprinātai vietā, kas minēta iepriekš 4.1.2. punktā.
- 5.6. Apstiprinājuma zīmei jābūt skaidri salasāmai un neizdzēšamai.
- 5.7. Šo noteikumu 2. pielikumā ir doti apstiprinājuma zīmju izkārtojuma piemēri.
6. VISPĀRĪGAS SPECIFIKĀCIJAS
- 6.1. Pagalvis nedrīkst būt par papildu riska cēloni transportlīdzekļa pasažieriem. Jo īpaši nevienā izmantošanas stāvoklī tam nedrīkst parādīties bīstami negludumi vai asas šķautnes, kas varētu palielināt pasažieru traumēšanas risku vai traumu smagumu. Pagalvja daļām, kas atrodas turpmāk definētajā trieciena zonā, jāspēj izkliedēt enerģiju, kā aprakstīts šo noteikumu 6. pielikumā.
- 6.1.1. Trieciena zonu no sāniem norobežo divas vertikālas garenvirziena plaknes, katra savā attiecīgā sēdekļa pusē un katra 70 mm attālumā no sēdekļa simetrijas plaknes.
- 6.1.2. Trieciena zonas augstuma robeža ir pagalvja daļa, kas atrodas virs plaknes, kura ir perpendikula pret atskaites līniju R un atrodas 635 mm attālumā no H punkta.
- 6.1.3. Izņēmuma kārtā iepriekšminēto noteikumu prasības attiecībā uz enerģijas absorbēšanu neattiecas uz tādu sēdekļu pagalvju aizmugures virsmām, aiz kuriem nav citu sēdekļu.
- 6.2. Pagalvja priekšējās un aizmugures virsmas daļām, izņemot tādu pagalvju aizmugures virsmu daļas, kas paredzēti uzstādīšanai uz sēdekļiem, aiz kuriem nav citu sēdvietu, kas atrodas ārpus iepriekš definētajām vertikālajām garenvirziena plaknēm, jābūt polsterētām tā, lai nepieļautu nekādu tiešu galvas kontaktu ar konstrukcijas elementiem, un tajās vietās, kurās iespējams kontakts ar 165 mm diametra sfēru, tām jābūt ar noapaļojuma rādiusu ne mazāku par 5 mm.

⁽¹⁾ 1 – Vācija, 2 – Francija, 3 – Itālija, 4 – Nīderlande, 5 – Zviedrija, 6 – Beļģija, 7 – Ungārija, 8 – Čehija, 9 – Spānija, 10 – Dienvidslāvija, 11 – Apvienotā Karaliste, 12 – Austrija, 13 – Luksemburga, 14 – Šveice, 15 – (brīvs), 16 – Norvēģija, 17 – Somija, 18 – Dānija, 19 – Rumānija, 20 – Polija, 21 – Portugāle, 22 – Krievijas Federācija, 23 – Grieķija, 24 – (brīvs), 25 – (brīvs), 26 – Slovēnija un 27 – Slovākija. Turpmākos numurus pārējām valstīm piešķir hronoloģiskā secībā, kādā tās ratificē Nolīgumu par vienotu nosacījumu pieņemšanu mehānisko transportlīdzekļu aprīkojuma un daļu apstiprināšanai un apstiprināšanas savstarpējai atzīšanai vai pievienojas tam, un Apvienoto Nāciju Organizācijas ģenerālsekretārs šādi piešķirtos numurus paziņo šā nolīguma līgumslēdzējam pusēm.

Alternatīvi šīs sastāvdaļas var uzskatīt par apmierinošām, ja tās iztur šo noteikumu 6. pielikumā aprakstīto enerģijas absorbcijas pārbaudi. Ja iepriekšminētās pagalvju daļas un to balsti ir pārklāti ar materiālu, kas ir mīkstāks par nostiprinājuma A cietību 50, tad šā punkta prasības, izņemot tās, kuras definētas šo noteikumu 6. pielikumā attiecībā uz enerģijas absorbciju, attiecas vienīgi uz cietajām daļām.

- 6.3. Pagalvis pie sēdekļa vai attiecīgā gadījumā pie transportlīdzekļa korpusa jānofiksē tā, lai pārbaudes laikā galvas radītā spiediena rezultātā no pagalvja polsterējuma, stiprinājuma vai sēdekļa atzveltnes neizvirzītos neviena cieta vai bīstama daļa.
- 6.4. Pagalvja augstumam, mērot saskaņā ar 7.2. punkta prasībām, jāatbilst šādiem tehniskajiem noteikumiem:
 - 6.4.1. Pagalvju augstums jāmēra, kā izklāstīts turpmāk 7.2. punktā.
 - 6.4.2. Neregulējama augstuma pagalvjiem priekšējo sēdekļu pagalvju augstumam jābūt ne mazākam par 800 mm un citu sēdekļu pagalvju augstumam – ne mazākam par 750 mm.
 - 6.4.3. Regulējama augstuma pagalvjiem:
 - 6.4.3.1. priekšējo sēdekļu pagalvju augstumam jābūt ne mazākam par 800 mm un citu sēdekļu pagalvju augstumam – ne mazākam par 750 mm; šo vērtību iegūst stāvoklī, kas atrodas starp iespējamo augstāko un zemāko regulēšanas stāvokli;
 - 6.4.3.2. nav iespējams “izmantošanas stāvoklis” augstumā, kas ir mazāks par 750 mm;
 - 6.4.3.3. sēdekļiem, kas nav priekšējie sēdekļi, pagalvji var būt tādi, ka tos var pārvietot līdz stāvoklim, kurā to augstums ir mazāks par 750 mm, ja pasažieris šo stāvokli var skaidri identificēt kā tādu, kas nav izmantojams pagalvja funkcijas pildīšanai;
 - 6.4.3.4. priekšējo sēdekļu pagalvji var būt tādi, ka tad, kad sēdekļi nav aizņemti, tos var automātiski pārvietot stāvoklī, kur to augstums ir mazāks par 750 mm ar nosacījumu, ka tie automātiski atgriežas izmantošanas stāvoklī, kad sēdekļi atkal tiek aizņemti.
 - 6.4.4. Iepriekš 6.4.2. punktā un 6.4.3.1. punktā minētie izmēri priekšējiem sēdekļiem var būt mazāki par 800 mm un citiem sēdekļiem – mazāki par 750 mm, lai atstātu pietiekamu atstarpi starp pagalvi un jumta iekšējo virsmu, logiem vai jebkuru transportlīdzekļa korpusa daļu; tomēr šī atstarpe nedrīkst pārsniegt 25 mm. Sēdekļiem, kas aprīkoti ar pārvietošanas un/vai regulēšanas sistēmām, tas attiecas uz visiem sēdekļu stāvokļiem. Turklāt, atšķirībā no iepriekš 6.4.3.2. punktā teiktā, šajā gadījumā nedrīkst būt “izmantošanas stāvoklis”, kurā augstums ir mazāks par 700 mm.
 - 6.4.5. Atšķirībā no iepriekš 6.4.2. punktā un 6.4.3.1. punktā minētajām prasībām attiecībā uz augstumu neviena uzstādīšanai uz aizmugurējiem vidējiem sēdekļiem vai sēdvietām paredzēta pagalvja augstums nedrīkst būt mazāks par 700 mm.
- 6.5. Regulējama augstuma pagalvjiem tā elementa augstums, pret kuru balstās galva, mērot atbilstoši 7.2. punkta norādījumiem, nedrīkst būt mazāks par 100 mm.
- 6.6. Neregulējama augstuma pagalvim sprauga starp sēdekļa atzveltni un pagalvi nedrīkst būt lielāka par 60 mm.
 - 6.6.1. Ja pagalvja augstums ir regulējams, pagalvim atrodies zemākajā stāvoklī, tā attālums no sēdekļa atzveltnes augšas nedrīkst būt lielāks par 25 mm.
 - 6.6.2. Neregulējama augstuma pagalvim vērā ņemamā zona ir:
 - 6.6.2.1. zona virs plaknes, kas ir perpendikulāra pret atskaites līniju un atrodas 540 mm attālumā no punkta R, un

- 6.6.2.2. starp divām garenvirziena plaknēm, kas ir katra savā pusē no atskaites līnijas 85 mm attālumā no tās.

Šajā zonā drīkst būt viena vai vairākas spraugas, kas neatkarīgi no to formas, mērot, kā norādīts 7.5. punktā, drīkst uzrādīt attālumu "a" lielāku par 60 mm, ja pēc papildu pārbaudes atbilstoši 7.4.3.4. punkta prasībām tomēr tiek izpildītas 7.4.3.6. punkta prasības.

- 6.6.3. Regulējama augstuma pagalvjiem tajā ierīces daļā, kas kalpo kā pagalvis, drīkst būt viena vai vairākas spraugas, kas neatkarīgi no to formas, mērot, kā norādīts 7.5. punktā, drīkst uzrādīt attālumu "a" lielāku par 60 mm, ja pēc papildu pārbaudes atbilstoši 7.4.3.4. punkta prasībām, tomēr tiek izpildītas 7.4.3.6. punkta prasības.
- 6.7. Pagalvja platumam jābūt tādām, kas nodrošina piemērotu atbalstu normāli sēdoša cilvēka galvai. Pagalvim turpmāk 7.3. punktā definētajā platumā mērīšanas plaknē jānosēdza laukums, kas plešas ne mazāk kā 85 mm uz katru pusi no tā sēdekļa simetrijas plaknes, kuram pagalvis paredzēts, šo attālumu mērot, kā noteikts 7.3. punktā.
- 6.8. Pagalvim un tā stiprinājumam jābūt tādām, lai pagalvja pielautā maksimālā galvas pārvietošanās atpakaļvirzienā, kas mērīta saskaņā ar turpmāk 7.4. punktā noteikto procedūru, būtu mazāka par 102 mm.
- 6.9. Pagalvim un tā stiprinājumam jābūt pietiekamu stiprību izturīgiem, lai droši izturētu turpmāk 7.4.3.7. punktā noteikto slodzi.
- 6.10. Ja pagalvis ir regulējams, nedrīkst pārsniegt maksimālo izmantošanai paredzēto augstumu, izņemot gadījumus, kad lietotājs papildus regulēšanai veic vēl citas apzinātas darbības.

7. PĀRBAUDES

- 7.1. Atskaites punkta (H punkta) noteikšana sēdeklim, kurā ir iebūvēts pagalvis

Šo punktu nosaka atbilstoši šo noteikumu 3. pielikuma prasībām.

- 7.2. Pagalvja augstuma noteikšana

- 7.2.1. Visas līnijas velk attiecīgā sēdekļa simetrijas plaknē, kuras krustošanās ar sēdekli nosaka pagalvja un sēdekļa atzveltnes kontūru (skatīt šo noteikumu 4. pielikuma 1. attēlu).

- 7.2.2. Uz sēdekļa normālā stāvoklī novieto pieaugušam piecdesmitās procentīles vīrietim atbilstošu manekenu vai šo noteikumu 3. pielikumā parādīto manekenu. Sēdekļa atzveltni, ja tā ir nolokāma, fiksējot stāvoklī, kas iespējami atbilst 25° slīpumam uz aizmuguri attiecībā pret manekena torša atskaites līnijas vertikāli.

- 7.2.3. Kā parādīts 3. pielikumā, šā sēdekļa gadījumā velk manekena atskaites līnijas projekciju 7.2.1. punktā norādītajā plaknē. Velk pagalvja augšas pieskari S perpendikulāri atskaites līnijai.

- 7.2.4. Attālums h no H punkta līdz pieskarei S ir augstums, kurš jāņem vērā izpildot 6.4. punkta prasību.

- 7.3. Pagalvja platumā noteikšana (skatīt šo noteikumu 4. pielikuma 2. attēlu).

- 7.3.1. Atskaites līnijai perpendikulāra plakne S_1 , kas atrodas 65 mm zem 7.2.3. punktā definētās pieskares S, definē pagalvja griezumu, kuru ierobežo kontūra C. Taišņu virzienu, kas tangenciāls attiecībā pret C un veido dotā sēdekļa simetrijas plaknei paralēlo vertikālo plakni (P un P') krustojanos ar plakni S_1 , meklē plaknē S_1 .

- 7.3.2. Pagalvja platums, kurš jāņem vērā, izpildot 6.7. punkta prasību, ir attālums L, kas atdala plakņu P un P' pēdas plaknē S₁.
- 7.3.3. Vajadzības gadījumā pagalvja platumu nosaka arī 635 mm virs sēdekļa atskaites punkta, mērot šo attālumu pa atskaites līniju.
- 7.4. Ierīces efektivitātes noteikšana
- 7.4.1. Pagalvja efektivitāti pārbauda ar turpmāk aprakstīto statisko pārbaudi.
- 7.4.2. Sagatavošanās pārbaudei
- 7.4.2.1. Ja pagalvis ir regulējams, tas jāneregulē pašā augstākajā stāvoklī.
- 7.4.2.2. Sola tipa sēdekļa gadījumā, kur balsta rāmja daļa vai viss rāmis (arī pagalvjiem) ir kopējs vairākām sēdvietām, pārbaudi veic vienlaikus visām šīm sēdvietām.
- 7.4.2.3. Ja sēdekļis vai sēdekļa atzveltne ir regulējama attiecībā pret pagalvi, kas nostiprināts pie transportlīdzekļa korpusa, tas/tā jāneregulē stāvoklī, kuru tehniskais dienests uzskata par pašu nelabvēlīgāko.
- 7.4.3. Pārbaude
- 7.4.3.1. Visas līnijas velk dotā sēdekļa vertikālajā simetrijas plaknē (skatīt šo noteikumu 5. pielikumu).
- 7.4.3.2. Nosaka atskaites līnijas R projekciju 7.4.3.1. punktā norādītajā plaknē.
- 7.4.3.3. Nosaka pārvietoto atskaites līniju R₁, pieliekot daļai, kas imitē šo noteikumu 3. pielikumā minētā manekena muguru, sākotnēju spēku, kurš rada 37,3 daNm lielu atpakaļvirzienā vērstu momentu H punktā.
- 7.4.3.4. Ar sfērisku galvu 165 mm diametrā taisnos leņķos pret pārvietoto atskaites līniju 65 mm zem pagalvja augšas, paturot atskaites līniju pārvietotajā stāvoklī R₁, kas noteikts saskaņā ar iepriekš 7.4.3.3. punktā minētajām prasībām, pieliek sākotnēju spēku, kurš rada 37,3 daNm lielu momentu H punktā.
- 7.4.3.4.1. Ja iepriekš noteiktā spēka pielikšanu 65 mm virs pagalvja augšas traucē spraugas, šo attālumu var samazināt tā, lai spēka ass ietu caur spraugai tuvākā rāmja elementa viduslīniju.
- 7.4.3.4.2. Iepriekš 6.6.2. punktā un 6.6.3. punktā aprakstītajos gadījumos šo pārbaudi atkārto, ar 165 mm diametra sfēras palīdzību pieliekot katrai spraugai spēku, kas
- iet caur spraugas mazākā šķērsriezuma smaguma centru pa atskaites līnijai paralēlām šķērsplaknēm un rada 37,3 daNm momentu R punktā.
- 7.4.3.5. Novelk pieskari Y sfēriskajai galvai paralēli pārvietotajai atskaites līnijai R₁.
- 7.4.3.6. Izmēra attālumu X starp pieskari Y un pārvietoto atskaites līniju R₁. Ja attālums X ir mazāks par 102 mm, 6.8. punkta prasība uzskatāma par izpildītu.
- 7.4.3.7. Gadījumos, kad 7.4.3.4. punktā noteiktais spēks ir pielikts 65 mm vai mazākā attālumā zem pagalvja augšas, un tikai šādos gadījumos, to palielina līdz 89 daNm, ja vien sēdekļis vai tā mugura nesabrūk jau pirms tam.

- 7.5. Pagalvju spraugu attāluma "a" noteikšana (skatīt šo noteikumu 7. pielikumu)
- 7.5.1. Attālumu "a" katrai spraugai un attiecībā pret pagalvja priekšējo virsmu nosaka ar 165 mm diametra sfēras palīdzību;
- 7.5.2. Sfēru novieto saskarē ar spraugu tajā spraugas zonas punktā, kurā sfēras iespiešanās bez slodzes pielikšanas ir maksimāla;
- 7.5.3. Attālums starp šiem diviem sfēras un spraugas saskares punktiem būs attālums "a", kurš būs jāņem vērā, novērtējot 6.6.2. punktā un 6.6.3. punktā minētos nosacījumus.
8. RAŽOJUMU ATBILSTĪBA
- 8.1. Visiem pagalvjiem vai sēdekļiem, uz kuriem ir apstiprinājuma zīme saskaņā ar 2. pielikumu, jāatbilst apstiprinātajam pagalvja tipam un jāatbilst nosacījumiem, kas noteikti iepriekš 6. un 7. punktā.
- 8.2. Lai pārliecinātos par atbilstību, kā izklāstīts iepriekš, jāveic pietiekami daudzu sērijveidā ražotu pagalvju izlases pārbaudes.
- 8.3. Pārbaudēm ņem pagalvjus, kas ir vai kurus gatavojas laist pārdošanā.
- 8.4. Pagalvjiem, kas atlasīti, lai pārliecinātos par to atbilstību apstiprinātajam tipam, jāiziet šo noteikumu 7. punktā aprakstītā pārbaude.
9. SODI PAR RAŽOJUMU NEATBILSTĪBU
- 9.1. *Apstiprinātie pagalvji*
- Saskaņā ar šiem noteikumiem piešķirtais apstiprinājums attiecībā uz pagalvja tipu var tikt anulēts, ja pagalvji, uz kuriem ir norādīti iepriekš 5.4. punktā minētie dati, neiztur izlases pārbaudes vai neatbilst apstiprinātajam tipam.
- 9.2. Ja kāda no šā nolīguma līgumslēdzējām pusēm, kas piemēro šos noteikumus, atsauc savu agrāk piešķirto apstiprinājumu, tai tūlīt par to jāpaziņo pārējām līgumslēdzējām pusēm, kas piemēro šos noteikumus, izmantojot tam paziņojuma veidlapu, kas atbilst šo noteikumu 1. pielikumā dotajam paraugam.
10. PAGALVJA TIPĀ APSTIPRINĀJUMA GROZĪŠANA UN ATTIECINĀŠANA UZ CITU TIPU
- 10.1. Jebkuras pagalvja tipa izmaiņas jādara zināmas tai administratīvajai struktūrvienībai, kas ir apstiprinājusi šo pagalvja tipu. Šī struktūrvienība tad var:
- 10.1.1. uzskatīt, ka izdarītajām izmaiņām nebūs nekādas ievērojamas nelabvēlīgas sekas un ka jebkurā gadījumā šis pagalvis joprojām atbilst prasībām, vai
- 10.1.2. pieprasīt par pārbaužu veikšanu atbildīgajam tehniskajam dienestam sniegt jaunu ziņojumu par papildu pārbaudēm.
- 10.2. Apstiprinājuma apliecinājumu vai noraidīšanu, kurā norādītas izdarītās izmaiņas, atbilstoši iepriekš 5.3. punktā izklāstītajai procedūrai paziņo šā nolīguma līgumslēdzējām pusēm.
- 10.3. Kompetentā iestāde, kas izdod apstiprinājuma attiecinājumu uz citu tipu, piešķir tam sērijas numuru un informē par to pārējās 1958. gada nolīguma puses, kas piemēro šos noteikumus, izmantojot tam paziņojuma veidlapu, kas atbilst šo noteikumu 1. pielikumā dotajam paraugam.

11. NORĀDĪJUMI

Kopā ar katru apstiprinātajam pagalvja tipam atbilstošo modeli izgatavotājam jāsniedz arī sīka informācija par sēdekļu tipiem, kuriem šie pagalvji apstiprināti, kā arī šo sēdekļu tehniskie dati. Ja pagalvis ir regulējams, šajos norādījumos jābūt skaidri aprakstītām regulēšanas un/vai atvienošanas darbībām.

12. RAŽOŠANAS GALĪGA PĀRTRAUKŠANA

Ja apstiprinājuma turētājs galīgi pārtrauc kāda saskaņā ar šiem noteikumiem apstiprināta pagalvja ražošanu, tam par to jāinformē iestāde, kas piešķirusi šo apstiprinājumu. Pēc attiecīgā paziņojuma saņemšanas šai iestādei par to jāinformē pārējās 1958. gada nolīguma puses, kas piemēro šos noteikumus, izmantojot tam paziņojuma veidlapu, kas atbilst šo noteikumu 1. pielikumā dotajam paraugam.

13. PĀREJAS NOTEIKUMI

13.1. No 04 grozījumu sērijas oficiālās spēkā stāšanās dienas neviena līgumslēdzēja puse, kas piemēro šos noteikumus, nedrīkst atteikties piešķirt EEK apstiprinājumus saskaņā ar šiem noteikumiem, kuros izdarīti grozījumi ar 04 grozījumu sēriju.

13.2. 24 mēnešus pēc 04 grozījumu sērijas stāšanās spēkā līgumslēdzējas puses, kas piemēro šos noteikumus, piešķir EEK apstiprinājumu tikai tad, ja apstiprināmais transportlīdzekļa tips atbilst prasībām šajos noteikumos, kas grozīti ar 04 grozījumu sēriju.

13.3. 48 mēnešus pēc 04 grozījumu sērijas stāšanās spēkā esošie apstiprinājumi, kas piešķirti saskaņā ar šiem noteikumiem, zaudē derīgumu, izņemot attiecībā uz tiem transportlīdzekļa tipiem, kuri atbilst prasībām šajos noteikumos, kas grozīti ar 04 grozījumu sēriju.

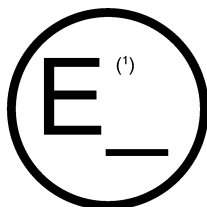
14. PAR APSTIPRINĀŠANAS PĀRBAUŽU VEIKŠANU ATBILDĪGO TEHNISKO DIENESTU UN ADMINISTRATĪVO STRUKTŪRVIENTĪBU NOSAUKUMI UN ADRESES

1958. gada nolīguma pusēm, kas piemēro šos noteikumus, jāpaziņo Apvienoto Nāciju Organizācijas Sekretariātam par apstiprināšanas pārbaužu veikšanu atbildīgo tehnisko dienestu nosaukumi un adreses, kā arī to administratīvo struktūrvienību nosaukumi un adreses, kuras piešķir apstiprinājumus un uz kurām jāšūta citās valstīs izdoto apstiprinājumu, apstiprinājumu attiecinājumu uz citu tipu, noraidījumu vai anulēšanu apliecinošās veidlapas.

1. PIELIKUMS

PAZIŅOJUMS

(Maksimālais formāts: A4 (210 × 297 mm))

Izsniedzējs:

administratīvās iestādes nosaukums

.....

par ⁽²⁾:

APSTIPRINĀJUMA PIEŠĶIRŠANU
 APSTIPRINĀJUMA ATTIECINĀJUMU UZ CITU TIPU
 APSTIPRINĀJUMA NORAIĀDĪŠANU
 APSTIPRINĀJUMA ANULĒŠANU
 RAŽOŠANAS GALIGU PĀRTRAUKŠANU

sēdekļi iebūvētam vai neiebūvētam pagalvja tipam saskaņā ar Noteikumiem Nr. 25

Apstiprinājuma Nr.:

Attiecinājuma uz citu tipu Nr.:

1. Tirdzniecības nosaukums vai preču zīme:
2. Izgatavotāja nosaukums:
3. Ja vajadzīgs, izgatavotāja pārstāvja vārds:
4. Adrese:
5. Iesniegts apstiprināšanai (datums):
6. Tehniskais dienests, kurš veic pārbaudes:
7. Pagalvja īss apraksts ⁽³⁾:
8. Sēdekļu, kuriem šis pagalvis ir paredzēts vai, kuros tas ir iebūvēts, tips un parametri:
9. Transportlīdzekļu tipi, kam paredzēti tie sēdekļi, kuriem konstruēts šis pagalvis:
10. Tehniskā dienesta ziņojuma izsniegšanas datums:
11. Tehniskā dienesta izsniegtā ziņojuma numurs:
12. Apstiprinājums piešķirts/noraidīts/attiecināts uz citu tipu/anulēts ⁽²⁾
13. Vieta:
14. Datums:
15. Paraksts:
16. Šim paziņojumam pievieno to dokumentu sarakstu, kas iesniegti administratīvajam dienestam, kurš piešķīris apstiprinājumu, un kurus var saņemt pēc pieprasījuma.

⁽¹⁾ Tās valsts pazīšanas numurs, kura ir piešķirtusi/attiecinājusi uz citu tipu/noraidījusi/anulējusi apstiprinājumu (skatīt apstiprināšanas nosacījumus šajos noteikumos).

⁽²⁾ Lieko svītrot.

⁽³⁾ „Iebūvētu” vai „noņemamu” pagalvju gadījumā (skatīt definīcijas šo noteikumu 2.2.1. punktā un 2.2.2. punktā), šī pozīcija nav jāaizpilda, ja visi vajadzīgie parametri un īpašie dati ir uzrādīti 8. pozīcijā.

2. PIELIKUMS

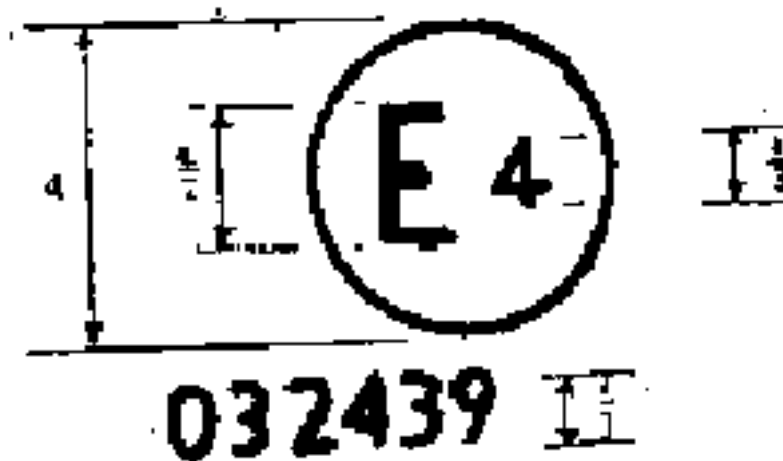
APSTIPRINĀJUMA ZĪMJU IZKĀRTOJUMI (*)

Apstiprinājuma zīme "iebūvēta" vai "noņemama" tipa pagalvim (skatīt definīcijas šo noteikumu 2.2.1. punktā un 2.2.2. punktā).

Šajā apstiprinājuma zīmē, kas piestiprināta vienam vai vairākiem "iebūvēta" vai "noņemama" tipa pagalviem, redzams, ka saskaņā ar Noteikumiem Nr. 25 šis pagalvja tips ir apstiprināts Nīderlandē (E4) ar apstiprinājuma numuru 032439. Apstiprinājuma numura pirmie divi cipari norāda, ka apstiprinājums ir piešķirts saskaņā ar Noteikumu Nr. 25 prasībām atbilstoši 03 grozījumu sērijai.

Apstiprinājuma zīme "atsevišķa" tipa pagalvim (skatīt definīciju šo noteikumu 2.2.3. daļā).

Šajā apstiprinājuma zīmē, kas piestiprināta pagalvim, ir redzams, ka šis pagalvis ir apstiprināts un ka tas ir "atsevišķais" pagalvis, apstiprināts Nīderlandē (E4) ar apstiprinājuma numuru 032439. Apstiprinājuma numura pirmie divi cipari norāda, ka apstiprinājums ir piešķirts saskaņā ar Noteikumu Nr. 25 prasībām atbilstoši 03 grozījumu sērijai.

(*) Apstiprinājuma numuram jābūt novietotam tuvu riņķa līnijai un virs vai zem "E", vai arī pa kreisi vai pa labi no šā burta

3. PIELIKUMS

**H PUNKTA UN TORSĀ FAKTISKĀ LEŅĀ NOTEIKŠANAS PROCEDŪRA
SĒDVIETĀM MEHĀNISKAJOS TRANSPORTLĪDZEKĻOS**

1. NOLŪKS

Šajā pielikumā aprakstīto procedūru izmanto, lai noteiktu H punkta atrašanās vietu un torsa faktisko leņķi vienai vai vairākām sēdvietām mehāniskajā transportlīdzeklī un pārlicinātos par izmērīto datu atbilstību transportlīdzekļa izgatavotāja dotajām aprēķina specifikācijām ⁽¹⁾.

2. DEFINĪCIJAS

Šajā pielikumā:

- 2.1. "Atskaites dati" ir viens vai vairāki šādi sēdvieta parametri:
 - 2.1.1. H punkts un R punkts, un to attiecība;
 - 2.1.2. torsa faktiskais leņķis un torsa projektētais leņķis, un to attiecība.
- 2.2. "H punkta trīsdimensiju manekens" (3 DH manekens) ir ierīce, ko izmanto, lai noteiktu H punktu un faktiskos torsa leņķus. Šī ierīce ir aprakstīta šā pielikuma 1. papildinājumā.
- 2.3. "H punkts" ir torsa un augšstilba ass centrs 3 DH maneknā, kas uzstādīts transportlīdzekļa sēdekļi saskaņā ar šā pielikuma 4. punktu. H punkts atrodas ierīces ass vidū starp 3 DH manekenam abās pusēs redzamajiem H punkta ass galiem. H punkts teorētiski atbilst R punktam (pielāides sk. 3.2.2. punktā). Pēc H punkta noteikšanas saskaņā ar 4. punktā aprakstīto metodi to uzskata par fiksētu attiecībā pret sēdekļa spilvena konstrukciju un uzskata, ka tas pārvietojas, kad sēdekļi tiek regulēti.
- 2.4. "R punkts" jeb "sēdekļa atskaites punkts" ir projektētais punkts, ko katrai sēdvietai definē transportlīdzekļa izgatavotājs un ko nosaka attiecībā pret trīsdimensiju koordinātu sistēmu.
- 2.5. "Torsa līnija" ir 3 DH manekena zondes ass, kad zonde ir pilnībā atvirzīta atpakaļ.
- 2.6. "Torsa faktiskais leņķis" ir leņķis, ko mēra starp vertikāli, kas iet caur H punktu, un torsa līniju, izmantojot 3 DH manekena atzveltnes leņķa kvadrantu. Torsa faktiskais leņķis teorētiski atbilst torsa projektētajam leņķim (pielāides sk. 3.2.2. punktā).
- 2.7. "Torsa projektētais leņķis" ir leņķis, ko mēra starp vertikāli, kura iet caur R punktu un torsa līniju stāvoklī, kas atbilst projektētajam atzveltnes stāvoklim, ko nosaka transportlīdzekļa izgatavotājs.
- 2.8. "Transportlīdzeklī esošas personas vidusplakne" (C/LO) ir katrā izraudzītajā sēdvieta novietotā 3 DH manekena vidusplakne; to attēlo H punkta koordināta uz Y ass. Atsevišķiem sēdekļiem sēdekļa vidusplakne sakrīt ar transportlīdzeklī esošas personas vidusplakni. Citiem sēdekļiem transportlīdzeklī esošas personas vidusplakni nosaka izgatavotājs;
- 2.9. "Trīsdimensiju koordinātu sistēma" ir sistēma, kas aprakstīta šā pielikuma 2. papildinājumā;
- 2.10. "Norādes zīmes" ir tādi fiziski punkti (caurumi, virsmas, zīmes vai robojumi) uz transportlīdzekļa virsbūves, ko nosaka izgatavotājs.

⁽¹⁾ Jebkurām sēdvieta, kas nav priekšējie sēdekļi un kurām H punktu nevar noteikt ar "H punkta trīsdimensiju manekenu" vai procedūrām, kompetentā iestāde pēc saviem ieskatiem par atskaites punktu var pieņemt R punktu.

- 2.11. "Transportlīdzekļa mērīšanas stāvoklis" ir transportlīdzekļa stāvoklis, ko nosaka norādes zīmju koordinātas trīsdimensiju koordinātu sistēmā.

3. PRASĪBAS

3.1. *Datu sniegšana*

Par katru sēdvietu, kur vajadzīgi atskaites dati, lai varētu pierādīt atbilstību šo noteikumu prasībām, jāuzrāda visi turpmāk minētie dati vai no tiem attiecīgi atlasīti dati šā pielikuma 3. papildinājumā norādītajā veidlapā:

- 3.1.1. R punkta koordinātes trīsdimensiju koordinātu sistēmā;
- 3.1.2. torsa projektētais leņķis;
- 3.1.3. visi rādītāji, kas nepieciešami, lai noregulētu sēdekli (ja tas ir regulējams) turpmāk 4.3. punktā noteiktajā mērīšanas stāvoklī.

3.2. *Saistība starp mērījumu datiem un aprēķina specifikācijas datiem*

- 3.2.1. H punkta koordinātes un torsa faktiskā leņķa vērtība, kas iegūta ar turpmāk 4. punktā izklāstīto metodi, jāsalīdzina attiecīgi ar R punkta koordinātēm un torsa projektētā leņķa vērtību, ko norādījis izgatavotājs.
- 3.2.2. R punkta un H punkta relatīvos stāvokļus un attiecību starp torsa projektēto leņķi un torsa faktisko leņķi attiecīgajai sēdvietai var uzskatīt par apmierinošu, ja H punkts pēc savām koordinātēm atrodas kvadrātā, kura malu garums ir 50 mm un tā horizontālo un vertikālo malu diagonāles krustojas R punktā, un ja torsa faktiskais leņķis no torsa projektētā leņķa neatšķiras vairāk par 5 grādiem.
- 3.2.3. Ja šie nosacījumi ir izpildīti, lai pierādītu atbilstību šo noteikumu prasībām, izmanto R punktu un torsa projektēto leņķi.
- 3.2.4. Ja H punkts vai torsa faktiskais leņķis neatbilst iepriekš 3.2.2. punktā minētajām prasībām, H punkts un torsa projektētais leņķis jānosaka vēl divas reizes (pavisam trīs reizes). Ja no šīm trim darbībām divu darbību rezultāti atbilst šīm prasībām, piemēro iepriekš 3.2.3. punktā minētos nosacījumus.
- 3.2.5. Ja vismaz divās no trim iepriekš 3.2.4. punktā aprakstītajām darbībām iegūtie rezultāti neatbilst iepriekš 3.2.2. punktā minētajām prasībām vai, ja atbilstības pārbaudi nav iespējams veikt tāpēc, ka izgatavotājs nav sniedzis datus par R punkta stāvokli vai par torsa projektēto leņķi, izmanto šo trīs izmērīto punktu rezultējošo pielikšanas punktu vai trīs izmērīto leņķu vidējo vērtību un uzskata tos par piemērojamiem visos gadījumos, kur šajos noteikumos minēts R punkts vai torsa projektētais leņķis.

4. H PUNKTA UN TORSĀ FAKTISKĀ LEŅĶA NOTEIKŠANAS PROCEDŪRA

- 4.1. Transportlīdzeklis pēc izgatavotāja ieskatiem atbilstoši jāsaģatavo 20 ± 10 °C, lai nodrošinātu, ka sēdekļa materiāls sasniedz telpas temperatūru. Ja pārbaudāmajā sēdekļī nekad nav sēdēts, tajā divas reizes uz vienu minūti jāiesēdina 70 līdz 80 kg smags cilvēks vai ierīce, lai saspiestu sēdekļa spilvenu un muguru. Pēc izgatavotāja pieprasījuma neviens sēdekļa komplekts vismaz 30 minūtes pirms 3 DH manekena uzstādīšanas netiek noslogots.
- 4.2. Transportlīdzeklim jābūt iepriekš 2.1.1. punktā definētajā mērīšanas stāvoklī.
- 4.3. Sēdekļi, ja tas ir regulējams, vispirms jāneregulē vistālāk atpakaļ parastajā vadīšanas vai pasažiera sēdēšanas stāvoklī, kā norādījis transportlīdzekļa izgatavotājs, ņemot vērā tikai sēdekļa garenvirziena regulējumu, izņemot sēdekļa gājienu, kas nav paredzēts parastajiem braukšanas stāvokļiem. Ja ir vēl citi sēdekļa regulēšanas veidi (vertikāla, leņķa, sēdekļa atzveltnes utt. regulēšana), tad tie jāneregulē stāvoklī, ko noteicis transportlīdzekļa izgatavotājs. Sēdekļiem ar atsperojumu vertikālo stāvokli stingri nofiksē atbilstoši parastajam braukšanas stāvoklim, ko noteicis izgatavotājs.

- 4.4. Sēdvietas virsmu, kas saskaras ar 3 DH manekenu, pārklāj ar pietiekama izmēra un atbilstošas faktūras kokvilnas muslīnu, ko var raksturot kā vienkāršu kokvilnas audumu ar 18,9 diegiem uz cm^2 un svaru $0,228 \text{ kg/m}^2$, vai trikotāžas vai neaustu drānu ar līdzvērtīgiem parametriem.

Ja sēdekli pārbauda ārpus transportlīdzekļa, grīdai, uz kuras sēdekli novieto, jābūt ar tādiem pašiem pamatparametriem ⁽¹⁾, kādas ir tā transportlīdzekļa grīdai, uz kuras šo sēdekli paredzēts izmantot.

- 4.5. 3 DH manekena pamatnes un muguras daļas komplektu noliek tā, lai transportlīdzeklī esošās personas vidusplakne (C/LO) sakristu ar 3 DH manekena vidusplakni. Pēc izgatavotāja pieprasījuma 3 DH manekenu drīkst pavirzīt uz iekšu attiecībā pret C/LO, ja 3 DH manekens atrodas tik tālu uz āru, ka sēdekļa mala neļauj 3 DH manekenu regulēt.

- 4.6. Pieliek pēdas un apakšstilba komplektus pamatnes komplektam vai nu pa vienam, vai izmantojot T veida stieņa un apakšstilbu komplektu. Līnija, kas iet caur redzamajiem H punkta ass galiem, ir paralēla zemei un perpendikulāra sēdekļa vidus virziena plaknei.

- 4.7. 3 DH manekena pēdu un kāju stāvokli noregulē šādi.

- 4.7.1. Izraudzītā sēdvietā: vadītājs un priekšējais malējais pasažieris

- 4.7.1.1. Ja nepieciešams, abu pēdu un kāju komplektus pavirza uz priekšu tā, lai pēdas ieņemtu dabisku stāvokli uz grīdas starp vadības pedāļiem. Ja iespējams, kreiso pēdu novieto aptuveni tādā pašā attālumā pa kreisi no 3 DH manekena vidusplaknes kā labo pēdu pa labi. Spirta līmeņrādi, ar ko pārbauda 3 DH manekena šķērsvirziena novietojumu, pavērš horizontāli, vajadzības gadījumā regulējot pamatni vai pavirzot kājas un pēdas komplektu uz aizmuguri. Līnija, kas iet caur redzamajiem H punkta ass galiem, paliek perpendikulāra sēdekļa vidus garenvirziena plaknei.

- 4.7.1.2. Ja kreiso kāju nevar nolikt paralēli labajai kājai un kreiso kāju nevar atbalstīt pret konstrukciju, kreiso pēdu pārvieto, līdz tā atbalstās. Saglabā redzamo ass galu orientāciju.

- 4.7.2. Izraudzītā sēdvietā: malējā aizmugurējā

Aizmugurējiem sēdekļiem vai papildu sēdekļiem kājas novieto pēc izgatavotāja norādījumiem. Ja pēdas tad balstās uz grīdas dažādos līmeņos, tad pēda, kas pirmā saskaras ar priekšējo sēdekli, kalpo par atskaites pēdu un otru pēdu novieto tā, lai spirta līmeņrādis, ar ko pārbauda ierīces sēdvietas šķērsvirziena novietojumu, būtu vērsts horizontāli.

- 4.7.3. Citas izraudzītās sēdvietas:

Ievēro pamatmetodi, kas norādīta 4.7.1. punktā, izņemot to, ka pēdas novieto, kā noteicis transportlīdzekļa izgatavotājs.

- 4.8. Piestiprina apakšstilba un augšstilba smagumus un noregulē 3 DH manekenu.

- 4.9. Noliec muguras daļu uz priekšu līdz priekšējai atdurei un atvelk 3 DH manekenu no sēdekļa atzveltnes, izmantojot T veida stieni. Maina 3 DH manekena stāvokli uz sēdekļa, izmantojot vienu no šādām metodēm:

- 4.9.1. Ja 3 DH manekens tiecas slidēt atpakaļ, izmanto šādu metodi. Ļauj DH manekenam slidēt atpakaļ, līdz uz priekšu vērsta horizontālā ierobežotājslodze T veida stienim vairs nav vajadzīga, t.i., līdz pamatne saskaras ar sēdekļa atzveltni. Vajadzības gadījumā maina zemākās kājas stāvokli.

- 4.9.2. Ja 3 DH manekens netiecas slidēt atpakaļ, izmanto šādu metodi. Liek 3 DH manekenam slidēt atpakaļ, pieliekot uz aizmuguri vērstu horizontālu slodzi T veida stienim, līdz pamatne saskaras ar sēdekļa atzveltni (sk. šā pielikuma 1. papildinājuma 2. attēlu)

⁽¹⁾ Slīpuma leņķis, augstumu starpība attiecībā pret sēdekļa stiprinājumu, virsmas struktūra utt.

- 4.10. Pieliek 100 + 10 N slodzi 3 DH manekena muguras daļas komplektam vietā, kur krustojas gūžas leņķa kvadranta un T veida stieņa virsmas. Slodzes virzienu saglabā līnijā, kas iet gar minēto krustpunktu uz punktu tieši virs augšstilba stieņa. Tad uzmanīgi atvirza muguras daļu atpakaļ pie sēdekļa atzveltnes. Jābūt uzmanīgiem procedūras atlikušajā daļā, lai novērstu 3 DH manekena slīdēšanu uz priekšu.
- 4.11. Uzliek labā un kreisā gurna smagumus un tad pēc kārtas astoņus torsa smagumus. Saglabā 3 DH manekena līmeni.
- 4.12. Noliec muguras daļu uz priekšu, lai sēdekļa atzveltni atbrīvotu no spiediena. Pašūpo 3 DH manekenu no vienas puses uz otru 10° lielā lokā (5° uz katru pusi no vertikālās vidusplaknes), izdarot trīs pilnus ciklus, lai nepieļautu, ka starp 3 DH manekenu un sēdekli rodas berze.
- Kamēr manekenu šūpo, 3 DH manekena T veida stienis var tiekties novirzīties no noteiktā horizontālā un vertikālā stāvokļa. Tāpēc T veida stienis jāstabilizē, pieliekot attiecīgu sānisku slodzi šūpošanas laikā. Jābūt uzmanīgiem, turot T veida stieni un šūpojot 3 DH manekenu, lai nodrošinātu to, ka nekādas nejaušas ārējas slodzes netiek pieliktas vertikālā virzienā vai virzienā uz priekšu un atpakaļ.
- Šajā laikā 3 DH manekena pēdas nevajag stabilizēt vai turēt. Ja pēdas maina stāvokli, tām uz brīdi jāļauj palikt šādā stāvoklī.
- Uzmanīgi atliec muguras daļu atpakaļ pret atzveltni un pārbauda, vai abi spirta līmeņrāži ir nulles stāvoklī. Ja 3 DH manekena šūpošanas darbības laikā ir notikusi pēdu kustība, to stāvoklis jāmaina šādi:
- Pēc kārtas paceļ katru pēdu no grīdas tikai tik, cik vajadzīgs, lai nerastos papildu pēdas kustība. Šīs pacelšanas laikā kājas brīvi griežas, un netiek pieliktas nekādas uz priekšu vērstas vai sāniskas slodzes. Kad katru pēdu noliek atpakaļ lejup vērstā stāvoklī, papēdim jāsaskaras ar konstrukciju, kas ir tam paredzēta.
- Pārbauda, vai sānu spirta līmeņrādis ir nulles stāvoklī; vajadzības gadījumā muguras daļas augšpusē pieliek sānu slodzi, kas ir pietiekama, lai noregulētu 3 DH manekena pamatni uz sēdekļa.
- 4.13. Turot T veida stieni, lai nepieļautu 3 DH manekena slīdēšanu pa sēdekļa spilvenu uz priekšu, turpina šādi:
- (a) atvirza muguras pamatni atpakaļ pie sēdekļa atzveltnes;
 - (b) muguras leņķa stienim pēc kārtas pieliek un atņem tādu uz aizmuguri vērstu horizontālu slodzi, kas nepārsniedz 25 N, tādā augstumā, kurš ir aptuveni torsa smagumu centrā, līdz gūžas leņķa kvadranta rādījumi liecina, ka pēc slodzes atņemšanas ir panākts stabils stāvoklis. Rūpīgi seko, lai uz 3 DH manekenu neiedarbotos ārējas uz leju vai sāniem vērstas slodzes. Ja 3 DH manekenam līmenis jāregulē vēlreiz, muguras daļu pagriez uz priekšu, noregulē vēlreiz un atkārti 4.12. punktā minēto procedūru.
- 4.14. Veic visus mērījumus:
- 4.14.1. Trīsdimensiju koordinātu sistēmā nosaka H punkta koordinātes;
 - 4.14.2. Torsa faktisko leņķi nolasa 3 DH manekena muguras leņķa kvadrantā, kad zonde ir pilnīgi atvirzīta atpakaļ.
- 4.15. Ja vēlams atkārtoti uzstādīt 3 DH manekenu, vismaz 30 minūtes pirms atkārtotās uzstādīšanas sēdekļu komplektu nenoslogo. 3 DH manekenu neatstāj uzliktu uz sēdekļa komplekta ilgāk par laiku, kas vajadzīgs, lai izdarītu testu.
- 4.16. Ja sēdekļus vienā rindā var uzskatīt par līdzīgiem (sols, vienādi sēdekļi utt.), tad katrai sēdekļu rindai nosaka tikai vienu H punktu un vienu "torsa faktisko leņķi", šā pielikuma 1. papildinājumā aprakstīto 3 DH manekenu nosēdinot vietā, ko uzskata par reprezentatīvu šai rindai. Šī vieta ir:
- 4.16.1. priekšējā rindā – vadītāja sēdekļi;
 - 4.16.2. aizmugurējā rindā vai rindās – malējais sēdekļi

1. papildinājums

H PUNKTA TRĪSDIMENSIJU MANEKENA APRAKSTS (*)

(3 DH manekens)

1. MUGURAS DAĻA UN PAMATNE

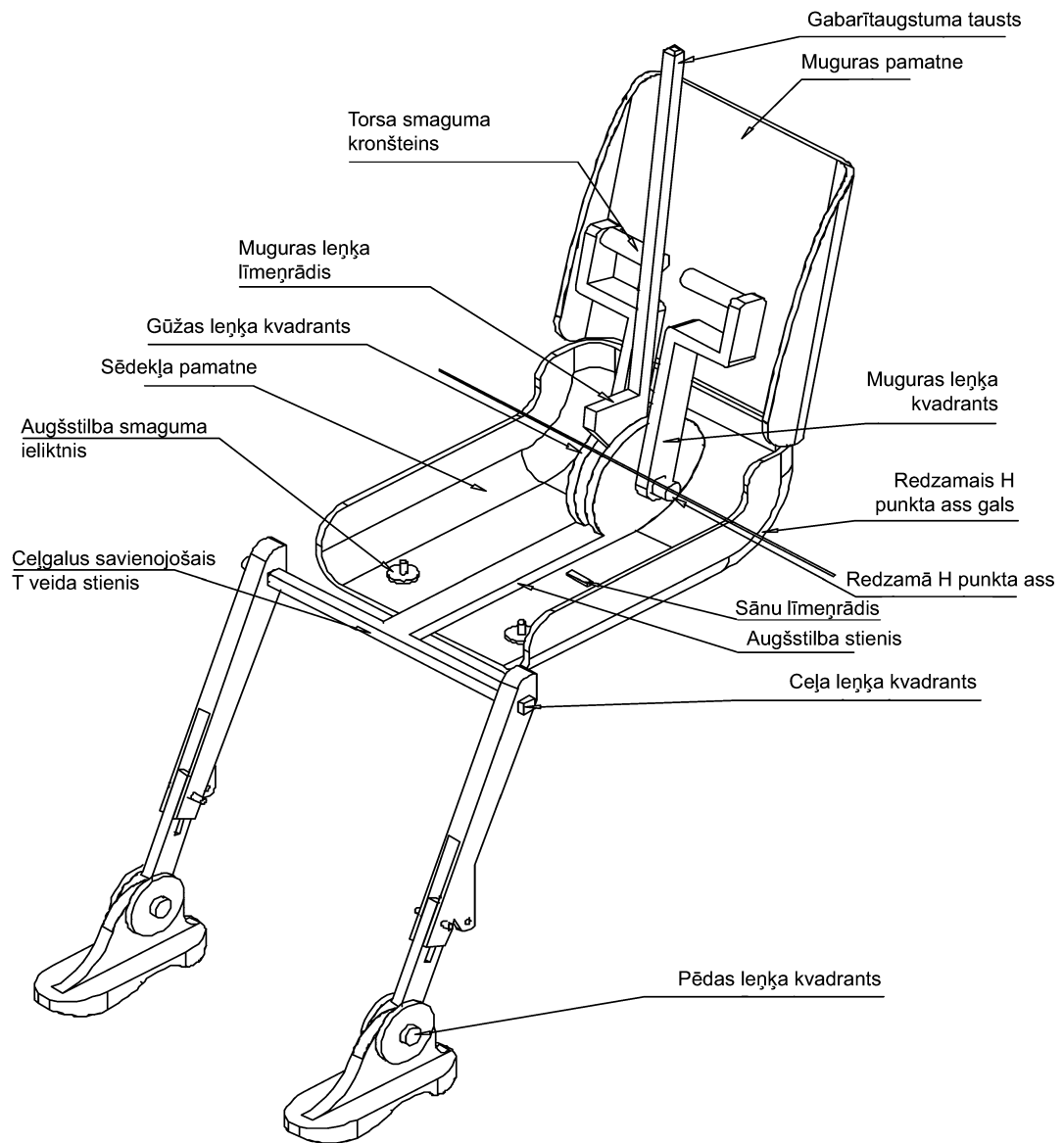
Muguras daļa un pamatne būvēta no kompozītas plastmasas un metāla; tās imitē cilvēka torsu un augšstilbus, un tām ir mehāniska locījuma vieta H punktā. Kvadrants ir piestiprināts pie zondes, kuras locījuma vieta ir H punktā, lai mērītu faktisko torša leņķi. Pēc regulējama augšstilba stieņa, kas piestiprināts pie pamatnes, nosaka augšstilbu viduslīniju, un tas kalpo par bāzes līniju gūžas leņķa kvadrantam.

2. ĶERMEŅA UN KĀJU ELEMENTI

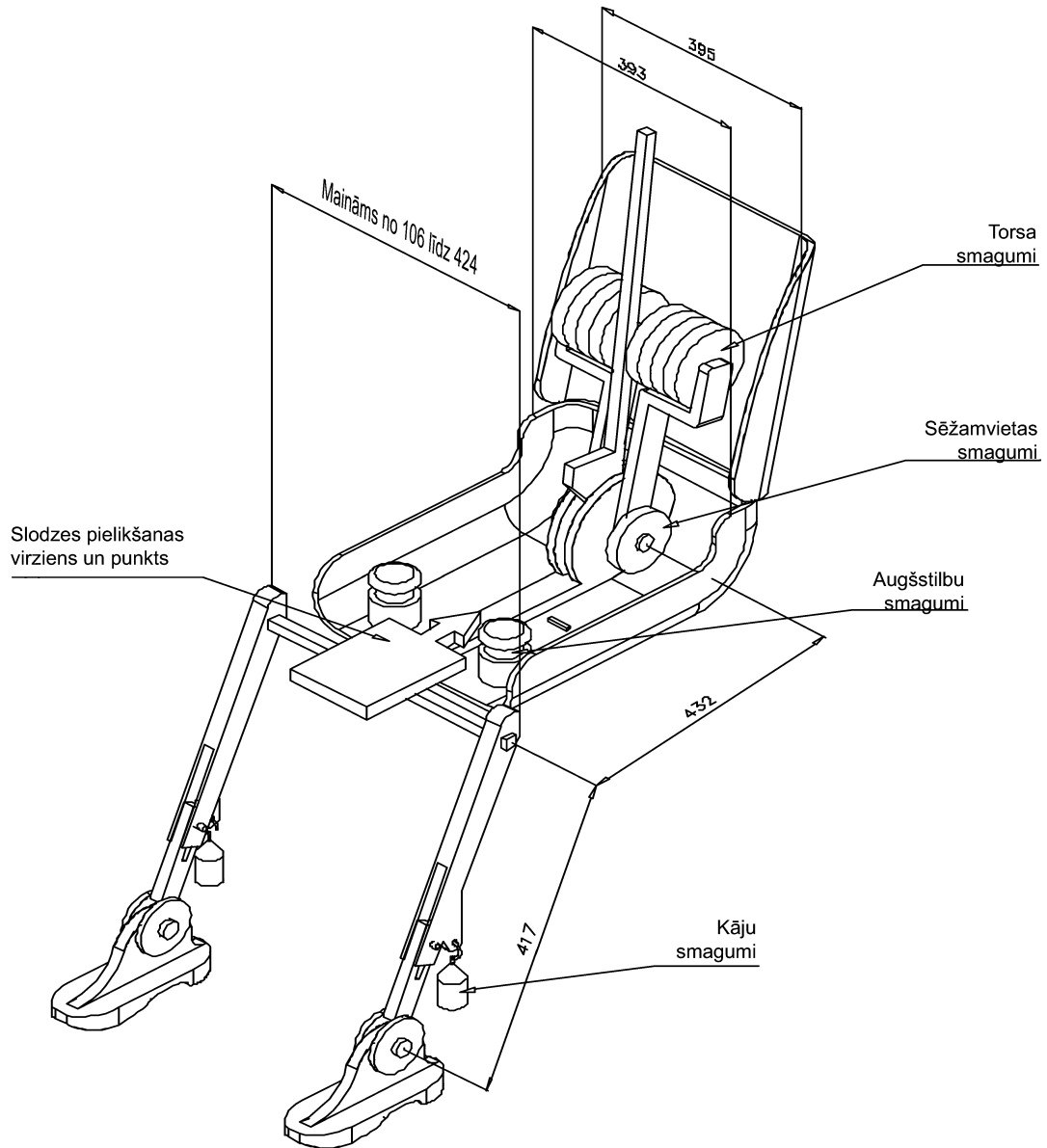
Apakšstilba daļas pievieno pamatnes komplektam ar T veida stieni, kas savieno ceļus un kurš ir regulējamā augšstilba stieņa sāniskis pagarinājums. Kvadranti ir iekļauti apakšstilbu daļās, lai mērītu ceļu leņķus. Kurpju un pēdu komplektus kalibrē, lai mērītu pēdas leņķi. Ar diviem spirta līmeņrāžiem nosaka ierīces stāvokli telpā. Ķermeņa elementus un smagumus novieto attiecīgos smaguma centros, lai nodrošinātu sēdekļa iespaidumu, kas līdzvērtīgs iespaidumam, ko radītu 76 kg smags vīrietis. Visas 3 DH manekena locītavas jāpārbauda, lai tās brīvi kustētos bez ievērojamas berzes.

Šis manekens atbilst ISO standartā 6549-1980 aprakstītajam.

(*) Lai saņemtu detalizētu informāciju par 3 DH manekena uzbūvi, vērsieties autoinženieru asociācijā: *Society of Automotive Engineers (SAE)*, 400 Commonwealth Drive, Warrendale, Pennsylvania 15096, United States of America.

1. attēls: 3 DH manekena elementu nosaukumi

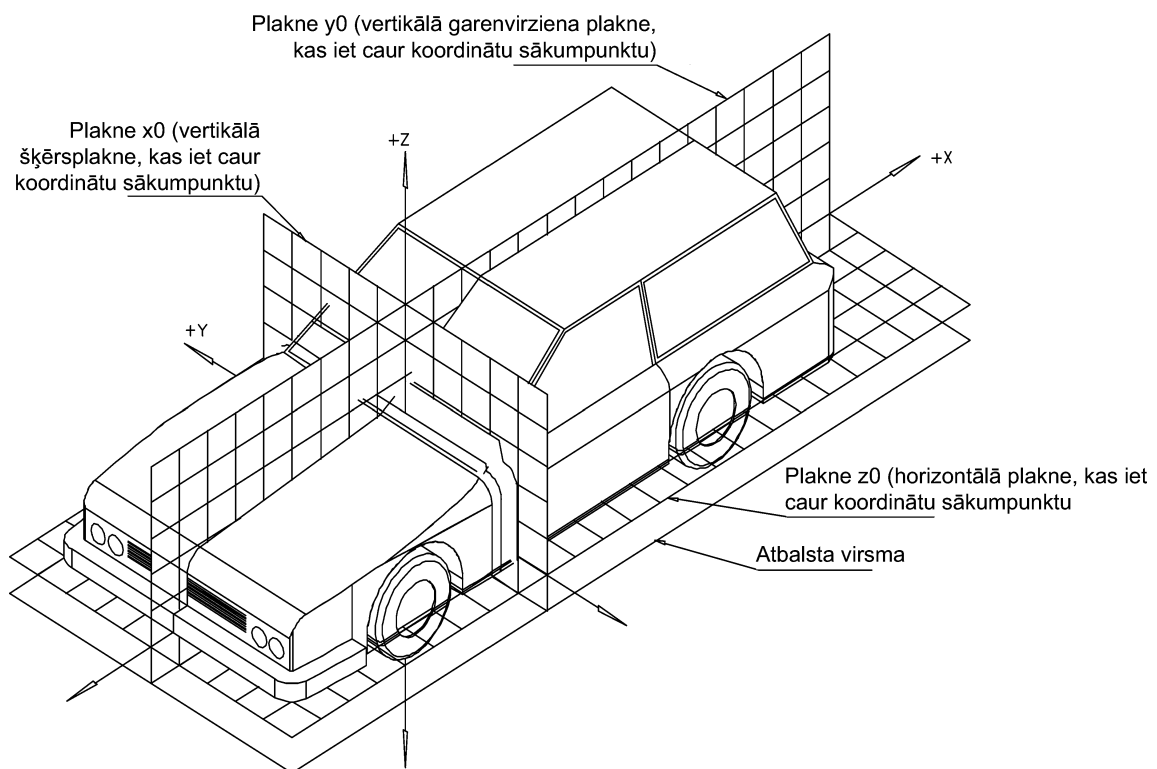

2. attāls: 3 DH manekena elementu izmēri un slodzes sadalījums

2. papildinājums

TRĪSDIMENSIJU KOORDINĀTU SISTĒMA

1. Trīsdimensiju koordinātu sistēmu definē trīs ortogonālas plaknes, ko nosaka transportlīdzekļa izgatavotājs (skatīt attēlu (*)).
2. Transportlīdzekļa mērīšanas stāvokli nosaka, novietojot transportlīdzekli uz atbalsta virsmas tā, lai norādes zīmju koordinātas atbilst izgatavotāja norādītajām vērtībām.
3. R punkta un H punkta koordinātas nosaka attiecībā pret transportlīdzekļa izgatavotāja definētajām norādes zīmēm.

Attēls: Trīsdimensiju koordinātu sistēma

(*) Šī koordinātu sistēma atbilst ISO 1978. gada standartam 4130.

3. papildinājums

ATSKAITES DATI PAR SĒDVIETĀM

1. ATSKAITES DATU KODĒŠANA

Katrai sēdvietai atskaites dati tiek minēti secīgi. Sēdvietas identificē pēc divu rakstzīmju koda. Pirmā rakstzīme ir arābu cipars un norāda sēdekļu rindu, skaitot no transportlīdzekļa priekšas uz aizmuguri. Otrā rakstzīme ir lielais burts, kas norāda sēdvietas atrašanās vietu rindā, skatoties virzienā, kas atbilst transportlīdzekļa kustībai uz priekšu; izmanto šādus burtus:

L = pa kreisi

C = vidū

R = pa labi

2. TRANSPORTLĪDZEKĻA MĒRĪŠANAS STĀVOKĻA APRAKSTS

2.1. Norādes zīmju koordinātas

X ...

Y ...

Z ...

3. ATSKAITES DATU SARAKSTS

3.1. Sēdvietā: ...

3.1.1. R punkta koordinātas

X ...

Y ...

Z ...

3.1.2. Torsa projektētais leņķis ...

3.1.3. Specifikācijas sēdekļu regulēšanai (*)

horizontālās: ...

vertikālās: ...

leņķa: ...

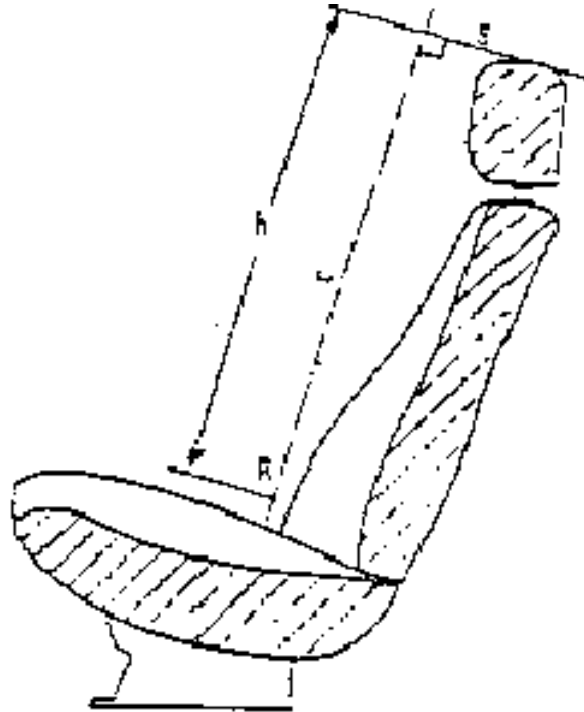
torsa leņķa: ...

Piezīme: atskaites datus pārējām sēdvietām uzskaita 3.2. punktā, 3.3. punktā utt.

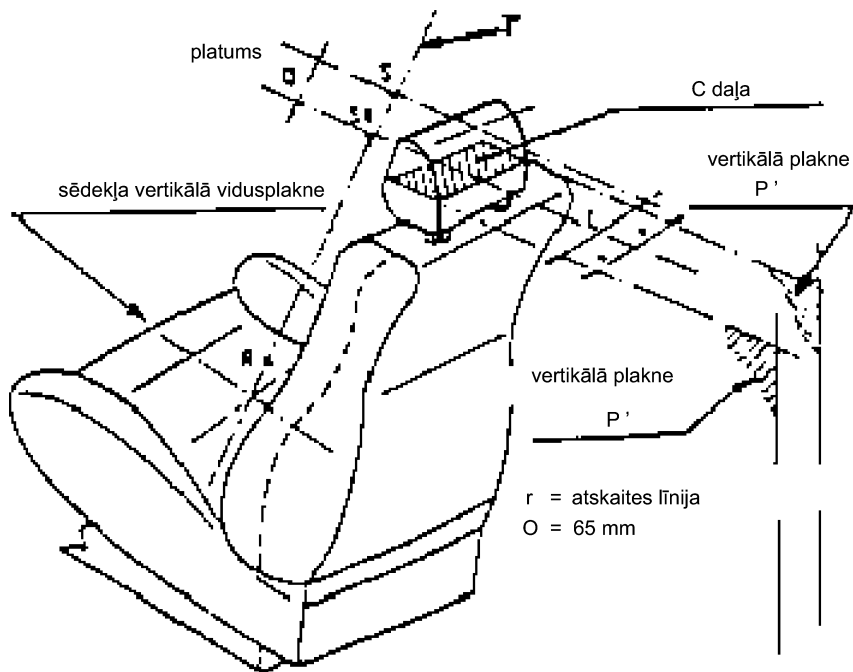
(*) Lieko svītrot.

4. PIELIKUMS

PAGALVJA AUGSTUMA UN PLATUMA NOTEIKŠANA

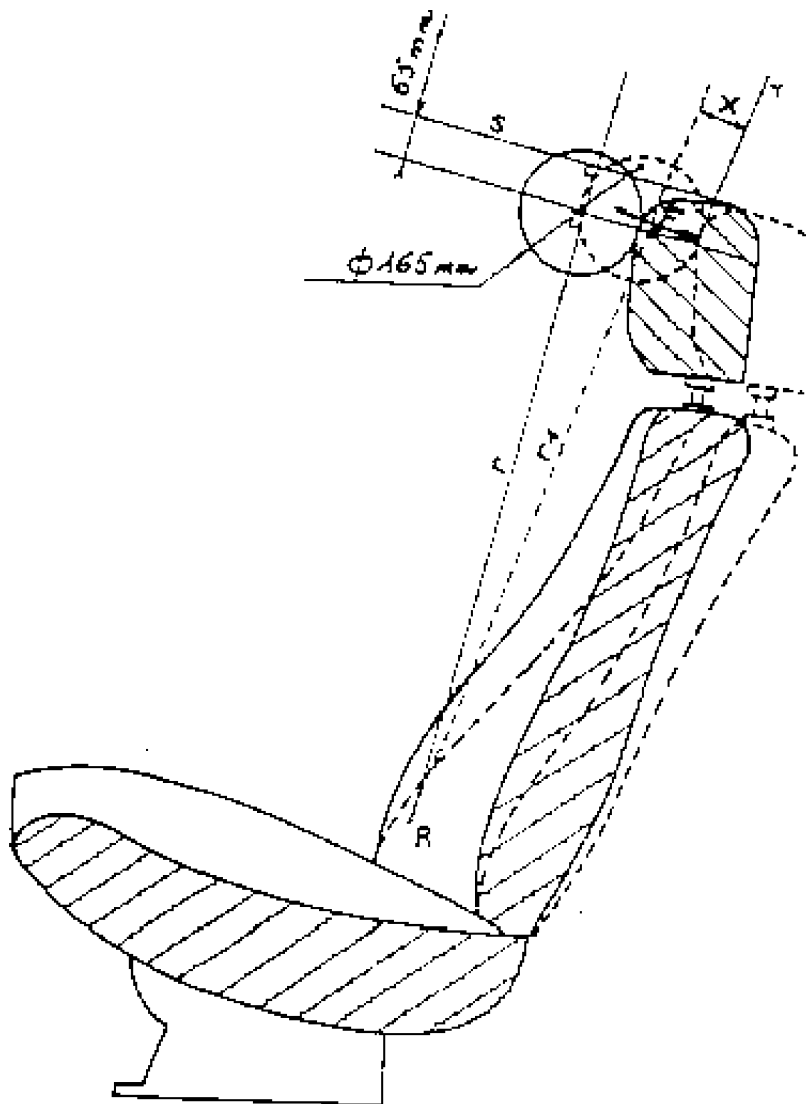
1. attēls: Augstums

2. attēls

5. PIELIKUMS

PĀRBAUŽU LAIKĀ NOVILKTO LĪNIJU UN IZDARĪTO MĒRĪJUMU DETALĀS

- Sākumstāvokļa kontūra
----- Kontūra, kas atbilst stāvoklim zem slodzes
r: atskaites līnija
r1: nobīdīta atskaites līnija

F moments attiecībā pret r: 37,3 daNm

6. PIELIKUMS

ENERĢIJAS IZKLIEDĒŠANAS PĀRBAUDES PROCEDŪRA

1. UZSTĀDĪŠANA, PĀRBAUDES APARATŪRA, REĢISTRĀCIJAS KONTROLIERĪCES UN PROCEDŪRA

1.1. *Uzstādīšana*

Ar enerģiju izklienējošu materiālu pārklāts pagalvis jāuzliek un jāpārbauda uz sēdekļa vai uz tā transportlīdzekļa konstrukcijas daļas, kurā tas ir uzstādīts. Šī konstrukcijas daļa stingri jānostiprina pie pārbaudes stenda, lai tā paliktu nekustīga pēc trieciena izdarīšanas, un pamatnei, uz kuras tā balstās, ja nav nekādu īpašu, attiecīgi pamatotu norādījumu, jābūt aptuveni horizontālai. Sēdekļa atzveltne, ja to var regulēt, jāpieskrūvē šo noteikumu 7.2.2. punktā aprakstītajā stāvoklī.

Pagalvis jāuzliek uz sēdekļa atzveltnes tā, kā tas ir transportlīdzeklī. Ja ir atsevišķs pagalvis, tas jāpiestiprina pie tās transportlīdzekļa konstrukcijas daļas, pie kuras tas normāli tiek stiprināts.

Ja pagalvis ir regulējams, tas jānovieto pašā nelabvēlīgākajā stāvoklī, kādu atļauj regulēšanas ierīce.

1.2. *Pārbaudes aparatūra*

1.2.1. Šī aparatūra sastāv no svārsta, kura griešanās ass balstās uz lodīšu gultņiem un, kura samazinātā masa (*) tā trieciena centrā ir 6,8 kg. Svārsta pats apakšējais gals sastāv no cietas galvas formas 165 mm diametrā, kuras centrs ir identisks svārsta trieciena centram.

1.2.2. Galvas forma jāaprīko ar akselerometriem un ātruma mērīšanas ierīci, kuri visi spēj mērīt vērtības trieciena virzienā.

1.3. *Reģistrācijas kontrolierīces*

Reģistrācijas kontrolierīcēm jābūt tādām, kas spēj izdarīt mērījumus ar šādām precizitātes pakāpēm:

1.3.1. *Paātrinājums:*

precizitāte = $\pm 5\%$ no faktiskās vērtības

mērķēdes frekvences klase: CFC 600 pēc ISO standarta 6487 (1987)

Šķērsvirziena jutība $\leq 5\%$ pašā zemākajā skalas punktā.

1.3.2. *Ātrums:*

precizitāte = $\pm 2,5\%$ no faktiskās vērtības;

jutība = 0,5 km/h

1.3.3. *Laika ierakstīšana*

mēraparatūrai jāspēj ierakstīt darbību visā tās norises laikā, un rādījumu nolasišanas ātrums nedrīkst būt mazāks par vienu tūkstošdaļu sekundes:

nepieciešams, lai pārbaudes rezultātu analizēšanai izmantotajos ierakstos būtu reģistrēts trieciena sākums, kad notiek pirmā saskare starp galvas formu un pārbaudāmo priekšmetu.

(*) Sakarību starp svārsta samazināto masu "m_r" un svārsta kopējo masu "m" attālumā "a" starp trieciena centru un rotācijas asi un attālumā "l" starp smaguma centru un rotācijas asi var izteikt ar formulu: m_r = m (l/a).

- 1.4. *Pārbaudes procedūra*
 - 1.4.1. Kad pagalvis ir uzstādīts un ieregulēts, kā norādīts šā pielikuma 1.1. punktā, jāizdara trieciens laboratorijas izvēlētajos punktos šo noteikumu 6.1. punktā definētajā trieciena zonā un varbūt arī ārpus šo noteikumu 6.2. punktā definētās trieciena zonas uz virsmām, kuru izliekuma rādiuss ir mazāks par 5 mm.
 - 1.4.1.1. Triecienam uz aizmugures virsmas virzienā no aizmugures uz priekšu garenvirziena plaknē jābūt 45° leņķī pret vertikāli.
 - 1.4.1.2. Triecienam uz priekšējās virsmas virzienā no priekšas uz aizmuguri garenvirziena plaknē jābūt horizontālam.
 - 1.4.1.3. Priekšējo un aizmugures virsmu saista horizontālā plakne, kas ir tangenciāla attiecībā pret pagalvja augšu, kā noteikts šo noteikumu 7.2. punktā.
 - 1.4.2. Galvas forma jātriec pret pārbaudāmo priekšmetu ar ātrumu 24,1 km/h; šis ātrums jāsasniedz vai nu tikai ar dzinēja enerģiju vai arī izmantojot kādu papildu virzītājierīci.

2. REZULTĀTI

Pēc iepriekš aprakstītās metodes veiktajās pārbaudēs galvas formas palēninājums, kurš pārsniedz 80 g, nedrīkst ilgt bez pārtraukuma vairāk par 3 milisekundēm. Par palēninājuma ātrumu jāpieņem abu decelerometru rādījumu vidējā vērtība.

3. EKVIVALENTĀS PROCEDŪRAS

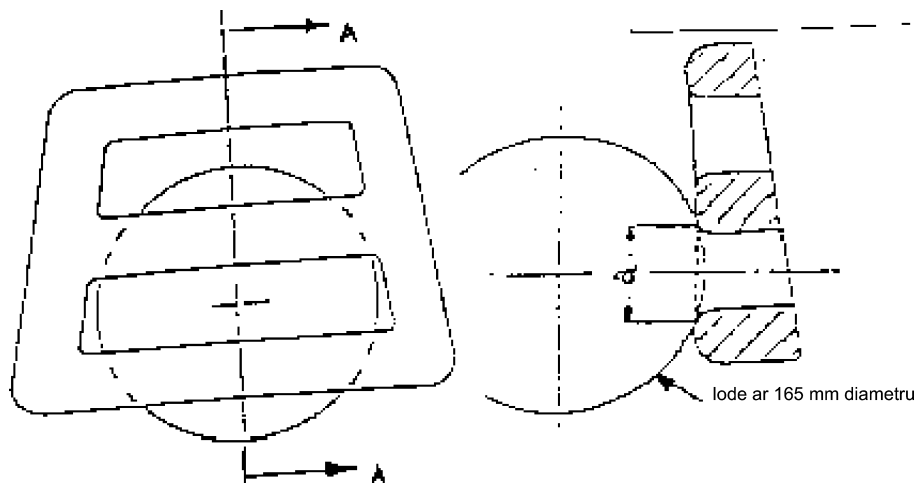
- 3.1. Ekvivalentas pārbaudes procedūras ir atļautas ar nosacījumu, ka ar tām iespējams iegūt iepriekš 2. punktā prasītos rezultātus; jo īpaši pārbaudes aparātūras priekšmeti var būt orientēti citādi, ja vien tiek saglabāti relatīvie leņķi starp pagalvi un trieciena virzienu.
- 3.2. Atbildību par citas 1. punktā aprakstītās metodes vietā izmantotas metodes ekvivalences pierādīšanu uzņemas tā persona, kas šo citu metodi izmanto.

7. PIELIKUMS

PAGALVJU SPRAUGU IZMĒRA "A" NOTEIKŠANA

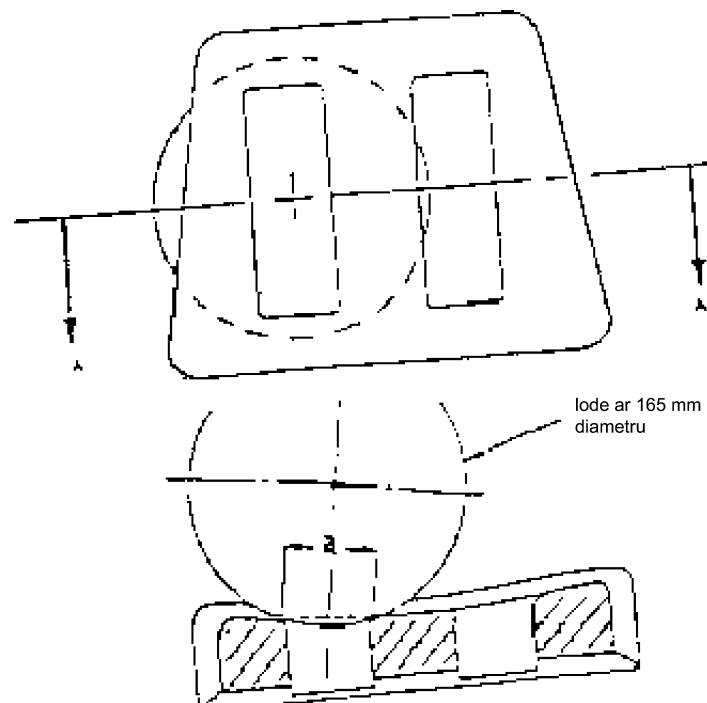
(skatīt šo noteikumu 6.6.2. punktu un 6.6.3. punktu)

Griezums A-A

1. attēls: Horizontālu spraugu piemērs

Piezīme: Griezums A-A jāizdara spraugas zonas punktā, kurš atļauj maksimālu lodes iespiešanos, nepiemērojot slodzi.

2. attēls: Vertikālu spraugu piemērs

Piezīme: Griezums A-A jāizdara spraugas zonas punktā, kurš atļauj maksimālu lodes iespiešanos, nepiemērojot slodzi.

**Apvienoto Nāciju Organizācijas Eiropas Ekonomikas komisijas (ANO/EEK) Noteikumi Nr. 26 —
Vienoti noteikumi transportlīdzekļu apstiprināšanai attiecībā uz to ārējiem izvirzījumiem.**

1. DARBĪBAS JOMA UN MĒRĶIS
 - 1.1. Šie noteikumi attiecas uz M1 kategorijas transportlīdzekļu ārējiem izvirzījumiem ⁽¹⁾. To nepiemēro atpakaļskata spoguļiem vai jūgierīču galvām.
 - 1.2. Šo noteikumu mērķis ir samazināt miesas bojājumu rašanās risku vai smagumu personām, kas atsitas pret ārējo virsmu vai aizskar to sadursmes gadījumā. Tie attiecas gan uz nekustīgu, gan uz kustīgu transportlīdzekli.
2. DEFINĪCIJAS

Šajos noteikumos.

 - 2.1. “Transportlīdzekļa tipa apstiprināšana” ir transportlīdzekļa tipa apstiprināšana attiecībā uz tā ārējiem izvirzījumiem.
 - 2.2. “Transportlīdzekļa tips” ir tādu mehānisko transportlīdzekļu kategorija, kas neatšķiras pēc šādiem būtiskiem parametriem — ārējās virsmas formas un materiāli.
 - 2.3. “Ārējā virsma” ir ir transportlīdzekļa ārpuse, kas ietver motora pārsegu, bagāžas nodalījuma pārsegu, durvis, spārnus, jumtu, gaismas un gaismas signalizācijas ierīces un sastāvdaļas redzamības uzlabošanai.
 - 2.4. “Grīdas līnija” ir līnija, ko nosaka šādi:

vertikālās ass konusu ar malām 30° leņķī pret vertikāli secīgi novieto tā, ka tas pastāvīgi un pēc iespējas mazāk pieskaras transportlīdzekļa ārējai virsmai. Pieskares punktu ģeometriskā vieta ir grīdas līnija. Nosakot grīdas līniju, neņem vērā domkrata atbalsta vietas, izpūtējus vai riteņus. Riteņu arku atstarpes pieņem par iedomātu virsmu, kas paplašina blakusesošo ārējo virsmu. Nosakot grīdas līniju, ņem vērā transportlīdzekļa bufera abus galus. Atkarībā no atsevišķa transportlīdzekļa grīdas līnija var būt vai nu bufera ārmala, vai virsbūves panelis zem bufera. Ja vienlaikus ir divi pieskares punkti vai vairāk, tad grīdas līnijas noteikšanai izmanto zemāko pieskares punktu.
 - 2.5. “Izliekuma rādiuss” ir tās riņķa līnijas loka rādiuss, kas ir vistuvāk attiecīgās sastāvdaļas apļveida formai.
 - 2.6. “Transportlīdzeklis ar kravu” ir transportlīdzeklis ar tā maksimāli pieļaujamo tehnisko masu. Transportlīdzekļus, kas aprīkoti ar hidropneimatisko, hidraulisko vai pneimatisko piekari vai ar ierīci atstarpes ar zemi automātiskai regulēšanai atkarībā no slodzes, testē nelabvēlīgākajos transportlīdzekļa normālas ekspluatācijas apstākļos, kurus norādījis izgatavotājs.
 - 2.7. Transportlīdzekļa “galējā ārmala” attiecībā uz transportlīdzekļa abām pusēm ir plakne, kas ir paralēla transportlīdzekļa gareniskajai vidus plaknei, sakrīt ar tā sānu ārējo malu, un attiecībā uz priekšas un aizmugures malu transportlīdzekļa perpendikulārā šķērsplakne sakrīt ar tā priekšas un aizmugures malu, neņemot vērā izvirzījumus:
 - 2.7.1. riepām netālu no punkta, kur tās saskaras ar zemi un riepu spiediena mērītāju savienojumiem;

⁽¹⁾ Kā noteikts Konsolidētās rezolūcijas par transportlīdzekļu konstrukciju (R.E.3) 7. pielikumā (dokuments TRANS/SC1/WP29/78/3. grozījums)

- 2.7.2. jebkurām pretslidēšanas ierīcēm, kas var būt uzliktas riteņiem;
- 2.7.3. atpakaļskata spoguļiem;
- 2.7.4. virzienrādītājiem sānos, ārējo kontūru gabarītlukturiem, priekšējiem un pakaļējiem gabarītgaismas (sānu) lukturiem, kā arī stāvgaismas lukturiem;
- 2.7.5. attiecībā uz priekšas un aizmugures malām — daļas, kas uzstādītas uz buferiem, jūgierīcēm un izpūtējiem.
- 2.8. "Izvirzījuma izmēri" sastāvdaļai, kas uzstādīta uz paneļa, ir izmēri, kurus nosaka ar šo noteikumu 3. pielikuma 2. punktā aprakstīto metodi.
- 2.9. "Paneļa nominālā līnija" ir līnija, kas šķērso divus punktus apļa centrā, kad tās virsma pirmo un pēdējo reizi saskaras ar sastāvdaļu, ja izmanto šo noteikumu 3. pielikuma 2.2. punktā aprakstīto mērīšanas procedūru.

3. APSTIPRINĀJUMA PIETEIKUMS

- 3.1. Pieteikums par transportlīdzekļa tipa apstiprinājumu attiecībā uz ārējiem izvirzījumiem.
 - 3.1.1. Pieteikums transportlīdzekļa tipa apstiprinājumam attiecībā uz ārējiem izvirzījumiem jāiesniedz transportlīdzekļa izgatavotājam vai viņa pienācīgi pilnvarotam pārstāvim.
 - 3.1.2. Tam pievieno šādus dokumentus trijos eksemplāros:
 - 3.1.2.1. transportlīdzekļa priekšas, aizmugures un sānu daļu fotoattēlus 30° līdz 45° leņķī pret transportlīdzekļa vertikālo garenvirziena vidusplakni;
 - 3.1.2.2. buferu rasējumus ar izmēriem un, ja vajadzīgs;
 - 3.1.2.3. konkrētu ārējo izvirzījumu rasējumus un vajadzības gadījumā 6.9.1. punktā minēto ārējās virsmas konkrētu daļu rasējumus.
 - 3.1.3. Apstiprināmā transportlīdzekļa tipa paraugu iesniedz tehniskajam dienestam, kas ir atbildīgs par tipa apstiprināšanas testu izpildi. Pēc minētā tehniskā dienesta lūguma tāpat iesniedz konkrētas izmantoto materiālu sastāvdaļas un konkrētus paraugus.
 - 3.2. Pieteikumus par tipa apstiprinājumu attiecībā uz bagāžniekiem, slēpju bagāžniekiem vai radio uztveršanas vai raidīšanas antenām, ko uzskata par atsevišķu tehnisko vienību.
 - 3.2.1. Pieteikumus tipa apstiprinājumam attiecībā uz bagāžniekiem, slēpju bagāžniekiem vai radio uztveršanas vai raidīšanas antenām, ko uzskata par atsevišķām tehniskām vienībām, iesniedz transportlīdzekļa izgatavotājs vai iepriekš minēto atsevišķo tehnisko vienību izgatavotājs vai viņa pienācīgi pilnvarots pārstāvis.
 - 3.2.2. Pieteikumam par katru 3.2.1. punktā minēto ierīci pievieno:
 - 3.2.2.1. tādu dokumentu kopijas trīs eksemplāros, kuros precizēti atsevišķas tehniskās vienības tehniskie parametri, un montāžas norādījumi, kas jāpievieno katrai pārdotajai atsevišķajai tehniskajai vienībai;
 - 3.2.2.2. atsevišķas tehniskās vienības tipa paraugu. Ja atbildīgā iestāde uzskata par vajadzīgu, tā var pieprasīt turpmākus paraugus.

4. APSTIPRINĀJUMS
- 4.1. Transportlīdzekļa tipa apstiprinājums attiecībā uz ārējiem izvirzījumiem.
 - 4.1.1. Ja saskaņā ar šiem noteikumiem apstiprināšanai iesniegtais transportlīdzekļa tips atbilst turpmāk minētā 5. un 6. punkta prasībām, piešķir šā transportlīdzekļa tipa apstiprinājumu.
 - 4.1.2. Apstiprinājuma numuru piešķir katram apstiprinātajam transportlīdzekļa tipam. Tā pirmie divi cipari (pašlaik 02, kas atbilst 02 grozījumu sērijai, kura stājās spēkā 1996. gada 13. decembrī) norāda grozījumu sēriju, ietverot jaunākos būtiskos tehniskos grozījumus, kas šajos noteikumos izdarīti apstiprinājuma piešķiršanas laikā. Viena un tā pati līgumslēdzēja puse nepiešķir tādu pašu numuru citam transportlīdzekļa tipam.
 - 4.1.3. Paziņojumu par transportlīdzekļa tipa apstiprinājumu, apstiprinājuma attiecinājumu uz citu tipu, noraidīšanu vai anulēšanu, vai ražošanas galīgu pārtraukšanu saskaņā ar šie noteikumiem nosūta 1958. gada nolīguma pusēm, kas piemēro šos noteikumus, izmantojot paziņojuma veidlapu, kas atbilst paraugam šo noteikumu 1. pielikumā.
 - 4.1.4. Katram transportlīdzeklim, kas atbilst transportlīdzekļa tipam, kurš apstiprināts saskaņā ar šiem noteikumiem, skaidri redzamā un viegli pieejamā vietā, kas norādīta apstiprinājuma veidlapā, piestiprina starptautiski atzītu zīmi, kuru veido:
 - 4.1.4.1. aplis, kurā ir burts "E", kam seko tās valsts pazīšanas numurs, kura piešķirusi tipa apstiprinājumu;
 - 4.1.4.2. šo noteikumu numurs, kam seko burts "R", domuzīme un apstiprinājuma numurs, pa labi no 4.1.4.1. punktā aprakstītā apļa.
 - 4.1.5. Ja transportlīdzeklis atbilst apstiprinātajam transportlīdzekļa tipam saskaņā ar vienu vai vairākiem citiem noteikumiem, kas pievienoti nolīgumam, valstī, kas piešķirusi apstiprinājumu saskaņā ar šiem noteikumiem, 4.4.1. punktā paredzētais simbols nav jāatkārto; tādā gadījumā visu to noteikumu papildu numurus un simbolus, saskaņā ar kurām piešķirts apstiprinājums valstī, kas piešķirusi apstiprinājumu saskaņā ar šiem noteikumiem, novieto vertikālās kolonās pa labi no 4.1.4.1. punktā paredzētā simbola.
 - 4.1.6. Apstiprinājuma zīme ir skaidri salasāma un neizdzēšama.
 - 4.1.7. Apstiprinājuma zīmi novieto uz izgatavotāja piestiprinātās transportlīdzekļa datu plāksnītes vai tās tuvumā.
 - 4.1.8. Šo noteikumu 2. pielikumā sniegti apstiprinājuma zīmju izvietojuma piemēri.
 - 4.1.9. Kompetentā iestāde pirms tipa apstiprinājuma piešķiršanas pārbauda, vai ir paredzēti pasākumi, kas garantē ražojumu atbilstības efektīvu kontroli.
- 4.2. Apstiprinājumu attiecībā uz bagāžniekiem, slēpju bagāžniekiem vai radio uztveršanas vai raidīšanas antenām, ko uzskata par atsevišķu tehnisko vienību.
 - 4.2.1. Ja saskaņā ar šiem noteikumiem apstiprināšanai iesniegtais atsevišķas tehniskās vienības tips atbilst turpmāk minētā 6.16., 6.17. un 6.18. punkta prasībām, piešķir atsevišķas tehniskās vienības tipa apstiprinājumu.
 - 4.2.2. Apstiprinājuma numuru piešķir katram atsevišķas tehniskās vienības tipam. Tā pirmie divi cipari (pašlaik 02, kas atbilst 02 grozījumu sērijai, kura stājās spēkā 1996. gada 13. decembrī) norāda grozījumu sēriju, ietverot jaunākos būtiskos tehniskos grozījumus, kas šajos noteikumos izdarīti apstiprinājuma piešķiršanas laikā. Viena un tā pati līgumslēdzēja puse nepiešķir tādu pašu apstiprinājuma numuru citam atsevišķas tehniskās vienības tipam.

- 4.2.3. Paziņojumu par atsevišķas tehniskās vienības tipa apstiprinājumu, apstiprinājuma attiecinājumu uz citu tipu, noraidīšanu vai anulēšanu, vai ražošanas galīgu pārtraukšanu saskaņā ar šiem noteikumiem nosūta 1958. gada nolīguma pusēm, kas piemēro šos noteikumus, izmantojot paziņojuma veidlapu, kas atbilst paraugam šo noteikumu 4. pielikumā.
- 4.2.4. Katrai atsevišķai tehniskai vienībai, kas atbilst tipam, kurš apstiprināts saskaņā ar šiem noteikumiem, skaidri redzamā un viegli pieejamā vietā, kas norādīta apstiprinājuma veidlapā, piestiprina starptautiski atzītu zīmi, kuru veido:
- 4.2.4.1. aplis, kurā ir burts "E", kam seko tās valsts pazīšanas numurs, kura piešķirusi tipa apstiprinājumu ⁽¹⁾;
- 4.2.4.2. šo noteikumu numurs, kam seko burts "R", domuzīme un apstiprinājuma numurs, pa labi no 4.2.4.1. punktā aprakstītā apla.
- 4.2.5. Apstiprinājuma zīme ir skaidri salasāma un neizdzēšama.
- 4.2.6. Apstiprinājuma zīmi novieto uz izgatavotāja piestiprinātās atsevišķas tehniskās vienības datu plāksnītes vai tās tuvumā.
- 4.2.7. Šo noteikumu 2. pielikumā sniegti apstiprinājuma zīmju izvietojuma piemēri.
- 4.2.8. Kompetentā iestāde pirms tipa apstiprinājuma piešķiršanas pārbauda, vai ir paredzēti pasākumi, kas garantē ražojumu atbilstības efektīvu kontroli.
5. VISPĀRĪGAS SPECIFIKĀCIJAS
- 5.1. Šā pielikuma noteikumi neattiecas uz tām transportlīdzekļa ārējās virsmas daļām, kas transportlīdzeklī ar kravu un aizvērtiem logiem, durvīm, bagāžnieku vākiem utt. ir vai nu
- 5.1.1. augstāk par 2 m, vai
- 5.1.2. zem grīdas līnijas, vai
- 5.1.3. novietotas tā, ka statiskos apstākļos, kā arī darbībā nevar saskarties ar apli 100 mm diametrā.
- 5.2. Transportlīdzekļu ārējā virsmā nevar būt nevienas uz āru vērsta daļas, kas ir asa vai ar asu galu, vai tādās formas, izmēru, virziena vai cietības izvirzījumu, kuri varētu palielināt miesas bojājumu rašanās risku vai smagumu personām, kas atsitas pret ārējo virsmu vai aizskar to sadursmes gadījumā.
- 5.3. Transportlīdzekļa ārējā virsmā nevar būt nevienas uz āru vērsta daļas, kas var aizķert gājējus, velosipēdistus vai motociklistus.

(¹) 1 Vācijai, 2 Francijai, 3 Itālijai, 4 Nīderlandei, 5 Zviedrijai, 6 Beļģijai, 7 Ungārijai, 8 Čehijai, 9 Spānijai, 10 Dienvidslāvijai, 11 Apvienotajai Karalistei, 12 Austrijai, 13 Luksemburgai un 14 Šveicei. 15 (pieejams), 16 Norvēģijai, 17 Somijai, 18 Dānijai, 19 Rumānijai, 20 Polijai, 21 Portugālei, 22 Krievijas Federācijai, 23 Grieķijai, 24 Īrijai, 25 Horvātijai, 26 Slovēnijai, 27 Slovākijai, 28 Baltkrievijai, 29 Igaunijai, 30 (pieejams), 31 Bosnijai un Hercegovinai, 32 Latvijai, 33 (pieejams), 34 Bulgārijai, 35-36 (pieejams), 37 Turcijai, 38-39 (pieejams), 40 bijuši Dienvidslāvijas Maķedonijas Republikai, 41 (pieejams), 42 Eiropas Kopienai (apstiprinājumus piešķir tās dalībvalstis, izmanto to attiecīgo EEK simbolu), 43 Japānai, 44 (pieejams), 45 Austrālijai, 46 Ukrainai. Nākamos numurus piešķir pārējām valstīm tādā hronoloģiskā secībā, kādā tās ratificē vai kādā pievienojas Nolīgumam par vienotu tehnisko priekšrakstu pieņemšanu riteņu transportlīdzekļiem, aprīkojumam un daļām, kuras var uzstādīt un/vai izmantot riteņu transportlīdzekļos, un saskaņā ar šiem priekšrakstiem piešķiramo atbilstības novērtēšanas apstiprinājumu savstarpējās atzīšanas nosacījumiem, un šādi piešķirtos numurus ANO ģenerālsēkretārs paziņo šā nolīguma līgumslēdzējām pusēm.

5.4. Nevienai ārējās virsmas uz āru izvirzītai daļai izliekuma rādiuss nevar būt mazāks kā 2,5 mm. Šī prasība neattiecas uz ārējās virsmas daļām, kas izvirzītas uz āru mazāk kā 5 mm, bet šādu uz āru vērsto daļu stūri nedrīkst būt asi, izņemot gadījumus, ja šādas daļas izvirzītas uz āru mazāk kā 1,5 mm.

5.5. Ārējās virsmas uz āru izvirzītajām daļām no materiāla, kam cietība nepārsniedz A nostiprinājumu 60, izliekuma rādiuss var būt mazāks kā 2,5 mm.

Cietību mēra detaļām, kas uzstādītas transportlīdzeklim. Ja nav iespējams mērīt nostiprinātu daļu cietību, tad novērtēšanai izmanto salīdzināmus mērījumus.

5.6. Iepriekš minētos 5.1. līdz 5.5. punkta noteikumus piemēro papildus 6. punkta īpašajām specifikācijām, izņemot gadījumus, ja šīs īpašās specifikācijas skaidri paredz citādi.

6. ĪPAŠAS SPECIFIKĀCIJAS

6.1. Rotājumi

6.1.1. Rotājumiem, kas no stiprinājumiem ir izvirzīti uz āru vairāk par 10 mm, jābūt ievēlkamiem, atdalāmiem vai noliecamiem visvairāk izvirzītajā punktā, iedarbojoties ar 10 daN lielu spēku jebkurā virzienā, gandrīz paralēli tās virsmas plaknei, uz kuras tie ir uzstādīti. Šos noteikumus nepiemēro radiatora dekoratīvā režģa rotājumiem, uz kuriem attiecas tikai 5. punkta vispārīgās prasības. Lai pieliktu 10 daN lielu spēku, izmanto stampu ar plakanu galu, kuras diametrs nav lielāks kā 50 mm. Ja tas nav iespējams, izmanto līdzvērtīgu metodi. Pēc tam, kad rotājumi ir ievilkti, atdalīti vai noliekti, atlikušais izvirzījums nedrīkst pārsniegt 10 mm. Šiem izvirzījumiem vienmēr jāatbilst 5.2. punkta noteikumiem. Ja rotājumi ir uzmontēti uz pamata, šādu pamatu uzskata par rotājumu, nevis par atbalsta virsmu.

6.1.2. Uz ārējās virsmas aizsargjoslām un ekrāniem neattiecas 6.1.1. punkta prasības; tomēr tiem jābūt stingri piestiprinātiem pie transportlīdzekļa.

6.2. Priekšējais apgaismojums

6.2.1. Priekšējam apgaismojumam ir atļauti uz āru izvirzīti aizsargstikli un apmales, ja to izvirzījums, ko mēra attiecībā pret galvenā luktura caurspīdīgo ārējo virsmu, nepārsniedz 30 mm, un to izliekuma rādiuss visur ir vismaz 2,5 mm. Priekšējam apgaismojumam, kas uzstādīts aiz papildu caurspīdīgās virsmas, izvirzījumu mēra no attālākās caurspīdīgās virsmas. Izvirzījumus nosaka saskaņā ar metodēm, kas norādītas šo noteikumu 3. pielikuma 3. punktā.

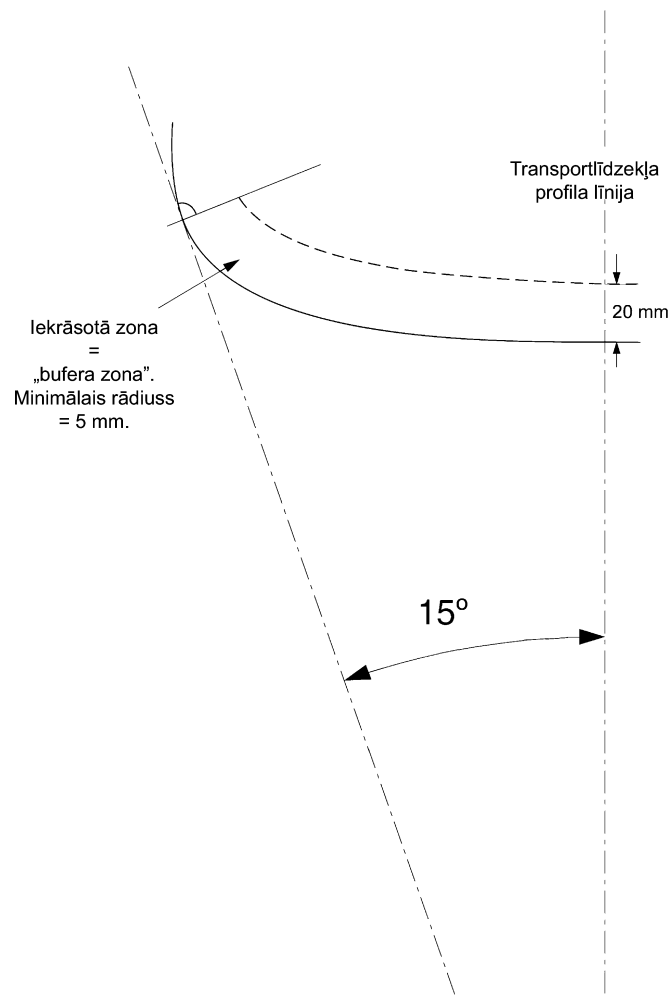
6.2.2. Paceļamiem priekšējiem lukturiem gan paceltā, gan nolaistā stāvoklī jāatbilst 6.2.1. punkta prasībām.

6.2.3. Pielikuma 6.2.1. punkta noteikumi neattiecas uz priekšējiem lukturiem, kuri ir iegremdēti virsbūvē vai kuri "karājas" pie virsbūves, ja virsbūve atbilst 6.9.1. punkta prasībām.

6.3. Režģi un atstarpes

6.3.1. Atstarpēm starp kustīgām vai nekustīgām detaļām, ieskaitot tās, kas ir daļa no gaisa ieplūdes vai izplūdes režģiem un radiatora režģiem, nepiemēro 5.4. punkta prasības, ja atstatums starp divām secīgām detaļām nepārsniedz 40 mm un režģiem un atstarpēm ir funkcionāli mērķi. Atstarpēm starp 40 mm un 25 mm izliekuma rādiuss ir 1 mm vai lielāks. Tomēr, ja attālums starp divām blakusešām daļām nepārsniedz 25 mm, tad detaļu ārējais izliekuma rādiuss nedrīkst būt mazāks kā 0,5 mm. Attālumu starp divām secīgām režģu un atstarpju detaļām nosaka saskaņā ar metodi, kas norādīta šo noteikumu 3. pielikuma 4. punktā.

- 6.3.2. Nevienas režģa vai atstarpes daļas priekšas un sānu daļu savienojums nedrīkst būt ass.
- 6.4. *Priekšējā stikla tīrītāji*
- 6.4.1. Priekšējā stikla tīrītājs ir aprīkots tā, ka stikla tīrītāja vārpstai ir aizsargapvalks, kura izliekuma rādiuss atbilst 5.4. punkta prasībām un virsma nav mazāka kā 150 mm^2 . Noapaļotiem apvalkiem minimālā virsma ir 150 mm^2 , mērot ne tālāk kā 6,5 mm no vistālāk izvirzītā punkta. Šīs prasības attiecas arī uz aizmugures logu tīrītājiem un priekšējo lukturu tīrītājiem.
- 6.4.2. Stikla tīrītāju slotiņām vai palīgelementiem nepiemēro 5.4. punkta prasības. Tomēr šādas vienības jāizgatavo tā, ka tām nav asu stūru un smailu vai asu daļu.
- 6.5. *Buferi*
- 6.5.1. Buferu gali ir vērsti pret ārējo virsmu, lai samazinātu aizķeršanas iespēju. Uzskata, ka šī prasība ir ievērota, ja buferis ir padziļinājumā vai iebūvēts virsbūvē, vai buferis ir vērsts uz iekšu tā, lai nesaskartos ar 100 mm apli, un atstarpe starp bufera galu un virsbūvi nepārsniedz 20 mm.
- 6.5.2. Ja tā bufera līnija, kas atbilst automobiļa vertikālā izvirzījuma ārējam profilam, atrodas uz cietas virsmas, virsmas izliekuma minimālais rādiuss ir 5 mm visos tās punktos, kas no profila līnijas atrodas 20 mm attālumā, virzienā uz iekšpusi, un visos citos gadījumos izliekuma minimālais rādiuss ir 2,5 mm. Šis noteikums attiecas uz to zonas daļu, kas no profila līnijas atrodas 20 mm attālumā, virzienā uz iekšpusi, kas atrodas starp tiem tangenciālajiem punktiem un to priekšā (vai aizmugurē attiecībā uz aizmugures buferiem), kuru profila līniju veido divas vertikālas plaknes, kas katra attiecībā pret transportlīdzekļa gareniskās simetrijas plakni veido 15° leņķi (sk. 1. attēlu).

1. attēls

- 6.5.3. Pielikuma 6.5.2. punkta prasības neattiecas uz dažādām bufera daļām vai daļām buferī, kas ir izvirzītas mazāk nekā 5 mm; īpaši norāda kopējos apvalkus un priekšējo lukturu mazgātāju sprauslas; bet šādu uz āru vērsto daļu stūri nedrīkst būt asi, izņemot gadījumus, ja šādas daļas izvirzītas uz āru mazāk nekā 1,5 mm.
- 6.6. *Rokturi, viras, durvju nospiežamās pogas, bagāžas nodalījumi un pārsegi; degvielas tvertnes vāki un apvalki*
- 6.6.1. Durvju vai bagāžas nodalījuma rokturu izvirzījumi nedrīkst pārsniegt 40 mm un visi pārējie – 30 mm.
- 6.6.2. Ja sānu durvju rokturi darbojoties rotē, tad tiem jāatbilst kādai no šādām prasībām.
- 6.6.2.1. Ja rokturi rotē paralēli durvju plaknei, tad roktura vaļējam galam jābūt vērstam uz aizmuguri. Šādu rokturu gali jāpagriež atpakaļ pret durvju plakni un jāievieto aizsargietvarā vai padziļinājumā.
- 6.6.2.2. Rokturiem, kas griežas uz āru virzienā, kas nav paralēls durvju plaknei, aizvērtā stāvoklī jābūt norobežotiem aizsargietvarā vai padziļinājumā. Vaļējam galam jābūt vērstam vai nu uz aizmuguri, vai uz leju.

Tomēr rokturus, kas neatbilst pēdējam nosacījumam, var atzīt par atbilstīgiem, ja:

- a) tiem ir neatkarīgs atvelces mehānisms,
 - b) bez atvelces mehānisma tie nevar būt izvirzīti vairāk nekā 15 mm,
 - c) šādā atvērtā stāvoklī tie atbilst 5.4. punkta noteikumiem,
- un
- d) to gala virsmas laukums, ko mēra ne tālāk kā 6,5 mm attālumā no visvairāk izvirzītā punkta, ir vismaz 150 mm².

- 6.7. *Riteņi, riteņa stiprināšanas uzgriežņi, rumbas vāki un riteņu diski*
- 6.7.1. Nepiemēro 5.4. punkta noteikumus.
- 6.7.2. Riteņiem, riteņa stiprināšanas uzgriežņiem, rumbas vākiem un riteņu diskkiem nedrīkst būt neviena izvirzījuma, kas ir ass vai ar asu galu un kas sniedz aiz riteņa loka ārējās plaknes. Nav atļauts izmantot spārņveida uzgriežņus.
- 6.7.3. Kad transportlīdzeklis brauc taisni, neviena tā riteņu daļa, izņemot riepas, kas atrodas virs horizontālās plaknes, kura šķērso riteņu rotācijas asi, nedrīkst pārsniegt ārējās virsmas vai struktūras vertikālo izvirzījumu horizontālā plaknē. Tomēr, ja funkcionālās prasības to attaisno, tad diski, kas sedz riteņa stiprināšanas uzgriežņus, un rumbas vāki, var pārsniegt ārējās virsmas vai struktūras vertikālo izvirzījumu, ar nosacījumu, ka virsmas izvirzījuma daļas izliekuma rādiuss ir vismaz 30 mm, un izvirzījums pār ārējās virsmas vai struktūras vertikālo izvirzījumu nekad nepārsniedz 30 mm.
- 6.8. *Metāla lokšņu šķautnes*
- 6.8.1. Nav atļautas metāla lokšņu šķautnes, piemēram, notekas malas un atbīdāmo durvju slīdes, ja tās nav noliekas atpakaļ vai aprīkotas ar vairogiem, kas atbilst šo noteikumu prasībām. Neaizsargāto malu uzskata par salocītu atpakaļ, ja tā ir salocīta atpakaļ aptuveni par 180°, vai ja tā ir salocīta pret virsbūvi tā, ka tā nevar saskarties ar apli 100 mm diametrā.

- 6.9. *Virsbūves paneļi*
- 6.9.1. Virsbūves paneļu ieloču izliekuma rādiuss var būt mazāks kā 2,5 mm, ja tas nav mazāks kā viena desmitā daļa no izvirzījuma augstuma "H", ko mēra saskaņā ar 3. pielikuma 1. punktā aprakstīto metodi.
- 6.10. *Gaisa plūsmas un lietus sānu deflektori*
- 6.10.1. Sānu deflektoru malām, kas izvirzītas uz āru, izliekuma rādiuss ir vismaz 1 mm.
- 6.11. *Domkrata balsti un izpūtēji*
- 6.11.1. Domkrata balsti un izpūtējs(-i) nedrīkst būt izvirzīti vairāk nekā 10 mm aiz grīdas līnijas vertikālā izvirzījuma vertikāli virs tiem. Atkāpjoties no šīs prasības, izpūtējs var būt izvirzīts vairāk nekā 10 mm aiz grīdas līnijas vertikālā izvirzījuma, ja ir noapaļoti stūri, minimālais izliekuma rādiuss ir 2,5 mm.
- 6.12. *Gaisa ieplūdes un izplūdes vārsti*
- 6.12.1. Gaisa ieplūdes un izplūdes vārsti visos stāvokļos atbilst 5.2., 5.3. un 5.4. punkta prasībām.
- 6.13. *Jumts*
- 6.13.1. Atveramus jumtus vērtē tikai aizvērtā stāvoklī.
- 6.13.2. Transportlīdzekļus ar nolaižamu jumtu testē, ja nolaižamais jumts atrodas gan paceltā, gan nolaistā stāvoklī.
- 6.13.2.1. Ja nolaižamais jumts ir nolaistā stāvoklī, tad neveic nekādus transportlīdzekļa testus iekšpus iedomātas virsmas, kāda ir nolaižamajam jumtam paceltā stāvoklī.
- 6.13.2.2. Ja salocīta nolaižamā jumta apvalks ir paredzēts kā standarta aprīkojums, tad testu veic ar apvalku attiecīgā stāvoklī.
- 6.14. *Logi*
- 6.14.1. Logi, kas virzas uz āru no transportlīdzekļa ārējās virsmas, visos stāvokļos atbilst šādiem noteikumiem:
- 6.14.1.1. neviena atklātā mala nav vērsta uz priekšu;
- 6.14.1.2. neviena loga daļa nevar sniegties aiz transportlīdzekļa galējās ārmalas.
- 6.15. *Numura plāksnes atbalsti*
- 6.15.1. Transportlīdzekļa izgatavotāja paredzētie numura plāksņu atbalsti atbilst šo noteikumu 5.4. punkta prasībām, ja tie saskaras ar 100 mm apli, kad numura plāksne ir uzstādīta saskaņā ar transportlīdzekļa izgatavotāja ieteikumiem.

- 6.16. *Bagāžnieki un slēpju bagāžnieki*
- 6.16.1. Bagāžniekus un slēpju bagāžniekus transportlīdzeklim piestiprina tā, lai vismaz vienā virzienā būtu stingrs fiksējums un varētu horizontāli, gareniski un šķērsām pārnest spēkus, kas ir vienādi vismaz ar izgatavotāja norādīto bagāžnieka vertikālo nestspēju. Testējot bagāžnieku vai slēpju bagāžnieku, kas transportlīdzeklim piestiprināts saskaņā ar izgatavotāja norādījumiem, testa slodzes pieliek vairākos punktos.
- 6.16.2. Ja nevar piemērot 6.3. punkta noteikumus, virsmām, kas pēc bagāžnieka uzstādīšanas var saskarties ar apli 165 mm diametrā, nedrīkst būt daļas ar izliekuma rādiusu mazāku kā 2,5 mm.
- 6.16.3. Stiprinājumi, piemēram, bultskrūves, ko var pievilkt vai atlaist vaļīgāk, nelietojot instrumentus, neizvirzās vairāk nekā 40 mm aiz 6.16.2. punktā norādītajām virsmām, izvirzījumu nosakot saskaņā ar 3. pielikuma 2. punktā aprakstīto metodi, bet ar apli 165 mm diametrā, ja izmanto šā pielikuma 2.2. punktā aprakstīto metodi.
- 6.17. *Radio uztveršanas un raidīšanas antenas*
- 6.17.1. Radio uztveršanas un raidīšanas antenas transportlīdzeklim uzstāda tā, ka, ja to brīvais gals jebkurā antenas izgatavotāja norādītajā novietojumā ir mazāk kā 2 m attālumā no ceļa virsmas, tas atrodas zonā, ko ierobežo vertikālas plaknes, kuras ir 10 cm iekšpus transportlīdzekļa galējās ārmalas, kā noteikts 2.7. punktā.
- 6.17.2. Turklāt antenas uzstāda transportlīdzeklim tā, un, ja vajadzīgs, to brīvos galus ierobežo tā, lai neviena antenas daļa neizvirzītos aiz transportlīdzekļa galējās ārmalas, kā noteikts 2.7. punktā.
- 6.17.3. Antenu vārpstu izliekuma rādiuss var būt mazāks kā 2,5 mm. Tomēr brīvos galus aprīko ar fiksētām uzmaivām, kuru izliekuma rādiuss nav mazāks kā 2,5 mm.
- 6.17.4. Antenu pamats nedrīkst izvirzīties vairāk nekā 30 mm, to nosakot saskaņā ar 3. pielikuma 2. punkta procedūru. Tomēr antenām ar pastiprinājumiem, kas iemontēti pamatā, šie pamati var izvirzīties līdz 40 mm.
- 6.18. *Montāžas norādījumi*
- 6.18.1. Bagāžniekus, slēpju bagāžniekus un radio uztveršanas vai raidīšanas antenas, kuru tipi ir apstiprināti kā atsevišķas tehniskas vienības, nedrīkst izlikt pārdošanā, pārdot vai pirkt bez pievienotiem montāžas norādījumiem. Montāžas norādījumos iekļauj pietiekamu informāciju, lai apstiprinātās sastāvdaļas varētu uzstādīt transportlīdzeklim atbilstīgi 5. un 6. punkta attiecīgajiem noteikumiem. Jo īpaši jānorāda teleskopisko antenu lietošanas novietojums.
7. TRANSPORTLĪDZEKĻA TIPA GROZĪŠANA UN APSTIPRINĀJUMA ATTIECINĀŠANA UZ CITU TIPU
- 7.1. Administratīvajai iestādei, kas piešķirusi transportlīdzekļa tipa apstiprinājumu, paziņo par jebkādiem transportlīdzekļa tipa grozījumiem. Tad minētā iestāde var:
- 7.1.1. atzīt, ka izdarītajām izmaiņām nevarētu būt ievērojamas negatīvas sekas;
- 7.1.2. pieprasīt papildu ziņojumu no tehniskā dienesta, kas veic testus.
- 7.2. Par apstiprinājumu, iekļaujot izmaiņu aprakstu, vai apstiprinājuma noraidīšanu saskaņā ar iepriekš minētajā 4.3. punktā noteikto procedūru paziņo nolīguma pusēm, kuras piemēro šos noteikumus.

- 7.3. Kompetentā iestāde, kas izsniedz apstiprinājuma attiecinājumu, šādam attiecinājumam piešķir sērijas numuru un informē citas 1958. gada nolīguma puses, kuras piemēro šos noteikumus, izmantojot paziņojuma veidlapu, kas atbilst paraugam šo noteikumu 1. pielikumā.
8. RAŽOJUMU ATBILSTĪBA
- 8.1. Transportlīdzeklis (atsevišķa tehniska vienība), kas apstiprināts saskaņā ar šiem noteikumiem, ir izgatavots atbilstīgi apstiprinātajam tipam, izpildot prasības, kuras izklāstītas iepriekš minētajā 5. un 6. punktā.
- 8.2. Lai pārbaudītu, vai 8.1. punkta prasības ir izpildītas, izdara piemērotas produkcijas pārbaudes.
- 8.3. Apstiprinājuma īpašnieks jo īpaši:
- 8.3.1. nodrošina, lai pastāvētu ražojumu kvalitātes efektīvas kontroles kārtība;
- 8.3.2. var piekļūt katra apstiprinātā tipa atbilstības testam vajadzīgajam aprīkojumam;
- 8.3.3. nodrošina, lai testa rezultātu datus reģistrētu un lai saistītie dokumenti būtu pieejami laikposmā, ko nosaka saskaņā ar administratīvo iestādi;
- 8.3.4. analizē katra testa veida rezultātus, lai pārbaudītu un nodrošinātu ražojuma raksturlielumu stabilitāti, ņemot vērā rūpnieciskās ražošanas procesa svārstības;
- 8.3.5. nodrošina, lai katram ražojuma tipam veiktu vismaz šo noteikumu 3. pielikumā noteiktos testus;
- 8.3.6. nodrošina, lai jebkurai paraugu ņemšanai vai analizējamiem paraugiem, kas liecina par neatbilstību attiecīgajam testa veidam, sekotu cita parauga ņemšana un cits tests. Veic visus pasākumus, kas vajadzīgi, lai atjaunotu attiecīgā ražojuma atbilstību.
- 8.4. Kompetentā iestāde, kas piešķirusi tipa apstiprinājumu, jebkurā laikā var pārbaudīt katrai ražošanas vienībai piemērojamo kontroles metožu atbilstību.
- 8.4.1. Katrā apskatē inspektoram, kas ieradies uz vietas, uzrāda testu žurnālus un ražojuma apskates ierakstus.
- 8.4.2. Inspektors var ņemt paraugus izlases veidā testu veikšanai izgatavotāja laboratorijā. Paraugu minimālo skaitu var noteikt, ņemot vērā paša izgatavotāja veikto testu rezultātus.
- 8.4.3. Ja kvalitātes līmenis šķiet neapmierinošs vai ja šķiet, ka jāpārbauda to testu rezultātu derīgums, kas veikti, piemērojot iepriekš minēto 8.4.2. punktu, inspektors ņem paraugus nosūtīšanai tehniskajam dienestam, kas veicis tipa apstiprinājuma testus.
- 8.4.4. Kompetentā iestāde var veikt visus šajos noteikumos paredzētos testus.
- 8.4.5. Parastais kompetentās iestādes apstiprināto apskašu biežums ir vienreiz divos gados. Ja kādas apskates laikā konstatē neapmierinošus rezultātus, tad kompetentajai iestādei jānodrošina, lai, cik iespējams ātri, veiktu visus vajadzīgos pasākumus ražojuma atbilstības atjaunošanai.
9. SANKCIJAS PAR RAŽOJUMU NEATBILSTĪBU
- 9.1. Apstiprinājumu, kas saskaņā ar šiem noteikumiem piešķirts attiecībā uz transportlīdzekļu tipu, var atcelt, ja netiek izpildītas 8.1. punktā noteiktās prasības.

9.2. Ja nolīguma puse, kas piemēro šos noteikumus, atceļ apstiprinājumu, kuru tā iepriekš piešķirusi, tā nekavējoties par to informē citas līgumslēdzējas puses, kas piemēro šos noteikumus, izmantojot paziņojuma veidlapu, kura atbilst paraugam šo noteikumu 1. pielikumā.

10. RAŽOŠANAS GALĪGA PĀRTRAUKŠANA

Ja apstiprinājuma turētājs pilnībā pārtrauc saskaņā ar šiem noteikumiem apstiprinātā tipa ražošanu, viņam par to jāinformē iestāde, kas apstiprinājumu piešķirusi. Pēc atbilstoša paziņojuma saņemšanas šī iestāde par to informē citas 1958. gada nolīguma puses, kas piemēro šos noteikumus, izmantojot paziņojuma veidlapu, kura atbilst paraugam šo noteikumu 1. pielikumā.

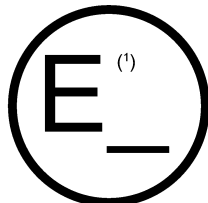
11. TO TEHNISKO DIENESTU NOSAUKUMI UN ADRESES, KAS VEIC APSTIPRINĀŠANAS TESTUS, KĀ ARĪ ADMINISTRATĪVO IESTĀŽU NOSAUKUMI UN ADRESES

Nolīguma puses, kas piemēro šos noteikumus, paziņo Apvienoto Nāciju Organizācijas Sekretariātam nosaukumus un adreses tiem tehniskajiem dienestiem, kuri veic apstiprināšanas testus, un administratīvajām iestādēm, kuras piešķir apstiprinājumu un kam jānosūta veidlapas, kas apstiprina citās valstīs izdotu apstiprinājumu, attiecinājumu uz citu tipu vai apstiprinājuma anulēšanu.

1. PIELIKUMS

PAZIŅOJUMS

(maksimālais izmērs: A4 (210 × 297 mm))

Izsniedzējs:

Administratīvās iestādes nosaukums

.....

par ⁽²⁾:

APSTIPRINĀJUMA PIEŠĶIRŠANU
 APSTIPRINĀJUMA ATTIECINĀŠANU UZ CITU TIPU
 APSTIPRINĀJUMA NORAIĪŠANU
 APSTIPRINĀJUMA ANULĒŠANU
 RAŽOŠANAS GALĪGU PĀRTRAUKŠANU

transportlīdzekļa tipam attiecībā uz tā ārējiem izvirzījumiem saskaņā ar Noteikumiem Nr. 26.

Apstiprinājuma Nr.

Attiecinājuma Nr.

1. Mehāniskā transportlīdzekļa tirdzniecības nosaukums vai preču zīme
2. Transportlīdzekļa tips
3. Izgatavotāja nosaukums un adrese
4. Ja vajadzīgs, izgatavotāja pārstāvja nosaukums un adrese
5. Transportlīdzeklis nodots apstiprināšanai
6. Par apstiprināšanas testiem atbildīgais tehniskais dienests
7. Minētā dienesta izsniegtā protokola datums
8. Minētā dienesta izsniegtā protokola numurs
9. Apstiprinājums piešķirts/ noraidīts/ attiecināts uz citu tipu/ anulēts ⁽³⁾
10. Apstiprinājuma attiecinājuma uz citu tipu iemesls(-i) (ja tāds izsniegts)
11. Apstiprinājuma zīmes atrašanās vieta uz transportlīdzekļa
12. Vieta
13. Datums
14. Paraksts
15. To dokumentu saraksts, kas iesniegti administratīvajai iestādei, kura piešķirusi apstiprinājumu, un pieejami pēc pieprasījuma, ir pievienots šim paziņojumam.

⁽¹⁾ Tās valsts pazīšanas numurs, kas piešķirusi/ attiecinājusi uz citu tipu/ noraidījusi/ anulējusi apstiprinājumu (skatīt apstiprinājuma nosacījumus noteikumos).

⁽²⁾ Lieko svītrot.

⁽³⁾ Lieko svītrot.

2. PIELIKUMS

APSTIPRINĀJUMA MARKĒJUMU IZVIETOJUMS

A paraugs

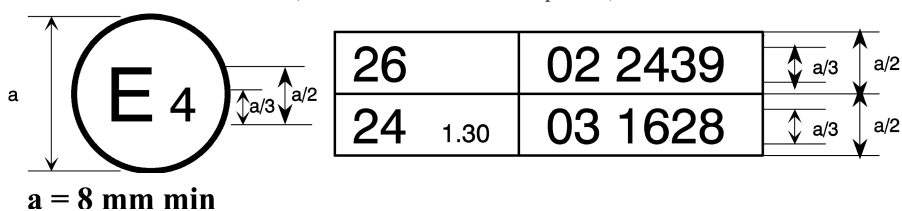
(Skatīt šo noteikumu 4.1.4. un 4.2.4. punktu)

Šī transportlīdzeklim piestiprinātā apstiprinājuma zīme norāda, ka attiecīgais transportlīdzekļa tips ir apstiprināts Nīderlandē (E4) saskaņā ar Noteikumiem Nr. 26 un ar apstiprinājuma numuru 022439. Pirmie divi apstiprinājuma numura cipari norāda, ka apstiprinājuma brīdī Noteikumos Nr. 26 bija ietverta 02 grozījumu sērija.

B paraugs

(Skatīt šo noteikumu 4.1.5. punktu)

Šī transportlīdzeklim piestiprinātā apstiprinājuma zīme norāda, ka attiecīgais transportlīdzekļa tips ir apstiprināts Nīderlandē (E4) saskaņā ar Noteikumiem Nr. 26 un Nr. 24⁽¹⁾. Pirmie divi apstiprinājuma numura cipari norāda, ka datumos, kad piešķirti attiecīgie apstiprinājumi, Noteikumos Nr. 26 bija ietverta 02 grozījumu sērija un Noteikumos Nr. 24 jau bija iekļauta 03 grozījumu sērija.

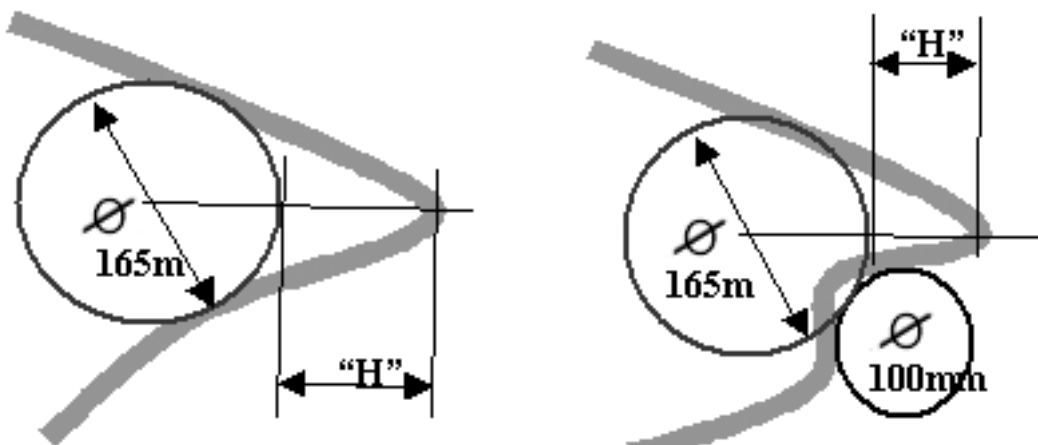
(¹) Otrais noteikumu numurs ir tikai piemērs; koriģētais absorbcijas koeficients ir 1,30 m⁻¹.

3. PIELIKUMS

IZVIRZĪJUMU UN ATSTARPJU IZMĒRU NOTEIKŠANAS METODES

1. VIRSBŪVES PANEĻU IELOČU IZVIRZĪJUMA AUGSTUMA NOTEIKŠANAS METODE

- 1.1. Izvirzījuma augstumu H nosaka grafiski, pārbaudāmajā daļā pamatojoties uz riņķa līniju 165 mm diametrā, kas iekšēji pieskaras ārējās virsmas ārējai kontūrai.
- 1.2. H ir maksimālais attālums, ko mēra pa taisni caur centru aplim ar diametru 165 mm starp iepriekšminēto riņķa līniju un izvirzījuma ārējo kontūru (skatīt 1. attēlu).
- 1.3. Ja aplim 100 mm diametrā nav iespējams saskarties ar attiecīgo ārējās virsmas ārējās kontūras ārējo daļu, tad par virsmas kontūru šajā daļā pieņem to, ko aplis 100 mm diametrā veido starp pieskares punktiem ar ārējo kontūru (skatīt 2. attēlu).
- 1.4. Izgatavotājs nodrošina vajadzīgos ārējās virsmas šķērsriezumu rasējumus, lai varētu izmērīt iepriekšminētos izvirzījumu augstumus.

1. attēls.

2. attēls

2. UZ ĀRĒJĀS VIRSMAS UZSTĀDĪTO DETAĻU IZVIRZĪJUMA IZMĒRU NOTEIKŠANAS METODE

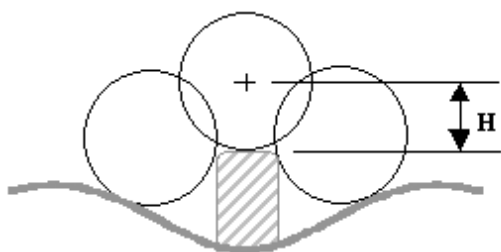
- 2.1. Uz izliektas virsmas uzstādītas detaļas izvirzījuma izmēru var noteikt tieši vai pēc norādēm uzstādītā stāvoklī novietotas sastāvdaļas šķērsriezuma rasējumā.
- 2.2. Ja izvirzījuma izmēru detaļai, kas uzstādīta uz neizliektas virsmas, nevar noteikt vienkārši izmērot, to nosaka pēc maksimālās pārmaiņas attālumā starp paneļa atskaites līniju un centru aplim ar diametru 100 mm, to pārvietojot pastāvīgā saskarē ar detaļu. Šādas procedūras pielietošanas piemērs norādīts 3. attēlā.

3. PRIEKŠĒJO LUKTURU AIZSEGU UN ĀRĒJO MALU IZVIRZĪJUMA NOTEIKŠANAS METODE

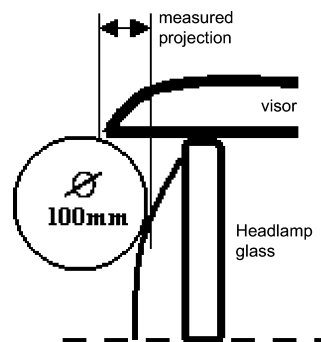
- 3.1. Priekšējo lukturu izvirzījumu no ārējās virsmas mēra horizontāli no saskares punkta ar apli 100 mm diametrā, kā norādīts 4. attēlā.

4. REŽĢA DETAĻU ATSTARPJU IZMĒRU NOTEIKŠANAS METODE

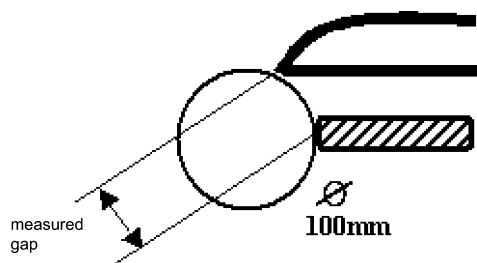
- 4.1. Atstarpes starp režģa detaļām nosaka kā attālumu starp divām plaknēm, kas šķērso apļa saskares punktus un kas ir perpendikulāras līnijai, kura savieno saskares punktus. Šādas procedūras pielietošanas piemēri ir norādīti 5. un 6. attēlā.

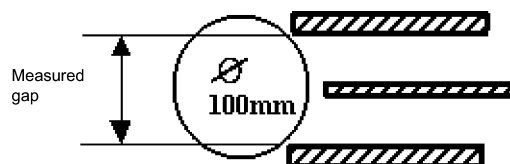
3. attēls.

4. attēls.

5. attēls.

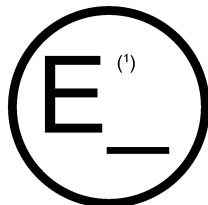

6. attēls.

4. PIELIKUMS

PAZIŅOJUMS

(maksimālais izmērs: A4 (210 × 297 mm))

Izsniedzējs:

Administratīvās iestādes nosaukums:

.....

par ⁽²⁾:

APSTIPRINĀJUMA PIEŠĶIRŠANU
 APSTIPRINĀJUMA ATTIECINĀŠANU UZ CITU TIPU
 APSTIPRINĀJUMA NORAIĀDĪŠANU
 APSTIPRINĀJUMA ANULĒŠANU
 RAŽOŠANAS GALĪGU PĀRTRAUKŠANU

atsevišķu tehnisku vienību — bagāžnieku, slēpju bagāžnieku, radio uztveršanas vai raidīšanas antenu ⁽³⁾ — tipam.

Apstiprinājuma Nr.

Attiecinājuma uz citu tipu Nr.

1. Tirdzniecības zīme vai preču zīme:
2. Tips:
3. Izgatavotāja nosaukums un adrese:
4. Vajadzības gadījumā izgatavotāja pilnvarotā pārstāvja nosaukums un adrese:
5. Atsevišķas tehniskās vienības parametri:
6. Lietošanas ierobežojumi (ja tādi ir) un montāžas norādījumi:
7. Atsevišķas tehniskas vienības apstiprinājumam vajadzīgais paraugs iesniegts (datums):
8. Tehniskais dienests, kas veic apstiprināšanas testus:
9. Minētā dienesta izsniegtā protokola datums:
10. Minētā dienesta izsniegtā protokola numurs:
11. Atsevišķas tehniskas vienības apstiprinājums attiecībā uz bagāžnieku(-iem), slēpju bagāžnieku(-iem) ⁽⁴⁾, radio uztveršanas vai raidīšanas antenu(-ām) ir piešķirts/ noraidīts/ attiecināts uz citu tipu/ anulēts ⁽⁵⁾.
12. Vieta:
13. Datums:
14. Paraksts:
15. To dokumentu saraksts, kas iesniegti administratīvajai iestādei, kura piešķirusi apstiprinājumu, un pieejami pēc pieprasījuma, ir pievienots šim paziņojumam.

⁽¹⁾ Tās valsts pazišanas numurs, kas piešķirusi/ attiecinājusi uz citu tipu/ noraidījusi/ anulējusi apstiprinājumu (skatīt apstiprinājuma nosacījumus noteikumos).

⁽²⁾ Lieko svītrot.

⁽³⁾ Lieko svītrot.

⁽⁴⁾ Lieko svītrot.

⁽⁵⁾ Lieko svītrot.

Apvienoto Nāciju Organizācijas Eiropas Ekonomikas komisijas (ANO/EEK) Noteikumi Nr. 28 — vienoti noteikumi skaņas signālierīču apstiprināšanai un mehānisko transportlīdzekļu apstiprināšanai attiecībā uz to skaņas signāliem

1. DARBĪBAS JOMA

Šie noteikumi attiecas uz:

- 1.1. skaņas signālierīcēm (SSI) ⁽¹⁾, kuras darbina ar līdzstrāvu vai maiņstrāvu, vai saspiestu gaisu un kuras ir paredzētas uzstādīšanai uz L3 līdz L5, M un N kategorijas mehāniskajiem transportlīdzekļiem, izņemot mopēdus (L1 un L2 kategorija) ⁽²⁾.
- 1.2. mehānisko transportlīdzekļu skaņas signāliem ⁽³⁾, izņemot motociklus.

I. SKAŅAS SIGNĀLIERĪCES

2. DEFINĪCIJAS

Šajā direktīvā kā dažādu "tipu" skaņas signālierīces saprot ierīces, kas būtiski atšķiras viena no otras šādos aspektos:

- 2.1. tirdzniecības nosaukums vai preču zīme;
- 2.2. darbības principi;
- 2.3. elektriskās strāvas tips (līdzstrāva vai maiņstrāva);
- 2.4. korpusa ārējā forma;
- 2.5. diafragmas (-u) forma un izmēri;
- 2.6. skaņas emisijas atveres (-u) forma vai tips;
- 2.7. skaņas nominālā frekvence vai frekvences;
- 2.8. nominālais barošanas spriegums;
- 2.9. ierīcēm, kuras darbina ārējs saspiesta gaisa avots: nominālais darba spiediens.
- 2.10. Šīs SSI ir galvenokārt paredzētas:
 - 2.10.1. motocikliem ar 7 kW vai mazāku jaudu (I klase).
 - 2.10.2. M un N kategorijas transportlīdzekļiem un motocikliem ar jaudu lielāku par 7 kW (II klase).

3. APSTIPRINĀJUMA PIETEIKUMS

Tirdzniecības nosaukuma vai preču zīmes turētājam vai tā attiecīgi pilnvarotam pārstāvim jāiesniedz skaņas signālierīču tipa apstiprinājuma pieteikums.

- 3.2. Kopā ar to trīs eksemplāros jāiesniedz šādi dokumenti, kuros uzrādītas šādas ziņas:
 - 3.2.1. skaņas signālierīču tipa apraksts, īpašu uzmanību veltot 2. punktā minētajiem punktiem;

⁽¹⁾ SSI, kurai ir vairākas skaņas emisijas atveres, ko aktivizē no viena kopēja barošanas bloka, uzskatāma par vienu SSI.

⁽²⁾ Kā definēts konsolidētajā rezolūcijā (R.E.3).

⁽³⁾ SSI, kas sastāv no vairākiem blokiem, kuri katrs emitē skaņas signālu un tiek darbināti vienlaikus, aktivizējot tos ar vienu kopēju vadības ierīci, ir uzskatāma par skaņas signālierīču sistēmu.

- 3.2.2. rasējums, kurā šī signālierīce *cita starpā* ir parādīta šķērsgriezumā;
- 3.2.3. attiecīgi identificētu ražošanā lietoto sastāvdaļu saraksts, kurā norādīti izmantotie materiāli;
- 3.2.4. visu ražošanā lietoto sastāvdaļu detaļu rasējumi. Rasējumos jāuzrāda apstiprinājuma numuram paredzētā vieta attiecībā pret apstiprinājuma zīmes apli.
- 3.3. Bez tam apstiprinājuma pieteikumam jāpievieno divi signālierīču tipa paraugi.
- 3.4. Kompetentajai iestādei pirms tipa apstiprinājuma piešķiršanas jāpārlicinās, vai ir veikti apmierinoši priekšdarbi efektīvas produkcijas atbilstības kontroles nodrošināšanai.
4. MARĶĒJUMI
- 4.1. Uz apstiprināšanai iesniegtajiem skaņas signālierīču paraugiem jābūt ražotāja tirdzniecības nosaukumam vai preču zīmei; šai zīmei jābūt skaidri salasāmai un neizdzēsamai.
- 4.2. Uz katra parauga jābūt paredzētai pietiekami lielai vietai apstiprinājuma zīmei; šai vietai jābūt norādītai rasējumā, kas minēts 3.2.2. punktā.
5. APSTIPRINĀJUMS
- 5.1. Ja šie apstiprināšanai iesniegtie paraugi atbilst 6. un 7. panta prasībām, tiek piešķirts šā signālierīču tipa apstiprinājums.
- 5.2. Katram apstiprinātajam tipam piešķir apstiprinājuma numuru. Tā pirmie divi cipari (pašlaik 00 šiem noteikumiem to sākotnējā formā) norāda grozījumu sēriju, kas ietver pašus jaunākos šajos noteikumos līdz apstiprinājuma izdošanas brīdim izdarītos būtiskos tehniskos grozījumus. Viena un tā pati līgumslēdzēja puse nedrīkst piešķirt šo numuru nevienam citam skaņas signālierīču tipam.
- 5.3. To pašu apstiprinājuma numuru drīkst piešķirt vienīgi signālierīču tipiem, kas atšķiras tikai ar nominālo spriegumu, nominālo frekvenci vai nominālajām frekvencēm, vai, attiecībā uz iepriekš 2.8. punktā minētajām ierīcēm, ar nominālo darba spiedienu.
- 5.4. Paziņojumu par signālierīču tipa apstiprinājumu, apstiprinājuma attiecinājumu uz citu tipu, apstiprinājuma anulēšanu vai ražošanas galīgu pārtraukšanu saskaņā ar šiem noteikumiem šā nolīguma pusēm, kuras piemēro šos noteikumus, dara zināmu ar veidlapu, kura atbilst šo noteikumu 1. pielikumā dotajam paraugam, un ar skaņas signālierīces rasējumiem (ko iesniedz apstiprinājuma pieprasītājs), kuru maksimālais formāts ir A4 (210 × 297 mm) vai kas ir salocīti šādā formātā mērogā 1:1.
- 5.5. Uz katras skaņas signālierīces, kas atbilst saskaņā ar šiem noteikumiem apstiprinātam tipam, apstiprinājuma veidlapā norādītā viegli pieejamā vietā jābūt uzliktai skaidri saredzamai starptautiskajai apstiprinājuma zīmei, ko veido:
- 5.5.1. aplis, kurā ir burts "E", kam seko tās valsts pazišanas numurs, kura piešķirusi apstiprinājumu ⁽¹⁾;

⁽¹⁾ 1 – Vācija, 2 – Francija, 3 – Itālija, 4 – Nīderlande, 5 – Zviedrija, 6 – Beļģija, 7 – Ungārija, 8 – Čehija, 9 – Spānija, 10 – Dienvidslāvija, 11 – Apvienotā Karaliste, 12 – Austrija, 13 – Luksemburga, 14 – Šveice, 15 – (brīvs), 16 – Norvēģija, 17 – Somija, 18 – Dānija, 19 – Rumānija, 20 – Polija, 21 – Portugāle, 22 – Krievijas Federācija, 23 – Grieķija, 24 – (brīvs), 25 – (brīvs), 26 – Slovēnija, 27 – Slovākija, 28 – Baltkrievija, 29 – Igaunija, 30 (brīvs), 31 – Bosnija un Hercegovina, 32 – Latvija, 33 – (brīvs), 34 – Bulgārija, 35-36 – (brīvs), 37 – Turcija, 38-39 – (brīvs), 40 – Bijusī Dienvidslāvijas Maķedonijas Republika, 41 – (brīvs), 42 – Eiropas Kopiena (apstiprinājumus piešķir EK dalībvalstis, izmantojot attiecīgo EEK simbolu), 43 – Japāna, 44 – (brīvs), 45 – Austrālija, 46 – Ukraina un 47 – Dienvidāfrika. Turpmākos numurus pārējām valstīm piešķir hronoloģiskā secībā, kādā tās ratificē Nolīgumu par vienotu nosacījumu pieņemšanu mehānisko transportlīdzekļu un daļu apstiprināšanai un apstiprināšanas savstarpējai atzīšanai vai pievienojas tam, un šādi piešķirtos numurus Apvienoto Nāciju Organizācijas ģenerālsekretārs paziņo šā nolīguma līgumslēdzējam pusēm.

- 5.5.2. apstiprinājuma numurs;
- 5.5.3. papildu simbols ar romiešu cipariem rakstīta skaitļa veidā, kurš norāda klasi, kurai pieder SSI.
- 5.6. Apstiprinājuma zīmei un papildu simbolam jābūt skaidri salasāmiem un neizdzēšamiem.
- 5.7. Apstiprinājuma zīmes izkārtojuma piemērs ir dots šo noteikumu 3. pielikuma 1. iedaļā.

6. SPECIFIKĀCIJAS

6.1. Vispārīgās specifikācijas

- 6.1.1. Skaņas signālierīcei jāizdod nepārtraukta un vienveidīga skaņa; tās akustiskais spektrs darbības laikā nedrīkst būtiski mainīties.

Attiecībā uz ierīcēm, kuras darbina ar maiņstrāvu, šī prasība ir spēkā tikai pie nemainīga ģeneratora ātruma 6.2.3.2. punktā noteiktajā diapazonā.

- 6.1.2. Signālierīcei jābūt tādām akustiskajām īpašībām (akustiskās enerģijas spektrālais sadalījums, skaņas spiediena līmenis) un mehāniskajām īpašībām, lai tā varētu norādītājā secībā izturēt šādas pārbaudes.

6.2. Skaņas īpašību mērīšana

- 6.2.1. Signālierīci vislabāk vajadzētu pārbaudīt bezatbalsis apstākļos. Alternatīvi to var pārbaudīt kamerā ar daļēju atbalsi vai atklātā vietā ⁽¹⁾. Tādā gadījumā jāievēro piesardzība, lai mērīšanas vietā novērstu skaņas atstarošanu pret zemes virsmu (piemēram, uzstādot skaņu slāpējošus ekrānus). Puslodē ar vismaz 5 m rādiusu līdz 1 dB robežai un līdz maksimālajai mērāmajai frekvencei jāpārbauda sfēriskās izkliedes atbilstība, jo īpaši mērīšanas virzienā un aparātūras un mikroфона augstumā.

Apkārtējā trokšņa līmenim jābūt vismaz par 10 dB zemākam par mērāmo skaņas spiediena līmeni.

Pārbaudāmā ierīce un mikrofonu jānovieto vienādā augstumā. Šim augstumam jābūt starp 1,15 un 1,25 m. Mikroфона maksimālās jutības asij jāsakrīt ar ierīces maksimālā skaņas līmeņa virzienu.

Mikrofonu jānovieto tā, lai tā diafragma būtu $2 \pm 0,01$ m attālumā no ierīces emitētās skaņas izejas plaknes. Ja ierīcēm ir vairākas atveres, šis attālums jānosaka attiecībā pret mikrofonam tuvākās izejas plakni.

- 6.2.2. Skaņas spiediena līmeņa mērījumi jāizdara ar 1. precizitātes klases skaņas līmeņa mērinstrumentu, kas atbilst Starptautiskās elektrotehnikas komisijas (IEC) Publikācijas Nr. 651 pirmā izdevuma (1979) specifikācijām. Visi mērījumi jāizdara, lietojot laika konstanti "F". Vispārējā skaņas spiediena līmeņa mērīšana jāizdara, izmantojot svēršanas līkni A. Emitētās skaņas spektrs jāmēra saskaņā ar akustiskā signāla Furjē pārveidošanu. Kā alternatīvu var lietot trešdaļoktāvas filtrus, kas atbilst IEC Publikācijas Nr. 225 pirmā izdevuma (1966.) specifikācijām:

šādā gadījumā skaņas spiediena līmenis diapazona vidus frekvencē 2 500 Hz jānosaka, pieskaitot vidējos kvadrātiskos skaņas spiedienus vienas trešdaļas diapazona vidus frekvencēs 2 000, 2 500 un 3 150 Hz.

⁽¹⁾ Šī vieta varētu būt, piemēram, atklāts laukums ar 50 metru rādiusu, kura vidusdaļai vismaz 20 metru rādiusā jābūt praktiski horizontālai, un tā virsmai jābūt no betona, asfalta vai līdzīga materiāla, kas nedrīkst būt klāta ar pulverveida sniegu, garu zāli, irdenu grunti vai izdedžiem. Mērījumi jāveic skaidrā dienā. Skaņas signālierīces un mikroфона tuvumā nedrīkst palikt neviens cits, kā tikai novērotājs, kurš nolasa instrumenta rādījumus, tāpēc ka skatītāju klātbūtne, ja tie atrodas tuvu skaņas signālierīcei vai mikrofonam, var ievērojami iespaidot instrumenta rādījumus. Izdarot nolasiņumus, nav ņemams vērā neviens maksimums, kurš acimredzami nav saistīts ar vispārējo skaņas līmeni.

Jebkurā gadījumā par atskaites metodi jāuzskata vienīgi Furjē pārveidošanas metode.

- 6.2.3. SSI jādarbina ar strāvu, kam ir viens no atbilstošajiem pārbaudes spriegumiem:
- 6.2.3.1. ar līdzstrāvu darbināmām SSI spriegumam uz elektriskās barošanas avota spaiļes jābūt 13/12 no nominālā sprieguma;
- 6.2.3.2. ar maiņstrāvu darbināmām SSI strāva jāpievada no tāda tipa elektriskā ģeneratora, kādu normāli lieto šā tipa SSI darbināšanai. SSI akustiskās īpašības jāreģistrē pie elektriskā ģeneratora ātrumiem, kas atbilst 50 %, 75 % un 100 % no maksimālā nepārtrauktas darbības režīma ātruma, kādu šim ģeneratoram norādījis izgatavotājs. Pārbaudes laikā ģeneratoram nedrīkst būt pieslēgta nekāda cita elektriskā slodze. Izturības pārbaude, kas aprakstīta 6.3. punktā, jāizdara pie iekārtas izgatavotāja norādītā ātruma, izvēloties to no iepriekš minētā diapazona.
- 6.2.4. Ja ar līdzstrāvu darbināmas SSI barošanai pārbaudes laikā izmanto līdzstrāvas avotu, uz tā spailēm izmērītā sprieguma mainīgā komponente no maksimuma līdz maksimumam nedrīkst lielāka par 0,1 voltu.
- 6.2.5. Ar līdzstrāvu darbināmas SSI savienojošo vadu pretestībai, izteiktai omos, ieskaitot spaiļes un kontaktus, jābūt iespējami tuvai $(0,10/12) \times$ nominālais spriegums voltos.
- 6.2.6. Ar izgatavotāja norādītu aprīkojuma palīdzību signālierīce stingri jānostiprina uz balsta, kura masa ir vismaz desmit reizes lielāka par pārbaudāmās signālierīces masu un ne mazāka par 30 kg. Bez tam jāveic pasākumi, kas nodrošinātu, ka atstarojumi no balsta sāniem un paša balsta vibrācijas ievērojami neiespaido mērījumu rezultātus.
- 6.2.7. Saskaņā ar iepriekš izklāstītajiem nosacījumiem atbilstoši liknei A novērtējais skaņas spiediena līmenis nedrīkst pārsniegt šādas vērtības:
- (a) 115 dB(A) skaņas signālierīcēm, kas galvenokārt paredzētas motocikliem ar 7 kW vai mazāku jaudu;
- (b) 118 dB(A) skaņas signālierīcēm, kas galvenokārt paredzētas M un N kategoriju transportlīdzekļiem un motocikliem ar jaudu lielāku par 7 kW.
- 6.2.7.1. Bez tam skaņas spiediena līmenim frekvenču diapazonā no 1 800 līdz 3 550 jābūt lielākam nekā jebkurai frekvences komponentei virs 3 550 Hz, un jebkurā gadījumā tam jābūt vienādam ar vai lielākam par:
- (a) 95 dB(A) skaņas signālierīcēm, kas galvenokārt paredzētas motocikliem ar 7 kW vai mazāku jaudu;
- (b) 105 dB(A) skaņas signālierīcēm, kas galvenokārt paredzētas M un N kategoriju transportlīdzekļiem un motocikliem ar jaudu lielāku par 7 kW.
- 6.2.7.2. SSI, kuras atbilst skaņas īpašībām, kas minētas (b) daļā, var lietot transportlīdzekļos, kuri minēti (a) daļā.
- 6.2.8. Ierīcei jāatbilst iepriekš norādītajām specifikācijām arī tad, ja to pakļauj turpmāk 6.3. punktā minētajai izturības pārbaudei pie barošanas sprieguma, kas mainās robežās no 115 % līdz 95 % no tās nominālā sprieguma (ar līdzstrāvu darbināmām skaņas signālierīcēm), vai pie ātruma, kas mainās robežās no 50 % līdz 100 % no ģeneratora maksimālā nepārtrauktas darbības režīma ātruma, kādu tam norādījis izgatavotājs (ar maiņstrāvu darbināmām skaņas signālierīcēm).
- 6.2.9. Laika atstarpe starp brīdi, kad ierīce tiek aktivizēta, un brīdi, kad skaņa sasniedz iepriekš 6.2.7. punktā noteikto minimālo vērtību, nedrīkst pārsniegt 0,2 sekundes, mērot apkārtējā gaisa temperatūrā 20 ± 5 °C. Šis noteikums cita starpā attiecas arī uz pneimatiskajām un elektropneimatiskajām signālierīcēm.

- 6.2.10. Pneimatiskajām un elektropneimatiskajām signālierīcēm, kad tās darbojas barošanas apstākļos, kādus šīm ierīcēm noteikuši izgatavotāji, jāatbilst tām pašām akustiskajām prasībām, kādas noteiktas elektriski darbināmām skaņas signālierīcēm.
- 6.3. Izturības pārbaude
- 6.3.1. SSI jādarbina ar strāvu pie nominālā sprieguma un pie iepriekš 6.2.3. līdz 6.2.5. punktā norādītajām savienojošo vadu pretestībām, un tā jādarbina attiecīgi:
- 10 000 reizes skaņas signālierīcēm, kas galvenokārt paredzētas motocikliem ar 7 kW vai mazāku jaudu,
- 50 000 reizes skaņas signālierīcēm, kas galvenokārt paredzētas M un N kategoriju transportlīdzekļiem un motocikliem ar jaudu lielāku par 7 kW, katru reizi vienu sekundi, kam seko četru sekunžu pārtraukums. Pārbaudes laikā SSI jāventilē ar gaisa plūsmu, kuras ātrums ir aptuveni 10 m/sek.
- 6.3.2. Ja pārbaudi izdara bezatbalss kamerā, kamerai jābūt pietiekami lielai, lai nodrošinātu signālierīces pārbaudes laikā izdalītā siltuma normālu izkliedi.
- 6.3.3. Apkārtējai temperatūrai pārbaudes telpā jābūt robežās no + 15 līdz + 30 °C.
- 6.3.4. Ja pārbaudes laikā pēc puses no noteiktā SSI darbināšanas reižu skaita skaņas līmeņa īpašības vairs nav tādas pašas kā pirms pārbaudes, SSI var pieregulēt. Pēc SSI darbināšanas noteikto reižu skaitu un pēc papildu regulēšanas, ja tāda vajadzīga, SSI jāiztur pārbaude, kas aprakstīta iepriekš 6.2. punktā.
- 6.3.5. Elektropneimatiskā tipa signālierīces pēc katrām 10 000 darbināšanas reizēm var ieeļļot ar izgatavotāja ieteikto eļļu.
7. SKAŅAS SIGNĀLIERĪCES TIPĀ PĀRVEIDOJUMS UN APSTIPRINĀJUMA ATTIECINĀŠANA UZ CITU TIPU
- 7.1. Par jebkurām skaņas signālierīču tipa izmaiņām jāpaziņo tai administratīvajai struktūrvienībai, kas ir piešķirusi šā skaņas signālierīču tipa apstiprinājumu. Tad šī struktūrvienība:
- 7.1.1. vai nu uzskata, ka izdarītajām izmaiņām nebūs nekādu ievērojamu nelabvēlīgu seku,
- 7.1.2. vai arī pieprasa jaunu ziņojumu no tehniskā dienesta, kurš atbildīgs par pārbaudēm.
- 7.2. Paziņojums par apstiprinājuma apliecinājumu līdz ar izmaiņu detalizētu aprakstu vai par apstiprinājuma noraidīšanu jādara zināms šā nolīguma līgumslēdzējām pusēm, kas piemēro šos noteikumus, un tas jādara saskaņā ar iepriekš 5.4. punktā norādīto procedūru.
- 7.3. Kompetentajai iestādei, kas izsniedz apstiprinājuma attiecinājumu uz citu tipu, jāpiešķir sērijas numurs katrai paziņojuma veidlapai, kas sastādīta par šādu attiecinājumu uz citu tipu.
8. RAŽOJUMU ATBILSTĪBA
- Ražojumu atbilstības noteikšanas procedūrām jāatbilst tām, kas izklāstītas šā nolīguma pielikuma 2. papildinājumā (E/ECE/324-E/ECE/TRANS/505/Rev.2), ievērojot šādas prasības.
- 8.1. Saskaņā ar šiem noteikumiem apstiprinātās SSI jāizgatavo tā, lai tās atbilstu apstiprinātajam tipam attiecībā uz iepriekš 6. punktā noteiktajām prasībām.

- 8.2. Iestāde, kas piešķirusi tipa apstiprinājumu, var jebkurā laikā pārbaudīt katrā ražošanas uzņēmumā lietotās atbilstības kontroles metodes. Normālam šo pārbaūžu biežumam jābūt reizi divos gados.
- 8.3. Apstiprinājuma turētājam jo īpaši:
 - 8.3.1. jānodrošina, lai būtu efektīvas izstrādājumu kvalitātes kontroles procedūras,
 - 8.3.2. jābūt pieejamām vajadzīgajām kontroles iekārtām, ar ko pārbaudīt atbilstību katram apstiprinātajam tipam,
 - 8.3.2. jānodrošina, lai tiktu reģistrēti pārbaūžu rezultāti un lai pievienotie dokumenti paliktu pieejami administratīvā dienesta noteikto laiku,
 - 8.3.4. jāanalizē katra tipa pārbaudes rezultāti, lai pārlicinātos par ražojumu īpašībām un nodrošinātu to stabilitāti, ņemot vērā rūpnieciskajā ražošanā pieļaujamās novirzes,
 - 8.3.5. jānodrošina, lai tiktu veikts pietiekams skaits katra tipa SSI pārbaūžu un lai tādējādi nodrošinātu, ka visas ražošanā esošās SSI atbilst specifiskajām, kas bija uzrādītas tai SSI, kura tika iesniegta tipa apstiprināšanai,
 - 8.3.6. jānodrošina, lai gadījumā, kad kādu atlasīto paraugu vai pārbaudāmo priekšmetu pārbaudes rezultāti liecina par neatbilstību attiecīgajam pārbaudāmajam tipam, tiktu veikta vēl viena atlase un vēl viena pārbaude. Jāveic visi vajadzīgie pasākumi, lai atjaunotu attiecīgo ražojumu atbilstību.
- 8.4. Kompetentā iestāde, kas piešķirusi tipa apstiprinājumu, var jebkurā laikā pārbaudīt katrā ražotnē lietotās atbilstības kontroles metodes.
 - 8.4.1. Jebkuras kontroles gadījumā atnākušajam kontrolierim jāuzrāda pārbaūžu žurnāli un ražošanas novērojumu žurnāli.
 - 8.4.2. Kontrolieris var atlasīt paraugus pēc nejaušas izvēles principa, kurus tad pārbauda ražotāja laboratorijā. Paraugu minimālo skaitu var noteikt pēc paša ražotāja veikto pārbaūžu rezultātiem.
 - 8.4.3. Kad kvalitātes līmenis izrādās nepietiekams vai kad liekas, ka vajag pārbaudīt saskaņā ar 8.4.2. punktu veikto pārbaūžu ticamību, kontrolieris atlasa paraugus, kas jānosūta tehniskajam dienestam, kurš ir veicis tipa apstiprinājuma pārbaudes.
 - 8.4.4. Šī kompetentā iestāde var veikt jebkuru no šajos noteikumos noteiktajām pārbaudēm.
 - 8.4.5. Normāls kompetentās iestādes noteikto kontroļu biežums ir vienu reizi gadā. Gadījumā, ja vienā no šiem apmeklējumiem konstatēti negatīvi rezultāti, kompetentajai iestādei jānodrošina, ka tiek veikti visi vajadzīgie pasākumi, lai iespējami ātri atjaunotu ražojumu atbilstību.
9. SODI PAR RAŽOJUMU NEATBILSTĪBU
 - 9.1. Saskaņā ar šiem noteikumiem izsniegto skaņas signālierīču tipa apstiprinājumu var atsaukt, ja konstatē neatbilstību 8.1. punktā minētajiem nosacījumiem vai ja skaņas signālierīce neiztur iepriekš 8.2. punktā minētās pārbaudes.
 - 9.2. Ja šā nolīguma līgumslēdzēja puse, kas piemēro šos noteikumus, atsauc apstiprinājumu, ko tā agrāk piešķirusi, tai tūlīt tas jādara zināms pārējām līgumslēdzējām pusēm, kas piemēro šos noteikumus, ar apstiprinājuma veidlapas kopiju, uz kuras beigās ir lieliem burtiem uzrakstīts, parakstīts un datēts paziņojums: "APSTIPRINĀJUMS ANULĒTS".

10. RAŽOŠANAS PĀRTRAUKŠANA

Ja saskaņā ar šiem noteikumiem piešķirtā apstiprinājuma turētājs pārtrauc apstiprinātā skaņas signālierīču tipa ražošanu, tam par to jāinformē iestāde, kura bija piešķirusi šo apstiprinājumu. Pēc šā paziņojuma saņemšanas šai iestādei jāinformē pārējās šā nolīguma līgumslēdzējas puses, kuras piemēro šos noteikumus, ar apstiprinājuma veidlapas kopiju, uz kuras beigās ir lieliem burtiem uzrakstīts, parakstīts un datēts paziņojums: "RAŽOŠANA PĀRTRAUKTA".

II. MEHĀNISKO TRANSPORTLĪDZEKĻU SKAŅAS SIGNĀLI

11. DEFINĪCIJAS

Šajos noteikumos

- 11.1. "mehāniskā transportlīdzekļa apstiprinājums" ir transportlīdzekļu tipa apstiprinājums attiecībā uz tā skaņas signālu;
- 11.2. "transportlīdzekļa tips" ir transportlīdzekļi, kas būtiski neatšķiras viens no otra tādos aspektos kā:
 - 11.2.1. transportlīdzeklī uzstādīto signālierīču skaits un tips (-i);
 - 11.2.2. stiprinājuma elementi, kurus izmanto signālierīču uzstādīšanai transportlīdzeklī;
 - 11.2.3. signālierīču uzstādīšanas vieta transportlīdzeklī;
 - 11.2.4. to konstrukcijas daļu stingrums, uz kurām signālierīci (-es) uzstāda;
 - 11.2.5. virsbūves forma un materiāli transportlīdzekļa priekšā, kas varētu ietekmēt signālierīces (-ču) emitētās skaņas līmeni un kam varētu būt maskējoša iedarbība.

12. APSTIPRINĀJUMA PIETEIKUMS

- 12.1. Transportlīdzekļa izgatavotājam vai tā atbilstoši pilnvarotam pārstāvim jāiesniedz pieteikums transportlīdzekļu tipa apstiprinājumam attiecībā uz tā skaņas signāliem;
- 12.2. Kopā ar to trīs eksemplāros jāiesniedz šādi dokumenti, kuros sniegtas šādas ziņas:
 - 12.2.1. transportlīdzekļu tipa apraksts attiecībā uz iepriekš 11.2. punktā minētajiem aspektiem;
 - 12.2.2. to sastāvdaļu saraksts, kuras vajadzīgas, lai identificētu signālierīci (-es), ko var uzstādīt transportlīdzeklī;
 - 12.2.3. rasējumi, kuros parādīta signālierīces (-ču) uzstādīšanas vieta transportlīdzeklī un tās (to) stiprinājuma elementi.
- 12.3. Par apstiprinājumu pārbaudēm atbildīgajam dienestam jānodod transportlīdzeklis, kurš atbilst apstiprināmajam transportlīdzekļu tipam.

13. APSTIPRINĀJUMS

- 13.1. Ja saskaņā ar šiem noteikumiem apstiprināšanai iesniegtais transportlīdzeklis atbilst 14. un 15. punkta prasībām, šim transportlīdzeklim piešķir apstiprinājumu.
- 13.2. Katram apstiprinātajam tipam piešķir apstiprinājuma numuru. Tā pirmie divi cipari (pašlaik 00 šiem noteikumiem to sākotnējā formā) norāda grozījumu sēriju, kas ietver pašus jaunākos šajos noteikumos līdz apstiprinājuma izdošanas brīdim izdarītos būtiskos tehniskos grozījumus. Viena un tā pati līgumslēdzēja puse nedrīkst piešķirt šo numuru nevienam citam transportlīdzekļu tipam.

- 13.3. Paziņojumu par transportlīdzekļu tipa apstiprinājumu, apstiprinājuma attiecinājumu uz citu tipu, apstiprinājuma anulēšanu vai ražošanas galīgu pārtraukšanu saskaņā ar šiem noteikumiem dara zināmu šā nolīguma pusēm, kuras piemēro šos noteikumus, ar veidlapu, kura atbilst šo noteikumu 2. pielikumā dotajam paraugam, un ar rasējumiem (ko iesniedz apstiprinājuma pieteicējs), kuru maksimālais formāts ir A4 (210 × 297 mm) vai kas ir salocīti šādā formātā un ir atbilstoša mērogā.
- 13.4. Uz katra transportlīdzekļa, kas atbilst saskaņā ar šiem noteikumiem apstiprinātam transportlīdzekļu tipam, apstiprinājuma veidlapā norādītā viegli pieejamā vietā jābūt uzliktai skaidri saredzamai starptautiskajai apstiprinājuma zīmei, kurā ietilpst:
- 13.4.1. aplis, kurā ir burts "E", kam seko tās valsts pazīšanas numurs, kas izsniegusi apstiprinājumu ⁽¹⁾,
- 13.4.2. šo noteikumu numurs, kurš novietots pa labi no 13.4.1. punktā minētā apla.
- 13.5. Ja transportlīdzeklis atbilst transportlīdzekļu tipam, kas apstiprināts saskaņā ar citiem noteikumiem, kuri pievienoti šim nolīgumam, tajā pašā valstī, kurā tam piešķirts apstiprinājums saskaņā ar šiem noteikumiem, 13.4. punktā minētais simbols nav jāatkārto; šādā gadījumā papildu numuri un simboli, kas attiecas uz visiem šiem noteikumiem, saskaņā ar kuriem ir piešķirts apstiprinājums valstī, kura ir piešķirusi apstiprinājumu saskaņā ar šiem noteikumiem, jāizkārto vertikālos stabiņos pa labi no 13.4. punktā minētā simbola.
- 13.6. Apstiprinājuma zīmei jābūt skaidri salasāmai un neizdzēšamai.
- 13.7. Apstiprinājuma zīmei jābūt novietotai tehnisko datu plāksnītes tuvumā, un tā var būt arī uzlikta uz šīs plāksnītes.
- 13.8. Apstiprinājuma zīmes izkārtojuma piemērs ir dots šo noteikumu 3. pielikuma II iedaļā.
- 13.9. Kompetentajai iestādei pirms tipa apstiprinājuma piešķiršanas jāpārlicinās, vai ir veikti apmierinoši priekšdarbi efektīvas produkcijas atbilstības kontroles nodrošināšanai.
14. SPECIFIKĀCIJAS
- Transportlīdzeklīm jāatbilst šādām specifikācijām:
- 14.1. Transportlīdzeklī uzstādītajai (-ām) signālierīcei (-ēm) (vai sistēmai) jābūt tā tipa, kas apstiprināta(s) saskaņā ar šiem noteikumiem;
- to tipu transportlīdzekļos, kas nodoti apstiprinājumam saskaņā ar šiem noteikumiem, var turpināt uzstādīt II klases skaņas signālierīces, kuras apstiprinātas saskaņā ar šiem noteikumiem to sākotnējā formā un kuru apstiprinājuma zīmē tāpēc nav simbola II.
- 14.2. Pārbaudes spriegumam jābūt tādām, kāds norādīts šo noteikumu 6.2.3. punktā.
- 14.3. Skaņas spiediena mērījumi jāizdara saskaņā ar šo noteikumu 6.2.2. punktā izklāstītajiem nosacījumiem.
- 14.4. Transportlīdzeklī uzstādītās ierīces emitētais A novērtētais skaņas spiediena līmenis jāmēra transportlīdzeklī priekšā 7 m attālumā no tā priekšgala, transportlīdzeklī atrodoties atklātā vietā ⁽²⁾, uz iespējami līdzena pamata un, ja ierīces darbina ar līdzstrāvu, ar izslēgtu dzinēju.
- 14.5. Mērinstrumenta mikrofons jānovieto aptuveni transportlīdzekļa vidējā garenplaknē.
- 14.6. Fona trokšņa un vēja trokšņa skaņas spiediena līmenim jābūt vismaz par 10 dB (A) zemākam par mērāmo skaņu.

⁽¹⁾ Skatīt 5.5.1. punkta 1/parindi.

⁽²⁾ Skatīt 6.2.1. punkta 2/parindi.

- 14.7. Maksimālais skaņas spiediena līmenis jāmeklē robežās no 0,5 līdz 1,5 m virs zemes.
- 14.8. Pārbaudāmā skaņas signāla maksimālajam skaņas spiediena līmenim (14.7. punkts), kas izmērīts saskaņā ar 14.2. punktā līdz 14.7. punktā izklāstītajiem nosacījumiem, jābūt vismaz:
- (a) vienādam ar 83 dB(A) un ne augstākam par 112 dB(A) signālierīcēm, kas uzstādītas uz motocikliem ar 7 kW vai mazāku jaudu;
 - (b) vienādam ar 93 dB un ne augstākam par 112 dB(A) signālierīcēm, kas uzstādītas M un N kategorijas transportlīdzekļos ⁽¹⁾ un uz motocikliem ar jaudu lielāku par 7 kW.
15. SKAŅAS SIGNĀLIERĪCES PĀRVEIDOJUMS UN APSTIPRINĀJUMA ATTIECINĀJUMS UZ CITU TIPU
- 15.1. Par jebkurām transportlīdzekļa tipa izmaiņām jāpaziņo tai administratīvajai struktūrvienībai, kas ir piešķirusi šo transportlīdzekļu tipa apstiprinājumu. Tad šī struktūrvienība:
- 15.1.1. vai nu uzskata, ka izdarītajām izmaiņām nebūs nekādu ievērojamu nelabvēlīgu seku un ka katrā ziņā šis transportlīdzeklis joprojām atbilst prasībām, vai arī
 - 15.1.2. pieprasa jaunu ziņojumu no tehniskā dienesta, kurš atbildīgs par pārbaudēm.
- 15.2. Paziņojums par apstiprinājuma apliecinājumu līdz ar detalizētu izmaiņu aprakstu vai par apstiprinājuma noraidīšanu saskaņā ar iepriekš 13.3. punktā norādīto procedūru jādara zināms šā nolīguma līgumslēdzējām pusēm, kas piemēro šos noteikumus.
- 15.3. Kompetentajai iestādei, kas izsniedz apstiprinājuma attiecinājumu uz citu tipu, jāpiešķir sērijas numurs katrai paziņojuma veidlapai, uz kuras sastādīts paziņojums par šādu attiecinājumu uz citu tipu.
16. RAŽOJUMU ATBILSTĪBA
- Ražojumu atbilstības noteikšanas procedūrām jāatbilst tām, kas izklāstītas šā nolīguma pielikuma 2. papildinājumā (E/ECE/324-E/ECE/TRANS/505/Rev.2), ievērojot šādas prasības.
- 16.1. Saskaņā ar šiem noteikumiem apstiprinātais transportlīdzeklis jāizgatavo tā, lai tas atbilstu apstiprinātajam tipam, izpildot iepriekš 14. punktā noteiktās prasības.
- 16.2. Iestāde, kas piešķirusi tipa apstiprinājumu, var jebkurā laikā pārbaudīt katrā ražošanas uzņēmumā lietotās atbilstības kontroles metodes. Normālam šo pārbaudžu biežumam jābūt reizi divos gados.
- 16.3. Apstiprinājuma turētājam jo īpaši:
- 16.3.1. jānodrošina, lai būtu efektīvas transportlīdzekļu kvalitātes kontroles procedūras attiecībā uz visiem aspektiem, kas saistīti ar iepriekš 14. punktā izklāstīto prasību izpildi,
 - 16.3.2. jānodrošina, lai visi transportlīdzekļu tipi tiktu pietiekami pārbaudīti attiecībā uz SSI skaitu un tipu, lai tādējādi nodrošinātu, ka visi ražotie transportlīdzekļi atbilst tipa apstiprinājumam nodotā transportlīdzekļa specifikācijām,
 - 16.3.3. jānodrošina, ka gadījumā, ja saskaņā ar iepriekš 16.3.2. punktu veiktās pārbaudes liecina par viena vai vairāku transportlīdzekļu neatbilstību iepriekš 14. punktā izklāstītajām prasībām, tiek veikti visi vajadzīgie pasākumi attiecīgās produkcijas atbilstības atjaunošanai.
- 16.4. Kompetentā iestāde, kas piešķirusi tipa apstiprinājumu, var jebkurā laikā pārbaudīt katrā ražotnē lietotās atbilstības kontroles metodes. Šī iestāde var arī izdarīt jebkādas sērijveidā ražotu transportlīdzekļu izlases pārbaudes attiecībā uz iepriekš 14. punktā izklāstītajām prasībām.

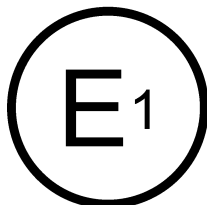
⁽¹⁾ Skatīt 5.5.1. punkta 1/parindi.

- 16.5. Gadījumos, kad saskaņā ar 16.4. punktu veikto pārbaūžu un kontroles rezultāti ir neapmierinoši, kompetentajai iestādei jānodrošina, ka tiek veikti visi vajadzīgie pasākumi, lai iespējami ātri atjaunotu ražošanu atbilstību.
17. SODI PAR RAŽOJUMU NEATBILSTĪBU
- 17.1. Saskaņā ar šiem noteikumiem transportlīdzekļu tipam piešķirto apstiprinājumu var atsaukt, ja netiek izpildīti iepriekš 16.1. punktā izklāstītie nosacījumi vai ja transportlīdzeklis neiztur iepriekš 16.2. punktā minētās pārbaudes.
- 17.2. Ja šā nolīguma līgumslēdzēja puse, kas piemēro šos noteikumus, atsauc apstiprinājumu, ko tā agrāk piešķirusi, tai tūlīt tas jā dara zināms pārējām līgumslēdzējām pusēm, kas piemēro šos noteikumus, ar apstiprinājuma veidlapas kopiju, uz kuras beigās ir lieliem burtiem uzrakstīts, parakstīts un datēts paziņojums: "APSTIPRINĀJUMS ANULĒTS".
18. PAR APSTIPRINĀJUMU PĀRBAUŽU VEIKŠANU ATBILDĪGO TEHNISKO DIENESTU UN ADMINISTRATĪVO STRUKTŪRVIENTĪBU NOSAUKUMI UN ADRESES

Šā nolīguma līgumslēdzējām pusēm, kas piemēro šos noteikumus, jāpaziņo Apvienoto Nāciju Organizācijas Sekretariātam par apstiprinājumu pārbaūžu veikšanu atbildīgo tehnisko dienestu nosaukumi un adreses, kā arī to administratīvo struktūrvienību nosaukumi un adreses, kuras piešķir apstiprinājumus un uz kurām jā sūta citās valstīs izdoto apstiprinājumu, apstiprinājuma noraidīšanu vai anulēšanu apliecinošās veidlapas.

1. PIELIKUMS

(Maksimālais formāts: A4 (210 × 297 mm))

Administratīvās iestādes nosaukums

Paziņojums par mehānisko transportlīdzekļu skaņas signālierīču tipa apstiprinājumu (vai apstiprinājuma noraidīšanu, anulēšanu, ražošanas galīgu pārtraukšanu vai apstiprinājuma attiecinājumu uz citu tipu) saskaņā ar Noteikumiem Nr. 28

Apstiprinājuma Nr.

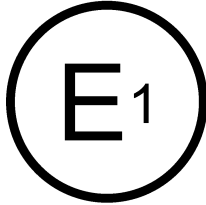
Attiecinājuma uz citu tipu Nr.

1. Tirdzniecības nosaukums vai preču zīme
2. Tips (elektropneimatiska, elektromagnētiska ar rezonatora disku, elektromagnētiska taure utt., norādot, vai tā ir viena toņa vai vairāku toņu signālierīce.)
3. Ražotāja nosaukums un adrese
4. Ja vajadzīgs, ražotāja pārstāvja vārds un adrese
5. Signālierīču īss apraksts
6. Barošanas spriegums (spriegumi)volti (*)
7. Nominālais darba spiediens (nominālie darba spiedieni)kg/cm² (*)
8. Nominālā frekvence (vai nominālās frekvences).....Hz (*)
9. Savienojošās līnijas, kas savieno kompresoru vai vadības ierīci ar skaņas signālierīci, ģeometriskie parametri (iekšējais garums un diametrs)
10. Iesniegts apstiprināšanai (datums)
11. Par apstiprinājumu pārbaūžu veikšanu atbildīgais tehniskais dienests
12. Šā dienesta ziņojuma izsniegšanas datums
13. Šā dienesta izsniegtā ziņojuma numurs.....
14. Apstiprinājums piešķirts/noraidīts (*)
15. Vieta
16. Datums
17. Paraksts
18. Šim paziņojumam pievieno administratīvajam dienestam, kurš ir piešķīris apstiprinājumu, nosūtītajā apstiprinājuma failā iekļauto dokumentu sarakstu.

(*) Lieko svītrot.

2. PIELIKUMS

(Maksimālais formāts: A4 (210 × 297 mm))

Administratīvās iestādes nosaukums

Paziņojums par mehānisko transportlīdzekļu tipa apstiprinājumu attiecībā uz tā skaņas signāliem (vai apstiprinājuma noraidīšanu, anulēšanu vai ražošanas galīgu pārtraukšanu, vai apstiprinājuma attiecinājumu uz citu tipu) saskaņā ar Noteikumiem Nr. 28

Apstiprinājuma Nr.

Attiecinājuma uz citu tipu Nr.

1. Transportlīdzekļa tirdzniecības nosaukums vai preču zīme
2. Transportlīdzekļa tips
3. Ražotāja nosaukums un adrese
4. Ja vajadzīgs, ražotāja pārstāvja vārds un adrese
5. Signālierīces tips (signālierīču tipi) (*)
6. Skaņas līmeņu vērtības:
7. Iesniegts apstiprināšanai (datums)
8. Par apstiprinājumu pārbaudēm atbildīgais tehniskais dienests
9. Šā dienesta ziņojuma izsniegšanas datums
10. Šā dienesta izsniegtā ziņojuma numurs
11. Apstiprinājums piešķirts/noraidīts (**)
12. Vieta
13. Datums
14. Paraksts
15. Šim paziņojumam pievieno administratīvajam dienestam, kurš ir piešķīris apstiprinājumu, nosūtītajā apstiprinājuma failā iekļauto dokumentu sarakstu.

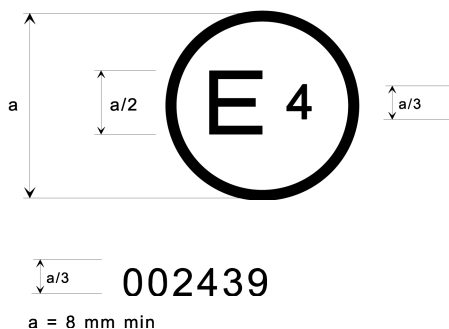
(*) Norādīt apstiprinājumu numurus.

(**) Lieko svītrot.

3. PIELIKUMS

I. SKAŅAS SIGNĀLIERĪCES APSTIPRINĀJUMA ZĪMES IZKĀRTOJUMS

(skatīt šo noteikumu 5.5. punktu)

Šajā apstiprinājuma zīmē, kas pievienota skaņas signālierīcei, ir redzams, ka šī I klases SSI ir apstiprināta Nīderlandē (E 4) ar apstiprinājuma numuru 002439. Apstiprinājuma numura pirmie divi cipari norāda, ka apstiprinājums ir piešķirts saskaņā ar prasībām, kas izklāstītas Noteikumos Nr. 28 to sākotnējā formā.

Piezīme

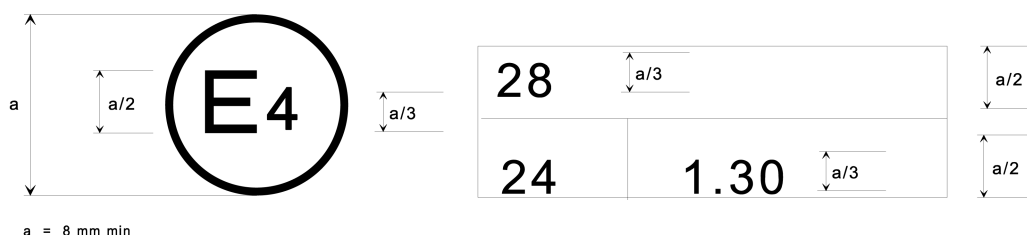
Apstiprinājuma numuram jābūt novietotam tuvu aplim virs vai zem burta "E", vai arī pa kreisi, vai pa labi no šā burta. Apstiprinājuma numura cipariem jāatrodas visiem vienā pusē no burta "E", un tiem visiem jābūt vērstiem vienā virzienā. Vajadzētu izvairīties apstiprinājuma numuram izmantot skaitļus ar romiešu cipariem, lai novērstu jebkuru varbūtību tos sajaukt ar citiem simboliem.

II. TRANSPORTLĪDZEKLIM ATTIECĪBĀ UZ TĀ SKAŅAS SIGNĀLIEM PIEŠKIRTĀS APSTIPRINĀJUMA ZĪMES IZKĀRTOJUMS

(skatīt šo noteikumu 13.4. punktu)

A modelis

Šī transportlīdzeklim uzliktā apstiprinājuma zīme norāda, ka saskaņā ar Noteikumiem Nr. 28 šis transportlīdzekļu tips ir apstiprināts Nīderlandē (E 4) attiecībā uz tā skaņas signāliem.

B modelis

Šī transportlīdzeklim uzliktā apstiprinājuma zīme norāda, ka saskaņā ar Noteikumiem Nr. 28 un Noteikumiem Nr. 24 šis transportlīdzekļu tips ir apstiprināts Nīderlandē (E 4) attiecībā uz tā skaņas signāliem un attiecībā uz dīzeļdzinēja kaitīgo vielu izmešiem. Otrā noteikumu gadījumā absorbcijas koeficienta labotā vērtība ir $1,30 \text{ m}^{-1}$.

Apvienoto Nāciju Organizācijas Eiropas Ekonomikas komisijas (ANO/EEK) Noteikumi Nr. 44 — Vienoti noteikumi par mehānisko transportlīdzekļu pasažieru bērnu ierobežotājierīču apstiprināšanu (“bērnu ierobežotājsistēmas”).

1. DARBĪBAS JOMA

1.1. Šie noteikumi attiecas uz bērnu ierobežotājsistēmām, kas piemērotas uzstādīšanai mehāniskajos transportlīdzekļos ar trim vai vairāk riteņiem un kas nav paredzētas lietošanai ar salokāmajiem (paceļamajiem) vai uz sāniem vēršiem sēdekļiem.

2. DEFINĪCIJAS

Šajos noteikumos ir spēkā šādas definīcijas:

2.1. *Bērnu ierobežotājsistēma* (“ierobežotājsistēma”) ir sastāvdaļu sistēma, kas var ietvert siksnu vai elastīgu sastāvdaļu kombināciju ar sprādzi, regulētājierīcēm, fiksētājierīcēm un, dažos gadījumos, ar papildu ierīci, piemēram, kulbiņu, bērnu turētāju, papildu krēslu un/vai trieciena vairogu, kuru var piestiprināt mehāniskā transportlīdzekļa iekšpusē. Tā ir paredzēta, lai pasargātu tās lietotāju no traumām, ierobežojot viņa ķermeņa kustības sadursmes gadījumā vai transportlīdzeklim strauji samazinot braukšanas ātrumu.

2.1.1. Bērnu ierobežotājsistēmas iedala piecās “masas grupās”:

2.1.1.1. 0 grupa, kas paredzēta bērniem ar masu mazāku par 10 kg;

2.1.1.2. 0 + grupa, kas paredzēta bērniem ar masu mazāku par 13 kg;

2.1.1.3. I grupa, kas paredzēta bērniem ar masu no 9 kg līdz 18 kg;

2.1.1.4. II grupa, kas paredzēta bērniem ar masu no 15 kg līdz 25 kg;

2.1.1.5. III grupa, kas paredzēta bērniem ar masu no 22 kg līdz 36 kg.

2.1.2. Bērnu ierobežotājsistēmas iedala četrās “kategorijās”:

2.1.2.1. “universālā” kategorija, kuru lieto, kā norādīts 6.1.1. un 6.1.3.1. punktā, lielākajā daļā sēdvietu, jo īpaši tādās, kas atbilstoši ANO/EEK Konsolidētās rezolūcijas par transportlīdzekļu uzbūvi (R.E.3) 13. pielikuma 2. papildinājumam novērtētas kā savietojamas ar šādas kategorijas bērnu ierobežotājsistēmām;

2.1.2.2. “ierobežotā” kategorija, kuru lieto, kā norādīts 6.1.1. un 6.1.3.1. punktā, tam paredzētajās sēdvietās konkrētos transportlīdzekļu modeļos, ko norāda vai nu bērnu ierobežotājsistēmas ražotājs vai transportlīdzekļa ražotājs;

2.1.2.3. “daļēji universālā” kategorija, kuru lieto, kā norādīts 6.1.1. un 6.1.3.2. punktā;

2.1.2.4. “transportlīdzeklim raksturīga” kategorija, kuru lieto vai nu

2.1.2.4.1. īpaša veida transportlīdzekļos atbilstīgi 6.1.2. un 6.1.3.3. punktam, vai

2.1.2.4.2. kā “iebūvētu” bērnu ierobežotājsistēmu.

2.1.3. Bērnu ierobežotājsistēmas var būt iedalītas divās klasēs:

iebūvēta klase, kas ietver siksnu vai elastīgu sastāvdaļu kombināciju ar sprādzi, regulētājierīci, fiksētājierīcēm un, dažos gadījumos, ar papildu krēslu un/vai trieciena vairogu, kuru var piestiprināt ar atsevišķas integrētas siksas vai siksnu palīdzību;

neieibūvēta klase, kas var ietvert daļēju ierobežotājsistēmu, kura tad, kad to lieto kopā ar pieauguša cilvēka drošības jostu, kas aptver bērna ķermeni vai nostiprina ierīci, kurā bērns ir ievietots, veido pilnīgu bērnu ierobežotājsistēmu;

- 2.1.3.1. “*daļēja ierobežotājsistēma*” ir ierīce, piemēram, bērnu sēdekļis, kura tad, kad to lieto kopā ar pieauguša cilvēka drošības jostu, kas aptver bērna ķermeni vai nostiprina ierīci, kurā bērns ir ievietots, veido pilnīgu bērnu ierobežotājsistēmu;
- 2.1.3.2. “*bērnu sēdekļis*” ir stingrs sēdekļis, ko var lietot ar pieauguša cilvēka drošības jostu;
- 2.1.3.3. “*siksnas vadītājs*” ir sikсна, kas pieauguša cilvēka drošības jostas plecu siksnu nostiprina bērnam piemērotā stāvoklī un kur vietu, kurā plecu sikсна maina virzienu, var regulēt ar ierīci, kas pārvietojama uz augšu un leju pa siksnu nolūkā to nostādīt lietotāja plecu līmenī un tad nofiksējama attiecīgajā stāvoklī. Šai siksnai vadītājam nav paredzēts uzņemt būtisku dinamiskās slodzes daļu.
- 2.2. “*Bērnu drošības krēsls*” ir bērnu ierobežotājsistēma, kas ietver krēslu, kurā novieto bērnu.
- 2.3. “*Drošības josta*” ir bērnu ierobežotājsistēma, kas sastāv no siksnu kombinācijas ar sprādzi, regulētājierīcēm un fiksētājierīcēm.
- 2.4. “*Krēsls*” ir bērnu ierobežotājsistēmā ietilpstoša konstrukcija, kurā paredzēts novietot bērnu sēdus stāvoklī.
- 2.4.1. “*Kulbiņa*” ir ierobežotājsistēma, kurā paredzēts novietot un ierobežot bērnu galvu stāvoklī uz muguras vai uz vēdera, bērna mugurai atrodies perpendikulāri transportlīdzekļa vidējai gareniskajai plaknei. Tā ir konstruēta tā, lai sadursmes gadījumā izkliedētu ierobežojošos spēkus pa bērna galvu un ķermeni, izņemot locekļus;
- 2.4.2. “*kulbiņas ierobežotājsistēma*” ir ierīce, ar kuru kulbiņu nostiprina transportlīdzeklī;
- 2.4.3. “*bērnu turētājs*” ir ierobežotājsistēma, kurā paredzēts novietot bērnu uz priekšu vērstu pusgalvu stāvoklī. Tā ir konstruēta tā, lai frontālas sadursmes gadījumā izkliedētu ierobežojošos spēkus pa bērna galvu un ķermeni, izņemot locekļus.
- 2.5. “*Krēsla balsts*” ir tā bērnu ierobežotājsistēmas daļa, ar kuru krēslu var pacelt.
- 2.6. “*Bērna balsts*” ir tā bērnu ierobežotājsistēmas daļa, ar kuru bērnu var pacelt bērnu ierobežotājsistēmā.
- 2.7. “*Triecienu vairogs*” ir ierīce, kas nostiprināta bērna priekšā un konstruēta tā, lai frontālas sadursmes gadījumā izkliedētu ierobežojošos spēkus pa lielāko daļu bērna ķermeņa tā garenvirzienā.
- 2.8. “*Sikсна*” ir elastīga detaļa, kas konstruēta tā, lai pārnestu spriegumu.
- 2.8.1. “*Klēpja sikсна*” ir sikсна, kas vai nu kā pilna drošības josta, vai kā drošības jostas sastāvdaļa šķērso un ierobežo bērna iegurņa priekšpusi;
- 2.8.2. “*pleca ierobežotājs*” ir tā drošības jostas daļa, kas ierobežo bērna rumpja augšdaļu;
- 2.8.3. “*kājstarpes sikсна*” ir sikсна (vai sadalītas siksnas, ja tās veido 2 vai vairākas siksnas), kas piestiprināta bērnu ierobežotājsistēmai un klēpja siksnai, un ir novietota starp bērna augšstilbiem; kājstarpes sikсна ir konstruēta tā, lai parastās lietošanas apstākļos novērstu bērna paslīdēšanu zem klēpja drošības jostas un triecienu gadījumā novērstu klēpja drošības jostas pavirzīšanos uz augšu nost no iegurņa;
- 2.8.4. “*bērnu ierobežojošā sikсна*” ir sikсна, kas ir drošības jostas sastāvdaļa un ierobežo tikai bērna ķermeni;

- 2.8.5. “bērnu ierobežotājsistēmas fiksētājsiksna” ir siksna, ar ko bērnu ierobežotājsistēmu nostiprina transportlīdzeklī, un tā var būt daļa no transportlīdzekļa sēdekļa ierobežotājierīces;
- 2.8.6. “četrpunktu drošības josta” ir drošības jostu komplekts, kas sastāv no klēpja drošības jostas, plecu ierobežotājiem un kājstarpes siksna, ja tāda ir uzstādīta;
- 2.8.7. “Y formas drošības josta” ir drošības josta, kurā siksnu kombināciju veido siksna, kas izvadīta starp bērna kājām, un viena siksna pār katru plecu.
- 2.9. “Sprādze” ir ātri atverama ierīce, kas nodrošina, ka ierobežotājsistēma vai automobiļa konstrukcijas ierobežotājsistēma var noturēt bērnu. Sprādze var ietvert regulētājierīci.
- 2.9.1. “Iebūvēta sprādzes atvēršanas poga” ir sprādzes atvēršanas poga, kuru lietojot nedrīkst pastāvēt iespēja atvērt sprādzi ar lodi, kuras diametrs ir 40 mm;
- 2.9.2. “neiebūvēta sprādzes atvēršanas poga” ir sprādzes atvēršanas poga, kuru lietojot ir jāpastāvēt iespējai atvērt sprādzi ar lodi, kuras diametrs ir 40 mm.
- 2.10. “Regulētājierīce” ir ierīce, ar ko ierobežotājsistēmu vai tās ierobežotājierīces var pielāgot konkrētā lietotāja ķermeņim, transportlīdzekļa konfigurācijai vai abiem kopā. Regulētājierīce var būt sprādzes daļa, spriegotājs vai jebkura cita drošības jostas sastāvdaļa.
- 2.10.1. “Ātrā regulētājierīce” ir regulētājierīce, kuru var darbināt ar vienu roku vienā paņēmienā;
- 2.10.2. “bērnu ierobežotājsistēmai tieši uzmontēta regulētājierīce” ir iebūvētās četrpunktu drošības jostas regulētājierīce, kas tieši uzmontēta bērnu ierobežotājsistēmai, nevis tāda, ko tieši atbalsta siksna, ko ar to ir paredzēts regulēt.
- 2.11. “Fiksētājierīces” ir bērnu ierobežotājsistēmas daļas, tostarp nostiprināšanas sastāvdaļas, ar kurām bērnu ierobežotājsistēmu vai nu tieši, vai ar transportlīdzekļa sēdekļa starpniecību var stingri nostiprināt transportlīdzeklī.
- 2.12. “Enerģijas absorbcijas ierīce” ir ierīce, kas konstruēta, lai tā viena pati vai kopā ar siksnu izkliedētu enerģiju, un kas ir bērnu ierobežotājsistēmas sastāvdaļa.
- 2.13. “Spriegotājs” ir ierīce, kas konstruēta tā, lai tajā daļēji vai pilnībā ievietotos bērnu ierobežotājsistēmas siksna. Termins ietver šādas ierīces:
- 2.13.1. “spriegotājs, kas bloķējas automātiski,” ir spriegotājs, kas siksnu ļauj izvilkēt vajadzīgajā garumā un kas tad, kad sprādze saslēgta, automātiski pielāgo siksna garumu tās lietotāja ķermeņa uzbūvei. Siksna tālāka izvilkšana nav iespējama bez lietotāja apzinātas darbības;
- 2.13.2. “spriegotājs ar avārijas bloķēšanu” ir spriegotājs, kas parastos braukšanas apstākļos neierobežo drošības jostas lietotāja kustības brīvību. Tam ir garuma regulētājierīce, kas automātiski pielāgo siksnu lietotāja ķermeņa uzbūvei, un bloķēšanas mehānisms, kurš aktivizējas avārijas situācijā šādos gadījumos:
- 2.13.2.1. transportlīdzekļa braukšanas ātruma samazināšanās, siksna izvilkšana no spriegotāja vai jebkurš cits automātisks līdzeklis (vienkāršā jutība) vai
- 2.13.2.2. jebkuru šo līdzekļu kombinācija (daudzkrāšņa jutība).
- 2.14. “Ierobežotājsistēmas stiprinājumi” ir transportlīdzekļa vai sēdekļa strukturālas daļas, kurām piestiprina bērnu ierobežotājsistēmas fiksētājierīces.

- 2.14.1. “Papildu stiprinājums” ir transportlīdzekļa vai sēdekļa strukturāla daļa vai transportlīdzekļa cita daļa, kurai paredzēts piestiprināt bērnu ierobežotājsistēmu un kas izveidota papildus stiprinājumiem, kuri apstiprināti saskaņā ar Noteikumiem Nr. 14.
- 2.15. “Uz priekšu vērsts” nozīmē pavērstu parastajā transportlīdzekļa braukšanas virzienā.
- 2.16. “Uz aizmuguri vērsts” nozīmē pavērstu virzienā, kas ir pretējs parastajam transportlīdzekļa braukšanas virzienam.
- 2.17. “Noliekts stāvoklis” ir īpašs krēsla stāvoklis, kas ļauj bērnam atlaisties slīpi.
- 2.18. “Guļus stāvoklis/uz vēdera/uz muguras” ir stāvoklis, kurā vismaz bērna galva un ķermenis, izņemot locekļus, ir novietoti horizontāli, bērnam atrodoties ierobežotājsistēmā miera stāvoklī.
- 2.19. “Bērnu ierobežotājsistēmas tips” ir bērnu ierobežotājsistēmas, kas neatšķiras šādos būtiskos aspektos:
- 2.19.1. ierobežotājsistēmas kategorija un masas grupa(s), kā arī stāvoklis un orientācija (kā noteikts 2.15. un 2.16. punktā), kādā to paredzēts lietot;
- 2.19.2. bērnu ierobežotājsistēmas ģeometrija;
- 2.19.3. sēdekļa,
polsterējuma un
trieciena vairoga
izmēri, masa, materiāls un krāsa;
- 2.19.4. siksnu materiāls, auduma faktūra, izmēri un krāsa;
- 2.19.5. cietās daļas (sprādze, fiksētājierīces utt.).
- 2.20. “Transportlīdzekļa sēdekļi” ir struktūra, kas kopā ar pārvalku veido vai neveido vienotu struktūru ar transportlīdzekļa korpusu un nodrošina sēdvietu vienam pieaugušam cilvēkam. Šajā sakarā:
- 2.20.1. “transportlīdzekļa sēdekļu grupa” ir vai nu sols, vai vairāki atsevišķi sēdekļi, kas novietoti blakus (t.i., nostiprināti tā, lai viena sēdekļa priekšējie stiprinājumi būtu rindā ar pārējo sēdekļu priekšējiem vai pakaļējiem stiprinājumiem vai atrastos starp tiem) un nodrošina sēdvietu vienam vai vairākiem pieaugušiem cilvēkiem;
- 2.20.2. “transportlīdzekļa sols” ir struktūra, kam ir pārvalks un kas nodrošina sēdvietu vairāk nekā vienam pieaugušam cilvēkam;
- 2.20.3. “transportlīdzekļa priekšējie sēdekļi” ir sēdekļu grupa, kas atrodas pasažieru nodalījuma priekšpusē, t.i., to priekšā nav citu sēdekļu;
- 2.20.4. “transportlīdzekļa aizmugurējie sēdekļi” ir nostiprināti uz priekšu vērsti sēdekļi, kas atrodas aiz citas transportlīdzekļa sēdekļu grupas.
- 2.21. “Regulēšanas sistēma” ir nokomplektēta ierīce, ar kuru sēdekļa vai tā daļu stāvokli var pielāgot sēdekli sēdošā pieaugušā cilvēka ķermeņim. Konkrēti ar šo ierīci var veikt šādas darbības:
- 2.21.1. garenisku pārvietošanu un/vai

- 2.21.2. vertikālu pārvietošanu, un/vai
- 2.21.3. leņķisku pārvietošanu.
- 2.22. "Transportlīdzekļa sēdekļa stiprinājums" ir sistēma, ar ko sēdekļa komplektu nostiprina transportlīdzekļa struktūrā, un tā ietver attiecīgās transportlīdzekļa strukturālās daļas.
- 2.23. "Sēdekļa tips" ir pieauguša cilvēka sēdekļi, kas neatšķiras šādos būtiskos aspektos:
- 2.23.1. sēdekļa struktūras forma, izmēri un materiāli,
- 2.23.2. sēdekļa atzveltnes regulēšanas un bloķēšanas sistēmu veidi un izmēri un
- 2.23.3. pieaugušā cilvēka drošības jostas stiprinājumu uz sēdekļa, sēdekļa stiprinājumu, kā arī ar tiem saistīto transportlīdzekļa strukturālo daļu veids un izmēri.
- 2.24. "Pārvietošanas sistēma" ir ierīce, ar ko pieaugušā cilvēka sēdekli vai kādu tā daļu var leņķiski vai gareniski pārvietot bez fiksēta starpstāvokļa, lai atvieglotu pasažieru iekāpšanu un izkāpšanu vai priekšmetu iekraušanu un izkraušanu.
- 2.25. "Bloķēšanas sistēma" ir ierīce, kas nodrošina pieaugušā cilvēka sēdekļa un tā daļu fiksēšanu kādā no izmantošanas stāvokļiem.
- 2.26. "Saslēgšanas ierīce" ir ierīce, kas saslēdz divus pieaugušā cilvēka drošības jostas siksnas posmus un neļauj tiem kustēties vienam attiecībā pret otru. Šis termins ietver šādas klases:
- 2.26.1. "A klases ierīce" — gadījumos, kad bērnu tieši piesprādzē ar pieaugušā cilvēka drošības jostu, tā ir ierīce, kas bērnam neļauj izvilkst siksnu no spriegotāja tai cauri līdz jostas klēpja daļai. Šī ierīce, ja tā uzstādīta I grupas ierobežotājsistēmām, nodrošina atbilstību 6.2.9. punkta prasībām.
- 2.26.2. "B klases ierīce" — gadījumos, kad ar pieaugušā cilvēka drošības jostu piesprādzē bērnu ierobežotājsistēmu, tā ir ierīce, kas nodrošina, lai pieaugušā cilvēka drošības jostas klēpja daļā saglabātos radītais spriegojums. Šī ierīce ir paredzēta, lai sikсна no spriegotāja nevarētu izslīdēt tai cauri, tādējādi mazinot spriegojumu un nostādot ierobežotājsistēmu neoptimālā stāvoklī.
- 2.27. "Ierobežotājsistēma īpašām vajadzībām" ir bērnu ierobežotājsistēma, kas konstruēta bērniem, kuriem fiziskas vai psihiskas invaliditātes dēļ ir īpašas vajadzības; konkrēti šādai ierīcei var būt iespējams uzstādīt papildu ierobežotājierīces jebkurai bērna ķermeņa daļai, taču tai obligāti jāietver galvenā ierobežotājsistēma, kas atbilst šo noteikumu prasībām.
3. TIPA APSTIPRINĀJUMA PIETEIKUMS
- 3.1. Bērnu ierobežotājsistēmas tipa apstiprinājuma pieteikumu iesniedz precīzīmes turētājs vai viņa pienācīgā kārtā akreditēts pārstāvis.
- 3.2. Līdz ar apstiprinājuma pieteikumu attiecībā uz katru bērnu ierobežotājsistēmas tipu iesniedz arī:
- 3.2.1. bērnu ierobežotājsistēmas tehnisko aprakstu, norādot izmantotās siksnas un citus materiālus, līdz ar bērnu ierobežotājsistēmas daļu rasējumiem un, ja sistēmā ir spriegotāji, šo spriegotāju un to sensoru uzstādīšanas instrukcijas, paziņojumu par toksicitāti (6.1.5. punkts) un uzliesmojamību (6.1.6. punkts); rasējumos norāda vietu, kas paredzēta apstiprinājuma numuram un papildu simbolam(-iem) attiecībā pret apstiprinājuma zīmes riņķa līniju. Aprakstā norāda apstiprināšanai iesniegtā modeļa krāsu;

- 3.2.2. četrus bērnu ierobežotājsistēmas paraugus;
- 3.2.3. desmit metrus no katras kategorijas siksnas, kas izmantota konkrētajā bērnu ierobežotājsistēmā, un
- 3.2.4. papildu paraugus piegādā, ja to pieprasa par testu veikšanu atbildīgais tehniskais dienests;
- 3.2.5. instrukcijas un informāciju par iepakojumu atbilstīgi turpmāk izklāstītajam 14. punktam;
- 3.2.6. attiecībā uz kulbiņām — ja kulbiņas ierobežotājsistēmu var izmantot kopā ar vairāku veidu kulbiņām — ierobežotājsistēmas ražotājs iesniedz šo veidu sarakstu.
- 3.3. Ja izmanto apstiprinātu pieauguša cilvēka drošības jostu, lai piestiprinātu bērnu ierobežotājsistēmu, pieteikumā norāda pieauguša cilvēka drošības jostas kategoriju, kura jāizmanto, piemēram, statistiskas klēpja drošības jostas.
- 3.4. Kompetentā iestāde pirms tipa apstiprinājuma piešķiršanas pārbauda, vai ir paredzēti pasākumi, kas garantē ražojumu atbilstības efektīvu kontroli.

4. MARĶĒJUMI

- 4.1. Bērnu ierobežotājsistēmas paraugi, kas saskaņā ar iepriekš minēto 3.2.2. un 3.2.3. punktu iesniegti apstiprināšanai, ir skaidri un nedzēšami marķēti ar ražotāja nosaukumu, apzīmējumu vai preču zīmi.
- 4.2. Viena no bērnu ierobežotājsistēmas plastmasas daļām (piemēram, korpuss, trieciena vairogs, bērnu sēdekļis utt.), izņemot drošības jostu(-as) vai četrpunktu drošības jostas, ir skaidri (un nedzēšami) marķēta ar ražošanas gadu.
- 4.3. Ja fiksētājsistēma ir izmantojama kopā ar pieauguša cilvēka drošības jostu, ar ierobežotājsistēmas pastāvīgi piestiprinātu apzīmējumu skaidri norāda siksnas pareizu izkārtojumu. Ja ierobežotājsistēmu vietā notur pieauguša cilvēka drošības josta, siksnas pareizs izkārtojums ir skaidri norādīts uz produkta ar krāsu kodiem. Sarkana krāsa norāda drošības jostas izkārtojumu, kad ierīci uzstāda vērstu uz priekšu, un zila — kad uz aizmuguri. Tās pašas krāsas izmanto marķējumos uz ierīces, ilustrējot izmantošanas paņēmienus.

Drošības jostas klēpja un pleca posmu atsevišķie izkārtojumi ir skaidri atšķirami un norādīti uz produkta ar krāsu kodiem un/vai vārdiem.

Šajā punktā noteiktais marķējums transportlīdzeklī ir redzams kopā ar ierobežotājsistēmu. Attiecībā uz 0. grupas ierobežotājsistēmām, šis marķējums ir redzams arī tad, ja bērns ir ierobežotājsistēmā.

- 4.4. Bērnu ierobežotājsistēmām, kuras ir vērstas uz aizmuguri, ir pastāvīgi piestiprināts marķējums, kas ir redzams, kad sistēma uzstādīta, ar šādu brīdinājumu: "ĀRKĀRTĪGI BĪSTAMI — neizmantot pasažieru sēdvietās, kurās uzstādīts drošības spilvens"; šis marķējums ir tās valsts valodā, kurā ierīci pārdod.
- 4.5. Turklāt tiešā tuvumā zonai, kur bērnu ierobežotājsistēmā balstās bērna galva, uz ierobežotājsistēmas redzamās virsmas, uz aizmuguri vērstām bērnu ierobežotājsistēmām ir pastāvīgi piestiprināts turpmāk noteiktais marķējums (parādītā tekstuālā informācija ir minimums).

Šis marķējums ir tās valsts valodā(s), kurā ierīci pārdod.

Marķējuma minimālais lielums: 60 × 120 mm

- 4.6. Ja bērnu ierobežotājsistēmu var izmantot gan uz priekšu, gan uz aizmuguri vērstu, uz marķējuma jābūt šādam tekstam:

“Svarīgi — neizmantot uz priekšu vērstu, ja bērna svars nepārsniedz... (skatīt instrukcijas)”

- 4.7. Bērnu ierobežotājsistēmām ar alternatīviem drošības jostas izkārtojumiem alternatīvie slodzi nesošie kontakta punkti starp bērnu ierobežotājsistēmu un pieauguša cilvēka drošības jostu ir pastāvīgi marķēti. Šādā marķējumā norāda, ka tas ir alternatīvs drošības jostas izkārtojums, un marķējums atbilst iepriekšminētajām kodēšanas prasībām uz priekšu un uz aizmuguri vērstām sēdvietām.
- 4.8. Ja bērnu ierobežotājsistēmā ir iespējami alternatīvi slodzi nesošie kontakta punkti, 4.3. punktā noteiktajā marķējumā ietver norādi, ka alternatīvais drošības jostas izkārtojums ir aprakstīts instrukcijā.

5. APSTIPRINĀJUMS

- 5.1. Lai apstiprinājumu varētu piešķirt, visiem paraugiem, kas iesniegti saskaņā ar šo noteikumu 3.2.2. un 3.2.3. punktu, visos aspektos jāatbilst šo noteikumu 6. līdz 8. punktā izklāstītajām prasībām.
- 5.2. Katram apstiprinātajam tipam piešķir apstiprinājuma numuru. Tā pirmie divi cipari (šobrīd 03, kas atbilst grozījumu sērijai 03, kura stājās spēkā 1995. gada 12. septembrī) norāda apstiprinājuma izdošanas laikā spēkā esošo noteikumu grozījumu sēriju, ar ko ieviesti jaunākie nozīmīgie tehniskie grozījumi. Viena un tā pati nolīguma dalībvalsts nepiešķir to pašu numuru cita tipa bērnu ierobežotājsistēmai, kas pakļauta šo noteikumu prasībām.
- 5.3. Paziņojumu par apstiprinājuma piešķiršanu vai attiecināšanu uz citu tipu, vai par apstiprinājuma noraidījumu bērnu ierobežotājsistēmai saskaņā ar šiem noteikumiem dara zināmu nolīguma pusēm, kas piemēro šos noteikumus, izmantojot formu, kas atbilst šo noteikumu 1. pielikumā sniegtajam paraugam.

- 5.4. Papildus iepriekš 4. punktā noteiktajam marķējumam, uz katras bērnu ierobežotājsistēmas, kas atbilst saskaņā ar šiem noteikumiem apstiprinātam tipam, piemērotā vietā norāda šādu informāciju.
- 5.4.1. Starptautisku apstiprinājuma zīmi, kurā ir:
- 5.4.1.1. burtu "E" ietveroša riņķa līnija, kam seko tās valsts pazīšanas numurs, kura ir izsniegusi apstiprinājumu (¹),
- 5.4.1.2. apstiprinājuma numurs;
- 5.4.2. šādi papildu simboli:
- 5.4.2.1. vārds(-i) "universālā", "ierobežotā", "daļēji universālā" vai "transportlīdzeklim raksturīga" atkārtībā no ierobežotājsistēmas kategorijas,
- 5.4.2.2. masas amplitūda, kurai ir paredzēta bērnu ierobežotājsistēma, proti: 0-10 kg; 0-13 kg; 9-18 kg; 15-25 kg; 22-36 kg; 0-18 kg; 9-25 kg; 15-36 kg; 0-25 kg; 9-36 kg; 0-36 kg,
- 5.4.2.3. simbols "Y", ja ierīce ietver kājstarpes siksnu, saskaņā ar šo noteikumu 02 grozījumu sērijas 3. papildinājuma prasībām,
- 5.4.2.4. simbols "S", ja tā ir "ierobežotājsistēma īpašām vajadzībām".
- 5.5. Šo noteikumu 2. pielikumā sniegts tipa apstiprinājuma zīmes paraugs.
- 5.6. Elementi, kas aprakstīti iepriekš minētajā 5.4. punktā, ir skaidri salasāmi un neizdzēšami, un tie ir vai nu uz etiķetes, vai marķēti tieši. Etiķete un marķējums ir nodilumizturīgi.
- 5.7. Etiķetes, kas aprakstītas iepriekš minēta 5.6. punktā, izsniedz iestāde, kas piešķirusi apstiprinājumu, vai ražotājs, ja minētā iestāde to atļauj.
6. VISPĀRĪGAS SPECIFIKĀCIJAS
- 6.1. *Novietošana un nostiprināšana transportlīdzeklī*
- 6.1.1. "Universālās", "daļēji universālās" un "ierobežotās" kategorijas bērnu ierobežotājsistēmas ir atļauts izmantot priekšējās un aizmugurējās sēdvietās, ja ierobežotājsistēmas ir uzstādītas saskaņā ar ražotāja instrukcijām.

(¹) Vācijai 1, Francijai 2, Itālijai 3, Nīderlandei 4, Zviedrijai 5, Beļģijai 6, Ungārijai 7, Čehijai 8, Spānijai 9, Dienvidslāvijai 10, Apvienotajai Karalistei 11, Austrijai 12, Luksemburgai 13, Šveicei 14, (brīvs) 15, Norvēģijai 16, Somijai 17, Dānijai 18, Rumānijai 19, Polijai 20, Portugālei 21, Krievijas Federācijai 22, Grieķijai 23, Īrijai 24, Horvātijai 25, Slovēnijai 26, Slovēnijai 27, Baltkrievijai 28, Igaunijai 29, (brīvs) 30, Bosnijai un Hercegovinai 31, Latvijai 32, (brīvs) 33, Bulgārijai 34, (brīvs) 35, Lietuvai 36, Turcijai 37, (brīvs) 38, Azerbaidžānai 39, bijušajai Dienvidslāvijas Maķedonijas Republikai 40, (brīvs) 41, Eiropas Kopienai 42 (apstiprinājumus piešķir EK dalībvalstis, izmantojot attiecīgo EEK simbolu), Japānai 43, (brīvs) 44, Austrālijai 45, Ukrainai 46, Dienvidāfrikai 47 un Jaunzēlandei 48. Turpmākos numurus piešķir valstīm hronoloģiskā secībā, kādā tās ratificē Nolīgumu par vienotu tehnisko priekšrakstu pieņemšanu riteņu transportlīdzekļiem, aprīkojumam un daļām, ko var uzstādīt un/vai izmantot riteņu transportlīdzekļos, un saskaņā ar šiem priekšrakstiem piešķiramo atbilstības novērtēšanas apstiprinājumu savstarpējās atzīšanas nosacījumiem, un Apvienoto Nāciju Organizācijas ģenerālsēkretārs šādi piešķirtos numurus paziņo šā nolīguma dalībvalstīm.

- 6.1.2. "Transportlīdzeklim raksturīgās" kategorijas bērnu ierobežotājsistēmas ir atļauts izmantot visās sēdvietās, kā arī bagāžas nodalījumā, ja ierobežotājsistēmas ir uzstādītas saskaņā ar ražotāja instrukcijām. Attiecībā uz ierobežotājsistēmām, kas vērstas uz aizmuguri, to konstrukcija vienmēr, kad ierobežotājsistēma ir gatava izmantošanai, nodrošina atbalstu bērna galvai. To nosaka kā sēdekļa atzveltni perpendikulāru līniju acu augstumā, un krustošanās punkts atrodas vismaz 40 mm zem šāda galvas atbalsta rādiusa sākuma.
- 6.1.3. Bērnu ierobežotājsistēmu atbilstīgi tās kategorijai nostiprina vai nu transportlīdzeklī, vai pie sēdekļa:
- 6.1.3.1. "universālajai" un "ierobežotajai" kategorijai tikai ar pieauguša cilvēka drošības jostu (ar spriegotāju vai bez tā), kas atbilst Noteikumu Nr. 16 (vai to ekvivalenta) prasībām, kas uzstādīta ar stiprinājumiem, kuri atbilst Noteikumu Nr. 14 (vai to ekvivalenta) prasībām;
- 6.1.3.2. "daļēji universālajai" kategorijai: ar apakšējiem stiprinājumiem, kā noteikts Noteikumos Nr. 14, un papildu stiprinājumiem, kas atbilst šo noteikumu 11. pielikumā izklāstītajiem ieteikumiem;
- 6.1.3.3. "transportlīdzeklim raksturīgajai" kategorijai: ar transportlīdzekļa ražotāja vai bērnu ierobežotājsistēmas ražotāja paredzētajiem stiprinājumiem;
- 6.1.3.4. Ja bērnu ierobežošanas siksnas vai bērnu ierobežotājsistēmas fiksētājsiksnas izmanto drošības jostas stiprinājumus, kuriem jau piestiprināta(s) pieauguša cilvēka drošības josta vai jostas, tehniskais dienests pārbauda, vai
- faktiskais pieauguša cilvēka stiprinājuma stāvoklis ir tāds, kāds ir apstiprināts saskaņā ar Noteikumiem Nr. 14 vai to ekvivalentu,
- vienas ierīces faktisko darbību netraucē otra ierīce,
- pieauguša cilvēka sistēmas un papildu sistēmas sprādzes nav savstarpēji aizvietojamas.
- Ja bērnu fiksētājerīces izmanto stieņus vai papildu ierīces, kas piestiprinātas stiprinājumiem, kuri apstiprināti saskaņā ar Noteikumiem Nr. 14, kā rezultātā faktiskais stiprinājuma stāvoklis vairs nav iekļaujams Noteikumu Nr. 14 darbības laukā, ir spēkā šādi noteikumi:
- šādas ierīces apstiprina tikai kā daļēji universālas vai transportlīdzeklim raksturīgas ierīces,
- tehniskais dienests stienim un fiksācijas ierīcēm piemēro šo Noteikumu 11. pielikuma prasības,
- stieni iekļauj dinamikas testā, un slodzi pieliek stieņa vidū, stienis, ja tas ir regulējams, ir izvilkts maksimālā garumā,
- nav traucēts nevienu pieauguša cilvēka stiprinājuma, pie kura stienis ir nostiprināts, faktiskais stāvoklis un darbība.
- 6.1.4. Bērnu sēdekli ierobežo vai nu ar pieauguša cilvēka drošības jostu, izmantojot 8.1.4. punktā izklāstīto testu, vai ar atsevišķiem līdzekļiem.
- 6.1.5. Bērnu ierobežotājsistēmas ražotājs rakstiski paziņo, ka ierobežotājsistēmas ražošanā izmantoto un piesprādzētajam bērnam pieejamo materiālu toksicitāte atbilst attiecīgajām daļām CEN Rotāļlietu drošums, 3. daļa (1982. gada jūnijs). Testēšanas iestāde pēc saviem ieskatiem var veikt testus, lai pārbaudītu paziņojuma atbilstību patiesībai. Šis punkts neattiecas uz II un III grupas ierobežotājerīcēm.

- 6.1.6. Bērnu ierobežotājsistēmas ražotājs rakstiski paziņo, ka ierobežotājsistēmas ražošanā izmantoto materiālu uzliesmojamība atbilst EEK Konsolidētās rezolūcijas par transportlīdzekļu uzbūvi (R.E.3) (dokuments TRANS/WP.29/78/Rev.1, 1.42. punkts) attiecīgajiem punktiem. Testēšanas iestāde pēc saviem ieskatiem var veikt testus, lai pārbaudītu paziņojuma atbilstību patiesībai.
- 6.1.7. Attiecībā uz tādām uz aizmuguri vērstām bērnu ierobežotājsistēmām, kas balstās pret transportlīdzekļa instrumentu paneli, lai piešķirtu apstiprinājumu saskaņā ar šiem noteikumiem, tiek pieņemts, ka instrumentu panelis ir pietiekami ciets.
- 6.1.8. Attiecībā uz "universālās" kategorijas bērnu ierobežotājsistēmām galvenais slodzi nesošais kontakta punkts starp bērnu ierobežotājsistēmu un pieauguša cilvēka drošības jostu nav tuvāk par 150 mm no Cr ass, mērot, kad bērnu ierobežotājsistēma atrodas uz dinamikas izmēģinājumu stenda. Tas ir spēkā ar visām regulēšanas konfigurācijām. Ir atļauti papildu alternatīvie drošības jostas izkārtojumi. Ja ir paredzēts alternatīvs drošības jostas izkārtojums, ražotājs ietver īpašu atsauci uz alternatīvo izkārtojumu lietotāja instrukcijās, kā prasīts 14. punktā. Veicot testus ar šādu(-iem) alternatīvu(-iem) drošības jostas izkārtojumu(-iem), ierobežotājsistēma atbilst visām šo noteikumu prasībām, izņemot šo punktu.
- 6.1.9. Maksimālais pieauguša cilvēka drošības jostas garums, ko var lietot "universālās" kategorijas bērnu ierobežotājsistēmas nostiprināšanai uz dinamikas izmēģinājumu stenda, ir norādīts šo noteikumu 13. pielikumā.

Lai pārbaudītu atbilstību šai prasībai, bērnu ierobežotājsistēmu nostiprina uz izmēģinājumu stenda, izmantojot piemērotu standarta drošības jostu, kā norādīts 13. pielikumā. Lelli neievieto, ja vien ierobežotājsistēmas konstrukcija nav tāda, ka lelles ievietošana palielinātu izmantotajās jostas daudzumu. Bērnu ierobežotājsistēmai atrodoties novietotā stāvoklī, drošības josta nav nospriegota, izņemot spriegojumu, ko rada standarta spriegotājs, ja tāds ir uzstādīts. Ja izmanto drošības jostu ar spriegotāju, šo prasību izpilda, kad vismaz 150 mm jostas ir palicis uz tītavas.

- 6.1.10. Neizmanto uz priekšu vērstas bērnu ierobežotājsistēmas, kas pieder 0. un 0+ grupai.
- 6.2. *Konfigurācija*
- 6.2.1. Ierobežotājsistēmas konfigurācija ir tāda, lai
- 6.2.1.1. ierobežotājsistēma nodrošinātu vajadzīgo aizsardzību jebkurā paredzētajā ierobežotājsistēmas stāvoklī; attiecībā uz "ierobežotājsistēmām īpašām vajadzībām" galvenā robežotājsistēma nodrošina vajadzīgo aizsardzību jebkurā paredzētajā ierobežotājsistēmas stāvoklī, neizmantojot iespējamās papildu fiksētājierīces;
- 6.2.1.2. bērnu varētu viegli ievietot un izņemt; attiecībā uz bērnu ierobežotājsistēmām, kurās bērnu piesprādzē ar četrpunktu drošības jostu vai Y formas drošības jostu bez spriegotāja, katrs pleca ierobežotājs un klēpja siksnas var kustēties viens attiecībā pret otru, veicot 7.2.1.4. punktā izklāstīto procedūru.
- Šajos gadījumos bērnu ierobežotājsistēmas jostas komplekts var būt konstruēts ar divām vai vairākām savienojošām daļām. Attiecībā uz "ierobežotājsistēmām īpašām vajadzībām" ir zināms, ka papildu ierobežotājierīces pagarina laiku, kādā bērnu var ievietot un izņemt. Papildu ierīces tomēr konstruē tā, lai bērnu atbrīvot varētu pēc iespējas ātrāk;
- 6.2.1.3. ja ir iespējams mainīt ierobežotājsistēmas slīpumu, šādas slīpuma maiņas rezultātā nav manuāli jāpārkārto siksnas. Lai mainītu ierobežotājsistēmas slīpumu, jāizdara apzināta kustība ar roku;
- 6.2.1.4. ierobežotājsistēmās, kas pieder 0., 0+ un I grupai, bērna stāvoklis vienmēr ir tāds, lai nodrošinātu vajadzīgo aizsardzību arī tad, kad bērns ir aizmidzis;

- 6.2.1.5. lai novērstu paslīdēšanu zem drošības jostas, ko izraisa vai nu trieciens vai nemierīgums, visās uz priekšu vērstajās I grupas ierobežotājsistēmās ar iebūvētu četrpunktu drošības jostas sistēmu jābūt kājstarpes siksnai. Kad kājstarpes siksnā ir uzlikta un noregulēta visgarākajā stāvoklī (ja siksnā ir regulējama), nav iespējams noregulēt klēpja siksnu tā, lai tā atrastos virs iegurnā ne 9 kg, ne 15 kg lellei.
- 6.2.2. Visās I, II un III grupas ierobežotājsistēmās, ar kurām izmanto "klēpja siksnu", "klēpja siksnā" ir izkārtota tā, lai "klēpja siksnas" pārnestās slodzes tiktu pārnestas caur iegurni.
- 6.2.3. Visas ierobežotājsistēmas siksnas ir izvietotas tā, ka tās nevar radīt neērtības lietotājam normālas lietošanas apstākļos vai veidot bīstamu konfigurāciju. Attālumam starp plecu siksnām kakla tuvumā jābūt vismaz piemērotā manekena kakla platumā.
- 6.2.4. Komplekts nepakļauj bērna ķermeņa vājās daļas (vēderu, kājstarpi utt.) pārmērīgām slodzēm. Konstrukcija ir tāda, lai sadursmes gadījumā bērna galvas augšdaļu nepakļautu saspiešanas slodzēm.
- 6.2.4.1. Y formas drošības jostas drīkst lietot tikai uz aizmuguri vērstās bērnu ierobežotājsistēmās.
- 6.2.5. Bērnu ierobežotājsistēmu konstruē un instalē tā, lai nodrošinātu turpmāk minēto:
- 6.2.5.1. līdz minimumam samazina traumu risku bērnam vai citiem cilvēkiem transportlīdzeklī, ko varētu radīt asas malas vai izvirzījumi (piemēram, kā minēts Noteikumos Nr. 21);
- 6.2.5.2. nav asu malu vai izvirzījumu, kas varētu radīt bojājumus transportlīdzekļa sēdekļu pārvalkiem vai pasažieru apģērbam;
- 6.2.5.3. bērna ķermeņa vājās daļas (vēders, kājstarpe utt.) netiek pakļautas papildu inerciālajiem spēkiem, ko tā rada;
- 6.2.5.4. cietajām daļām vietās, kur tās saskaras ar siksnām, nav asu malu, kas varētu nodeldēt siksnas.
- 6.2.6. Katru daļu, kas ir atdalāma, lai ļautu sastāvdaļām tikt savienotām un atvienotām, konstruē tā, lai pēc iespējas novērstu jebkādu nepareizas savienošanas un lietošanas risku. "Ierobežotājsistēmās īpašām vajadzībām" var būt papildu ierobežotājierīces; tās konstruē tā, lai novērstu jebkādu nepareizas savienošanas risku un lai to atvienošanas metodes un darbības veids būtu uzreiz izprotams glābējam avārijas situācijā.
- 6.2.7. Ja I, II vai I un II grupai kopā paredzētā bērnu ierobežotājsistēmā ietilpst krēsla atzveltne, tās iekšējais augstums, nosakot saskaņā ar 12. pielikumā sniegto diagrammu, nav mazāks par 500 mm.
- 6.2.8. Drīkst lietot tikai spriegotājus, kas bloķējas automātiski vai spriegotājus ar avārijas bloķēšanu.
- 6.2.9. Ierīcēs, ko paredzēts lietot I grupai, bērnam, pēc tam, kad tas ir ievietots, nav iespējams viegli padarīt vaļīgu to sistēmas daļu, kas ierobežo iegurni; jebkura ierīce, kas ir konstruēta šim nolūkam, ir pastāvīgi piestiprināta bērnu ierobežotājsistēmai.
- 6.2.10. Bērnu ierobežotājsistēma var būt konstruēta lietošanai vairāk nekā vienā masas grupā un/vai to var lietot vairāk par vienu bērnu, ar nosacījumu, ka tā atbilst prasībām, kas izvirzītas katrai attiecīgajai grupai. "Universālās" kategorijas bērnu ierobežotājsistēmai jāatbilst šīs kategorijas prasībām visām masas grupām, kurām tā ir apstiprināta.
- 6.2.11. Bērnu ierobežotājsistēmas ar spriegotāju
- Ja bērnu ierobežotājsistēmā ir spriegotājs, tas atbilst 7.2.3. punkta prasībām turpmāk.

- 6.2.12. Attiecībā uz bērnu sēdekļiem pārbauda, cik viegli pieauguša cilvēka drošības jostas siksnas un mēlīte iet cauri stiprinājuma punktiem. Tas īpaši attiecas uz bērnu sēdekļiem, kas paredzēti automobiļu priekšējām sēdvietām, kurām var būt gari vidēji cieti serdeņi. Aizvērtai sprādzei nav pieļaujams iziet cauri bērnu sēdekļu stiprinājuma punktiem vai veidot tādu drošības jostas izkārtojumu, kas ir pilnīgi atšķirīgs no tā, kāds ir uz testa ratiņiem.
- 6.2.13. Ja bērnu ierobežotājsistēma ir paredzēta vairāk nekā vienam bērnam, katra ierobežotājsistēma ir pilnīgi neatkarīga attiecībā uz slodzes pārnesanu un regulētājierīcēm.
- 6.2.14. Bērnu ierobežotājsistēmas, kurās ir piepūšami elementi, ir konstruētas tā, lai lietošanas apstākļi (spiediens, temperatūra, mitrums) nekādi neietekmētu to atbilstību šo noteikumu prasībām.
7. KONKRĒTAS SPECIFIKĀCIJAS
- 7.1. *Noteikumi, kas attiecas uz nokomplektētu ierobežotājsistēmu*
- 7.1.1. Izturība pret koroziju
- 7.1.1.1. Visai bērnu ierobežotājsistēmai vai tās daļām, kas pakļautas korozijai, veic turpmāk 8.1.1. punktā paredzēto korozijas testu.
- 7.1.1.2. Pēc 8.1.1.1. un 8.1.1.2. punktā paredzētā korozijas testa lietpratīgs vērotājs ar neapbruņotu aci nevar saskatīt pazīmes, kas liecina par nolietojumu, kurš apdraud bērnu ierobežotājsistēmas pienācīgu darbību, vai par vērā ņemamu koroziju.
- 7.1.2. Enerģijas absorbcija
- 7.1.2.1. Visām ierīcēm ar atzveltnēm ir iekšējās virsmas, kā noteikts šo noteikumu 18. pielikumā, kas ietver materiālu, kura lielākais paātrinājums ir mazāks par 60 g, mērot saskaņā ar no šo noteikumu 17. pielikumu. Šī prasība attiecas arī uz tām trieciena virogu zonām, kas atrodas galvas trieciena zonā.
- 7.1.3. Apgāšanās
- 7.1.3.1. Bērnu ierobežotājsistēmu testē, kā noteikts 8.1.2. punktā; manekens neizkrīt no ierīces un, testa sēdeklim atrodoties stāvoklī ar augšu uz leju, manekena galva nepārvietojas vairāk par 300 mm prom no sava sākotnējā stāvokļa vertikālā virzienā attiecībā pret testa sēdekli.
- 7.1.4. Dinamikas tests
- 7.1.4.1. Vispārīgi nosacījumi.
- Bērnu ierobežotājsistēmu pakļauj dinamikas testam saskaņā ar 8.1.3. punktu.
- 7.1.4.1.1. “Universālās”, “ierobežotās” un “daļēji universālās” kategorijas bērnu ierobežotājsistēmas testē uz testa ratiņiem, izmantojot 6. punktā noteikto testa sēdekli un saskaņā ar 8.1.3.1. punkta nosacījumiem.
- 7.1.4.1.2. “Transportlīdzeklim raksturīgās” kategorijas bērnu ierobežotājsistēmas testē ar katru transportlīdzekļa modeli, kuram bērnu ierobežotājsistēma ir paredzēta. Par testu izdarīšanu atbildīgais tehniskais dienests var samazināt testējamo transportlīdzekļu modeļu skaitu, ja tie daudz neatšķiras 7.1.4.1.2.3. punktā uzskaitītajos aspektos. Bērnu ierobežotājsistēmu var testēt vienā no turpmāk minētajiem veidiem.
- 7.1.4.1.2.1. Uzstādītu uz pilnīgi nokomplektēta transportlīdzekļa, kā noteikts 8.1.3.3. punktā;

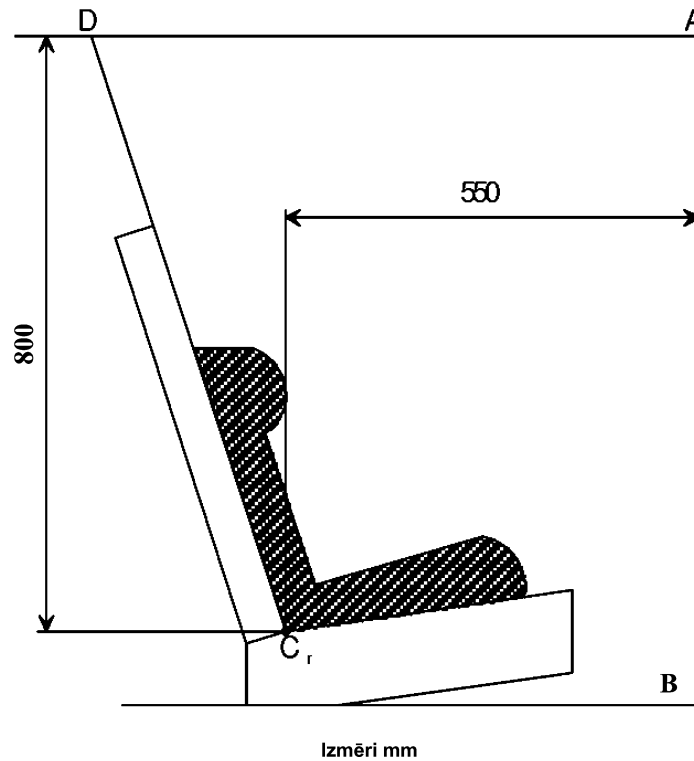
- 7.1.4.1.2.2. transportlīdzekļa korpusā uz testa ratiņiem, kā noteikts 8.1.3.2. punktā vai
- 7.1.4.1.2.3. pietiekami lielā transportlīdzekļa korpusa daļā, kas vajadzīgajā apjomā pārstāv transportlīdzekļa strukturālās daļas un triecienu virsmas. Ja bērnu ierobežotājsistēmu paredzēts izmantot aizmugurējā sēdekli, korpusa daļas ietver priekšējā sēdekļa aizmuguri, aizmugurējo sēdekli, grīdas paneli, B un C balstus un jumtu. Ja bērnu ierobežotājsistēmu paredzēts izmantot priekšējā sēdekli, korpusa daļas ietver instrumentu paneli, A balstus, vējstiklu, visas sviras un pogas uz grīdas vai konsolē, priekšējo sēdekli, grīdas paneli un griestus. Turklāt ja bērnu ierobežotājsistēmu paredzēts izmantot kombinācijā ar pieauguša cilvēka drošības jostu, daļas ietver arī attiecīgo(-ās) pieauguša cilvēka drošības jostu(-as). Par testu izdarīšanu atbildīgais tehniskais dienests var ļaut atsevišķas sastāvdaļas neiekļaut, ja uzskata, ka tās ir liekas. Testēšanu veic saskaņā ar 8.1.3.2. punktu.
- 7.1.4.1.3. Dinamikas testu veic bērnu ierobežotājsistēmām, kas iepriekš nav bijušas pakļautas slodzei.
- 7.1.4.1.4. Dinamikas testā neviena bērnu ierobežotājsistēmas daļa, kas faktiski palīdz noturēt bērnu vajadzīgajā stāvoklī, nesalūst, un neviena sprādze, bloķēšanas sistēma vai pārvietošanas sistēma neatbrīvojas.
- 7.1.4.1.5. Attiecībā uz “neiebūvētu tipu” izmantojamā drošības josta ir standarta drošības josta ar tās stiprinājuma kronšteiniem, kā noteikts šo noteikumu 13. pielikumā. Tas neattiecas uz “transportlīdzeklim raksturīgiem” apstiprinājumiem — šajā gadījumā izmanto faktisko transportlīdzekļa drošības jostu.
- 7.1.4.1.6. Ja “transportlīdzeklim raksturīgu” bērnu ierobežotājsistēmu uzstāda zonā aiz pašas tālākās aizmugurējās uz priekšu vērstās pieauguša cilvēka sēdvietas (piemēram, bagāžas nodalījumā), veic vienu testu ar vislielāko(-ajām) lelli(-ēm) pilnīgi nokomplektētā transportlīdzeklī, kā noteikts 8.1.3.3.3. punktā. Ja ražotājs vēlas, var veikt citus testus, ieskaitot ražojumu atbilstības testu, kā noteikts 8.1.3.2. punktā.
- 7.1.4.1.7. Attiecībā uz “ierobežotājsistēmām īpašām vajadzībām” katru šajos noteikumos paredzēto dinamikas testu katrai masas grupai veic divreiz: pirmoreiz, izmantojot galveno ierobežotājsistēmu, un otrreiz, izmantojot visas ierobežotājierīces. Veicot šos testus, īpašo uzmanību pievērš 6.2.3. un 6.2.4. punkta prasībām.
- 7.1.4.1.8. Dinamikas testos standarta drošības josta, ko izmanto bērnu ierobežotājsistēmas uzstādīšanai, neatraisās no vadīklām vai bloķēšanas ierīcēm, ko izmanto veicamajā testā.
- 7.1.4.2. Krūškurvja paātrinājums ⁽¹⁾
- 7.1.4.2.1. Galīgais krūškurvja paātrinājums nepārsniedz 55 g, izņemot atsevišķus periodus, kuru kopīgais ilgums nepārsniedz 3 ms.
- 7.1.4.2.2. Paātrinājuma vertikālā sastāvdaļa virzienā no vēdera uz galvu nepārsniedz 30 g, izņemot atsevišķus periodus, kuru kopējais ilgums nepārsniedz 3 ms.
- 7.1.4.3. Iespiešanās vēderā ⁽²⁾
- 7.1.4.3.1. Veicot 8. pielikuma 1. papildinājuma 5.3. punktā paredzēto pārbaudi, nav redzamas pazīmes, ka vēdera modelēšanas mālā būtu iespiedumi, ko radījušas kādas ierobežotājierīces daļas.

⁽¹⁾ Krūškurvja paātrinājuma ierobežojumi nav spēkā, lietojot “jaundzimušā” manekenu, jo tas nav aprīkots ar mērierīcēm.
⁽²⁾ Jaundzimušā manekenam nav vēdera ieliktni. Tāpēc, lai spriestu par iespiešanos vēderā, var izmantot tikai subjektīvu analīzi.

7.1.4.4. Manekena pārvietošanās

7.1.4.4.1. "Universālās", "ierobežotās" un "daļēji universālās" kategorijas bērnu ierobežotājsistēmas

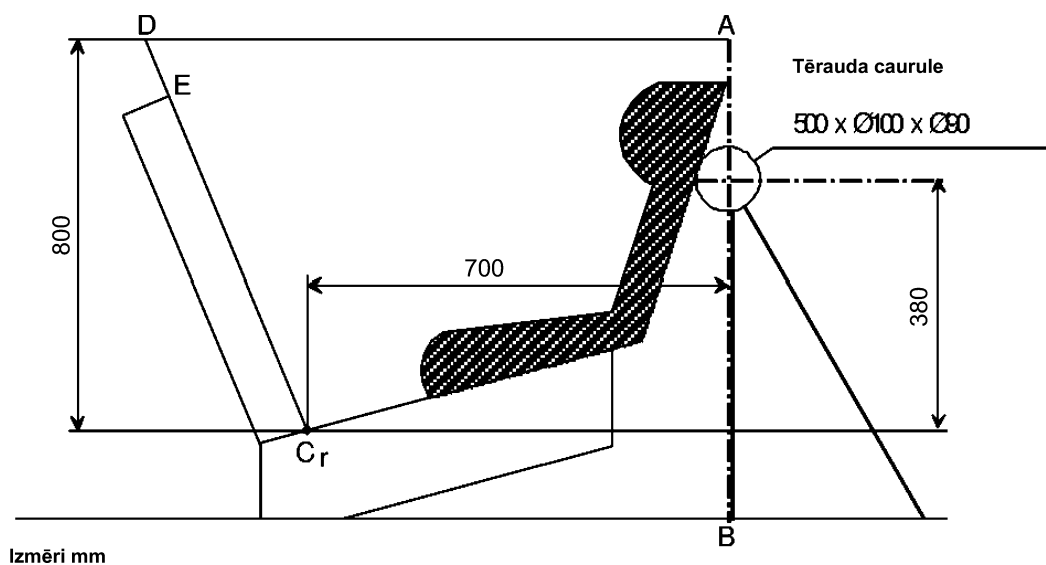
7.1.4.4.1.1. Uz priekšu vērsta bērnu ierobežotājsistēmas: manekena galva nepārvietojas tālāk par plaknēm BA un DA, kā norādīts turpmāk 1. attēlā.

1. attēls: Ietaise uz priekšu vērsta ierīces testēšanai

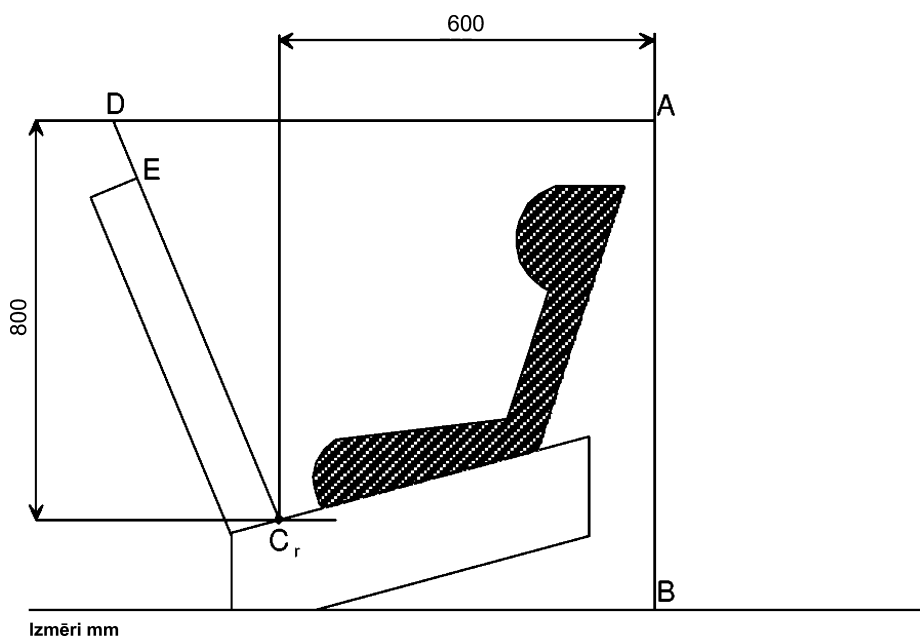
7.1.4.4.1.2. Uz aizmuguri vērsta bērnu ierobežotājsistēmas

7.1.4.4.1.2.1. Bērnu ierobežotājsistēmas, kas balstās pret instrumentu paneli: manekena galva nepārvietojas tālāk par plaknēm AD un DCr, kā norādīts turpmāk 2. attēlā.

2. attēls: Ietaise uz aizmuguri vērsta ierīces testēšanai

7.1.4.4.1.2.2. 0. grupas bērnu ierobežotājsistēmas, kas nebalstās pret instrumentu paneli, un kulbiņas: manekena galva nepārvietojas tālāk par plaknēm AB, AD un DE, kā norādīts turpmāk 3. attēlā.

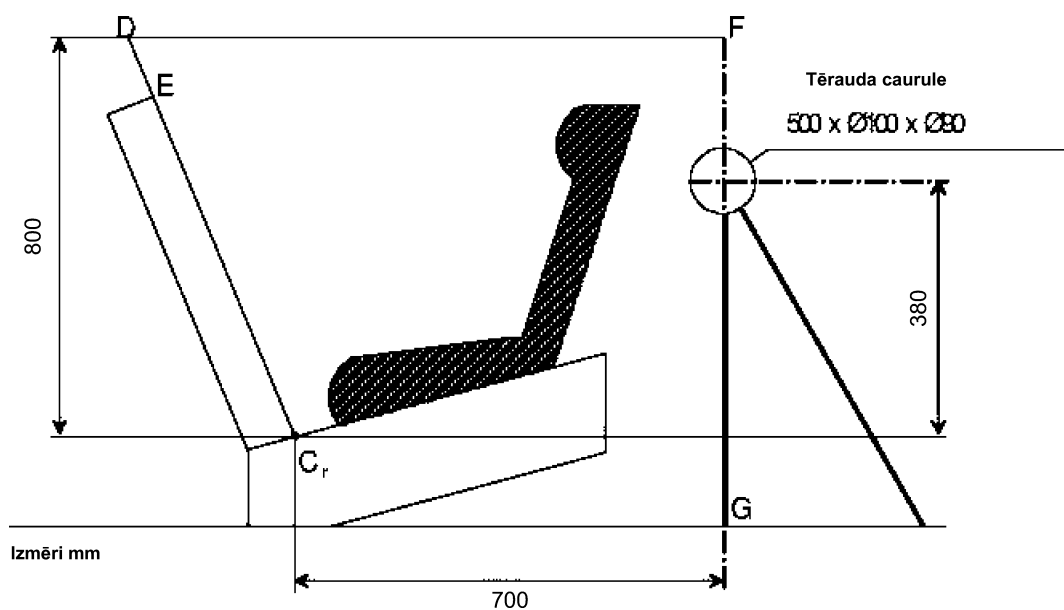

3. attēls: Ietaise 0. grupas bērnu ierobežotājierīču, kas nebalstās pret instrumentu paneli, testēšanai.

7.1.4.4.1.2.3. Citas, izņemot 0. grupas bērnu ierobežotājsistēmas, kas nebalstās pret instrumentu paneli.

Manekena galva nepārvietojas tālāk par plaknēm FD, FG un DE, kā norādīts turpmāk 4. attēlā.

Gadījumā, ja šāda bērnu ierobežotājsistēma saskaras ar 100 mm diametra stieni un ir izpildīti visi snieguma rādītāju kritēriji, veic vēl vienu dinamikas testu (frontāls trieciens) ar vissmagāko lelli, kāda paredzēta šādai bērnu ierobežotājsistēmai, un bez 100 mm diametra stieņa; prasības šim testam ir, lai būtu izpildīti visi kritēriji, izņemot pārvietošanos uz priekšu.

4. attēls: Ietaise citu, izņemot 0. grupas, uz aizmuguri vērstu ierobežotājierīču, kas nebalstās pret instrumentu paneli, testēšanai.

- 7.1.4.4.2. "Transportlīdzeklim raksturīgas" bērnu ierobežotājsistēmas: testējot pilnīgi nokomplektētā transportlīdzeklī vai transportlīdzekļa korpusā, galva nesaskaras ne ar vienu transportlīdzekļa daļu. Ja saskare tomēr ir, galvas triecienu ātrums ir mazāks par 24 km/h, un daļa, ar kuru notikusi saskare, atbilst enerģijas absorbcijas testa prasībām, kādas izklāstītas Noteikumu Nr. 21 4. pielikumā. Testos ar pilnīgi nokomplektētiem transportlīdzekļiem pēc testa ir iespējams izņemt manekenus no bērnu ierobežotājsistēmas, nelietojot darbarīkus.
- 7.1.5. Noturība pret temperatūru
- 7.1.5.1. Sprādžu komplektus, spriegotājus, regulētājierīces un saslēgšanas ierīces, ko var ietekmēt temperatūra, pakļauj turpmāk 8.2.8. punktā paredzētajam temperatūras testam.
- 7.1.5.2. Pēc 8.2.8.1. punktā paredzētā temperatūras testa lietpratīgs vērotājs ar neapbruņotu aci nevar saskaņāt pazīmes, kas liecina par nolietojumu, kurš apdraud bērnu ierobežotājsistēmas pienācīgu darbību.
- 7.2. *Noteikumi, kas attiecas uz ierobežotājsistēmas atsevišķajām sastāvdaļām*
- 7.2.1. Sprādze
- 7.2.1.1. Sprādzes konstrukcija ir tāda, lai to nevarētu nepareizi izmantot. Tas, *cita starpā*, nozīmē, ka sprādži nav iespējams atstāt daļēji slēgtā stāvoklī; sprādži saslēdzot, nav iespējams nejauši sajaukt sprādzes daļas; sprādze saslēdzas tikai tad, kad ir iesaistītas visas daļas. Sprādzes daļas, kas saskaras ar bērna ķermeni, nav šaurākas par minimālo siksnas platumu, kā norādīts turpmāk 7.2.4.1.1. punktā. Šo punktu nepiemēro drošības jostas komplektiem, kas jau ir apstiprināti saskaņā ar EEK Noteikumiem Nr. 16 vai ar citu ekvivalentu spēkā esošu standartu. Attiecībā uz "ierobežotājsistēmu īpašām vajadzībām" vienīgi galvenās ierobežotājierīces sprādzei jāizpilda 7.2.1.1. līdz 7.2.1.9. punkta (ieskaitot) prasības.
- 7.2.1.2. Sprādze paliek aiztaisīta jebkurā stāvoklī, arī tad, ja tai nepieliek slodzi. To ir viegli izmantot un satvert. Sprādzi atver, nospiežot pogu vai tamlīdzīgu ierīci. Virsma, kam pieliek minēto spiedienu, ir ar šādiem izmēriem, ja poga ir atvēršanas pozīcijā: attiecībā uz iebūvētām ierīcēm — ar vismaz 4,5 cm² laukumu un vismaz 15 mm platumu, attiecībā uz neiebūvētām ierīcēm — ar vismaz 2,5 cm² laukumu un vismaz 10 mm platumu. Platums ir mazākais no diviem izmēriem, kas veido noteikto laukumu, un to mēra plaknē, kas ir perpendikulāra atvēršanas pogas kustības virzienam.
- 7.2.1.3. Sprādzes atvēršanas laukums ir sarkanā krāsā. Sprādzes pārējās daļas nav šajā krāsā.
- 7.2.1.4. Bērnu ir iespējams atbrīvot no ierobežotājsistēmas, veicot vienu darbību ar vienu sprādzi. 0. un 0+ grupai ir atļauts izņemt bērnu kopā ar ierīcēm, piemēram, bērnu turētāju/kulbiņu/kulbiņas ierobežotājsistēmu, ja bērnu ierobežotājsistēmu var atbrīvot, veicot darbības ne vairāk kā ar divām sprādzēm.
- 7.2.1.4.1. Saspraužams savienojums starp četrpunktu drošības jostas plecu siksnām uzskatāms par tādu, kas neatbilst prasībai par vienas darbības veikšanu, kā minēts iepriekš 7.2.1.4. punktā.
- 7.2.1.5. II un III grupas ierobežotājsistēmās sprādze ir izvietota tā, lai bērns varētu to aizsniegt. Turklāt visu grupu ierobežotājsistēmās tā ir izvietota tā, lai tās nolūks un darbības veids būtu uzreiz izprotams glābējam avārijas situācijā.
- 7.2.1.6. Sprādzes atvēršana ļauj izņemt bērnu neatkarīgi no "krēsla", "krēsla balsta" vai "triecienu vairoga", ja tāds uzstādīts, un, ja ierīcē ietilpst kājstarpes siksnas, to atver, izmantojot to pašu sprādzi.
- 7.2.1.7. Sprādze spēj izturēt 8.2.8.1. punktā norādītās temperatūras testa darbības prasības un atkārtotu izmantošanu, un pirms 8.1.3. punktā minētā dinamikas testa sprādzei izdara testu, kurā veic $5\,000 \pm 5$ atvēršanas un aizvēršanas ciklus normālas lietošanas apstākļos.

- 7.2.1.8. Sprādzei veic turpmāk minētos atvēršanas testus.
- 7.2.1.8.1. Tests ar slodzi
- 7.2.1.8.1.1. Šim testam izmanto bērnu ierobežotājsistēmu, kurai jau ir veikts 8.1.3. punktā minētais dinamikas tests.
- 7.2.1.8.1.2. Spēks, kas vajadzīgs, lai atvērtu sprādzi 8.2.1.1. punktā paredzētajā testā, nepārsniedz 80 N.
- 7.2.1.8.2. Tests bez slodzes
- 7.2.1.8.2.1. Šim testam izmanto sprādzi, kura iepriekš nav bijusi pakļauta slodzei. Spēks, kas vajadzīgs, lai atvērtu sprādzi, kad tā ir bez slodzes, ir no 40 līdz 80 N turpmāk 8.2.1.2. punktā paredzētajos testos.
- 7.2.1.9. Stiprība.
- 7.2.1.9.1. Testos, kas minēti 8.2.1.3.2. punktā, neviena sprādzes vai līdzās esošo siksnu un regulētājierīču daļa nesalūzt un nesadalās.
- 7.2.1.9.2. Četrpunktu sprādze 0. un 0+ masas grupā iztur 4 000 N.
- 7.2.1.9.3. Četrpunktu sprādze I un augstākās masas grupās iztur 10 000 N.
- 7.2.1.9.4. Kompetentā iestāde var iztikt bez sprādzes stiprības testa, ja jau pieejamā informācija padara testu nevajadzīgu.
- 7.2.2. Regulētājierīce
- 7.2.2.1. Regulētājierīces darbības apjoms ir pietiekams, lai pareizi varētu noregulēt bērnu ierobežotājsistēmu visā masas grupā, kurai ierīce ir paredzēta, un lai to kārtīgi varētu uzstādīt visos norādītajos transportlīdzekļu modeļos.
- 7.2.2.2. Visas regulētājierīces ir "ātrās regulētājierīces", izņemot regulētājierīces, kuras lieto tikai sākotnējā ierobežotājsistēmas uzstādīšanā transportlīdzeklī — šajā gadījumā tās var arī nebūt "ātrās regulētājierīces".
- 7.2.2.3. "Ātrās regulētājierīces" tipa ierīces ir viegli aizsniegt, kad bērnu ierobežotājsistēma ir pareizi uzstādīta un bērns vai manekens ir savā vietā.
- 7.2.2.4. "Ātrās regulētājierīces" tipa ierīci ir viegli noregulēt atbilstoši bērna ķermeņa uzbūvei. Konkrēti, izdarot testu saskaņā ar 8.2.2.1. punktu, manuālas regulētājierīces darbināšanai vajadzīgais spēks nepārsniedz 50 N.
- 7.2.2.5. Pa diviem katra bērnu ierobežotājsistēmas regulētājierīču veida paraugiem testē saskaņā ar turpmāk 8.2.8.1. un 8.2.3. punktā minētajām temperatūras testa darbības prasībām.
- 7.2.2.5.1. Siksnas izslīdējums vienai regulētājierīcei nepārsniedz 25 mm un visām regulētājierīcēm – 40 mm.
- 7.2.2.6. Testējot saskaņā ar 8.2.2.1. punktu, ierīce nedrīkst salūzt vai sadalīties.

- 7.2.2.7. Bērnu ierobežotājsistēmai tieši uzstādīta regulētājierīce spēj izturēt atkārtotu izmantošanu, un pirms 8.1.3. punktā minētā dinamikas testa tai izdara testu, kurā veic $5\,000 \pm 5$ ciklus, kā minēts 8.2.7. punktā.
- 7.2.3. Spriegotāji
- 7.2.3.1. Spriegotāji, kas automātiski bloķējas
- 7.2.3.1.1. Sikсна drošības jostai, kas aprīkota ar spriegotāju, kurš automātiski bloķējas, attiecībā pret spriegotāja bloķēšanas pozīcijām neizkustas vairāk kā par 30 mm. Ja drošības jostas lietotājs pavirzās atpakaļ, josta vai nu paliek sākotnējā stāvoklī, vai automātiski atgriežas tajā, kad drošības jostas lietotājs vēlāk pavirzās uz priekšu.
- 7.2.3.1.2. Ja spriegotājs ir klēpja drošības jostas daļa, tad siksnas savilkšanās spēks nav mazāks par 7 N — to mēra jostas brīvajā posmā starp manekenu un spriegotāju, kā noteikts 8.2.4.1. punktā. Ja spriegotājs ir krūškurvja ierobežotāja daļa, tad siksnas savilkšanās spēks nav mazāks par 2 N un lielāks par 7 N — to mēra līdzīgi. Ja sikсна iet caur vadīklu vai trīsi, tad savilkšanās spēku mēra siksnas brīvajā posmā starp manekenu un vadīklu vai trīsi. Ja komplektā ietilpst tāda ierīce ar manuālu vai automātisku vadību, kas neļauj siksnai pilnīgi savilkties, tad, izdarot minētos mērījumus, šo ierīci nedarbina.
- 7.2.3.1.3. Siksnu atkārtoti izvelk no spriegotāja un ļauj tai atkal savilkties, līdz tai izdarīti 5 000 cikli, un to dara turpmāk 8.2.4.2. punktā aprakstītajos apstākļos. Pēc tam spriegotāju pakļauj 8.2.8.1. punktā minētajām temperatūras testa darbības prasībām un tam izdara 8.1.1. punktā aprakstīto korozijas testu, kā arī testē tā izturību pret putekļiem, kā aprakstīts 8.2.4.5. punktā. Pēc tam spriegotājam ar apmierinošiem rezultātiem izdara vēl 5 000 izvilkšanas un savilkšanās ciklus. Pēc iepriekšminētajiem testiem spriegotājs vēl aizvien darbojas bez kļūdām un atbilst 7.2.3.1.1. un 7.2.3.1.2. punkta prasībām.
- 7.2.3.2. Spriegotāji ar avārijas bloķēšanu
- 7.2.3.2.1. Spriegotājs ar avārijas bloķēšanu pēc testēšanas saskaņā ar 8.2.4.3. punktu atbilst šādiem nosacījumiem.
- 7.2.3.2.1.1. Tas ir bloķējies, kad transportlīdzekļa ātruma samazinājums sasniedz 0,45 g vērtību.
- 7.2.3.2.1.2. Tas nebloķējas, ja siksnas paātrinājums, ko mēra siksnas attīšanas virzienā, ir mazāks par 0,8 g.
- 7.2.3.2.1.3. Tas nebloķējas, kad tā devēju sasver leņķī, kas nepārsniedz 12° jebkurā virzienā no uzstādīšanas stāvokļa, ko norādījis ražotājs.
- 7.2.3.2.1.4. Tas bloķējas, kad tā devēju sasver leņķī, kas ir vismaz 27° jebkurā virzienā no uzstādīšanas stāvokļa, ko norādījis ražotājs.
- 7.2.3.2.2. Ja spriegotāja darbība ir atkarīga no ārēja signāla vai enerģijas avota, ierīces konstrukcija nodrošina automātisku spriegotāja bloķēšanos signāla vai enerģijas avota zuduma vai pārtraukuma gadījumā.
- 7.2.3.2.3. Spriegotājs ar avārijas bloķēšanu un daudzkārho jutību atbilst norādītajām prasībām. Turklāt, ja viens no jutības faktoriem attiecas uz siksnas izvilkšanu, bloķēšana notiek, ja siksnas paātrinājums, mērot siksnas izvilkšanas ass virzienā, ir 1,5 g.
- 7.2.3.2.4. Visos 7.2.3.2.1.1. un 7.2.3.2.3. punktā minētajos testos siksnas posma garums, ko var izvilkēt pirms spriegotāja bloķēšanās, nepārsniedz 50 mm, ko mēra no 8.2.4.3.1. punktā precizētās attīšanas garuma atzīmes. Testā, kas paredzēts 7.2.3.2.1.2. punktā, spriegotājs nebloķējas, iekams nav izvilkts vismaz 50 mm garš siksnas posms, kuru mēra no 8.2.4.3.1. punktā noteiktās attīšanas garuma atzīmes.

- 7.2.3.2.5. Ja spriegotājs ir klēpja drošības jostas daļa, tad siksnas savilkšanās spēks nav mazāks par 7 N — to mēra jostas brīvajā posmā starp manekenu un spriegotāju, kā noteikts 8.2.4.1. punktā. Ja spriegotājs ir krūškurvja ierobežotāja daļa, tad siksnas savilkšanās spēks nav mazāks par 2 N un lielāks par 7 N — to mēra līdzīgi. Ja siksnas iet caur vadīklu vai trīsi, tad savilkšanās spēku mēra siksnas brīvajā posmā starp manekenu un vadīklu vai trīsi. Ja komplektā ietilpst tāda ierīce ar manuālu vai automātisku vadību, kas neļauj siksnai pilnīgi savilkties, tad, izdarot minētos mērījumus, šo ierīci nedarbina.
- 7.2.3.2.6. Siksnu atkārtoti izvelk no spriegotāja un ļauj tai atkal savilkties, līdz tai izdarīti 40 000 cikli, un to dara turpmāk 8.2.4.2. punktā aprakstītajos apstākļos. Pēc tam spriegotāju pakļauj 8.2.8.1. punktā minētajām temperatūras testa darbības prasībām un tam izdara 8.1.1. punktā aprakstīto korozijas testu, kā arī testē tā izturību pret putekļiem, kā aprakstīts 8.2.4.5. punktā. Pēc tam spriegotājam ar apmierinošiem rezultātiem izdara vēl 5 000 izvilšanas un savilkšanas ciklus (tādējādi kopējais ciklu skaits ir 45 000). Pēc iepriekšminētajiem testiem spriegotājs vēl aizvien darbojas bez kļūdām un atbilst 7.2.3.2.1. līdz 7.2.3.2.5. punkta prasībām.
- 7.2.4. Siksnas
- 7.2.4.1. Platums
- 7.2.4.1.1. To bērnu ierobežotājsistēmas siksnu, kas saskaras ar lelli, minimālais platums ir 25 mm 0., 0+ un I grupai, un 38 mm – II un III grupai. Šos izmērus nosaka, izdarot 8.2.5.1. punktā noteikto siksnas stiprības testu, tā laikā neapturot testēšanas iekārtu, un ar slodzi, kas vienāda ar 75 procentiem siksnas pārrāvuma slodzes.
- 7.2.4.2. Stiprība pēc kondicionēšanas istabas apstākļos
- 7.2.4.2.1. Diviem siksnas paraugiem, kas kondicionēti atbilstīgi 8.2.5.2.1. punktam, siksnas pārrāvuma slodzi nosaka saskaņā ar 8.2.5.1.2. punktu.
- 7.2.4.2.2. Pārrāvuma slodzes lieluma atšķirība abiem paraugiem nav lielāka par 10 % no lielākās izmērītās pārrāvuma slodzes.
- 7.2.4.3. Stiprība pēc kondicionēšanas īpašos apstākļos
- 7.2.4.3.1. Divām siksnām, kas kondicionētas atbilstīgi kādai no 8.2.5.2. punkta daļām (izņemot 8.2.5.2.1. punktu), siksnas pārrāvuma slodze nav mazāka par 75 % no vidējās slodzes, ko nosaka 8.2.5.1. punktā minētajā testā.
- 7.2.4.3.2. Turklāt pārrāvuma slodze nav mazāka par 3,6 kN 0., 0+ un I grupas ierobežotājsistēmām, 5 kN – II grupas un 7,2 kN – III grupas ierobežotājsistēmām.
- 7.2.4.3.3. Kompetentā iestāde var iztikt bez viena vai vairākiem šiem testiem, ja izmantotā materiāla sastāvs vai par to jau pieejamā informācija minētos testus padara nevajadzīgus.
- 7.2.4.3.4. Pirmā veida abrazīvās kondicionēšanas procedūru, kas noteikta 8.2.5.2.6. punktā, veic tikai tad, ja 8.2.3. punktā minētajā mikroslīdēšanas testā rezultāts pārsniedz 50 procentus no ierobežojuma, kas minēts 7.2.2.5.1. punktā.
- 7.2.4.4. Siksnu nav iespējams pilnībā izvilkst cauri nevienai regulētājierīcei, sprādzēm vai stiprinājuma punktiem.
- 7.2.5. Saslēgšanas ierīce
- 7.2.5.1. Saslēgšanas ierīce ir pastāvīgi piestiprināta bērnu ierobežotājsistēmai.
- 7.2.5.2. Saslēgšanas ierīce nedrīkst samazināt pieauguša cilvēka drošības jostas ilgmūžību, un to pakļauj 8.2.8.1. punktā noteiktajām temperatūras testa darbības prasībām.

- 7.2.5.3. Saslēgšanas ierīce nedrīkst kavēt bērna ātru izņemšanu.
- 7.2.5.4. A klases ierīces.
- Pēc 8.2.6.1. punktā minētā testa siksnas izslidēšanas attālums nepārsniedz 25 mm.
- 7.2.5.5. B klases ierīces.
- Pēc 8.2.6.2. punktā minētā testa siksnas izslidēšanas attālums nepārsniedz 25 mm.
8. testu apraksts ⁽¹⁾
- 8.1. *Pilna ierobežotājsistēmas komplekta testi*
- 8.1.1. Korozija
- 8.1.1.1. Bērnu ierobežotājsistēmas metāla daļas ievieto testa kamerā, kā paredzēts 4. pielikumā. Ja bērnu ierobežotājsistēmas sastāvā ir spriegotājs, tad siksnu izvelk visā garumā līdz 100 ± 3 mm. Ja neskaita īsus pārtraukumus, kas var būt vajadzīgi, piemēram, lai pārbaudītu un atjaunotu sāls šķīduma daudzumu, šķīduma iedarbība ilgst $50 \pm 0,5$ stundas.
- 8.1.1.2. Pēc minētās iedarbības beigām bērnu ierobežotājsistēmas metāla daļas saudzīgi nomazgā vai noskalo tīrā tekošā ūdenī, kura temperatūra nepārsniedz $38 \text{ }^\circ\text{C}$, lai tādējādi atbrīvotos no sāls nogulsniem, kas var būt izveidojušās, un ļauj tam 24 ± 1 stundas žūt istabas temperatūrā no 18 līdz $25 \text{ }^\circ\text{C}$, lai pēc tam pārbaudītu saskaņā ar 7.1.1.2. punktu.
- 8.1.2. Apgāšanās
- 8.1.2.1. Manekenu ievieto ierobežotājsistēmās, kas uzstādītas saskaņā ar šiem noteikumiem, ņemot vērā ražotāja instrukcijas, un ar standarta izliekumu, kā noteikts 8.1.3.6. punktā.
- 8.1.2.2. Ierobežotājsistēmu piestiprina testa sēdeklim vai transportlīdzekļa sēdeklim. Visu sēdekli kopumā apgriez 360° leņķī ap sēdekļa asi vidējā gareniskajā plaknē, ar ātrumu 2-5 grādi sekundē. Šā testa nolūkā 6. pielikumā aprakstītajam testa sēdeklim var būt piestiprinātas transportlīdzeklim raksturīgas ierīces.
- 8.1.2.3. Šo testu izdara vēlreiz, griežot pretējā virzienā, pēc tam, kad, ja vajadzīgs, manekens ir novietots atpakaļ sākotnējā pozīcijā. Ar rotācijas asi horizontālajā plaknē un 90° leņķī pret divos iepriekšējos testos izmantoto asi, procedūru atkārto abos rotācijas virzienos.
- 8.1.2.4. Šos testus veic, izmantojot gan mazāko, gan lielāko piemēroto manekenu no attiecīgās grupas vai grupām, kurai(-ām) ierobežotājierīce ir paredzēta.

⁽¹⁾ Pielaiides izmēriem, ja nav norādīts citādi, nav spēkā robežām

Izmēru amplitūda (mm)	Mazāk par 6	no 6 līdz 30	no 30 līdz 120	no 120 līdz 315	no 315 līdz 1 000	Vairāk par 1 000
Pielaide (mm)	$\pm 0,5$	± 1	$\pm 1,5$	± 2	± 3	± 4

Leņķiskās pielaiides, ja nav norādīts citādi: ± 1 .

- 8.1.3. Dinamikas testi
- 8.1.3.1. Testi uz ratiņiem un testa sēdekļa
- 8.1.3.1.1. Uz priekšu vērsta ierobežotājsistēma
- 8.1.3.1.1.1. Dinamikas testā izmantojamie ratiņi un testa sēdeklis atbilst šo noteikumu 6. pielikuma prasībām, un dinamikas sadursmes testa sagatavošanas procedūra ir saskaņā ar 21. pielikumu.
- 8.1.3.1.1.2. Visā ātruma samazinājuma laikā ratiņi paliek horizontālā stāvoklī.
- 8.1.3.1.1.3. Ratiņu ātruma samazinājumu panāk ar šo noteikumu 6. pielikumā attēloto iekārtu vai kādu citu ierīci, ar kuru var iegūt līdzvērtīgus rezultātus. Minētā iekārta atbilst 8.1.3.4. punktā un šo noteikumu 7. pielikumā noteiktajām izpildes prasībām.
- 8.1.3.1.1.4. Veic šādus mērījumus:
- 8.1.3.1.1.4.1. ratiņu ātrums tieši pirms trieciena;
- 8.1.3.1.1.4.2. bremsēšanas ceļš;
- 8.1.3.1.1.4.3. manekena galvas pārvietojums vertikālā un horizontālā plaknē I, II un III grupai un manekena, neņemot vērā tā locekļus, pārvietojums 0. un 0+ grupai;
- 8.1.3.1.1.4.4. krūškurvja paātrinājums trijos savstarpēji perpendikulāros virzienos, izņemot jaundzimušā manekenu;
- 8.1.3.1.1.4.5. redzamas pazīmes, ka vēdera modelēšanas mālā ir iespaidumi (skatīt 7.1.4.3.1. punktu), izņemot jaundzimušā manekenu.
- 8.1.3.1.1.5. Lai noteiktu, vai ir radušies defekti vai bojājumi, pēc trieciena bērnu ierobežotājsistēmu pārbauda vizuāli, neatverot sprādzi.
- 8.1.3.1.2. Uz aizmuguri vērsta ierobežotājsistēma
- 8.1.3.1.2.1. Testa sēdekli pagriež par 180°, testējot atbilstīgi aizmugures trieciena testa prasībām.
- 8.1.3.1.2.2. Testējot uz aizmuguri vērstu bērnu ierobežotājsistēmu, ko paredzēts lietot priekšējā sēdvietā, transportlīdzekļa instrumentu paneli aizstāj ciets stienis, kas piestiprināts ratiņiem tā, lai visa enerģija tiktu absorbēta bērnu ierobežotājsistēmā.
- 8.1.3.1.2.3. Ātruma samazinājuma apstākļi atbilst 8.1.3.4. punkta prasībām.
- 8.1.3.1.2.4. Veicamie mērījumi ir tādi paši, kā tie, kas uzskaitīti 8.1.3.1.1.4. līdz 8.1.3.1.1.4.5. punktā.
- 8.1.3.1.2.5. Lai noteiktu, vai ir radušies defekti vai bojājumi, pēc trieciena bērnu ierobežotājsistēmu pārbauda vizuāli, neatverot sprādzi.

- 8.1.3.2. Testi uz ratiņiem un transportlīdzekļa korpusā
- 8.1.3.2.1. Uz priekšu vērsta ierobežotājsistēma
- 8.1.3.2.1.1. Paņēmiens, ko izmanto, lai nostiprinātu transportlīdzekli testa laikā, nav tāds, ar ko padara stiprākus transportlīdzekļa sēdekļus, pieauguša cilvēka drošības jostu stiprinājumus un jebkādas papildu stiprinājumus, ar kuriem nostiprina bērnu ierobežotājsistēmu, vai tāds, kas mazina ietaises normālo deformēšanos. Neizmanto nevienu tādu transportlīdzekļa daļu, kura, ierobežojot manekena kustību, mazinātu slodzi, ko testā pieliek bērnu ierobežotājsistēmai. No ietaises izņemtās daļas var aizstāt ar līdzvērtīgas stiprības daļām, ja vien tās netraucē manekena kustību.
- 8.1.3.2.1.2. Stiprinājuma ierīci uzskata par apmierinošu, ja tā nekādi neietekmē ietaisi visā platumā un ja transportlīdzekli vai ietaisi priekšpusē bloķē vai apstādina attālumā, kas ir vismaz 500 mm no ierobežotājsistēmas stiprinājuma. Aizmugurē ietaisi nostiprina tādā attālumā aiz stiprinājumiem, kas ir pietiekams, lai nodrošinātu visu 8.1.3.2.1.1. punkta prasību izpildi.
- 8.1.3.2.1.3. Transportlīdzekļa sēdekli un bērnu ierobežotājsistēmu uzstāda un novieto tādā pozīcijā, kuru tehniskais dienests, kas izdara apstiprinājuma testus, uzskata par visnelabvēlīgāko stiprības ziņā un kura ir savienojama ar manekena novietojumu transportlīdzeklī. Transportlīdzekļa sēdekļa atzveltnes un bērnu ierobežotājsistēmas pozīciju norāda ziņojumā. Ja transportlīdzekļa sēdekļa atzveltnes slīpums ir regulējams, tad tā bloķējas, kā norādījis ražotājs, vai — ja šādu norādījumu nav — tā, lai izveidojies faktiskais atzveltnes leņķis būtu pēc iespējas tuvu 25° leņķim.
- 8.1.3.2.1.4. Ja uzstādīšanas un lietošanas instrukcijās nav noteikts citādi, priekšējo sēdekli novieto vistālāk uz priekšu izvīrītajā pozīcijā, kādu parasti lieto bērnu ierobežotājsistēmām, ko paredzēts lietot priekšējās sēdvietās, un vistālāk uz aizmuguri izvīrītajā parastajā pozīcijā bērnu ierobežotājsistēmām, ko paredzēts lietot aizmugurējās sēdvietās.
- 8.1.3.2.1.5. Ātruma samazinājuma apstākļi atbilst 8.1.3.4. punkta prasībām. Testa sēdekļi ir faktiskā transportlīdzekļa sēdekļi.
- 8.1.3.2.1.6. Veic šādus mērījumus:
- 8.1.3.2.1.6.1. ratiņu ātrums tieši pirms trieciena;
- 8.1.3.2.1.6.2. bremsēšanas ceļš;
- 8.1.3.2.1.6.3. jebkāda manekena galvas saskaršanās ar kādu no transportlīdzekļa korpusa iekšējām daļām;
- 8.1.3.2.1.6.4. krūškurvja paātrinājums trijos savstarpēji perpendikulāros virzienos, izņemot jaundzimušā manekenu;
- 8.1.3.2.1.6.5. redzamas pazīmes, ka vēdera modelēšanas mālā ir iespaidumi (skatīt 7.1.4.3.1. punktu), izņemot jaundzimušā manekenu.
- 8.1.3.2.1.7. Lai noteiktu, vai ir radušies defekti vai bojājumi, pēc trieciena bērnu ierobežotājsistēmu pārbauda vizuāli, neatverot sprādzi.
- 8.1.3.2.2. Uz aizmuguri vērsta ierobežotājsistēma
- 8.1.3.2.2.1. Aizmugures trieciena testiem transportlīdzekļa korpusu pagriež uz ratiņiem par 180°.
- 8.1.3.2.2.2. Tādas pašas prasības kā frontālajam triecienam.
- 8.1.3.3. Tests ar pilnīgi nokomplektētu transportlīdzekli
- 8.1.3.3.1. Ātruma samazinājuma apstākļi atbilst 8.1.3.4. punkta prasībām.

- 8.1.3.3.2. Frontālā trieciena testu procedūra ir aprakstīta šo noteikumu 9. pielikumā.
- 8.1.3.3.3. Aizmugures trieciena testu procedūra ir aprakstīta šo noteikumu 10. pielikumā.
- 8.1.3.3.4. Veic šādus mērījumus:
- 8.1.3.3.4.1. transportlīdzekļa/trieciena devēja ātrums tieši pirms trieciena;
- 8.1.3.3.4.2. jebkāda manekena galvas saskaršanās (attiecībā uz 0. grupu manekenam neņem vērā tā locekļus) ar kādu no transportlīdzekļa iekšējām daļām;
- 8.1.3.3.4.3. krūškurvja paātrinājums trijos savstarpēji perpendikulāros virzienos, izņemot jaundzimušā manekenu;
- 8.1.3.3.4.4. redzamas pazīmes, ka vēdera modelēšanas mālā ir iespaidumi (skatīt 7.1.4.3.1. punktu), izņemot jaundzimušā manekenu.
- 8.1.3.3.5. Ja priekšējo sēdekļu slīpums ir regulējams, tad tie bloķējas, kā norādījis ražotājs, vai — ja šādu norādījumu nav — tā, lai izveidojies faktiskais atzveltnes leņķis būtu pēc iespējas tuvu 25° leņķim.
- 8.1.3.3.6. Lai noteiktu, vai ir radušies defekti vai bojājumi, pēc trieciena bērnu ierobežotājsistēmu pārbauda vizuāli, neatverot sprādzi.
- 8.1.3.4. Dinamikas testa nosacījumi apkopoti turpmāk sniegtajā tabulā.

Tests	Ierobežotājsistēma	FRONTĀLAIS TRIECIENS			AIZMUGURES TRIECIENS		
		Ātrums (km/h)	Testa impulss	Bremzēšanas ceļš testa laikā (mm)	Ātrums (km/h)	Testa impulss	Bremzēšanas ceļš testa laikā (mm)
Ratiņi ar testa sēdekli	Uz priekšu vērsta priekšējos un aizmugurējos sēdekļos, universālā, daļēji universālā vai ierobežotā (*)	50+0 - 2	1	650±50	—	—	—
	Uz aizmuguri vērsta priekšējos un aizmugurējos sēdekļos, universālā, daļēji universālā vai ierobežotā (**)	50+0 - 2	1	650±50	30+2 - 0	2	275±25
Transportlīdzekļa korpuss uz ratiņiem	Uz priekšu vērsta (*)	50+0 - 2	1 vai 3	650±50	—	—	—
	Uz aizmuguri vērsta (**)	50+2 - 2	1 vai 3	650±50	30+2 - 0	2 vai 4	275±25
Viss transportlīdzeklis, tests ar barjeru	Uz priekšu vērsta	50+0 - 2	3	Nav noteikts	—	—	—
	Uz aizmuguri vērsta	50+0 - 2	3	Nav noteikts	30+2 - 0	4	Nav noteikts

(*) Veicot kalibrēšanu, bremzēšanas ceļam jābūt 650 ± 30 mm

(**) Veicot kalibrēšanu, bremzēšanas ceļam jābūt 275 ± 20 mm.

Piezīme: Visas 0. un 0+ grupas ierobežotājsistēmas testē saskaņā ar nosacījumiem "uz aizmuguri vērsta ierobežotājsistēmas" frontālam un aizmugures triecienam.

Paskaidrojumi:

Testa impulss Nr. 1 Kā noteikts 7. pielikumā — frontāls trieciens.

Testa impulss Nr. 2 Kā noteikts 7. pielikumā — aizmugures trieciens.

Testa impulss Nr. 3 Ātruma samazināšanās impulss transportlīdzeklim, ko pakļauj frontālam triecienam.

Testa impulss Nr. 4 Ātruma samazināšanās impulss transportlīdzeklim, ko pakļauj aizmugures triecienam.

- 8.1.3.5. Bērnu ierobežotājsistēmas, kurās izmanto papildu stiprinājumus
- 8.1.3.5.1. Attiecībā uz bērnu ierobežotājsistēmām, ko paredzēts lietot atbilstīgi 2.1.2.3. punktam un kurās izmanto papildu stiprinājumus, prasības frontālā trieciena testam saskaņā ar 8.1.3.4. punktu izpilda šādi:
- 8.1.3.5.2. Ierīcēm, kam ir īsas augšējās fiksētājsiksas, piemēram, tādas, ko paredzēts piestiprināt aizmugurējam mantu plauktam, augšējo stiprinājumu konfigurācija testa ratiņos ir tāda, kā noteikts 6. pielikuma 3. papildinājumā.
- 8.1.3.5.3. Ierīcēm, kam ir garas augšējās fiksētājsiksas, piemēram, tādas, ko paredzēts izmantot, ja nav cieta mantu plaukta un ja augšējās fiksētājsiksas piestiprina transportlīdzekļa grīdai, stiprinājuma konfigurācija testa ratiņos ir tāda, kā noteikts 6. pielikuma 3. papildinājumā.
- 8.1.3.5.4. Attiecībā uz ierīcēm, ko paredzēts lietot abās konfigurācijās, veic 8.1.3.5.2. un 8.1.3.5.3. punktā paredzētos testus, ar tādu izņēmumu, ka 8.1.3.5.3. punktā paredzētajā testā izmanto tikai smagāko manekenu.
- 8.1.3.5.5. Uz aizmuguri vērstām ierīcēm apakšējais stiprinājums konfigurācijā uz testa ratiņiem ir tāds, kā noteikts 6. pielikuma 3. papildinājumā.
- 8.1.3.6. Testa manekeni
- 8.1.3.6.1. Bērnu ierobežotājsistēmu un manekenus uzstāda tā, lai tiktu izpildītas 8.1.3.6.3. punkta prasības.
- 8.1.3.6.2. Bērnu ierobežotājsistēmu testē, izmantojot šo noteikumu 8. pielikumā paredzētos manekenus.
- 8.1.3.6.3. Manekena uzstādīšana.
- 8.1.3.6.3.1. Manekenu novieto tā, lai starp manekena mugurpusi un ierobežotājsistēmu paliktu atstarpe. Kulbiņās manekenu novieto taisnā horizontālā stāvoklī pēc iespējas tuvu kulbiņas centrālajai līnijai.
- 8.1.3.6.3.2. Bērnu krēslu novieto uz testa sēdekļa.

Manekenu ievieto bērnu krēslā.

Starp manekenu un krēsla atzveltni novieto 2,5 cm biezu un 6 cm platu ar eņģēm aprīkotu dēli vai līdzīgu elastīgu ierīci, kuras garums ir vienāds ar plecu augstumu (sēdus stāvoklī, 8. pielikums) mīnus gūžas centra augstumu (sēdus stāvoklī, 8. pielikumā paceles augstums plus puse no augšstilba augstuma, sēdus stāvoklī) un kura piemērota testējamā manekena lielumam. Dēļa formai jābūt pēc iespējas tuvai krēsla izliekuma formai, un tā apakšgalam jāatrodas manekena gūžas locītavas augstumā.

Noregulē drošības jostu saskaņā ar ražotāja instrukcijām, bet ar spriegojumu, kas par 250 ± 25 N pārsniedz regulētājierīces spēku, ar siksas izlieces leņķi pie regulētājierīces $45 \pm 5^\circ$ apmērā, vai alternatīvi ar leņķi, kādu noteicis ražotājs.

Pabeidz bērnu krēsla uzstādīšanu testa sēdekli saskaņā ar šo noteikumu 21. pielikumu.

Izņem elastīgo ierīci.

Šīs prasības attiecas tikai uz četrpunktu ierobežotājsistēmām un tādām ierobežotājsistēmām, kurās bērnu piesprādzē ar pieauguša cilvēka trīspunktu drošības jostu un kurās lieto saslēgšanas ierīci, un neattiecas uz bērnu ierobežošanas siksām, kuras tieši pievienotas spriegotājam.

- 8.1.3.6.3.3. Garenisko plakni, kas iet caur lelles centrālo līniju, izvieto vidū starp drošības jostas diviem apakšējiem stiprinājumiem, tomēr ņemot vērā 8.1.3.2.1.3. punktu. Attiecībā uz bērnu sēdekļiem, kurus testē ar desmitgadīga bērna manekenu, garenisko plakni, kas iet caur manekena centrālo līniju, izvieto 75 ± 5 mm pa kreisi vai pa labi no viduspunkta starp drošības jostas diviem apakšējiem stiprinājumiem.
- 8.1.3.6.3.4. Ierīcēm, kuras paredzētas lietošanai ar standarta drošības jostu, plecu siksnu pirms dinamikas testa var novietot uz manekena, izmantojot vieglu pietiekoši platu un pietiekoši garu maskēšanas lentu. Uz aizmuguri vērstām ierīcēm galvu pret ierobežotājsistēmas atzveltni var noturēt, izmantojot vieglu pietiekoši garu un pietiekoši platu maskēšanas lentu. Uz aizmuguri vērstām ierobežotājsistēmām ir ļauts izmantot vieglu maskēšanas lentu, lai ragavu paātrinājuma laikā lelles galvu pievienotu 100 mm stienim vai ierobežotājsistēmas mugurpusei.
- 8.1.3.7. Izmantojamā manekena kategorija
- 8.1.3.7.1. 0 grupas ierīce: testē, izmantojot "jaundzimušā" manekenu un 9 kg manekenu;
- 8.1.3.7.2. 0+ grupas ierīce: testē, izmantojot jaundzimušā manekenu un 11 kg manekenu;
- 8.1.3.7.3. I grupas ierīce: testē, izmantojot manekenu ar masu attiecīgi 9 kg un 15 kg;
- 8.1.3.7.4. II grupas ierīce: testē, izmantojot manekenu ar masu attiecīgi 15 kg un 22 kg;
- 8.1.3.7.5. III grupas ierīce: testē, izmantojot manekenu ar masu attiecīgi 22 kg un 32 kg.
- 8.1.3.7.6. Ja bērnu ierobežotājsistēma ir piemērota divām vai vairākām masas grupām, testus veic ar minēto vieglāko un smagāko manekenu visām attiecīgajām grupām. Tomēr, ja ierīces konfigurācija no vienas grupas uz nākamo ievērojami mainās, piemēram, ja mainās četrpunktu siksnas izkārtojums vai siksnu garums, laboratorija, kas izdara testus, ja uzskata par vajadzīgu, var veikt papildu testu, izmantojot manekenu ar vidēju svaru.
- 8.1.3.7.7. Ja bērnu ierobežotājsistēma ir konstruēta diviem vai vairāk bērniem, vienu testu veic ar smagākajiem manekeniem, kas novietoti visās sēdvietās. Otru testu veic ar iepriekš minēto vieglāko un smagāko manekenu. Testus veic, izmantojot 6. pielikuma 3. papildinājuma 3. attēlā ilustrēto testa sēdekli. Laboratorija, kas izdara testus, ja uzskata par vajadzīgu, var veikt trešo testu, izmantojot jebkādu kombināciju ar manekeniem vai tukšām sēdvietām.
- 8.1.4. Bērnu sēdekļu ierobežotājsistēmas
- Uz izmēģinājumu stenda sēdvirsmas novieto kokvilnas audumu. Bērnu sēdekli novieto uz izmēģinājumu stenda, novieto rumpja apakšdaļas ķermeņa bloku, kā parādīts 22. pielikuma 1. attēlā, uz sēdvirsmas, pielāgo un uzliek pieauguša cilvēka trīspunktu drošības jostu un nospriego, kā noteikts 21. pielikumā. Ap bērnu sēdekli apsien 25 mm platu siksnas posmu vai līdzīgi un pieliek 250 ± 5 N lielu slodzi bultas A virzienā, skatīt 22. pielikuma 2. attēlu, paralēli izmēģinājumu stenda sēdvirsmi.
- 8.2. *Atsevišķu sastāvdaļu testi*
- 8.2.1. Sprādze
- 8.2.1.1. Atvēršanas tests ar slodzi
- 8.2.1.1.1. Šim testam izmanto bērnu ierobežotājsistēmu, kurai jau ir ticis veikts 8.1.3. punktā minētais dinamikas tests.

- 8.2.1.1.2. Bērnu ierobežotājsistēmu noņem no testa ratiņiem vai transportlīdzekļa, neatverot sprādzi. Sprādzei pieliek slodzi ar tiešo vilci, izmantojot siksnu, kas tai ir piesieta tā, lai uz visām siksnām iedarbotos $80/n$ daN liela slodze, kur "n" ir aizvērtai sprādzei piesaistīto siksnu skaits, uzskata, ka tas ir vismaz 2, ja sprādze ir pievienota cietai daļai. Pieliekot spēku, ņem vērā leņķi, ko dinamikas testa laikā veido sprādze un cietā daļa.
- 8.2.1.1.3. Ar ātrumu 400 ± 20 mm/min sprādzes atvēršanas pogas ģeometriskajam centram pieliek slodzi gar konstantu asi, kas paralēla pogas kustības sākotnējam virzienam; ģeometrisko centru nosaka tai sprādzes virsmas daļai, kurai pieliek atvēršanas spiedienu. Kad pieliek sprādzes atvēršanai vajadzīgo spēku, sprādzi ar cietu balstu notur nekustīgu.
- 8.2.1.1.4. Sprādzes atvēršanas spēku pieliek, izmantojot dinamometru vai līdzīgu ierīci ar parasto lietošanas paņēmieni un virzienu. Pieskares punkts ir sfērisks gluds metāls, un tā rādiuss ir $2,5 \pm 0,1$ mm.
- 8.2.1.1.5. Izmēra sprādzes atvēršanas spēku un atzīmē visus defektus.
- 8.2.1.2. Atvēršanas tests bez slodzes
- 8.2.1.2.1. Uzmontē un nostāda vajadzīgajā pozīcijā apstākļos "bez slodzes" sprādzes komplektu, kas agrāk nav bijis pakļauts slodzei.
- 8.2.1.2.2. Sprādzes atvēršanas spēka mērīšanas metode aprakstīta 8.2.1.1.3. un 8.2.1.1.4. punktā.
- 8.2.1.2.3. Izmēra sprādzes atvēršanas spēku.
- 8.2.1.3. Stiprības tests
- 8.2.1.3.1. Stiprības testam izmanto divus paraugus. Testā iekļauj visas regulētājierīces, izņemot tās regulētājierīces, kas uzmontētas tieši uz bērnu ierobežotājsistēmas.
- 8.2.1.3.2. 20. pielikumā parādīta tipiska ierīce sprādzes stiprības testēšanai. Sprādzi ievieto augšējās apaļās plāksnes (A) reljefā. Visas līdzās esošās siksnas ir vismaz 250 mm garas un izkārtotas tā, lai nokarātos no augšējās plāksnes attiecībā pret stāvokli pie sprādzes. Siksnu brīvos galus pēc tam aptin apakšējai apaļajai plāksnei (B) tā, lai tie izietu cauri plāksnes iekšējai atverei. Visām siksnām starp A un B ir jābūt vertikālā stāvoklī. Pēc tam (B) apakšējai daļai viegli piespiež apaļu iespīlēšanas plāksni (C), tomēr ļaujot siksnām vēl nedaudz kustēties. Pieliekot nelielu spēku stiepes mehānismā, siksnas nospriego un velk starp (B) un (C), līdz visas sprādzes ieņēmušas vajadzīgo stāvokli izkārtojumā. Šīs operācijas un paša testa laikā sprādze nedrīkst saskarties ar plāksni (A) vai kādu (A) daļu. Pēc tam (B) un (C) cieši saspiež kopā un stiepes spēku šķērsvirzienā palielina ar ātrumu 100 ± 20 mm/min, līdz sasniegtas visas vajadzīgās vērtības.
- 8.2.2. Regulētājierīce
- 8.2.2.1. Regulēšanas vieglums
- 8.2.2.1.1. Kad testē manuālu regulētājierīci, siksnu vienā paņēmienā ar ātrumu aptuveni 100 ± 20 mm/min izvelk caur minēto ierīci, ievērojot parastos lietošanas apstākļus, un pēc tam, kad izvilkti siksnas pirmie 25 ± 5 mm, ar precizitāti 1 N izmēra maksimālo spēku.

- 8.2.2.1.2. Testu izdara abos siksas kustības virzienos caur regulētājierīci, un pirms mērījumu veikšanas izdara 10 pilnus šādus ciklus.
- 8.2.3. Mikroslīdēšanas tests (skat. 5. pielikuma 3. attēlu)
- 8.2.3.1. Sastāvdaļas vai ierīces, kam izdarāms mikroslīdēšanas tests, pirms testēšanas vismaz 24 stundas tur vidē, kuras temperatūra ir 20 ± 5 °C un gaisa relatīvais mitrums 65 ± 5 %. Testu izdara 15 līdz 30 °C temperatūrā.
- 8.2.3.2. Siksas brīvo galu izkārto tāpat kā tad, ja ierīce tiek lietota transportlīdzeklī, un to nepiestiprina nevienai citai daļai.
- 8.2.3.3. Regulētājierīci novieto uz vertikāla siksas posma, kura vienā galā ir $50 \pm 0,5$ N liels slogs (kas virzīts tā, lai nepieļautu sloga šūpošanos un drošības jostas savērpšanos). Nodrošina, lai regulētājierīces siksas brīvais gals būtu vērsts uz augšu vai uz leju, kā tas ir transportlīdzeklī. Otrs gals novietots pāri virziena maiņas rullītim, kura horizontālā ass ir paralēla tā siksas posma plaknei, kurā ir slogs, un siksas posms, kas virzīts pāri rullītim, ir horizontālā plaknē.
- 8.2.3.4. Testējamo ierīci novieto tā, lai tās centrs, atrodoties visaugstākajā pozīcijā, kādā to var pacelt, būtu 300 ± 5 mm attālumā no atbalsta virsmas, un 50 N slogs būtu 100 ± 5 mm attālumā no minētās atbalsta virsmas.
- 8.2.3.5. Izdara 20 ± 2 testa sagatavošanas ciklu sēriju un $1\ 000 \pm 5$ ciklu sēriju ar frekvenci 30 ± 10 cikli minūtē un kopējo amplitūdu 300 ± 20 mm vai tādu, kā noteikts 8.2.5.2.6.2. punktā. Slodzi, kuras lielums ir 50 N, pieliek tikai tajā laikā, kas atbilst 100 ± 20 mm nobīdei pusē no katra laikposma. Mikroslīdēšanu mēra no tā stāvokļa, kāds radies pēc 20 testa sagatavošanas cikliem.
- 8.2.4. Spriegotājs
- 8.2.4.1. Savilkšanās spēks
- 8.2.4.1.1. Savilkšanās spēku mēra, izmantojot drošības jostas komplektu, kas aplikts manekenam kā 8.1.3. punktā paredzētajā dinamikas testā. Siksas spriegumu mēra pēc iespējas tuvu (tomēr nedaudz pirms) saskares punktam ar manekenu, kamēr siksnu izvelk vai ļauj tai savilkties ar ātrumu aptuveni 0,6 m/min.
- 8.2.4.2. Spriegotājmehānisma ilgmūžība
- 8.2.4.2.1. Siksnu izvelk un ļauj tai atkal savilkties tik daudz ciklu, cik vajadzīgs, ar ātrumu, kas nepārsniedz 30 ciklus minūtē. Spriegotājiem ar avārijas bloķēšanu katru piekto ciklu papildina ar grūdienu, lai spriegotājs bloķētos. Grūdienus izdara vienādā daudzumā katrā no piecām dažādām siksas izvilktuma pakāpēm, proti, tad, kad no spriegotāja izvilkti 90, 80, 75, 70 un 65 % no siksas kopgaruma. Tomēr, ja paraugā ir vairāk nekā 900 mm siksas, minētos procentuālos daudzumus nosaka attiecībā pret 900 mm no siksas beigām, ko var izvilkt no spriegotāja.
- 8.2.4.3. Bloķēšanas procedūra spriegotājiem ar avārijas bloķēšanu
- 8.2.4.3.1. Spriegotāja bloķēšanos vienreiz testē stāvoklī, kad siksna ir iztīta no spriegotāja pilnā garumā mīnus 300 ± 3 mm.
- 8.2.4.3.2. No spriegotāja, kura bloķēšanos aktivizē siksas kustība, siksnu izvelk virzienā, kāds parasti veidojas, ja spriegotājs ir uzstādīts transportlīdzeklī.

- 8.2.4.3.3. Spriegotāju jutību uz transportlīdzekļa ātruma palielināšanu testē iepriekš minētajā siksņas izvilkkuma stāvoklī un abos virzienos gar divām savstarpēji perpendikulārām asīm, kas ir horizontālas, ja transportlīdzeklī spriegotājus paredzēts uzstādīt tā, kā norādījis bērnu ierobežotājsistēmas ražotājs. Ja uzstādīšanas stāvoklis nav norādīts, testēšanas iestāde sazinās ar bērnu ierobežotājsistēmas ražotāju. Vienu no šiem testa virzieniem tehniskais dienests, kas izdara apstiprinājuma testu, izraugās tā, lai radītu visnelabvēlīgākos apstākļus attiecībā uz bloķēšanas mehānisma aktivizēšanos.
- 8.2.4.3.4. Testa iekārtas konstrukcija nodrošina, ka vajadzīgo paātrinājumu sniedz ar vidējo paātrinājuma pieauguma koeficientu vismaz 25 g/s (*).
- 8.2.4.3.5. Lai pārbaudītu atbilstību 7.2.3.2.1.3. un 7.2.3.2.1.4. punkta prasībām, spriegotāju uzstāda uz horizontālas virsmas, kuru pēc tam sasver ar ātrumu, kas nepārsniedz 2° sekundē, līdz spriegotājs bloķējas. Testu atkārto ar sasvēršanu citos virzienos, lai pārlicinātos, ka prasības ir izpildītas.
- 8.2.4.4. Korozijas tests
- 8.2.4.4.1. Korozijas tests ir aprakstīts iepriekš 8.1.1. punktā.
- 8.2.4.5. Tests izturībai pret putekļiem
- 8.2.4.5.1. Spriegotāju ievieto testa kamerā, kā parādīts šo noteikumu 3. pielikumā. To uzstādā tādā pašā virzienā, kādā tas ir uzstādīts transportlīdzeklī. Putekļu daudzums testa kamerā atbilst 8.2.4.5.2. punkta prasībām. No spriegotāja izvelk 500 mm garu siksņas posmu un atstāj izvilktu, izņemot, ka ar siksnu veic 10 pabeigtus izvilkšanas un savilkšanas ciklus vienas vai divu minūšu laikā pēc katras putekļu sajaukšanas reizes. Piecas stundas ik pēc 20 minūtēm putekļus sajauc, piecas sekundes pūšot eļļu un mitrumu nesaturošu saspiestu gaisu, kura manometriskais spiediens ir $5,5 \pm 0,5$ bāri, caur atveri ar diametru $1,5 \pm 0,1$ mm.
- 8.2.4.5.2. Šo noteikumu 8.2.4.5.1. punktā aprakstītajā testā izmantotie putekļi sastāv no aptuveni 1 kg sausa kvarca. Daļiņu izmēra sadalījums ir šāds:
- (a) tādas, kas iet caur 150 μm lielu atveri, kuru veidojošās stieples diametrs ir 104 μm: 99 līdz 100 %;
 - (b) tādas, kas iet caur 105 μm lielu atveri, kuru veidojošās stieples diametrs ir 64 μm: 76 līdz 86 %;
 - (c) tādas, kas iet caur 75 μm lielu atveri, kuru veidojošās stieples diametrs ir 52 μm: 60 līdz 70 %.
- 8.2.5. Siksnu statistiskais tests
- 8.2.5.1. Siksņas stiprības tests
- 8.2.5.1.1. Testu ikreiz izdara diviem jauniem siksņas paraugiem, kas ir kondicionēti saskaņā ar 7.2.4. punkta noteikumiem.
- 8.2.5.1.2. Katru siksnu satver stiepes izturības testa mehānisma spailēs. Spailēs ir tādas, lai siksna nevarētu pārtrūkt punktā, kurā tā pieskaras spailēm, vai šā punkta tuvumā. Pārvietošanas ātrums ir aptuveni 100 ± 20 mm/min. Parauga brīvā daļa, kas atrodas starp mehānisma spailēm, testa sākumā ir $200 \text{ mm} \pm 40 \text{ mm}$ gara.
- 8.2.5.1.3. Spriegojumu palielina, līdz siksna pārtrūkst, un reģistrē pārrāvuma slodzi.
- 8.2.5.1.4. Ja siksna izslīd vai pārtrūkst pie spailēm to tuvumā, t. i., tuvāk par 10 mm, tad testa rezultāts nav derīgs, un testu izdara vēlreiz, ņemot jaunu paraugu.

(*) $g = 9,81 \text{ m/s}^2$

- 8.2.5.2. Siksnu paraugus, kas minēti 3.2.3. punktā, kondicionē šādi.
- 8.2.5.2.1. Kondicionēšana istabas apstākļos
- 8.2.5.2.1.1. Siksnu vismaz 24 ± 1 stundas tur vidē, kuras temperatūra ir 23 ± 5 °C un gaisa relatīvais mitrums 50 ± 10 %. Ja testu neizdara tūlīt pēc kondicionēšanas, tad paraugu līdz testa sākumam ievieto hermētiski noslēgtā traukā. Pārrāvuma slodzi nosaka piecu minūšu laikā pēc siksnas izņemšanas no kondicionējošās vides vai trauka.
- 8.2.5.2.2. Kondicionēšana gaismā
- 8.2.5.2.2.1. Piemēro Ieteikuma ISO/105-B02(1978) noteikumus. Siksnu tur gaismā tik ilgi, cik vajadzīgs, lai standartzilā krāsvielā Nr. 7 izbalotu līdz 4. pustomim pelēkās krāsas skalā.
- 8.2.5.2.2.2. Pēc iedarbības siksnu vismaz 24 stundas tur vidē, kuras temperatūra ir 23 ± 5 °C un gaisa relatīvais mitrums 50 ± 10 %. Pārrāvuma slodzi nosaka piecu minūšu laikā pēc siksnas izņemšanas no kondicionējošās vides.
- 8.2.5.2.3. Kondicionēšana aukstumā
- 8.2.5.2.3.1. Siksnu vismaz 24 stundas tur vidē, kuras temperatūra ir 23 ± 5 °C un gaisa relatīvais mitrums 50 ± 10 %.
- 8.2.5.2.3.2. Pēc tam siksnu 90 ± 5 minūtes tur uz plakanas virsmas aukstuma kamerā, kurā gaisa temperatūra ir - 30 ± 5 °C. Tad to satin un tīstoklim uzliek 2 ± 0,2 kg smagu slogu, kas iepriekš atdzesēts līdz - 30 ± 5 °C. Kad sikсна 30 ± 5 minūtes bijusi zem sloga tajā pašā aukstuma kamerā, slogu noņem, un piecu minūšu laikā pēc siksnas izņemšanas no aukstuma kameras nosaka pārrāvuma slodzi.
- 8.2.5.2.4. Kondicionēšana karstumā
- 8.2.5.2.4.1. Siksnu 180 ± 10 minūtes tur uzkaršēšanas kamerā, kurā temperatūra ir 60 ± 5 °C un gaisa relatīvais mitrums 65 ± 5 %.
- 8.2.5.2.4.2. Pārrāvuma slodzi nosaka piecu minūšu laikā pēc siksnas izņemšanas no karšēšanas kameras.
- 8.2.5.2.5. Kondicionēšana ūdenī
- 8.2.5.2.5.1. Siksnu uz 180 ± 10 minūtēm pilnībā iegremdē destilētā ūdenī, kura temperatūra ir 20 ± 5 °C un kuram pievienots neliels daudzums mitrinātāja. Drīkst izmantot jebkuru mitrinātāju, kas ir derīgs šķiedrai, kuru testē.
- 8.2.5.2.5.2. Pārrāvuma slodzi nosaka 10 minūšu laikā pēc siksnas izņemšanas no ūdens.
- 8.2.5.2.6. Kondicionēšana ar abrazīvo nodilšanu
- 8.2.5.2.6.1. Sastāvdaļas vai ierīces, kas abrazīvi testējamas, pirms testa vismaz 24 stundas tur vidē, kuras temperatūra ir 23 ± 5 °C un gaisa relatīvais mitrums 50 ± 10 %. Telpas temperatūra testēšanas laikā ir 15 līdz 30 °C.

8.2.5.2.6.2. Tabulā norādīti vispārīgie nosacījumi attiecībā uz katru testu.

	Slodze (N)	Cikli minūtē	Ciklu skaits
Pirmā veida procedūra	$10 \pm 0,1$	30 ± 10	$1\ 000 \pm 5$
Otrā veida procedūra	$5 \pm 0,05$	30 ± 10	$5\ 000 \pm 5$

Ja siksna nav pietiekoši daudz, lai testētu nobīdi, kas pārsniedz 300 mm, testu var izdarīt īsākam posmam, kura garums ir vismaz 100 mm.

8.2.5.2.6.3. Konkrēti testa apstākļi

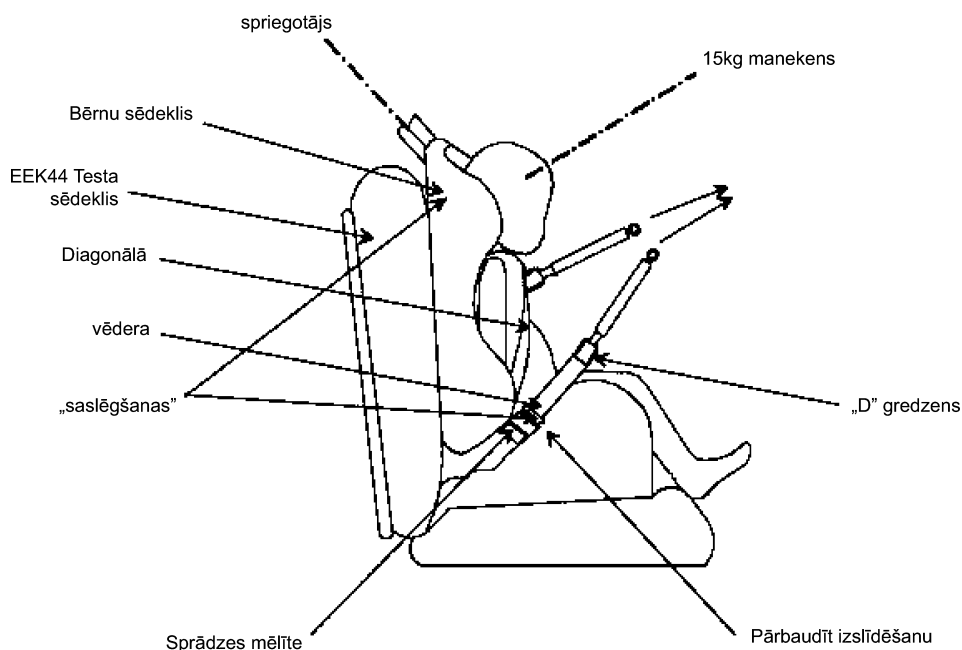
8.2.5.2.6.3.1. Pirmā veida procedūra: piemēro, ja siksna slīd caur ātro regulētājierīci. Vienai siksmai vertikāli un pastāvīgi pieliek 10 N lielu slodzi. Otru siksnu, kas novietota horizontāli, piestiprina ierīcē, liekot siksmai kustēties turp un atpakaļ. Regulētājierīci novieto tā, lai horizontālā siksna paliktu nospriegota (skat. 5. pielikuma 1. attēlu).

8.2.5.2.6.3.2. Otrā veida procedūra: piemēro, ja siksna, slīdot caur cieto daļu, maina virzienu. Šā testa laikā leņķi, ko veido abas siksna viena pret otru, ir tādi, kā parādīts 5. pielikuma 2. attēlā. Pieliek pastāvīgu 5 N lielu slodzi. Ja siksna, slīdot caur cieto daļu, maina virzienu vairāk nekā vienu reizi, slodzi var palielināt virs 5 N, lai sasniegtu paredzēto 300 mm siksna kustību caur šo cieto daļu.

8.2.6. Saslēgšanas ierīces

8.2.6.1. A klases ierīces

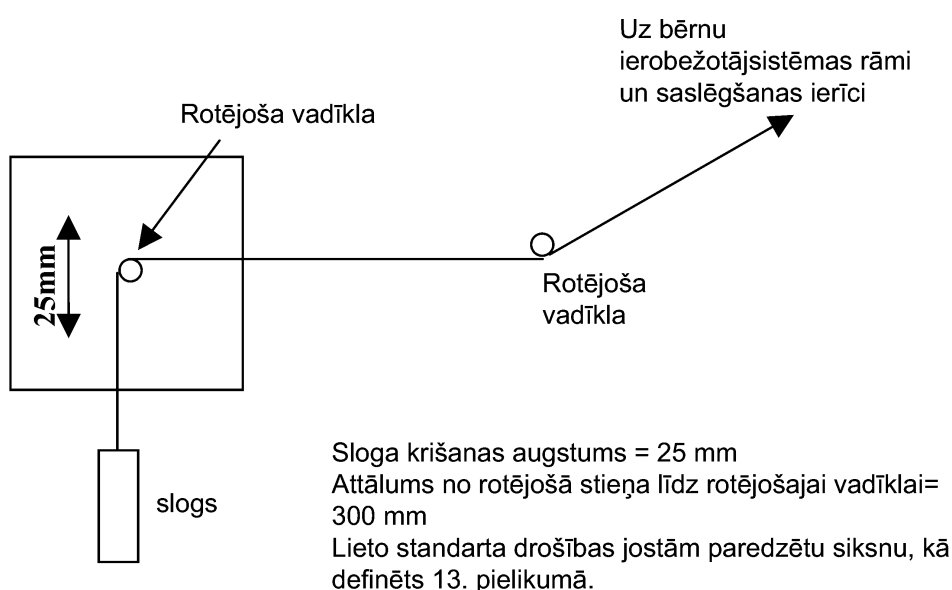
Bērnu ierobežotājsistēmu un lielāko manekenu, kādam bērnu ierobežotājsistēma ir paredzēta, uzstāda, kā parādīts 5. attēlā turpmāk. Izmanto siksna, kas paredzētas šo noteikumu 13. pielikumā. Pilnībā saslēdz saslēgšanas ierīci un vietā uz drošības jostas, kur drošības josta ieiet saslēgšanas ierīcē, izdara atzīmi. Drošības jostai ar D gredzenu piestiprina spēka mērīšanas ierīci un vismaz vienu sekundi pieliek spēku, kas vienāds ar divkārtu ($\pm 5\%$) I grupas smagākās lelles masu. Apakšējo stāvokli lieto saslēgšanas ierīcēm A pozīcijā un augšējo stāvokli — saslēgšanas ierīcēm B pozīcijā. Spēku pieliek vēl 9 reizes. Vietā, kur drošības josta ieiet saslēgšanas ierīcē, izdara vēl vienu atzīmi un izmēra atstatumu starp abām atzīmēm. Šā testa laikā sprīgotājs nedrīkst būt bloķēts.

5. attēls

8.2.6.2. B klases ierīces

Bērnu ierobežotājsistēmu stingri nostiprina un siksnu, kā norādīts šo noteikumu 13. pielikumā, izvelk cauri saslēgšanas ierīcei un rāmim, ievērojot ražotāja instrukcijās norādīto siksnas izkārtojumu. Drošības josta virzās cauri testa ietaisei kā norādīts 6. attēlā, un tai piestiprināts $5,25 \pm 0,05$ kg smags slogs. Starp slogu un punktu, kur siksnā iznāk no rāmja, ir 650 ± 40 mm brīvas siksnas. Pilnībā saslēdz saslēgšanas ierīci un vietā uz drošības jostas, kur drošības josta ieiet saslēgšanas ierīcē, izdara atzīmi. Slogu paceļ un atlaiž, ļaujot tam brīvi krist 25 ± 1 mm attālumā. Šo procedūru atkārto 100 ± 2 reizes ar frekvenci 60 ± 2 cikli minūtē, imitējot bērnu ierobežotājsistēmas grūdienveidīgās kustības automobili. Vietā, kur drošības josta ieiet saslēgšanas ierīcē, izdara vēl vienu atzīmi un izmēra atstatumu starp abām atzīmēm. Saslēgšanas ierīcei jāsedz viss siksnas platums uzstādītā stāvoklī ar ievietotu 15 kg lelli. Šajā testā leņķi starp siksnām ir tādi paši, kas veidojas parastās lietošanas apstākļos. Klēpja drošības jostas daļas brīvo galu nofiksē. Šajā testā bērnu ierobežotājsistēma ir stingri piestiprināta izmēģinājumu stendam, kuru izmanto apgāšanās testā vai dinamikas testā. Slogojuma siksnu var piestiprināt imitētajai sprādzei.

6. attēls: klases saslēgšanas ierīču testa shematiskais plāns.

8.2.7. Kondicionēšanas tests bērnu ierobežotājsistēmai tieši uzmontētām regulētājierīcēm

Ievieto lielāko lelli, kurai ierobežotājsistēma ir paredzēta, līdzīgi kā dinamikas testam, ietverot 8.1.3.6. punktā paredzēto standarta izliekumu. Uz siksnas vietā, kur siksnas brīvais gals ieiet regulētājierīcē, novelk atsaucē līniju.

Izņem lelli un ievieto ierobežotājsistēmu kondicionēšanas stendā, kā parādīts 19. pielikuma 1. attēlā.

Siksnu vairākkārt velk caur regulētājierīci, un velkamā posma kopējais garums ir vismaz 150 mm. Šī kustība ir tāda, ka caur regulētājierīci virzās vismaz 100 mm siksnas tajā atsaucē līnijas pusē, kas ir virzienā uz siksnas brīvo galu, un atlikušais attālums (apm. 50 mm) — integrētās četrpunktu drošības jostas pusē no atsaucē līnijas.

Ja siksnas garums no atsaucē līnijas virzienā uz siksnas brīvo galu nav pietiekams, lai varētu veikt iepriekš aprakstīto kustību, 150 mm garo kustības posmu caur regulētājierīci mēra no pilnībā izvilktas četrpunktu drošības jostas puses.

Ciklu frekvence ir 10 ± 1 cikli/minūtē, ar ātrumu pie "B" 150 ± 10 mm/s.

- 8.2.8. Temperatūras tests
- 8.2.8.1. Sastāvdaļas, kas minētas 7.1.5.1. punktā, nepārtraukti uz vismaz 24 stundām ieliek vidē virs ūdens virsmas slēgtā telpā, vides temperatūra ir vismaz 80 °C, un pēc tam atdzesē vidē, kuras temperatūra nepārsniedz 23 °C. Pēc atdzesēšanas perioda citu aiz cita nekavējoties veic trīs 24 stundas ilgus ciklus, katrs no cikliem sastāv no šādām darbībām, kuras veic citu aiz citas:
- (i) nepārtraukti 6 stundas uztur vidi, kuras temperatūra ir vismaz 100 °C, un šādus vides apstākļus iegūst ne vēlāk kā 80 minūtes pēc cikla sākuma, pēc tam
 - (ii) nepārtraukti 6 stundas uztur vidi, kuras temperatūra ir ne vairāk kā 0 °C, un šādus vides apstākļus iegūst ne vēlāk kā 90 minūtēs, pēc tam
 - (iii) atlikušajā 24 stundu cikla laikā uztur vidi, kuras temperatūra ir ne vairāk kā 23 °C.
- 8.3. *Izmēģinājumu stenda spilvena sertificēšana*
- 8.3.1. Testa sēdekļa spilvenu sertificē, kad tas ir jauns, lai noteiktu trieciena radītās iespīšanās un lielākā ātruma samazinājuma sākotnējās vērtības, un pēc tam to testē pēc katriem 50 dinamikas testiem vai vismaz reizi mēnesī atkarībā no tā, kurš gadījums ir ātrāk, vai pirms katra testa, ja testēšanas stendu izmanto bieži.
- 8.3.2. Sertificēšanas un mērīšanas procedūras atbilst tām, kas noteiktas ISO 6487 jaunākajā versijā; mērīšanas aprīkojums atbilst specifikācijām, kādas noteiktas datu kanālam ar kanāla filtra klasi (CFC) 60.
- Ar šo noteikumu 17. pielikumā aprakstīto testēšanas ierīci veic trīs testus, 150 ± 5 mm no spilvena priekšējās malas uz centrālās līnijas un 150 ± 5 mm katrā virzienā no centrālās līnijas.
- Ierīci novieto vertikāli uz plakanas cietas virsmas. Trieciena masas objektu nolaiž, līdz tas pieskaras virsmai, un iestata iespīšanās atzīmi nulles pozīcijā. Ierīci novieto vertikāli virs testējamā punkta, paceļ masas objektu 500 ± 5 mm augstumā un ļauj tam brīvi krist, triecoties pret sēdekļa virsmu. Reģistrē iespīšanās dziļumu un ātruma samazinājuma līkni.
- 8.3.3. Lielākās reģistrētās vērtības neatšķiras no sākotnējām vērtībām vairāk par 15 %.
- 8.4. *Liela ātruma filmas un video*
- 8.4.1. Lai noteiktu manekena kustības un pārvietojumu, visus dinamikas testus filmē kinofilmā vai videolentē ar frekvenci vismaz 400 kadri/sekundē.
- 8.4.2. Uz ratiņiem vai transportlīdzekļa korpusā stingri uzstāda piemērotus kalibrācijas marķējumus, lai varētu noteikt manekena pārvietojumu.
- 8.5. *Elektriskie mērījumi*
- Mērīšanas procedūras atbilst tām, kas noteiktas ISO 6487 jaunākajā versijā. Kanāla frekvences klases ir šādas:

Mērījuma veids	CFC (Hz)
Drošības jostu slodzes	60
Galvas (formas) paātrinājums	1 000
Krūškurvja paātrinājums	180
Ratiņu paātrinājums	60

Paraugu ņemšanas ātrumam jābūt vismaz astoņas reizes lielākam par F_H (t.i., iekārtās ar paraugu sagatavošanas filtriem, kas pieder klasei 1 000, minimālais paraugu atlasē ātrums ir apm. 8 000 paraugi sekundē vienā kanālā).

9. TESTA ZIŅOJUMS
 - 9.1. Testa ziņojumā atzīmē visu testu un mērījumu rezultātus, ratiņu ātrumu, sprādzes novietojumu testa laikā, ja tas var būt dažāds, kā arī visus defektus vai bojājumus.
 - 9.2. Ja nav ievērotas šo noteikumu 6. pielikuma 3. papildinājumā paredzētās prasības attiecībā uz stiprinājumiem, tad testa ziņojumā apraksta, kā uzstādīta bērnu ierobežotājsistēma, un norāda svarīgākos leņķus un izmērus.
 - 9.3. Ja bērnu ierobežotājsistēmu testē transportlīdzeklī vai transportlīdzekļa korpusā, testa ziņojumā norāda arī paņēmienu, kas izmantots, lai transportlīdzekļa strukturālo daļu piestiprinātu pie ratiņiem, norāda bērnu ierobežotājsistēmas un transportlīdzekļa sēdekļa novietojumu un transportlīdzekļa sēdekļa atzveltnes slīpumu.
10. BĒRNU IEROBEŽOTĀJSISTĒMAS TIPĀ APSTIPRINĀJUMA PĀRVEIDOJUMI UN ATTIECINĀŠANA UZ CITU TIPU
 - 10.1. Par katru bērnu ierobežotājsistēmas pārveidojumu ziņo tai administratīvajai iestādei, kas apstiprinājusi bērnu ierobežotājsistēmu. Iestāde tad var rīkoties vienā no turpmāk minētajiem veidiem:
 - 10.1.1. pieņemt lēmumu, ka veiktie pārveidojumi visticamāk neradīs ievērojamas nelabvēlīgas sekas un ka bērnu ierobežotājsistēma jebkurā gadījumā vēl arvien atbilst prasībām, vai
 - 10.1.2. pieprasīt vēl vienu testa ziņojumu no tehniskā dienesta, kas ir atbildīgs par testu izdarīšanu.
 - 10.2. Par to, vai apstiprinājums piešķirts vai noraidīts, norādot arī grozījumus, paziņo nolīguma daļībvalstīm, kas piemēro šos noteikumus, ievērojot 5.3. punktā paredzēto procedūru.
 - 10.3. Kompetentā iestāde, kas lemj par tipa apstiprinājuma attiecināšanu uz citu tipu, šādai attiecināšanai piešķir sērijas numuru un par to paziņo citām 1958. gada Nolīguma pusēm, kas piemēro šos noteikumus, izmantojot paziņojuma veidlapu, kura atbilst šo noteikumu 1. pielikumā sniegtajam paraugam.
11. RAŽOJUMU ATBILSTĪBA

Ražošanas procedūru atbilstība ir saskaņā ar Nolīguma 2. papildinājumā (E/ECE/324-E/ECE/TRANS/505/Rev.2) noteiktajām procedūrām, ar šādām prasībām.

 - 11.1. Visas bērnu ierobežotājsistēmas, kas apstiprinātas saskaņā ar šiem noteikumiem, tiek ražotas atbilstīgi apstiprinātajam tipam, izpildot iepriekš 6. līdz 8. punktā noteiktās prasības.
 - 11.2. Ievēro šo noteikumu 16. pielikumā noteiktās minimālās prasības ražojumu atbilstības kontroles procedūrām.
 - 11.3. Iestāde, kas piešķirusi tipa apstiprinājumu, jebkurā laikā var pārbaudīt atbilstības kontroles metodes, kādas piemēro katrā ražotnē. Šādu pārbaūžu parastais biežums ir divas reizes gadā.
12. SODS PAR RAŽOJUMU NEATBILSTĪBU
 - 12.1. Apstiprinājumu, kas piešķirts bērnu ierobežotājsistēmai atbilstīgi šiem noteikumiem, var anulēt, ja bērnu ierobežotājsistēma, uz kuras ir 5.4. punktā noteiktie elementi, neiztur 11. punktā paredzētās izlases veida pārbaudes vai neatbilst apstiprinātajam tipam.

- 12.2. Ja Nolīguma puse, kas piemēro šos noteikumus, anulē apstiprinājumu, ko tā iepriekš piešķirusi, tā nekavējoties, izmantojot paziņojuma veidlapu, kura atbilst šo noteikumu 1. pielikumā sniegtajam paraugam, par to paziņo citām nolīguma dalībvalstīm, kas piemēro šos noteikumus.
13. RAŽOŠANAS GALĪGA PĀRTRAUKŠANA
- 13.1. Ja apstiprinājuma turētājs galīgi pārtrauc ražot kāda noteikta tipa bērnu ierobežotājsistēmu saskaņā ar šiem noteikumiem, viņš par to informē iestādi, kas piešķirusi apstiprinājumu. Saņemot šādu paziņojumu, minētā iestāde, izmantojot paziņojuma veidlapu, kura atbilst šo noteikumu 1. pielikumā sniegtajam paraugam, par to paziņo citām Nolīguma pusēm, kas piemēro šos noteikumus.
14. INSTRUKCIJAS
- 14.1. Visām bērnu ierobežotājsistēmām tās valsts valodā, kurā ierīci pārdod, pievieno instrukcijas ar turpmāk noteikto saturu.
- 14.2. Uztādīšanas instrukcijās ietver šādu informāciju.
- 14.2.1. Attiecībā uz "universālās" kategorijas bērnu ierobežotājsistēmām pārdošanas vietā, nenoņemot iepakojumu, ir skaidri redzama šāda uzlīme:

<i>Paziņojums</i>	
1.	Šī ir "universālā" bērnu ierobežotājsistēma. Tā ir apstiprināta saskaņā ar Noteikumu Nr. 44 grozījumu sēriju 03 vispārīgai lietošanai transportlīdzekļos, un tā ir piemērota lielākajai daļai automobiļu sēdekļu, bet ne visiem.
2.	Pareiza uzstādīšana ir iespējama, ja transportlīdzekļa ražotājs transportlīdzekļa rokasgrāmatā ir paziņojis, ka transportlīdzekli var uzstādīt "universālās" bērnu ierobežotājsistēmas šai vecuma grupai.
3.	Šī bērnu ierobežotājsistēma ir klasificēta kā "universālā" ar stingrākiem nosacījumiem nekā agrākās konstrukcijas, uz kurām nav šā paziņojuma.
4.	Šaubu gadījumā sazinieties ar bērnu ierobežotājsistēmas ražotāju vai tirgotāju.

- 14.2.2. Attiecībā uz "ierobežotās" un "daļēji universālās" kategorijas bērnu ierobežotājsistēmām pārdošanas vietā, nenoņemot iepakojumu, ir skaidri redzama šāda informācija:

Šī bērnu ierobežotājsistēma ir klasificēta kā "(ierobežota/daļēji universāla)" un ir piemērota uzstādīšanai šādu automobiļu sēdvietās:		
AUTOMOBILIS (Modelis)	PRIEKŠĀ Jā	AIZMUGURĒ Malā Vidū Jā Nē
Arī citu automobiļu sēdvietas var būt piemērotas šai bērnu ierobežotājsistēmai. Šaubu gadījumā sazinieties ar bērnu ierobežotājsistēmas ražotāju vai tirgotāju.		

- 14.2.3. Attiecībā uz "transportlīdzeklim raksturīgās" kategorijas bērnu ierobežotājsistēmām pārdošanas vietā, nenoņemot iepakojumu, ir skaidri redzama informācija par piemēroto transportlīdzekli.

- 14.2.4. Ja ierīce jālieto kopā ar pieauguša cilvēka drošības jostu, pārdošanas vietā, nenoņemot iepakojumu, ir skaidri redzams arī šāds uzraksts:
- “Piemērota tikai tad, ja apstiprinātie transportlīdzekļi ir aprīkoti ar klēpja/trīspunktu/statiskajām drošības jostām vai drošības jostām ar spriegotājiem, kas apstiprinātas saskaņā ar ANO/EEK Noteikumiem Nr. 16 vai citiem līdzvērtīgiem standartiem.” (Nevajadzīgo svīturo.)
- Attiecībā uz kulbiņu ierobežotājsistēmām iekļauj sarakstu ar kulbiņām, kādām ierīce ir piemērota.
- 14.2.5. Bērnu ierobežotājsistēmas ražotājs uz iepakojuma kārbas norāda informāciju ar adresi, uz kuru pircējs var rakstīt, lai iegūtu papildu informāciju par bērnu ierobežotājsistēmas uzstādīšanu konkrētos automobiļos.
- 14.2.6. Uzstādīšanas metode, ko ilustrē ar fotogrāfijām un/vai ar ļoti skaidriem zīmējumiem.
- 14.2.7. Lietotājam norāda, ka bērnu ierobežotājsistēmas cietajām daļām un plastmasas daļām jābūt izvietotām un uzstādītām tā, lai parastos transportlīdzekļa darbības apstākļos tās nevarētu iesprūst zem bīdāma sēdekļa vai transportlīdzekļa durvīs.
- 14.2.8. Lietotājam norāda, ka kulbiņas jālieto perpendikulāri transportlīdzekļa garenvirziena asij.
- 14.2.9. Attiecībā uz sistēmām, kas vērstas uz aizmuguri, pircējam norāda, ka tās nav lietojamas sēdvietās, kas aprīkotas ar gaisa spilvenu. Šī informācija ir skaidri redzama pārdošanas vietā, nenoņemot iepakojumu.
- 14.2.10. Attiecībā uz “ierobežotājsistēmām īpašām vajadzībām” pārdošanas vietā, nenoņemot iepakojumu, ir skaidri redzama šāda informācija:

Šī “ierobežotājsistēma īpašām vajadzībām” ir konstruēta, lai sniegtu papildu atbalstu bērniem, kuriem ir grūti pareizi sēdēt parastos sēdekļos. Vienmēr noskaidrojiet pie ārsta, vai šī ierobežotājsistēma ir piemērota Jūsu bērnam.

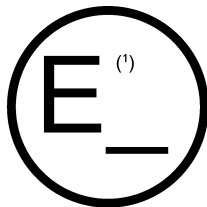
- 14.3. Lietošanas instrukcijās ietver šādu informāciju.
- 14.3.1. Svara grupas, kurām ierīce ir paredzēta.
- 14.3.2. Ja ierīci lieto kopā ar pieauguša cilvēka drošības jostu, iekļauj šādu tekstu: “Piemērota lietošanai tikai sarakstā minētajos transportlīdzekļos, kas aprīkoti ar klēpja/trīspunktu/statiskajām drošības jostām vai drošības jostām ar spriegotājiem, kas apstiprinātas saskaņā ar EEK Noteikumiem Nr. 16 vai citiem līdzvērtīgiem standartiem”. (Nevajadzīgo svīturo.)
- 14.3.3. Lietošanas metodi parāda ar fotogrāfijām un/vai ar ļoti skaidriem zīmējumiem. Attiecībā uz sēdekļiem, kurus var lietot gan uz priekšu, gan uz aizmuguri vērstus, jāsniedz skaidrs brīdinājums, ka ierobežotājsistēma jālieto tikai uz aizmuguri vēsta, kamēr bērna masa nepārsniedz norādīto ierobežojumu vai kādu citu ar izmēriem saistītu kritēriju.
- 14.3.4. Nepārprotami izskaidro sprādzes un regulētājierīču darbību.
- 14.3.5. Iesaka, lai visas siksnas, kas notur ierobežotājsistēmu transportlīdzeklī, būtu nospiertas, lai visas siksnas, ar kurām ierobežo bērnu, būtu noregulētas atkarībā no bērna ķermeņa uzbūves un lai tiktu novērsta siksnu savīšanās.
- 14.3.6. Uzsver, ka ir svarīgi raudzīties, lai klēpja siksnas būtu uzliktas pietiekoši zemu, tā, ka iegurnis ir stingri nostiprināts.

- 14.3.7. Iesaka nomainīt ierīci, ja tā bijusi pakļauta spēcīgiem mehāniskajiem spriegumiem negadījumā.
- 14.3.8. Sniedz norādījumus par tīrīšanu.
- 14.3.9. Sniedz lietotājam vispārīgu brīdinājumu par to, ka ierīces konstrukcijā ir bīstami veikt jebkādas grozījumus vai papildinājumus bez kompetentās iestādes apstiprinājuma un ka ir bīstami, ja bērnu ierobežotājsistēmas ražotāja sniegtās uzstādīšanas instrukcijas netiek rūpīgi ievērotas.
- 14.3.10. Ja krēslam nav auduma pārvalka, iesaka sargāt krēslu no saules gaismas, jo tas var kļūt pārāk karsts bērna ādai.
- 14.3.11. Iesaka bērnus neatstāt bērnu ierobežotājsistēmā bez uzraudzības.
- 14.3.12. Iesaka labi nostiprināt bagāžu vai citus priekšmetus, kas sadursmes gadījumā varētu radīt traumas.
- 14.3.13. Iesaka:
- (a) Nelietot bērnu ierobežotājsistēmu bez pārvalka.
 - (b) Neaizstāt sēdekļa pārvalku ne ar vienu citu, kā vien ar ražotāja ieteikto, jo pārvalkam ir būtiska nozīme ierobežotājsistēmas darbībā.
- 14.3.14. Iekļauj tekstu vai diagrammu, kurā norādīts, kā lietotājs var konstatēt pieauguša cilvēka drošības jostas sprādzes neapmierinošu stāvokli attiecībā pret galveno slodzi nesošo kontakta punktu uz ierobežotājsistēmas. Lietotājam norāda sazināties ar bērnu ierobežotājsistēmas ražotāju, ja ir šaubas par minēto punktu.
- 14.3.15. Ja bērnu ierobežotājsistēma piedāvā alternatīvu slodzi nesošo kontakta punktu, skaidri apraksta tā lietošanu. Lietotāju informē, kā noteikt, vai šā alternatīvā izkārtojuma lietojums ir apmierinošs. Lietotājam norāda sazināties ar bērnu ierobežotājsistēmas ražotāju, ja ir šaubas par minēto punktu. Lietotājam skaidri norāda sākt bērnu ierobežotājsistēmas uzstādīšanu transportlīdzekļa sēdvietās, kuras transportlīdzekļa īpašnieka rokasgrāmatā minētas kā "universālās" kategorijas sēdvietas, izmantojot primāro drošības jostas izkārtojumu.
- 14.3.16. Nodrošina, lai instrukcijas tiktu saglabātas pie bērnu ierobežotājsistēmas visā tās ekspluatācijas laikā vai transportlīdzekļa rokasgrāmatā, ja tās ir iebūvētās ierobežotājsistēmas.
- 14.3.17. Iekļauj skaidru brīdinājumu neizmantojot citus slodzi nesošos kontakta punktus, kā vien tos, kas aprakstīti instrukcijās un norādīti uz bērnu ierobežotājsistēmas.
15. PAR APSTIPRINĀJUMA TESTU IZDARĪŠANU ATBILDĪGO TEHNISKO DIENESTU, KĀ ARĪ ADMINISTRATĪVO IESTĀŽU NOSAUKUMI UN ADRESES
- 15.1. Nolīguma puses, kas piemēro šos noteikumus, paziņo Apvienoto Nāciju Organizācijas sekretariātam par apstiprinājuma testu izdarīšanu atbildīgo tehnisko dienestu, kā arī apstiprinājumus izsniedzozo administratīvo iestāžu nosaukumus un adreses, uz kuriem jāsaņem citās valstīs izdotie paziņojumi par piešķirtiem, uz citu tipu attiecinātiem, noraidītiem vai anulētiem apstiprinājumiem.

1. PIELIKUMS

PAZIŅOJUMS

(maksimālais izmērs: A4 (210 × 297 mm))

izdeva:

lestādes nosaukums:

.....

attiecas uz ⁽²⁾:

APSTIPRINĀJUMA PIEŠĶIRŠANU
 APSTIPRINĀJUMA ATTIECINĀJUMU UZ CITU TIPU
 APSTIPRINĀJUMA NORAIĀDĪŠANU
 APSTIPRINĀJUMA ANULĒŠANU
 RAŽOŠANAS GALĪGU PĀRTRAUKŠANU

attiecībā uz mehānisko transportlīdzekļu pasažieru bērnu ierobežotājsistēmām atbilstīgi Noteikumiem Nr. 44.

Apstiprinājuma Nr.

Attiecinājuma uz citu tipu Nr.

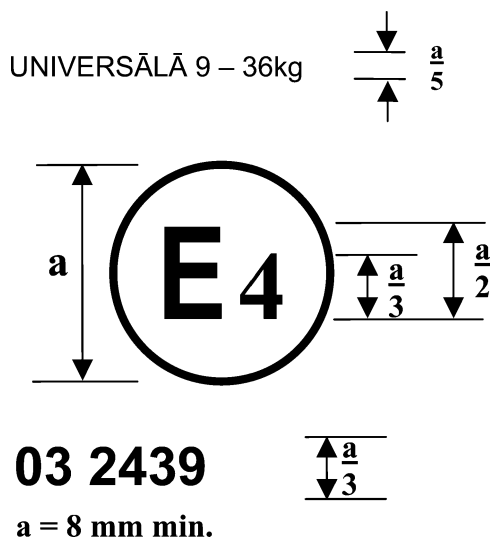
- 1.1 Uz priekšu vērsta bērnu ierobežotājsistēma/ uz aizmuguri vērsta bērnu ierobežotājsistēma/ kulbiņa
- 1.2 Iebūvēta/ neiebūvēta/ daļēji iebūvēta ierobežotājsistēma/ bērnu sēdekļi
- 1.3 Drošības jostas tips: (pieauguša cilvēka) trīspunktu drošības josta
(pieauguša cilvēka) klēpja drošības josta
Īpaša veida drošības josta/spriegotājs
- 1.4 Pārējais aprīkojums: krēsla komplekts/trieciena vairogs
2. Tirdzniecības nosaukums vai marka
3. Ražotāja dotais bērnu ierobežotājsistēmas apzīmējums
4. Ražotāja nosaukums
5. Attiecīgajā gadījumā viņa pārstāvja vārds
6. Adrese
7. Iesniegts apstiprinājuma saņemšanai
8. Tehniskais dienests, kas izdara apstiprinājuma testus
9. Minētā dienesta izdotā testa ziņojuma datums
10. Minētā dienesta izdotā testa ziņojuma numurs
11. Apstiprinājums piešķirts/ attiecināts uz citu tipu/ noraidīts/ anulēts ⁽²⁾ lietošanai 0, 0+, I, II vai III grupā un universālai/ daļēji universālai/ ierobežotai lietošanai vai transportlīdzeklim raksturīgai lietošanai vai lietošanai kā „ierobežotājsistēma īpašām vajadzībām”, novietojums transportlīdzeklī
12. Marķējuma novietojums un veids
13. Vieta
14. Datums
15. Paraksts
16. Šim paziņojumam pievieno šādus dokumentus, uz kuriem ir iepriekš norādītais apstiprinājuma numurs:
 - bērnu ierobežotājsistēmas rasējumi, shēmas un plāni, ietverot visus uzstādītos spriegotājus, krēsla komplektus, triecienu vairogiņus,
 - transportlīdzekļa konstrukcijas un sēdekļa konstrukcijas, kā arī regulēšanas sistēmas un ierobežotājierīču rasējumi, shēmas un plāni, ietverot visas uzstādītās enerģijas absorbcijas ierīces,
 - bērnu ierobežotājsistēmas un/vai transportlīdzekļa konstrukcijas un sēdekļa konstrukcijas fotogrāfijas,
 - uzstādīšanas un lietošanas instrukcijas,
 - transportlīdzekļu modeļu saraksts, kuriem ierobežotājsistēma ir paredzēta.

(¹) Tās valsts pazīšanas numurs, kura piešķirusi/ attiecinājusi uz citu tipu/ noraidījusi/ anulējusi apstiprinājumu (skatīt šo noteikumu prasības attiecībā uz apstiprināšanu).

(²) Nevajadzīgo svītro.

2. PIELIKUMS

APSTIPRINĀJUMA ZĪMJU PARAUGI

Bērnu ierobežotājsistēma ar šādu apstiprinājuma zīmi ir ierīce, kuru var uzstādīt jebkurā transportlīdzeklī un lietot 9 kg-36 kg masas diapazonā (I līdz III grupa); tā ir apstiprināta Nīderlandē (E4) ar numuru 032439. Apstiprinājuma numurs norāda, ka apstiprinājums ir piešķirts saskaņā ar prasībām Noteikumos par mehānisko transportlīdzekļu pasažieru bērnu ierobežotājsistēmu apstiprināšanu ("bērnu ierobežotājsistēmas"), kuros grozījumi izdarīti ar 03 grozījumu sēriju.

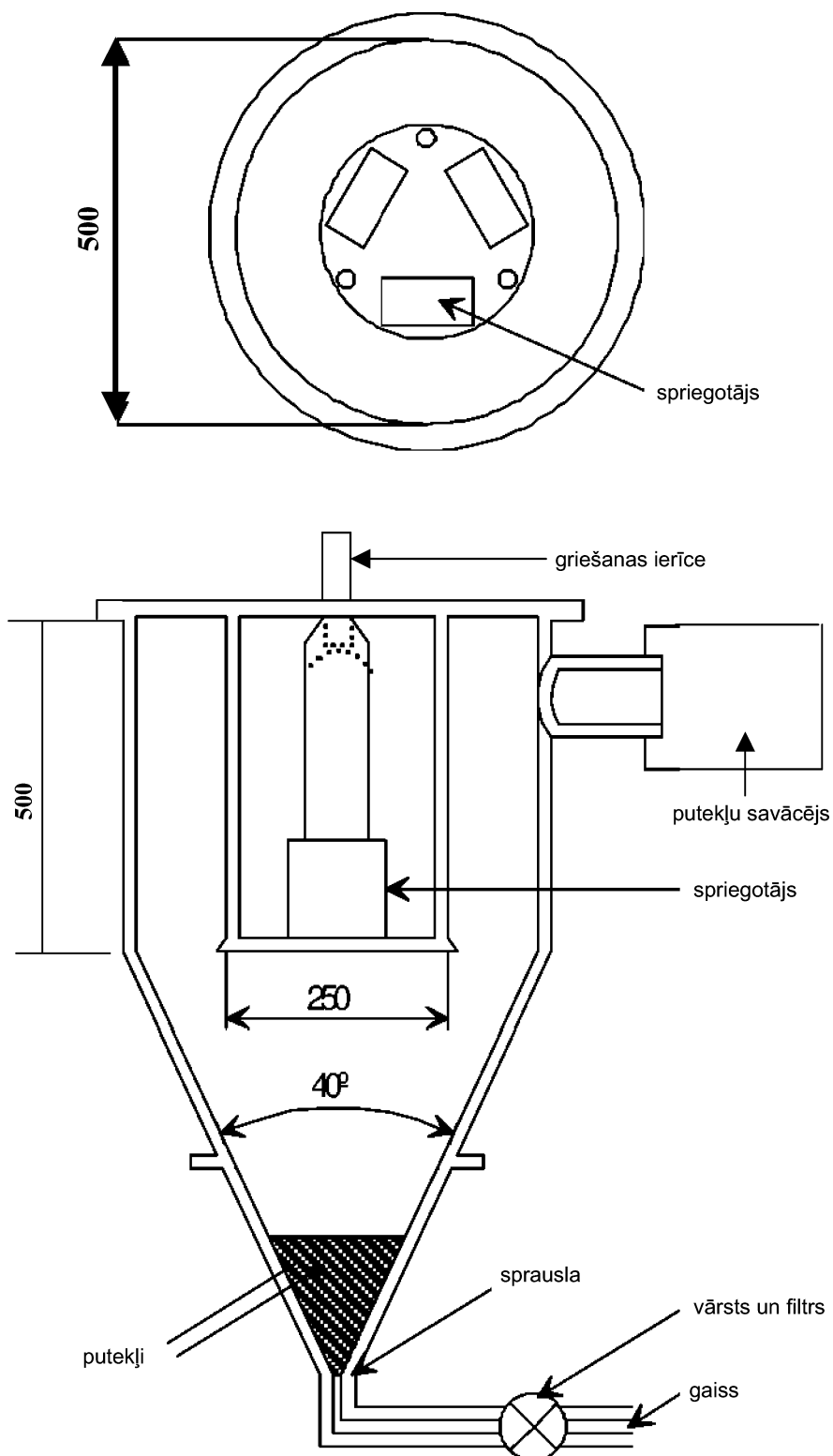
Bērnu ierobežotājsistēma ar šādu apstiprinājuma zīmi ir ierīce, kuru nevar uzstādīt jebkurā transportlīdzeklī, to var lietot 9 kg-25 kg masas diapazonā (I un II grupa); tā ir apstiprināta Nīderlandē (E4) ar numuru 032439. Apstiprinājuma numurs norāda, ka apstiprinājums ir piešķirts saskaņā ar prasībām Noteikumos par mehānisko transportlīdzekļu pasažieru bērnu ierobežotājsistēmu apstiprināšanu ("bērnu ierobežotājsistēmas"), kuros grozījumi izdarīti ar 03 grozījumu sēriju. Simbols "Y" norāda, ka sistēma ietver kājstarpes siksnu.

Piezīme: Apstiprinājuma numurs un papildu simbols(-i) jāizvieto cieši līdzās riņķa līnijai un virs burta "E" vai zem tā, vai arī pa kreisi vai pa labi no tā. Apstiprinājuma numura cipariem jāatrodas vienā burta "E" pusē un jābūt vērstiem vienā virzienā. Papildu simbolam(-iem) jāatrodas tieši pretējā apstiprinājuma numura pusē. Apstiprinājuma numurā jāizvairās lietot romiešu ciparus, lai novērstu to sajaukšanu ar citiem simboliem.

3. PIELIKUMS

TĀDAS IEKĀRTAS PARAUGS, KAS IZMANTOJAMA, LAI TESTĒTU IZTURĪBU PRET PUTEKĻIEM

(izmēri milimetros)

4. PIELIKUMS

KOROZIJAS TESTS

1. TESTA IEKĀRTA

- 1.1. Testa iekārta sastāv no miglas kameras, sāls šķīduma tvertnes, atbilstīgi kondicionēta saspiesta gaisa padeves iekārtas, viena vai vairākiem izsmidzinošiem uzgaļiem, paraugu statīviem, kameras apsildes ierīces un vajadzīgajām vadības ierīcēm. Iekārtas izmērs un uzbūves īpatnības var atšķirties ar nosacījumu, ka tiek nodrošināti testam vajadzīgie apstākļi.
- 1.2. Svarīgi nodrošināt, lai šķīduma pilieni, kas uzkrājas pie kameras griestiem vai tās vāka, nekristu uz testa paraugiem.
- 1.3. Šķīduma pilieni, kas nokrīt no testa paraugiem, nenonāk atpakaļ tvertnē un netiek atkal izsmidzināti.
- 1.4. Iekārtu neveido no materiāliem, kuri ietekmē miglas iedarbību uz koroziju.

2. TESTA PARAUGU ATRAŠANĀS VIETA MIGLAS KAMERĀ

- 2.1. Paraugus, izņemot spriegotājus, atbalsta vai iekar 15° līdz 30° slīpumā pret vertikāli un, vēlams, paralēli galvenajam virzienam, kādā horizontālā miglas plūsma šķērso kameru un kuru nosaka attiecībā pret lielāko testējamo virsmu.
- 2.2. Spriegotājus atbalsta vai iekar tā, lai siksnas uztīšanai paredzēto tītavu asis būtu perpendikulāras galvenajam virzienam, kādā horizontālā miglas plūsma šķērso kameru. Arī atvere, kas spriegotājā paredzēta siksnai, ir vērsta šajā galvenajā virzienā.
- 2.3. Paraugus novieto tā, lai migla varētu brīvi nosēties uz tiem visiem.
- 2.4. Paraugus novieto tā, lai nepieļautu sāls šķīduma noplūšanu no viena parauga uz citu.

3. SĀLS ŠĶĪDUMS

- 3.1. Sāls šķīdumu sagatavo, 5 ± 1 nātrija hlorīda masas daļas izšķīdinot 95 daļās destilēta ūdens. Sāls ir nātrija hlorīds, kurā praktiski nav niķeļa un vara piemaisījumu un kurš sausā stāvoklī satur ne vairāk kā 0,1 % nātrija jodīda un ne vairāk kā 0,3 % kopējo piemaisījumu.
- 3.2. Šķīdums ir tāds, lai pēc izsmidzināšanas 35 °C temperatūrā savāktā šķīduma pH būtu no 6,5 līdz 7,2.

4. SASPIESTAIS GAISS

- 4.1. Gaiiss, ko saspiestu piegādā sāls šķīduma izsmidzināšanas uzgalim vai uzgaļiem, nesatur eļļu un netīrumus, un šā gaisa spiediens ir no 70 kN/m² līdz 170 kN/m².

5. APSTĀKĻI MIGLAS KAMERĀ

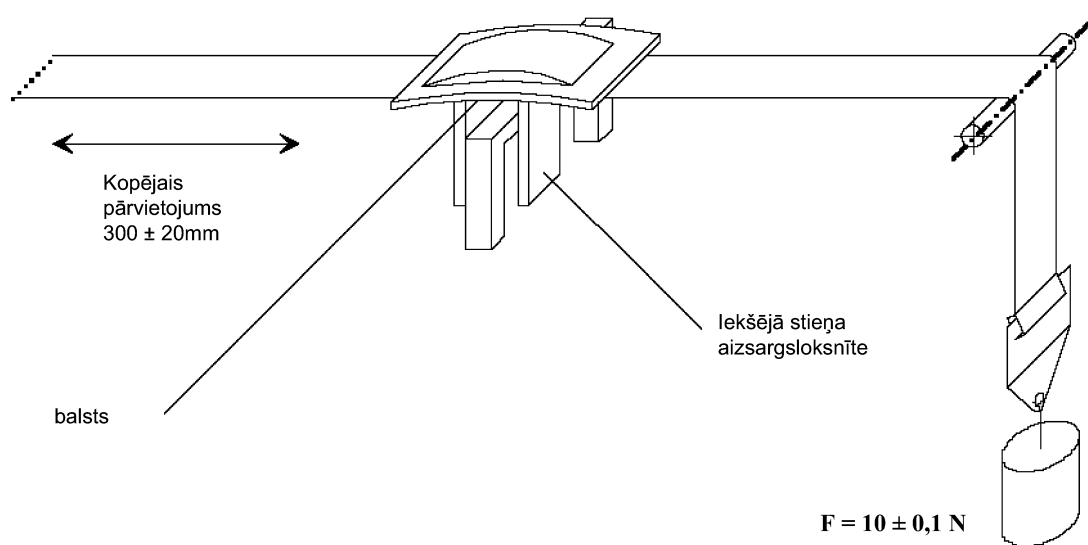
- 5.1. Miglas kameras iedarbības zonā uztur 35 ± 5 °C temperatūru. Lai šķīduma pilieniem no testa paraugiem vai no kāda cita avota neļautu uzkrāties, iedarbības zonā novieto vismaz divus tīrus miglas savācējus. Savācējus novieto blakus testa paraugiem: vienu pēc iespējas tuvu, bet otru — pēc iespējas tālu no uzgaļiem. Mīgla ir tāda, lai uz katriem 80 cm² horizontālā savākšanas laukuma katrā savācējā nonāktu vidēji 1,0 līdz 2,0 ml šķīduma stundā, mērot vidēji vismaz 16 stundu ilgā laikposmā.
- 5.2. Uzgali vai uzgaļus tēmē vai novērš tā, lai strūkļa testa paraugus neskartu tiešā trāpījumā.

5. PIELIKUMS

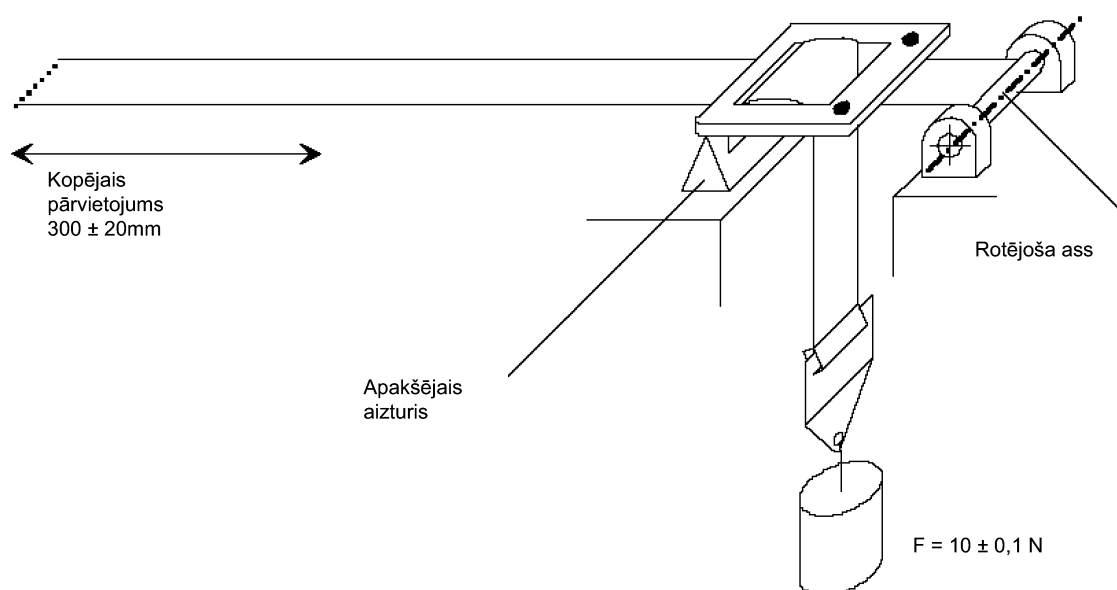
ABRAZĪVĀ NODILUMA UN MIKROSLĪDĒŠANAS TESTS

Paraugs a

1. attēls: pirmā veida procedūra

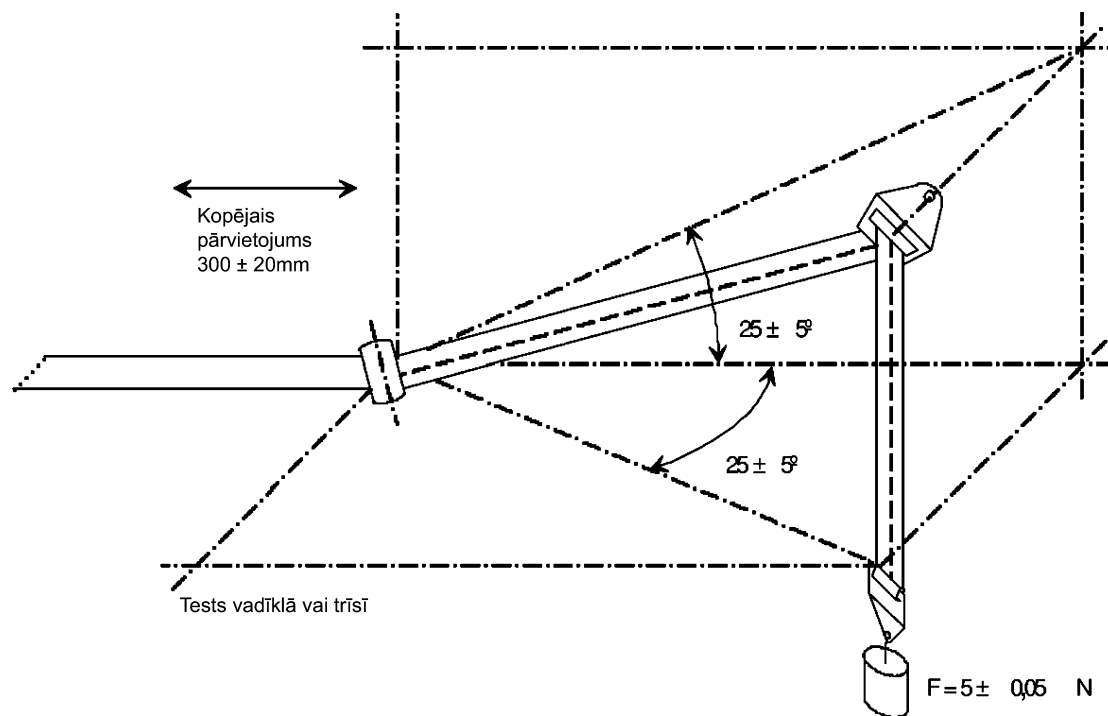
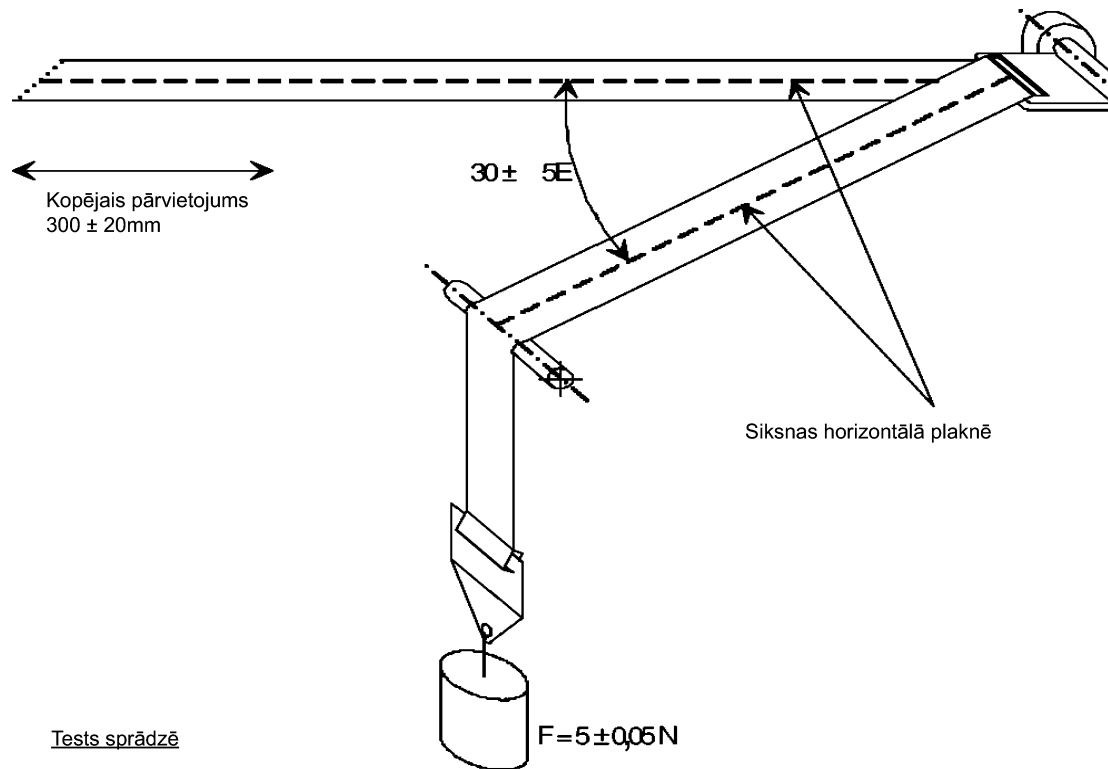

Paraugs b

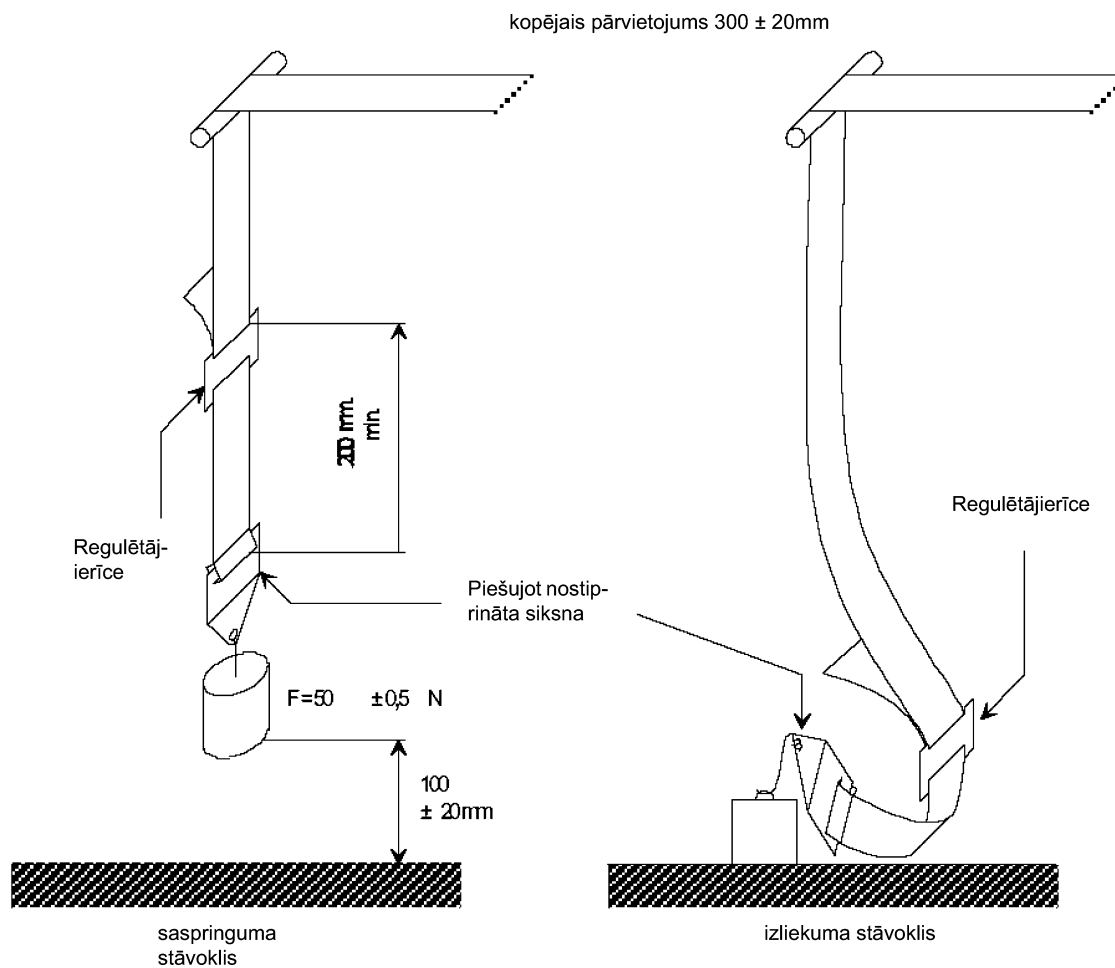

Testa uzstādījumu paraugi atbilst regulētājierīces veidam.

2. attēls: otrā veida procedūra

3. attēls: mikroslidēšanas tests

Testēšanas ierīcei pielikto 50 N slodzi virza vertikāli un tā, lai nepieļautu sloga šūpošanos un siksna savērpšanos.

Fiksētājierīci nostiprina pie 50 N sloga tā, kā tas ir transportlīdzeklī.

6. PIELIKUMS

RATIŅU APRAKSTS

1. RATIŅI
 - 1.1. Drošības jostu testos uz ratiņiem atrodas tikai sēdekļi, un ratiņu masa ir 400 ± 20 kg. Ierobežotājsistēmu testos uz ratiņiem atrodas transportlīdzekļa strukturālā daļa, un ratiņu masa ir 800 kg. Tomēr vajadzības gadījumā ratiņu un transportlīdzekļa strukturālās daļas kopējo masu var vienu vai vairākas reizes palielināt par 200 kg. Kopējā masa nekādā ziņā neatšķiras no nominālvērtības par vairāk kā ± 40 kg.
2. KALIBRĒŠANAS EKRĀNS
 - 2.1. Ratiņiem ir stingri piestiprināts kalibrēšanas ekrāns, uz kura skaidri marķēta kustības ierobežojuma līnija, lai ar fotogrāfijām būtu iespējams pārliecināties par to, ka izpildīti kritēriji attiecībā uz kustību uz priekšu.
3. SĒDEKLIS
 - 3.1. Sēdekļa konstrukcija ir šāda.
 - 3.1.1. Nofiksēta cieta atzveltne, kuras izmēri norādīti šā pielikuma 1. papildinājumā. Apakšējā daļa un augšējā daļa ir izgatavotas no caurules ar 20 mm diametru.
 - 3.1.2. Ciets sēdekļi, kura izmēri norādīti šā pielikuma 1. papildinājumā. Sēdekļa aizmugurējā daļa ir izgatavota no cieta lokšņu metāla, kura augšējā malā ir caurule ar 20 mm diametru. Sēdekļa priekšējā daļa arī ir izgatavota no caurules ar 20 mm diametru.
 - 3.1.3. Lai nodrošinātu pieeju stiprinājumu pamatnēm, sēdekļa spilvena aizmugurē izveido atveres, kā norādīts šā pielikuma 1. papildinājumā.
 - 3.1.4. Sēdekļa platums ir 800 mm.
 - 3.1.5. Atzveltne un sēdekļi ir noklāti ar poliuretāna putām, kuru īpašības norādītas 1. tabulā. Spilvena izmēri norādīti šā pielikuma 1. papildinājumā.

1. tabula:

Blīvums saskaņā ar ISO 485 (kg/m^3)	43
Spiedes izturība saskaņā ar ISO 2439B (N)	
p – 25 %	125
p – 40 %	155
Spiedes izturības koeficients saskaņā ar ISO 3386 (kPa)	4
Pilnais pagarinājums lūzuma vietā saskaņā ar ISO 1798 (%)	180
Vilces izturība saskaņā ar ISO 1798 (kPa)	100
Saspiešanas paliekošā deformācija saskaņā ar ISO 1856 (%)	3

- 3.1.6. Poliuretāna putas ir noklātas ar audumu aizsardzībai pret saules stariem, audums ir izgatavots no poliakrilāta šķiedras un tā īpašības norādītas 2. tabulā.

2. tabula:

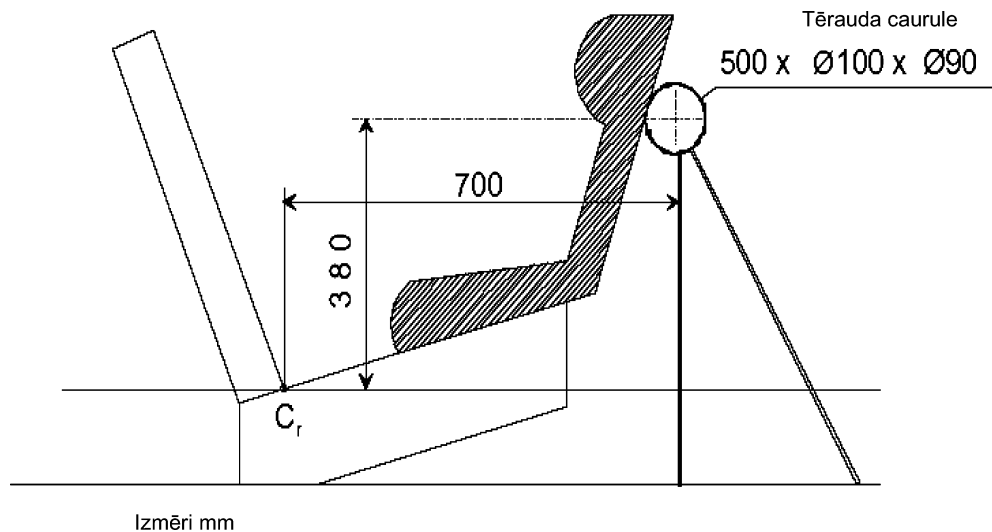
Īpatnējā masa (g/m ²)	290
Vilces izturība saskaņā ar DIN 53587 testa paraugam, kura platums ir 50 mm: garenvirzienā (kg):	120
platuma virzienā (kg):	80

- 3.1.7. Sēdekļa un atzveltnes pārklāšana ⁽¹⁾
- 3.1.7.1. Sēdekļa putu spilvenu izgatavo no kvadrātiskas formas putu bloka (800 × 575 × 135 mm) tā (skatīt šā pielikuma 1. papildinājuma 1. attēlu), lai tā forma līdzinātos alumīnija pamatplāksnes, kas aprakstīta šā pielikuma 1. papildinājuma 2. attēlā, formai.
- 3.1.7.2. Pamatplāksnē ieurbj sešus caurumus nolūkā to nostiprināt pie ratiņiem ar skrūvēm. Caurumus urbj gar plāksnes garāko malu, pa trim katrā pusē, un to atrašanās vieta ir atkarīga no ratiņu konstrukcijas. Caurumos ieliek sešas skrūves. Ir ieteicams ar piemērotu adhezīvu vielu skrūves pie plāksnes pielīmēt. Pēc tam skrūves nostiprina ar uzgriežņiem.
- 3.1.7.3. Pārklāja materiālu (1 250 × 1 200 mm, skatīt šā pielikuma 1. papildinājuma 3. attēlu) pa vidu nogriež tā, lai pēc pārklāšanas materiāla malas savstarpēji nepārklātos. Starp pārklāja materiāla malām jābūt apmēram 100 mm lielai atstarpei. Tādēļ materiāls jāgriež apmēram 1 200 mm attālumā.
- 3.1.7.4. Uz pārklāja materiāla pāri visam platumam novelk divas līnijas. Līnijas velk 375 mm attālumā no pārklāja materiāla viduslīnijas. (Skatīt šā pielikuma 1. papildinājuma 3. attēlu)
- 3.1.7.5. Sēdekļa putu spilvenu novieto uz pārklāja materiāla ar augšu uz leju tā, ka alumīnija pamatplāksne atrodas virspusē.
- 3.1.7.6. Pārklāja materiālu nostiepj abās pusēs, līdz uz tā novilktais līnijas ir vienā līmenī ar alumīnija pamatplāksnes malām. Vietā, kur atrodas katra skrūve, pārklāja materiālā izdara nelielus iegriezumus un pārvelk to pāri skrūvēm.
- 3.1.7.7. Vietā, kur pamatplāksnē un putās ir rievas, pārklāja materiālu iegriež.
- 3.1.7.8. Pārklāju pielīmē alumīnijai plāksnei ar elastīgu līmi. Pirms līmēšanas noņem uzgriežņus.
- 3.1.7.9. Malās esošos atlokus saloka uz plāksnes un arī pielīmē.
- 3.1.7.10. Rievās esošos atlokus ieloka iekšā un piestiprina ar spēcīgu līmlenti.
- 3.1.7.11. Elastīgajai līmei jāžūst vismaz 12 stundas.
- 3.1.7.12. Atzveltnes spilvenu pārklāj tieši tāpat kā sēdekli, izņemot to, ka pārklāja materiāla (1 250 × 850 mm) līnijas novelk 320 mm attālumā no materiāla viduslīnijas.
- 3.1.8. Līnija Cr sakrīt ar līniju, kurā krustojas sēdekļa virsējā plakne un atzveltnes priekšējā plakne.
- 3.2. Uz aizmuguri vērstu ierīču testēšana
- 3.2.1. Uz ratiņiem uzstāda īpašu rāmi, kas atbalsta bērnu ierobežotājsistēmu, kā parādīts 1. attēlā.

⁽¹⁾ Sīkāku informāciju par šajā procesā lietotajiem materiāliem var iegūt no TNO (Riteņu transportlīdzekļu pētniecības institūts), Schoemakerstraat 97, 2628 VK Delft, Nīderlande.

3.2.2. Ratiņiem stingri piestiprina tērauda cauruli tā, lai $5\,000 \pm 50$ N liela slodze, kas pielikta caurules centrā horizontālā virzienā, neradītu kustību, kas pārsniedz 2 mm.

3.2.3. Caurules izmēri ir: $500 \times 100 \times 90$ mm.

1. attēls: Ietaise uz aizmuguri vērstas ierīces testēšanai

4. APTURĒŠANAS IERĪCE

4.1. Šī ierīce sastāv no diviem vienādiem amortizatoriem, kas uzstādīti paralēli viens otram.

4.2. Vajadzības gadījumā vienu vai vairākas reizes pievieno papildu amortizatoru, ja nominālmasa attiecīgi vienu vai vairākas reizes palielināta par 200 kg. Amortizatoru veido:

4.2.1. ārējais korpuss no tērauda caurules;

4.2.2. poliuretāna caurule, kas absorbē enerģiju;

4.2.3. amortizētājā iegremdēta pulēta tērauda poga olīvas formā un

4.2.4. stienis un trieciena plate.

4.3. Šīs enerģijas absorbcijas ierīces daļu izmēri norādīti shēmā šā pielikuma 2. papildinājumā.

4.4. Absorbējošās vielas īpašības ir norādītas šā pielikuma 3. un 4. tabulā.

4.5. Pirms lietošanas šo noteikumu 7. pielikumā paredzētajos kalibrēšanas testos apturēšanas ierīces komplektu vismaz 12 stundas tur vidē, kuras temperatūra ir 15 līdz 25 °C. Apturēšanas ierīces darbība katrā testā izpilda 7. pielikuma 1. un 2. papildinājumā noteiktās prasības. Pirms bērnu ierobežotājsistēmas dinamikas testa apturēšanas ierīces komplektu vismaz 12 stundas tur vidē, kuras temperatūra ir tāda pati kā kalibrēšanas testā ar precizitāti ± 2 °C. Var izmantot arī citas ierīces, ar ko var iegūt līdzvērtīgus rezultātus.

3. tabula

ABSORBĒJOŠĀS VIELAS "A" ĪPAŠĪBAS

(Ja nav norādīts citādi, nosaka ar ASTM metodi D 735)

Nostiprinājuma cietība A:	95 ± 2, ja temperatūra ir 20 ± 5 °C	
Vilces izturība:	R _o 350 kg/cm ²	
Minimālais pilnais pagarinājums:	A _o 400 %	
Modulis,	ja pilnais pagarinājums ir 100 %:	110 kg/cm ²
	ja pilnais pagarinājums ir 300 %:	240 kg/cm ²
Trauslums zemā temperatūrā (ASTM metode D 736):	5 stundas – 55 °C temperatūrā	
Saspiešanas paliekošā deformācija (B metode):	22 stundas 70 °C temperatūrā 45 %	
Blīvums 25 °C temperatūrā:	1,05 līdz 1,10	
Novecošana gaisa iedarbībā (ASTM metode D 573):	pēc izturēšanas 70 stundas 100 °C temperatūrā: — nostiprinājuma cietība: maksimālā variācija ± 3, — vilces izturība: samazinājums < 10 % no R _o , — pilnais pagarinājums: samazinājums < 10 % no A _o , — masa: samazinājums < 1 %	
Iegremdēšana eļļā (ASTM metode Nr. 1 Eļļā):	pēc izturēšanas 70 stundas 100 °C temperatūrā: — nostiprinājuma cietība: maksimālā variācija ± 4, — vilces izturība: samazinājums < 15 % no R _o , — pilnais pagarinājums: samazinājums < 10 % no A _o , — apjoms: palielinājums < 5 %	
Iegremdēšana eļļā (ASTM metode Nr. 3 Eļļā):	pēc izturēšanas 70 stundas 100 °C temperatūrā: — vilces izturība: samazinājums < 15 % no R _o , — pilnais pagarinājums: samazinājums < 15 % no A _o , — apjoms: palielinājums < 20 %	
Iegremdēšana destilētā ūdenī:	vilces izturība: samazinājums < 35 % no R _o ,	
pēc izturēšanas vienu nedēļu 70 °C temperatūrā:	pilnais pagarinājums: palielinājums < 20 % no A _o	

4. tabula

ABSORBĒJOŠĀS VIELAS "B" ĪPAŠĪBAS

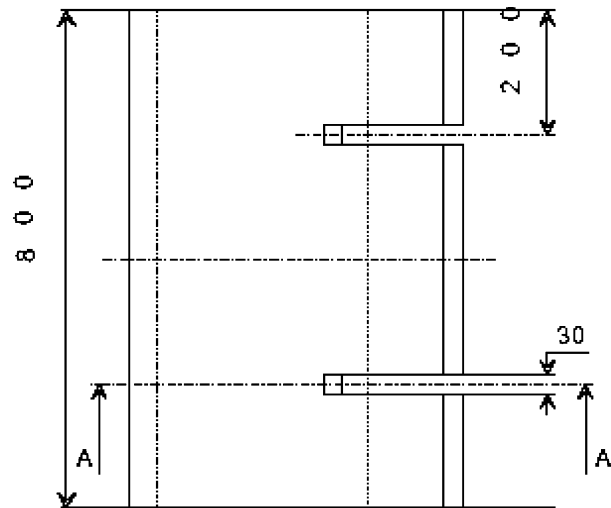
(Ja nav norādīts citādi, nosaka ar ASTM metodi 2000 (1980))

Nostiprinājuma cietība A:	88 ± 2, ja temperatūra ir 20 ± 5 °C	
Vilces izturība:	R _o 300 kg/cm ²	
Minimālais pilnais pagarinājums:	A _o 400 %	
Modulis,	ja pilnais pagarinājums ir 100 %:	70 kg/cm ²
	ja pilnais pagarinājums ir 300 %:	130 kg/cm ²
Trauslums zemā temperatūrā (ASTM metode D 736):	5 stundas – 55 °C temperatūrā	
Saspiešanas paliekošā deformācija (B metode):	22 stundas 70 °C temperatūrā 45 %	
Blīvums 25 °C temperatūrā:	1,08 līdz 1,12	

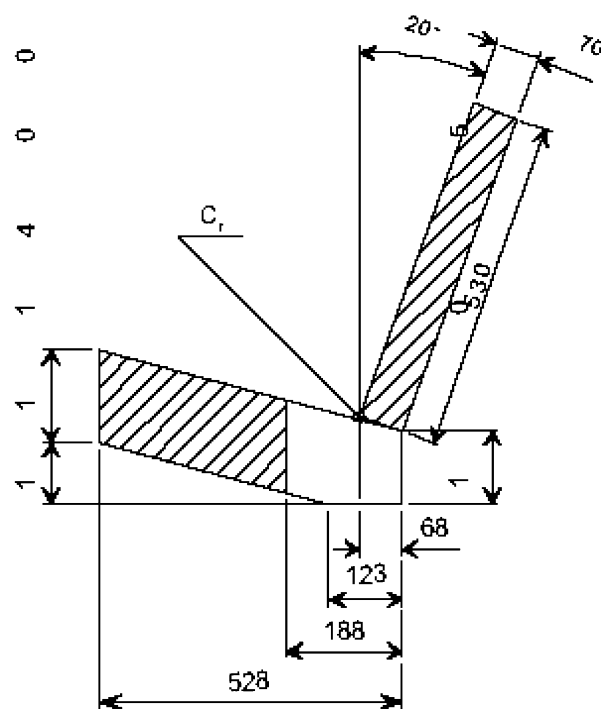
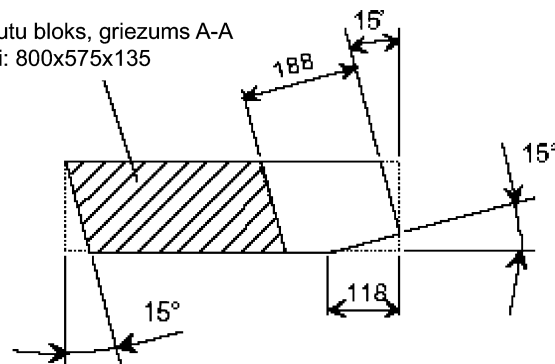
Novecošana gaisa iedarbībā (ASTM metode D 573 (1981)):	<p>pēc izturēšanas 70 stundas 100 °C temperatūrā:</p> <ul style="list-style-type: none"> — nostiprinājuma cietība: maksimālā variācija ± 3, — vilces izturība: samazinājums < 10 % no R_o, — pilnais pagarinājums: samazinājums < 10 % no A_o, — masa: samazinājums < 1 %
Iegremdēšana eļļā (ASTM metode D 471 (1979) Eļļa Nr. 1):	<p>pēc izturēšanas 70 stundas 100 °C temperatūrā:</p> <ul style="list-style-type: none"> — nostiprinājuma cietība: maksimālā variācija ± 4, — vilces izturība: samazinājums < 15 % no R_o, — pilnais pagarinājums: samazinājums < 10 % no A_o, — apjoms: palielinājums < 5 %
Iegremdēšana eļļā (ASTM metode D 471 (1979) Eļļa Nr. 3):	<p>pēc izturēšanas 70 stundas 100 °C temperatūrā:</p> <ul style="list-style-type: none"> — vilces izturība: samazinājums < 15 % no R_o, — pilnais pagarinājums: samazinājums < 15 % no A_o, — apjoms: palielinājums < 20 %
Iegremdēšana destilētā ūdenī:	vilces izturība: samazinājums < 35 % no R_o ,
pēc izturēšanas vienu nedēļu 70 °C temperatūrā:	pilnais pagarinājums: palielinājums < 20 % no A_o

6. PIELIKUMS

1. papildinājums

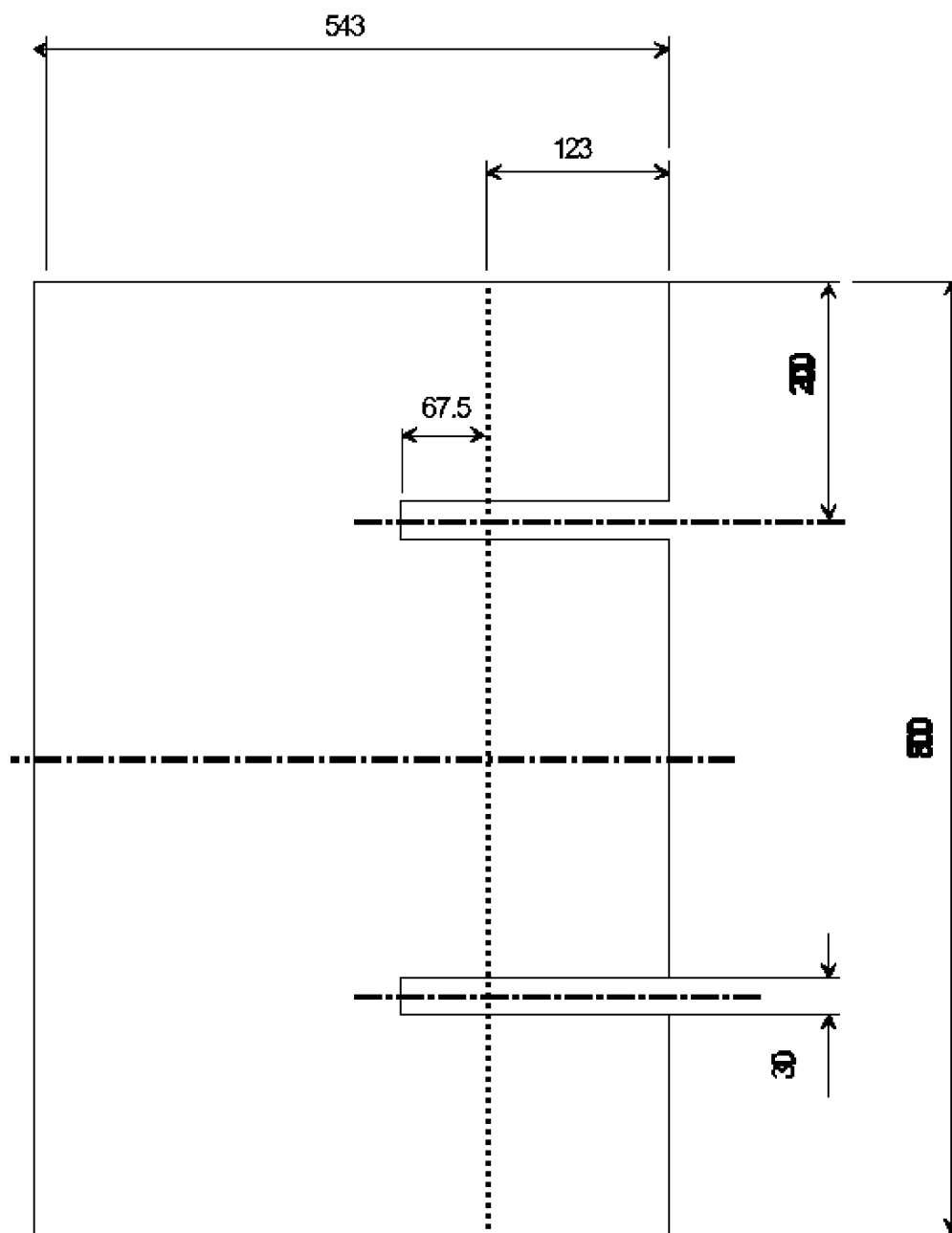

Kvadrātisks putu bloks, griezum A-A
Izmēri: 800x575x135

1. attēls: Sēdekļa un sēdekļa spilvenu izmēri

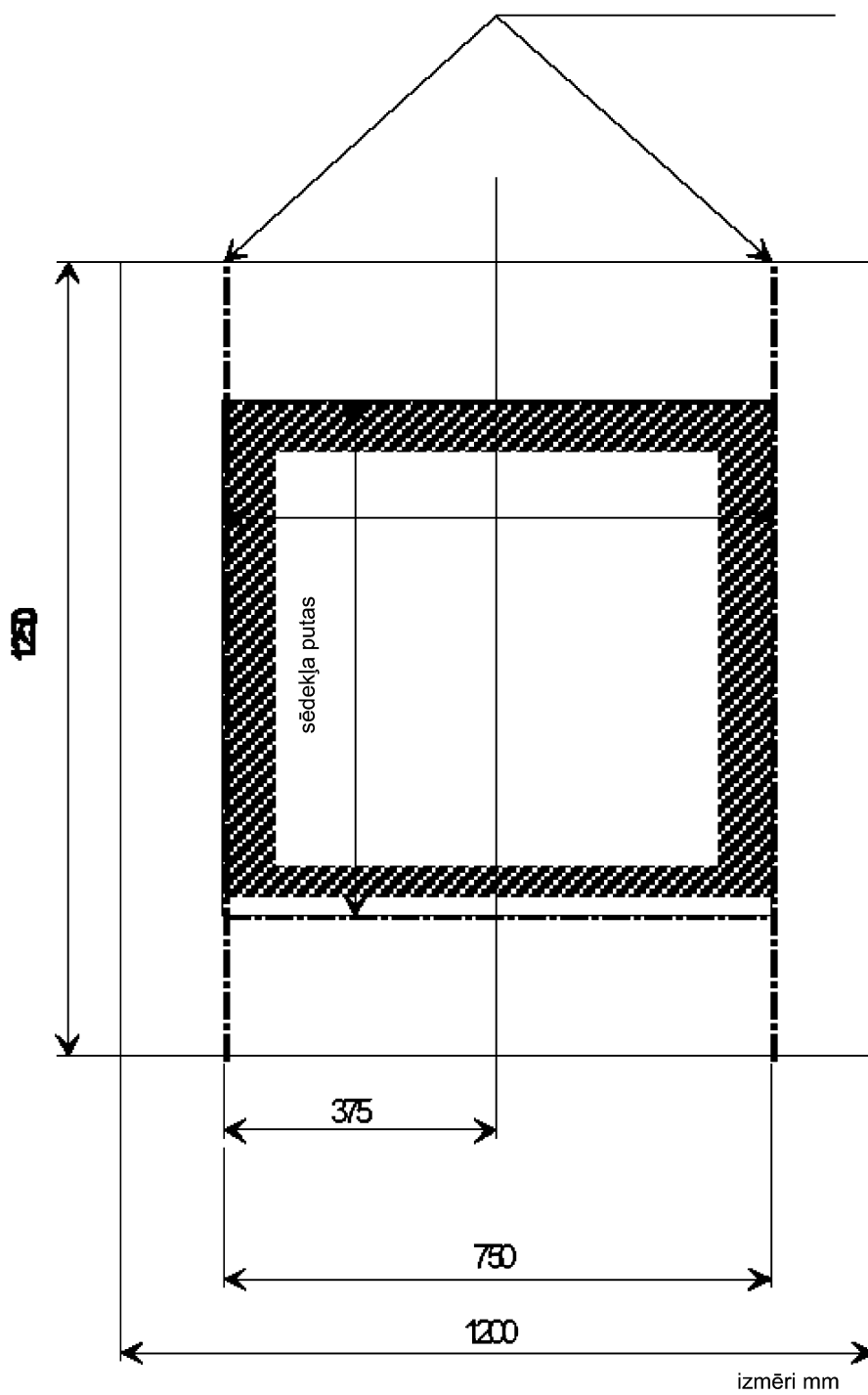
Alumīnija plāksne pirms locīšanas

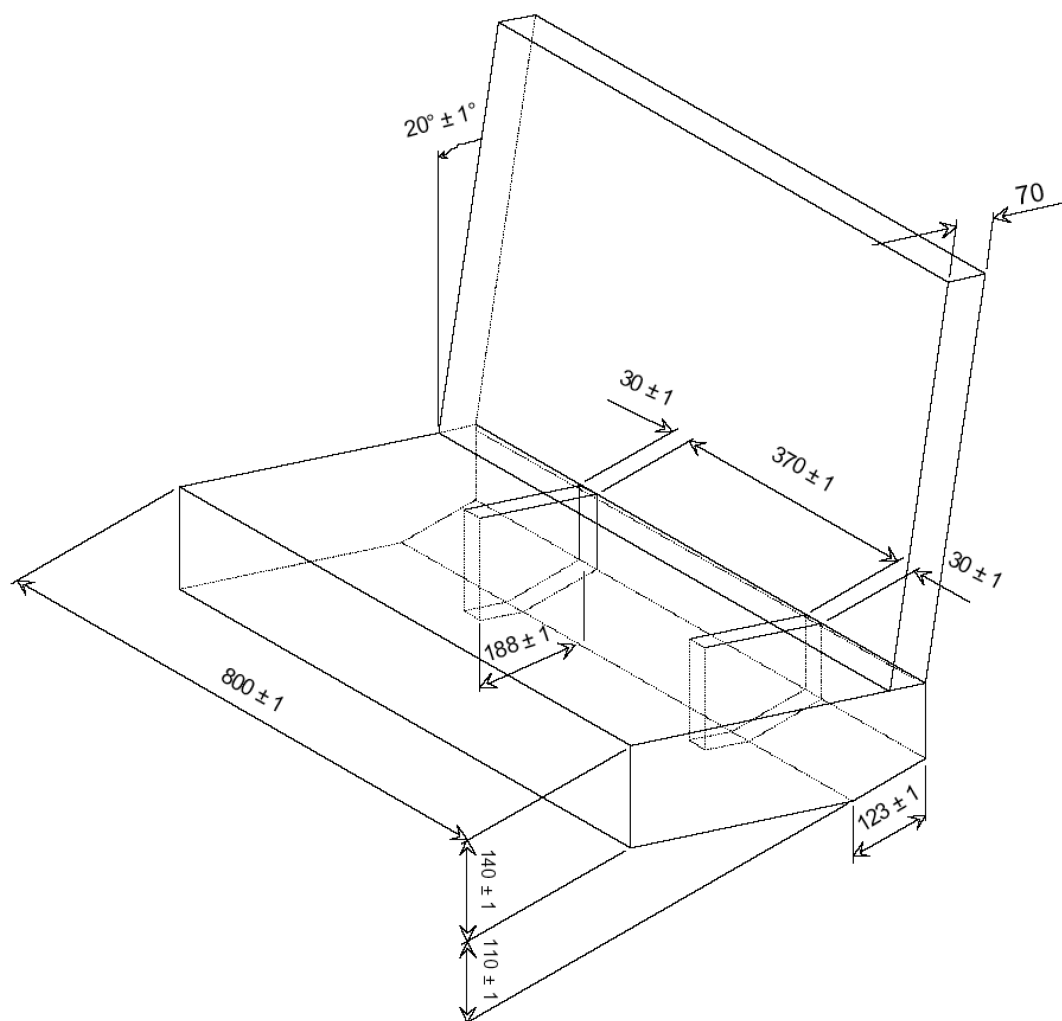
Izmēri mm.

2. attēls: Alumīnija pamatplāksnes izmēri

Uz materiāla uzzīmētās līnijas

3. attēls: Pārklāja materiāla izmēri

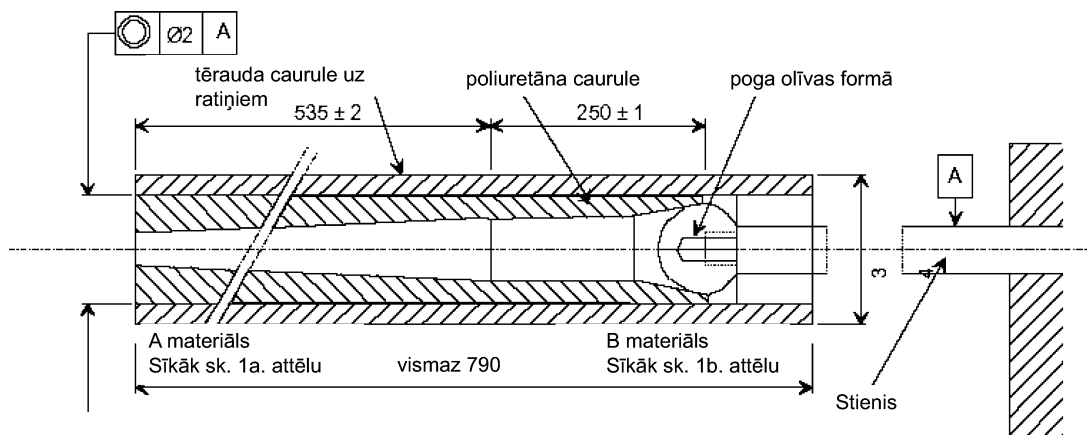

4. attēls: Sēdekļa trīsdimensiju attēls

2. papildinājums

Apturēšanas ierīce

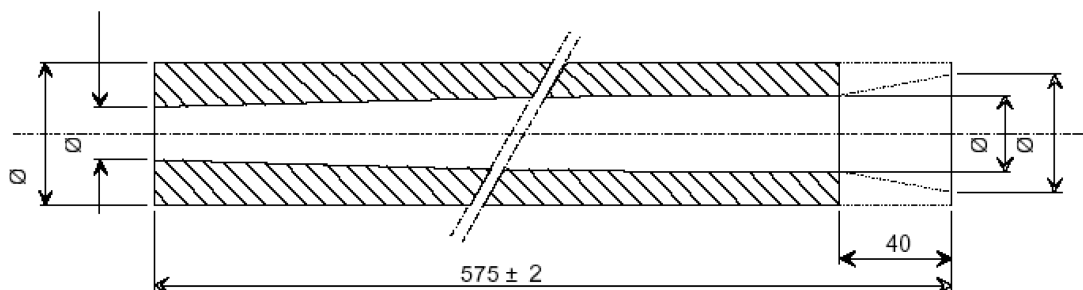
Izmēri frontālajam triecienam (mm)

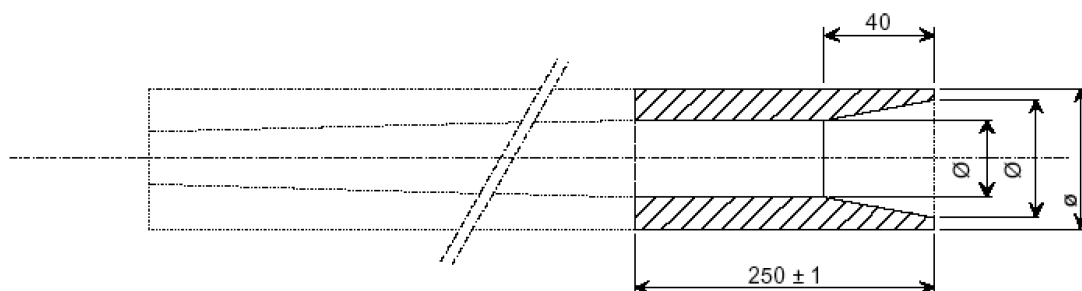
Atstarpi nosaka atbilstīgi poliuretāna caurules ārējam diametram (pietiek ar vieglu grūdienu)

$\sqrt{3.2}$ virsmas apdare

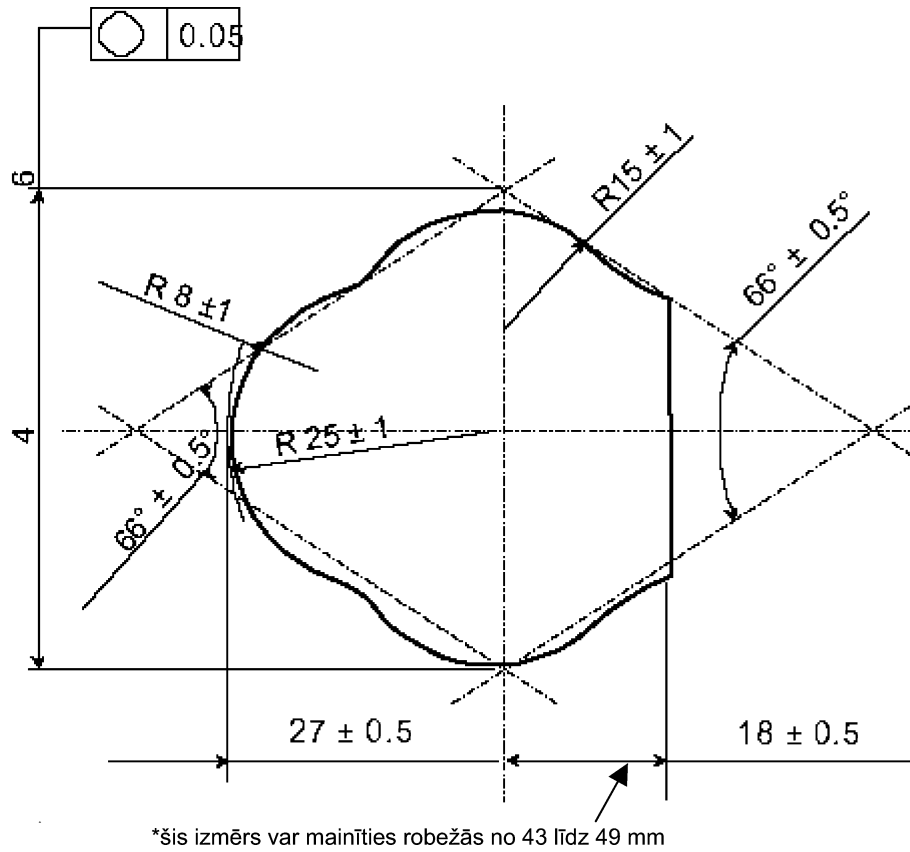
1. attēls

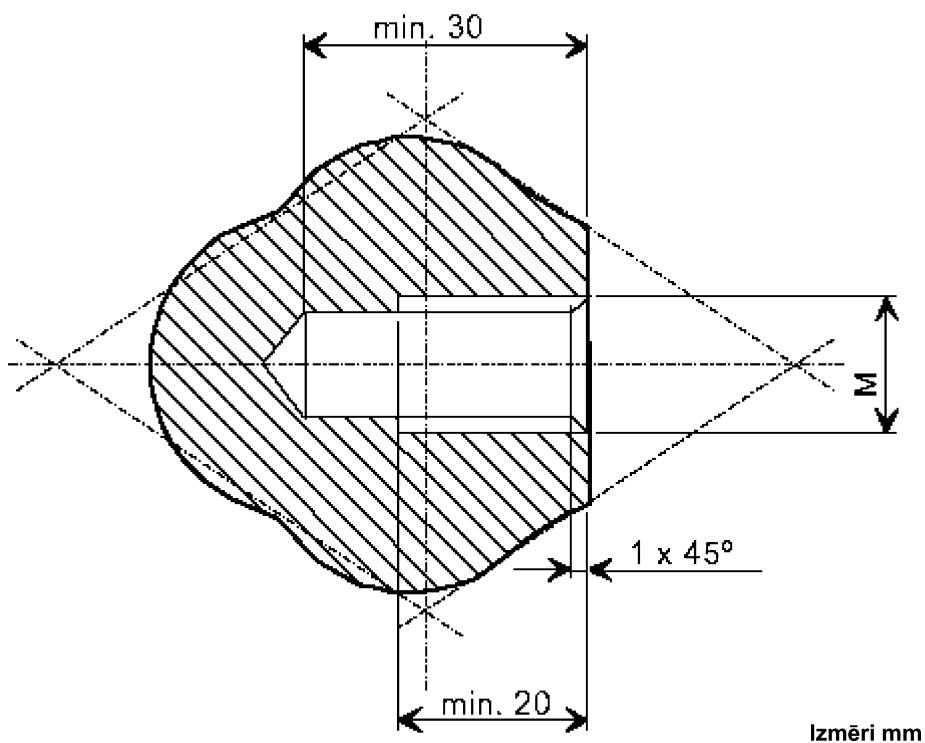
1a. attēls: A materiāls

1b. attēls: B materiāls

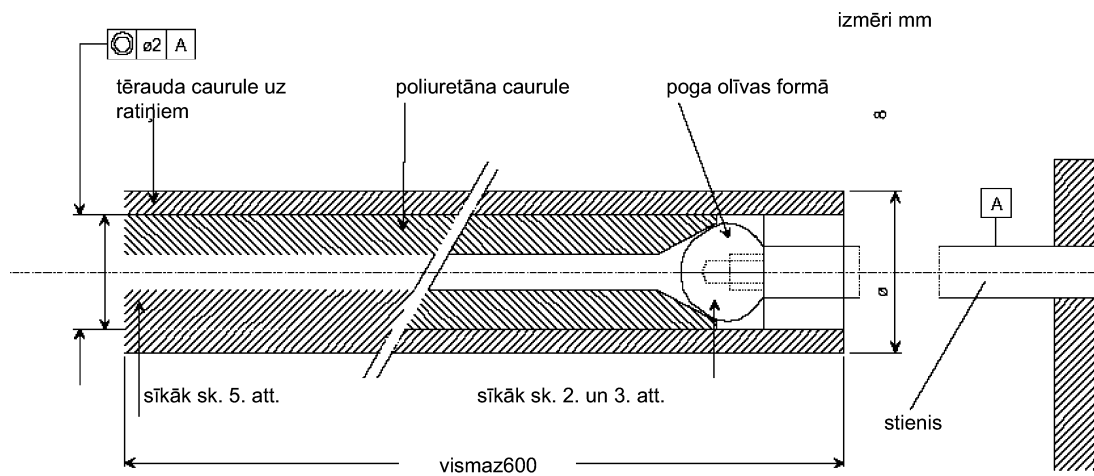
2. attēls: Apturēšanas ierīces poga olīvas formā

3. attēls: Apturēšanas ierīces poga olīvas formā

Apturēšanas ierīce (komplekts)

Aizmugures trieciens

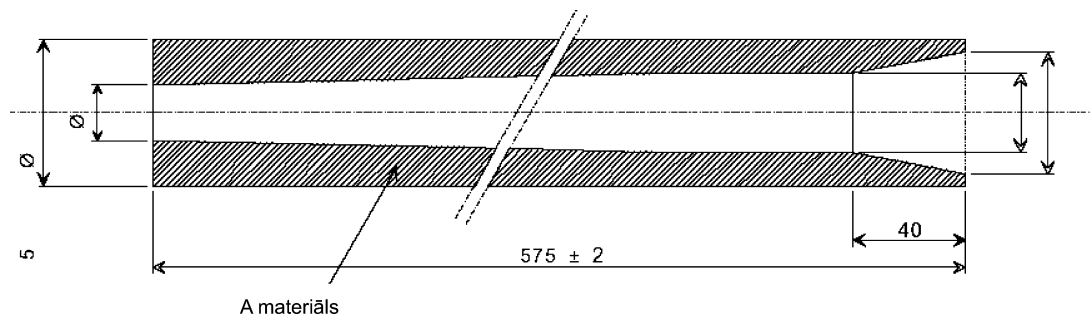

Atstarpi nosaka atbilstīgi poliuretāna caurules ārējam diametram (pietiek ar vieglu grūdienu)

4. attēls

Apturēšanas ierīces poliuretāna caurule

Aizmugures trieciens

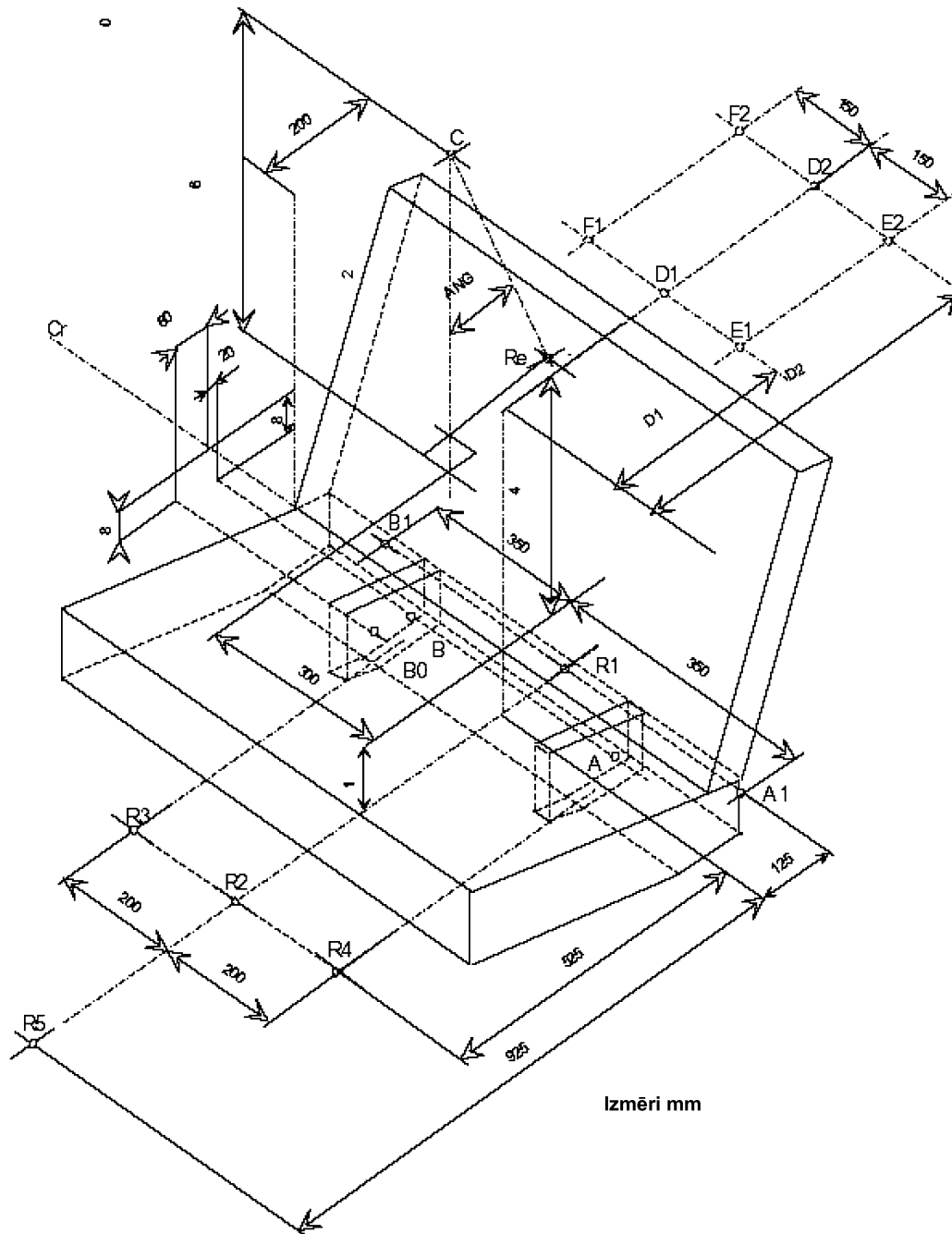

5. attēls

3. papildinājums

STIPRINĀJUMU IZKĀRTOJUMS UN LIETOŠANA UZ TESTA RATIŅIEM

1. Stiprinājumus izvieto, kā parādīts attēlā turpmāk.
2. "Universālās" un "ierobežotās" kategorijas bērnu ierobežotājsistēmām lieto šādus stiprinājuma punktus.
 - 2.1. Bērnu ierobežotājsistēmām, kas apstiprinātas lietošanai ar klēpja drošības jostām, punktus A un B.
 - 2.2. Bērnu ierobežotājsistēmām, kas apstiprinātas lietošanai ar klēpja un diagonālajām drošības jostām, punktus A, B0 un C.
3. Stiprinājumus A, B un D lieto "daļēji universālās" kategorijas bērnu ierobežotājsistēmām, kurām ir tikai viens papildu augšējais stiprinājums.
4. Stiprinājumus A, B, E un F lieto "daļēji universālās" kategorijas bērnu ierobežotājsistēmām, kurām ir divi papildu augšējie stiprinājumi.
5. Stiprinājuma punkti R1, R2, R3, R4 un R5 ir papildu stiprinājuma punkti uz aizmuguri vērstām "daļēji universālās" kategorijas bērnu ierobežotājsistēmām, kurām ir viens vai vairāki papildu stiprinājumi (skatīt 8.1.3.5.3. punktu).
6. Izņemot attiecībā uz punktu C (kas norāda statņa cilpas vietu), stiprinājumu izvietojumam atbilstīgie punkti norāda vietu, kurā jostas galus piestiprina ratiņiem vai, attiecīgi, slodzes pārveidotājam. Struktūra, uz kuras izvietoti stiprinājumi, ir cieta. Ja augšējiem stiprinājumiem garenvirzienā pieliek 980 N lielu slodzi, tad tie šajā virzienā izkustas ne vairāk kā par 0,2 mm. Ratiņi ir konstruēti tā, lai testa laikā stiprinājumus balstošajās detaļās nerastos paliekoša deformācija.
7. Kulbiņām, kas ietilpst 0. grupā, punktus A1 un/vai B1 var lietot kā alternatīvu viens otram, kā norādījis ierobežotājsistēmu ražotājs. A1 un B1 ir izvietoti uz šķērsvirziena līnijas caur R1, 350 mm attālumā no R1.
8. Testējot "universālās" un "ierobežotās" kategorijas bērnu ierobežotājsistēmas, testa sēdeklim uzstāda standarta drošības jostu ar spriegotāju, kā norādīts 13. pielikumā.

Izmēri, kas attiecas uz Cr,
ir ar pielaidi ± 2 mm

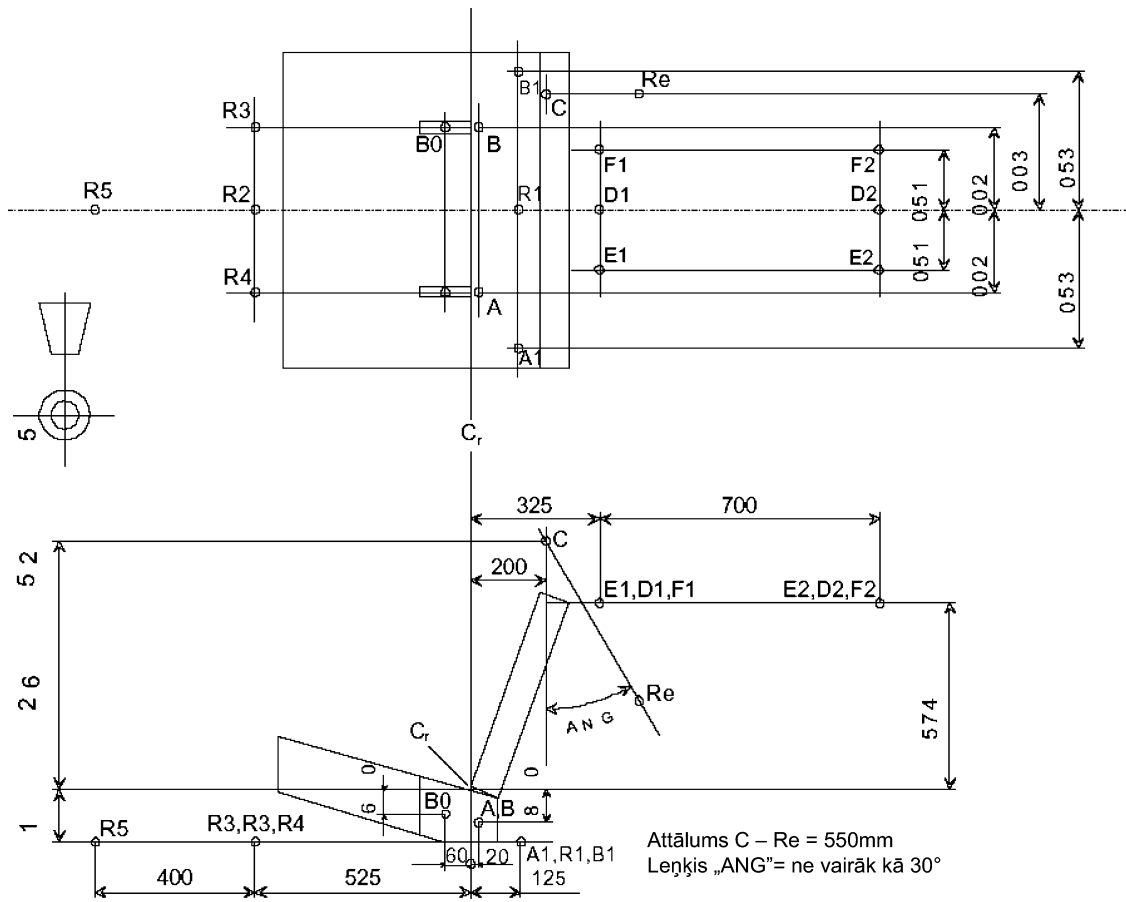
Attālums C - Re = 550mm

Leņķis „ANG” = ne vairāk kā 30°

Attālums D1 un D2 ir:

D1 = 325mm transportlīdzekļiem ar mantu
plauktu (F1 D1 E1)

D1 = 1025 mm transportlīdzekļiem ar
nolaizamiem aizmugurējiem sēdekļiem
(furgona tips) (F2 D2 E2)

2. attēls

7. PIELIKUMS

RATIŅU ĀTRUMA SAMAZINĀJUMA LĪKNE KĀ LAIKA FUNKCIJA

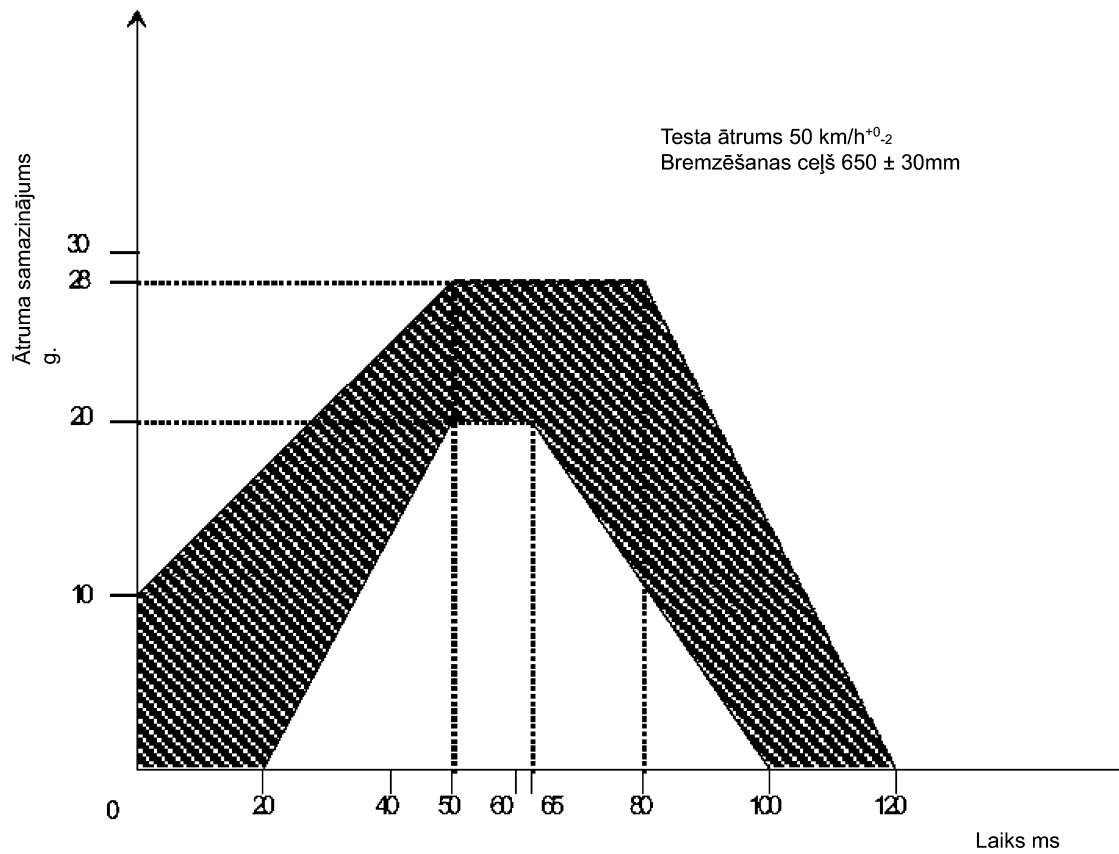
1. To ratiņu ātruma samazinājuma līknei, kurus sver atbilstīgi to inerciālajai masai, lai kopā iegūtu 455 ± 20 kg bērnu ierobežotājsistēmu testiem, kurus izdara saskaņā ar šo noteikumu 8.1.3.1. punktu, un 910 ± 40 kg bērnu ierobežotājsistēmu testiem, kurus izdara saskaņā ar šo noteikumu 8.1.3.2. punktu, kur ratiņu un transportlīdzekļa strukturālās daļas nominālmasa ir 800 kg, frontāla trieciena gadījumā jāiekļaujas šā pielikuma 1. papildinājuma attēlā redzamajā iesvītrotajā laukumā, un aizmugures trieciena gadījumā jāiekļaujas šā pielikuma 2. papildinājuma attēlā redzamajā iesvītrotajā laukumā.
2. Vajadzības gadījumā ratiņu un tiem pievienotās transportlīdzekļa strukturālās daļas nominālmasu var vienu vai vairākas reizes palielināt par 200 kg, un šādā gadījumā ikreiz papildus pievieno arī 28 kg inerciālās masas. Ratiņu, transportlīdzekļa strukturālās daļas un inerciālās masas kopējā masa nekādā gadījumā neatšķiras no kalibrēšanas testos noteiktās nominālvērtības par vairāk nekā ± 40 kg. Apturēšanas ierīces kalibrēšanas laikā bremzēšanas ceļš ir 650 ± 30 mm frontāla trieciena gadījumā un 275 ± 20 mm aizmugures trieciena gadījumā.
3. Kalibrēšanas un mērīšanas procedūras atbilst tām, kas noteiktas starptautiskajā standartā ISO 6487 (1980), mērīšanas aprīkojums atbilst specifikācijām, kādas noteiktas datu kanālam ar kanāla frekvences klasi (CFC) 60.

1. papildinājums

Ratiņu ātruma samazinājuma līknes kā laika funkcija

(apturēšanas ierīces kalibrēšanas līkne)

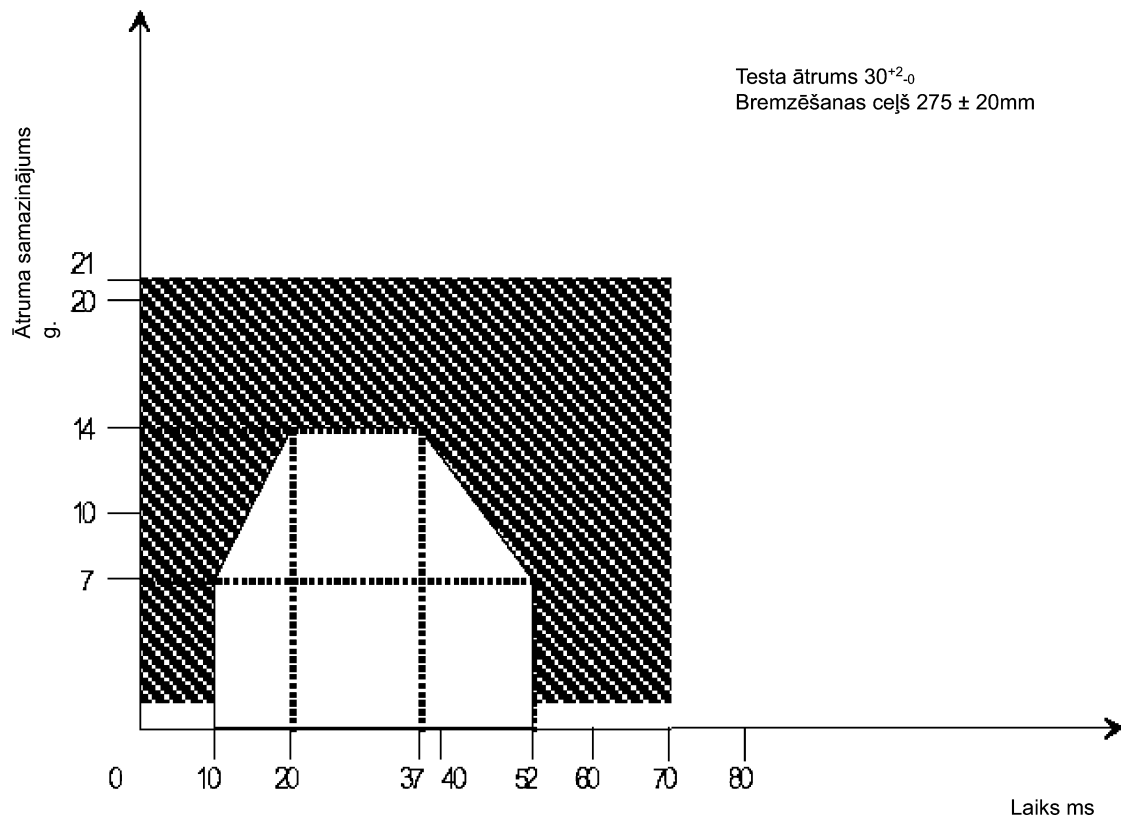
Frontālais trieciens

2. papildinājums

Ratiņu ātruma samazinājuma līknes kā laika funkcija
(apturēšanas ierīces kalibrēšanas līkne)

Aizmugures trieciens

8. PIELIKUMS

MANEKENU APRAKSTS

1. VISPĀRĪGI NOTEIKUMI
 - 1.1. Šajos noteikumos paredzētie manekeni ir aprakstīti šā pielikuma 1. līdz 3. papildinājumā un tehniskajos rasējumos, ko sastādījis TNO (Riteņu transportlīdzekļu pētniecības institūts), *Schoemakerstraat 97, 2628 VK Delft, Nīderlande*.
 - 1.2. Var lietot alternatīvus manekenus ar nosacījumu, ka
 - 1.2.1. kompetentajai iestādei pierāda to līdzvērtību un
 - 1.2.2. ka to lietošana ir reģistrēta testa ziņojumā un paziņojumā atbilstīgi šo noteikumu 1. pielikumam.
-

1. papildinājums

9 MĒNEŠUS, 3, 6 UN 10 GADUS VECA BĒRNA MANEKENU APRAKSTS

1. VISPĀRĪGI NOTEIKUMI
 - 1.1. Turpmāk aprakstīto manekenu izmēri un masa pamatojas attiecīgi uz 9 mēnešus, 3, 6, un 10 gadus vecu bērnu 50. procentiles antropometriskajiem rādītājiem.
 - 1.2. Manekeni sastāv no metāla un poliestera skeleta ar lieta poliuretāna ķermeņa daļām.
 - 1.3. Manekena komponentu shematisku attēlojumu skatīt 9. attēlā.
2. UZBŪVE
 - 2.1. *Galva*
 - 2.1.1. Galva ir izgatavota no poliuretāna un stiprināta ar metāla sloksnēm. Galvas iekšpusē smaguma centrā uz poliamīda bloka ir iespējams uzstādīt mērīšanas aparatūru.
 - 2.2. *Skriemeļi*
 - 2.2.1. Kakla skriemeļi
 - 2.2.1.1. Kakls ir izgatavots no 5 poliuretāna gredzeniem, kuru vidū ir elementi no poliamīda. Atlanta ass bloks ir izgatavots no poliamīda.
 - 2.2.2. Jostas skriemeļi
 - 2.2.2.1. Pieci jostas skriemeļi ir izgatavoti no poliamīda.
 - 2.3. *Krūškurvis*
 - 2.3.1. Krūškurvja skelets sastāv no cauruļveida tērauda rāmja, uz kura uzmontētas rokas locītavas. Mugurkauls sastāv no tērauda kabeļa ar četrām vītņotām spailēm.
 - 2.3.2. Skelets ir pārklāts ar poliuretānu. Mērīšanas aparatūru var ievietot krūškurvja dobumā.
 - 2.4. *Locekļi*
 - 2.4.1. Rokas un kājas arī ir izgatavotas no poliuretāna, pastiprinātas ar metāla elementiem kā kvadrātveida caurulēm, sloksnēm un plāksnēm. Ceļi un elkoņi ir aprīkoti ar regulējamām locītavām ar eņģēm. Augšdelma un apakšstilba locītavas ir regulējamas locītavas ar lodīti un iedobi.
 - 2.5. *Iegurnis*
 - 2.5.1. Iegurnis ir izgatavots no poliestera, kas pastiprināts ar stiklu, un arī ir pārklāts ar poliuretānu.

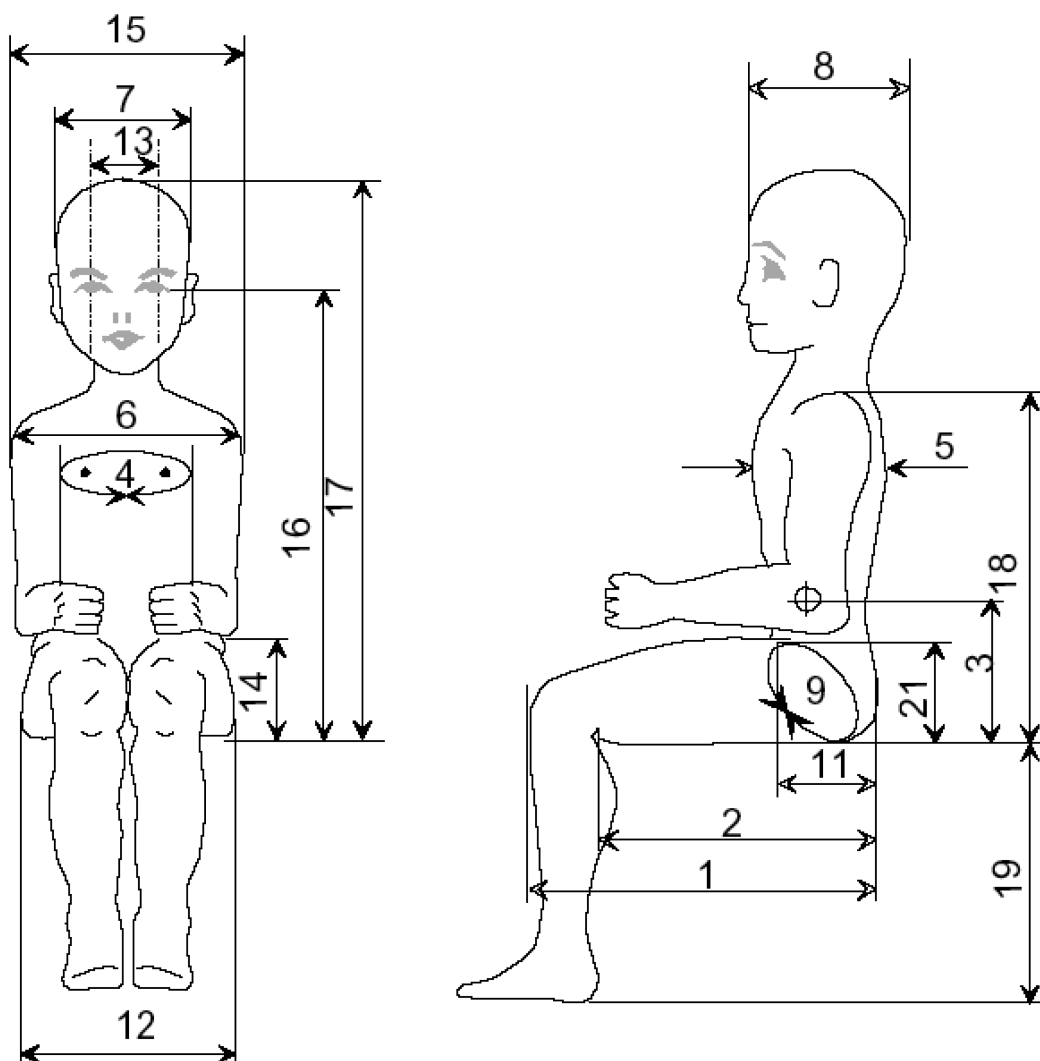
- 2.5.2. Iegurņa augšdaļas formu, kas ir svarīga, lai noteiktu jutīgumu pret vēdera noslogojumu, veido pēc iespējas līdzīgu bērna iegurņa formai.
- 2.5.3. Gūžas locītavas atrodas tieši zem iegurņa.
- 2.6. *Manekena montāža*
- 2.6.1. Kakls-krūškurvis-iegurnis
- 2.6.1.1. Jostas skriemeļus un iegurni uzver uz tērauda kabeļa, un to spriegojumu noregulē ar uzgriezni. Tāpat uzmontē un noregulē kakla skriemeļus. Tā kā tērauda kabelis nedrīkst brīvi kustēties krūškurvī, nedrīkst būt iespējams noregulēt jostas skriemeļu spriegumu no kakla puses un otrādi.
- 2.6.2. Galva-kakls
- 2.6.2.1. Galvu var uzmontēt un noregulēt ar skrūvi un uzgriezni caur atlanta ass bloku.
- 2.6.3. Rumpis-locekļi
- 2.6.3.1. Rokas un kājas var uzmontēt un noregulēt pie rumpja ar lodītes un iedobes locītavām.
- 2.6.3.2. Roku locītavām lodītes pievieno rumpim; attiecībā uz kāju locītavām tās pievieno kājām.
3. GALVENIE PARAMETRI
- 3.1. *Masa*

1. tabula

Sastāvdaļa	Masa kg atkarībā no vecuma grupas							
	9 mēneši		3 gadi		6 gadi		10 gadi	
Galva +	2,20	± 0,10	2,70	± 0,10	3,45	± 0,10	3,60	± 0,10
Rumpis	3,40	± 0,10	5,80	± 0,15	8,45	± 0,20	12,30	± 0,30
Augšējais	0,70	± 0,05	1,10	± 0,05	1,85	± 0,10	2,00	± 0,10
Apakšējais	0,45	± 0,05	0,70	± 0,05	1,15	± 0,05	1,60	± 0,10
Augšējais	1,40	± 0,05	3,00	± 0,10	4,10	± 0,15	7,50	± 0,15
Apakšējais	0,85	± 0,05	1,70	± 0,10	3,00	± 0,10	5,00	± 0,15
Kopā	9,00	± 0,20	15,00	± 0,30	22,00	± 0,50	32,00	± 0,70

- 3.2. *Galvenie izmēri*
- 3.2.1. Galvenie izmēri, pamatojoties uz šā pielikuma 1. attēlu, doti 2. tabulā

1. papildinājums

1. attēls

2. tabula

Nr.	Izmēri	Izmēri mm pa vecuma grupām			
		9 mēneši	3 gadi	6 gadi	10 gadi
1	Sēžamvietas aizmugure līdz ceļa priekšpusei	195	334	378	456
2	Sēžamvietas aizmugure līdz pacelei, sēdus	145	262	312	376
3	Smaguma centrs līdz sēdeklim	180	190	190	200
4	Krūškurvja apkārtmērs	440	510	580	660
5	Krūškurvja dziļums	102	125	135	142
6	Attālums starp plecu plāksnēm	170	215	250	295
7	Galvas platums	125	137	141	141
8	Galvas garums	166	174	175	181
9	Gūžu apkārtmērs, sēdus	510	590	668	780
10	Gūžu apkārtmērs, stāvus (nav parādīts)	470	550	628	740

Nr.	Izmēri	Izmēri mm pa vecuma grupām			
		9 mēneši	3 gadi	6 gadi	10 gadi
11	Gūžu dziļums, sēdus	125	147	168	180
12	Gūžu platums, sēdus	166	206	229	255
13	Kakla platums	60	71	79	89
14	Sēdekļis līdz elkonim	135	153	155	186
15	Plecu platums	216	249	295	345
16	Acu augstums sēdus	350	460	536	625
17	Augstums, sēdus	450	560	636	725
18	Plecu augstums, sēdus	280	335	403	483
19	Pēdas pamatne līdz pacelei, sēdus	125	205	283	355
20	Augums (nav parādīts)	708	980	1 166	1 376
21	Augšstilbu augstums, sēdus	70	85	95	106

4. LOCĪTAVU REGULĒŠANA

4.1. Vispārīgi norādījumi

4.1.1. Lai, manekenus lietojot, iegūtu reproducējamus rezultātus, ir būtiski noteikt un kontrolēt berzi visās locītavās, spriegojumu kaklā un jostas kabelos, kā arī vēdera ieliktņa stingrību.

4.2. Kakla kabeļa regulēšana

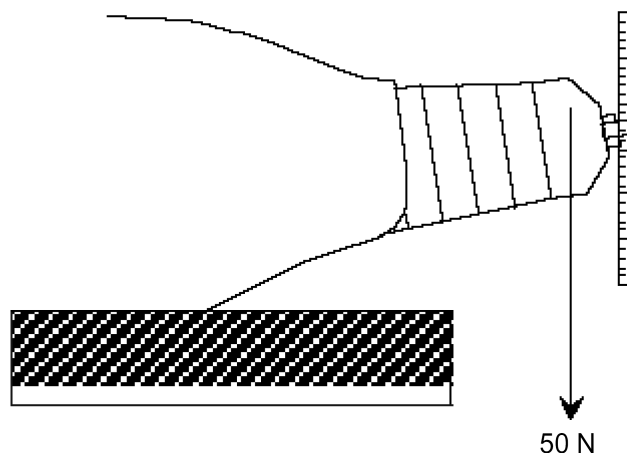
4.2.1. Novieto rumpi horizontāli guļus uz muguras.

4.2.2. Uzmanīt pilnu kakla komplektu bez galvas.

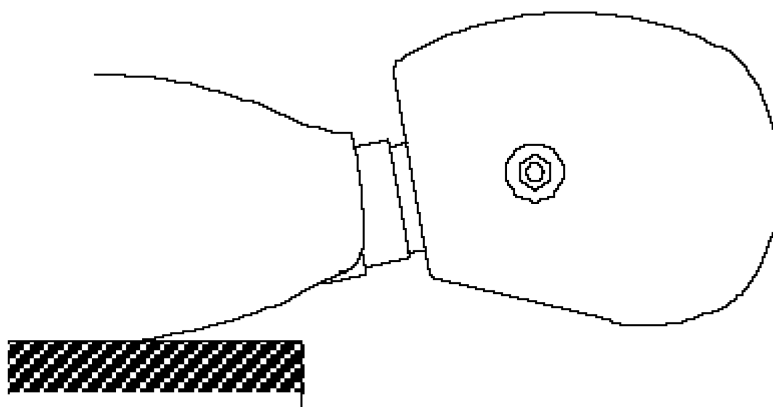
4.2.3. Savelk spriegošanas uzgriezni atlanta ass blokā.

4.2.4. Atlanta ass blokam cauri izver piemērotu stieni vai skrūvi.

4.2.5. Atlaiž vaļīgāk spriegošanas skrūvi, līdz atlanta ass bloks nolaižas uz leju par 10 ± 1 mm, kad stienim vai skrūvei, kas izvērtā cauri atlanta ass blokam, virzienā uz leju pieliek 50 N slodzi (skatīt 2. attēlu).

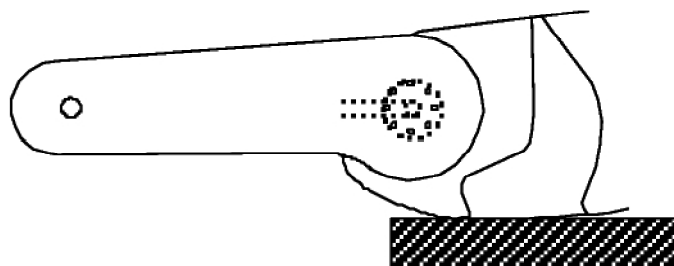

- 4.3. *Atlanta ass locītava*
- 4.3.1. Novieto rumpi horizontāli guļus uz muguras.
- 4.3.2. Uzmanā pilnu kakla un galvas komplektu.
- 4.3.3. Savelk skrūvi un regulēšanas uzgriezni cauri galvai un atlanta ass blokam, galvai atrodies horizontālā stāvoklī.
- 4.3.4. Atlaiž vaļīgāk regulēšanas skrūvi, līdz galva sāk kustēties (skatīt 3. attēlu).

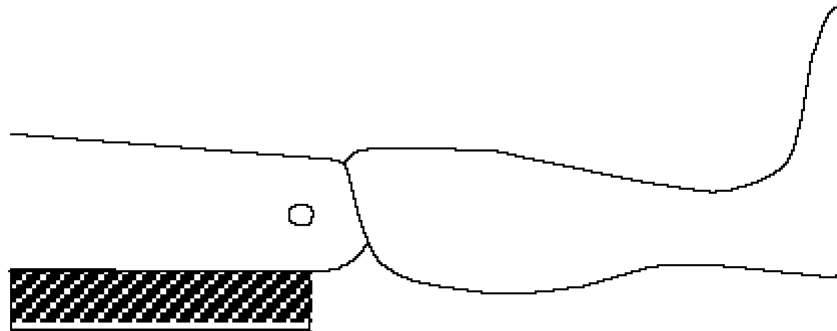
3. attēls

- 4.4. *Gūžas locītava*
- 4.4.1. Novieto iegurni horizontāli ar priekšpusi uz leju.
- 4.4.2. Uzmanā augšstilbu bez apakšstilba.
- 4.4.3. Savelk regulēšanas uzgriezni, augšstilbam atrodies horizontālā stāvoklī.
- 4.4.4. Atlaiž vaļīgāk regulēšanas skrūvi, līdz augšstilbs sāk kustēties.
- 4.4.5. Gūžas locītava sākotnējā periodā bieži jāpārbauda sakarā ar "izmēģināšanas" radītām problēmām (skatīt 4. attēlu).

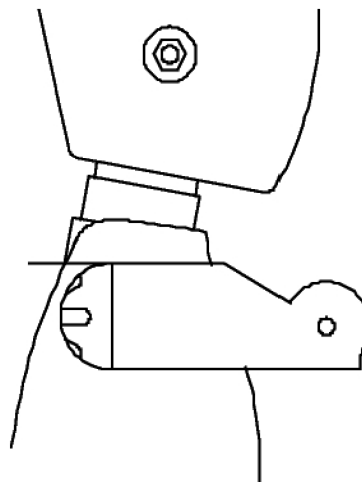
4. attēls

- 4.5. *Ceļa locītava*
- 4.5.1. Novieto augšstilbu horizontālā stāvoklī.
- 4.5.2. Uzmontē apakšstilbu.
- 4.5.3. Savelk ceļa locītavas regulēšanas uzgriezni, apakšstilbam atrodoties horizontālā stāvoklī.
- 4.5.4. Atlaiž vaļīgāk regulēšanas skrūvi, līdz apakšstilbs sāk kustēties (skatīt 5. attēlu).

5. attēls

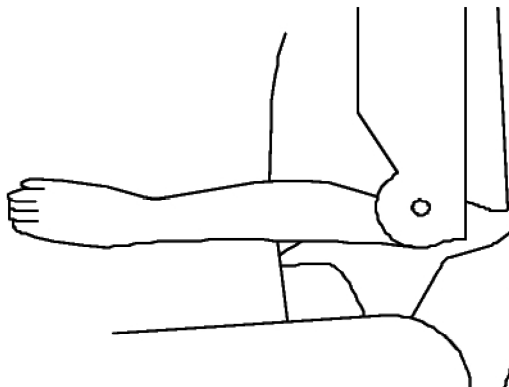
- 4.6. *Pleca locītava*
- 4.6.1. Novieto rumpi vertikāli.
- 4.6.2. Uzmontē augšdelmu bez apakšdelma.
- 4.6.3. Savelk pleca regulēšanas uzgriezni, augšdelmam atrodoties horizontālā stāvoklī.
- 4.6.4. Atlaiž vaļīgāk regulēšanas skrūvi, līdz augšdelms sāk kustēties (skatīt 6. attēlu).

6. attēls

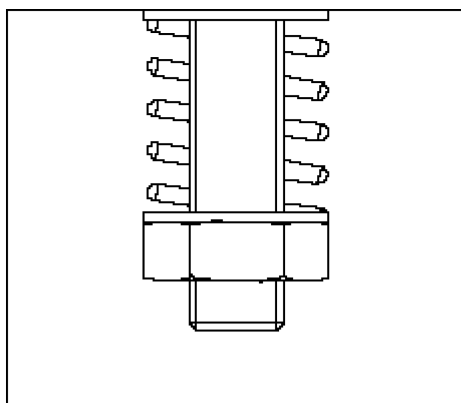
- 4.6.5. Plecu locītavas sākotnējā periodā bieži jāpārbauda sakarā ar "iemēģināšanas" radītām problēmām.

- 4.7. *Elkoņa locītava*
- 4.7.1. Novieto augšdelmu vertikālā stāvoklī.
- 4.7.2. Uzmontē apakšdelmu.
- 4.7.3. Savelk elkoņa regulēšanas uzgriezni, apakšdelmam atrodoties horizontālā stāvoklī.
- 4.7.4. Atlaiž vajīgāk regulēšanas skrūvi, līdz apakšdelms sāk kustēties (skatīt 7. attēlu).

7. attēls

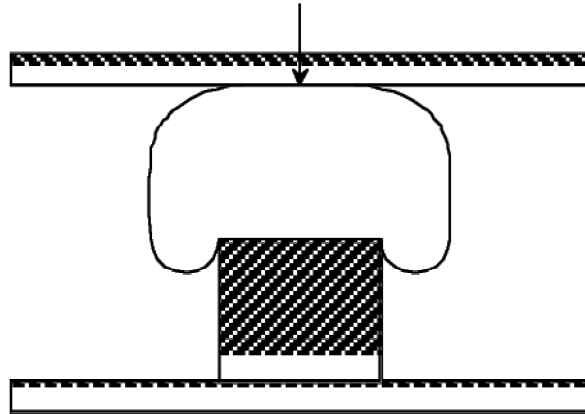
- 4.8. *Jostas kabelis*
- 4.8.1. Samontē rumpja augšdaļu, jostas skriemeļus, rumpja apakšdaļu, vēdera ieliktņi, kabeli un atsperi.
- 4.8.2. Savelk kabeļa regulēšanas uzgriezni rumpja apakšdaļā, līdz atspere saspiesta līdz $2/3$ tās garuma nenoslogotā stāvoklī (skatīt 8. attēlu).

8. attēls

- 4.9. *Vēdera ieliktņa kalibrēšana*
- 4.9.1. Vispārīgi noteikumi
- 4.9.1.1. Testu veic ar piemērotu mehānismu, kas rada spriegojumu.

- 4.9.2. Novieto vēdera ieliktni uz cieta bloka, kura garums un platums ir vienāds ar mugurkaula jostas daļas stieņa garumu un platumu. Minētā bloka biezums ir vismaz divreiz lielāks par mugurkaula jostas daļas stieņa biezumu (skatīt 9. attēlu).

9. attēls

- 4.9.3. Piemēro sākotnējo slodzi 20 N.
- 4.9.4. Piemēro pastāvīgu slodzi 50 N.
- 4.9.5. Vēdera ieliktna izliece pēc divām minūtēm ir:

9 mēnešu lellei:	$11,5 \pm 2,0$ mm
3 gadu lellei:	$11,5 \pm 2,0$ mm
6 gadu lellei:	$13,0 \pm 2,0$ mm
10 gadu lellei:	$13,0 \pm 2,0$ mm

5. APARATŪRA

5.1. Vispārīgi noteikumi

- 5.1.1. Kalibrēšanas un mērīšanas procedūras atbilst tām, kas noteiktas starptautiskajā standartā ISO 6487 (1980).

5.2. Akselerometra uzstādīšana krūškurvī

Akselerometru uzstāda aizsargātā krūškurvja dobumā.

5.3. Pazīmes par iespiešanos vēderā

- 5.3.1. Jostas skriemeļiem priekšpusē ar plānu līmlenti vertikāli piestiprina modelēšanas māla paraugu.
- 5.3.2. Modelēšanas māla ieliekšanās nav nepārprotama pazīme, ka notikusi iespiešanās.

- 5.3.3. Modelēšanas māla paraugu garums un platums ir tāds pats, kā mugurkaula jostas daļas stieņa garums un platums; paraugu biezums ir 25 ± 2 mm.
- 5.3.4. Lieto tikai to modelēšanas mālu, kas piegādāts kopā ar manekeniem.
- 5.3.5. Veicot testu, modelēšanas māla temperatūra ir 30 ± 5 °C.
-

2. papildinājums

"JAUNDZIMUŠĀ" MANEKENA APRAKSTS

Manekens kā viena vesela vienība sastāv no galvas, rumpja, rokām un kājām. Rumpis, rokas un kājas ir viens vesels Sorbotāna lējums, kas noklāts ar PVC ādu un satur mugurkaulu ar tērauda atsperi. Galva ir poliuretāna putu lējums, kas noklāts ar PVC ādu un ir pastāvīgi piestiprināts pie rumpja. Manekenam ir cieši pieguļošs izstiepiams kokvilnas/poliestera tērps.

Lelles izmēri un masas sadalījums pamatojas uz jaundzimušu bērnu 50. procentiles un ir sniegti 1. un 2. tabulā, un 1. attēlā.

1. tabula

"Jaundzimušā" manekena galvenie izmēri

Izmērs		mm
A	Sēžamvieta-galvas augšdaļa	345
B	Sēžamvieta - pēdas pamatne (ar taisnu kāju)	250
C	Galvas platums	105
D	Galvas dziļums	125
E	Plecu platums	150
F	Krūškurvja platums	105
G	Krūškurvja dziļums	100
H	Gūžu platums	105
I	C no G no galvas augšdaļas	235

2. tabula

"Jaundzimušā" manekena masas sadalījums ⁽¹⁾

Galva un kakls	0,7 kg
Rumpis	1,1 kg
Rokas	0,5 kg
Kājas	1,1 kg
Kopējā masa	3,4 kg

Zīdaiņa manekena kalibrēšana

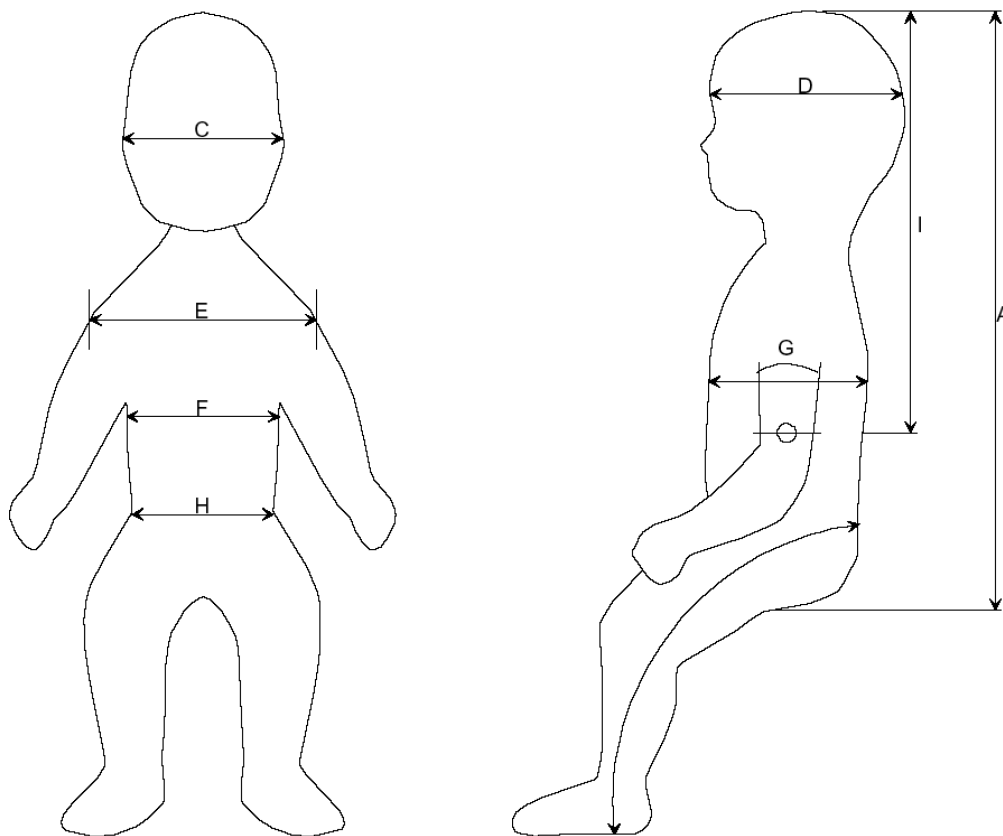
1. PLECU STINGRĪBA

- 1.1. Manekenu ar muguru novieto uz horizontālas virsmas un rumpi no vienas puses atbalsta, lai nepieļautu tā kustēšanos. (2. attēls)
- 1.2. Horizontāli pieliek 150 N slodzi virzulim ar plakanu virsmu, kura diametrs ir 40 mm, virzienā, kas ir perpendikulārs manekena vertikālajai asij. Virzuļa ass ir manekena pleca centrā un līdzās punktam A uz pleca (skatīt 2. attēlu). Virzuļa sānu novirzījums no punkta, kurā tas pirmoreiz saskaras ar roku, ir no 30 mm līdz 50 mm.
- 1.3. Minēto procedūru atkārti ar pretējo plecu, pārliekot atbalstu otrā pusē.

2. KĀJU LOCĪTAVAS STINGRĪBA

- 2.1. Manekenu ar muguru novieto uz horizontālas virsmas (3. attēls) un sasien kopā abus apakšstilbus, tā lai ceļu iekšpuse saskartos.

⁽¹⁾ PVC ādas biezumam jābūt $1 \pm 0,5$ mm
Īpatnējam svaram jābūt $0,865 \pm 0,1$

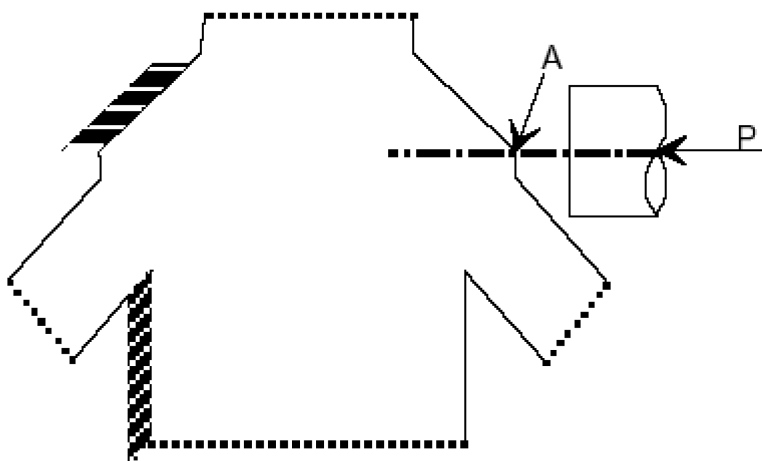

1. attēls

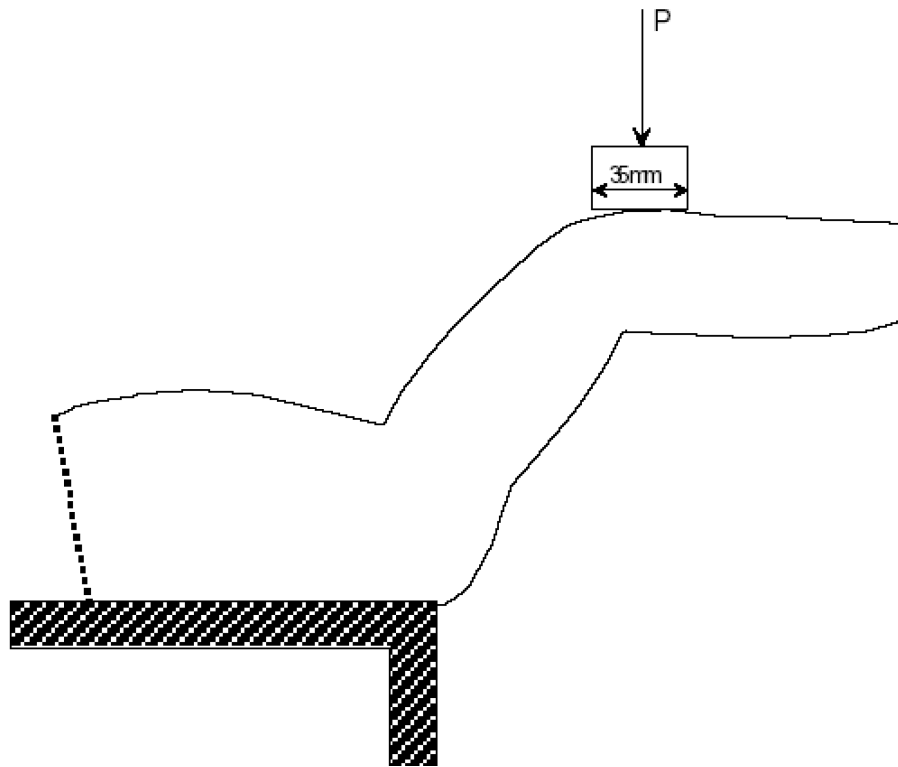
- 2.2. Ceļiem pieliek vertikālu slodzi ar 35 mm × 95 mm lielu virzuli ar plakanu virsmu, virzuļa centra līnijai atrodies virs ceļu augstākā punkta.
- 2.3. Virzulin pieliek pietiekošu spēku, lai saliektu gūžas locītavu, līdz virzuļa virsma atrodas 85 mm virs atbalsta virsmas. Šā spēka lielums ir no 30 N līdz 70 N. Raugās, lai apakšējie locekļi testa laikā nesaskartos ne ar vienu virsmu.

3. TEMPERATŪRA

Kalibrēšanu veic 15 °C līdz 30 °C temperatūrā.

2. attēls

3. attēls

3. papildinājums

18 MĒNEŠUS VECA BĒRNA MANEKENA APRAKSTS

1. VISPĀRĪGI NOTEIKUMI
 - 1.1. Manekena izmēri un masa pamatojas uz 18 mēnešus veca bērna 50. percentiles antropometriskajiem rādītājiem.
2. UZBŪVE
 - 2.1. *Galva*
 - 2.1.1. Galva sastāv no daļēji cietas plastmasas galvaskausa, kas pārklāts ar galvas ādu. Galvaskausā ir dobums, kurā (pēc izvēles) var ievietot mēraparatūru.
 - 2.2. *Kakls*
 - 2.2.1. Kakls sastāv no šādām trim daļām:
 - 2.2.2. Blīvas gumijas stienis,
 - 2.2.3. Regulējama OC locītava gumijas stieņa augšgalā, kas pieļauj rotāciju ar regulējamu berzi ap sānu asi.
 - 2.2.4. Neregulējama sfēriska locītava pie kakla pamatnes.
 - 2.3. *Rumpis*
 - 2.3.1. Rumpis sastāv no plastmasas skeleta, kas pārklāts ar miesas/ādas sistēmu. Rumpī skeleta priekšpusē ir dobums, kurā iepilda putas, lai panāktu vajadzīgo krūškurvja stingrību. Rumpja aizmugurē ir dobums, kurā var ievietot mēraparatūru.
 - 2.4. *Vēders*
 - 2.4.1. Lelles vēders ir no vienas veselas daļas sastāvošs deformējams elements, ko ievieto atverē starp krūškurvi un iegurni.
 - 2.5. *Mugurkaula jostas daļa*
 - 2.5.1. Mugurkaula jostas daļa sastāv no gumijas stieņa, kas uzmontēts starp krūškurvja skeletu un iegurni. Mugurkaula jostas daļas stingrība ir sākotnēji uzstādīta ar metāla kabeli, kas ievietots gumijas stieņa dobajā vidū.
 - 2.6. *Iegurnis*
 - 2.6.1. Iegurnis ir izgatavots no daļēji cietas plastmasas, un tā forma atbilst bērna iegurņa formai. Tas ir noklāts ar miesas un ādas sistēmu, kas imitē miesas/ādas sistēmu ap iegurni un sēžamvietu.
 - 2.7. *Gūžas locītava*
 - 2.7.1. Gūžas locītavas ir pievienotas iegurņa apakšējai daļai. Locītavā izmantots kardānpiekars, kas ļauj notikt rotācijai ap laterālo asi, kā arī ap asi taisnā leņķī pret laterālo asi. Abās asīs var regulēt berzi.
 - 2.8. *Ceļa locītava*
 - 2.8.1. Ceļa locītava ļauj ar regulējamu berzi locīt un izstiept apakšstilbu.

- 2.9. *Pleca locītava*
- 2.9.1. Pleca locītavu pievieno krūškurvja skeletam. Aizturi ar klikšķiem ļauj noregulēt roku divos sākotnējos stāvokļos.
- 2.10. *Elkoņa locītava*
- 2.10.1. Elkoņa locītava ļauj ar regulējamu berzi locīt un izstiept apakšdelmu. Aizturi ar klikšķiem ļauj noregulēt apakšdelmu divos sākotnējos stāvokļos.
- 2.11. *Manekena montāža*
- 2.11.1. Mugurkaula kabeli iemontē mugurkaula jostas daļā.
- 2.11.2. Mugurkaula jostas daļu iemontē skeletā starp iegurni un mugurkaula krūšu daļu.
- 2.11.3. Starp krūškurvi un iegurni ievieto vēdera ieliktni.
- 2.11.4. Kaklu pievieno krūškurvja augšdaļai.
- 2.11.5. Galvu pievieno kakla augšdaļai, izmantojot saduras plāksni.
- 2.11.6. Pievieno rokas un kājas.
3. GALVENIE PARAMETRI
- 3.1. *Masa*

1. tabula

18 mēnešus veca bērna manekena masas sadalījums

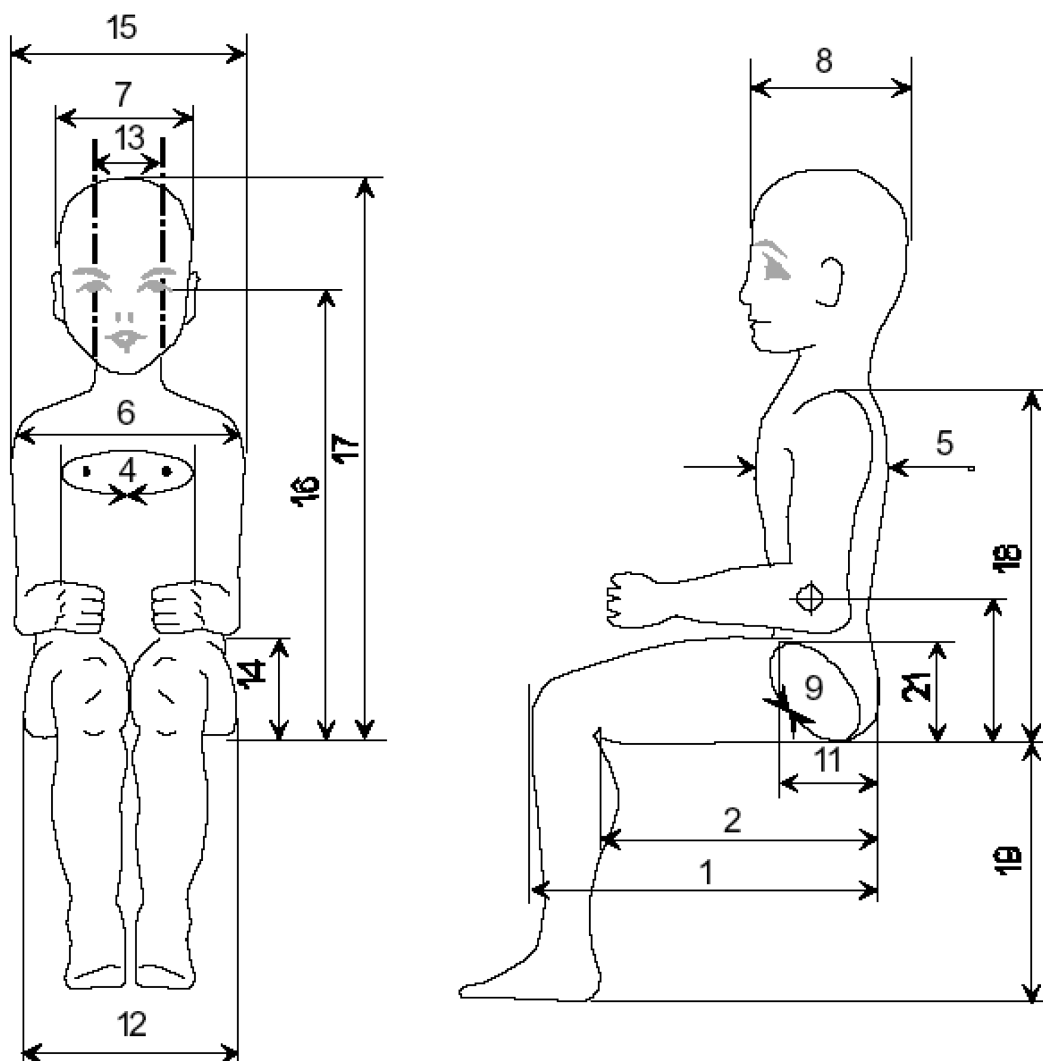
Sastāvdaļa	Masa (kg)
Galva+kakls	2,73
Rumpis	5,06
Augšdelms	0,27
Apakšdelms	0,25
Augšstilbs	0,61
Apakšstilbs	0,48
Kopējā masa	11,01

- 3.2. *Galvenie izmēri*
- 3.2.1. Galvenie izmēri, pamatojoties uz šā pielikuma 1. attēlu (sniegts turpmāk), doti 2. tabulā

2. tabula

Nr.	Izmēri	Vērtība (mm)
1	Sēžamvietas aizmugure līdz ceļa priekšpusei	239
2	Sēžamvietas aizmugure līdz pacelei, sēdus	201
3	Smaguma centrs līdz sēdeklim	193
4	Krūškurvja apkārtmērs	474
5	Krūškurvja dziļums	113

Manekena galvenie izmēri

1. attēls: 18 mēnešus veca bērna manekena galvenie izmēri

Nr.	Izmēri	Vērtība (mm)
7	Galvas platums	124
8	Galvas garums	160
9	Gūžu apkārtmērs, sēdus	510
10	Gūžu apkārtmērs, stāvus (nav parādīts)	471
11	Gūžu dziļums, sēdus	125
12	Gūžu platums, sēdus	174
14	Sēdekļis līdz elkonim	125
15	Plecu platums	224
17	Augstums, sēdus	495 (*)
18	Plecu augstums, sēdus	305
19	Pēdas pamatne līdz pacelei, sēdus	173
20	Augums (nav parādīts)	820 (*)
21	Augšstilbu augstums, sēdus	66

(*) Manekena sēžamvieta, mugura un galva atbalstās pret vertikālu virsmu.

4. LOCĪTAVU REGULĒŠANA

4.1. *Vispārīgi norādījumi*

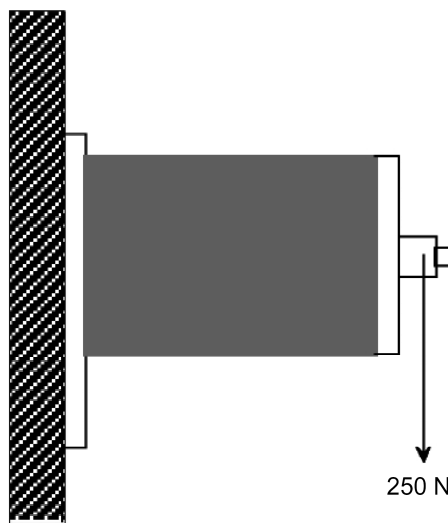
- 4.1.1. Lai, manekenus lietojot, iegūtu reproducējamus rezultātus, ir būtiski noteikt un kontrolēt berzi visās locītavās, spriegojumu mugurkaula jostas daļā, kā arī vēdera ieliktna stingrību.

Pirms šajās instrukcijās norādīto darbību veikšanas visas daļas pārbauda, vai kāda no tām nav bojāta.

4.2. *Mugurkaula jostas daļa*

- 4.2.1. Pirms ievietošanas lellē mugurkaula jostas daļu kalibrē.

- 4.2.2. Mugurkaula jostas daļas apakšējo montāžas plati piestiprina pie tādas ietaises, lai mugurkaula jostas daļas priekšpuse atrastos apakšpusē (2. attēls).

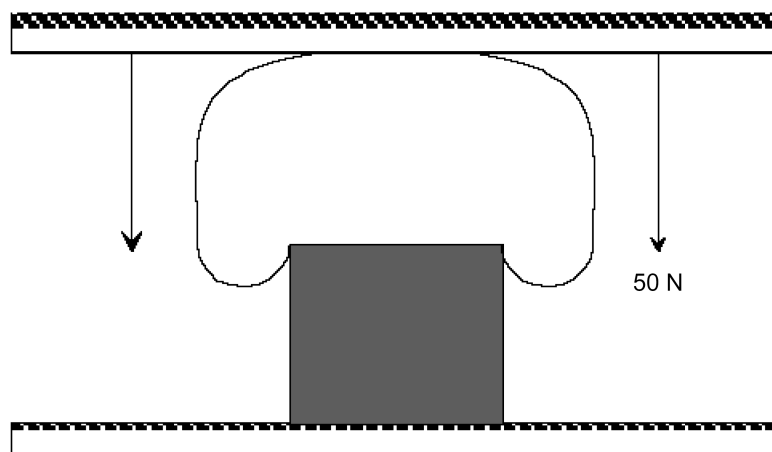

2. attēls

- 4.2.3. Augšējai montāžas platei pieliek 250 N lielu spēku, kas virzīts uz leju. Radīto pārvietojumu uz leju reģistrē 1 līdz 2 sekunžu laikā pēc tam, kad spēku sāka pielikt, un pārvietojumam jābūt no 9 līdz 12 mm.

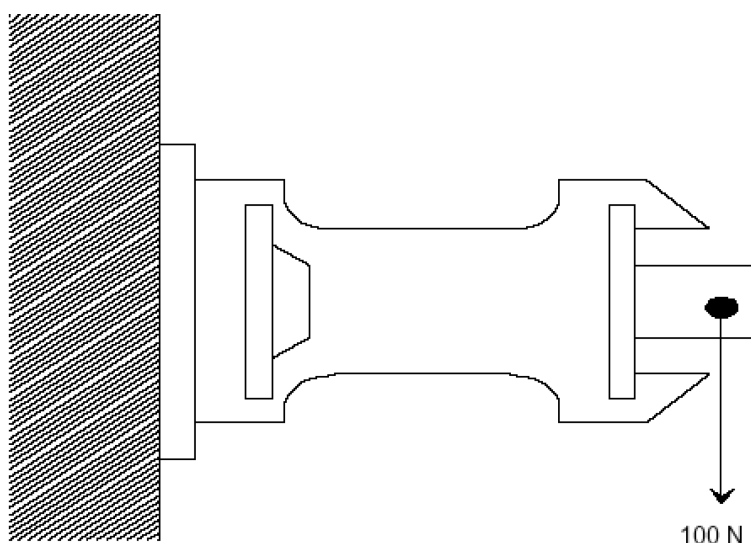
4.3. *Vēders*

- 4.3.1. Vēdera ieliktni novieto uz cieta bloka, kura garums un platums ir vienāds ar mugurkaula jostas daļas stieņa garumu un platumu. Minētā bloka biezums ir vismaz divreiz lielāks par mugurkaula jostas daļas stieņa biezumu (skatīt 3. attēlu).

3. attēls

- 4.3.2. Piemēro sākotnējo slodzi 20 N.
- 4.3.3. Piemēro pastāvīgu slodzi 50 N.
- 4.3.4. Vēdera ieliktna izliece pēc divām minūtēm ir 12 ± 2 mm.
- 4.4. *Kakla regulēšana*
- 4.4.1. Nokomplektētu kaklu, kas sastāv no gumijas stieņa, sfēriskās pamatnes locītavas un OC locītavas, piestiprina vertikālai virsmai, tā lai priekšpuse būtu uz leju (4. attēls).

4. attēls

- 4.4.2. OC locītavas asij pieliek vertikāli virzītu 100 N lielu spēku. OC locītavas pārvietojumam uz leju jābūt 22 ± 2 mm.
- 4.5. *OC locītava*
- 4.5.1. Uzmontē pilnu kakla un galvas komplektu.
- 4.5.2. Novieto rumpi horizontāli guļus uz muguras.
- 4.5.3. Savelk skrūvi un regulēšanas uzgriezni cauri galvai un OC locītavai, lietojot uzgriežņu atslēgu ar regulējamu griezes momentu, līdz galva vairs nevar kustēties sava svara ietekmē.
- 4.6. *Gūža*
- 4.6.1. Iegurnim uzmontē augšstilbu bez apakšstilba.
- 4.6.2. Augšstilbu novieto horizontāli.
- 4.6.3. Palielina berzi laterālajā asī, līdz kāja vairs nevar kustēties sava svara ietekmē.
- 4.6.4. Novieto augšstilbu horizontāli laterālās ass virzienā.

- 4.6.5. Palielina berzi kardānpiekara locītavā, līdz augšstilbs nekustas sava svara ietekmē.
- 4.7. *Celis*
- 4.7.1. Apakšstilbu uzmontē augšstilbam.
- 4.7.2. Augšstilbus un apakšstilbus novieto horizontāli, atbalstot augšstilbu.
- 4.7.3. Savelk ceļa regulēšanas uzgriezni, līdz apakšstilbs nekustas sava svara ietekmē.
- 4.8. *Pleci*
- 4.8.1. Apakšdelmu izstiepj un augšdelmu novieto augstākajā pozīcijā, kurā tas ar klikšķi nofiksējas.
- 4.8.2. Aizturi ar klikšķiem ir jālabo vai jānomaina, ja roka nenofiksējas minētajā stāvoklī.
- 4.9. *Elkonis*
- 4.9.1. Augšdelmu novieto zemākajā pozīcijā, kurā tas ar klikšķi nofiksējas, un apakšdelmu augšējā aiztures stāvoklī ar klikšķi.
- 4.9.2. Aizture ar klikšķiem elkonī ir jālabo vai jānomaina, ja apakšdelms nenofiksējas minētajā stāvoklī.
5. APARATŪRA
- 5.1. *Vispārīgi noteikumi*
- 5.1.1. Kaut arī ir ieviesti noteikumi aprīkot 18 mēnešus veca bērna manekenu ar virkni devēju, standartā tas ir aprīkots ar līdzvērtīga lieluma un svara aizvietotājiem.
- 5.1.2. Kalibrēšanas un mērīšanas procedūras atbilst tām, kas noteiktas starptautiskajā standartā ISO 6487:1980.
- 5.2. *Akselerometra uzstādīšana krūškurvī*
- 5.2.1. Akselerometru uzstāda krūškurvja dobumā. To dara no lelles aizmugures.
- 5.3. *Pazīmes par iespiešanos vēderā*
- 5.3.1. To, vai ir vai nav bijusi iespiešanās vēderā, nosaka, fotografējot lielā ātrumā.
-

9. PIELIKUMS

FRONTĀLĀ TRIECIENA TESTS PRET BARJERU

1. IETAISES, PROCEDŪRA UN MĒRINSTRUMENTI

1.1. *Testēšanas vieta*

Testa zonai jābūt pietiekami lielai, lai tajā varētu izvietot ieskriešanās ceļu, barjera un testam vajadzīgo tehnisko aprīkojumu. Celiņa pēdējam posmam, vismaz 5 m pirms barjeras, jābūt horizontālam, plakanam un gludam.

1.2. *Barjera*

Barjera sastāv no priekšpusē vismaz 3 m plata un vismaz 1,5 m augsta dzelzsbetona bloka. Barjera ir tik bieza, lai tās svars būtu vismaz 70 tonnas. Priekšpuse ir vertikāla, perpendikulāra ieskriešanās ceļam un noklāta ar 20 ± 1 mm bieziem finiera dēļiem labā stāvoklī. Barjera ir iestiprināta zemē vai novietota uz zemes ar papildu fiksētājiem, ja vajadzīgs, lai ierobežotu tās pārvietošanos. Var izmantot arī barjeru ar atšķirīgiem parametriem, ja iegūstamie rezultāti ir vismaz līdzvērtīgi.

1.3. *Transportlīdzekļa virzīšana uz priekšu*

Trieciens brīdī transportlīdzeklis vairs nav pakļauts nekādu papildu stūrēšanas ierīču vai dzinēju iedarbībai. Tas sasniedz šķērslī, atrodies virzienā perpendikulāri sadursmes sienai; maksimālā pieļaujamā novirze uz sāniem starp transportlīdzekļa priekšējās daļas vertikālo viduslīniju un sadursmes sienas vertikālo viduslīniju ir ± 30 cm.

1.4. *Transportlīdzekļa stāvoklis*

1.4.1. Testā izmantojamais transportlīdzeklis ir aprīkots ar visām parastajām sastāvdaļām un aprīkojumu, kāds iekļauts tā ekspluatācijas masā bez kravas, vai arī tas ir tādā stāvoklī, lai izpildītu šo prasību, ciktāl tas attiecas uz pasažieru salonam būtiskām sastāvdaļām un aprīkojumu un transportlīdzekļa ekspluatācijas masas sadalījumu kopumā.

1.4.2. Ja transportlīdzekļi virza uz priekšu ar ārējiem līdzekļiem, degvielas sistēmai jābūt papildītai līdz vismaz 90 % no tās maksimālās ietilpības vai nu ar degvielu, vai ar nedegošu šķidrumu, kura blīvums un viskozitāte ir tuva parasti lietojamai degvielai. Visām pārējām sistēmām (bremžu šķidrums, radiatoram utt.) jābūt tukšām.

1.4.3. Ja transportlīdzekļi virza uz priekšu paša dzinējs, degvielas bākai jābūt vismaz 90 % pilnai. Visām pārējām šķidrumu saturošām tvertnēm jābūt maksimāli piepildītām.

1.4.4. Ja ražotājs pieprasa, par testu izdarīšanu atbildīgais tehniskais dienests var ļaut šajos noteikumos paredzētajiem testiem izmantot to pašu transportlīdzekli, ko izmanto citos noteikumos paredzētos testos (ieskaitot testus, kuros var tikt ietekmēta transportlīdzekļa strukturālā daļa).

1.5. *Trieciens ātrums*

Trieciens ātrums ir $50 +0/-2$ km/h. Tomēr, ja tests ir izdarīts ar lielāku trieciens ātrumu un ja transportlīdzeklis ir atbildis noteiktajām prasībām, testu uzskata par apmierinošu.

1.6. *Mērinstrumenti*

Ierīce, ar kuru reģistrē 1.5. punktā minēto ātrumu, ir ar 1 % precizitāti.

10. PIELIKUMS

AIZMUGURES TRIECIENA TESTA PROCEDŪRA

1. IETAISES, PROCEDŪRAS UN MĒRINSTRUMENTI

1.1. Testēšanas vieta

Testa zonai jābūt pietiekami lielai, lai tajā varētu izvietot triecienu devēja virzīšanas sistēmu, nodrošināt telpu, kur pēc triecienu pārvietoties transportlīdzeklim, kā arī uzstādīt testēšanas aprīkojumu. Tā telpas daļa, kur notiek trieciens un pēc tam transportlīdzekļa pārvietošanās, ir horizontāla. (Virsmas slīpums nepārsniedz 3 %, mērot jebkurā vietā viena metra garumā.)

1.2. Triecienu devējs

1.2.1. Triecienu devēja konstrukcija ir cieta, tas ir izgatavots no tērauda.

1.2.2. Triecienu virsma ir plakana, tā ir vismaz 2 500 mm plata un 800 mm augsta. Tās malas ir noapaļotas ar loka rādiusu no 40 līdz 50 mm. Tā ir noklāta ar 20 ± 1 mm bieža finiera slāni.

1.2.3. Triecienu brīdī izpilda šādas prasības:

1.2.3.1. triecienu virsma ir vertikāla un perpendikulāra triecienu pakļautā transportlīdzekļa vidējai gareniskajai plaknei;

1.2.3.2. triecienu devēja kustības virziens ir praktiski horizontāls un paralēls triecienu pakļautā transportlīdzekļa vidējai gareniskajai plaknei;

1.2.3.3. maksimālā pieļaujamā novirze uz sāniem starp triecienu devēja virsmas vertikālo viduslīniju un triecienu pakļautā transportlīdzekļa vidējo garenisko plakni ir 300 mm. Turklāt triecienu radošā virsma nosedz visu triecienu pakļautā transportlīdzekļa platumu;

1.2.3.4. triecienu radošās virsmas apakšējās malas atstatums no zemes ir 175 ± 25 mm.

1.3. Triecienu devēja virzīšana uz priekšu

Triecienu devējs var vai nu būt piestiprināts pie ratiņiem (kustīgas barjeras), vai būt daļa no svārsta.

1.4. Īpaši nosacījumi, ja izmanto kustīgu barjeru

1.4.1. Ja triecienu devējs ir piestiprināts pie ratiņiem (kustīgas barjeras) ar ierobežojošu elementu, šim elementam jābūt cietam un tādā, kas triecienu ietekmē nevar tikt deformēts; ratiņi triecienu brīdī spēj kustēties brīvi un vairs nav pakļauti uz priekšu virzītājas ierīces iedarbībai.

1.4.2. Ratiņu un triecienu devēja kopējā masa ir $1\ 100 \pm 20$ kg.

1.5. Īpaši nosacījumi, ja izmanto svārsta

1.5.1. Attālums starp triecienu radošās virsmas centru un svārsta rotācijas asi nav mazāks kā 5 m.

1.5.2. Triecienu devējs ir brīvi iekārts cietās svīrās, nekustīgi pie tām piestiprināts. Tādējādi veidotais svārsts ir tāds, kas triecienu ietekmē praktiski nevar tikt deformēts.

1.5.3. Svārsts ir aprīkots ar apturēšanas ierīci, lai nepieļautu testa transportlīdzekļa pakļaušanu atkārtotam triecienu.

- 1.5.4. Trieciena brīdī svārsta sitiena centra ātrums ir 30 līdz 32 km/h.
- 1.5.5. Samazināto masu "m_r" svārsta sitiena centrā nosaka kā kopējās masas "m", attāluma "a" ⁽¹⁾ starp sitiena centru un rotācijas asi un attāluma "l" starp smaguma centru un rotācijas asi funkciju, izmantojot šādu vienādojumu:

$$m_r = m \cdot (l/a)$$

- 1.5.6. Samazinātā masa "m_r" ir 1 100 ± 20 kg.
- 1.6. *Vispārīgi noteikumi attiecībā uz trieciena devēja masu un ātrumu*

Ja tests ir izdarīts ar trieciena ātrumu, kas pārsniedz 1.5.4. punktā noteikto, un/vai ar masu, kas pārsniedz 1.5.3. vai 1.5.6. punktā noteikto, un ja transportlīdzeklis ir atbildis noteiktajām prasībām, testu uzskata par apmierinošu.

- 1.7. *Transportlīdzekļa stāvoklis testa laikā*

Testā izmantojamais transportlīdzeklis ir aprīkots ar visām parastajām sastāvdaļām un aprīkojumu, kāds iekļauts tā ekspluatācijas masā bez kravas, vai arī tas ir tādā stāvoklī, lai izpildītu šo prasību, ciktāl tas attiecas uz transportlīdzekļa ekspluatācijas masas sadalījumu kopumā.

- 1.8. Pilnībā nokomplektētu transportlīdzekli, kurā ievietota bērnu ierobežotājsistēma saskaņā ar uzstādīšanas instrukcijām, novieto uz cietas, plakanas un līdzenas virsmas, stāvbremze ir atlaista un ir ieslēgts neitrālais pārnēsums. Vienā un tajā pašā trieciena testā var testēt vairāk par vienu bērnu ierobežotājsistēmu.

(1) Attālums "a" ir vienāds ar aplūkojamā sinhronā svārsta garumu.

11. PIELIKUMS

PAPILDU STIPRINĀJUMI, KAS VAJADZĪGI DAĻĒJI UNIVERSĀLĀS KATEGORIJAS BĒRNU IEROBEŽOTĀJSISTĒMU NOSTIPRINĀŠANAI MEHĀNISKAJOS TRANSPORTLĪDZEKĻOS

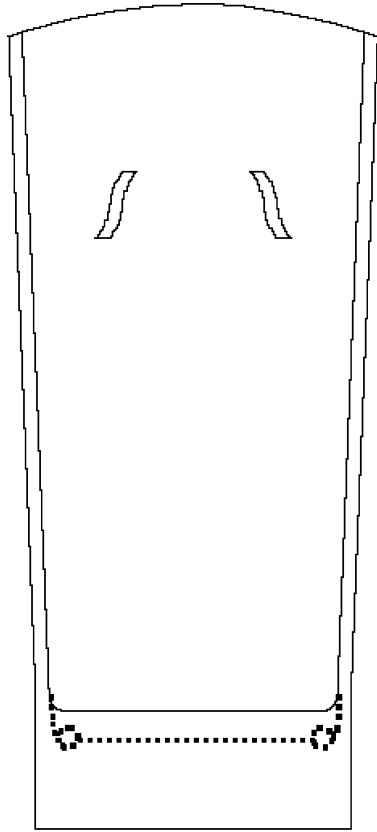
1. Šis pielikums attiecas tikai uz papildu stiprinājumiem, kas paredzēti "daļēji universālās" kategorijas bērnu ierobežotājsistēmu nostiprināšanai, vai uz stieņiem vai citām īpašām ierīcēm, ko lieto, lai korpusā nostiprinātu bērnu ierobežotājsistēmas, neatkarīgi no tā, vai ar tām lieto vai nelieto stiprinājumus, kuri atbilst Noteikumu Nr. 14 prasībām.
2. Stiprinājumus nosaka bērnu ierobežotājsistēmas ražotājs un detalizētu informāciju iesniedz apstiprināšanai tehniskajam dienestam, kas izdara testus.

Tehniskie dienesti var ņemt vērā no transportlīdzekļa ražotāja iegūto informāciju.
3. Bērnu ierobežotājsistēmas ražotājs iesniedz vajadzīgās daļas stiprinājumu uzstādīšanai un īpašu katra transportlīdzekļa plānu, norādot minēto stiprinājumu precīzu atrašanās vietu.
4. Bērnu ierobežotājsistēmas ražotājs norāda, vai stiprinājumi, kas vajadzīgi ierobežotājsistēmas nostiprināšanai automobiļa strukturālajā daļā, atbilst attiecībā uz izvietojumu un stiprību noteiktajām prasībām, kas minētas trešajā un nākamajos punktos ieteikumos, kas sniegti valdībām, kuras paredz pieņemt īpašas prasības par vieglajos automobiļos lietoto bērnu ierobežotājsistēmu stiprinājumiem (*).

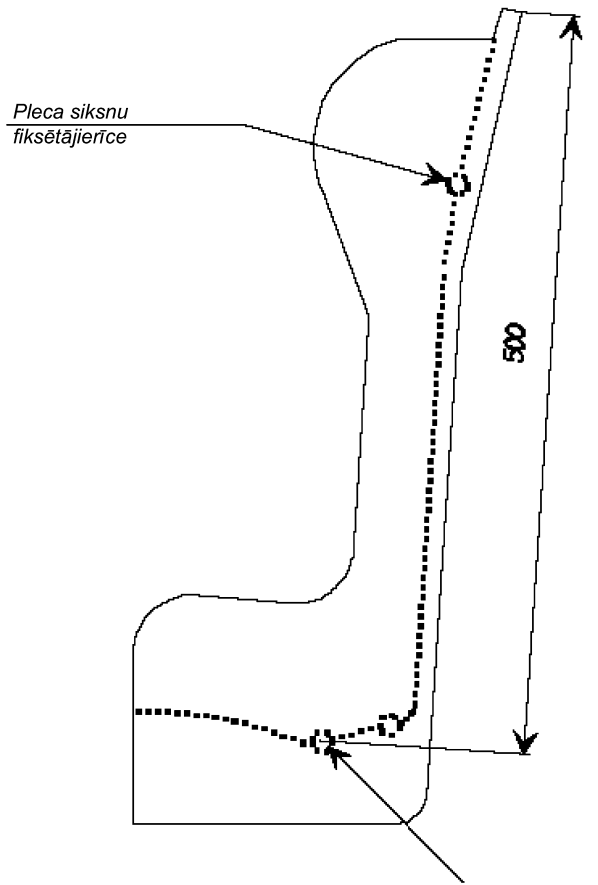
(*) Skatīt Konsolidētās rezolūcijas par transportlīdzekļu uzbūvi (R.E.3) (TRANS/WP.29/78/Rev.1) 1.13. punkta un 10. pielikuma tekstu.

12. PIELIKUMS

Krēsls

izmēri mm

sēdekļa zemākais punkts

13. PIELIKUMS

STANDARTA DROŠĪBAS JOSTA

1. Drošības jostu dinamikas testam un maksimālā garuma prasību izpildei izgatavo vienā no diviem izkārtojumiem, kas parādīti 1. attēlā. Tie ir trīspunktu drošības josta ar spriegotāju un divpunktu statistiskā drošības josta.
2. Trīspunktu drošības jostai ar spriegotāju ir šādas cietās daļas:

spriegotājs (R), statņa cilpa (P), divi stiprinājuma punkti (A1 un A2, skatīt 2. attēlu) un centrālā daļa (C, skatīt 3. attēlu). Attiecībā uz savilkšanās spēku spriegotājs atbilst Noteikumu Nr. 16 prasībām. Spriegotāja tītavas diametrs ir $33 \pm 0,5$ mm.
3. Drošības jostu ar spriegotāju piestiprina testa sēdekļa stiprinājumiem, kas aprakstīti 6. pielikuma 1. un 4. papildinājumā, šādi:

drošības jostas stiprinājumu A1 piestiprina ratiņu stiprinājumam B0 (ārējais);

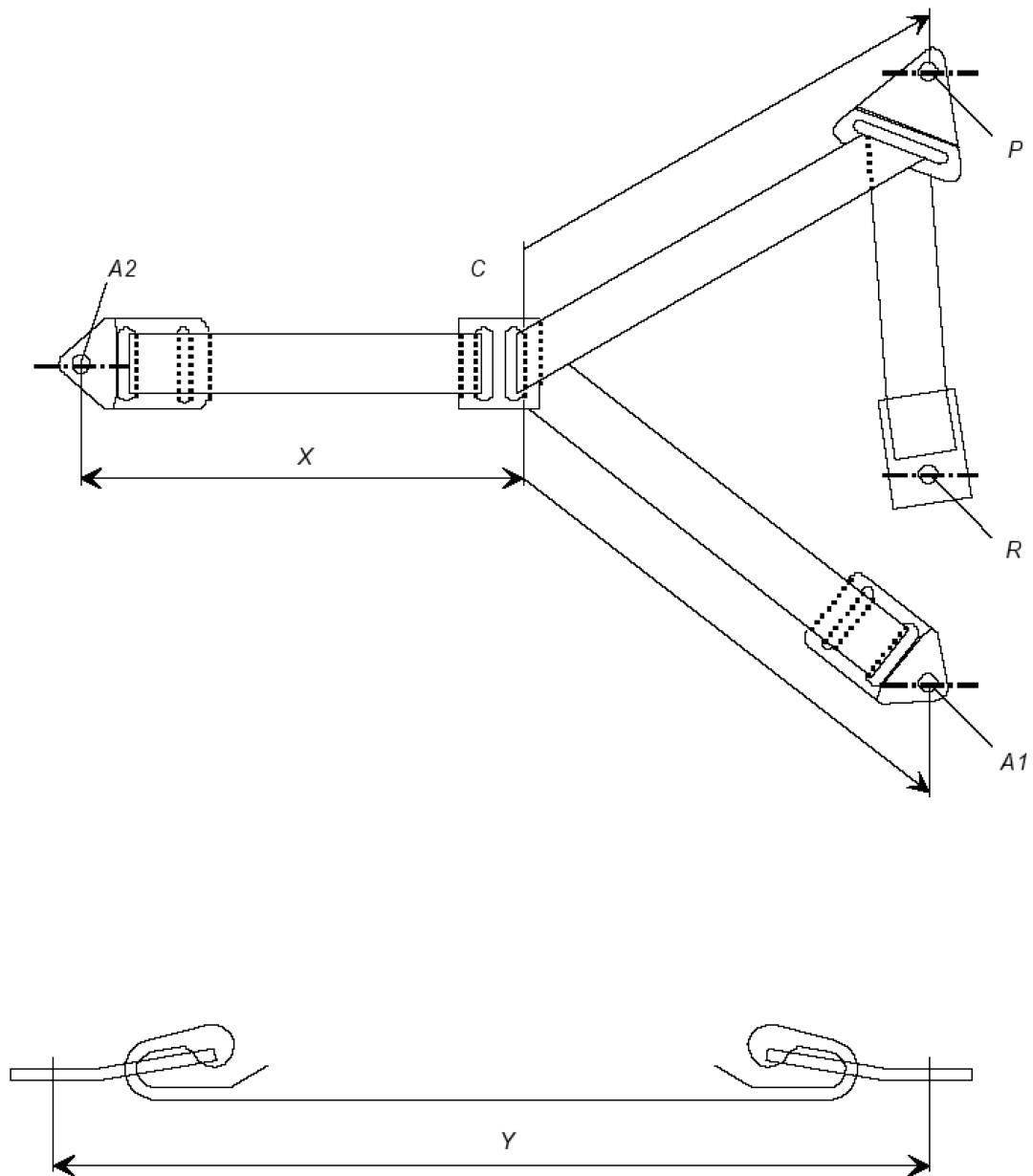
drošības jostas stiprinājumu A2 piestiprina ratiņu stiprinājumam A (iekšējais);

drošības jostas statņa cilpu P piestiprina ratiņu stiprinājumam C;

drošības jostas spriegotāju R piestiprina ratiņu stiprinājumam Re.

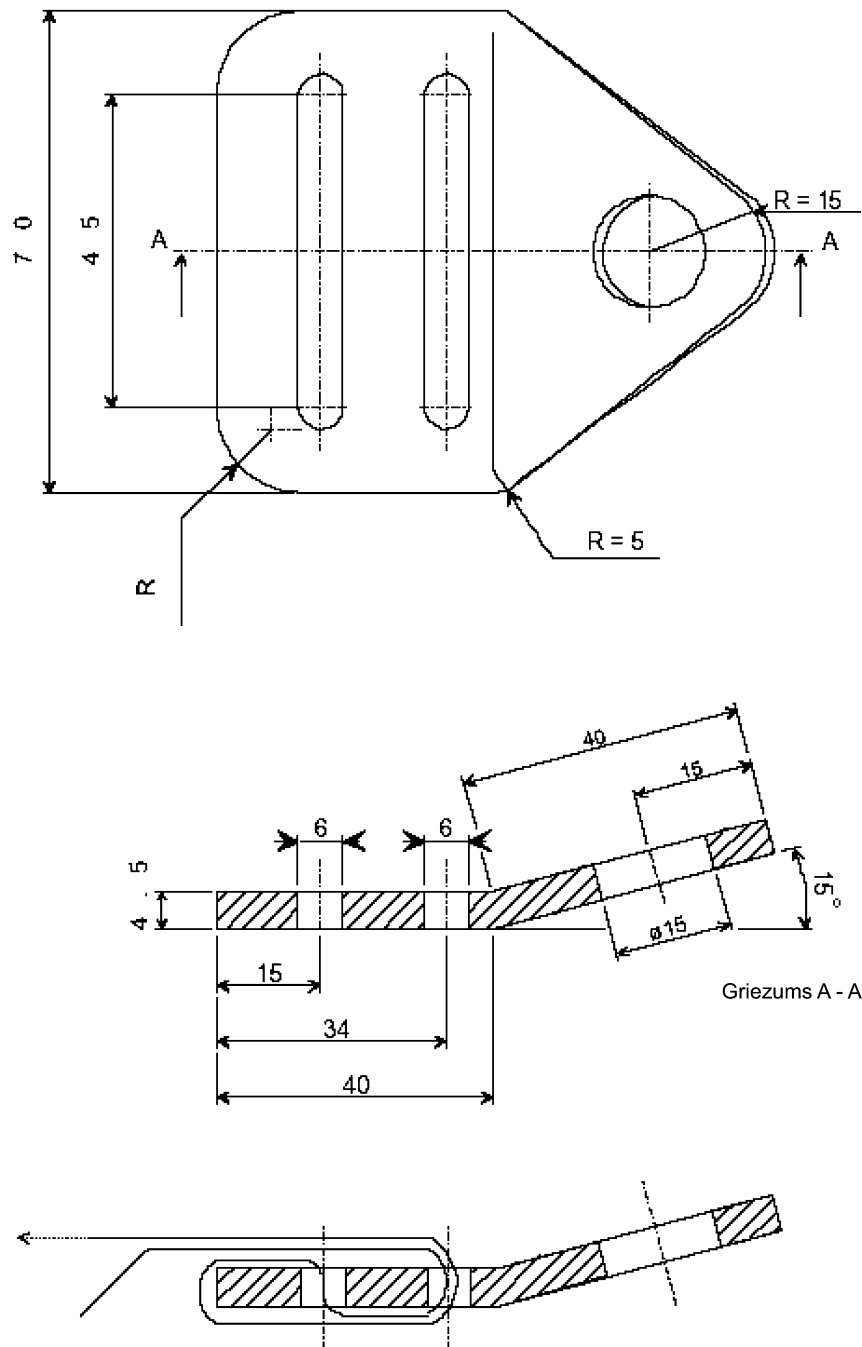
Vērtība X turpmāk 1. attēlā ir 200 ± 5 mm. Vērtība P-A1 "universālajām" un "daļēji universālajām" ierobežotājsistēmām ir $2\ 220 \pm 5$ mm, mērot paralēli siksnas viduslīnijai, kad 150 ± 5 mm siksnas atrodas uz spriegotāja tītavas. Vērtība P-A1 "ierobežotajām" bērnu ierobežotājsistēmām ir vismaz $2\ 220 \pm 5$ mm, mērot paralēli siksnas viduslīnijai, kad 150 ± 5 mm siksnas atrodas uz spriegotāja tītavas.
4. Prasības attiecībā uz drošības jostas siksnu ir šādas:

Materiāls:	melns vērpts poliesters
— platums:	48 ± 2 mm, ja slodze ir 10 000 N
— biezums:	$1,0 \pm 0,2$ mm
— pilnais pagarinājums:	8 ± 2 %, ja slodze ir 10 000 N
5. Divpunktu statistiskā drošības josta, kā parādīts 1. attēlā, sastāv no divām standarta stiprinājuma plāksnēm, kā parādīts 2. attēlā, un siksnas, kas atbilst šā pielikuma 4. punkta prasībām.
6. Divpunktu drošības jostas stiprinājuma plāksnes piestiprina ratiņu stiprinājumiem A un B. Vērtība Y 1. attēlā ir $1\ 300 \pm 5$ mm. Šī ir prasība attiecībā uz maksimālo garumu, lai apstiprinātu universālās bērnu ierobežotājsistēmas ar divpunktu drošības jostām (skatīt 6.1.9. punktu).

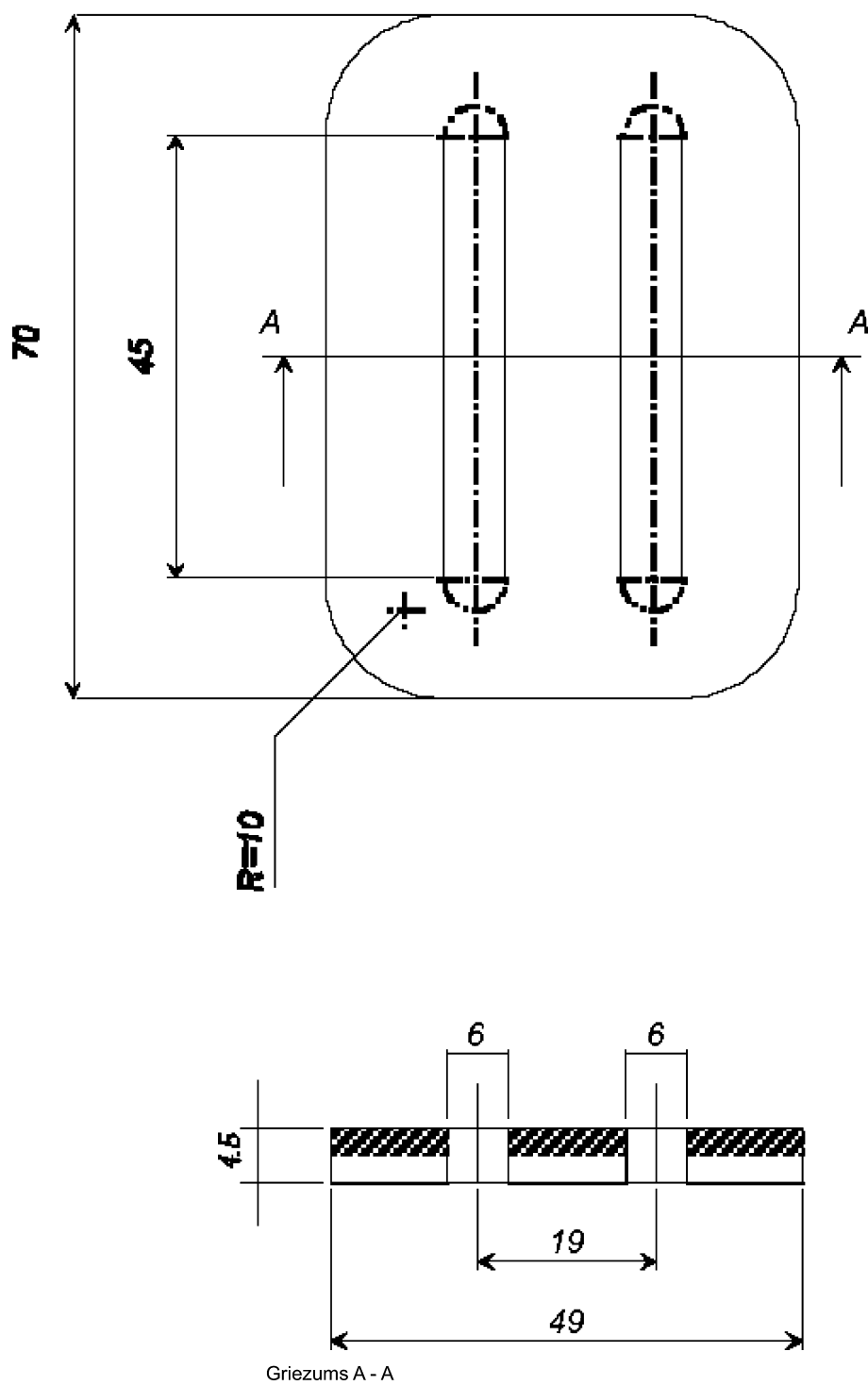
1. attēls: Standarta drošības jostas izkārtojumi

Izmēri mm

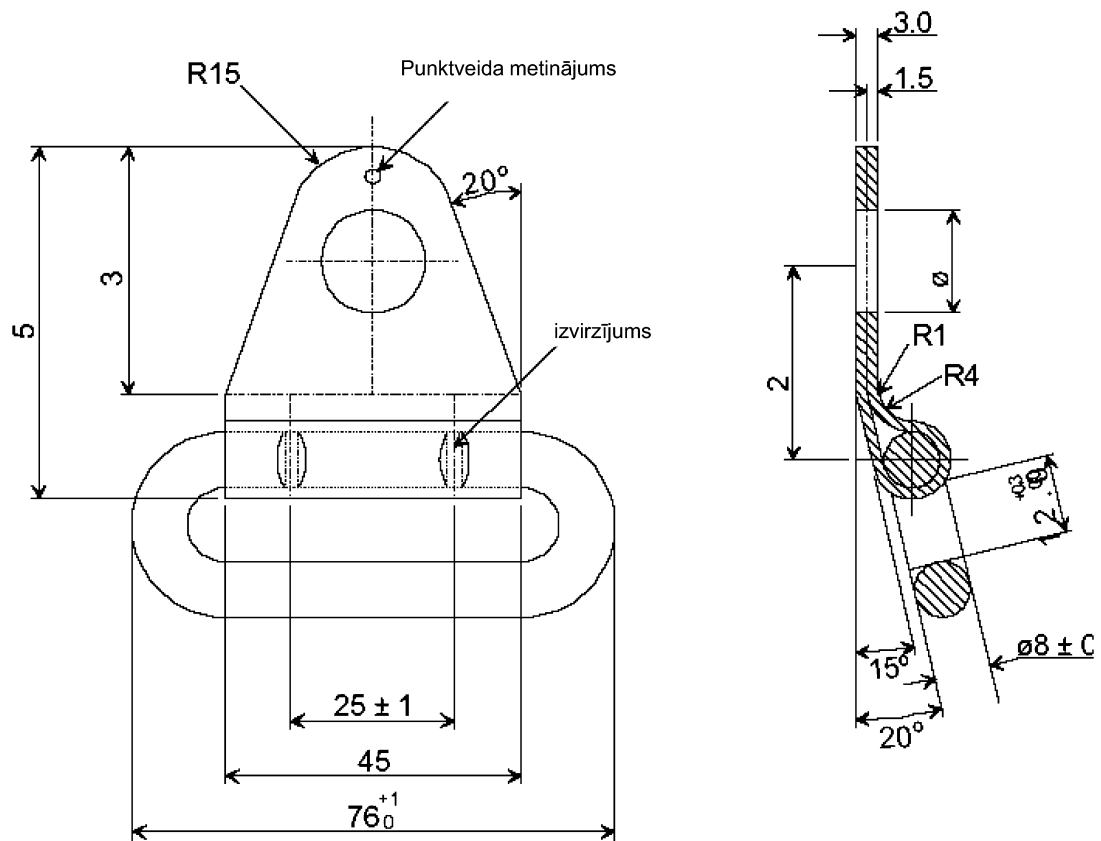
2. attēls: Tipiska standarta stiprinājuma plāksne.

Izmēri mm

3. attēls: Standarta drošības jostas izkārtojuma centrālā daļa

Apdare: Hromēta

4. attēls: Statņa cilpa

14. PIELIKUMS

(Netiek izmantots — agrākā 14. pielikuma tekstu skatīt 8. pielikuma 2. papildinājumā)

—

15. PIELIKUMS

PASKAIDROJOŠĀS PIEZĪMES

Piezīmes paredzētas kā palīdzība tehniskajiem dienestiem, kas izdara testus.

- 2.10.1. punkts Ātrā regulētājierīce var būt arī ierīce ar rotējošu asi un atsperi, līdzīgi kā spriegotājos ar manuālu atbrīvošanu. Testē regulētājierīces atbilstību 7.2.2.5. un 7.2.3.1.3. punkta prasībām.
- 2.19.2. punkts Daļēji universāla ierobežotājsistēma, ko paredzēts uzstādīt aizmugurējā sēdekļi gan limuzīna tipa, gan furgona tipa transportlīdzeklī, kur viss drošības jostas komplekts ir identisks, pieder vienam "tipam".
- 2.19.3. punkts Lemjot par to, vai ir radīts jauns tips, ņem vērā, cik būtiskas ir pārmaiņas sēdekļa, polsterējuma vai trieciena vairoga izmēros un/vai masā un materiāla enerģijas absorbcijas īpašībās vai krāsā.
- 2.19.4. un 2.19.5. punkts Šie punkti neattiecas uz drošības jostām, kas apstiprinātas atsevišķi saskaņā ar Noteikumiem Nr. 16, kas vajadzīgas bērnu ierobežotājsistēmas nostiprināšanai transportlīdzeklī vai bērna piesprādzēšanai.
- 6.1.2. punkts Uz aizmuguri vērstām bērnu ierobežotājsistēmām bērnu ierobežotājsistēmas augšdaļas pareizu stāvokli attiecībā pret bērna manekena galvu nodrošina, ievietojot lielāko lelli, kādai ierīce ir paredzēta, visvairāk slīpi atgāztajā stāvoklī un pārlicinoties, ka horizontālā līnija acu augstumā ir zemāka par sēdekļa augšdaļu.
- 6.1.8. punkts Prasība ievērot 150 mm attiecas arī uz kulbiņām, izņemot gadījumus, kad kulbiņas un drošības jostas savienošanai izmanto speciālu ierīci.
- 6.2.4. punkts Pieļaujamā plecu drošības jostas kustības robeža ir tāda, ka standarta drošības jostas plecu posma apakšējā mala nav zemāk par lelles elkoni punktā, līdz kuram lelle maksimāli var novirzīties.
- 6.2.9. punkts Vispārēja izpratne ir tāda, ka tas attiecas arī uz ierīcēm, kurām ir šāda saslēgšanas sistēma, arī ja tās attiecīgajai grupai nav prasītas. Tādējādi testu piemērotu arī ierīcei, kas paredzēta vienīgi 2. grupai, taču ar paredzēto spēku, t.i., ar divkārtu 1. grupas lelles masu.
- 7.1.2.1. punkts un 17. un 18. pielikums Attiecībā uz atbilstību 17. un 18. pielikuma prasībām var testēt vai nu enerģiju absorbējošo materiālu vai bērnu ierobežotājsistēmas struktūras integrēto materiālu, ja struktūra nav viendabīga, vai, ja dažādās bērnu ierobežotājsistēmas struktūras daļās ir iespējami atšķirīgi rezultāti, testēšanas organizācija, lai noteiktu atbilstību prasībām, nosaka visnelabvēlīgāko gadījumu. Enerģiju absorbējošais materiāls var noklāt visu bērnu ierobežotājsistēmu vai tās daļu.
- 7.1.3. punkts Apgāšanās testu veic ar tādu pašu uzstādīšanas procedūru un parametriem, kā tie, kas noteikti dinamikas testam.
- 7.1.3.1. punkts Stenda apturēšana apgāšanās laikā nav atļauta.
- 7.1.4.2.2. punkts Šis punkts attiecas uz paštrinājumiem, kas saistīti ar stiepes slodzēm lelles mugurā.
- 7.1.4.3.1. punkts Redzamas iespaidumu pazīmes nozīmē, ka mālā ir iespaidies vēdera ieliktnis (ierobežotājsistēmas radītā spiediena ietekmē), nevis to, ka māls nesaspiedies ir izliecies horizontālā virzienā, ko, piemēram, var radīt vienkārša muguras saliekšanās. Skatīt arī 6.2.4. punkta skaidrojumu.
- 7.2.1.5. punkts Pirmajā teikumā noteiktās prasības ir izpildītas, ja lelles roka var aizsniegt sprādzi.
- 7.2.2.1. punkts Šo lieto, lai nodrošinātu to, ka atsevišķi apstiprinātas siksna vadīklas ir viegli piestiprināmas.

- 7.2.4.1.1. punkts Vajadzīgas divas siksas. Izmēra pirmās siksas pārrāvuma slodzi. Izmēra otrās siksas platumu, kad tai pielikti 75 % šīs slodzes.
- 7.2.4.4. punkts Nav pieļaujamas detaļas, kuras var izjaukt vai noraisīt tā, ka neievērinājies lietotājs tās atkal var salikt nepareizi, rezultātā radot bīstamu konfigurāciju.
- 8.1.2.2. punkts "Piestiprināta testa sēdeklim" nozīmē testa sēdekli, kāds aprakstīts 6. pielikumā. "Var būt piestiprinātas transportlīdzeklīm raksturīgas ierīces" nozīmē, ka "transportlīdzeklīm raksturīgai" ierobežotājsistēmai parasti apgāšanās testu izdara testa sēdekļi un ka ir atļauta arī testēšana transportlīdzekļa sēdekļi.
- 8.2.2.1.1. punkts "Ievērojot parastos lietošanas apstākļus" nozīmē, ka šo testu veic, kad ierobežotājsistēma ir uzstādīta uz testa sēdekļa vai transportlīdzekļa sēdekļa, bet bez lelles.
- Lelli izmanto tikai tādēļ, lai pareizi novietotu regulētājierīci. Sākumā siksas noregulē saskaņā ar 8.1.3.6.3.2. vai 8.1.3.6.3.3. punktu (izvēloties piemēroto). Testu izdara pēc tam, kad lelle ir izņemta.
- 8.2.5.2.6. punkts Šis punkts neattiecas uz siksām vadīklām, kuras tiek apstiprinātas atsevišķi saskaņā ar šiem noteikumiem.
-

16. PIELIKUMS

RAŽOJUMU ATBILSTĪBAS KONTROLE

1. TESTI

Jāpierāda, ka bērnu ierobežotājsistēmas atbilst prasībām, kas ir šo testu pamatā.

1.1. *Bloķēšanas sliekšņa un ilgmūžības pārbaude spriegotājiem ar avārijas bloķēšanu*

Atbilstīgi 8.2.4.3. punkta noteikumiem, visnelabvēlīgākajā virzienā pēc vajadzības pēc tam, kad izdarīta ilgmūžības testēšana, kas noteikta 8.2.4.2., 8.2.4.4. un 8.2.4.5. punktā, kā prasība 7.2.3.2.6. punktā.

1.2. *Ilgmūžības pārbaude spriegotājiem, kuri bloķējas automātiski*

Atbilstīgi 8.2.4.2. punkta noteikumiem, kā arī 8.2.4.4. un 8.2.4.5. punktā noteiktajiem testiem, kā prasība 7.2.3.1.3. punktā.

1.3. *Tests attiecībā uz siksnas stiprību pēc kondicionēšanas*

Atbilstīgi 7.2.4.2. punktā noteiktajai procedūrai, pēc kondicionēšanas atbilstīgi 8.2.5.2.1. līdz 8.2.5.2.5. punkta prasībām.

1.3.1. *Tests attiecībā uz siksnas stiprību pēc abrazīvās apstrādes*

Atbilstīgi 7.2.4.2. punktā noteiktajai procedūrai, pēc kondicionēšanas atbilstīgi 8.2.5.2.6. punkta prasībām.

1.4. *Mikroslīdēšanas tests*

Atbilstīgi šo noteikumu 8.2.3.punktā noteiktajai procedūrai.

1.5. *Enerģijas absorbcija*

Atbilstīgi šo noteikumu 7.1.2. punkta prasībām.

1.6. *Bērnu ierobežotājsistēmas darbības prasības piemērotā dinamikas testā*

Atbilstīgi 8.1.3. punkta noteikumiem, visām sprādzēm jābūt kondicionētām atbilstīgi 7.2.1.7. punkta prasībām, tā, lai būtu ievērotas attiecīgās 7.1.4. punkta (par bērnu ierobežotājsistēmas vispārīgo darbību) un 7.2.1.8.1 punkta (par visu noslogoto sprādzi darbību) prasības.

1.7. *Temperatūras tests*

Atbilstīgi šo noteikumu 7.1.5. punkta prasībām.

2. TESTU BIEŽUMS UN REZULTĀTI

2.1. Atbilstīgi 1.1. līdz 1.5. punkta prasībām testēšanas biežumu kontrolē statistiski un izdara izlases veidā atbilstīgi vienai no parastajām kvalitātes nodrošināšanas procedūrām.

2.1.1. Turklāt, ja bērnu ierobežotājsistēmā ir spriegotāji ar avārijas bloķēšanu, visus šādus komplektus pārbauda:

2.1.1.1. atbilstīgi šo noteikumu 8.2.4.3.1., 8.2.4.3.2., 8.2.4.3.3. un 8.2.4.3.4. punktā izklāstītajiem noteikumiem visnelabvēlīgākajā virzienā, kas norādīts 8.2.4.3.3. punktā. Testa rezultāti atbilst šo noteikumu 7.2.3.2.1.1. un 7.2.3.2.4. punkta prasībām,

2.1.1.2. vai arī atbilstīgi šo noteikumu 8.2.4.3.5. punktā izklāstītajiem noteikumiem visnelabvēlīgākajā virzienā. Tomēr savēršanas ātrums var pārsniegt paredzēto ātrumu tiktāl, cik tas neietekmē testa rezultātus. Testa rezultāti atbilst šo noteikumu 7.2.3.2.1.4 punkta prasībām.

2.2. "Universālajām", "ierobežotajām" un "daļēji universālajām" ierīcēm atbilstību dinamikas testam saskaņā ar 1.6. punktu pārbauda ne retāk kā vienu reizi uz katrām 5 000 saražotajām bērnu ierobežotājsistēmām. Tomēr jebkurā gadījumā reizi četrās ražošanas nedēļās izdara vismaz vienu testu.

Katrs tests atbilst šo noteikumu 7.1.4.1.4. un 7.2.1.8.1.2. punkta prasībām. Turklāt katrs otrais tests atbilst arī 7.1.4. un 7.2.1.8.1. punkta prasībām.

Tomēr ir ļauts veikt vismaz vienu testu gadā, ja gadā saražotā produkcija nepārsniedz 1 000 bērnu ierobežotājsistēmas.

Šajā gadījumā izpilda 7.1.4. un 7.2.1.8.1. punktā noteiktās prasības.

2.3. "Iebūvētajām" "transportlīdzeklim raksturīgajām" ierīcēm testēšanu veic ar šādu biežumu:

bērnu ierobežotājsistēmas, izņemot bērnu sēdekļus: reizi 8 nedēļās

bērnu sēdekļi: reizi 12 nedēļās

Katrā testā jābūt izpildītām visām 7.1.4. un 7.2.1.8.1. punkta prasībām. Ja gada laikā visi testi uzrāda apmierinošus rezultātus, ražotājs, vienojoties ar kompetento iestādi, var samazināt testēšanas biežumu šādi:

bērnu ierobežotājsistēmas, izņemot bērnu sēdekļus: reizi 16 nedēļās

bērnu sēdekļi: reizi 24 nedēļās

Tomēr ir ļauts veikt vismaz vienu testu gadā, ja gadā saražotā produkcija nepārsniedz 1 000 bērnu ierobežotājsistēmas.

2.3.1. Transportlīdzeklim raksturīgām ierīcēm saskaņā ar 2.1.2.4.1. punktu bērnu ierobežotājsistēmas ražotājs var izvēlēties ražošanas atbilstības procedūras vai nu atbilstīgi 2.2. punktam — uz testa sēdekļa, vai 2.3. punktam — transportlīdzekļa korpusā.

2.4. Ja testa paraugs neiztur kādu konkrētu testu, kas tam izdarāms, vismaz trim citiem paraugiem izdara papildu testu attiecībā uz atbilstību tām pašām prasībām. Ja viens no šiem paraugiem neiztur dinamikas testu, apstiprinājuma turētājs vai tā pienācīgi pilnvarots pārstāvis:

2.4.1. paziņo to kompetentajai iestādei, kura ir piešķirusi tipa apstiprinājumu, norādot pasākumus, kas ir veikti, lai atjaunotu ražojumu atbilstību.

2.4.2. Palielina testēšanas biežumu uz lielāko, ja bija izmantots mazākais saskaņā ar 2.3. punktu.

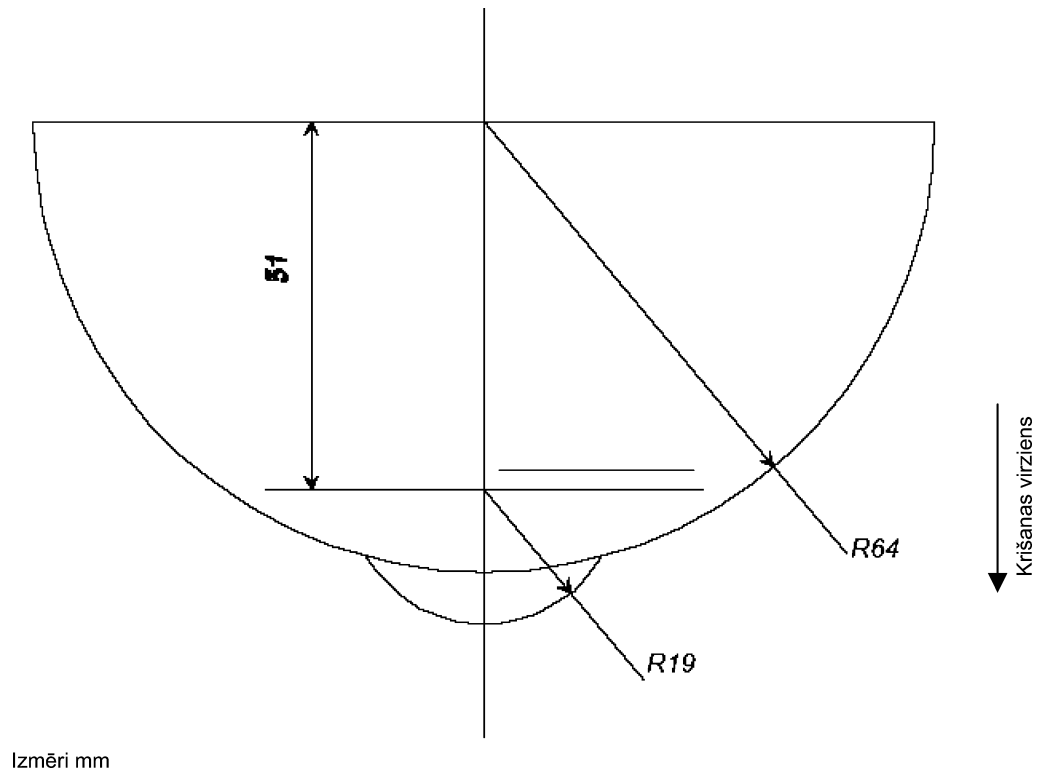
2.5. Ražotājs reizi ceturksnī sniedz informāciju kompetentajai iestādei par ražojumu daudzumu, kāds saražots ar katru apstiprinājuma numuru, nodrošinot iespēju identificēt ražojumus, kas atbilst attiecīgajam apstiprinājuma numuram.

17. PIELIKUMS

ENERĢIJU ABSORBĒJOŠĀ MATERIĀLA TESTĒŠANA

1. GALVAS FORMA

- 1.1. Galvas forma sastāv no blīvas koka puslodes, kurai pievienots mazāks sfērisks segments, kā parādīts A attēlā turpmāk. Tās konstrukcija ir tāda, lai tai varētu ļaut brīvi krist atzīmētās ass virzienā, un tajā ir paredzēta vieta, kur uzmontēt akcelerometru, ar kuru mēra paātrinājumu krišanas virzienā.
- 1.2. Galvas formas kopējā masa, ieskaitot akcelerometru, ir $2,75 \pm 0,05$ kg.

A attēls: Galvas forma

2. APRĪKOJUMS

Testā reģistrē paātrinājumu, izmantojot aprīkojumu, kas atbilst kanālu frekvences klasei 1 000, kā aprakstīts ISO 6487 jaunākajā versijā.

3. PROCEDŪRA

- 3.1. No vienas vai vairākām bērnu ierobežotājsistēmām ņem pa trim paraugiem no katra materiāla.
- 3.2. Paraugs ar tā ārējām virsmām trieciena zonā ir pilnībā ierobežots un tieši zem trieciena punkta atbalstīts uz gludas cieta pamatnes, piemēram, uz cieta betona cokola tā, lai izmērītas tiktu tikai materiāla konstrukcijas enerģiju absorbējošās īpašības.
- 3.3. Galvas formu paceļ $100 -0/+5$ mm augstumā no parauga augšējās virsmas līdz galvas formas zemākajam punktam un ļauj tai krist. Reģistrē galvas formas paātrinājumu trieciena brīdī. Šo procedūru atkārto ar pārējiem paraugiem.

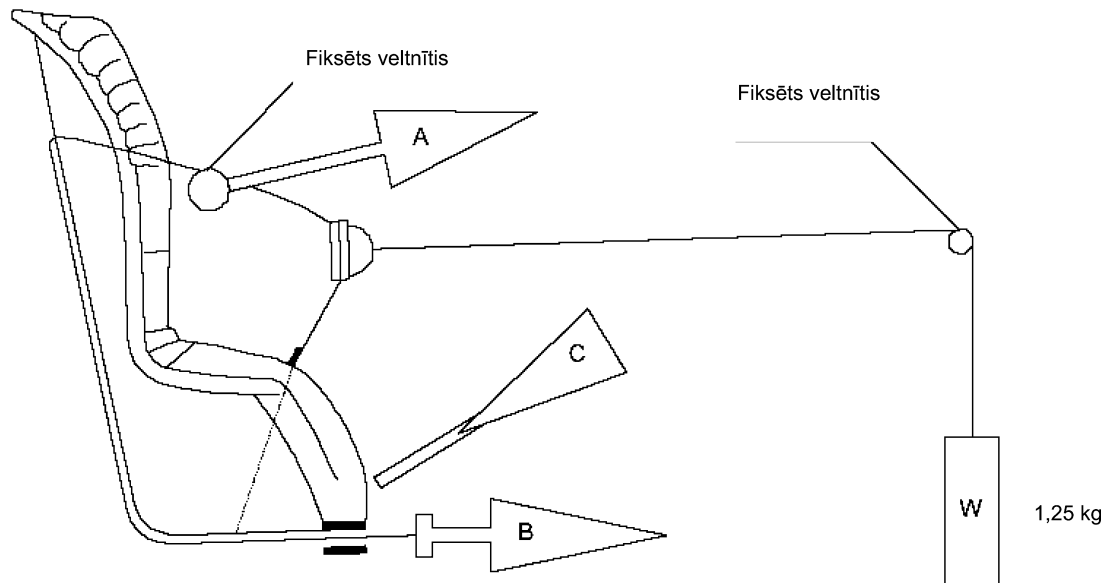
18. PIELIKUMS

**METODE GALVAS TRIECIENA ZONAS NOTEIKŠANAI IERĪCĒS AR ATZVELTNĒM UN SĀNU SPĀRNU
MINIMĀLĀ LIELUMA NOTEIKŠANA UZ AIZMUGURI VĒRSTĀM IERĪCĒM**

1. Ierīci novieto uz testa sēdekļa, kas aprakstīts 6. pielikumā. Ierīces, kuru slīpums ir regulējams, nostāda vertikālā stāvoklī vai pēc iespējas tuvu tam. Ierīcē ievieto vismazāko manekenu saskaņā ar ražotāja instrukcijām. Uz atzveltnes tajā pašā horizontālajā līmenī, kurā atrodas vismazākā manekena plecs, 2 cm attālumā uz iekšpusi no rokas ārējās malas, atzīmē punktu "A". Visas iekšējās virsmas virs horizontālās plaknes, kas iet caur punktu A, satur speciālu enerģiju absorbējošu materiālu, kas testēts saskaņā ar 17. pielikumu. Šis materiāls noklāj atzveltnes un sānu spārnu iekšējās virsmas, ieskaitot sānu spārnu iekšējās malas (rādiusa zonu). Enerģiju absorbējošs materiāls var būt bērnu sēdekļa neatņemama daļa. Attiecībā uz kulbiņu ierīcēm apakšējā robeža laukumam, kurā lieto materiālu, kas atbilst 17. pielikuma prasībām, ir visa platība uz priekšu no mazākās lelles aizmugurējā pleca, mērot, kad lelle ir kulbiņā un kulbiņa novietota uz izmēģinājumu stenda.
2. Uz aizmuguri vērstām ierīcēm ir sānu spārni, kuru dziļums ir vismaz 90 mm, mērot no atzveltnes virsmas viduslīnijas. Šie sānu spārni sākas horizontālajā plaknē, kas iet cauri punktam "A", un turpinās līdz sēdekļa atzveltnes augšai. Sākot ar punktu, kas atrodas 90 mm zem sēdekļa atzveltnes augšējā punkta, sānu spārnu dziļumu var pakāpeniski samazināt.
3. Šā pielikuma 2. punkta prasības par sānu spārnem neattiecas uz transportlīdzeklim raksturīgās kategorijas II un III masas grupas bērnu ierobežotājsistēmām, kas paredzētas lietošanai bagāžas nodalījumā saskaņā ar šo noteikumu 6.1.2. punktu.

19. PIELIKUMS

BĒRNU IEROBEŽOTĀJSISTĒMĀM TIEŠI UZMONTĒTU REGULĒTĀJIERĪČU KONDICIONĒŠANAS APRAKSTS

1. attēls

1. METODE

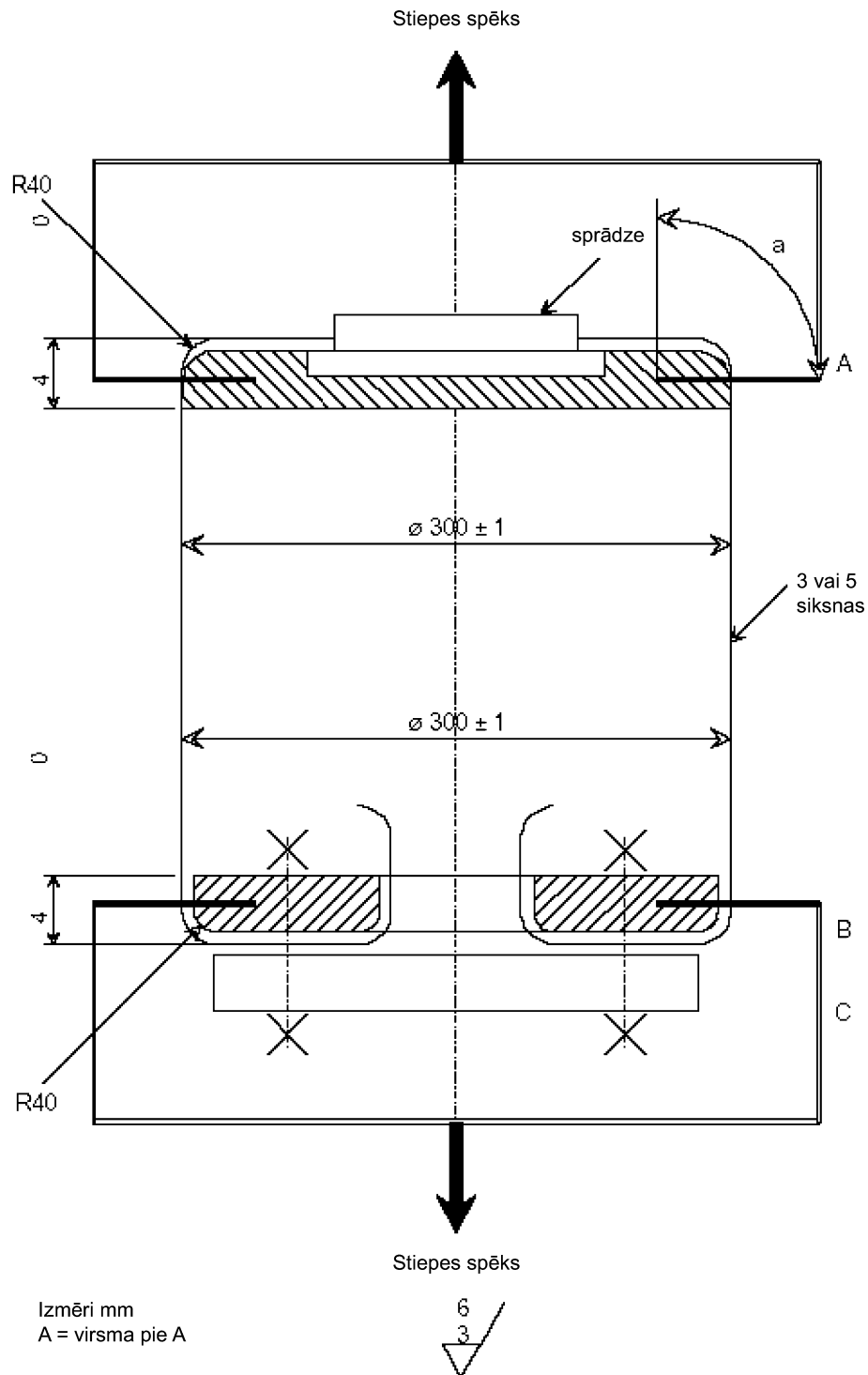
- 1.1. Kad siksnas novietotas 8.2.7. punktā aprakstītajā atsaucēs stāvoklī, no integrētās četrpunktu drošības jostas izvelk vismaz 50 mm garu siksnas posmu, velkot aiz siksnas brīvā gala.
- 1.2. Integrētās četrpunktu drošības jostas noregulēto daļu piestiprina vilkšanas ierīcei A.
- 1.3. Iedarbina regulētājierīci un ievilk vismaz 150 mm siksnas integrētajā četrpunktu drošības jostā. Tā ir puse no viena cikla, kā rezultātā vilkšanas ierīce A ir nostādīta maksimālajā siksnas izvilkšanas stāvoklī.
- 1.4. Siksnas brīvo galu piestiprina vilkšanas ierīcei B.

2. Cikls ir šāds.

- 2.1. Velk B vismaz 150 mm, kamēr A pa to laiku nerada nekādu spriegojumu integrētajā četrpunktu drošības jostā.
- 2.2. Iedarbina regulētājierīces un velk A, kamēr B pa to laiku nerada nekādu spriegojumu siksnas brīvajā galā.
- 2.3. Vilkšanas kustības beigās atslēdz regulētājierīci.
- 2.4. Atkārto ciklu, kā norādīts 7.2.2.7. punktā.

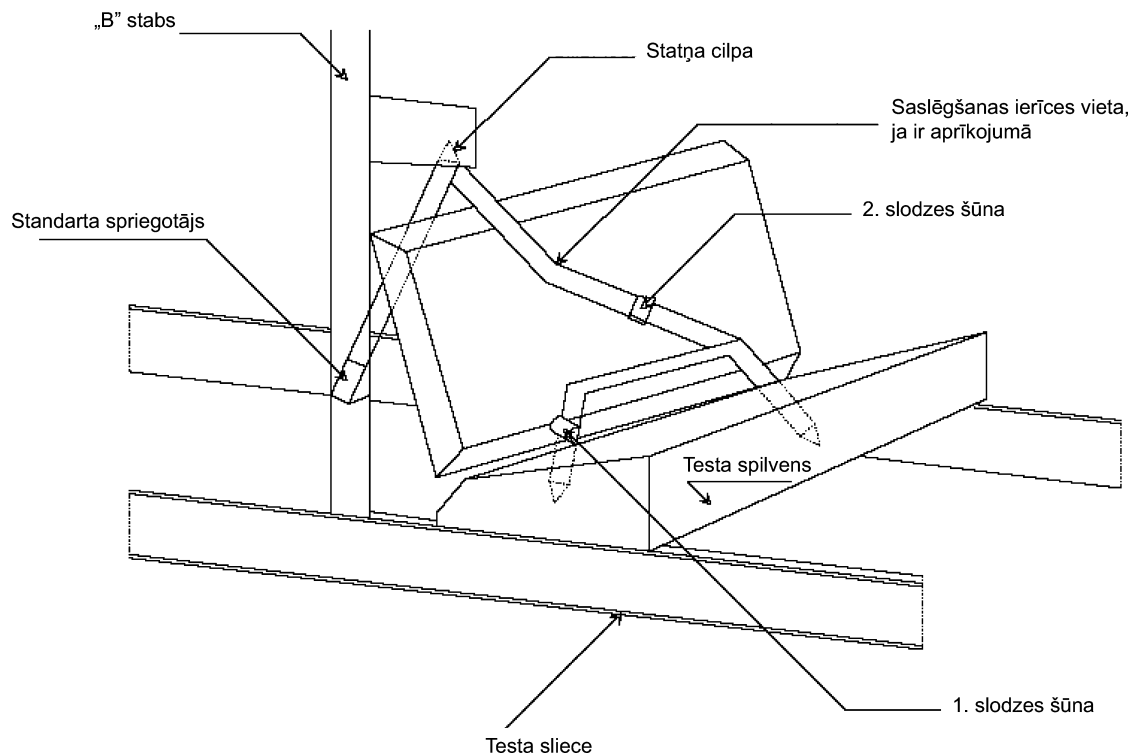
20. PIELIKUMS

TIPISKA IERĪCE SPRĀDZES STIPRĪBAS TESTĒŠANAI

21. PIELIKUMS

DINAMIKAS SADURSMES TESTA IETAISE

1. METODE

1.1. Tikai klēpja drošības josta

Uzmontē 1. slodzes šūnu ārējā pozīcijā, kā parādīts iepriekš. Uzstāda bērnu ierobežotājsistēmu un nospriego ārējā pozīcijā atsaucē drošības jostu, lai ārējā pozīcijā iegūtu $75\text{N} \pm 5\text{N}$ slodzi.

1.2. Klēpja un diagonālā drošības josta

1.2.1. Uzmontē 1. slodzes šūnu ārējā pozīcijā, kā parādīts iepriekš. Uzstāda bērnu ierobežotājsistēmu pareizajā stāvoklī. Ja bērnu ierobežotājsistēma ir aprīkota ar saslēgšanas ierīci, kas iedarbojas uz diagonālo drošības jostu, piemērotā vietā aiz bērnu ierobežotājsistēmas starp saslēgšanas ierīci un sprādzi, novieto 2. slodzes šūnu, kā parādīts iepriekš. Ja saslēgšanas ierīces nav vai ja saslēgšanas ierīce ir uzmontēta pie sprādes, slodzes šūnu novieto piemērotā vietā starp statņa cilpu un bērnu ierobežotājsistēmu.

1.2.2. Atsaucē drošības jostas klēpja posmu noregulē tā, lai 1. slodzes šūnā iegūtu spriegojuma slodzi $50\text{N} \pm 5\text{N}$. Vietā, kur siksna iet cauri sprādes imitācijai, izdara atzīmi ar krītu. Turot drošības jostu šajā stāvoklī, diagonālo daļu noregulē, lai 2. slodzes šūnā iegūtu $50\text{N} \pm 5\text{N}$ lielu spriegojumu, vai nu saslēdzot siksnu bērnu ierobežotājsistēmas siksna bloķētājā, vai velkot drošības jostu standarta spriegotāja tuvumā.

1.2.3. No spriegotāja tītavas notin visu siksnu un ļauj, lai spriegojums drošības jostā starp spriegotāju un statņa cilpu nokrītas līdz spriegotāja spriegojumam. Tītavu pirms dinamikas testa bloķē. Veic dinamikas sadursmes testu.

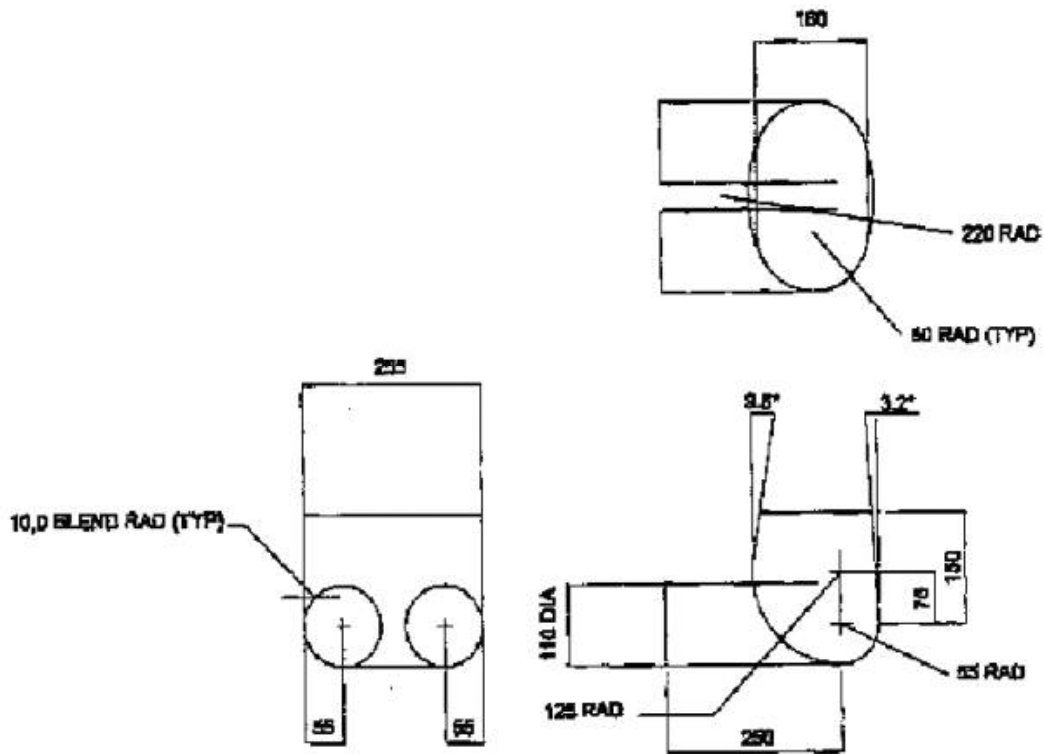
- 1.2.4. Pirms sākt uzstādīšanu, veic pārbaudi, lai noteiktu, vai bērnu ierobežotājsistēma atbilst 6.2.1.3. punkta prasībām. Ja ietaises spriegojums mainās, mainoties slīpuma leņķim, pārbaudes ceļā atrod to stāvokli, kurā ietaises spriegojums ir visvajīgākais, veic uzstādīšanu un nospriego visciešākajā stāvoklī, un tad pārvieto bērnu ierobežotājsistēmu, lai iegūtu visnelabvēlīgāko stāvokli, nemainot pieaugušā cilvēka drošības jostas spriegojumu. Veic dinamikas testu.

PIEZĪME

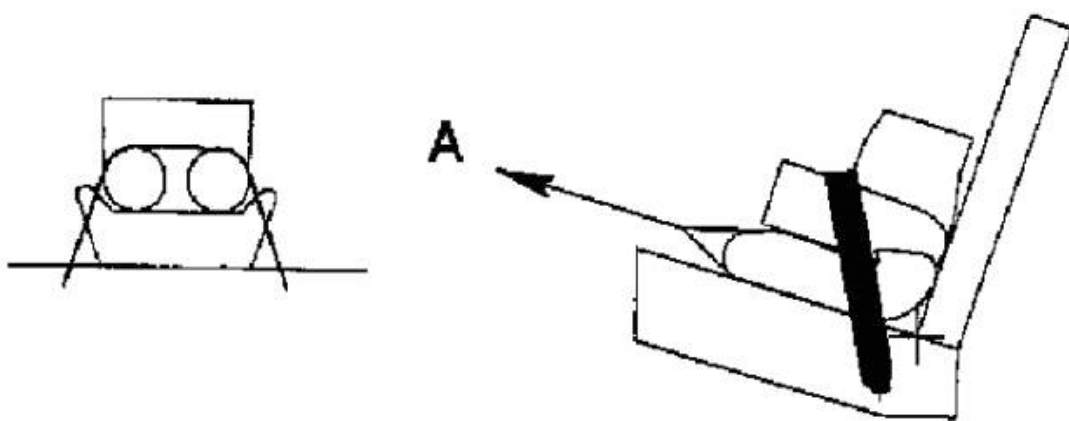
1. Uzstādīšanu veic pēc tam, kad manekens ir ievietots ierobežotājsistēmā.
2. Tā kā no putu materiāla veidotais testa spilvens pēc bērnu ierobežotājsistēmas uzstādīšanas saspiedīsies, dinamikas tests jāveic pēc iespējas ne vēlāk kā 10 minūtes pēc uzstādīšanas. Lai spilvens varētu atgūt sākotnējo formu, pārtraukumam starp testiem, kuros izmanto vienu un to pašu spilvenu, jābūt vismaz 20 minūtes garam.
3. Dinamikas testa laikā slodzes devēji, kas uzmontēti tieši uz drošības jostas siksnas, var būt atvienoti no elektriskās strāvas, taču tiem jābūt savā vietā. Katra slodzes devēja masa nepārsniedz 250 gramus. Alternatīvi klēpja drošības jostas slodzes devēju var aizvietot ar slodzes devēju, kas nofiksēts stiprinājuma punktā.
4. Attiecībā uz ierobežotājsistēmām, kas aprīkotas ar ierīcēm, kuras paredzētas pieaugušā cilvēka drošības jostas spriegojuma palielināšanai, testa metode ir šāda. Uzstāda bērnu ierobežotājsistēmu saskaņā ar šā pielikuma prasībām un tad pievieno spriegošanas ierīci atbilstīgi ražotāja instrukcijām. Ja ierīci nevar pievienot pārlietu liela spriegojuma dēļ, tā uzskatāma par nepieņemamu ierīci.

22. PIELIKUMS

RUMPJA APAKŠDAĻAS ĶERMEŅA BLOKA TESTS

1. attēls: Nošķelts P10 manekena bloks
 Materiāls: EPS (40 līdz 45 g/l)

2. attēls: Bērnu sēdekļa vilkšanas tests, izmantojot manekena bloku

Apvienoto Nāciju Organizācijas Eiropas Ekonomikas komisijas (ANO/EEK) Noteikumi Nr. 105 — Vienotās prasības to transportlīdzekļu apstiprinājumam, kas paredzēti bīstamu kravu pārvadājumiem, attiecībā uz transportlīdzekļu konstrukcijas raksturīgajām īpatnībām (*)

1. PIEMĒROŠANAS JOMA

Šīs Regulas noteikumi piemērojami transportlīdzekļiem, kas veidoti uz N kategorijas motorizētu transportlīdzekļu bāzes un to O2, O3 un O4 ⁽¹⁾kategorijas piekabēm, kas paredzētas bīstamu kravu pārvadājumiem un minētas sadaļā 9.1.2 “par Eiropas nolīgumu par starptautiskajiem bīstamu kravu autopārvadājumiem B pielikumā (ADR)”.

2. DEFINĪCIJAS

Šajā Regulā:

- 2.1. “bāzes transportlīdzeklis” (turpmāk “transportlīdzeklis”) ir šasija – kabīne, puspiekabe, piekabes šasija vai piekabe ar automobiļu pārvadāšanas uzbūvi, kas paredzēts bīstamu kravu pārvadājumiem;
- 2.2. “transportlīdzekļa tips” ir transportlīdzeklis bez būtiskām atšķirībām attiecībā uz šajā Regulā noteiktajām konstrukcijas īpatnībām.

3. PIETEIKUMS APSTIPRINĀJUMA SAŅEMŠANAI

- 3.1. Pieteikums apstiprinājuma saņemšanai transportlīdzekļa tipam attiecībā uz tā konstrukcijas īpatnībām iesniedz transportlīdzekļa izgatavotājs vai tā atbilstoši pilnvarots pārstāvis.
- 3.2. Pieteikumam apstiprinājuma saņemšanai pievieno turpmāk norādītos dokumentus trīs eksemplāros un šādu informāciju:
- 3.2.1. transportlīdzekļa tipa detalizēts apraksts attiecībā uz tā uzbūvi, motoru (kompresijas aizdedzi, dzirksteles aizdedzi), tā izmēriem, sastāvdaļu izkārtojumu un izmantotajiem materiāliem;
- 3.2.2. transportlīdzekļa pielietojums saskaņā ar ADR 9.1.1.2.punktu (EX/II, EX/III, AT, FL, OX);
- 3.2.3. transportlīdzekļa shēma;
- 3.2.4. maksimālā pilna komplekta tehniskā masa (kg).
- 3.3. novērtējamā transportlīdzekļa paraugam jātiek demonstrētam par atbilstības novērtēšanas testēšanu atbildīgajam tehniskajam servisam.

4. APSTIPRINĀJUMS

- 4.1. Ja apstiprinājumam uzrādītais transportlīdzeklis, piemērojot šo Regulu, atbilst turpmāk minētās 5. sadaļas noteikumiem, šim transportlīdzekļa tipam tiek piešķirts atbilstības novērtēšanas apstiprinājums.

(*) agrākais nolīguma nosaukums:

Grozījumu sērija 01 - Stājusies spēkā: 2000. gada 13. janvārī.

Grozījumu sērija 02 - Stājusies spēkā: 2001. gada 5. decembrī.

Grozījumu sērijas 02 labojums 1 – stājies spēkā: 2002. gada 13. martā.

Grozījumu sērijas 02 labojums 2 - stājies spēkā: 2002. gada 13. novembrī.

Grozījumu sērijas 02 labojums 3 - stājies spēkā: 2003. gada 12. martā.

⁽¹⁾ Kā noteikts Konsolidētās rezolūcijas par transportlīdzekļu konstrukciju 7. pielikumā (R.E.3) (dokuments TANS/WP.29/78/Rev.1/Papild.2).

- 4.2. Katrā apstiprinājuma procedūrā ietilpst apstiprinājuma numura piešķiršana, kura pirmajos divos ciparos (patlaban 02 Regulas papildinājumu sērijai 02) jānorāda grozījumu sērija, kas atbilst jaunākajām svarīgākajām tehniskajām modifikācijām uz apstiprinājuma izsniegšanas datumu. Tā pati līgumslēdzēja puse nevar piešķirt šo numuru citam transportlīdzekļa tipam augstākminētā punkta 2.2 nozīmē.
- 4.3. Apstiprinājums vai apstiprinājuma paplašinājums transportlīdzekļa tipam, piemērojot šo Regulu, jāpaziņo līgumslēdzējām pusēm ar paraugam atbilstošu veidlapu, kas skatāma 1. pielikumā.
- 4.4. Transportlīdzeklim, kas atbilst apstiprinātam transportlīdzekļa tipam saskaņā ar šo Regulu redzamā, viegli pieejamā un apstiprinājuma veidlapā norādītā vietā jābūt piestiprinātam starptautiskajam apstiprinājuma marķējumam, kas sastāv no:
- 4.4.1. apļa, kura iekšpusē novietots burts "E", kam seko tās valsts atšķirības numurs, kas izsniegusi apstiprinājumu ⁽¹⁾;
- 4.4.2. šīs Regulas numura, kam seko burts "R", domuzīmes un apstiprinājuma numura pa labi no 4.4.1. punktā aprakstītā apļa un
- 4.4.3. no papildu simbola, kas atdalīts no apstiprinājuma numura un ko veido simbols, kas identificē transportlīdzekļa pielietojumu atbilstoši ADR 9.1.1.2. punktam.
- 4.5. Ja transportlīdzeklis atbilst apstiprinātam transportlīdzekļa tipam saskaņā ar citu vai vairākām citām Regulām, kas pievienotas šim Nolīgumam, valsti, kas piešķirusi apstiprinājumu saskaņā ar šo Regulu, 4.4.1. punktā aprakstītajam simbolam nav jātiek atkārtotam; šajā gadījumā Regula un atbilstības numuri, kā arī visu to Regulu papildu simboli, saskaņā ar kuriem valsts ir piešķirusi apstiprinājumu atbilstīgi šai Regulai, tiks novietoti vertikālās kolonās pa labi no 4.4.1. punktā aprakstītā simbola.
- 4.6. Apstiprinājuma marķējumam jābūt salasāmam un neizdzēšamam.
- 4.7. Apstiprinājuma marķējums ir piestiprināts tuvu izgatavotāja novietotajai datu plāksnītei, kas sniedz transportlīdzekļa raksturojumu, vai uz šīs zīmes.
- 4.8. Šīs Regulas 2. pielikumā pievienots apstiprinājuma marķējuma paraugs.
5. **TEHNISKIE NOTEIKUMI**
- 5.1. Transportlīdzekļiem jāievēro, atkarībā no to pielietojuma, augstāk minētie noteikumi pēc tabulas norādījumiem lappuses otrā pusē ⁽²⁾.

⁽¹⁾ 1 Vācijai, 2 Francijai, 3 Itālijai, 4 Nīderlandei, 5 Zviedrijai, 6 Beļģijai, 7 Ungārijai, 8 Čehijai, 9 Spānijai, 10 Dienvidslāvijai, 11 Apvienotajai Karalistei, 12 Austrijai, 13 Luksemburgai, 14 Šveicei, 15 (brīvs), 16 Norvēģijai, 17 Somijai, 18 Dānijai, 19 Rumānijai, 20 Polijai, 21 Portugālei, 22 Krievijas Federācijai, 23 Grieķijai, 24 Īrijai, 25 Horvātijai, 26 Slovēnijai, 27 Slovākijai, 28 Baltkrievijai, 29 Igaunijai, 30 (brīvs), 31 Bosnijai-Hercegovinai, 32 Latvijai, 33 (brīvs), 34 Bulgārijai, 35 (brīvs), 36 Lietuvai, 37 Turcijai, 38 (brīvs), 39 Azerbaidžānai, 40 Bijušai Dienvidslāvijas Maķedonijas Republikai, 41 (brīvs), 42 Eiropas Kopienai (apstiprinājumus izsniedz dalībvalstis, kas lieto savus atbilstīgos EEK simbolus), 43 Japānai, 44 (brīvs), 45 Austrālijai un 46 Ukrainai. Sekojoši numuri tiks piešķirti citām valstīm hronoloģiskā secībā, kādā tās ratificēs Nolīgumu par vienotu tehnisko prasību pieņemšanu riteņu transportlīdzekļiem, aprīkojumam un detaļām, ko var uzstādīt vai lietot riteņu transportlīdzekļos, un par nosacījumiem to apstiprinājumu savstarpējai atzīšanai, kas piešķirti, pamatojoties uz šīm prasībām, vai pievienosies šim Nolīgumam. Apvienoto Nāciju Organizācijas ģenerālsēkretārs paziņos šos numurus līgumslēdzējām pusēm.

⁽²⁾ Šajā regulā atsauces uz citām EEK Regulām domātas atsaucei arī uz citiem starptautiskajiem noteikumiem, kuru tehniskās prasības ir tādas pašas kā attiecīgajā EEK Regulā. Atsauces uz īpašām atbilstošo EEK regulu sadaļām tiks attiecīgi interpretētas.

5.1.1. ELEKTROIEKĀRTA

5.1.1.1. Vispārējie noteikumi

Elektroiekārtai kopumā jāatbilst turpmāk minētajiem noteikumiem saskaņā ar 5.1. punkta tabulu.

5.1.1.2. Vadi

5.1.1.2.1. Vadiem jābūt brīvi izvietotiem, lai izvairītos no sakaršanas. Tiem jābūt adekvāti izolētiem. Visām strāvas ķēdēm jābūt pasargātām ar drošinātājiem vai automātiskajiem slēdžiem, izņemot šādas ķēdes:

- no akumulatoru baterijas uz motora palaišanas un apstādinašanas sistēmu
- no akumulatoru baterijas uz maiņstrāvas ģeneratoru
- no maiņstrāvas ģeneratora uz drošinātāju kārbu vai slēdžiem
- no akumulatoru baterijas uz starteri
- no akumulatoru baterijas uz bremžu sistēmas jaudas vadības kārbu, ja tā ir elektriska vai elektromagnētiska
- no akumulatoru baterijas uz ass elektriskā apgaismojuma mehānismu.

Augstāk minētajām strāvas ķēdēm bez nodrošinājuma jābūt pēc iespējas īsākām.

Tehniskie nosacījumi		Transportlīdzekļa pielietojums (saskaņā ar ADR 9.1 punktu)				
		EX/II	EX/III	AT	FL	OX
Elektroiekārta						
5.1.1.2.	Vadi		X	X	X	X
5.1.1.3.	Masas slēdzis		X		X	
5.1.1.3.1			X		X	
5.1.1.3.2			X		X	
5.1.1.3.3					X	
5.1.1.3.4			X		X	
5.1.1.4.	Akumulatori	X	X		X	
5.1.1.5.	Pastāvīgi ieslēgtās ķēdes		X		X	
5.1.1.5.1					X	
5.1.1.5.2			X			
5.1.1.6	Elektroiekārta AR kabīnē		X		X	
5.1.2.	Ugunsdrošība					
5.1.2.2.	Transportlīdzekļa kabīne					
5.1.2.2.1.		X	X			
5.1.2.2.2.						X
5.1.2.3.	Degvielas tvertne	X	X		X	X
5.1.2.4.	Motors	X	X		X	X
5.1.2.5.	Atgāzu izplūde	X	X		X	
5.1.2.6.	Darba bremzes		X	X	X	X

Tehniskie nosacījumi		Transportlīdzekļa pielietojums (saskaņā ar ADR 9.1 punktu)				
		EX/II	EX/III	AT	FL	OX
5.1.2.7.	Iekšdedzes autonomais sildītājs					
5.1.2.7.1 2 un 5		X	X	X	X	X
5.1.2.7.3 et 4					X	
5.1.2.7.6		X	X			
5.1.3.	Bremžu iekārta					
5.1.3.1.	Bremžu iekārta		X	X	X	X
5.1.3.2.	Bremžu iekārta	X				
5.1.4.	Ātruma ierobežotājs	X	X	X	X	X
5.1.5.	Vilkšanas ierīces	X	X			

5.1.1.2.2. Elektriskajiem vadiem jābūt stingri piestiprinātiem un novietotiem tā, lai vadītāji būtu pienācīgi aizsargāti pret mehānisku un termisku iedarbību.

5.1.1.3. Akumulatoru baterijas masas slēdzis

5.1.1.3.1. Slēdzim, kas noslēgtu elektrisko strāvu, jābūt iemontētam tik tuvu akumulatoram, cik praksē iespējams.

5.1.1.3.2. Vadītāja kabīnē jābūt ierīkotai vadības ierīcei slēdža ieslēgšanai un izslēgšanai. Tai jābūt vadītājam viegli pieejamai un skaidri norādītai. Tai jābūt aprīkotai vai nu ar aizsargvāciņu vai arī ar kompleksas darbības ierīci vai jebkuru citu ierīci, kas nepieļauj tās netišu iedarbināšanu. Var tikt ierīkotas papildu ieslēgšanas ierīces, ja tās atpazīstamas pēc noteiktas atšķirības zīmes un aizsargātas pret nesavlaicīgiem manevriem.

5.1.1.3.3. "Slēdzim jābūt novietotam kārbā ar IP65 drošības pakāpi atbilstoši standartam CEI 529."

5.1.1.3.4. Elektriskajiem savienojumiem slēdzī jāatbilst drošības pakāpei IP54. Tomēr tas netiek prasīts, ja savienojumi atrodas kārbas iekšienē, kas var būt akumulatora kaste, šādā gadījumā pietiek ar savienojumu nodrošināšanu pret īssavienojumiem, piemēram, ar gumijas vāku.

5.1.1.4. Akumulatoru baterija

Akumulatoru baterijas malām jābūt elektroizolētām vai nosegtām ar vāku, kas izolē akumulatora kasti. Ja akumulatoru baterija novietota citur kā zem motora pārsega, tai jābūt nostiprinātai vēdināmā akumulatora kastē.

5.1.1.5. Pastāvīgā barošanās sistēma

5.1.1.5.1. Elektroiekārtas daļām, ieskaitot vadus, kas atrodas zem sprieguma, kad ieslēgts akumulatora masas slēdzis, jāatbilst lietošanai bīstamā zonā. Šai iekārtai jāatbilst standarta CEI 60079 ⁽¹⁾ 0. un 14. daļas attiecīgajiem noteikumiem un papildu noteikumiem standarta CEI 1., 2., 5., 6., 7., 11., 15. vai 18. daļā ⁽²⁾.

Lai piemērotu standarta CEI 60079 14. daļu ⁽²⁾ jāievēro šāda klasifikācija:

Zem pastāvīga sprieguma esošai elektroiekārtai, tostarp vadiem, kas nav pakļauti 5.1.1.3 un 5.1.1.4 punktu prasībām, jāatbilst prasībām, kas piemērojamas 1. zonai vispārējām elektroiekārtām vai prasībām, kas piemērojamas 2. zonai elektroiekārtai, kas atrodas vadītāja kabīnē. Tai jāatbilst eksploziju grupas IIC temperatūras klases T6 piemērojamajām prasībām.

⁽¹⁾ Standarta CEI 60079 14. daļas noteikumi nav pārāki par šīs Regulas noteikumiem.

⁽²⁾ Ja tādu nav, tad var piemērot standarta EN 50014 vispārējos noteikumus un standartu EN 50015, 50016, 50017, 50018, 50019, 50020, 50021 vai 50028 papildu noteikumus.

Tomēr pastāvīgi zem sprieguma esošai elektroiekārtai, kas atrodas apkārtējā vidē, vai tad, kad neelektriskā materiāla radītā temperatūra, kas atrodas tai pašā vidē, pārsniedz temperatūras T6 robežas, pastāvīgi zem sprieguma esošai elektroiekārtas temperatūras klasei jābūt vismaz T4.

5.1.1.5.2. Derivāciju savienojumiem akumulatoru baterijas strāvas slēdži elektroiekārtai, kam jāpaliek zem sprieguma, kad akumulatoru baterijas masas slēdzis ir ieslēgts, jābūt nodrošinātam pret sakaršanu ar piemērotu līdzekli, piemēram, drošinātāju, slēdži vai drošības ierīci (strāvas ierobežotāju).

5.1.1.6. Noteikumi, kas piemērojami elektroiekārtām, kas novietotas aiz vadītāja kabīnes

Šīm iekārtām kopumā jātiek konstruētām, izgatavotām un nodrošinātām tā, lai tās nevarētu izraisīt ne uzliesmošanu, ne īssavienojumu transportlīdzekļa normālos ekspluatācijas apstākļos un mazinātu šos riskus trieciena vai deformācijas gadījumos. Īpaši:

5.1.1.6.1. Cauruļvadi

Cauruļvadiem, kas novietoti aiz vadītāja kabīnes jābūt nodrošinātiem pret triecieniem, abrāziju, un berzi transportlīdzekļa normālos ekspluatācijas apstākļos. Atbilstošās aizsardzības piemēri parādīti turpmāk dotajos 1., 2., 3. un 4. attēlos. Tomēr pretbloķēšanas sistēmas ierīču kabeļiem nav nepieciešama papildu aizsardzība.

5.1.1.6.2. Gaismas ierīces

Nevar izmantot spuldzes ar vītņotu cokolu.

5.1.1.6.3. Elektriskā apgaismojuma mehānisms

Vienas ass elektriskajam apgaismojumam jābūt novietotam ārpus šasijas lonžerona ūdensnecaurlaidīgā korpusā.

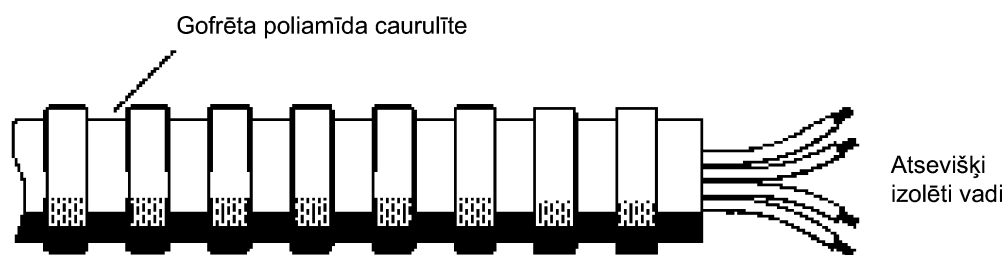
5.1.2. UGUNSDROŠĪBA

5.1.2.1. Vispārējie noteikumi

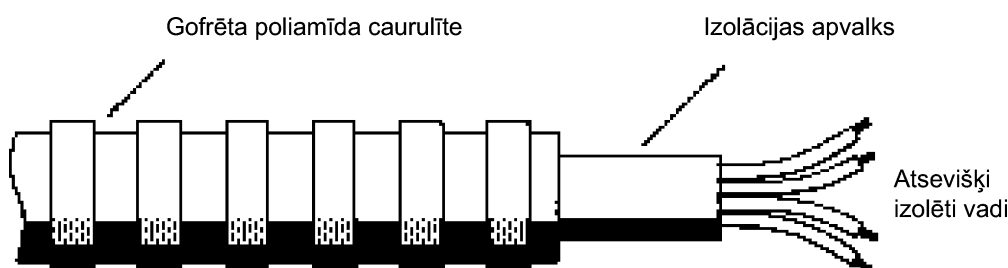
Tālāk skatāmie tehniskie noteikumi piemērojami saskaņā ar tabulas 5.1. punktu.

ATTĒLS

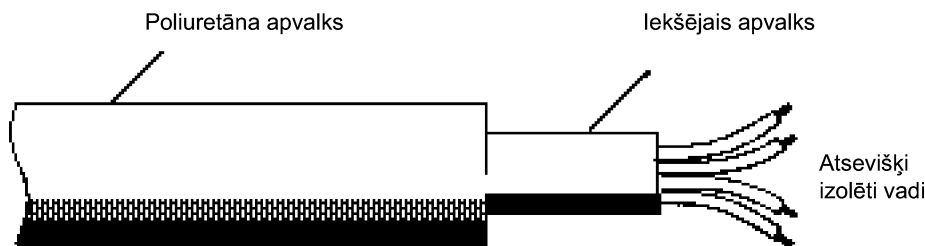
1. attēls

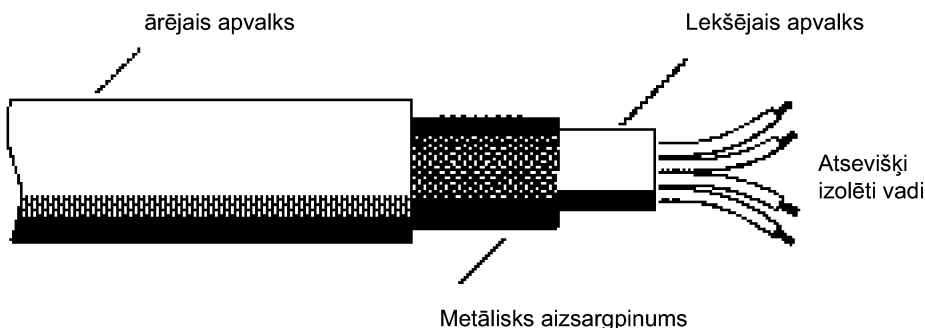
2. attēls

3. attēls

4. attēls

5.1.2.2. Kabīne

5.1.2.2.1. Kabīnes konstrukcijā jāizmanto vienīgi grūti uzliesmojoši materiāli. Uzskatīs, ka šis noteikums ir ievērots, ja saskaņā ar procedūru, ko nosaka ISO standarts 3795:1989, šādu kabīnes materiālu degšanas ātrums nepārsniedz 100 mm/min.: sēdekļu spilveni, sēdekļu atzveltnes, drošības jostas, kabīnes garnitūra, jumta pārsegums, elkoņu balsti, visa priekšējo, aizmugurējo un sānu durvju un paneļa garnitūra, starpsienas, galvas balsti, paklāji, saules aizsargi, aizkari, sauljumi, rezerves riteņa pārsegi, motora pārsega pārklājums, sēdekļu pārsegi un citi kabīnes iekšienē izmantoti materiāli, ieskaitot polsterējumu un daļas, kas var izplesties avārijas gadījumā, tā, lai tie absorbētu enerģiju kontaktā ar tajā atrodošos personu.

5.1.2.2.2. Ja kabīne nav konstruēta no grūti uzliesmojošiem materiāliem, tad tās aizmugurē jānovieto metāla vai cita piemērota materiāla termovairogs, kura platums ir vienāds ar cisternu. Visiem kabīnes aizmugures vai aizsega logiem jābūt hermētiski noslēgtiem, no ugunsdroša drošības stikla ugunsdrošos rāmjos. Starp cisternu un kabīni vai vairogu jābūt atstātai vismaz 15 cm brīvai telpai.

5.1.2.3. Degvielas tvertnes

Degvielas tvertnēm transportlīdzekļa motora barošanai jāatbilst šādām prasībām:

5.1.2.3.1. noplūdes gadījumā degvielai jāizplūst zemē, nenonākot kontaktā ar transportlīdzekļa vai kravas kastajām daļām;

5.1.2.3.2. benzīnu saturošām tvertnēm jābūt aprīkotām ar efektīvu ugunsdzēsšanas ierīci, kas pielāgota uzpildes atverei vai ierīci, kas ļauj uzpildes atverei būt hermētiski noslēgtai.

5.1.2.4. Motors

Transportlīdzekļa motoram jābūt aprīkotam un novietotam tā, lai izvairītos no jebkura pārslodzes riska pārkaršanas vai aizdegšanās gadījumā. EX/II un EX/III transportlīdzekļu motoram jābūt ar kompresijas aizdedzi.

5.1.2.5. Atgāzu izplūdes iekārta

Atgāzu izplūdes iekārtai, kā arī izplūdes caurulēm jābūt virzītām vai aizsargātām tā, lai izvairītos no jebkura pārslodzes riska pārkaršanas vai aizdegšanās gadījumā. Atgāzu izplūdes iekārtu daļas, kas atrodas tieši zem degvielas tvertnes (dīzeļdegvielai) jāatrodas vismaz 100 mm attālumā vai jābūt aizsargātām ar termovairogu.

5.1.2.6. Transportlīdzekļa darba bremzes

Transportlīdzekļiem, kuriem ir stāvbremžu sistēma, kas rada augstu temperatūru un novietota aiz kabīnes aizmugurējās sienas, tai jābūt aprīkoti ar termoizolāciju starp šo aparātu un cisternu vai kravu, stingri nostiprinātai un izvietotai tā, lai nepieļautu pat lokālu cisternas vai kravas nodalījuma sienas sakaršanu. Bez tam izolācijas ierīcei jāaizsargā aparāts pret transportējamās vielas noplūdēm vai iztecēšanu pat negadījuma apstākļos. Par atbilstošu tiks uzskatīts, piemēram, dubultčaulas tipa vairogs.

5.1.2.7. Iekšdedzes sildītājs

5.1.2.7.1. (rezervēts)

5.1.2.7.2. Iekšdedzes sildītājiem un to gāzu novadīšanas caurulēm jābūt projektētiem, novietotiem un aizsargātiem vai pārklātiem tā, lai izvairītos no nevēlamas sakaršanas vai kravas aizdegšanās draudiem. Aparāts tiek uzskatīts par atbilstošu šai prasībai, ja tā tvertne un izvades sistēma atbilst tādiem pašiem noteikumiem, kādi attiecas uz degvielas tvertnēm un transportlīdzekļu izplūdes ierīcēm attiecīgajos punktos 5.1.2.3 un 5.1.2.5.

5.1.2.7.3. Iekšdedzes sildītāju atslēgšanai jātiek nodrošinātai vismaz ar šādām metodēm:

- a) manuāla atslēgšana ar nodomu no vadītāja kabīnes;
- b) neapzināta transportlīdzekļa dzinēja apstāšanās; šajā gadījumā vadītājs var sildītāju ieslēgt manuāli;
- c) Motorizēta transportlīdzekļa barošanas sūkņa iedarbināšana bīstamām transportējamām kravām.

5.1.2.7.4. Tiek atļauta "atpakaļ padeve" pēc tam, kad izslēgtas papildu sildīšanas ierīces. Attiecībā uz augstāk minētajiem 5.1.2.7.3 b) un c) punktiem, aizdedzes gaisa padevei jātiek pārtraukta ar atbilstošajiem paņēmieniem maksimāli pēc 40 sekunžu "atpakaļ padeves" cikla.

Var izmantot tikai tādus iekšdedzes sildītājus, par kuriem pierādīts, ka to siltummainis ir noturīgs pret "atpakaļ padeves" ciklu zem 40 sekundēm normālos ekspluatācijas apstākļos.

5.1.2.7.5. Iekšdedzes sildītājam jābūt manuāli ieslēdzamam. Programmēšanas ierīces ir aizliegtas.

5.1.2.7.6. Nav atļauti sildītāji, kuros kā degvielu izmanto gāzi.

5.1.3. BREMŽU IEKĀRTA

Transportlīdzekļiem, kas pakļauti ADR papildu numura 10 221 prasībām, jāievēro visas Regulas Nr. 13 piemērojamās prasības, tostarp prasības, kas noteiktas 5. pielikumā, kāds tas ir ar grozījumiem saskaņā ar tam noteiktajiem piemērošanas datumiem.

5.1.3.1. Transportlīdzekļiem, kas apzīmēti ar kodiem EX/III, AT, FL un OX jāatbilst visām attiecīgajām Regulas Nr. 13 prasībām, tostarp 5. pielikuma prasībām.

- 5.1.3.2. Transportlīdzekļiem, kas apzīmēti ar kodiem EX/II jāatbilst visām attiecīgajām Regulas Nr. 13. prasībām. Tomēr tiem nepiemēro 5. pielikuma prasības.

5.1.4. ĀTRUMA IEROBEŽOTĀJI

Motorizētiem transportlīdzekļiem (nesējiem un puspiekabju vilcējiem) ar maksimālo masu virs 12 tonnām saskaņā ar Regulas Nr. 89 tehniskajām prasībām jābūt aprīkoti ar ātruma ierobežotāju. *Ierīce jāiestata tā, lai ātrums nevarētu pārsniegt 90 km/h, ievērojot ierīces tehnisko izturību.*

5.1.5. PIEKABES VILKŠANAS IERĪCES

Piekabes vilkšanas ierīcēm jāatbilst prasībām, kas ir noteiktas Regulā Nr. 55, kāda tā ir ar grozījumiem saskaņā ar tiem noteiktajiem piemērošanas datumiem.

6. **TRANSPORTLĪDZEKĻA TIPĀ MODIFIKĀCIJA UN APSTIPRINĀJUMA PAPLAŠINĀŠANA**

- 6.1. Par jebkura tipa transportlīdzekļa modifikāciju jāziņo administratīvajam dienestam, kas piešķīris šī tipa transportlīdzeklim apstiprinājumu, un tas var:

- 6.1.1. uzskatīt, ka veiktās modifikācijas nav tāda rakstura, lai tām būtu ievērojams nevēlams efekts un ka, neskatoties uz tām, transportlīdzeklis joprojām atbilst attiecīgajām prasībām;

- 6.1.2. pieprasīt jaunu testēšanas protokolu no tehniskā dienesta, kas atbild par testēšanu.

- 6.2. Apstiprinājums vai atteikums kopā ar modifikāciju jāadresē Līgumslēdzējām pusēm saskaņā ar 4.3. punktā noteikto procedūru.

- 6.3. Kompetentajai iestādei, kas izsniedz apstiprinājuma paplašinājumu, jāpiešķir sērijas numurs katrai paziņojuma veidlapai, kas sastādīta par šo paplašināšanu, un tā par to informē citas Puses ar Paziņojuma veidlapu, kas atbilst 1. pielikumā norādītajām paraugam.

7. **PRODUKCIJAS ATBILSTĪBA**

Ražošanas atbilstības procedūrām jāatbilst procedūrām, kas ir noteiktas Nolīguma (E/ECE/324-E/ECE/TRANS/505/Rev.2) 2. papildinājumā, un jāsatur šādi prasības:

- 7.1. jebkuram saskaņā ar šo Regulu apstiprinātajam transportlīdzeklim jābūt konstruētam tā, lai tas atbilstu apstiprinātajam tipam, kas atbilst prasībām, kas ir noteikti iepriekš minētajā 5. punktā.

- 7.2. kompetentā iestāde, kas piešķirusi tipa apstiprinājumu, jebkurā brīdī var pārbaudīt atbilstības kontroles metodes, ar kādām pārbauda katras saražotās vienības atbilstību. Šādu pārbaudīšanu normālais biežums ir reizi divos gados.

8. **SANKCIJAS PAR PRODUKCIJAS NEATBILSTĪBU**

- 8.1. Ja 7. punktā noteiktās prasības netiek ievērotas, saskaņā ar šo Regulu izsniegtais apstiprinājums transportlīdzekļa tipam var tikt atņemts.

- 8.2. Ja kāda no 1958. gada Nolīguma Līgumslēdzējām pusēm, piemērojot šo Regulu, atņem tās iepriekš piešķirto apstiprinājumu, tai nekavējoties ar paziņojuma veidlapu, kas atbilst šīs Regulas 1. pielikuma paraugam, jābrīdina citas Nolīguma Puses, kas piemēro šo Regulu.

9. RAŽOŠANAS GALĪGA PĀTRAUKŠANA

Ja apstiprinājuma ieguvējs pavisam pārtrauc kāda saskaņā ar šo Regulu apstiprināta transportlīdzekļa tipa ražošanu, tam jāinformē apstiprinājumu izsniegušī iestāde, kas savukārt par to brīdinās citas 1958. gada Nolīguma Puses, kas piemēro šo Regulu, ar paziņojuma veidlapu, kas atbilst šīs Regulas 1. pielikuma paraugam.

10. PĀREJAS NOTEIKUMI

- 10.1. No grozījumu sērijas 02 oficiālā spēkā stāšanās datuma, neviena Līgumslēdzēja puse, kas piemēro šo Regulu, nevarēs atteikties izsniegt EEK apstiprinājumu saskaņā ar šo Regulu, kas grozīta ar grozījumu sēriju 02.
- 10.2. Līdz 2002. gada 31. decembrim Līgumslēdzējām pusēm, kas piemēro šo Regulu, jāturpina izsniegt EEK apstiprinājumus un tādu apstiprinājumu paplašināšana, kas atbilst šīs regulas prasībām, kurās grozījumi izdarīti ar iepriekšējām grozījumu sērijām.
- 10.3. No 2003. gada 1. janvāra Līgumslēdzējām pusēm, kas piemēro šo Regulu, jāizsniedz EEK apstiprinājumi un šādu apstiprinājumu paplašināšana tikai tādiem transportlīdzekļu tipiem, kas atbilst šīs Regulas prasībām, kurās grozījumi izdarīti ar grozījumu sēriju 02.
- 10.4. Neviena Līgumslēdzēja puse, kas piemēro šo Regulu, nedrīkst atteikt valsts apstiprinājumu tādām transportlīdzekļu tipam, kas apstiprināts saskaņā ar šīs Regulas grozījumu sēriju 02.
- 10.5. Līdz 2002. gada 31. decembrim neviena Līgumslēdzēja puse nevar atteikt valsts apstiprinājumu transportlīdzekļu tipam, kas apstiprināts saskaņā ar šīs Regulas iepriekšējām grozījumu sērijām.
- 10.6. No 2003. gada 1. janvāra Līgumslēdzējas puses, kas piemēro šo Regulu, var atteikt sākotnējo valsts numura zīmes piešķiršanu (pirmoreiz ekspluatācijā nodotam) transportlīdzeklī, kas neatbilst šīs Regulas grozījumu sērijas 02 prasībām.

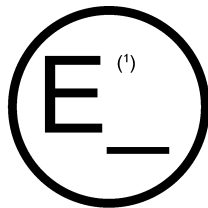
11. PAR APSTIPRINĀJUMA TESTĒŠANU ATBILDĪGO TEHNISKO DIENESTU UN ADMINISTRATĪVO DIENESTU NOSAUKUMI UN ADRESES

1958. gada Nolīguma Līgumslēdzējām pusēm, kas piemēro šo Regulu, jāpaziņo Apvienoto Nāciju Organizācijas sekretariātam par apstiprinājuma testēšanu atbildīgo tehnisko dienestu un administratīvo dienestu nosaukumi un adreses, kas izsniedz apstiprinājumu un uz kuriem jānosūta citās valstīs izsniegtie apstiprinājumi vai to paplašināšana, atteikums vai anulēšanas veidlapa.

I PIELIKUMS

PAZIŅOJUMS

(maksimālais formāts: A4 (210 × 297 mm))

Izsniegts:

Iestādes nosaukums:

.....

par ⁽²⁾:

APSTIPRINĀJUMA IZSNIEGŠANA
 APSTIPRINĀJUMA PAPLAŠINĀŠANA
 APSTIPRINĀJUMA ATTEIKUMS
 APSTIPRINĀJUMA ANULĒŠANA
 GALĪGA RAŽOŠANAS PĀRTRAUKŠANA

transportlīdzekļa tipam attiecībā uz raksturīgajām konstrukcijas īpašībām bīstamu kravu pārvadāšanai

Apstiprinājuma Nr.:

Paplašinājuma Nr.:

1. Transportlīdzekļa tirdzniecības nosaukums vai zīme:
2. Transportlīdzekļa kategorija: N1, N2, N3, O2, O3 vai O4:
(šasija-kabīne, puspiekabe, piekabe šasija, piekabe automašīnu pārvadāšanai ⁽²⁾)
3. Transportlīdzekļa tips:
4. Transportlīdzekļa kategorija (EX/II, EX/III, FL, OX, AT) :
5. Izgatavotāja nosaukums un adrese:
6. Izgatavotāja pārstāvja nosaukums un adrese, ja nepieciešams:
7. Transportlīdzekļa masa:
- 7.1. Pilna transportlīdzekļa maksimālā tehniskā masa:
8. Transportlīdzekļa īpašs aprīkojums:
- 8.1. Transportlīdzeklis ir /nav ⁽²⁾ aprīkots ar īpašām elektroiekārtām
Īss apraksts:
- 8.2. Transportlīdzeklis ir /nav ⁽²⁾ aprīkots ar ugunsdrošības ierīcēm
Īss apraksts:
- 8.3. Motorizētiem transportlīdzekļiem:
- 8.3.1. Motora tips: kompresijas aizdedze, dzirkstejaizdedze ⁽²⁾
9. Transportlīdzeklis uzrādīts apstiprinājumam, datums:
10. Apstiprinājuma testēšanas tehniskais dienests:
11. Dienesta izsniegtais apskates protokols:
12. Dienesta izsniegtā protokola numurs:
13. Apstiprinājums piešķirts/atteikts/paplašināts/anulēts
14. Apstiprinājuma marķējuma novietojums uz transportlīdzekļa:
15. Vieta:
16. Datums:
17. Paraksts:

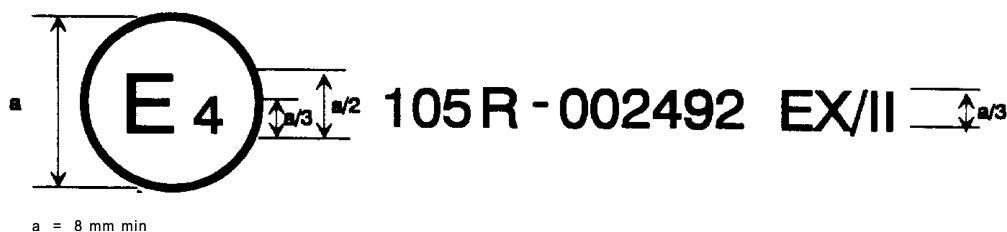
⁽¹⁾ Atbilstību piešķirušās valsts atšķirības numurs, kas ticis piešķirts/pievienots/atteikts/atņemts (skatīt 4.4.1. punkta zemsvītras piezīmi).⁽²⁾ Svītrot lieko atzīmi.

II PIELIKUMS

APSTIPRINĀJUMA MARĶĒJUMA PARAUGI

A PARAUGS

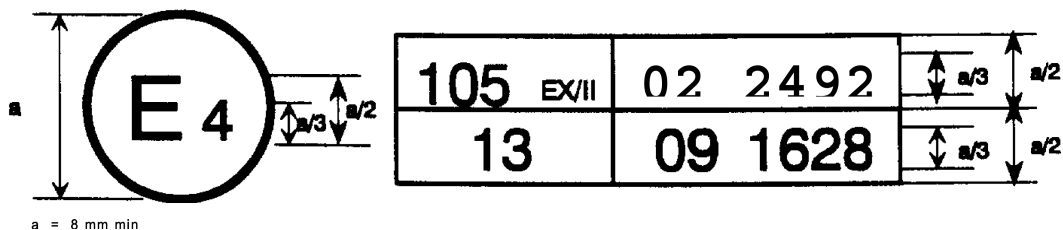
(skatīt šīs Regulas 4.4. punktu)

Augstāk skatāmais apstiprinājuma marķējums, kas novietots uz transportlīdzekļa, norāda šā transportlīdzekļa tipu, kas paredzēts bīstamu kravu pārvadājumiem, ticis izsniegts Nīderlandē (E4), piemērojot Regulu Nr. 105, ar numuru 022492 un tā kategorija ir EX/II (saskaņā ar ADR piezīmi 220301 (2)). Divi pirmie apstiprinājuma numura cipari norāda, ka apstiprinājumu izsniedza saskaņā ar prasībām Regulā Nr. 105, kurā iekļauta grozījumu sērija 02.

B PARAUGS

(skatīt šīs Regulas 4.5. punktu)

Augstāk redzamais apstiprinājuma marķējums, kas novietots uz transportlīdzekļa, norāda, ka šā transportlīdzekļa tips ir apstiprināts Nīderlandē (E4), piemērojot Regulas Nr. 105 un 13 (!) Pirmie divi apstiprinājuma cipari nozīmē, ka dienā, kurā izsniegti attiecīgie apstiprinājumi, Regulā Nr. 105 jau bija iekļauta grozījumu sērija 02, bet Regulā Nr. 13 bija iekļauta grozījumu sērija 09.

(!) Regulas otrais numurs dots tikai piemēram.

Apvienoto Nāciju Organizācijas Eiropas Ekonomikas komisijas (ANO/EEK) Noteikumi Nr. 112 — Vienoti noteikumi par mehānisko transportlīdzekļu galveno lukturu apstiprināšanu, ja tie izstaro asimetrisku tuvo, tālo vai abas gaismas un ir aprīkoti ar kvēlspuldzēm (*)

A. ADMINISTRATĪVIE NOTEIKUMI

0. Darbības joma ⁽¹⁾

Šie noteikumi attiecas uz mehānisko transportlīdzekļu galvenajiem lukturiem, kuri izstaro asimetrisku tuvo un/vai tālo gaismu, kuriem ir stikla vai plastikāta izkliedētāji un kuri ir aprīkoti ar nomaiņāmām kvēlspuldzēm.

1. DEFINĪCIJAS

Šo noteikumu izpratnē

- 1.1. "izkliedētājs" ir galvenā luktura (vienības) ārējā daļa, kas laiž gaismu caur apgaismojošo virsmu;
- 1.2. "pārklājums" ir jebkurš materiāls vai materiāli, kas vienā vai vairākās kārtās pārklāj izkliedētāja ārējo frontālo virsmu;
- 1.3. dažādi lukturu "tipi" ir galvenie lukturi, kas atšķiras pēc šādām būtiskām pazīmēm:
 - 1.3.1. zīmols vai preču zīme;
 - 1.3.2. optisko sistēmu rādītāji;
 - 1.3.3. tādu sastāvdaļu klātbūtne vai trūkums, kas savas darbības laikā ar refleksiju, refrakciju, absorbciju un/vai deformāciju spēj mainīt optiskos efektus;
 - 1.3.4. atbilstība labās puses vai kreisās puses, vai abu veidu kustībai;
 - 1.3.5. radītās gaismas veids (tuvās gaismas, tālās gaismas vai abas gaismas);
 - 1.3.6. izkliedētāju vai pārklājuma materiāli, ja tādi ir izmantoti;
 - 1.3.7. izmantotās kvēlspuldzes kategorija.
- 1.4. Lukturu dažādās "klases" (A vai B) ir lukturu iedalījums atkarībā no konkrētām fotometriskām prasībām.
- 1.5. Uz šiem noteikumiem attiecas definīcijas, kas dotas Noteikumos Nr. 48 un to grozījumu sērijās, kas ir spēkā brīdī, kad ir iesniegts tipa apstiprināšanas pieprasījums.

2. PIETEIKUMS GALVENĀ LUKTURA APSTIPRINĀŠANAI

- 2.1. Pieteikumu apstiprināšanai iesniedz zīmola vai preču zīmes īpašnieks vai tā attiecīgi pilnvarots pārstāvis. Pieteikumā norāda:

(*) Iekļaujot:

noteikumu sākotnējās versijas 1. pielikumu – spēkā stāšanās diena: 2002. gada 11. augusts,
noteikumu sākotnējās versijas 2. pielikumu – spēkā stāšanās diena: 2002. gada 10. decembris,
noteikumu sākotnējās versijas 3. pielikumu – spēkā stāšanās diena: 2003. gada 30. oktobris

(1) Šo noteikumu nosacījumi nekavē kādai no nolīguma dalībvalstīm, kas piemēro šos noteikumus, aizliegt izgatavot šajos noteikumos atļautos lukturus ar plastikāta izkliedētājiem savienojumā ar lukturu mehānisko tīrīšanas ierīci (tīrītājiem).

- 2.1.1. vai lukturis ir paredzēts, lai nodrošinātu tuvu un tālo gaismu vai tikai vienu no tām;
- 2.1.2. ja lukturis ir paredzēts tuvās gaismas nodrošināšanai, vai tas ir paredzēts gan kreisās puses, gan labās puses kustībai, vai tikai kreisās puses vai tikai labās puses kustībai;
- 2.1.3. ja lukturis ir aprīkots ar regulējamu atstarotāju – luktura uzstādīšanas pozīcija(s) attiecībā pret zemi un transportlīdzekļa garenvirziena vidējo plakni;
- 2.1.4. vai pieteikums attiecas uz A vai B klases lukturi;
- 2.1.5. izmantotās kvēlspuldzes (kvēlspuldžu) kategorija, kā minēts Noteikumos Nr. 37.
- 2.2. Apstiprināšanas pieteikumam jāpievieno:
 - 2.2.1. pietiekami detalizēti rasējumi trīs eksemplāros, kas ļauj noteikt luktura tipu un parāda luktura frontālo attēlu, detalizēti parādot izkliedētāja stiebrojumu, ja tāds ir, kā arī šķērsriezumu; rasējumā jāparāda, kur ir paredzēta vieta marķējumam;
 - 2.2.1.1. ja lukturim ir regulējams atstarotājs – norāde par luktura uzstādīšanas pozīciju (pozīcijām) attiecībā pret zemi un transportlīdzekļa garenvirziena vidējo plakni, ja lukturi paredzēts izmantot tikai norādītajā(s) pozīcijā(s);
 - 2.2.2. īss tehniskais apraksts, bet, ja lukturi paredzēts izmantot sānis vērstajam gaismas kūlim, arī norāde par galēji pieļaujamām pozīcijām atbilstoši turpmāk minētajam 6.2.9. punktam;
 - 2.2.3. divi luktura tipa paraugi.
 - 2.2.4. Izkliedētāja plastikāta materiāla pārbaudes vajadzībām pievieno:
 - 2.2.4.1. trīspadsmit izkliedētājus;
 - 2.2.4.1.1. sešus no šādiem izkliedētājiem var aizvietot ar sešiem vismaz 60 × 80 mm lieliem materiāla paraugiem, kuru ārējā virsma ir plakana vai izliekta un vidū ir vismaz 15 × 15 mm liela būtībā plakana virsma (ar vismaz 300 mm izliekuma rādiusu);
 - 2.2.4.1.2. katram izkliedētāja vai materiāla paraugam jābūt izgatavotam pēc tādas pašas metodes, kādu paredzēts izmantot masveida ražošanā;
 - 2.2.4.2. atstarotājs, kuram var piestiprināt izkliedētājus atbilstoši ražotāja norādījumiem.
 - 2.3. Materiāliem, no kā sastāv izkliedētāji un pārklājums, ja tāds ir, pievieno testēšanas pārskatu, kurā ir šo materiālu un pārklājuma raksturojums, ja tests ir jau noticis.
 3. MARĶĒJUMI ⁽¹⁾
 - 3.1. Uz apstiprināšanai iesniegtajiem lukturiem jābūt iesniedzēja zīmolam vai preču zīmei.
 - 3.2. Uz lukturu izkliedētājiem un galvenā korpusa jābūt ⁽²⁾ pietiekami lielai brīvai vietai, kas paredzēta marķējumam un papildu simboliem, kā minēts 4. punktā; šīs brīvās vietas jānorāda rasējumos, kas minēti iepriekš 2.2.1. punktā.

⁽¹⁾ Ja lukturu konstrukcija atbilst tikai vienas puses kustības prasībām (labās vai kreisās), papildus ir ieteikts uz frontālā izkliedētāja neizdzēšamā veidā iezīmēt laukumu, ko ir iespējams aizsegt, lai novērstu nepatīkamu sajūtu transportlīdzekļu lietotājiem valstī, kurā satiksmes kustība tiek virzīta pa citu ceļa pusi nekā tajā valstī, kurai lukturis ir paredzēts. Šāda iezīmēšana tomēr nav vajadzīga, ja attiecīgo laukumu skaidri parāda konstrukcija.

⁽²⁾ Ja izkliedētāju nevar atdalīt no luktura galvenā korpusa, pietiek ar sevišķu marķējumu atbilstoši 4.2.5. punktam.

3.3. Uz lukturiem, kuru konstrukcija atbilst gan labās, gan kreisās puses kustības prasībām, jābūt norādošam marķējumam par transportlīdzekļa optiskā mezgla abiem regulējumiem vai par kvēlspuldzes regulējumiem uz reflektora; šo marķējumu veido burti "R/D" labās puses kustībai un burti "L/G" – kreisās puses kustībai.

4. APSTIPRINĀŠANA

4.1. Vispārējie noteikumi

4.1.1. Apstiprinājumu piešķir, ja visi attiecīgā tipa luktura paraugi, kas iesniegti atbilstoši minētā 2. punkta prasībām, atbilst šo noteikumu nosacījumiem.

4.1.2. Ja grupēti, kombinēti vai savstarpēji savienoti lukturi atbilst vairāku noteikumu prasībām, var pievienot vienu starptautisku marķējumu, ja vien katrs no grupētajiem, kombinētajiem vai savstarpēji savienotajiem lukturiem atbilst piemērojamiem noteikumiem.

4.1.3. Apstiprinājuma numuru piešķir katram apstiprinātajam tipam. Tā pirmie divi cipari (pašlaik 00) norāda šajos noteikumos ieviesto grozījumu sēriju atbilstoši jaunākajiem būtiskajiem tehniskajiem grozījumiem, kas ieviesti apstiprinājuma izsniegšanas brīdī. Tā pati nolīguma dalībvalsts nedrīkst piešķirt to pašu numuru citam luktura tipam, ja uz to attiecas šie noteikumi.

4.1.4. Paziņojums par apstiprinājuma piešķiršanu, attiecinājumu uz citu tipu, noraidīšanu, anulēšanu vai par luktura tipa ražošanas galīgu pārtraukšanu atbilstoši šiem noteikumiem tiek paziņots 1958. gada nolīguma dalībvalstīm, kas piemēro šos noteikumus, ar veidlapu, kas atbilst šo noteikumu 1. pielikumā dotajam paraugam, pievienojot norādījumus atbilstoši 2.2.1.1. punktam.

4.1.4.1. Ja lukturis ir aprīkots ar regulējamu atstarotāju un ja šādu lukturi paredzēts izmantot tikai tādās uzstādīšanas pozīcijās, kas atbilst 2.2.1.1. punkta norādījumiem, apstiprinājuma saņemšanas gadījumā pieteikuma iesniedzējam ir pienākums atbilstoši informēt lietotāju par pareizo uzstādīšanas pozīciju (pozīcijām).

4.1.5. Papildus 3.1. punktā minētajam marķējumam turpmāk 4.2. un 4.3. punktā minēto marķējumu pievieno uz katra luktura vietās, kā norādīts iepriekš 3.2. punktā, atbilstoši šajos noteikumos apstiprinātajam tipam.

4.2. Marķējuma veidošana

Marķējuma sastāvs:

4.2.1. starptautiskais marķējums, ko veido:

4.2.1.1. ar aplīti apvilktis burts "E", kam seko tās valsts pazīšanas numurs, kura ir izsniegusi apstiprinājumu ⁽¹⁾;

4.2.1.2. apstiprinājuma numurs, kā norādīts iepriekš 4.1.3. punktā;

(¹) 1 Vācijai, 2 Francijai, 3 Itālijai, 4 Nīderlandei, 5 Zviedrijai, 6 Beļģijai, 7 Ungārijai, 8 Čehijai, 9 Spānijai, 10. Dienvidslāvijai, 11 Lielbritānijai, 12. Austrijai, 13 Luksemburgai, 14 Šveicei, 15 (pieejams), 16 Norvēģijai, 17 Somijai, 18 Dānijai, 19 Rumānijai, 20 Polijai, 21 Portugālei, 22 Krievijas Federācijai, 23 Grieķijai, 24 Īrijai, 25 Horvātijai, 26 Slovēnijai, 27 Slovākijai, 28 Baltkrievijai, 29 Igaunijai, 30 (pieejams), 31 Bosnijai un Hercegovīnai, 32 Latvijai, 33 (pieejams), 34 Bulgārijai, 35 (pieejams), 36 Lietuvai, 37 Turcijai, 38 (pieejams), 39 Azerbaidžānai, 40 bijušai Dienvidslāvijas Maķedonijas Republikai, 41 (pieejams), 42 Eiropas Kopienai (apstiprinājumus piešķir ES dalībvalstis, izmantojot attiecīgo EEK simbolu), 43 Japānai, 44 (pieejams), 45 Austrālijai, 46 Ukrainai, 47 Dienvidāfrikai un 48 Jaunzēlandei. Turpmākos numurus pārējām valstīm piešķir hronoloģiskā secībā, kādā tās ratificē Nolīgumu par vienotu tehnisko priekšrakstu pieņemšanu riteņu transportlīdzekļiem, aprīkojumam un daļām, kuras var uzstādīt un/vai izmantot riteņu transportlīdzekļos, un saskaņā ar šiem priekšrakstiem piešķiramo atbilstības novērtēšanas apstiprinājumu savstarpējās atzīšanas nosacījumiem, un šādi piešķirtos numurus Apvienoto Nāciju Organizācijas ģenerālsekretārs paziņo šā nolīguma dalībvalstīm.

- 4.2.2. papildu simbols (vai simboli):
- 4.2.2.1. uz lukturiem, kas atbilst tikai kreisās puses kustības prasībām – horizontāla bultiņa, kas vērsta pa labi, ja aplūko lukturi no priekšpuses, t. i. bultiņa rāda uz to ceļa pusi, pa kuru notiek kustības virzība;
- 4.2.2.2. uz lukturiem, kas atbilst abu kustības pušu prasībām, kur paredzēta optiskā mezgla vai kvēlspuldzes regulējuma attiecīga regulēšana – horizontāla svītriņa ar bultiņām abos galos, kas vērstas virzienā pa kreisi un pa labi;
- 4.2.2.3. uz lukturiem, kas atbilst šo noteikumu prasībām tikai attiecībā uz tuvo gaismu, burts “C” – A klases lukturim vai “HC” – B klases lukturim;
- 4.2.2.4. uz lukturiem, kas atbilst šo noteikumu prasībām tikai attiecībā uz tālo gaismu, burts “R”, – A klases lukturim, vai “HR” – B klases lukturim;
- 4.2.2.5. uz lukturiem, kas atbilst šo noteikumu prasībām attiecībā gan uz tuvo, gan tālo gaismu, burti “CR” – A klases lukturim vai “HCR” – B klases lukturim;
- 4.2.2.6. uz lukturiem, kuriem ir plastikāta izkļiedētājs – apzīmējums “PL”, ko pievieno simboliem, kas minēti iepriekš 4.2.2.3. – 4.2.2.5. punktā;
- 4.2.2.7. uz lukturiem, kas atbilst šo noteikumu prasībām attiecībā uz tālo gaismu – norāde par maksimālo gaismas intensitāti, kas izteikta kā 6.3.2.1.2. punktā minētā standarta atzīme un kam jāatrodas tuvu ar aplīti apvilktajam burtam “E”;

Ja tālās gaismas lukturi ir grupēti vai savstarpēji savienoti, norāde par tālās gaismas maksimālo gaismas intensitāti tiek izteikta kopumā, kā norādīts iepriekš.

- 4.2.3. Ikvienā gadījumā testa procesā izmantotais attiecīgais darba režīms, kā norādīts 4. pielikuma 1.1.1.1. punktā, kā arī pieļaujama spriegums (spriegumi), kā norādīts 4. pielikuma 1.1.1.2. punktā, ir jānorāda uz apstiprinājuma veidlapām un uz paziņojuma veidlapām, kas tiek nosūtītas valstīm, kuras ir šā nolīguma dalībvalstis un piemēro šos noteikumus.

Attiecīgajos gadījumos uz apgaismes mezgla tiek izdarītas šādas atzīmes:

- 4.2.3.1. uz lukturiem, kas atbilst šo noteikumu prasībām un ir tā veidoti, ka tuvās gaismas spuldzes kvēldiegs nav ieslēdzams reizē ar citas gaismas funkcijas kvēldiegu, ar ko tas var būt savstarpēji savienots – liek slīpsvītru (/) marķējumā aiz tuvās gaismas luktura simbola;
- 4.2.3.2. uz lukturiem, kas atbilst šo noteikumu 4. pielikuma prasībām tikai tad, ja tiem tiek pievadīts 6 V vai 12 V spriegums – simbols, kurā skaitlis 24 pie kvēlspuldzes patronas ir pārsvītrots ar krustiņu (×).
- 4.2.4. Apstiprinājuma numura divi cipari (pašlaik 00), kas norāda šajos noteikumos ieviesto grozījumu sēriju atbilstoši jaunākajiem būtiskiem tehniskajiem grozījumiem, kuri ieviesti apstiprinājuma izsniegšanas brīdī un, ja nepieciešams, vajadzīgā bultiņa var atrasties tuvu pie minētajiem papildu simboliem.
- 4.2.5. Iepriekš 4.2.1. – 4.2.3. punktā minētajiem marķējumiem un simboliem jābūt skaidri salasāmiem un neizdzēšamiem. Tos var atzīmēt uz luktura iekšējās vai ārējās daļas (neatkarīgi no šīs daļas caurspīdīguma), kuru nevar atdalīt no luktura caurspīdīgās gaismu izstarojošās daļas. Ikvienā gadījumā atzīmēm jābūt redzamām, kad lukturis ir piemontēts transportlīdzeklī vai kad tiek atvērta kāda transportlīdzekļa kustīgā daļa, piemēram, motora pārsegs.

4.3. **Marķējuma izvietojums**

4.3.1. *Atsevišķie lukturi*

Šo noteikumu 2. pielikuma 1.-10. attēlā ir parādīti piemēri, kā var noformēt marķējumu ar iepriekš minētajiem papildu simboliem.

4.3.2. *Grupēti, kombinēti vai savstarpēji savienoti lukturi*

4.3.2.1. Ja ir konstatēts, ka grupēti, kombinēti vai savstarpēji savienoti lukturi atbilst vairāku noteikumu prasībām, var uzlikt vienu starptautisku marķējumu, kas sastāv no aplīti ierakstīta burtā "E", kam seko tās valsts pazišanas numurs, kas izdevusi apstiprinājumu, un apstiprinājuma numurs. Šis marķējums var atrasties jebkurā vietā uz grupētiem, kombinētiem vai savstarpēji savienotiem lukturiem, ievērojot šo:

4.3.2.1.1. atzīme ir redzama, kā norādīts 4.2.5. punktā;

4.3.2.1.2. nevienam grupētam, kombinētam vai savstarpēji savienotam lukturu gaismas caurlaidīgo daļu nav iespējams noņemt, tajā pašā laikā nenoņemot marķējumu.

4.3.2.2. Katra luktura identifikācijas simbols atbilstoši noteikumiem, uz kā pamata ir piešķirts apstiprinājums, ievērojot visus attiecīgos grozījumus šajos noteikumos atbilstoši jaunākajiem būtiskajiem tehniskajiem grozījumiem, kas ieviesti apstiprinājuma izsniegšanas brīdī, un, nepieciešamības gadījumā, arī vajadzīgā bultiņa ir jāatzīmē:

4.3.2.2.1. uz attiecīgās gaismu izstarojošās virsmas vai

4.3.2.2.2. grupā, lai katra no grupētajām, kombinētajām vai savstarpēji savienotajām lampām būtu skaidri identificējama (skat. četrus iespējamus paraugus 2. pielikumā).

4.3.2.3. Viena marķējuma sastāvdaļu lielumam jāatbilst vismaz minimālajam atsevišķas atzīmes lielumam, kā minēts noteikumos, uz kuras pamata ir izsniegts apstiprinājums.

4.3.2.4. Apstiprinājuma numurs tiek piešķirts katram apstiprinātajam luktura tipam. Tā pati nolīguma daļiņvalsts nedrīkst piešķirt to pašu numuru cita veida grupētiem, kombinētiem vai savstarpēji savienotiem lukturiem, uz ko attiecas šie noteikumi.

4.3.2.5. Šo noteikumu 2. pielikuma 11. attēlā ir paraugi, kā izvietot marķējumu grupētiem, kombinētiem vai savstarpēji savienotiem lukturiem ar visiem iepriekš minētajiem papildu simboliem.

4.3.3. *Lukturi, kuru izklieģētājus izmanto dažādos lukturu tipos un kurus var savstarpēji savienot vai grupēt kopā ar citiem lukturiem*

Tiek piemēroti 4.3.2. punktā ietvertie nosacījumi.

4.3.3.1. Bez tam, ja ir izmantots tāds pats izklieģētājs, uz tā var būt dažādi marķējumi, kas attiecas uz dažādiem lukturiem vai lampu mezgliem, ja uz luktura galvenā korpusa, pat ja to nav iespējams atdalīt no izklieģētāja, arī ir brīva vieta, kā aprakstīts iepriekš 3.2. punktā, un uz tā ir marķējumi, kas apliecina faktiskās funkcijas.

Ja vienu un to pašu galveno korpusu veido dažādi lukturi, uz lukturiem var būt dažādi marķējumi.

4.3.3.2. Šo noteikumu 2. pielikuma 12. attēlā ir parādīti marķējuma noformēšanas paraugi attiecībā uz iepriekš minēto gadījumu.

- B. **TEHNISKĀS PRASĪBAS ATTIECĪBĀ UZ GALVENAJIEM LUKTURIEM ⁽¹⁾**
5. VISPĀRĒJĀS SPECIFIKĀCIJAS
- 5.1. Katram paraugam jāatbilst turpmāk 6. un 8. punktā norādītajām specifikācijām.
- 5.2. Lukturiem ir jābūt izgatavotiem tā, lai norādītās fotometriskās īpašības saglabātos un tie paliktu labā darba stāvoklī normālos ekspluatācijas apstākļos, neraugoties uz iespējamu vibrāciju iedarbību.
- 5.2.1. Lukturiem jābūt aprīkoti ar ierīci, kas ļauj to stāvokli noregulēt tā, lai panāktu atbilstību tiem piemērojamiem noteikumiem. Šāda ierīce nav jāuzstāda uz apgaismošanas mezgliem, kuros reflektors nav atdalāms no difūzā izkliedētāja, ja šādus mezglus izmanto vienīgi tādos transportlīdzekļos, kuros lukturu regulējumu var veikt ar citiem paņēmieniem.
- Ja lukturim, kas izstaro tuvo gaismu, un lukturim, kas izstaro tālo gaismu, ir katram sava kvēlspuldze un lukturis ir montēts kā kompozīts mezgls, ir jābūt iespējai ar regulēšanas ierīci attiecīgi regulēt katru optisko sistēmu atsevišķi.
- 5.2.2. Tomēr šie nosacījumi neattiecas uz lukturu montāžas mezgliem, kuriem ir neatdalāmi atstarotāji. Uz šādi montētiem mezgliem attiecas noteikumu 6.3. punktā minētās prasības.
- 5.3. Lukturim jābūt aprīkotam ar kvēlspuldzi (kvēlspuldzēm), kas apstiprināta(s) atbilstoši Noteikumiem Nr. 37. Ir atļauts izmantot jebkuru Noteikumos Nr. 37 minēto kvēlspuldzi, ja Noteikumu Nr. 37 satura rādītājā nav noteikti nekādi ierobežojumi attiecībā uz šā noteikuma piemērošanu ⁽²⁾.
- 5.4. Stiprinājuma detaļām, ar kurām kvēlspuldze ir piestiprināta pie atstarotāja, ir jābūt veidotām tā, lai pat tumsā kvēlspuldzi varētu nostiprināt tikai pareizajā stāvoklī ⁽³⁾.
- 5.5. Kvēlspuldzes patronai jāatbilst īpašībām, kas minētas Starptautiskās elektrotehnikas komisijas (IEC) 1969. gada publikācijas 61-2 trešajā izdevumā. Ir jāizmanto lampu patronu datu lapa atkarībā no kvēlspuldzes kategorijas.
- 5.6. Lukturus, kas konstruēti, lai atbilstu gan labās puses, gan kreisās puses kustības prasībām, var pielāgot konkrētā ceļa kustības pusei ar attiecīgu oriģinālo regulējumu, kad lukturus uzstāda uz transportlīdzekļa, vai arī kad tos selektīvi iestāda lietotājs. Šāda oriģinālā vai selektīvā regulēšana var nozīmēt, piemēram, optiskā mezgla fiksēšanu noteiktā leņķī pret transportlīdzekli vai kvēlspuldzes fiksēšanu noteiktā leņķī pret optisko mezglu. Visos gadījumos jābūt iespējamiem tikai diviem skaidri atšķiramiem regulējumiem – viens labās puses kustībai un otrs kreisās puses kustībai, un konstrukcijā jāizslēdz iespēja nejauši pāriet no viena regulējuma uz otru vai regulēšanas kādā vidējā stāvoklī. Ja kvēlspuldze ir paredzēta diviem dažādiem regulējumiem, stiprinājuma detaļām, kas savieno kvēlspuldzi ar atstarotāju, ir jābūt tā konstruētām un izgatavotām, ka katrā no šiem diviem regulējumiem kvēlspuldze paliek vietā atbilstoši tai precizitātei, kas atbilst vienas puses kustībai projektētu lukturu vajadzībām. Atbilstību šā punkta prasībām pārbauda vizuāli, bet vajadzības gadījumā – ar testēšanas ierīci.
- 5.7. Papildu pārbaudes veic saskaņā ar 4. pielikumā minētajām prasībām, lai nodrošinātu, ka ekspluatācijā neradīsies pārmērīgas fotometrisko rādītāju novirzes.
- 5.8. Ja luktura izkliedētājs ir no plastikāta, testus veic saskaņā ar 6. pielikuma prasībām.

⁽¹⁾ Tehniskās prasības attiecībā uz kvēlspuldzēm: skat. Noteikumus Nr. 37.

⁽²⁾ HIR1 un/vai H9 kvēlspuldzes ir atļauts lietot tikai tuvās gaismas nodrošināšanai, ja tiek uzstādīta(s) lukturu tīrīšanas ierīce(s) atbilstoši Noteikumiem Nr. 45. Turklāt attiecībā uz vertikālās nolieces leņķi ir jāievēro Noteikumu Nr. 48, 01 grozījumu sērijas, 6.2.6.2.2. punktā minētie nosacījumi, ja šādi lukturi tiek uzstādīti.

⁽³⁾ Lukturis ir uzskatāms par atbilstošu šā punkta prasībām, ja pat tumsā kvēlspuldzi var viegli ievietot lukturī un pozicionēšanas spraudņus var pareizi ielikt attiecīgajās spraugās.

- 5.9. Ja lukturis ir paredzēts pārmaiņus tālajai un tuvajai gaismai, vai ir paredzēts tuvās gaismas un/vai tālās gaismas vēršanai uz sāniem, jebkuras lukturī ievietotas mehāniskas, elektromehāniskas vai citādas ierīces konstrukcijā jāievēro:
- 5.9.1. ierīcei jābūt pietiekami izturīgai, lai varētu izturēt iedarbināšanu 50 000 reizes un nesabojātos, neraugoties uz vibrācijām, kas uz to var iedarboties normālos ekspluatācijas apstākļos;
- 5.9.2. kļūmes gadījumā apgaismojums virs H-H līnijas nedrīkst pārsniegt tuvās gaismas raksturlielumus atbilstoši 6.2.5. punktam; bez tam lukturiem, kas paredzēti tuvās un/vai tālās gaismas vēršanai uz sāniem, ir jāsniedz vismaz 5 luksu minimālais apgaismojums pārbaudes punktā 25 V (VV līnija, D 75 cm);
- 5.9.3. gan tuvās, gan tālās gaismas iegūšanā vienmēr jāizslēdz iespēja, ka mehānisms iestrēgs starp šīm divām pozīcijām;
- 5.9.4. lietotājs nevar ar parastajiem darba rīkiem mainīt kustīgo detaļu formu vai pozīciju.

6. APGAISMOJUMS

6.1. Vispārējie noteikumi

- 6.1.1. Lukturiem jābūt izgatavotiem tā, ka tie dod pietiekamu apgaismojumu neapzīlbinot, kad tiek izstarota tuvā gaisma, un labu apgaismojumu, kad tiek izstarota tālā gaisma. Sānis vērsto gaismu var iegūt, aktivizējot vienu papildu gaismas avotu, kas ir daļa no tuvās gaismas luktura.
- 6.1.2. Luktura radītais apgaismojums tiek mērīts uz vertikāla ekrāna, kas nostādīts 25 m priekšā lukturim taisnā leņķī pret tā asīm, kā parādīts šo noteikumu 3. pielikumā.
- 6.1.3. Lukturu pārbaudē izmanto bezkrāsainu standarta (etalona) kvēlspuldzi, kuras nominālais spriegums ir 12 V. Luktura pārbaudes laikā spriegums uz kvēlspuldzes spailēm tiek regulēts, lai iegūtu standarta gaismas plūsmu, kā norādīts Noteikumu Nr. 37 attiecīgajā datu lapā.
- 6.1.4. Lukturis ir uzskatāms par pieņemamu, ja tas atbilst 6. punktā minētajām prasībām attiecībā uz vismaz vienu standarta (etalona) kvēlspuldzi, kuru var iesniegt pārbaudei kopā ar lukturi.

6.2. Noteikumi attiecībā uz tuvo gaismu

- 6.2.1. Tuvajai gaismai jārada pietiekami ass "gaismas kūļa noliekums", kas ļauj ar tā palīdzību panākt regulēšanu. "Gaismas kūļa noliekumam" jāizpaužas kā horizontālai taisnei pretējā pusē tam kustības virzienam, kam ir paredzēts lukturis; otrā pusē tuvā gaisma nedrīkst aiziet pāri lauztajai līnijai HV H₁ H₄, kas veidojas no taisnes HV H₁ un veido 45° leņķi pret horizontālo un taisno līniju H₁ H₄, 25 cm virs hh taisnes, vai pāri taisnei HV H₃, kas ir noliekta 15° leņķī virs horizontālās taisnes (skat. 3. pielikumu). Nekādā gadījumā nav pieļaujama gaismas kūļa noliekuma sniegšanās pāri gan līnijai HV H₂, gan līnijai H₂ H₄ un tā veidošanās, apvienojoties abām minētajām iespējām.
- 6.2.2. Lukturim jābūt orientētam tā, lai panāktu:
- 6.2.2.1. ja lukturi ir paredzēti labās puses kustības prasībām, "gaismas kūļa noliekums" ekrāna kreisajā pusē ⁽¹⁾ ir horizontāls, bet ja lukturi ir paredzēti kreisās puses kustības prasībām, "gaismas kūļa noliekums" ir horizontāls ekrāna labajā pusē;

⁽¹⁾ Pārbaudes ekrānam jābūt pietiekami platumam, lai būtu iespējams pārbaudīt "gaismas kūļa noliekumu" vismaz 5° robežās uz katru pusi no vv līnijas.

- 6.2.2.2. šā "gaismas kūļa noliekuma" horizontālā daļa atrodas uz ekrāna 25 cm zem hh līmeņa (skat. 3. pielikumu);
- 6.2.2.3. "gaismas kūļa noliekuma" "leņķis" atrodas uz vv līnijas ⁽¹⁾.
- 6.2.3. Ja lukturis ir šādi orientēts un apstiprinājums tiek prasīts tikai attiecībā uz tuvo gaismu ⁽²⁾, tam jāatbilst tikai tām prasībām, kas izklāstītas turpmāk 6.2.5. līdz 6.2.7. punktā un 6.2.9. punktā; ja lukturis ir paredzēts gan tuvās, gan tālās gaismas nodrošināšanai, tam jāatbilst 6.2.5. – 6.2.7. punktā un 6.3. punktā izklāstītajām prasībām.
- 6.2.4. Ja šādi orientēts lukturis neatbilst prasībām, kas izklāstītas 6.2.5. – 6.2.7. punktā un 6.3. punktā, tā noregulējumu var mainīt, ja vien gaismas kūļa ass nav novirzīta sānis vairāk kā par 1° (= 44 cm) uz labo vai kreiso pusi ⁽³⁾.

Lai atvieglotu regulēšanu ar "gaismas kūļa noliekuma" palīdzību, lukturi var daļēji aizsegt, lai iegūtu asāku "gaismas kūļa noliekumu".

- 6.2.5. Ar tuvo gaismu radītajam apgaismojumam uz ekrāna jāatbilst šādām prasībām:

Punkts uz mērījumu ekrāna		Nepieciešamais apgaismojums luksos	
Lukturi labās puses kustībai	Lukturi kreisās puses kustībai	A klases lukturis	B klases lukturis
Punkts B 50 L	Punkts B 50 R	≤ 0,4	≤ 0,4
Punkts 75 R	Punkts 75 L	≥ 6	≥ 12
Punkts 75 L	Punkts 75 R	≤ 12	≤ 12
Punkts 50 L	Punkts 50 R	≤ 15	≤ 15
Punkts 50 R	Punkts 50 L	≥ 6	≥ 12
Punkts 50 V	Punkts 50 V	—	≥ 6
Punkts 25 L	Punkts 25 R	≥ 1,5	≥ 2
Punkts 25 R	Punkts 25 L	≥ 1,5	≥ 2
Jebkurš punkts III zonā		≤ 0,7	≤ 0,7
Jebkurš punkts IV zonā		≥ 2	≥ 3
Jebkurš punkts I zonā		≤ 20	≤ 2E ^(*)

^(*) E ir faktiski noteiktais rādītājs punktā 50R un attiecīgi punktā 50L.

- 6.2.6. Nedrīkst būt novirzes uz sāniem, kas pasliktina redzamību kādā no zonām – I, II, III vai IV.
- 6.2.7. Apgaismošanas raksturlielumi zonās "A" un "B", kā parādīts 3. pielikuma C attēlā, ir jāpārbauda, nosakot fotometriskos rādītājus šā attēla punktos 1 līdz 8; šiem rādītājiem jābūt robežās ⁽⁴⁾:

$$1 + 2 + 3 \geq 0,3 \text{ luksi}$$

$$4 + 5 + 6 \geq 0,6 \text{ luksi}$$

$$0,7 \text{ luksi} \geq 7 \geq 0,1 \text{ luksi}$$

$$0,7 \text{ luksi} \geq 8 \geq 0,2 \text{ luksi.}$$

⁽¹⁾ Ja gaismas staram nav gaismas kūļa noliekuma ar izteiktu "leņķi", sāniskā regulēšana jāizdara tā, lai vislabāk ievērotu apgaismošanas prasības punktos 75 R un 50 R labās puses kustībai un punktos 75 L un 50 L – kreisās puses kustībai.

⁽²⁾ Šāds īpašs "tuvo gaismu" lukturis var ietvert tālo gaismu, uz kuru prasības neattiecas.

⁽³⁾ Pārregulēšanas ierobežojums 1° diapazonā pa labi vai pa kreisi nav nesavienojams ar vertikālo pārregulēšanu uz augšu vai uz leju. Vertikālo regulēšanu ierobežo vienīgi 6.3. punktā ietvertās prasības. Tomēr "gaismas kūļa noliekuma" horizontālā daļa nedrīkst iet tālāk par hh līniju (6.3. punktā minētās prasības neattiecas uz lukturiem, kas paredzēti šo noteikumu nosacījumu izpildei tikai tuvās gaismas nodrošināšanai).

⁽⁴⁾ Apgaismošanas rādītāji A zonas un B zonas jebkurā punktā, kas atrodas arī III zonā, nedrīkst pārsniegt 0,7 luksus.

6.2.8. Ja lukturi ir projektēti, lai atbilstu gan labās, gan kreisās puses kustības prasībām, luktura abām optiskā mezgla vai kvēlspuldzes regulēšanas pozīcijām jāatbilst iepriekš minētajām prasībām attiecībā uz konkrēto kustības virzienu.

6.2.9. Iepriekš 6.2.5. punktā minētās prasības attiecas arī uz lukturiem, kas projektēti sānis vērstās gaismas nodrošināšanai.

Ja sānis vērsto gaismu iegūst:

6.2.9.1. grozot tuvu gaismu vai vertikāli kustinot gaismas kūļa noliekuma leņķa asāk izliekto daļu, mērījumus veic pēc tam, kad viss luktura montāžas mezgls ir horizontāli pārorientēts, t.i., izmantojot goniometru;

6.2.9.2. kustinot vienu vai vairākas luktura optiskās daļas, bet horizontāli nepārvietojot gaismas kūļa noliekuma leņķa asāko daļu, mērījumus veic, kad šīs daļas ir galējā darba pozīcijā;

6.2.9.3. ar vienu papildu gaismas avotu, horizontāli nekustinot gaismas kūļa noliekuma leņķa asāko daļu, mērījumus veic, kad šis gaismas avots ir aktivizēts.

6.3. Noteikumi attiecībā uz tālās gaismas avotiem

6.3.1. Ja lukturis ir projektēts tālās un tuvās gaismas nodrošināšanai, tālās gaismas kūļa apgaismošanas mērījumi uz ekrāna tiek veikti ar to pašu luktura noregulējumu kā veicot mērījumus atbilstoši iepriekš minētajiem 6.2.5. līdz 6.2.7. punktam; ja lukturis nodrošina tikai tālo gaismu, tas ir jāneregulē tā, lai maksimāli apgaismotais laukums koncentrētos ap hh un vv līniju krustošanās punktu; šādam lukturim jāatbilst vienīgi 6.3. punktā minētajām prasībām. Ja tālās gaismas kūlis veidojas no vairākiem gaismas avotiem, nosakot apgaismošanas maksimālo vērtību (E_M), tiek izmantotas apvienotās funkcijas.

6.3.2. Apgaismojumam, ko uz ekrāna rada tālās gaismas kūlis, jāatbilst šādām prasībām:

6.3.2.1. Hh un vv līniju krustošanās punktam (HV) jābūt izoloksā 80 procentu apjomā no maksimālā apgaismojuma. Šī maksimālā vērtība (E_M) nedrīkst būt mazāka par 32 luksiem A klases lukturiem un mazāka par 48 luksiem B klases lukturiem. Maksimālā vērtība nekādā gadījumā nedrīkst pārsniegt 240 luksus; bez tam kombinēto tuvo un tālo gaismu lukturī šī maksimālā vērtība nedrīkst vairāk kā 16 reizes pārsniegt tuvās gaismas punktā 75 R (vai 75 L) mērīto apgaismojumu.

6.3.2.1.1. Tālās gaismas maksimālā intensitāte (I_M), kas izteikta tūkstošos apgaismošanas vienību (kandelu), tiek aprēķināta pēc formulas:

$$I_M = 0,625 E_M$$

6.3.2.1.2. Šīs maksimālās intensitātes standarta atzīme (I'_M), kā minēts iepriekš 4.2.2.7. punktā, ir iegūstama, izmantojot sakarību:

$$I'_M = \frac{I_M}{3} = 0,208 E_M$$

Šo vērtību noapaļo līdz šādiem skaitļiem: 7,5 – 10 – 12,5 – 17,5 – 20 – 25 – 27,5 – 30 – 37,5 – 40 – 45 – 50.

6.3.2.2. Sākot no HV punkta, horizontāli virzienā pa labi un pa kreisi apgaismojums nedrīkst būt mazāks par 16 luksiem A klases lukturim un mazāks par 24 luksiem B klases lukturim līdz 1,125 m attālumam; tas nedrīkst būt mazāks par 4 luksiem A klases lukturim un par 6 luksiem B klases lukturim līdz 2,25 m attālumam.

- 6.4. Ja lukturim ir regulējams atstarotājs, 6.2. un 6.3. punktā minētās prasības ir jāievēro attiecībā uz katru montāžas pozīciju, kā norādīts 2.1.3. punktā. Pārbaudei izmanto šādu procedūru:
- 6.4.1. katra izmantotā pozīcija tiek realizēta uz pārbaudes goniometra attiecībā uz līniju, kas savieno gaismas avota centru un HV punktu uz orientācijas ekrāna. Tad regulējamo atstarotāju nostāda tādā pozīcijā, lai gaismas zīmējums uz ekrāna atbilstu orientācijas noteikumiem, kas minēti 6.2.1. – 6.2.2.3. punktā un/vai 6.3.1. punktā;
- 6.4.2. kad atstarotājs ir sākotnēji fiksēts atbilstoši 6.4.1. punktā noteiktajam, lukturim jāatbilst attiecīgajām fotometriskajām prasībām, kā norādīts 6.2. un 6.3. punktā;
- 6.4.3. papildu pārbaudes tiek veiktas, kad atstarotājs ir vertikāli pavirzīts par $\pm 2^\circ$ vai vismaz līdz maksimālajai pozīcijai, ja tā ir mazāka par 2° , salīdzinot ar sākotnējo pozīciju, ko panāk ar lukturu regulēšanas ierīci. Kad lukturis kopumā ir pārorientēts (piemēram, izmantojot goniometru) attiecīgi pretējā virzienā, ir jākontrolē gaismas šeit noteiktajos virzienos un jākonstatē tās atbilstība noteiktajiem ierobežojumiem:
- tuvajai gaismai: punktā HV un 75 R (attiecīgi 75 L);
- tālajai gaismai: E_M un tālajai gaismai HV punktā (procentos no E_M);
- 6.4.4. ja iesniedzējs nav norādījis vairāk par vienu uzstādīšanas pozīciju, attiecībā uz visām citām pozīcijām ir jāatkārto procedūra, kas noteikta 6.4.1.2. – 6.4.3. punktā;
- 6.4.5. ja pieteikuma iesniedzējs nav pieprasījis īpašas uzstādīšanas pozīcijas, lukturis ir jāorientē uz 6.2. un 6.3. punktā paredzētajiem mērījumiem, kad lukturu regulēšanas ierīce nostādīta vidējā pozīcijā. 6.4.3. punktā minētā papildu pārbaude ir jāizdara, kad atstarotājs ir novirzīts galējās pozīcijās (bet ne par $\pm 2^\circ$), ko panāk ar lukturu regulēšanas ierīci.
- 6.5. Ekrāna apgaismošanas raksturlielumi, kā minēts iepriekš 6.2.5. līdz 6.2.7. un 6.3. punktā, ir jāmēra ar fotoreceptoru, un tā darbības laukums ir jāierobežo ar kvadrātu, kura mala ir 65 mm.

7. KRĀSA

- 7.1. Izstarotajai gaismai ir jābūt baltā krāsā. Starptautiskās apgaismes komitejas (CIE) trihromātiskajās koordinātās gaismas stari tiek noteikti šādās robežās:

tendence uz zilu	$x \geq 0,310$
tendence uz dzeltenu	$x \leq 0,500$
tendence uz zaļu	$y \leq 0,150 + 0,640 x$
tendence uz zaļu	$y \leq 0,440$
tendence uz violetu	$y \geq 0,050 + 0,750 x$
tendence uz sarkanu	$y \geq 0,382$

8. DISKOMFORTA NOVĒRTĒŠANA

Ir jānovērtē diskomforts, ko rada lukturu tuvā gaisma ⁽¹⁾.

C. CITI ADMINISTRATĪVIE NOTEIKUMI

9. GALVENĀ LUKTURA TIPĀ IZMAIŅAS UN APSTIPRINĀJUMA ATTIECINĀŠANA UZ CITU TIPU

- 9.1. Par katru gadījumu, kad luktura tips tiek mainīts, ir jāziņo administratīvajai nodaļai, kura ir apstiprinājusi luktura tipu. Pēc tam šāda nodaļa var:

⁽¹⁾ Šī prasība tiks ietverta administrācijai domātajā rekomendācijā.

- 9.1.1. uzskatīt, ka izmaiņas neradīs manāmi nelabvēlīgu ietekmi un ka lukturis joprojām atbilst prasībām; vai
- 9.1.2. pieprasīt vēl vienu testēšanas pārskatu no tehniskā dienesta, kas ir atbildīgs par testu veikšanu.
- 9.2. Par noraidījumu vai piekrišanu izsniegt apstiprinājumu, konkrēti norādot izmaiņas, ziņo saskaņā ar iepriekš 4.1.4. punktā noteikto procedūru šā nolīguma dalībvalstīm, kuras piemēro šos noteikumus.
- 9.3. Kompetentā iestāde, kas izsniedz apstiprinājuma attiecinājumu uz citu tipu, piešķir sērijas numuru katrai paziņojuma veidlapai, kas izveidota šāda attiecinājuma izsniegšanai, un par to informē 1958. gada nolīguma pārējās dalībvalstis, kuras piemēro šos noteikumus, nosūtot paziņojuma veidlapu, kas atbilst šo noteikumu 1. pielikumā dotajam paraugam.

10. RAŽOŠANAS ATBILSTĪBA

Ražošanas procesiem ir jāatbilst tam, kas norādīts nolīguma 2. pielikumā (*E/ECE/324-E/ECE/TRANS/505/Rev.2*), ietverot šādas prasības:

- 10.1. Lukturi, kas apstiprināti saskaņā ar šiem noteikumiem, ir jāražo tā, lai tie atbilstu apstiprinātajam lukturu tipam, ievērojot 6. un 7. punktā izklāstītās prasības.
- 10.2. Ir jāievēro minimālās prasības par ražošanas kontroles procedūru atbilstību, kā izklāstīts šo noteikumu 5. pielikumā.
- 10.3. Inspektoram, veicot pārbaudi, ir jāievēro minimālās prasības, kā izklāstīts šo noteikumu 7. pielikumā.
- 10.4. Iestāde, kura izsniegusi luktura tipa apstiprinājumu, var jebkurā laikā pārbaudīt katrā ražotnē izmantotās atbilstības kontroles metodes. Parasti šādas pārbaudes izdara vienu reizi divos gados.
- 10.5. Lukturus ar redzamiem defektiem neņem vērā.
- 10.6. Standarta atzīmi neņem vērā.

11. SODI PAR RAŽOJUMU NEATBILSTĪBU

- 11.1. Apstiprinājumu luktura tipam saskaņā ar šiem noteikumiem var anulēt, ja nav ievērotas prasības vai ja lukturis, uz kura ir marķējums, neatbilst luktura tipam.
- 11.2. Ja nolīguma dalībvalsts, kas piemēro šos noteikumus, anulē agrāk izsniegtu apstiprinājumu, tā nekavējoties par to informē pārējās nolīguma dalībvalstis, kuras piemēro šos noteikumus, nosūtot paziņojuma veidlapu, kas atbilst šo noteikumu 1. pielikumā dotajam paraugam.

12. RAŽOŠANAS GALĪGA PĀRTRAUKŠANA

Ja apstiprinājuma saņēmējs galīgi pārtrauc ražot noteikta tipa lukturus, kas apstiprināti atbilstoši šiem noteikumiem, šis ražotājs par to informē iestādi, kas izsniegusi apstiprinājumu. Pēc attiecīgā paziņojuma saņemšanas šī iestāde par to informē 1958. gada nolīguma pārējās dalībvalstis, kuras piemēro šos noteikumus, nosūtot paziņojuma veidlapu, kas atbilst šo noteikumu 1. pielikumā dotajam paraugam.

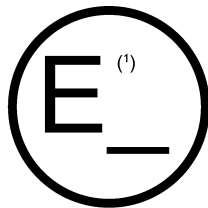
13. TO TEHNISKO DIENESTU NOSAUKUMI UN ADRESES, KAS ATBILDĪGI PAR ATBILSTĪBAS PĀRBAUŽU VEIKŠANU, KĀ ARĪ ADMINISTRATĪVO IESTĀŽU NOSAUKUMI UN ADRESES

1958. gada nolīguma dalībvalstis, kas piemēro šos noteikumus, paziņo ANO sekretariātam nosaukumus un adreses tiem tehniskajiem dienestiem, kuri veic testus, un administratīvajām iestādēm, kuras piešķir apstiprinājumu un kurām jānosūta veidlapas, kas apliecina citās valstīs izdota apstiprinājuma piešķiršanu, attiecinājumu uz citu tipu, noraidīšanu, anulēšanu vai ražošanas galīgu pārtraukšanu.

1. PIELIKUMS

PAZIŅOJUMS

(maksimālais formāts: A4 (210 × 297 mm))

Izsniedzējs:

administratīvās iestādes nosaukums:

.....

par (²):

APSTIPRINĀJUMA PIEŠĶIRŠANU
 APSTIPRINĀJUMA ATTIECINĀŠANU UZ CITU TIPU
 APSTIPRINĀJUMA NORAIĎĪŠANU
 APSTIPRINĀJUMA ANULĒŠANU
 RAŽOŠANAS GALĪGU PĀRTRAUKŠANU

attiecībā uz luktura tipu atbilstoši Noteikumiem Nr.

Apstiprinājuma Nr.

Attiecinājuma uz citu tipu Nr.

1. Ierīces zīmols vai preču zīme:
2. Konkrētā ierīces tipa ražotāja vārds/nosaukums:
3. Ražotāja vārds/nosaukums un adrese:
4. Ja nepieciešams, ražotāja pārstāvja vārds/nosaukums un adrese:
5. Iesniegts apstiprināšanai (datums):
6. Tehniskais dienests, kas atbildīgs par atbilstības pārbaudes veikšanu:
7. Tehniskā dienesta protokola izsniegšanas diena:
8. Tehniskā dienesta izsniegtā pārskata numurs:
9. Īss apraksts:
 Kategorija, kā norādīts attiecīgajā marķējumā: (³)
- Kvēlspuldzes (kvēlspuldžu) numurs un kategorija(s):
10. Marķējuma novietojums:
11. Apstiprinājuma attiecināšanas uz citu tipu pamatojums(-):
12. Apstiprinājums piešķirts/ attiecināts uz citu tipu/ noraidīts/ anulēts (²):
13. Vieta:
14. Datums:
15. Paraksts:
16. Šim paziņojumam ir pievienots to dokumentu saraksts, kas deponēti administratīvajā iestādē, kura piešķirusi apstiprinājumu, un ko var saņemt pēc pieprasījuma.

(¹) Tās valsts pazīšanas numurs, kura piešķirusi/ attiecinājusi uz citu tipu/ noraidījusi/ anulējusi apstiprinājumu (skat. šo noteikumu prasības attiecībā uz apstiprināšanu).

(²) Lieko svītrot.

(³) Norādīt no saraksta attiecīgi izvēlēto marķējumu:

C, C , C , R, R PL, CR, CR, CR , C/R, C/R, C/R , C/, C/, C/ ,
 --> <--> --> <--> --> <--> --> <-->

C PL, C PL, C PL, CR PL, CR PL, C/R PL, C/R PL, C/R PL,
 --> <--> --> <--> --> <--> --> <-->

C/PL, C/PL, C/PL
 --> <-->

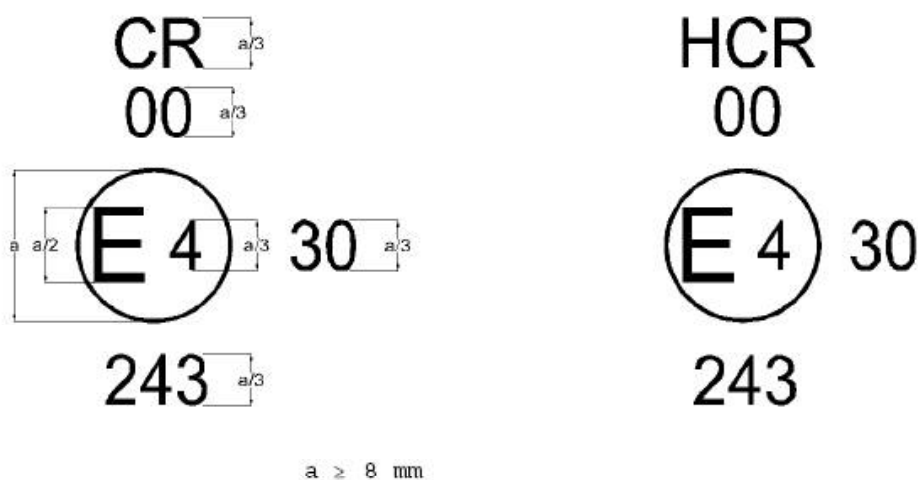
HC, HC , HC , HR, HR PL, HCR, HCR, HCR , HC/R, HC/R, HC/R, HC/, HC/, HC/ ,
 --> <--> --> <--> --> <--> --> <-->

HC PL, HC PL, HC PL, HCR PL, HCR PL, HCR PL, HC/R PL, HC/R PL, HC/R PL,
 --> <--> --> <--> --> <--> --> <-->

HC/PL, HC/PL, HC/PL
 --> <-->

2. PIELIKUMS

MARĶĒJUMA IZVIETOJUMA PARAUGI

1. attēls

2. attēls

Lukturis, uz kura ir viena no redzamajām atzīmēm, ir apstiprināts Nīderlandē (E 4) saskaņā ar Noteikumiem Nr. XXX un ar apstiprinājuma numuru 243, kas atbilst šo noteikumu prasībām to sākotnējā formā (00). Tuvā gaismā ir paredzēta tikai labās puses kustībai. Burti CR (1. attēlā) norāda A klases tuvo un tālo gaismu, bet burti HCR (2. attēlā) norāda B klases tuvo un tālo gaismu.

Skaitlis 30 norāda, ka tālās gaismas maksimālā gaismas intensitāte ir no 86 250 līdz 101 250 kandelām.

Piezīme: Apstiprinājuma numuram un papildu simboliem ir jāatrodas tuvu pie aplīša virs burta "E" vai zem tā, vai arī pa labi vai pa kreisi no šā burta. Apstiprinājuma numuram ir jābūt burta "E" tajā pašā pusē, un tā cipariem jābūt novietotiem tajā pašā virzienā.

Marķējumos ir jāizvairās lietot romiešu ciparus, lai tos nesajauktu ar citiem simboliem.

3. attēls

4.a attēls

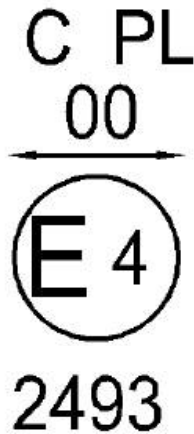

4.b attēls

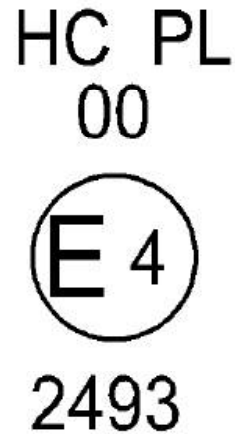
Lukturis ar redzamo marķējumu atbilst šo noteikumu prasībām gan attiecībā uz tuvo, gan tālo gaismu, un tas ir paredzēts šādam lietojumam:

3. attēlā: A klasei tikai kreisās puses kustībai.

4.a un 4.b attēlā: B klasei abu pušu kustībai, ja tiek attiecīgi regulēts transportlīdzekļa optiskā mezgla vai kvēlspuldzes regulējums.

5. attēls

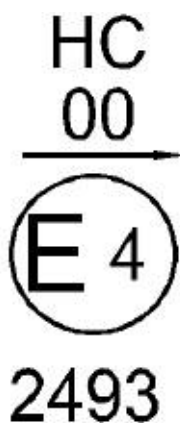

6. attēls

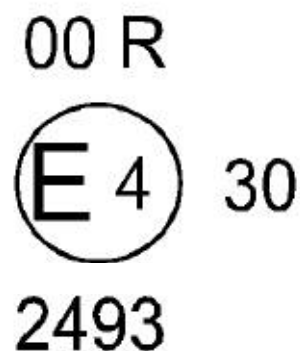
Lukturis ar šeit parādīto marķējumu ir lukturis ar plastikāta izkliedētāju, kas atbilst šo noteikumu prasībām tikai attiecībā uz tuvo gaismu un ir paredzēts:

5. attēlā: A klasei abu pušu kustībai.

6. attēlā: B klasei tikai labās puses kustībai.

7. attēls

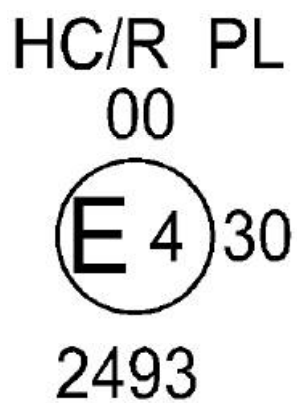

8. attēls

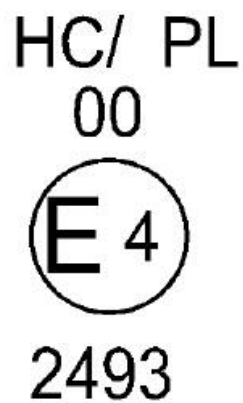
Lukturis ar šeit parādīto marķējumu ir lukturis, kas atbilst šo noteikumu prasībām:

7. attēlā: B klasei tikai attiecībā uz tuvo gaismu, kas paredzēts vienīgi kreisās puses kustībai.

8. attēlā: A klasei tikai attiecībā uz tālo gaismu.

9. attēls

10. attēls

Šādi atzīmē lukturi ar plastikāta izkliedētāju, kas atbilst šo noteikumu prasībām:

9. attēlā: B klasei attiecībā gan uz tuvo, gan tālo gaismu, kas paredzēts tikai labās puses kustībai.

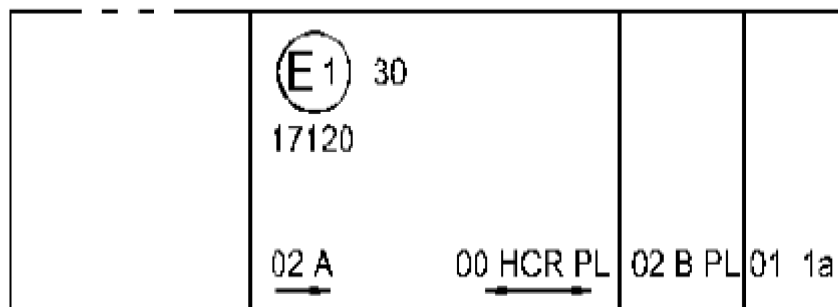
10. attēlā: B klasei tikai attiecībā uz tuvo gaismu, kas paredzēts labās puses kustībai.

Tuvā gaisma jāieslēdz vienlaikus ar tālo gaismu un/vai citu savstarpēji savienotu lukturi.

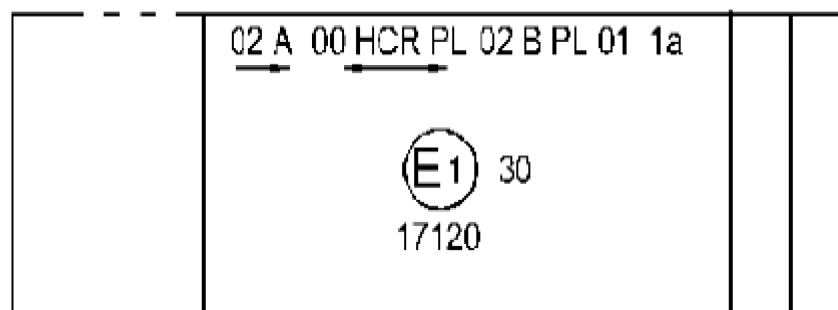
Grupētu, kombinētu vai savstarpēji savienotu lukturu vienkāršots marķējums

(Vertikālās un horizontālās līnijas shematiski parāda apgaismes ierīces apveidu. Šīs līnijas nepieder pie marķējuma).

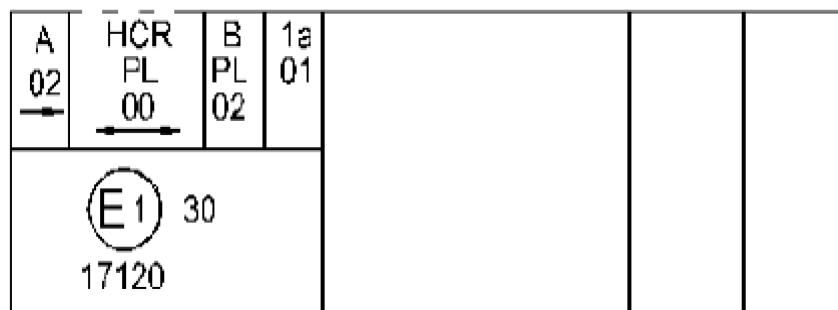
A modelis

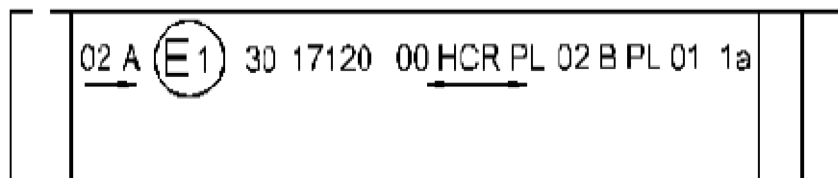
B modelis

C modelis

D modelis

Piezīme: Minētie četri piemēri atbilst apgaismes ierīcei, kuras marķējumā ietverta informācija par:

priekšējās pozīcijas lampu, kas apstiprināta saskaņā ar Noteikumu Nr. 7 grozījumu sēriju 02,

B klases lukturi tuvās gaismas nodrošināšanai, kas paredzēts labās un kreisās puses kustībai, un tālās gaismas nodrošināšanai ar maksimālo gaismas intensitāti no 86 250 līdz 101 250 kandelām (kā norāda skaitlis 30), kas apstiprināts saskaņā ar šo noteikumu prasībām to sākotnējā formā (00) un ietver plastikāta izkļiedētāju,

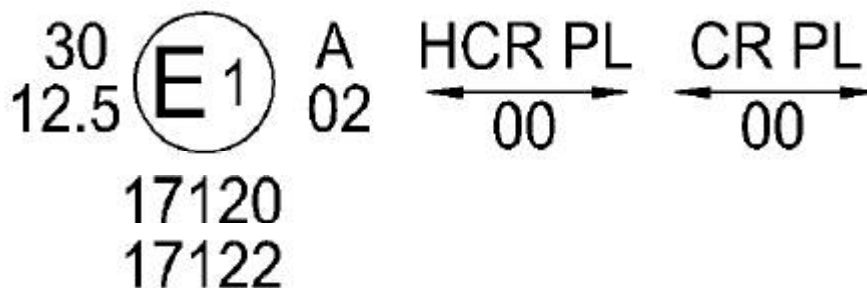
priekšējo miglas lukturi, kas apstiprināts saskaņā ar Noteikumu Nr. 19 grozījumu sēriju 02 un ietver plastikāta izkļiedētāju,

priekšējo virzienrādītāja lampu, kas pieder 1.a kategorijai un ir apstiprināta saskaņā ar Noteikumu Nr. 6 grozījumu sēriju 01.

12. attēls

Lampas un luktura savstarpējs savienojums

1. piemērs

Minētajā piemērā parādīts, kā tiek marķēts plastikāta izkaldētājs, kas paredzēts lietošanai dažādu tipu lukturos, t.i.,

vai B klases lukturī, kas nodrošina tuvo gaismu un ir paredzēts abu pušu kustībai, un tālo gaismu ar maksimālo gaismas intensitāti no 86 250 līdz 101 250 kandelām (kā norāda skaitlis 30), kas apstiprināts Vācijā (E1) saskaņā ar šo noteikumu prasībām to sākotnējā formā (00),

kurš ir savstarpēji savienots ar

priekšējās pozīcijas lampu, kas apstiprināta saskaņā ar Noteikumu Nr. 7 grozījumu sēriju 02;

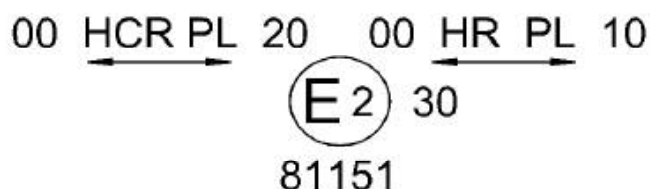
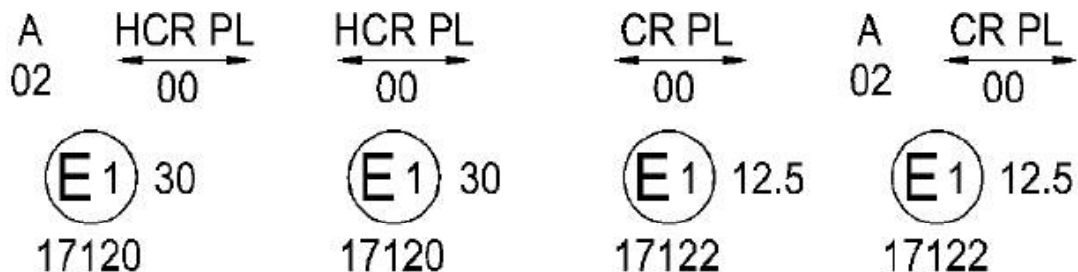
vai A klases lukturī, kas nodrošina tuvo gaismu un ir paredzēts abu pušu kustībai, un tālo gaismu ar maksimālo gaismas intensitāti no 33 750 līdz 45 000 kandelām (kā norāda skaitlis 12,5), kas apstiprināts Vācijā (E1) saskaņā ar šo noteikumu prasībām to sākotnējā formā (00),

kas ir savstarpēji savienots ar

to pašu frontālās pozīcijas lampu, kā minēts iepriekš;

vai pat vienā no minētajiem lukturiem, kas apstiprināti kā viens lukturis.

Uz luktura galvenā korpusa jābūt vienīgajam derīgajam apstiprinājuma numuram, piemēram:

Šajā piemērā parādīts, kā tiek marķēts plastikāta izkledētājs, ko lieto divu lukturu mezglā; tas ir apstiprināts Francijā (E2) ar apstiprinājuma numuru 81151 un sastāv no:

B klases luktura, kas izstaro tuvo un tālo gaismu ar maksimālo apgaismošanas intensitāti no x līdz y kandelām un atbilst šo noteikumu prasībām, un

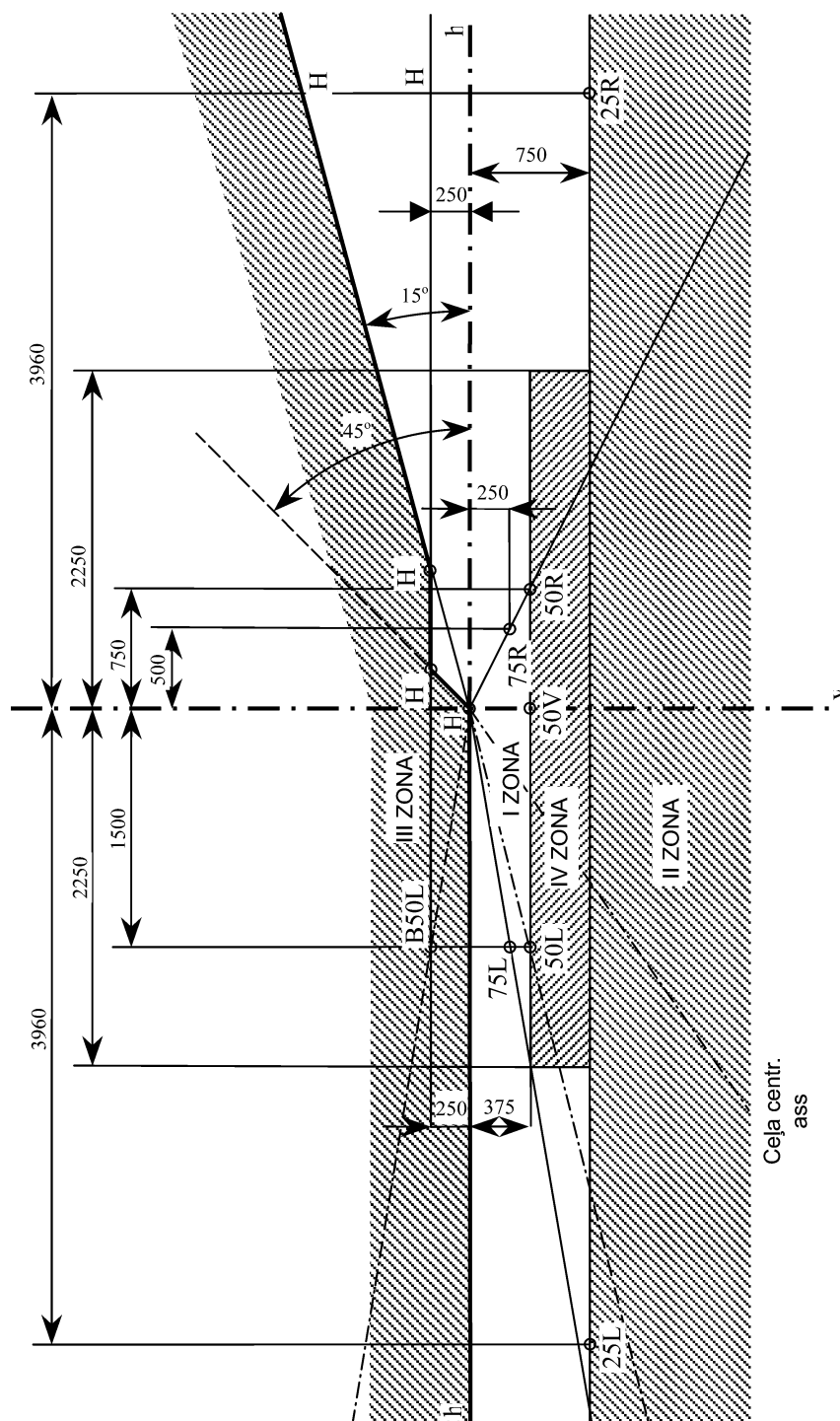
B klases luktura, kas izstaro tālo gaismu, ir paredzēts abu pušu kustībai un dod maksimālo gaismas intensitāti no w līdz z kandelām, atbilst šo noteikumu prasībām un kura tālās gaismas maksimālā gaismas intensitāte kopumā ir no 86 250 līdz 101 250 kandelām.

3. PIELIKUMS

MĒRĪJUMU EKRĀNS

A. Labās puses kustībai paredzētais lukturis

(dimensijas dotas mm; ekrāns 25 m attālumā)

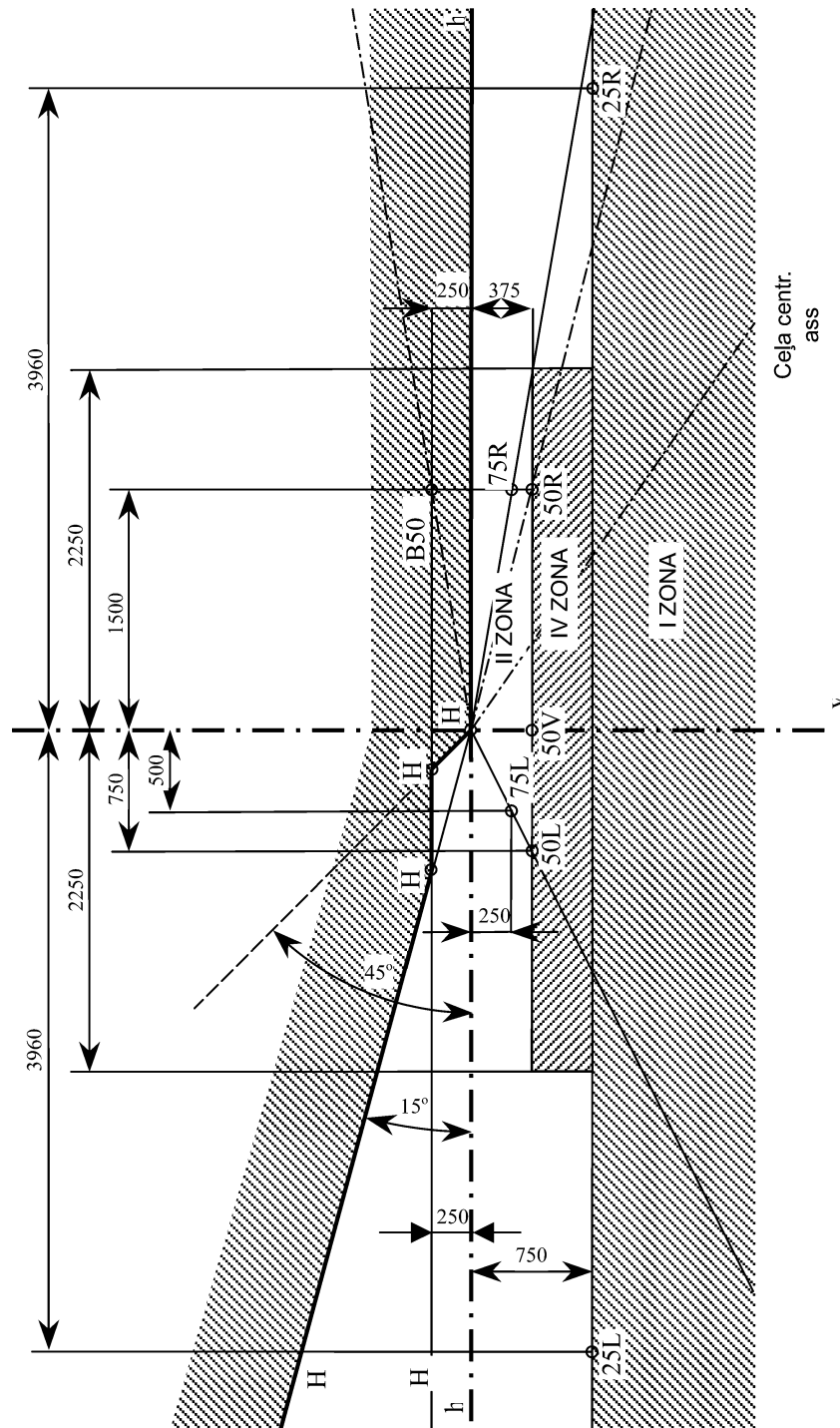

h-h : horizontālā plakne } šķērso luktura fokusu
 v-v : vertikālā plakne }

B. Kreisās puses kustībai paredzētais lukturis

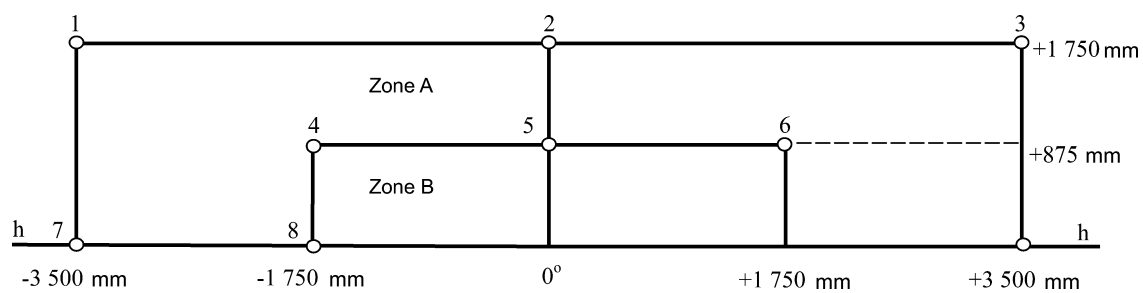
(dimensijas dotas mm; ekrāns 25 m attālumā)

STANDARTA EIROPAS TIPA LUKTURIS

h-h: horizontālā plakne } šķērso luktura fokusu
 v-v: vertikālā plakne }

C attēls

Piezīme: C attēlā ir parādīti mērījumu punkti labās puses kustībai. Kreisās puses kustības gadījumā 7. un 8. punkts pārvirzās uz attiecīgo vietu attēla labajā pusē.

4. PIELIKUMS

FOTOMETRISKO RĀDĪTĀJU STABILITĀTES TESTI LUKTURU DARBĪBAS LAIKĀ

NOKOMPLEKTĒTU LUKTURU TESTI

Kad ir noteikti fotometriskie rādītāji saskaņā ar šo noteikumu prasībām, E_{\max} punktā tālajai gaismai un HV, 50 R, B 50 L punktos tuvajai gaismai (vai HV, 50 L, B 50 R lukturiem, kas paredzēti kreisās puses kustībai), pārbauda nokomplektēta luktura parauga fotometrisko rādītāju stabilitāti tā darbības laikā. Ar “nokomplektētu lukturi” saprot visu lukturi kopā ar apkārtējām daļām un lampām, kas varētu ietekmēt siltuma izkliedi.

1. FOTOMETRISKO RĀDĪTĀJU STABILITĀTES TESTS

Testus veic sausa un nekustīga gaisa apstākļos, kur apkārtējās vides temperatūra ir $23\text{ °C} \pm 5\text{ °C}$, kad nokomplektētais lukturis ir uzstādīts uz cokola atbilstoši pareizai uzstādīšanai transportlīdzeklī.

1.1. Tīrs lukturis

Lukturi darbina 12 stundas, kā aprakstīts 1.1.1. punktā, un pārbauda atbilstoši 1.1.2. punktam.

1.1.1. Testa procedūra ⁽¹⁾

Galveno lukturi darbina noteiktu laiku tā, lai:

1.1.1.1. (a) tikai vienas apgaismošanas funkcijas (tālās vai tuvās gaismas, vai priekšējie miglas lukturi) apstiprināšanai attiecīgais kvēldiegs ir ieslēgts norādīto laika periodu ⁽²⁾,

(b) pārbaudot lukturi, kas izstaro tuvo gaismu un vienu vai vairāku tālās gaismas kūļus, vai lukturi ar tuvo gaismu un priekšējo miglas lukturi:

(i) lukturi darbina režīmā, līdz sasniegts noteiktais darbības laiks:

15 minūtes – tuvās gaismas spuldzes kvēldiega ieslēgšana;

5 minūtes – visu kvēldiegu ieslēgšana;

(ii) ja pieteikuma iesniedzējs paziņo, ka lukturis vienlaikus tiks izmantots tikai ar ieslēgtu tuvo gaismu vai tikai ar tālo gaismu ⁽³⁾, testu veic, ievērojot šo nosacījumu un aktivizējot ⁽²⁾ pēc kārtas tuvo gaismu pusi no laika un tālo gaismu (vienlaicīgi) pusi no laika, kā noteikts iepriekš 1.1. punktā.

(c) Ja lukturim ir priekšējais miglas lukturis un viena vai vairākas tālās gaismas:

(i) lukturi darbina režīmā, līdz sasniegts noteiktais darbības laiks:

15 minūtes – priekšējā miglas luktura ieslēgšana;

5 minūtes – visu kvēldiegu ieslēgšana.

⁽¹⁾ Testa grafiks ir dots šo noteikumu 8. pielikumā.

⁽²⁾ Ja pārbaudāmais lukturis ietver signāllampas, testa laikā tām jābūt ieslēgtām. Virzienrādītāja lampu ieslēdz mirgošanas režīmā, kurā ieslēgšanās/izslēgšanās ilgums ir aptuveni viens pret vienu.

⁽³⁾ Ja divu vai vairāku spuldžu kvēldiegi ir ieslēgti vienlaicīgi, kad tiek izmatota luktura mirgošana, tas nav uzskatāms par normālu vienlaicīgu kvēldiegu izmantošanu.

- (ii) ja pieteikuma iesniedzējs paziņo, ka lukturis vienlaikus tiks izmantots tikai ar ieslēgtu priekšējo miglas lukturi vai tikai ar ieslēgtu tālo gaismu ⁽¹⁾, testu veic, ievērojot šo nosacījumu un aktivizējot ⁽²⁾ pēc kārtas priekšējo miglas lukturi pusi no laika un tālo gaismu (vienlaicīgi) pusi no laika, kā noteikts iepriekš 1.1. punktā.
- (d) Ja lukturis izstaro tuvo gaismu, vienu vai vairākas tālās gaismas kūļus un tam ir priekšējais miglas lukturis:
- (i) lukturi darbina režīmā, līdz sasniegts noteiktais darbības laiks:
- 15 minūtes – tuvās gaismas spuldzes kvēldiega ieslēgšana;
5 minūtes – visu kvēldiegu ieslēgšana.
- (ii) ja pieteikuma iesniedzējs paziņo, ka lukturis vienlaikus tiks izmantots tikai ar ieslēgtu tuvo gaismu vai tikai ar ieslēgtu tālo gaismu ⁽¹⁾, testu veic, ievērojot šo nosacījumu un aktivizējot ⁽²⁾ pēc kārtas tuvo gaismu pusi no laika un tālo gaismu pusi no laika, kā noteikts iepriekš 1.1. punktā, kamēr priekšējais miglas lukturis tiek darbināts režīmā, kurā tas ir 15 minūtes izslēgts un 5 minūtes ieslēgts pusi no laika un kamēr darbojas tālās gaismas lukturis;
- (iii) ja pieteikuma iesniedzējs paziņo, ka lukturis vienlaikus tiks izmantots tikai ar ieslēgtu tuvo gaismu vai tikai ar ieslēgtu priekšējo miglas lukturi ⁽¹⁾, testu veic, ievērojot šo nosacījumu un aktivizējot ⁽²⁾ pēc kārtas tuvo gaismu pusi no laika un priekšējo miglas lukturi pusi no laika, kā noteikts iepriekš 1.1. punktā, kamēr tālā gaisma darbojas 15 minūšu izslēgtā un 5 minūtes ieslēgtā režīmā pusi no laika un kamēr ir ieslēgts tuvās gaismas lukturis;
- (iv) ja pieteikuma iesniedzējs paziņo, ka lukturis vienlaikus tiks izmantots tikai ar ieslēgtu tuvo gaismu vai tikai ar ieslēgtu tālo gaismu ⁽¹⁾, vai tikai ar ieslēgtu priekšējo miglas lukturi ⁽¹⁾, testu veic, ievērojot šo nosacījumu un aktivizējot ⁽²⁾ pēc kārtas tuvo gaismu vienu trešdaļu no laika, tālo gaismu vienu trešdaļu no laika un priekšējo miglas lukturi vienu trešdaļu no laika, kā noteikts iepriekš 1.1. punktā.
- (e) Ja tuvās gaismas lukturis ir paredzēts sānis vērstajam gaismas kūlim, pievienojot vēl vienu gaismas avotu, šis gaismas avots jāieslēdz uz 1 minūti un jāizslēdz uz 9 minūtēm tikai tuvās gaismas aktivizēšanas laikā (skat. 4. pielikuma 1. papildinājumu).

1.1.1.2. Testa spriegums

Spriegums jāneregulē, lai tas dotu 90 procentus no maksimālās jaudas, kā noteikts Noteikumos Nr. 37 attiecībā uz izmantoto kvēlspuldzi (kvēlspuldzēm).

Piemērojamai jaudai vatos visos gadījumos ir jāatbilst kvēlspuldzes nominālajam 12 V spriegumam, izņemot gadījumus, kad pieteikuma iesniedzējs norāda, ka lukturi var izmantot pie cita sprieguma. Šādā gadījumā tests notiek ar kvēlspuldzi, kurai ir vislielākā pieļaujamā jauda vatos.

1.1.2. Testa rezultāti

1.1.2.1. Vizuālā pārbaude

Kad lukturis ir stabilizējies apkārtējās vides temperatūrā, luktura izkliedētājs un ārējais izkliedētājs, ja tāds ir, jānotīra ar tīru, mitru kokvilnas drānu. Tad notiek vizuālā pārbaude, un uz luktura izkliedētāja vai uz ārējā izkliedētāja, ja tāds ir, nedrīkst atklāties negludums, deformācija, ieplaisājums vai krāsas atšķirība.

1.1.2.2. Fotometriskais tests

Lai atbilstu šo noteikumu prasībām, ir jānosaka fotometriskie rādītāji šādos punktos:

Tuvajai gaismai:

50 R – B 50 L – HV lukturiem, kas paredzēti labās puses kustībai,

50 L – B 50 R – HV lukturiem, kas paredzēti kreisās puses kustībai.

⁽¹⁾ Ja divu vai vairāku spuldžu kvēldiegi ir ieslēgti vienlaicīgi, kad tiek izmatota luktura mirgošana, tas nav uzskatāms par normālu vienlaicīgu kvēldiegu izmantošanu.

⁽²⁾ Ja pārbaudāmais lukturis ietver signāllampas, testa laikā tām jābūt ieslēgtām. Virzienrādītāja lampu ieslēdz mirgošanas režīmā, kurā ieslēgšanās/izslēgšanās ilgums ir aptuveni viens pret vienu.

Tālajai gaismai: E_{\max} punktā.

Vēl vienā orientācijā var ņemt vērā luktura cokola deformāciju no sasilšanas (gaismas kūļa noliekuma līnijas stāvokļa izmaiņas ir minētas šā pielikuma 2. punktā).

Ir pieļaujama pirms testa veikto mērījumu rezultātu novirze par 10 procentiem no fotometriskajiem raksturlielumiem, ņemot vērā pielāides fotometrijas procedūrā.

1.2. Netīrs lukturis

Pēc testa, kā norādīts iepriekš 1.1. punktā, lukturis ir jādarbina vienu stundu, kā norādīts 1.1.1. punktā, iepriekš to sagatavojot saskaņā ar 1.2.1. punktā dotajiem norādījumiem, un jāpārbauda, kā norādīts 1.1.2. punktā.

1.2.1. Luktura sagatavošana

1.2.1.1. Testa maisījums

1.2.1.1.1. Ja luktura ārējais izkļiedētājs ir no stikla:

uz luktura uzklājamā ūdens un netīrumu maisījuma sastāvs ir:

9 svara daļas silīcija smilšu, kuru daļiņu lielums ir 0-100 μm , 1 svara daļa augu valsts (dižskābarža koksnes) ogļekļa putekļu, kuru daļiņu lielums ir 0-100 μm , 0,2 svara daļas NaCMC ⁽¹⁾, pietiekams daudzums destilēta ūdens, kura vadītspēja ir ≤ 1 mS/m. Maisījums ir derīgs 14 dienas.

1.2.1.1.2. Ja luktura ārējais izkļiedētājs ir no plastikāta:

uz luktura uzklājamā ūdens un netīrumu maisījuma sastāvs ir:

9 svara daļas silīcija smilšu, kuru daļiņu lielums ir 0-100 μm , 1 svara daļa augu valsts (dižskābarža koksnes) ogļekļa putekļu, kuru daļiņu lielums ir 0-100 μm , 0,2 svara daļas NaCMC ⁽¹⁾, 13 svara daļas destilēta ūdens, kura vadītspēja ir ≤ 1 mS/m, 2 ± 1 svara daļas virsmaktīvas vielas ⁽²⁾. Maisījums ir derīgs 14 dienas.

1.2.1.2. Testa maisījuma uzklāšana uz luktura

Testa maisījumu vienmērīgi uzklāj uz visas luktura gaismu izstarojošās virsmas un ļauj nožūt. Šo procedūru atkārto, kamēr apgaismojums ir samazinājies līdz 15-20 procentiem no mērījumos iegūtajiem skaitļiem attiecībā uz katru punktu, ievērojot šajā pielikumā ietvertos norādījumus:

E_{\max} punkts tuvajā/tālajā gaismā un tikai tālajā gaismā,

50 R un 50 V ⁽³⁾ tikai tuvajai gaismai, kas paredzēta labās puses kustībai,

50 L un 50 V ⁽³⁾ tikai tuvajai gaismai, kas paredzēta kreisās puses kustībai.

1.2.1.3. Mēriekārtas

Mēriekārtām jābūt tādām pašām kā tām, ko izmanto lukturu atbilstības pārbaudēs. Fotometriskām pārbaudēm izmanto standarta (etalona) kvēlspuldzi.

2. GAISMAS KŪĻA NOLIEKUMA LĪNIJAS VERTIKĀLĀS POZĪCIJAS IZMAIŅU TESTS SILTUMA IETEKMĒ

Šis tests ir pārbaude, vai gaismas kūļa noliekuma līnijas vertikālā novirze siltuma ietekmē nepārsniedz tuvās gaismas luktura darbībai konkrēti noteikto lielumu.

⁽¹⁾ NaCMC ir karboksimetilcelulozes nātrija sāls, ko parasti apzīmē ar CMC. NaCMC, ko izmanto šādu netīrumu maisījumu sagatavošanai, ir jābūt ar 0,6-0,7 aizvietošanas pakāpi (DS) un viskozitāti 200-300 cP 2 procentu šķīdumam 20 °C temperatūrā.

⁽²⁾ Daudzuma pielāide ir atkarīga no vajadzības iegūt tādu maisījumu, ko var pareizi uzklāt uz plastikāta izkļiedētāja.

⁽³⁾ Punkts 50 V atrodas 375 mm zem HV uz vertikālās līnijas v-v, kas redzama uz 25 m attālumā novietotā ekrānā.

Lukturi, kurš pārbaudīts atbilstoši 1. punkta prasībām, pārbauda saskaņā ar 2.1. punktā aprakstīto testu, lukturi nenovērtot un nepārregulējot attiecībā pret tā testa ierīci.

2.1. Tests

Testu izdara sausa un nekustīga gaisa apstākļos, kur apkārtējās vides temperatūra ir $23\text{ °C} \pm 5\text{ °C}$.

Kad tiek izmantota masveidā ražota kvēlspuldze, kura ir bijusi ieslēgta vismaz vienu stundu, lukturi darbina, ieslēdzot tuvo gaismu un nenovērtot un nepārregulējot lukturi attiecībā pret testa ierīci. (Šā testa vajadzībām spriegumu noregulē, kā minēts 1.1.1.2. punktā). Gaismas kūļa noliekuma līnijas pozīcija līnijas horizontālajā daļā (starp vv un vertikālo līniju, kas iet caur punktu B 50 L labās puses kustībai vai caur punktu B 50 R kreisās puses kustībai) pārbauda attiecīgi 3 minūtes (r3) un 60 minūtes (r60) pēc luktura darbināšanas.

Šeit aprakstītās gaismas kūļa noliekuma līnijas pozīcijas izmaiņas nosaka ar jebkuru metodi, kas ir pietiekami precīza un dod reproducējamus rezultātus.

2.2. Testa rezultāti

2.2.1. Rezultāts, kas izteikts miliradiānos (mrad), ir uzskatāms tuvās gaismas lukturim par pieņemamu tikai tad, ja lukturim reģistrētā absolūtā vērtība $\Delta r_1 = |r_3 - r_{60}|$ nav lielāka par 1,0 mrad ($\Delta r_1 \leq 1,0$ mrad).

2.2.2. Ja tomēr šī vērtība ir lielāka par 1,0 mrad, bet nepārsniedz 1,5 mrad ($1,0\text{ mrad} < \Delta r_1 \leq 1,5\text{ mrad}$), ir jāpārbauda otrs lukturis, kā aprakstīts 2.1. punktā, pēc tam, kad tas ir darbināts trīs reizes pēc kārtas turpmāk minētajā režīmā, lai stabilizētu luktura mehānisko detaļu pozīciju uz cokola atbilstoši pareizam montāžas stāvoklim transportlīdzeklī:

vienu stundu ir ieslēgta tuvā gaisma (spriegumu noregulē, kā norādīts 1.1.1.2. punktā), kam seko

vienu stundu ilgš pārtraukums.

Luktura tips ir uzskatāms par pieņemamu, ja pirmajam paraugam noteiktās absolūtās vērtības Δr_1 un otrajam paraugam noteiktās Δr_{II} vidēja vērtība nepārsniedz 1,0 mrad.

$$\left(\frac{\Delta r_1 + \Delta r_{II}}{2} \leq 1\text{ mrad} \right)$$

1. PĀPILDINĀJUMS

Darbības periodu pārskats attiecībā uz fotometrisko rādītāju stabilitātes testu

Saīsinājumi:

P: tuvās gaismas lukturis

D: tālās gaismas lukturis ($D_1 + D_2$ ir divi tālās gaismas lukturi)

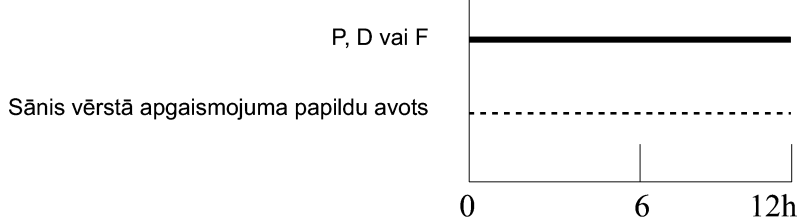
F: priekšējais miglas lukturis

— — — — režīms, kurā apgaismojums ir 15 minūtes izslēgts un 5 minūtes ieslēgts

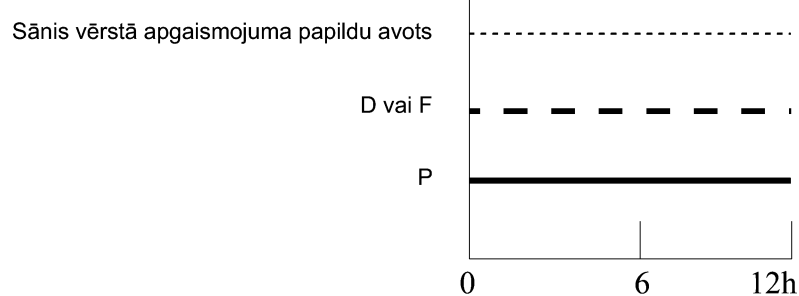
..... režīms, kurā apgaismojums ir 9 minūtes izslēgts un 1 minūti ieslēgts.

Visi turpmāk minētie grupētie lukturi un priekšējie miglas lukturi kopā ar papildu marķējuma simboliem ir tikai piemēri un nenozīmē pabeigtu sarakstu.

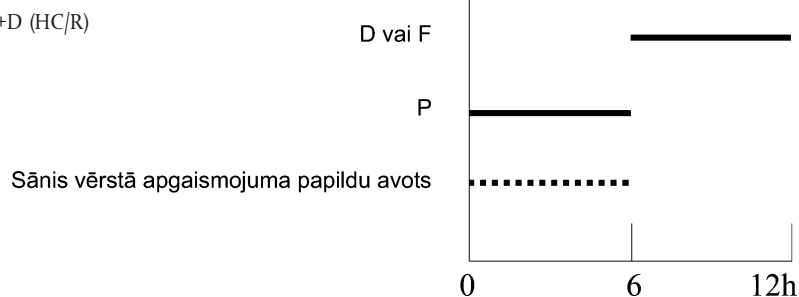
1. P, D vai F (HC, HR vai B)

2. P+F (HC B) vai P+D (HCR)

3. P+F (HC B) vai HC/B, vai P+D (HC/R)

5. PIELIKUMS

Minimālās prasības ražošanas kontroles procedūru atbilstībai

1. VISPĀRĒJIE NOTEIKUMI
 - 1.1. Atbilstības prasības tiek uzskatītas par izpildītām no mehānikas un ģeometrijas viedokļa, ja saskaņā ar šo noteikumu prasībām atšķirības nepārsniedz ražošanas procesā radušās neizbēgamās novirzes. Šis nosacījums attiecas arī uz krāsu.
 - 1.2. Attiecībā uz fotometriskajiem rādītājiem masveidā ražotu lukturu atbilstība netiek apstrīdēta, ja jebkura nejauši izvēlēta un ar standarta (etalona) kvēlspuldzi aprīkota luktura fotometrisko rādītāju testā tiek konstatēts:
 - 1.2.1. neviena mērījumos iegūtā vērtība nelabvēlīgi neatšķiras par vairāk kā 20 procentiem no šajos noteikumos noteiktās vērtības. B 50 L (vai R) un III zonas vērtībām maksimālā nelabvēlīgā novirze attiecīgi var būt:

B 50 L (vai R):	0,2 luksi jeb 20 procenti
	0,3 luksi jeb 30 procenti
III zonai	0,3 luksi jeb 20 procenti
	0,45 luksi jeb 30 procenti
 - 1.2.2. vai arī, ja
 - 1.2.2.1. attiecībā uz tuvo gaismu šajos noteikumos norādītie raksturlielumi ir sasniegti pie HV (ar + 0,2 luksu pielaidi) un attiecas uz staru, kas orientēts uz vismaz vienu punktu katrā mērekrāna vietā (25 m attālumā), kas iezīmēta ar 15 cm rādiusa apli apkārt punktiem B 50 L (vai R) ⁽¹⁾ (ar + 0,1 luksa pielaidi), 75 R (vai L), 50 V, 25 R, 25 L un visā IV zonā, kura ir ne vairāk kā 22,5 cm virs 25 R un 25 L līnijas,
 - 1.2.2.2. un, ja attiecībā uz tālo gaismu, kad HV atrodas izolukša 0,75 E_{max} robežās, tiek ievērota + 20 procentu maksimālo un – 20 procentu minimālo fotometrisko rādītāju pielaižu jebkurā mērītajā punktā, kā norādīts šo noteikumu 6.3.2. punktā.
 - 1.2.3. Ja aprakstītā testa rezultāti neatbilst prasībām, var mainīt luktura pozīcijas noregulējumu, nodrošinot, ka stara ass netiek novirzīta sānis par vairāk kā 1° uz labo vai kreiso pusi ⁽²⁾.
 - 1.2.4. Ja aprakstīto testu rezultāti neatbilst prasībām, testus atkārtoti, izmantojot cita standarta (etalona) kvēlspuldzi.
 - 1.3. Pārbaudot gaismas kūļa noliekuma līnijas vertikālā stāvokļa izmaiņas sasīšanas rezultātā, ir jāievēro šāda procedūra:

vienu no paraugam izvēlētajiem lukturiem pārbauda saskaņā ar 4. pielikuma 2.1. punktā aprakstīto procedūru, pēc tam kad trīs reizes pēc kārtas lukturis ir darbināts 4. pielikuma 2.2.2. punktā aprakstītajā režīmā.

Lukturis ir uzskatāms par pieņemamu, ja Δr nav lielāks par 1,5 mrad.

Ja šis rādītājs pārsniedz 1,5 mrad, bet nav lielāks par 2,0 mrad, pārbauda otru paraugu, un pēc tam abiem paraugiem reģistrēto rādītāju vidējā absolūtā vērtība nedrīkst pārsniegt 1,5 mrad.
2. MINIMĀLĀS PRASĪBAS, PĀRBAUDOT RAŽOTĀJA IEVĒROTO ATBILSTĪBU

Attiecībā uz katru luktura tipu apstiprinājuma marķējuma turētājam noteiktos laika intervālos jāveic vismaz šādi testi. Tie jāveic atbilstoši šo noteikumu nosacījumiem.

⁽¹⁾ Burti iekavās attiecas uz lukturiem, kas paredzēti kreisās puses kustībai.

⁽²⁾ Skat. 11 parindi šo noteikumu tekstā.

Ja kādā paraugā atklājas neatbilstība kādam testa veidam, pārbaudi turpina ar citiem paraugiem. Ražotājam jāveic pasākumi, lai nodrošinātu attiecīgās produkcijas atbilstību prasībām.

2.1. Testu raksturojums

Atbilstības testi šajos noteikumos nozīmē noteikt fotometrisko raksturojumu un gaismas kūļa noliekuma līnijas vertikālā stāvokļa izmaiņas siltuma ietekmē.

2.2. Testos izmantojamās metodes

2.2.1. Testus parasti veic saskaņā ar šajos noteikumos aprakstītajām metodēm.

2.2.2. Ja atbilstības pārbaudi veic ražotājs, var izmantot līdzvērtīgas metodes, ja tam piekrīt kompetentā iestāde, kas ir atbildīga par atbilstības pārbaudēm. Ražotāja pienākums ir pierādīt, ka izmantotās metodes ir līdzvērtīgas tām, kas norādītas šajos noteikumos.

2.2.3. 2.2.1. un 2.2.2. punktā ir noteikts, ka testa aparātūra ir regulāri jākalibrē un kompetentai iestādei jāveic tās korelācija ar mērījumu rezultātiem.

2.2.4. Visos gadījumos standarta metodes ir tās, ko paredz šie noteikumi, īpaši attiecībā uz administratīvajām pārbaudēm un paraugu pārbaudi.

2.3. Paraugu pārbaudes raksturojums

Lukturu paraugus pārbaudes vajadzībām izvēlas no vienādu ražojumu partijas pēc nejaušības principa. Ar vienādu ražojumu partiju ir jāsaprot viena tipa lukturu kopa, ko nosaka atbilstoši ražotāja izmantotajām ražošanas metodēm.

Vērtējumā galvenokārt ietver sērijveida ražojumus no atsevišķa uzņēmuma. Ražotājs tomēr var apkopot ziņas par vienu ražojuma veidu no vairākiem uzņēmumiem, ja šo uzņēmumu darbībā tiek ievērota vienāda kvalitātes sistēma un kvalitātes vadība.

2.4. Iegūtais un reģistrētais fotometriskais raksturojums

Pārbaudei izvēlētos lukturus fotometriski pārbauda punktos, kas norādīti šajos noteikumos, un nolasījumus izdara tikai punktos E_{\max} , HV (¹), HL, HR (²) attiecībā uz tālo gaismu un punktos B 50 L (vai R), HV, 50 V, 75 R (vai L) un 25 L (vai R) attiecībā uz tuvo gaismu (skat. attēlu 3. pielikumā).

2.5. Kritēriji, ar ko nosaka pieņemamo robežu

Ražotājs ir atbildīgs par pārbaudes rezultātu statistisko izpēti un par ražojuma pieņemamo robežkritēriju noteikšanu, to saskaņojot ar kompetento iestādi, lai panāktu atbilstību specifikācijai, ar ko nosaka ražojumu atbilstības pārbaudi un kas ir ietverta šo noteikumu 10.1. punktā.

Pieņemamiem robežkritērijiem jābūt tādiem, lai ar 95 procentu ticamību minimālā varbūtība, ka iepriekš nepieņemta pārbaude atbilstoši 7. pielikuma norādījumiem (pirmajā paraugu pārbaudē) tiks izturēta, būtu 0,95.

(¹) Ja tālā gaisma ir savstarpēji saistīta ar tuvo gaismu, tālās gaismas stara mērīšanai jāizvēlas tas pats HV mērīšanas punkts, kas tuvas gaismas mērīšanai.

(²) HL un HR: "hh" punkti, kas atrodas 1,125 m attiecīgi pa kreisi un pa labi no HV punkta.

6. PIELIKUMS

Prasības lukturiem ar plastikāta izkliedētājiem — Izkliedētāju, materiāla paraugu vai nokomplektētu lukturu pārbaude

1. VISPĀRĒJĀS SPECIFIKĀCIJAS
 - 1.1. Iesniegtajiem paraugiem, kā norādīts šo noteikumu 2.2.4. punktā, jāatbilst turpmāk 2.1. – 2.5. punktā minētajām specifikācijām.
 - 1.2. Abiem nokomplektētu lukturu paraugiem, kas iesniegti atbilstoši šo noteikumu 2.2.3. punktam un kam ir plastikāta izkliedētāji, attiecībā uz izkliedētāja materiālu jāatbilst turpmāk 2.6. punktā minētajām specifikācijām.
 - 1.3. Plastikāta izkliedētāju paraugu vai materiāla paraugus kopā ar atstarotāju, ar ko tos paredzēts samontēt (ja nepieciešams), apstiprināšanai pārbauda hronoloģiskā secībā, kā norādīts A tabulā, kas dota šā pielikuma 1. papildinājumā.
 - 1.4. Ja tomēr luktura ražotājs var pierādīt, ka ražojums jau ir izturējis pārbaudes, kā aprakstīts tālāk 2.1. - 2,5. punktā, vai līdzvērtīgas pārbaudes atbilstoši citiem noteikumiem, šādas pārbaudes nav jāatkārto; obligātas ir tikai 1. pielikuma B tabulā norādītās pārbaudes.

2. TESTI

2.1. Izturība pret temperatūras izmaiņām

2.1.1. Testi

Trīs jaunus paraugus (izkliedētājus) pārbauda piecos mainīgas temperatūras un mitruma režimos (RH = relatīvais mitrums), ievērojot šādu secību:

3 stundas – $40\text{ °C} \pm 2\text{ °C}$ un 85-95 procenti RH;

1 stundu – $23\text{ °C} \pm 5\text{ °C}$ un 60-75 procenti RH;

15 stundas – $30\text{ °C} \pm 2\text{ °C}$;

1 stundu $23\text{ °C} \pm 5\text{ °C}$ un 60-75 procenti RH;

3 stundas – $80\text{ °C} \pm 2\text{ °C}$;

1 stundu $23\text{ °C} \pm 5\text{ °C}$ un 60-75 procenti RH.

Pirms šā testa paraugus tur vismaz četras stundas gaisā, kura temperatūra ir $23\text{ °C} \pm 5\text{ °C}$ un RH ir 60-75 procenti.

Piezīme: Vienu stundu ilgē periodi $23\text{ °C} \pm 5\text{ °C}$ temperatūrā ietver pārejas laiku no vienas temperatūras uz otru, kas ir vajadzīgs, lai novērstu termiskā šoka efektu.

2.1.2. Fotometriskie mērījumi

2.1.2.1. Metode

Paraugu fotometriskos mērījumus veic pirms un pēc testa.

Šie mērījumi jāveic ar standarta (etalona) lukturi šādos punktos:

B 50 L un 50 R attiecībā uz tuvās gaismas luktura tuvo gaismu vai tuvās/tālās gaismas lukturi (B 50 R un 50 L, ja lukturi ir paredzēti kreisās puses kustībai);

E_{\max} trajektorijā attiecībā uz tālo gaismu vai tuvās/tālās gaismas lukturi.

2.1.2.2. Rezultāti

Fotometriskie rezultāti, izdarot katra parauga mērījumus pirms un pēc testa, nedrīkst atšķirties vairāk kā par 10 procentiem, ievērojot fotometriskās procedūras pielaižu.

2.2. Izturība pret atmosfēras un ķīmikāliju iedarbību

2.2.1. Izturība pret atmosfēras iedarbību

Trīs jaunus paraugus (izkliedētāja vai materiāla paraugus) apstāro no avota, kura izstarotās enerģijas spektrs atbilst tam, ko izstaro melns ķermenis pie 5 500 K – 6 000 K temperatūras. Starp avotu un paraugiem novieto attiecīgus filtrus, lai pēc iespējas samazinātu starojumu ar viļņa garumu, kas mazāks par 295 nm un lielāks par 2 500 nm. Uz paraugiem ļauj iedarboties $1\,200\text{ W/m}^2 \pm 200\text{ W/m}^2$ enerģijas starojumam tik ilgi, lai saņemtā gaismas enerģija būtu $4\,500\text{ MJ/m}^2 \pm 200\text{ MJ/m}^2$. Telpas robežās uz melnā paneļa, kas atrodas vienā līmenī ar paraugiem, temperatūrai jābūt $50\text{ °C} \pm 5\text{ °C}$. Lai panāktu apstārošanas regularitāti, paraugiem jārotē ap starojuma avotu ar ātrumu no 1 līdz 5 apgriezieniem 1/min.

Paraugus apsmidzina ar destilētu ūdeni, kura vadītspēja $23\text{ °C} \pm 5\text{ °C}$ temperatūrā ir mazāka par 1 mS/m, ievērojot šādu režīmu:

apsmidzināšana – 5 minūtes; nožūšana – 25 minūtes.

2.2.2. Izturība pret ķīmikālijām

Pēc tam, kad ir veikts tests, kā aprakstīts iepriekš 2.2.1. punktā, un izdarīts mērījums, kā aprakstīts turpmāk 2.2.3.1. punktā, minēto trīs paraugu ārējā frontālā virsma tiek apstrādāta, kā aprakstīts 2.2.2.2. punktā, ar 2.2.2.1. punktā minēto maisījumu.

2.2.2.1. Testa maisījums

Testa maisījums sastāv no 61,5 procentiem n-heptāna, 12,5 procentiem toluola, 7,5 procentiem etiltetrahlorīda, 12,5 procentiem trihloretilēna un 6 procentiem ksilola (pēc tilpuma).

2.2.2.2. Testa maisījuma uzklāšana

Samērcē kokvilnas drānu (atbilstoši ISO 105), panākot piesātinājumu ar maisījumu, kas aprakstīts iepriekš 2.2.2.1. punktā, tad 10 sekunžu laikā uzliek to uz parauga ārējās frontālās virsmas un tur 10 minūtes ar spiedienu 50 N/cm^2 , kas atbilst 100 N spēkam uz $14 \times 14\text{ mm}$ testa virsmas laukumu.

Šo 10 minūšu laikā uzklājamo drānu atkal iemērc maisījumā, lai izmantojamā šķidrums sastāvs visu laiku atbilstu paredzētā testa maisījuma sastāvam.

Uzklāšanas laikā ir atļauts kompensēt paraugam pielikto spiedienu, lai neradītu plaisas.

2.2.2.3. Notīrīšana

Kad testa maisījuma uzklāšana ir pabeigta, paraugus nožāvē gaisā un pēc tam nomazgā ar 2.3. punktā (Izturība pret mazgāšanas līdzekļiem) aprakstīto šķīdumu $23\text{ °C} \pm 5\text{ °C}$ temperatūrā.

Pēc tam paraugus rūpīgi noskalo ar destilētu ūdeni, kurš nesatur vairāk par 0,2 procentiem piemaisījumu, $23\text{ °C} \pm 5\text{ °C}$ temperatūrā un noslauka ar mīkstu drānu.

2.2.3. Rezultāti

2.2.3.1. Pēc tam, kad ir pārbaudīta izturība pret atmosfēras iedarbību, paraugu ārējai frontālajai virsmai ir jābūt neieplaisājušai, neieskrāpētai, nesadrupušai un nedeformētai, un vidējā gaismas caurlaidības starpība $\Delta t = \frac{T_2 - T_3}{T_2}$, kas iegūta no trim paraugiem atbilstoši šā pielikuma 2. papildinājumā aprakstītajai procedūrai, nedrīkst pārsniegt 0,020 ($\Delta t_m \leq 0,020$).

2.2.3.2. Pēc testa, kurā nosaka izturību pret ķīmikāliju iedarbību, uz paraugiem nedrīkst būt ķīmisko vielu atstāto traipu paliekas, kas varētu radīt gaismas plūsmas izkliedēšanās izmaiņas, un izkliedes vidējā starpība $\Delta t = \frac{T_5 - T_4}{T_2}$, kas iegūta no trim paraugiem atbilstoši šā pielikuma 2. papildinājumā aprakstītajai procedūrai, nedrīkst pārsniegt 0,020 ($\Delta d_m \leq 0,020$).

2.3. Izturība pret mazgāšanas līdzekļiem un ogleņdeņražiem

2.3.1. Izturība pret mazgāšanas līdzekļiem

Trīs paraugu (izkliedētāju vai materiāla paraugu) ārējo frontālo virsmu sasilina līdz $50\text{ °C} \pm 5\text{ °C}$ un pēc tam uz piecām minūtēm iemērc maisījumā, kas tiek turēts $23\text{ °C} \pm 5\text{ °C}$ temperatūrā un sastāv no 99 daļām destilēta ūdens ar ne vairāk kā 0,02 procentiem piemaisījumu un vienas daļas alkilarila sulfonāta.

Kad tests ir pabeigts, paraugus nožāvē $50\text{ °C} \pm 5\text{ °C}$ temperatūrā.

Paraugu virsmu notīra ar mitru drānu.

2.3.2. Izturība pret ogleņdeņražiem

Trīs paraugu ārējās frontālās virsmas vienu minūti ilgi viegli berž ar kokvilnas drānu, kas samērcēta šķīdumā, kas sastāv no 70 procentiem n-heptāna un 30 procentiem toluola (pēc tilpuma), un pēc tam nožāvē gaisā.

2.3.3. Rezultāti

Pēc tam, kad pēc kārtas ir pabeigti abi aprakstītie testi, gaismas caurlaidības vidējā starpība $\Delta t = \frac{T_2 - T_3}{T_2}$, kas iegūta no trim paraugiem atbilstoši šā pielikuma 2. papildinājumā aprakstītajai procedūrai, nedrīkst pārsniegt 0,010 ($\Delta t_m \leq 0,010$).

2.4. Izturība pret mehānisko nolietojanos

2.4.1. Mehāniskās nolietojšanās metode

Trīs jauno paraugu (izkliedētāju) ārējās frontālās virsmas izturību pret mehānisko nolietojanos nosaka ar vienādu testa paņēmieni, izmantojot šā pielikuma 3. papildinājumā aprakstīto metodi.

2.4.2. Rezultāti

Kad šis tests ir pabeigts,

$$\text{gaismas caurlaidības starpība } \Delta t = \frac{T_2 - T_3}{T_2}$$

$$\text{un izkliedēšanās starpība } \Delta d = \frac{T_5 - T_4}{T_2}$$

ir jānosaka, ievērojot pielikuma 2. papildinājumā aprakstīto procedūru, virsmas rajonā, kā norādīts šo noteikumu 2.2.4.1.1. punktā. No trim paraugiem iegūto rādītāju vidējai vērtībai ir jāatbilst sakarībām:

$$\Delta t_m \leq 0,100;$$

$$\Delta d_m \leq 0,050.$$

2.5. Pārklājumu noturības tests, ja tāds ir vajadzīgs

2.5.1. Parauga sagatavošana

Uz izkliedētāja virsmas pārklājuma 20 mm × 20 mm laukumiņu ar žileti vai adatu sagriež aptuveni 2 mm × 2 mm lielos kvadrātiņos. Žiletas vai adatas spiedienam jābūt pietiekami lielam, lai tiktu sagriezts vismaz pārklājuma slānis.

2.5.2. Testa apraksts

Ņem līmlentu, kuras adhēzijas spēks ir $2 \text{ N}/(\text{platuma cm}) \pm 20$ procenti, kas noteikts standartizētos apstākļos, kā norādīts šā pielikuma 4. papildinājumā. Līmlentu, kuras platumam jābūt vismaz 25 mm, spiež vismaz piecas minūtes ilgi pret virsmu, kas sagatavota, kā norādīts 2.5.1. punktā.

Tad līmlentas galu noslogo tā, lai adhēzijas spēks, kas darbojas uz attiecīgo virsmu, būtu līdzsvarā ar spēku, kas darbojas perpendikulāri šai virsmai. Šajā brīdī lentu norauj ar konstantu ātrumu $1,5 \text{ m/s} \pm 0,2 \text{ m/s}$.

2.5.3. Rezultāti

Uz kvadrātiņos sadalītā virsmas laukuma nedrīkst parādīties manāmi bojājumi. Ir pieļaujami bojājumi kvadrātiņu malu krustpunktos vai iegriezumu malās, ja vien bojātais laukums nav lielāks par 15 procentiem no kvadrātiņos sadalītās virsmas.

2.6. Nokomplektēta luktura testi, ja lukturim ir plastikāta izkliedētājs

2.6.1. Izkliedētāja virsmas izturība pret mehānisko nolietošanos

2.6.1.1. Testi

Luktura 1. parauga izkliedētājs jāpārbauda, kā aprakstīts iepriekš 2.4.1. punktā.

2.6.1.2. Rezultāti

Kad tests ir pabeigts un veikti luktura fotometriskie mērījumi, kā norādīts šajos noteikumos, mērījumu rezultāti nedrīkst par vairāk nekā 30 procentiem pārsniegt maksimālās vērtības, kas norādītas attiecībā uz punktiem B 50 L un HV, un nedrīkst būt par vairāk nekā par 10 procentiem mazāki par minimālajām vērtībām attiecībā uz punktu 75 R (ja lukturi ir paredzēti kreisās puses kustībai, ņem vērā punktus B 50 R, HV un 75 L).

2.6.2. Pārklājumu noturības tests, ja lukturim ir pārklājums

Luktura 2. parauga izkliedētāju pārbauda, kā aprakstīts iepriekš 2.5. punktā.

3. RAŽOJUMU ATBILSTĪBAS PĀRBAUDE

3.1. Attiecībā uz materiāliem, kas tiek izmantoti izkliedētāju ražošanā, lukturu sērija ir atzīstama par atbilstošu šiem noteikumiem, ja:

3.1.1. pēc tam, kad ir pārbaudīta izturība pret ķīmikālijām, pret mazgāšanas līdzekļiem un ogļūdeņražiem, uz paraugu ārējās frontālās virsmas ar neapbruņotu aci nav saskatāmas plaisas, drumsas vai deformācijas (skat. 2.2.2., 2.3.1. un 2.3.2. punktu);

3.1.2. pēc 2.6.1.1. punktā aprakstītā testa mērījumu punktos iegūtie fotometriskie rādītāji, kas minēti 2.6.1.2. punktā, nepārsniedz šajos noteikumos norādītās ražojumu atbilstības robežas.

3.2. Ja testu rezultāti neatbilst prasībām, pārbauda citu, nejausi izvēlētu luktura paraugu.

1. PAPILDINĀJUMS

ATBILSTĪBAS PĀRBAUŽU HRONOĻISKĀ SECĪBA

A. Plastikāta materiālu testi (izklīdētāja vai materiāla paraugi, kas iesniegti atbilstoši šo noteikumu 2.2.4. punktam).

Paraugi – Testi	Izklīdētāja vai materiāla paraugi						Izklīdētāji						
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1.1. Daļējs fotometriskais tests (2.1.2. punkts)										x	x	x	
1.1.1. Temperatūras izmaiņu iedarbība (2.1.1. punkts)										x	x	x	
1.1.2. Daļējs fotometriskais tests (2.1.2. punkts)										x	x	x	
1.2.1. Gaismas caurlaidība	x	x	x	x	x	x	x	x	x				
1.2.2. Gaismas izklīdēšanās	x	x	x				x	x	x				
1.3. Atmosfēras iedarbība (2.2.1. punkts)	x	x	x										
1.3.1. Gaismas caurlaidība	x	x	x										
1.4. Ķīmikāliju iedarbība (2.2.2. punkts)	x	x	x										
1.4.1. Gaismas izklīdēšanās	x	x	x										
1.5. Mazgāšanas līdzekļu iedarbība (2.3.1. punkts)				x	x	x							
1.6. Ogļūdeņražu iedarbība (2.3.2. punkts)				x	x	x							
1.6.1. Gaismas caurlaidība					x	x	x						
1.7. Nolietojumā (2.4.1. punkts)							x	x	x				
1.7.1. Gaismas caurlaidība							x	x	x				
1.7.2. Gaismas izklīdēšanās							x	x	x				
1.8. Pārklājumu noturība (2.5. punkts)													x

B. Nokomplektētu lukturu testi (lukturi iesniegti atbilstoši šo noteikumu 2.2.3. punkta prasībām).

Testi	Nokomplektēts lukturis	
	Parauga numurs	
	1	2
2.1. Nolietojumā (2.6.1.1. p.)	x	
2.2. Fotometrija (2.6.1.2. p.)	x	
2.3. Pārklājuma noturība 2.6.2. p.)		x

2. PAPILDINĀJUMS

GAISMAS IZKLIEDĒŠANĀS UN CAURLAIDĪBAS
NOTEIKŠANAS METODE

1. IEKĀRTAS (skat. attēlu)

Kolimatora K staru kūli, kura pusnobīde ir $\beta/2 = 17.4 \times 10^4$ rd, ierobežo D diafragma ar 6 mm atvērumu, pret kuru ir nostādīts parauga statīvs.

Konverģents bezkrāsains izkļiedētājs L_2 , kurš koriģēts attiecībā uz sfēriskām novirzēm, savieno diafragmu D_τ ar uztvērēju R; izkļiedētāja L_2 diametram jābūt tādā, lai tas nediafragmē parauga izkļiedēto gaismu konusā, kura augšējais pusleņķis ir $\beta/2 = 14^\circ$.

Gredzenveida diafragmu D_D , kuras leņķi ir $\alpha/2 = 1^\circ$ un $\alpha_{\max}/2 = 12^\circ$, novieto izkļiedētāja L_2 attēla fokusa plaknē.

Diafragmas necaurspīdīgā centrālā daļa ir vajadzīga, lai izslēgtu gaismas tiešu krišanu no gaismas avota. Ir jānodrošina iespēja attālināt diafragmas centrālo daļu no gaismas kūļa tā, lai notiktu atgriešanās precīzi sākotnējā pozīcijā.

Attālums $L_2 D_\tau$ un izkļiedētāja L_2 fokusa attālums F_2 (!) ir jāizvēlas tā, lai D_τ attēls pilnīgi aizsegtu uztvērēju R.

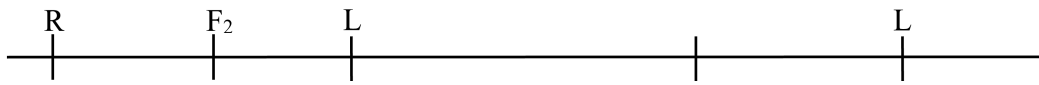
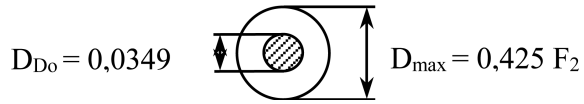
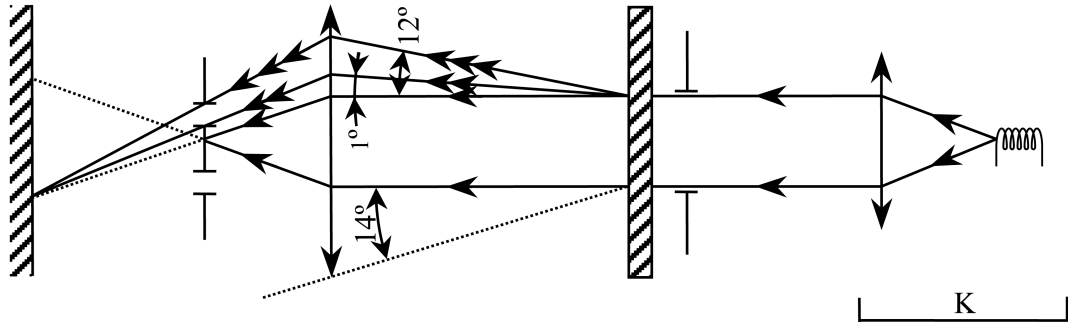
Attiecinot sākotnējo krītošās gaismas plūsmu uz 1 000 vienībām, katra mērījuma absolūtajai precizitātei ir jābūt labākai par 1 vienību.

2. MĒRĪJUMI

Ir jāiegūst šādi nolasījumi:

Nolasījums	No parauga	D_D centrālajā daļā	Iegūtā vērtība
T_1	nē	nē	Krītošās gaismas plūsmas sākotnējais nolasījums
T_2	jā (pirms testa)	nē	Jaunā materiāla caurlaistās gaismas plūsma 24° laukā
T_3	jā (pēc testa)	nē	Pārbaudītā materiāla caurlaistās gaismas plūsma 24° laukā
T_4	jā (pirms testa)	jā	Jaunā materiāla izkļiedētā gaismas plūsma
T_5	jā (pēc testa)	jā	Pārbaudītā materiāla izkļiedētā gaismas plūsma

(!) Izkļiedētājam L_2 ieteicams izmantot aptuveni 80 mm fokusa attālumu.

3. PAPILDINĀJUMS

TESTS AR IZSMIDZINĀŠANAS METODI

1. Testa ierīce

1.1. Smidzinātājs

Smidzināšanas pistolei jābūt ar 1,3 mm diametra sprauslas uzgali, kas nodrošina šķidrums izsmidzināšanu $0,24 \pm 0,02$ l/minūtē ar 6,0 bāru darba spiedienu – 0 + 0,5 bāri.

Šādos darba apstākļos uz bojājuma pārbaudei paredzētās virsmas ir jāiegūst vēdekļveidīgs uzklājums $170 \text{ mm} \pm 50 \text{ mm}$ diametrā, ja attālums līdz sprauslas uzgalim ir $380 \text{ mm} \pm 10 \text{ mm}$.

1.2. Testa maisījums

Testa maisījuma sastāvs ir:

silīcija smiltis ar cietības skaitli 7 pēc Mosa cietības skalas, ja gandrīz normāli izkliedētu graudu lielums ir no 0 līdz 0,2 mm un leņķiskais koeficients ir 1,8 – 2;

ūdens cietība nedrīkst būt lielāka par 205 g/m^3 , un maisījums tiek veidots, sajaucot 25 g smilšu un 1 litru ūdens.

2. Tests

Izkliedētāju ārējo virsmu vienu vai vairākas reizes apstrādā ar minētā sastāva smilšu strūklu. Strūkla jāvirza gandrīz perpendikulāri pret testējamo virsmu.

Virsmas bojājumus pārbauda, izmantojot vienu vai vairākus stikla paraugus, ko novieto salīdzināšanai blakus pārbaudāmajiem izkliedētājiem. Maisījuma smidzināšanu turpina, kamēr gaismas izkliedēšanās starpība uz parauga vai paraugiem, nosakot izkliedēšanos ar pielikuma 2. papildinājumā aprakstīto metodi, atbilst sakarībai:

$$\Delta d = \frac{T_5 - T_4}{T_2} = 0,0250 \pm 0,0025$$

Salīdzināšanai var izmantot vairākus paraugus, lai pārbaudītu, vai visa pārbaudītā virsma ir bojāta homogēni.

4. PAPILDINĀJUMS

NOTURĪBAS TESTS AR LĪMLENTU

1. MĒRĶIS

Ar šo metodi ir iespējams standarta apstākļos noteikt lineāro spēku, kas notur līmlentu uz stikla virsmas.

2. PRINCIPS

Tiek mērīts spēks, kas vajadzīgs, lai līmlentu atrautu no stikla plāksnes 90° leņķī.

3. NOTEIKTIE GAISA APSTĀKĻI

Apkārtējā gaisa temperatūrai jābūt $23^{\circ}\text{C} \pm 5^{\circ}\text{C}$ un relatīvajam mitrumam (RH) 65 ± 15 .

4. TESTĀ LIETOJAMIE PRIEKŠMETI

Līmlentas parauga rullītis pirms testa jākondicionē 24 stundas norādītajos gaisa apstākļos (skat. iepriekš 3. punktu).

Pārbauda piecus 400 mm garus gabalus no katra rullīša. Gabalus no rullīša sāk griezt, kad pirmie trīs tinumi ir atritināti.

5. PROCEDŪRA

Testam jānotiek apkārtējā gaisa apstākļos, kas aprakstīti 3. punktā.

Ņem līmlentas piecus testam sagatavotos gabalus, atritinot lentu radiālā virzienā ar ātrumu aptuveni 300 mm/s, pēc tam 15 sekunžu laikā uzliek tos uz stikla, ievērojot turpmāk minētos noteikumus.

Lentu uzliek uz stikla plāksnes, sākot no viena gala, un to izlīdzina, garenvirzienā viegli paberzējot ar pirkstu bez pār-mērīga spiediena, lai starp lentu un stiklu nepaliktu gaisa pūslīši.

Šādi sagatavoto paraugu 10 minūtes atstāj norādītajos gaisa apstākļos.

Lentas parauga gabalu apmēram 25 mm garumā atplēš no stikla plāksnes tādā plaknē, kas perpendikulāra parauga asij.

Nostiprina stikla plāksni un atloka atpakaļ lentas brīvo galu 90° leņķī. Spēku pieliek tā, lai tas darbotos perpendikulāri plāksnei un lentu atdalošajai līnijai un perpendikulāri stikla plāksnei.

Lenta jāatrauj ar ātrumu $300\text{ mm/s} \pm 30\text{ mm/s}$ un jāreģistrē atraušana nepieciešamais spēks.

6. REZULTĀTI

Iegūtos piecus rezultātus sarindo pēc kārtas un aprēķina mērījumu vidējo rezultātu. Šo rezultātu izsaka ņūtonos uz vienu lentas platuma centimetru.

7. PIELIKUMS

MINIMĀLĀS PRASĪBAS, KAS PARAUGU TESTĀ JĀIEVĒRO INSPEKTORAM

1. VISPĀRĒJIE NOTEIKUMI
 - 1.1. Atbilstības prasības ir uzskatāmas par izpildītām no mehānikas un ģeometrijas viedokļa atbilstoši šo noteikumu prasībām, ja tādas ir paredzētas, ja vien atšķirības nepārsniedz ražošanā neizbēgamās novirzes. Šis nosacījums attiecas arī uz krāsu.
 - 1.2. Attiecībā uz fotometriskajiem rādītājiem masveidā ražotu lukturu atbilstība netiek apstrīdēta, ja jebkura nejausi izvēlēta un ar standarta kvēlspuldzi aprīkota luktura fotometrisko rādītāju testā tiek konstatēts:
 - 1.2.1. neviens mērījuma rezultāts nelabvēlīgi neatskiras par vairāk kā 20 procentiem no šajos noteikumos noteiktās vērtības. B 50 L (vai R) un III zonā maksimālā nelabvēlīgā novirze attiecīgi var būt:

B 50 L (vai R):	0,2 luksi jeb 20 procenti,
	0,3 luksi jeb 30 procenti,
III zonai	0,3 luksi jeb 20 procenti,
	0,45 luksi jeb 30 procenti
 - 1.2.2. vai arī, ja
 - 1.2.2.1. attiecībā uz tuvo gaismu šajos noteikumos norādītās vērtības ir sasniegtas HV punktā (ar 0,2 luksu pielaidi) un attiecas uz staru, kas orientēts uz vismaz vienu punktu katrā mērekrāna vietā (25 m attālumā), kas iezīmēta ar 15 cm rādiusa apli apkārt punktiem B 50 L (vai R) (ar 0,1 luksa pielaidi), 75 R (vai L), 50 V, 25 R, 25 L un visā IV zonā, kura ir ne vairāk kā 22,5 cm virs līnijas 25 R un 25 L,
 - 1.2.2.2. un, ja attiecībā uz tālo gaismu, kad HV atrodas izoluksa 0,75 E_{max} robežās, tiek ievērota + 20 procentu maksimālo un – 20 procentu minimālo fotometrisko rādītāju pielaiide jebkurā mērītajā punktā, kā norādīts šo noteikumu 6.3.2. punktā. Standarta atzīme netiek ņemta vērā.
 - 1.2.3. Ja aprakstītā testa rezultāti neatbilst prasībām, var mainīt luktura noregulējumu, nodrošinot, ka gaismas kūļa ass netiek novirzīta sānis par vairāk kā 1° uz labo vai kreiso pusi (¹⁾).
 - 1.2.4. Ja aprakstīto pārbaūžu rezultāti neatbilst prasībām, testus atkārti, izmantojot citu standarta kvēlspuldzi.
 - 1.2.5. Lukturus ar redzamiem defektiem neņem vērā.
 - 1.2.6. Standarta atzīmi neņem vērā.
2. PIRMĀ PARAUGU PĀRBAUDE

Pirmajai paraugu pārbaudei pēc nejaūšas izvēles principa izvēlas četrus lukturus. Pirmo divu lukturu paraugu atzīmē ar A, bet otru divu lukturu paraugu – ar B.

 - 2.1. Atbilstība netiek apstrīdēta

Pēc paraugu pārbaudes procedūras, kas parādīta šā pielikuma 1. attēlā, masveidā ražotu lukturu atbilstība netiek apstrīdēta, ja lukturu mērījumu rezultātu nelabvēlīgās novirzes ir:

(¹⁾ Skat 11 parindi šo noteikumu tekstā.

2.1.1.1. A paraugam

A1:	vienam lukturim vienam lukturim	ne vairāk par	0 procentu, 20 procentiem,
A2:	abiem lukturiem bet pārejot pie parauga B;	vairāk par ne vairāk par	0 procentiem, 20 procentiem,

B paraugam

B1:	abiem lukturiem		0 procentu
-----	-----------------	--	------------

2.1.2. vai arī, ja ir ievēroti nosacījumi, kas ietverti 1.2.2. punktā attiecībā uz A paraugu.

2.2. Atbilstība tiek apstrīdēta

Pēc šā pielikuma 1. attēlā parādītās paraugu pārbaudes procedūras masveidā ražotu lukturu atbilstība tiek apstrīdēta un tiek pieprasīts, lai ražotājs ievērotu (neregulētu) ražošanas prasības, ja lukturu pārbaudē ir konstatētas šādas novirzes:

2.2.1.1. A paraugam

A3:	vienam lukturim vienam lukturim bet	ne vairāk par vairāk par ne vairāk par	20 procentiem, 20 procentiem, 30 procentiem;
-----	---	--	--

2.2.1.2. B paraugam

B2:	A2 gadījumā vienam lukturim bet vienam lukturim	vairāk par ne vairāk par ne vairāk par	0 procentiem, 20 procentiem, 20 procentiem;
B3:	A2 gadījumā vienam lukturim vienam lukturim bet	vairāk par ne vairāk par	0 procentu, 20 procentiem, 30 procentiem

2.2.2. vai arī, ja nav ievēroti nosacījumi, kas ietverti 1.2.2. punktā attiecībā uz A paraugu.

2.3. Apstiprinājuma anulēšana

Atbilstība tiek apstrīdēta un piemērots 11. punkts, ja pēc lukturu paraugu pārbaudes procedūras, kā parādīts šā pielikuma 1. attēlā, ir konstatētas šādas novirzes:

2.3.1. A paraugam

A4:	vienam lukturim vienam lukturim	ne vairāk par vairāk par	20 procentiem, 30 procentiem,
A5:	abiem lukturiem	vairāk par	20 procentiem;

2.3.2. B paraugam

B4:	A2 gadījumā vienam lukturim bet vienam lukturim	vairāk par ne vairāk par vairāk par	0 procentiem, 20 procentiem, 20 procentiem;
B5:	A2 gadījumā abiem lukturiem	vairāk par	20 procentiem;
B6:	A2 gadījumā vienam lukturim vienam lukturim	vairāk par	0 procentu, 30 procentiem

2.3.3. vai arī, ja nav ievēroti 1.2.2. punktā ietvertie nosacījumi attiecībā uz A un B paraugiem.

3. ATKĀRTOTA PARAUGU PĀRBAUDE

A3, B2, B3 gadījumā veic atkārtotu pārbaudi ar trešo lukturu paraugu pāri C no produkcijas, kas saražota pēc prasību noregulēšanas, un šī pārbaude jāveic divu mēnešu laikā pēc paziņojuma sniegšanas.

3.1. Atbilstība netiek apstrīdēta

Pēc paraugu pārbaudes procedūras, kas parādīta šā pielikuma 1. attēlā, masveidā ražotu lukturu atbilstība netiek apstrīdēta, ja lukturu pārbaudē ir konstatētas šādas novirzes:

3.1.1.1. C paraugam

C1:	vienam lukturim vienam lukturim	ne vairāk par	0 procentu, 20 procentiem,
C2:	abiem lukturiem bet, pārejot uz paraugu D,	vairāk par ne vairāk par	0 procentiem, 20 procentiem,

D paraugam

D1:	C2 gadījumā abiem lukturiem		0 procentu
-----	--------------------------------	--	------------

3.1.2. vai arī, ja ir ievēroti 1.2.2. punktā ietvertie nosacījumi attiecībā uz C paraugu.

3.2. Atbilstība tiek apstrīdēta

Pēc šā pielikuma 1. attēlā parādītās paraugu pārbaudes masveidā ražotu lukturu atbilstība tiek apstrīdēta un tiek pieprasīts, lai ražotājs ievērotu (noregulētu) ražošanas prasības, ja lukturu pārbaudē konstatētas šādas novirzes:

3.2.1.1. D paraugam

D2: C2 gadījumā

vienam lukturim	vairāk par	0 procentiem,
bet	ne vairāk par	20 procentiem,
vienam lukturim	ne vairāk par	20 procentiem

3.2.1.2. vai arī, ja nav ievēroti 1.2.2. punktā ietvertie nosacījumi attiecībā uz C paraugu.

3.3. Apstiprinājuma anulēšana

Atbilstība tiek apstrīdēta un piemērots 11. punkts, ja pēc lukturu paraugu pārbaudes procedūras, kā parādīts šā pielikuma 1. attēlā, ir konstatētas šādas novirzes:

3.3.1. C paraugam

C3: vienam lukturim	ne vairāk par	20 procentiem,
vienam lukturim	vairāk par	20 procentiem,
C4: abiem lukturiem	vairāk par	20 procentiem;

3.3.2. D paraugam

D3: C2 gadījumā

vienam lukturim	0 vai vairāk par	0 procentiem,
vienam lukturim	vairāk par	20 procentiem

3.3.3. vai arī, ja nav ievēroti 1.2.2. punktā ietvertie nosacījumi attiecībā uz C un D paraugu.

4. GAISMAS KŪĻA NOLIEKUMA LĪNIJAS VERTIKĀLĀS POZĪCIJAS IZMAIŅAS

Lai pārbaudītu gaismas kūļa noliekuma līnijas vertikālās pozīcijas izmaiņas sasilšanas ietekmē, ir jāievēro šāda procedūra.

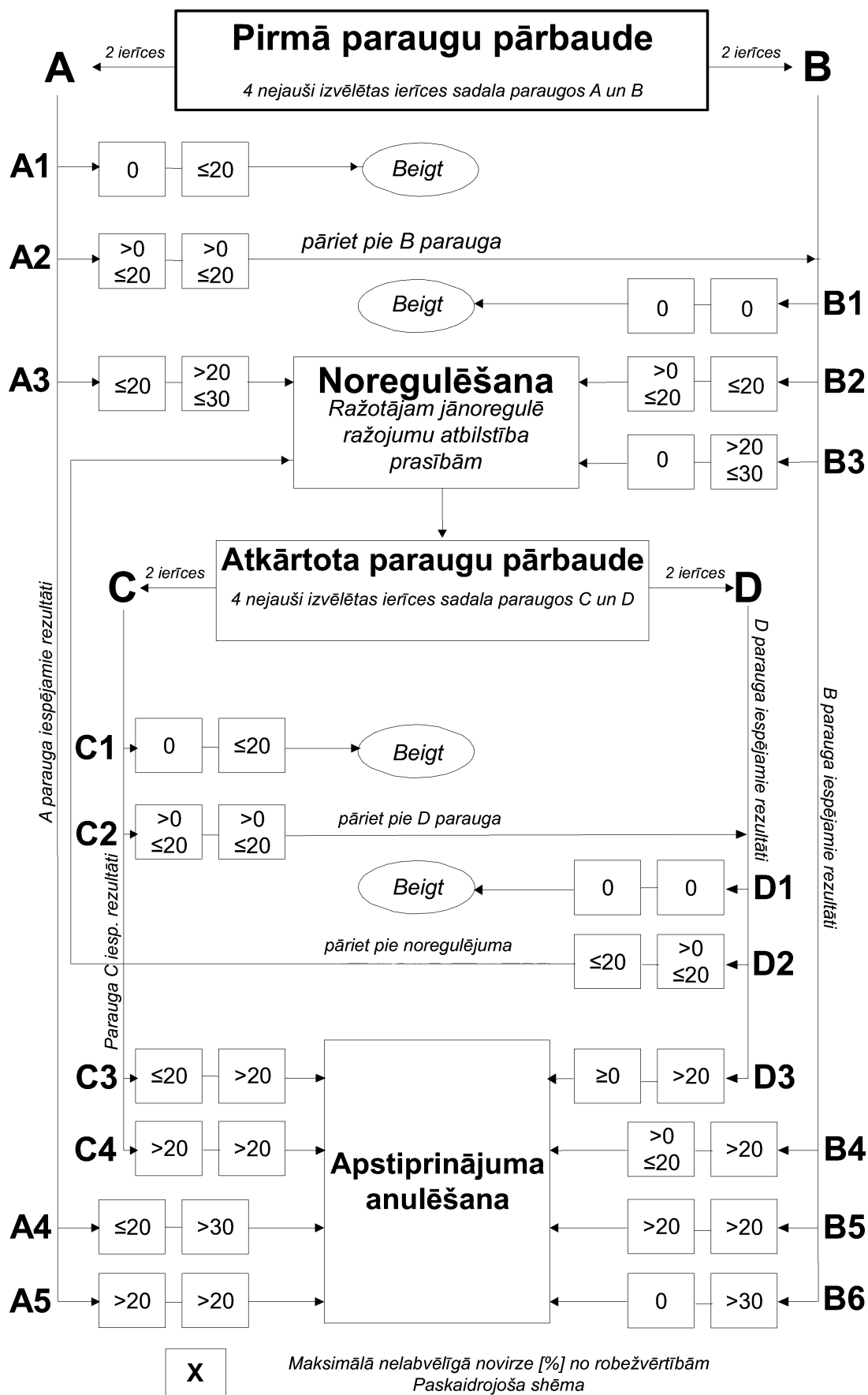
Pēc tam, kad ir veikta šā pielikuma 1. attēlā parādītā paraugu pārbaudes procedūra, A parauga vienu lukturi pārbauda, ievērojot 4. pielikuma 2.1. punktā aprakstīto procedūru, pēc tam, kad lukturis trīs reizes pēc kārtas ir darbināts 4. pielikuma 2.2.2. punktā aprakstītajā režīmā.

Lukturis ir uzskatāms par pieņemamu, ja Δr nav lielāks par 1,5 mrad.

Ja šis rādītājs pārsniedz 1,5 mrad, bet nav lielāks par 2,0 mrad, pārbauda A parauga otru lukturu, un pēc tam abiem paraugiem reģistrēto rādītāju absolūto vērtību vidējā vērtība nedrīkst pārsniegt 1,5 mrad.

Ja tomēr A paraugam šis rādītājs nav 1,5, tad, ievērojot tādu pašu procedūru, pārbauda B parauga abus lukturus, un attiecībā uz katru no lukturiem Δr nedrīkst pārsniegt 1,5 mrad.

1. attēls

8. PIELIKUMS

DARBĪBAS PERIODU PĀRSKATS ATTIECĪBĀ UZ FOTOMETRISKO RĀDĪTĀJU STABILITĀTES TESTU

Saīsinājumi:

P: tuvās gaismas lukturis

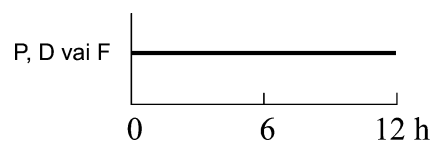
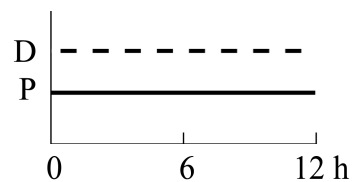
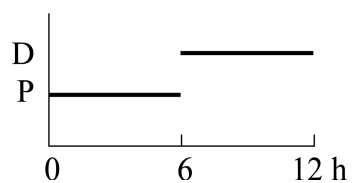
D: tālās gaismas lukturis ($D_1 + D_2$ ir divi tālās gaismas kūļi)

F: priekšējais miglas lukturis

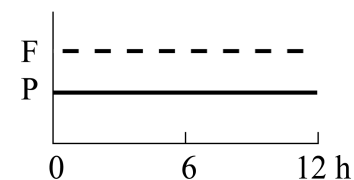
- - - - - : režīms, kurā lukturis ir 15 minūtes izslēgts un 5 minūtes ieslēgts.

Visi turpmāk minētie grupētie lukturi un priekšējie lukturi kopā ar papildu B klases marķējuma simboliem ir tikai piemēri un nav jāuzskata par pabeigtu sarakstu.

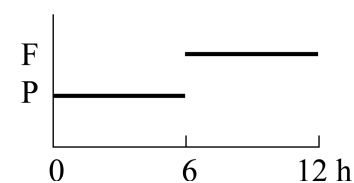
1. P, D vai F (HC, HR vai B)

2. P+D (HCR) vai P+D₁+D₂ (HCR HR)3. P+D (HC/R) vai P+D₁+D₂ (HC/R HR)

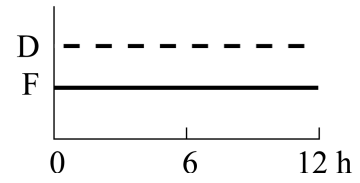
4. P+F (HC B)

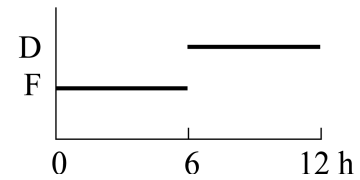
5. P+F (HC B) vai HC/B

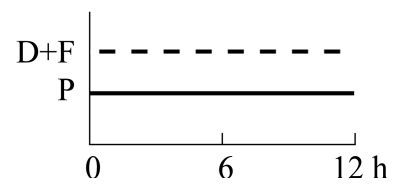
6. $D+F$ (HR B) vai D_1+D_2+F (HR HR B)

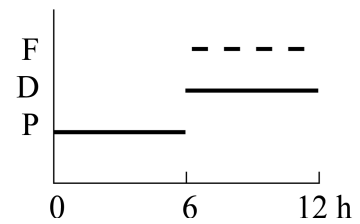
7. $D+F$ (HR B/) vai D_1+D_2+F (HR HR B/)

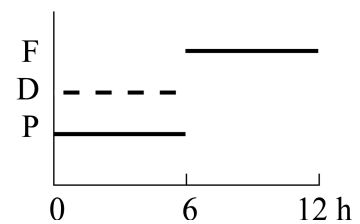
8. $P+D+F$ (HCR B) vai $P+D_1+D_2+F$ (HCR HR B)

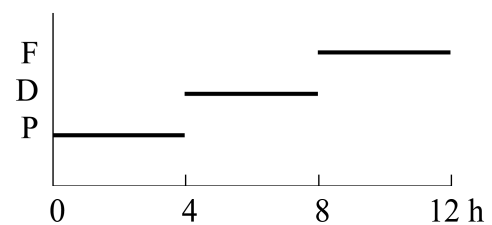
9. $P+D+F$ (HC/R B) vai $P+D_1+D_2+F$ (HC/R HR B)

10. $P+D+F$ (HCR B/) vai $P+D_1+D_2+F$ (HCR HR B/)

11. $P+D+F$ (HC/R B/) vai $P+D_1+D_2+F$ (HC/R HR B/)

Apvienoto Nāciju Organizācijas Eiropas Ekonomikas komisijas (ANO/EEK) Noteikumi Nr. 113 — Vienoti noteikumi par mehānisko transportlīdzekļu galveno lukturu apstiprināšanu, ja tie izstaro simetrisku tuvo, tālo vai abas gaismas un ir aprīkoti ar kvēlspuldzēm (*)

A. ADMINISTRATĪVIE NOTEIKUMI

0. DARBĪBAS JOMA

Šie noteikumi attiecas uz mehānisko transportlīdzekļu galvenajiem lukturiem, kuri izstaro simetrisku tuvo un/vai tālo gaismu, kuriem ir stikla vai plastikāta izkliedētāji un kuri ir aprīkoti ar nomaiņāmām kvēlspuldzēm ⁽¹⁾ ⁽²⁾.

1. DEFINĪCIJAS

Šo noteikumu izpratnē

- 1.1. "izkliedētājs" ir galvenā luktura (vienības) ārējā daļa, kas laiž gaismu caur apgaismojošo virsmu;
- 1.2. "pārklājums" ir jebkurš materiāls vai materiāli, kas vienā vai vairākās kārtās pārklāj izkliedētāja ārējo frontālo virsmu;
- 1.3. dažādi lukturu "tipi" ir galvenie lukturi, kas atšķiras pēc šādām būtiskām pazīmēm:
 - 1.3.1. zīmols vai preču zīme;
 - 1.3.2. optisko sistēmu rādītāji;
 - 1.3.3. tādu sastāvdaļu klātbūtne vai trūkums, kas savas darbības laikā ar refleksiju, refrakciju, absorbciju un/vai deformāciju spēj mainīt optiskos efektus;
 - 1.3.4. radītās gaismas veids (tuvā gaisma, tālā gaisma vai abas gaismas);
 - 1.3.5. izkliedētāju un pārklājuma materiāli, ja tādi ir izmantoti;
 - 1.3.6. izmantotās kvēlspuldzes kategorija.
- 1.4. "Lukturu dažādās "klases" (A, B, C vai D)" ir galveno lukturu iedalījums atkarībā no konkrētām fotometriskām prasībām.

(*) Iekļaujot:

noteikumu sākotnējās versijas 1. papildinājumu – spēkā stāšanās diena: 2002. gada 11. augusts,
noteikumu sākotnējās versijas 1. kļūdu labojumu – spēkā stāšanās diena: 2002. gada 13. novembris,
noteikumu sākotnējās versijas 2. papildinājumu – spēkā stāšanās diena: 2004. gada 27. februāris,
noteikumu sākotnējās versijas 2. papildinājuma 1. kļūdu labojumu – spēkā stāšanās diena: 2004. gada 10. marts.

⁽¹⁾ Lukturu izmantošanu regulē attiecīgie noteikumi par apgaismes un gaismas signālierīču uzstādīšanu.

⁽²⁾ Šo noteikumu nosacījumi nekavē kādai no nolīguma dalībvalstīm, kas piemēro šos noteikumus, aizliegt izgatavot šajos noteikumos atļautos lukturus ar plastikāta izkliedētājiem savienojumā ar lukturu mehānisko tīrīšanas ierīci (tīrītājiem).

2. PIETEIKUMS GALVENĀ LUKTURA APSTIPRINĀŠANAI
 - 2.1. Pieteikumu apstiprināšanai iesniedz zīmola vai preču zīmes īpašnieks vai tā attiecīgi pilnvarots pārstāvis. Pieteikumā norāda:
 - 2.1.1. vai lukturis ir paredzēts, lai izstarotu tuvu un tālo gaismu vai tikai vienu no tām;
 - 2.1.2. vai pieteikums attiecas uz A, B, C vai D klases lukturi;
 - 2.1.3. izmantotās kvēlspuldzes (kvēlspuldžu) kategorija, kā minēts Noteikumos Nr. 37.
 - 2.2. Apstiprināšanas pieteikumam jāpievieno:
 - 2.2.1. pietiekami detalizēti rasējumi trīs eksemplāros, kas ļauj noteikt luktura tipu un parāda luktura frontālo attēlu, detalizēti parādot izkliedētāja stiegrojumu, ja tāds ir, kā arī šķērsriezumu; rasējumā parāda, kur ir paredzēta vieta marķējumam;
 - 2.2.2. īss tehniskais apraksts;
 - 2.2.3. divi galvenā luktura tipa paraugi;
 - 2.2.4. tikai attiecībā uz B, C vai D klases lukturiem — izkliedētāju plastikāta materiāla pārbaudes vajadzībām:
 - 2.2.4.1. trīspadsmit izkliedētāji;
 - 2.2.4.1.1. sešus no šiem izkliedētājiem var aizstāt ar sešiem vismaz 60 × 80 mm lieliem materiāla paraugiem, kuru ārējā virsma ir plakana vai izliekta un vidū ir vismaz 15 × 15 mm liela būtībā plakana virsma (ar vismaz 300 mm izliekuma rādiusu);
 - 2.2.4.1.2. katram šādam izkliedētāja vai materiāla paraugam jābūt izgatavotam pēc tādas pašas metodes, kādu paredzēts izmantot masveida ražošanā;
 - 2.2.4.2. atstarotājs, kam var piestiprināt izkliedētājus atbilstoši ražotāja norādījumiem.
 - 2.3. Materiāliem, no kā sastāv izkliedētāji un pārklājums, ja tāds ir, pievieno testēšanas pārskatu, kurā ir šo materiālu un pārklājuma raksturojums, ja tests jau ir noticis.
3. MARĶĒJUMI
 - 3.1. Uz apstiprināšanai iesniegtajiem lukturiem jābūt iesniedzēja zīmolam vai preču zīmei.
 - 3.2. Uz lukturu izkliedētājiem un galvenā korpusa jābūt ⁽¹⁾ ⁽²⁾ pietiekami lielai brīvai vietai, kas paredzēta marķējumam un papildu simboliem, kā minēts 4. punktā; šīs brīvās vietas jānorāda rasējumos, kas minēti iepriekš 2.2.1. punktā.
 - 3.3. Luktura aizmugurē jānorāda izmantotās kvēlspuldzes kategorija.

(¹) Atstarotājs uzskatāms par galveno korpusu.

(²) Ja izkliedētāju nevar atdalīt no luktura galvenā korpusa, pietiek ar vienu atzīmi, kā minēts 4.2.5. punktā.

4. APSTIPRINĀŠANA
- 4.1. Vispārējie noteikumi
- 4.1.1. Apstiprinājumu piešķir, ja visi attiecīgā luktura tipa paraugi, kas iesniegti atbilstoši minētā 2. punkta prasībām, atbilst šo noteikumu nosacījumiem.
- 4.1.2. Ja grupēti, kombinēti vai savstarpēji savienoti lukturi atbilst vairāku noteikumu prasībām, var pievienot vienu starptautisku marķējumu, ja vien katrs no grupētajiem, kombinētajiem vai savstarpēji savienotajiem lukturiem atbilst piemērojamiem noteikumiem.
- 4.1.3. Apstiprinājuma numuru piešķir katram apstiprinātajam tipam. Tā pirmie divi cipari (pašlaik 00) norāda šajos noteikumos ieviesto grozījumu sēriju atbilstoši jaunākajiem būtiskajiem tehniskajiem grozījumiem, kas ieviesti apstiprinājuma izsniegšanas brīdī. Tā pati nolīguma dalībvalsts nedrīkst piešķirt to pašu numuru citam luktura tipam, ja uz to attiecas šie noteikumi.
- 4.1.4. Paziņojums par apstiprinājuma piešķiršanu, attiecinājumu uz citu tipu, noraidīšanu, anulēšanu vai luktura tipa ražošanas galīgu pārtraukšanu atbilstoši šiem noteikumiem tiek paziņots 1958. gada nolīguma dalībvalstīm, kas piemēro šos noteikumus, ar veidlapu, kas atbilst šo noteikumu 1. pielikumā dotajam paraugam.
- 4.1.5. Papildus 3.1. punktā minētajam marķējumam 4.2. un 4.3. punktā minēto marķējumu pievieno uz katra luktura vietās, kā norādīts iepriekš 3.2. punktā, atbilstoši šajos noteikumos apstiprinātajam tipam.
- 4.2. Marķējuma veidošana
- Marķējuma sastāvs:
- 4.2.1. starptautiskais marķējums, ko veido:
- 4.2.1.1. ar aplīti apvilktu burtu "E", kam seko tās valsts pazīšanas numurs, kura ir izsniegusi apstiprinājumu ⁽¹⁾;
- 4.2.1.2. apstiprinājuma numurs, kā norādīts iepriekš 4.1.3. punktā;
- 4.2.2. papildu simbols:
- 4.2.2.1. horizontāla svītriņa ar bultiņām abos galos, kas vērsta virzienā pa kreisi un pa labi;
- 4.2.2.2. uz lukturiem, kas atbilst šo noteikumu prasībām tikai attiecībā uz tuvo gaismu, burti "C-AS" — A klases lukturiem, "C-BS" — B klases lukturiem, "WC-CS" — C klases lukturim vai "WC-DS" — D klases lukturim;

(¹) 1 Vācijai, 2 Francijai, 3 Itālijai, 4 Nīderlandei, 5 Zviedrijai, 6 Beļģijai, 7 Ungārijai, 8 Čehijai, 9 Spānijai, 10. Dienvidslāvijai, 11 Lielbritānijai, 12. Austrijai, 13 Luksemburgai, 14 Šveicei, 15 (pieejams), 16 Norvēģijai, 17 Somijai, 18 Dānijai, 19 Rumānijai, 20 Polijai, 21 Portugālei, 22 Krievijas Federācijai, 23 Grieķijai, 24 Īrijai, 25 Horvātijai, 26 Slovēnijai, 27 Slovākijai, 28 Baltkrievijai, 29 Igaunijai, 30 (pieejams), 31 Bosnijai un Hercegovinai, 32 Latvijai, 33 (pieejams), 34 Bulgārijai, 35 (pieejams), 36 Lietuvai, 37 Turcijai, 38 (pieejams), 39 Azerbaidžānai, 40 bijušai Dienvidslāvijas Maķedonijas Republikai, 41 (pieejams), 42 Eiropas Kopienai (apstiprinājumus piešķir ES dalībvalstis, izmantojot attiecīgo EEK simbolu), 43 Japānai, 44 (pieejams), 45 Austrālijai, 46 Ukrainai, 47 Dienvidāfrikai un 48 Jaunzēlandei. Turpmākos numurus pārējām valstīm piešķir hronoloģiskā secībā, kādā tās ratificē Nolīgumu par vienotu tehnisko priekšrakstu pieņemšanu riteņu transportlīdzekļiem, aprīkojumam un daļām, kuras var uzstādīt un/vai izmantot riteņu transportlīdzekļos, un saskaņā ar šiem priekšrakstiem piešķiramo atbilstības novērtēšanas apstiprinājumu savstarpējās atzīšanas nosacījumiem, un šādi piešķirtos numurus Apvienoto Nāciju Organizācijas ģenerālsekretārs paziņo šā nolīguma dalībvalstīm.

- 4.2.2.3. uz lukturiem, kas atbilst šo noteikumu prasībām tikai attiecībā uz tālo gaismu, "R-BS" — B klases lukturiem, "WR-CS" — C klases lukturim vai "WR-DS" — D klases lukturim;
- 4.2.2.4. uz lukturiem, kas atbilst šo noteikumu prasībām attiecībā gan uz tuvo, gan tālo gaismu, burti "CR-BS" — B klases lukturiem, "WCR-CS" — C klases lukturim vai "WCR-DS" — D klases lukturim;
- 4.2.2.5. uz lukturiem, kam ir plastikāta izkļiedētājs, apzīmējums "PL", kas jāpievieno simboliem, kas minēti iepriekš 4.2.1. un 4.2.2. punktā;
- 4.2.2.6. uz D klases lukturiem, kas atbilst šo noteikumu prasībām attiecībā uz tālo gaismu, norāde par maksimālo gaismas intensitāti, kas izteikta kā standarta atzīme saskaņā ar 6.3.2.1.2. punktā norādīto un tiek pievienota tuvu ar aplīti apvilktajam burtam "E".
- 4.2.3. Ikvienā gadījumā pārbaudes procesā izmantotais attiecīgais darba režīms, kā norādīts 4. pielikuma 1.1.1.1. punktā, kā arī pieļaujama spriegums (spriegumi), kā norādīts 4. pielikuma 1.1.1.2. punktā, ir jānorāda uz apstiprinājuma veidlapām un uz paziņojuma veidlapām, kas tiek nosūtītas uz valstīm, kuras ir šā nolīguma dalībvalstis un piemēro šos noteikumus.

Attiecīgajos gadījumos uz ierīces jābūt šādam marķējumam:

- 4.2.3.1. uz lukturiem, kas atbilst šo noteikumu prasībām un ir veidoti tā, ka tuvās gaismas spuldzes kvēldiegs nav ieslēdzams vienlaikus ar citas gaismas funkcijas kvēldiegu, ar ko tas var būt savstarpēji savienots – marķējumā aiz tuvās gaismas simbola liek slīpsvītru (/).
- 4.2.4. Apstiprinājuma numura divi cipari (pašlaik 00), kas norāda šajos noteikumos ieviesto grozījumu sēriju atbilstoši jaunākajiem būtiskiem tehniskajiem grozījumiem, kuri ieviesti noteikumos apstiprinājuma izsniegšanas brīdī, un 4.2.2.1. punktā minētā svītriņa var atrasties tuvu pie minētajiem papildu simboliem.
- 4.2.5. Iepriekš 4.2.1. – 4.2.3. punktā minētajiem marķējumiem un simboliem jābūt skaidri salasāmiem un neizdzēšamiem. Tos var atzīmēt uz luktura iekšējās vai ārējās daļas (neatkarīgi no šīs daļas caurspīdīguma), kuru nevar atdalīt no luktura caurspīdīgās gaismu izstarojošās daļas. Ikvienā gadījumā atzīmēm jābūt redzamām, kad lukturis ir piemontēts transportlīdzeklim vai kad tiek atvērta kāda transportlīdzekļa kustīgā daļa, piemēram, motora pārsegs.
- 4.3. Marķējuma izvietojums
 - 4.3.1. Šo noteikumu 2. pielikuma 1.-10. attēlā ir parādīti piemēri, kā var izvietot marķējumu ar iepriekš minētajiem papildu simboliem.
 - 4.3.2. Grupēti, kombinēti vai savstarpēji savienoti lukturi:
 - 4.3.2.1. Ja ir konstatēts, ka grupēti, kombinēti vai savstarpēji savienoti lukturi atbilst vairāku noteikumu prasībām, var pievienot vienu starptautisku marķējumu, kas sastāv no aplīti ierakstīta burta "E", kam seko tās valsts pazišanas numurs, kas izdevusi apstiprinājumu, un apstiprinājuma numurs. Šis marķējums var atrasties jebkurā vietā uz grupētiem, kombinētiem vai savstarpēji savienotiem lukturiem, ievērojot šo:
 - 4.3.2.1.1. atzīme ir redzama pēc lukturu uzstādīšanas;
 - 4.3.2.1.2. nevienu grupētu, kombinētu vai savstarpēji savienotu lukturu gaismas caurlaidīgo daļu nav iespējams noņemt, tajā pašā laikā nenonēmot marķējumu.

- 4.3.2.2. Katra luktura identifikācijas simbols atbilstoši noteikumiem, uz kā pamata ir piešķirts apstiprinājums, ievērojot visus attiecīgos grozījumus šajos noteikumos atbilstoši jaunākajiem būtiskiem tehniskajiem grozījumiem, kas ieviesti apstiprinājuma izsniegšanas brīdī, un, nepieciešamības gadījumā, arī vajadzīgā bultiņa ir jāatzīmē:
- 4.3.2.2.1. uz attiecīgās gaismu izstarojošās virsmas,
- 4.3.2.2.2. vai grupā, lai katra no grupētajām, kombinētajām vai savstarpēji savienotajām lampām būtu skaidri identificējama.
- 4.3.2.3. Viena marķējuma sastāvdaļu lielumam jāatbilst vismaz minimālajam atsevišķas atzīmes lielumam, kā minēts noteikumos, uz kā pamata ir izsniegts apstiprinājums.
- 4.3.2.4. Apstiprinājuma numurs tiek piešķirts katram apstiprinātajam luktura tipam. Tā pati nolīguma daļiņvalsts nedrīkst piešķirt to pašu numuru cita veida grupētiem, kombinētiem vai savstarpēji savienotiem lukturiem, uz ko attiecas šie noteikumi.
- 4.3.2.5. Šo noteikumu 2. pielikuma 11. attēlā ir paraugi, kā izvietot marķējumus grupētiem, kombinētiem vai savstarpēji savienotiem lukturiem ar visiem iepriekš minētajiem papildu simboliem.
- 4.3.3. Attiecībā uz lukturiem, kuru izkliedētāji tiek izmantoti dažādos lukturu tipos un kuri var būt savstarpēji savienoti vai grupēti kopā ar citiem lukturiem:

tiek piemēroti 4.3.2. punktā ietvertie nosacījumi.

- 4.3.3.1. Bez tam, ja ir izmantots tāds pats izkliedētājs, uz tā var būt dažādi marķējumi, kas attiecas uz dažādiem lukturiem vai lampu mezgliem, ja uz luktura galvenā korpusa, pat ja to nav iespējams atdalīt no izkliedētāja, arī ir brīva vieta, kā aprakstīts iepriekš 3.2. punktā, un uz tā ir marķējumi, kas apliecina faktiskās funkcijas. Ja vienu un to pašu galveno korpusu veido dažādi lukturi, uz lukturiem var būt dažādi marķējumi.
- 4.3.3.2. Šo noteikumu 2. pielikuma 12. attēlā ir parādīti marķējumu noformēšanas paraugi attiecībā uz iepriekš minēto gadījumu.

B. TEHNISKĀS PRASĪBAS ATTIECĪBĀ UZ GALVENAJIEM LUKTURIEM ⁽¹⁾

5. VISPĀRĒJĀS SPECIFIKĀCIJAS

- 5.1. Katram paraugam jāatbilst turpmāk 6. un 8. punktā norādītajām specifikācijām.
- 5.2. Lukturiem ir jābūt izgatavotiem tā, lai norādītās fotometriskās īpašības saglabātos un tie paliktu labā darba stāvoklī normālos ekspluatācijas apstākļos, neraugoties uz iespējamu vibrāciju iedarbību.
- 5.2.1. Lukturiem jābūt aprīkoti ar ierīci, kas ļauj to stāvokli noregulēt tā, lai panāktu atbilstību noteikumiem. Šāda ierīce, iespējams, var nodrošināt horizontālu regulēšanu, ja lukturis ir tā projektēti, ka tie var saglabāt pareizu horizontālu orientāciju pat pēc vertikālās orientācijas regulēšanas. Šāda ierīce nav jāuzstāda uz apgaismošanas mezgliem, kuros reflektors nav atdalāms no gaismas izkliedētāja, ja šādus mezglus izmanto vienīgi tādos transportlīdzekļos, kuros lukturu regulējumu var regulēt ar citiem paņēmieniem.

Ja lukturim, kas izstaro tuvo gaismu, un lukturim, kas izstaro tālo gaismu, ir katram sava kvēlspuldze un lukturis ir montēts kā kompozīts mezgls, ir jābūt iespējai ar regulēšanas ierīci attiecīgi regulēt katru optisko sistēmu atsevišķi.

⁽¹⁾ Tehniskās prasības attiecībā uz kvēlspuldzēm: skat. Noteikumus Nr. 37.

- 5.2.2. Tomēr šie nosacījumi neattiecas uz lukturu montāžas mezgliem, kuriem ir neatdalāmi atstarotāji. Uz šādi montētiem mezgliem attiecas noteikumu 6.3. punktā minētās prasības.
- 5.3. Lukturim jābūt aprīkotam ar kvēlspuldzi (kvēlspuldzēm), kas apstiprināta(s) atbilstoši Noteikumiem Nr. 37. Ir atļauts izmantot jebkuru Noteikumos Nr. 37 minēto kvēlspuldzi, ja:
- (a) šo noteikumu satura rādītājā nav ietverti lietošanas ierobežojumi;
 - (b) attiecībā uz A un B klasi tuvās gaismas standarta gaismas plūsma nepārsniedz 600 lm;
 - (c) attiecībā uz C un D klasi tuvās gaismas objektīvā gaismas plūsma nepārsniedz 2 000 lm.
- 5.4. Stiprinājuma detaļām, ar kurām kvēlspuldze ir piestiprināta pie atstarotāja, ir jābūt veidotām tā, lai pat tumsā kvēlspuldzi varētu nostiprināt tikai pareizajā stāvoklī ⁽¹⁾.
- 5.5. Kvēlspuldzes patronai jāatbilst īpašībām, kas minētas Starptautiskās elektrotehnikas komisijas (IE-C) 1969. gada publikācijas 61-2 trešajā izdevumā. Ir jāizmanto patronu datu lapa atkarībā no kvēlspuldzes kategorijas.
- 5.6. Turklāt B, C vai D klases lukturi ir papildus jāpārbauda saskaņā ar 4. pielikuma prasībām, lai nodrošinātu, ka ekspluatācijas apstākļos to fotometriskie rādītāji pārmērīgi nemainās.
- 5.7. Ja B, C vai D klases luktura izkliedētājs ir no plastikāta, testus veic saskaņā ar 6. pielikuma prasībām.
- 5.8. Ja lukturis ir paredzēts pārmaiņus tālās un tuvās gaismas izstarošanai, jebkuras lukturī ievietotas mehāniskas, elektromehāniskas vai citādas ierīces konstrukcijā, ja ierīce domāta vienas gaismas pārslēgšanai uz otru, jāievēro:
- 5.8.1. ierīcei jābūt pietiekami izturīgai, lai varētu izturēt iedarbināšanu 50 000 reizes un nesabojātos, neraugoties uz vibrācijām, kas uz to var iedarboties normālos ekspluatācijas apstākļos;
 - 5.8.2. kļūmes gadījumā ierīce automātiski tiek iestatīta tuvās gaismas pozīcijā;
 - 5.8.3. gan tuvās, gan tālās gaismas iegūšanā vienmēr jāizslēdz iespēja, ka mehānisms iestrēgs starp šīm divām pozīcijām;
 - 5.8.4. lietotājs nevar ar parastajiem darbarīkiem mainīt kustīgo detaļu formu vai pozīciju.
6. APGAISMOJUMS
- 6.1. Vispārējie noteikumi
- 6.1.1. Lukturim jābūt izgatavotiem tā, ka tie dod pietiekamu apgaismojumu neapzīlbinot, kad tiek izstarota tuvā gaisma, un labu apgaismojumu, kad tiek izstarota tālā gaisma.
 - 6.1.2. Luktura radītais apgaismojums tiek mērīts uz vertikāla ekrāna, kas nostādīts 25 m priekšā lukturim taisnā leņķī pret tā asīm, kā parādīts šo noteikumu 3. pielikumā.
 - 6.1.3. Lukturu pārbaudē izmanto bezkrāsainu standarta (etalona) kvēlspuldzi, kuras nominālais spriegums ir tāds, kā norādīts Noteikumu Nr. 37 attiecīgajā datu lapā. Luktura pārbaudes laikā spriegums uz kvēlspuldzes spailēm tiek regulēts, lai iegūtu standarta gaismas plūsmu, kā norādīts Noteikumu Nr. 37 attiecīgajā datu lapā.

⁽¹⁾ Lukturis ir uzskatāms par atbilstošu šā punkta prasībām, ja pat tumsā kvēlspuldzi var viegli ievietot lukturī un pozicionēšanas spraudņus var pareizi ielikt attiecīgajās spraugās.

- 6.1.4. Lukturis ir uzskatāms par pieņemamu, ja tas atbilst 6. punktā minētajām prasībām attiecībā uz vismaz vienu standarta (etalona) kvēlspuldzi, kuru var iesniegt pārbaudei kopā ar lukturi.
- 6.2. Noteikumi attiecībā uz tuvo gaismu
- 6.2.1. Tuvajai gaismai jārada pietiekami ass "gaismas kūļa noliekums", kas ļauj ar tā palīdzību panākt regulēšanu. "Gaismas kūļa noliekumam" jāizpaužas kā būtībā horizontālai un pēc iespējas taisnai līnijai vismaz $\pm 3^\circ$ horizontālā posmā A, C un D klases lukturiem un vismaz $\pm 5^\circ$ horizontālā posmā B klases lukturiem.
- 6.2.2. Lukturim jābūt orientētam tā, lai panāktu, ka:
- 6.2.2.1. sānskatā gaismas kūlis ir pēc iespējas simetrisks attiecībā pret V-V līniju; izņēmums ir A vai B klases lukturi, kuriem nav mehānisma horizontālās orientācijas regulēšanai. Šādi lukturi jānostāda tā, lai to novietojums būtu tāds pats kā transportlīdzeklī;
- 6.2.2.1. vertikāli lukturis ir jāorientē tā, lai "gaismas kūļa noliekums" būtu 250 mm zem H-H līnijas. Tam jābūt pēc iespējas horizontālam.
- 6.2.3. Ja lukturis ir šādi orientēts un apstiprinājums tiek prasīts tikai attiecībā uz tuvo gaismu, lukturim jāatbilst tikai tām prasībām ⁽¹⁾, kas izklāstītas turpmāk 6.2.5. līdz 6.2.6. punktā; ja lukturis ir paredzēts gan tuvās, gan tālās gaismas nodrošināšanai, tam jāatbilst prasībām, kas izklāstītas 6.2.5., 6.2.6. un 6.3. punktā.
- 6.2.4. Ja šādi orientēts lukturis neatbilst prasībām, kas izklāstītas 6.2.5., 6.2.6. un 6.3. punktā, tā noregulējumu var mainīt, izņemot lukturus, kam nav mehānisma horizontālās orientācijas regulēšanai, ja vien gaismas kūļa ass nav novirzīta sāniski par vairāk nekā 1 grādu (= 44 cm) uz labo vai kreiso pusi ⁽²⁾. Lai atvieglotu noregulēšanu ar "gaismas kūļa noliekuma" palīdzību, lukturi var daļēji aizsegst, lai padarītu "gaismas kūļa noliekumu" asāku. Tomēr "gaismas kūļa noliekums" nedrīkst iet pāri H-H līnijai.
- 6.2.5. Ar tuvās gaismas kūli uz ekrāna radītajam apgaismojumam, kā parādīts 3. pielikumā, jāatbilst šādām apgaismošanas prasībām:

- 6.2.5.1. A klases lukturiem:

Jebkurā punktā uz H-H līnijas un virs tās:	$\leq 0,32$ luksi
Jebkurā punktā uz līnijas 25L-25R	$\geq 1,28$ luksi
Jebkurā punktā uz līnijas 12,5L-12,5R	$\geq 0,64$ luksi

- 6.2.5.2. B klases lukturiem:

Jebkurā punktā uz H-H līnijas un virs tās:	$\leq 0,7$ luksi
Jebkurā punktā uz līnijas 50L-50R, izņemot 50V ^(*)	$\geq 1,5$ luksi
Punktā 50V	≥ 3 luksi
Jebkurā punktā uz līnijas 25L-25R	≥ 3 luksi
Jebkurā IV zonas punktā	$\geq 1,5$ luksi
(*) gaismas intensitātes proporcija $\frac{50R}{50L} \geq 0,25$	

⁽¹⁾ Šāds īpašs "tuvo gaismu" lukturis var ietvert tālo gaismu, uz kuru prasības neattiecas.

⁽²⁾ Pārregulēšanas ierobežojums 1° diapazonā pa labi vai pa kreisi nav nesavienojams ar vertikālo pārregulēšanu uz augšu vai uz leju. Vertikālo regulēšanu ierobežo vienīgi 6.3. punktā ietvertās prasības. (6.3. punktā minētās prasības neattiecas uz lukturiem, kas paredzēti tikai tuvās gaismas nodrošināšanai).

6.2.5.3. C vai D klases lukturim:

Pārb. punkts/Līnija/zona	Atrašanās tīkla B-β leņķa grādos Vertikāli β** Horizontāli B**		Vajadzīgais apgaismojums luksos 25 m attālumā			
			Minimālais		Maksimālais	
			D klase	C klase	D klase	C klase
			> 125cc	≤ 125cc	> 125cc	≤ 125cc
1	0,86 D	3,5 R	2,3		15,4	
2	0,86 D	0	5,8	2,9	—	
3	0,86 D	3,5 L	2,3		15,4	
4	0,50 U	1,50 L & 1,50 R	—		1,08	
6	2,00 D	15 L & 15 R	1,28	0,64	—	
7	4,00 D	20 L & 20 R	0,38	0,19	—	
8	0	0	—		1,92	
11. līnija	2,00 D	9 L līdz 9 R	1,6		—	
12. līnija	7,00 U	10 L līdz 10 R	—		0,3, bet 0,96, ja 2° konusā	
13. līnija	10,00 U	10 L līdz 10 R	—		0,15, bet 0,64, ja 2° konusā	
14. līnija	10 U līdz 90 U	0	—		0,15, bet 0,64, ja 2° konusā	
15*	4,00 U	8,0 L	0,1*		1,08	
16*	4,00 U	0	0,1*		1,08	
17*	4,00 U	8,0 R	0,1*		1,08	
18*	2,00 U	4,0 L	0,2*		1,08	
19*	2,00 U	0	0,2*		1,08	
20*	2,00 U	4,0 R	0,2*		1,08	
21*	0	8,0 L & 8,0 R	0,1*		-	
22*	0	4,0 L & 4,0 R	0,2*		1,08	
1. zona	1U/8L-4U/8L-4U/8R-1U/8R-0/4R-0/1R-0,6U/0-0/1L-0/4L-1U/8L		—		1,08	
2. zona	>4U līdz <10 U	10 L līdz 10 R	—		0,3, bet 0,96, ja 2° konusā	
3. zona	10 U līdz 90 U	10 L līdz 10 R	—		0,15, bet 0,64, ja 2° konusā	

Piezīmes:

“D” nozīmē zem H-H līnijas.

“U” nozīmē virs H-H līnijas.

“R” nozīmē pa labi no V-V līnijas.

“L” nozīmē pa kreisi no V-V līnijas.

* Kad notiek mērījumi šajos punktos, ir jāieslēdz priekšējās pozīcijas lampa, kas apstiprināta atbilstoši Eiropas Ekonomikas komisijas Noteikumiem Nr. 50, ja lampa ir kombinēta, grupēta vai savstarpēji savienota.

** 0,25° pieļaujamā pielaiide atsevišķi katrā fotometriskā testa punktā, ja nav norādīts citādi.

Citi vispārējie norādījumi:

EEK tipa apstiprinājums pie standarta gaismas plūsmas saskaņā ar Noteikumiem Nr. 37 vai pie objektīvas gaismas plūsmas no gāzes gaismas avotiem saskaņā ar Noteikumiem Nr. 99.

Nominālais fotometrijas mērķis:

Vertikāli: 1 procents D (0,57°D)

Horizontāli: 0°

Pieļaujamās pielaiides fotometrijā:

Vertikāli: 0,3°D to 0,8°D

Horizontāli: ± 0,5°D L-R

- 6.2.6. Gaismai jābūt pēc iespējas vienmērīgi izkliedētai 1., 2. un 3. zonā attiecībā uz C vai D klases lukturiem.
- 6.3. Noteikumi attiecībā uz tālās gaismas avotiem
- 6.3.1. Ja lukturis ir projektēts tālās un tuvās gaismas nodrošināšanai, tālās gaismas kūļa apgaismošanas mērījumi uz ekrāna tiek veikti ar to pašu luktura noregulējumu kā veicot mērījumus atbilstoši iepriekš minētajam 6.2. punktam; ja lukturis nodrošina tikai tālo gaismu, tas ir jāneregulē tā, lai maksimāli apgaismotais laukums koncentrētos ap H-H un V-V līniju krustšanās punktu; šādam lukturim jāatbilst vienīgi 6.3. punktā minētajām prasībām.

- 6.3.2. Izņemot A klases lukturi, tālās gaismas kūļa radītajam ekrāna apgaismojumam jāatbilst šādām prasībām:

- 6.3.2.1. H-H un V-V līniju krustšanās punktam (HV) jābūt izoloksā 80 procentu apjomā no maksimālā apgaismojuma. Šī maksimālā vērtība (E_M) nedrīkst būt mazāka par 32 luksiem B vai C klases lukturiem un mazāka par 51,2 luksiem – D klases lukturiem. Maksimālā vērtība nekādā gadījumā nedrīkst pārsniegt 240 luksus B klases lukturiem un 180 luksus – C un D klases lukturiem.

- 6.3.2.1.1. Tālās gaismas maksimālā intensitāte (I_M), kas izteikta tūkstošos apgaismošanas vienību (kandelu), tiek aprēķināta pēc formulas:

$$I_M = 0,625E_M$$

- 6.3.2.1.2. Šīs maksimālās intensitātes standarta atzīme (I'_M), kā minēts iepriekš 4.2.2.6. punktā, ir iegūstama, izmantojot sakarību:

$$I'_M = \frac{I_M}{3} = 0,208E_M$$

Šo vērtību noapaļo līdz šādiem skaitļiem: 7,5 - 10 - 12,5 - 17,5 - 20 - 25 - 27,5 - 30 - 37,5 - 40 - 45 - 50.

- 6.3.2.2. Sākot no HV punkta, horizontāli pa labi un pa kreisi apgaismojums nedrīkst būt mazāks par 12 luksiem B un C klases lukturim un mazāks par 24 luksiem D klases lukturim līdz 1 125 mm attālumam; tas nedrīkst būt mazāks par 3 luksiem B un C klases lukturim un par 6 luksiem D klases lukturim līdz 2 250 mm attālumam.

Attiecībā uz C un D klases lukturi gaismas intensitātes rādītājiem jāatbilst 3. pielikuma tabulām A vai B. A tabula attiecas uz gadījumu, kad primāro tālās gaismas kūli dod viens gaismas avots. B tabula attiecas uz gadījumu, kad tālās gaismas kūli dod sekundārais tālās gaismas lukturis, kas darbojas saskaņoti ar tuvās gaismas lukturi vai primāro tālās gaismas lukturi.

- 6.4. Ja lukturim ir regulējams atstarotājs, veic papildu testus, kad atstarotājs ir pārvirzīts vertikāli par ± 2 grādiem vai vismaz līdz maksimālajai pozīcijai, ja tās regulējums atšķiras par mazāk nekā 2 grādiem no sākotnējās pozīcijas, izmantojot luktura regulēšanas ierīci. Pēc tam maina visa luktura pozīciju (piemēram, ar goniometru), pavirzot to par tikpat grādiem reflektora kustībai pretējā virzienā. Veic šādus mērījumus un attiecībā uz mērījumu punktiem ievēro šādas prasības:

tuvajai gaismai:	HV un 0.86D-V punktos
tālajai gaismai:	I_M un HV punktā (procentos no I_M).

- 6.5. Ekrāna apgaismošanas rādītāji, kā minēts iepriekš 6.2. un 6.3. punktā, ir jāmēra ar fotoreceptoru, un tā darbības laukums ir jāierobežo ar kvadrātu, kura mala ir 65 mm.

7. KRĀSA
- 7.1. Izstarotajai gaismai jābūt baltā krāsā. Starptautiskās apgaismes komisijas (CIE) trihromātiskajās koordinātās gaismas stari noteikti šādās robežās:
tendence uz zilu	$x \geq 0,310$
tendence uz dzeltenu	$x \leq 0,500$
tendence uz zaļu	$y \leq 0,150 + 0,640 x$
tendence uz zaļu	$y \leq 0,440$
tendence uz violetu	$y \geq 0,050 + 0,750 x$
tendence uz sarkanu	$y \geq 0,382.$

C. **CITI ADMINISTRATĪVIE NOTEIKUMI**

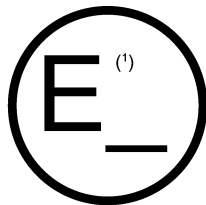
8. GALVENĀ LUKTURA TIPA IZMAIŅAS UN APSTIPRINĀJUMA ATTIECINĀŠANA UZ CITU TIPU
- 8.1. Par katru gadījumu, kad luktura tips tiek mainīts, ir jāziņo administratīvajai nodaļai, kura ir apstiprinājusi luktura tipu. Pēc tam šāda nodaļa var:
- 8.1.1. uzskatīt, ka izmaiņas neradīs nelabvēlīgu ietekmi un ka lukturis joprojām atbilst prasībām, vai
- 8.1.2. pieprasīt vēl vienu testēšanas pārskatu no tehniskā dienesta, kas ir atbildīgs par testu veikšanu.
- 8.2. Par atteikumu vai piekrišanu izsniegt apstiprinājumu, konkrēti norādot izmaiņas, ziņo saskaņā ar iepriekš 4.1.4. punktā noteikto procedūru šā nolīguma dalībvalstīm, kuras piemēro šos noteikumus.
- 8.3. Kompetentā iestāde, kas izsniedz apstiprinājuma attiecinājumu uz citu tipu, piešķir sērijas numuru katrai paziņojuma veidlapai, kas izveidota šāda attiecinājuma izsniegšanai, un par to informē 1958. gada nolīguma pārējās dalībvalstis, kuras piemēro šos noteikumus, nosūtot paziņojuma veidlapu, kas atbilst šo noteikumu 1. pielikumā dotajam paraugam.
9. RAŽOŠANAS ATBILSTĪBA
- Ražošanas procesiem ir jāatbilst tam, kas norādīts nolīguma 2. pielikumā (*E/ECE/324-E/ECE/TRANS/505/Rev.2*), ietverot šādas prasības:
- 9.1. Lukturi, kas apstiprināti saskaņā ar šiem noteikumiem, ir jāražo tā, lai tie atbilstu apstiprinātajam lukturu tipam, ievērojot 6. un 7. punktā izklāstītās prasības.
- 9.2. Ir jāievēro minimālās prasības par ražošanas kontroles procedūru atbilstību, kā izklāstīts šo noteikumu 5. pielikumā.
- 9.3. Inspektoram, veicot pārbaudi, ir jāievēro minimālās prasības, kā izklāstīts šo noteikumu 7. pielikumā.
- 9.4. Iestāde, kura izsniegusi lukturu tipa apstiprinājumu, var jebkurā laikā pārbaudīt katrā ražotnē izmantotās atbilstības kontroles metodes. Parasti šādas pārbaudes izdara vienu reizi divos gados.
- 9.5. Lukturus ar redzamiem defektiem neņem vērā.

10. SANKCIJAS PAR RAŽOJUMU NEATBLSTĪBU
- 10.1. Apstiprinājumu luktura tipam saskaņā ar šiem noteikumiem var anulēt, ja nav ievērotas prasības vai ja lukturis, uz kura ir marķējums, neatbilst luktura tipam.
- 10.2. Ja nolīguma dalībvalsts, kas piemēro šos noteikumus, anulē agrāk izsniegtu apstiprinājumu, tā nekavējoties par to informē pārējās nolīguma dalībvalstis, kuras piemēro šos noteikumus, nosūtot paziņojuma veidlapu, kas atbilst šo noteikumu 1. pielikumā dotajam paraugam.
11. RAŽOŠANAS GALĪGA PĀRTRAUKŠANA
- Ja apstiprinājuma saņēmējs galīgi pārtrauc ražot noteikta tipa lukturus, kas apstiprināti atbilstoši šiem noteikumiem, šis ražotājs par to informē iestādi, kas izsniegusi apstiprinājumu. Pēc attiecīgā paziņojuma saņemšanas šī iestāde par to informē 1958. gada nolīguma pārējās dalībvalstis, kuras piemēro šos noteikumus, nosūtot paziņojuma veidlapu, kas atbilst šo noteikumu 1. pielikumā dotajam paraugam.
12. TO TEHNISKO DIENESTU NOSAUKUMI UN ADRESES, KAS ATBILDĪGI PAR ATBILSTĪBAS PĀRBAUŽU VEIKŠANU, KĀ ARĪ ADMINISTRATĪVO IESTĀŽU NOSAUKUMI UN ADRESES
1958. gada nolīguma dalībvalstis, kas piemēro šos noteikumus, paziņo ANO sekretariātam nosaukumus un adreses tiem tehniskajiem dienestiem, kuri veic testus, un administratīvajām iestādēm, kuras piešķir apstiprinājumu un kurām jānosūta veidlapas, kas apliecina citās valstīs izdota apstiprinājuma piešķiršanu, attiecinājumu uz citu tipu, noraidīšanu, anulēšanu vai ražošanas galīgu pārtraukšanu.
-

1. PIELIKUMS

PAZIŅOJUMS

(maksimālais formāts: A4 (210 × 297 mm))

Izsniedzējs: administratīvās iestādes nosaukums:

.....

par ⁽²⁾:

APSTIPRINĀJUMA PIEŠĶIRŠANU
 APSTIPRINĀJUMA ATTIECINĀJUMU UZ CITU TIPU
 APSTIPRINĀJUMA NORAIĀDĪŠANU
 APSTIPRINĀJUMA ANULĒŠANU
 RAŽOŠANAS GALĪGU PĀRTRAUKŠANU

attiecībā uz luktura tipu atbilstoši Noteikumiem Nr.

Apstiprinājuma Nr.:

Attiecinājuma uz citu tipu Nr.:

1. Ierīces zīmols vai preču zīme:
2. Konkrētā ierīces tipa ražotāja vārds/nosaukums:
3. Ražotāja vārds/nosaukums un adrese:
4. Ja nepieciešams, ražotāja pārstāvja vārds/nosaukums un adrese:
5. Iesniegts apstiprināšanai (datums):
6. Tehniskais dienests, kas atbildīgs par atbilstības pārbaudi veikšanu:
7. Tehniskā dienesta pārskata izsniegšanas diena:
8. Tehniskā dienesta izsniegtā pārskata numurs:
9. Īss apraksts:
 Kategorija, kā norādīts attiecīgajā marķējumā ⁽³⁾:
- Kvēlspuldzes (kvēlspuldžu) numurs un kategorija(s):
10. Marķējuma novietojums:
11. Apstiprinājuma attiecināšanas uz citu tipu pamatojums (-i):
12. Apstiprinājums piešķirts/ attiecināts uz citu tipu/ noraidīts/ anulēts ⁽²⁾:
13. Vieta:
14. Datums:
15. Paraksts:
16. Šim paziņojumam pievienots to dokumentu saraksts, kas deponēti administratīvajā iestādē, kura piešķirusi apstiprinājumu, un ko var saņemt pēc pieprasījuma.

⁽¹⁾ Tās valsts pazīšanas numurs, kura piešķirusi/ attiecinājus uz citu tipu/ noraidījusi/ anulējusi apstiprinājumu (skat. šo noteikumu prasības attiecībā uz apstiprināšanu).

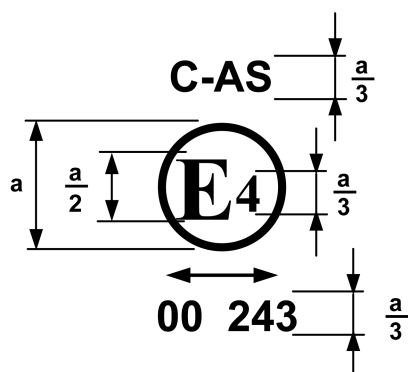
⁽²⁾ Lieko svītrot.

⁽³⁾ Lieko svītrot.

C-AS,	C-BS,	R-BS,	CR-BS,	C/ -BS,	C/R-BS,
C-BS PL,	R-BS PL,	CR-BS PL,	C/ -BS PL,	C/R-BS PL,	
WC-CS,	WC-DS,	WR-CS,	WR-DS,	WCR-CS,	WCR-DS,
WC/-CS,	WC/-DS,	WC/R-CS,	WC/R-DS,	WC-CS PL,	
WC-DS PL,	WR-CS PL,	WR-DS PL,	WCR-CS PL,	WCR-DS PL,	
WC/-CS PL,	WC/-DS PL,	WC/R-CS PL,	WC/R-DS PL,		
WC+CS,	WC+DS,	WC+R-CS,	WC+R-DS,	C+BS,	C+R-BS,
WC+CS PL,	WC+DS PL,	WC+R-CS PL,	WC+R-DS PL,	C+BS PL,	C+R-BS PL

2. PIELIKUMS

MARĶĒJUMU IZVIETOJUMA PARAUGI

1. attēls

$a \geq 5$ mm A klases galvenajam lukturim

2. attēls

$a \geq 8$ mm B, C un D klases galvenajam lukturim

Lukturis, uz kura ir viena no redzamajām atzīmēm, ir apstiprināts Nīderlandē (E 4) saskaņā ar Noteikumiem Nr. un ar apstiprinājuma numuru 243, kas atbilst šo noteikumu prasībām to sākotnējā formā (00). Burti C-AS (1. attēlā) norāda A klases tuvās gaismas lukturi, bet burti CR-BS (2. attēlā) norāda B klases tuvās un tālās gaismas lukturi.

Piezīme: Apstiprinājuma numuram un papildu simboliem ir jāatrodas tuvu pie aplīša virs vai zem "E" burta, vai arī pa labi vai pa kreisi no šā burta. Apstiprinājuma numuram ir jābūt "E" burta tajā pašā pusē, un tā cipariem jābūt novietotiem tajā pašā virzienā.

Marķējumos ir jāizvairās lietot romiešu ciparus, lai tos nesajauktu ar citiem simboliem.

C-BS PL

3. attēls

C-AS

4. attēls

Lukturis ar minēto marķējumu ir lukturis, kam ir plastikāta izkļiedētājs atbilstoši šo noteikumu prasībām un kas ir paredzēts:

3. attēls: B klasei tikai attiecībā uz tuvo gaismu;

4. attēls: B klasei attiecībā uz tuvo un tālo gaismu.

C/R-BS**00 243**

5. attēls

C/-BS**00 243**

6. attēls

Lukturis ar minēto marķējumu ir lukturis, kas atbilst šo noteikumu prasībām:

5. attēls: B klasei attiecībā uz tuvo un tālo gaismu;

6. attēls: B klasei tikai attiecībā uz tuvo gaismu.

Tuvo gaismu neieslēdz vienlaikus ar tālo gaismu un/vai citu savstarpēji savienotu lukturi.

WC-CS PL**00 243**

7. attēls

WCR-CS PL**00 243**

8. attēls

Lukturis ar minēto marķējumu ir lukturis, kam ir plastikāta izklieģētājs atbilstoši šo noteikumu prasībām un kas ir paredzēts:

7. attēls: C klasei tikai attiecībā uz tuvo gaismu;

8. attēls: C klasei attiecībā uz tuvo un tālo gaismu.

WC-DS PL**00 243**

9. attēls

WCR-DS PL**00 243**

10. attēls

Lukturis ar minēto marķējumu ir lukturis, kas atbilst šo noteikumu prasībām:

9. attēls: D klasei tikai attiecībā uz tuvo un tālo gaismu.

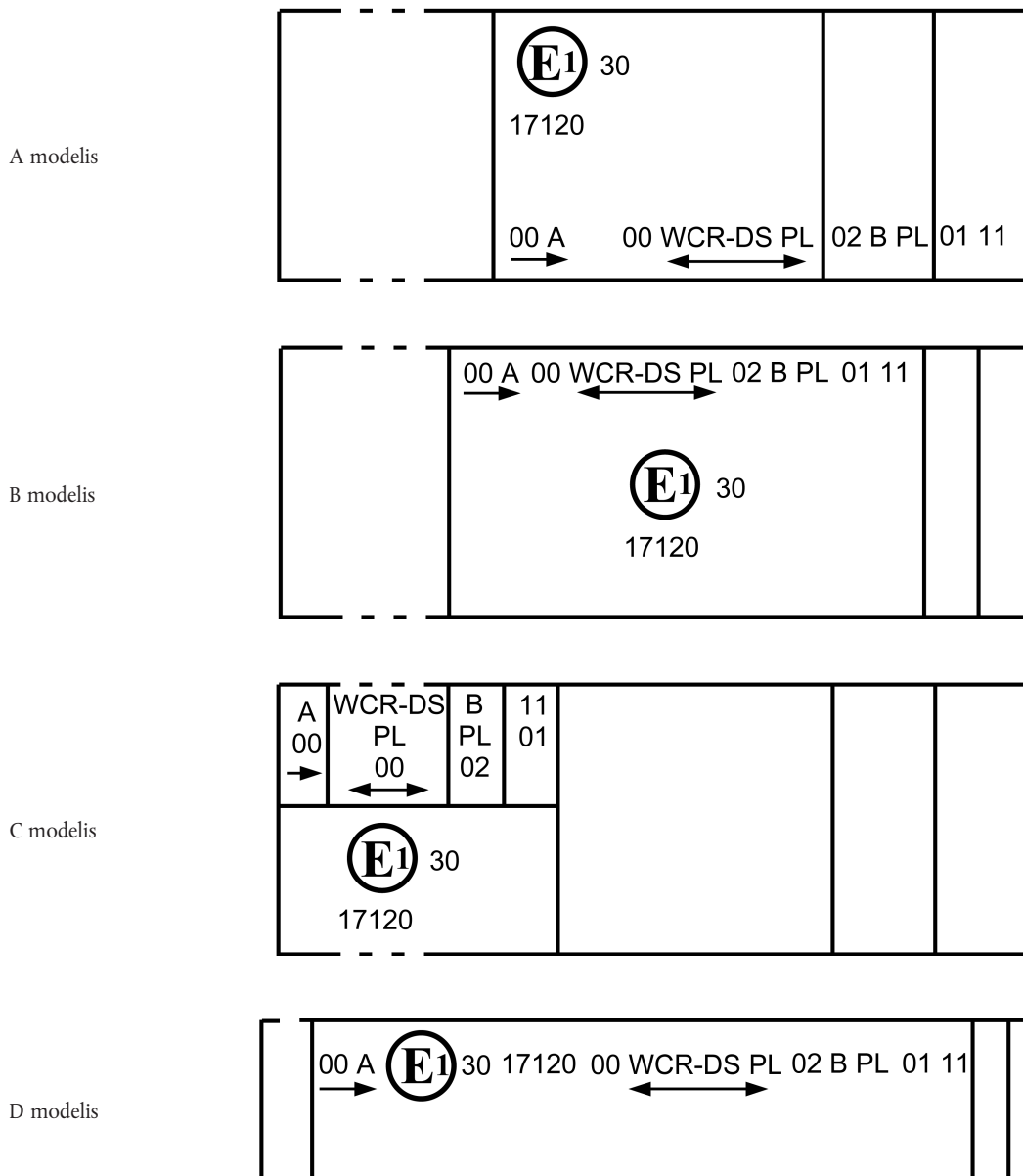
10. attēls: D klasei tikai attiecībā uz tuvo gaismu.

Tuvo gaismu neieslēdz vienlaikus ar tālo gaismu un/vai citu savstarpēji savienotu lukturi.

Grupētu, kombinētu vai savstarpēji savienotu lukturu vienkāršots marķējums

11. attēls

(Vertikālās un horizontālās līnijas shematiski parāda apgaismes ierīces apveidu. Šīs līnijas nepieder pie marķējuma).

Piezīme: Minētie četri piemēri atbilst apgaismes ierīcei, kuras marķējumā ietverta informācija par:

priekšējās pozīcijas lampu, kas apstiprināta saskaņā ar Noteikumiem Nr. 50 to sākotnējā formā (00),

D klases lukturi tuvās un tālās gaismas nodrošināšanai ar maksimālo gaismas intensitāti no 86 250 līdz 101 250 kandelām (kā norāda skaitlis 30), kas apstiprināts saskaņā ar šo noteikumu prasībām to sākotnējā formā (00) un ietver plastikāta izkliedētāju,

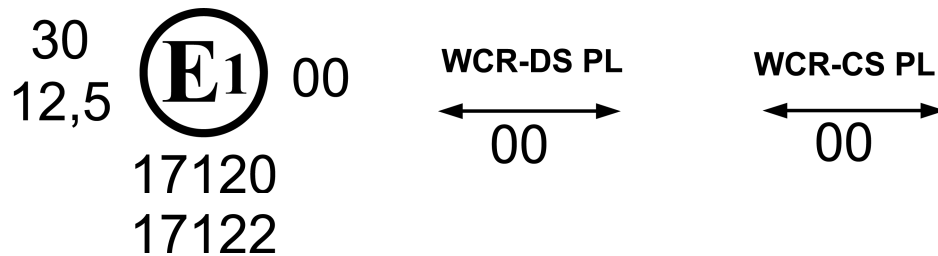
priekšējo miglas lukturi, kas apstiprināts saskaņā ar Noteikumu Nr. 19 grozījumu sēriju 02 un ietver plastikāta izkliedētāju,

priekšējo virzienrādītāja lampu, kas pieder 11. kategorijai un ir apstiprināta saskaņā ar Noteikumu Nr. 50 grozījumu sēriju 01.

Lampas un luktura savstarpējs savienojums

12. attēls

1. piemērs

Minētajā piemērā parādīts, kā tiek marķēts plastikāta izkļiedētājs, kas paredzēts lietošanai dažādu tipu lukturos, t.i.,

- vai D klases lukturī, kas nodrošina tuvo un tālo gaismu ar maksimālo gaismas intensitāti no 86 250 līdz 101 250 kandelām (kā norāda skaitlis 30), kas apstiprināts Vācijā (E1) saskaņā ar šo noteikumu prasībām to sākotnējā formā (00), kurš ir savstarpēji savienots ar priekšējās pozīcijas lampu, kas apstiprināta saskaņā ar Noteikumiem Nr. 50 to sākotnējā formā (00);
- vai C klases lukturī, kas nodrošina tuvo un tālo gaismu ar maksimālo gaismas intensitāti no 33 750 līdz 45 000 kandelām (kā norāda skaitlis 12,5), kas apstiprināts Vācijā (E1) saskaņā ar šo noteikumu prasībām to sākotnējā formā (00), kas ir savstarpēji savienots ar to pašu frontālās pozīcijas lampu, kā minēts iepriekš.

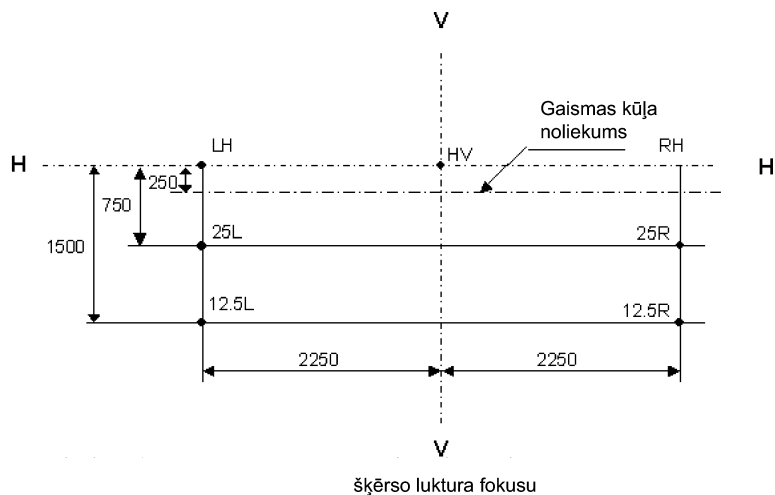
3. PIELIKUMS

MĒRĪJUMU EKRĀNS

A klases lukturiem

(Dimensijas dotas mm; ekrāns 25 m attālumā)

A attēls

H-H : horizontālā plakne

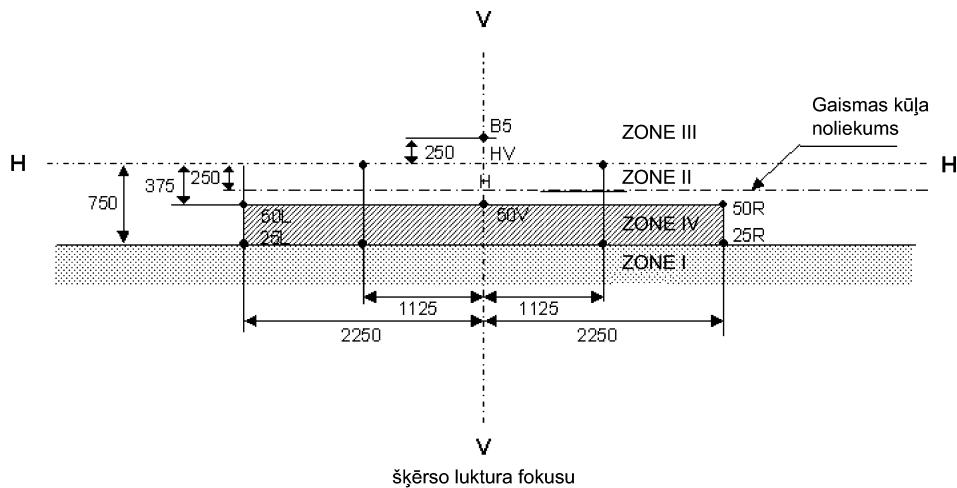
V-V : vertikālā plakne

MĒRĪJUMU EKRĀNS

B klases lukturiem

(Dimensijas dotas mm; ekrāns 25 m attālumā)

B attēls

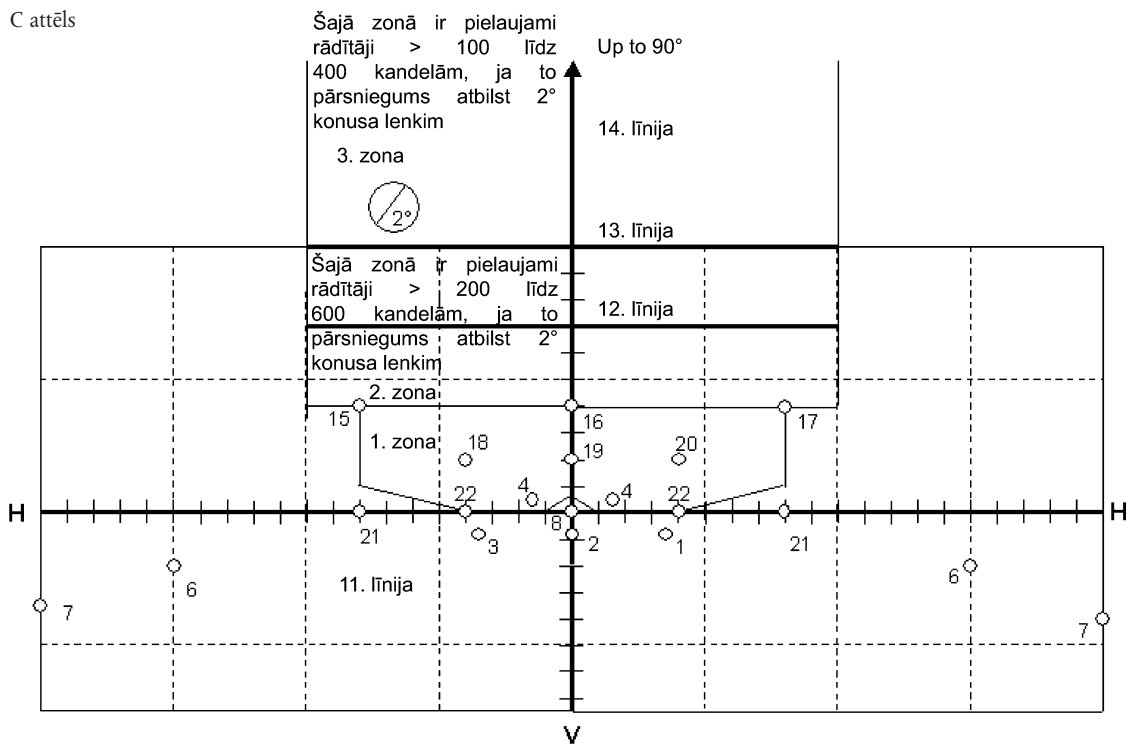
H-H : horizontālā plakne

V-V : vertikālā plakne

MĒRĪJUMU EKRĀNS

C un D klases lukturiem

(Dimensijas dotas mm; ekrāns 25 m attālumā)

A tabula Primārais tālās gaismas galvenais lukturis

Testa punktu pozīcijas detalizētāk parādītas D attēlā

Testa punkta nr.	Testa punkta atrašanās vieta	Vajadzīgais apgaismojums luksos			
		D klasei		C klasei	
		> 125cc	≤ 125cc	Min.	Maks.
1	H-V ⁽¹⁾	(¹)	—	(¹)	—
2	H-3R & 3L	19,2	—	12,8	—
3	H-6R & 6L	6,4	—	4,16	—
4	H-9R & 9L	3,84	—	2,56	—
5	H-12R & 12L	1,28	—	0,8	—
6	2U-V	1,92	—	1,28	—
7	4D-V	—	(²)	—	(²)
	Mīn. gaismas intensitāte no maksimālās	51,2	—	32	—
	Maks. gaismas intensitāte	—	180,0	—	180,0

⁽¹⁾ Gaismas intensitātei H-V punktā ir jābūt vienādu ar 80 procentiem no maksimālās intensitātes stara diagrammā vai lielāki.⁽²⁾ Gaismas intensitātei 4d-v punktā ir jābūt vienādu ar 30 procentiem no maksimālās intensitātes stara diagrammā vai mazāki.

B tabula Sekundārais tālās gaismas lukturis, ko ieslēdz ar saskaņotu tuvās gaismas lukturi vai primāro tālās gaismas lukturi

Testa punktu pozīcijas detalizētāk parādītas E attēlā

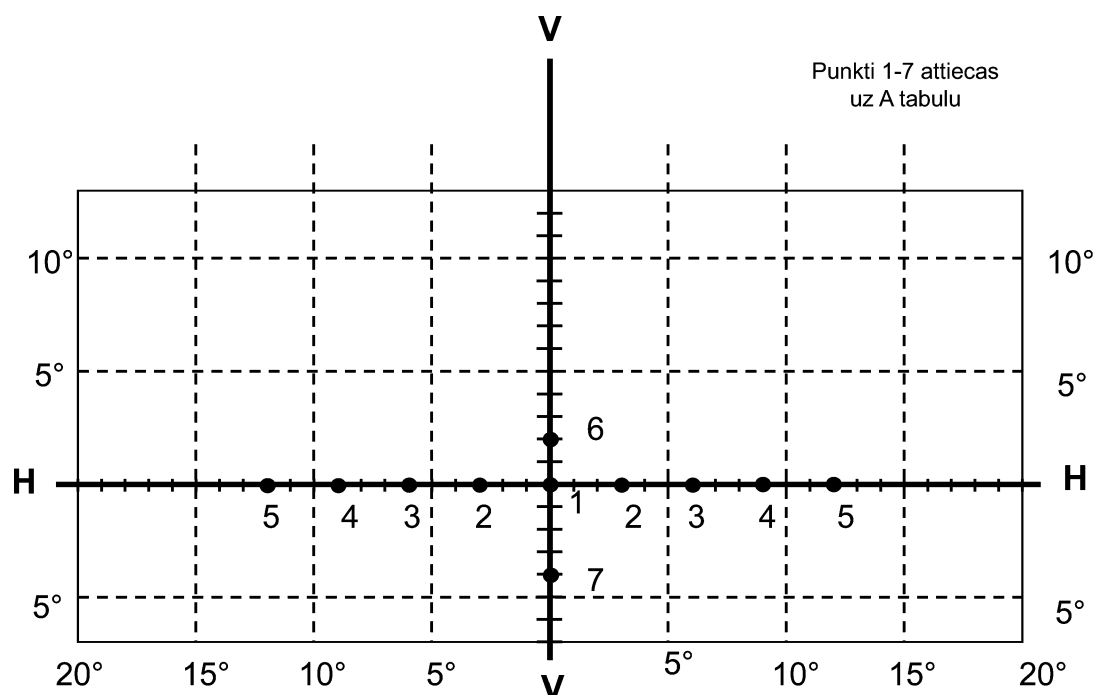
Testa punkta nr.	Testa punkta atrašanās vieta	Vajadzīgais apgaismojums luksos			
		D klasei		C klasei	
		> 125cc		≤ 125cc	
		Min.	Maks.	Min.	Maks.
1	H-V ⁽¹⁾	(¹)	—	(¹)	—
2	H-3R & 3L	19,2	—	12,8	—
3	H-6R & 6L	6,4	—	4,16	—
6	2U-V	1,92	—	1,28	—
7	4D-V	—	(²)	—	(²)
	Min. gaismas intensitāte no maksimālās	51,2	—	32	—
	Maks. gaismas intensitāte	—	180,0	—	180,0

(¹) Gaismas intensitātei H-V punktā ir jābūt vienādi ar 80 procentiem no maksimālās intensitātes stara diagrammā vai lielāki.

(²) Gaismas intensitātei 4D-V punktā ir jābūt vienādi ar 30 procentiem no maksimālās intensitātes stara diagrammā vai mazāki.

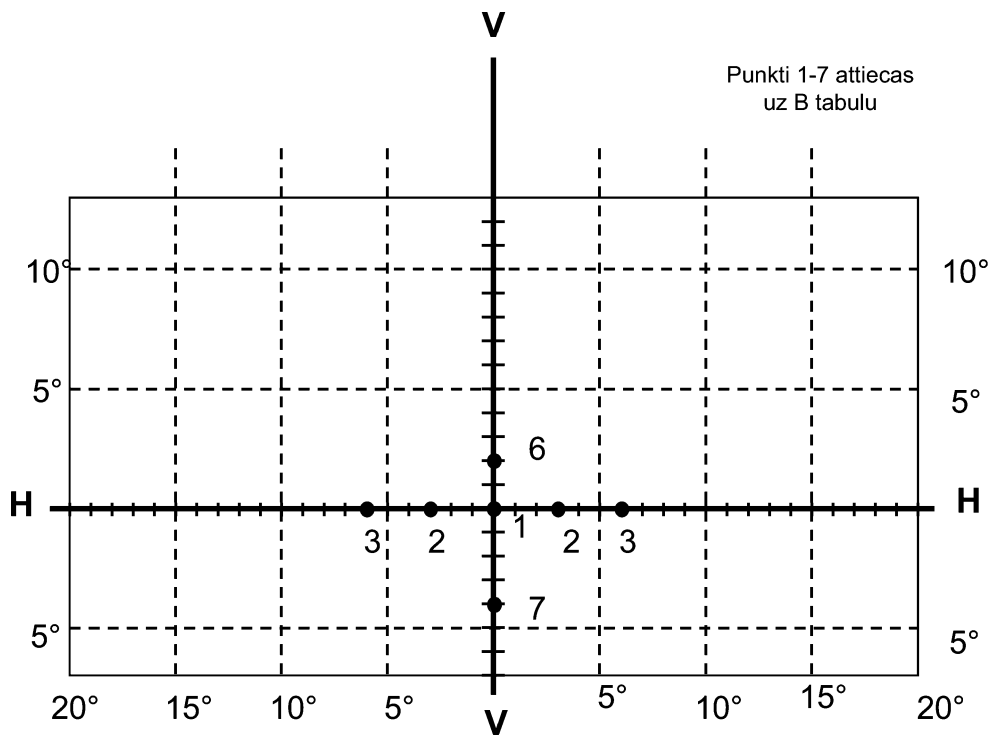
D attēls

Primārais tālās gaismas stars

E attēls

Sekundārais tuvās gaismas stars

—

4. PIELIKUMS

FOTOMETRISKO RĀDĪTĀJU STABILITĀTES
TESTI LUKTURU DARBĪBAS LAIKĀ

B, C UN D KLASES NOKOMPLEKTĒTU LUKTURU TESTI

Kad ir noteikti fotometriskie rādītāji saskaņā ar šo noteikumu prasībām, E_{\max} punktā tālajai gaismai un HV, 50R, 50L un B50 L punktos tuvajai gaismai pārbauda nokomplektēta luktura parauga fotometrisko rādītāju stabilitāti tā darbības laikā. Ar "nokomplektētu lukturi" saprot visu lukturi kopā ar apkārtējām daļām un lampām, kas varētu ietekmēt siltuma izkliedi.

1. FOTOMETRISKO RĀDĪTĀJU STABILITĀTES TESTS

Testus veic sausa un nekustīga gaisa apstākļos, kur apkārtējās vides temperatūra ir $23\text{ °C} \pm 5\text{ °C}$, kad nokomplektētais lukturis ir uzstādīts uz cokola atbilstoši pareizai uzstādīšanai transportlīdzeklī.

1.1. Tīrs lukturis

Lukturi darbina 12 stundas, kā aprakstīts 1.1.1. punktā, un pārbauda atbilstoši 1.1.2. punktam.

1.1.1. Testa procedūra ⁽¹⁾

Galveno lukturi darbina noteiktu laiku tā, lai:

- 1.1.1.1. (a) tikai vienas apgaismošanas funkcijas (tālās vai tuvās gaismas, vai priekšējie miglas lukturi) apstiprināšanai attiecīgais kvēldiegs ir ieslēgts norādīto laika periodu ⁽²⁾,
- (b) pārbaudot lukturi, kas izstaro tuvo gaismu un vienu vai vairākus tālās gaismas kūļus, vai lukturi ar tuvo gaismu un priekšējo miglas lukturi:
- (i) lukturi darbina režīmā, līdz sasniegts noteiktais darbības laiks:
15 minūtes – tuvās gaismas spuldzes kvēldiega ieslēgšana;
5 minūtes – visu kvēldiegu ieslēgšana;
- (ii) ja pieteikuma iesniedzējs paziņo, ka lukturis vienlaikus tiks izmantots tikai ar tuvo gaismu vai tikai ar tālo gaismu ⁽³⁾, testu veic, ievērojot šo nosacījumu un aktivizējot ⁽²⁾ pēc kārtas tuvo gaismu pusi no laika un tālo gaismu (vienlaicīgi) pusi no laika, kā noteikts iepriekš 1.1. punktā;
- (c) ja lukturim ir priekšējais miglas lukturis un viena vai vairākas tālās gaismas:
- (i) lukturi darbina režīmā, līdz sasniegts noteiktais darbības laiks:
15 minūtes – priekšējā miglas luktura ieslēgšana;
5 minūtes – visu kvēldiegu ieslēgšana;
- (ii) ja pieteikuma iesniedzējs paziņo, ka lukturis vienlaikus tiks izmantots tikai ar ieslēgtu priekšējo miglas lukturi vai tikai ar tālo gaismu ⁽³⁾, testu veic, ievērojot šo nosacījumu un aktivizējot ⁽²⁾ pēc kārtas priekšējo miglas lukturi pusi no laika un tālo gaismu (vienlaicīgi) pusi no laika, kā noteikts iepriekš 1.1. punktā;

⁽¹⁾ Testa grafiks ir dots šo noteikumu 8. pielikumā.

⁽²⁾ Ja pārbaudāmais lukturis ietver signāllampas, testa laikā tām jābūt ieslēgtām. Virzienrādītāja lampu ieslēdz mirgošanas režīmā, kurā ieslēgšanās/izslēgšanās ilgums ir aptuveni viens pret vienu.

⁽³⁾ Ja divu vai vairāku spuldžu kvēldiegi ir ieslēgti vienlaicīgi, kad tiek izmatota luktura mirgošana, tas nav uzskatāms par normālu vienlaicīgu kvēldiegu izmantošanu.

- (d) ja lukturis izstaro tuvo gaismu, vienu vai vairākus tālās gaismas kūļus un tam ir priekšējais miglas lukturis:
- (i) lukturi darbina režīmā, līdz sasniegts noteiktais darbības laiks:

15 minūtes – tuvās gaismas spuldzes kvēldiega ieslēgšana;
5 minūtes – visu kvēldiegu ieslēgšana;
 - (ii) ja pieteikuma iesniedzējs paziņo, ka lukturis vienlaikus tiks izmantots tikai ar ieslēgtu tuvo gaismu vai tikai ar tālo gaismu ⁽¹⁾, testu veic, ievērojot šo nosacījumu un aktivizējot ⁽²⁾ pēc kārtas tuvo gaismu pusi no laika un tālo gaismu pusi no laika, kā noteikts iepriekš 1.1. punktā, kamēr priekšējais miglas lukturis tiek darbināts režīmā, kurā tas ir 15 minūtes izslēgts un 5 minūtes ieslēgts pusi no laika un kamēr darbojas tālā gaisma;
 - (iii) ja pieteikuma iesniedzējs paziņo, ka lukturis vienlaikus tiks izmantots tikai ar ieslēgtu tuvo gaismu vai tikai ar ieslēgtu priekšējo miglas lukturi ⁽¹⁾, testu veic, ievērojot šo nosacījumu un aktivizējot ⁽²⁾ pēc kārtas tuvo gaismu pusi no laika un priekšējo miglas lukturi pusi no laika, kā noteikts iepriekš 1.1. punktā, kamēr tālā gaisma darbojas 15 minūšu izslēgtā un 5 minūtes ieslēgtā režīmā pusi no laika un kamēr ir ieslēgta tuvā gaisma;
 - (iv) ja pieteikuma iesniedzējs paziņo, ka lukturis vienlaikus tiks izmantots tikai ar ieslēgtu tuvo gaismu vai tikai ar ieslēgtu tālo gaismu ⁽¹⁾, vai tikai ar ieslēgtu priekšējo miglas lukturi ⁽¹⁾, testu veic, ievērojot šo nosacījumu un aktivizējot ⁽²⁾ pēc kārtas tuvo gaismu vienu trešdaļu no laika, tālo gaismu vienu trešdaļu no laika un priekšējo miglas lukturi vienu trešdaļu laika, kā noteikts iepriekš 1.1. punktā.

1.1.1.2. Testa spriegums

Spriegumu noregulē, lai tas dotu 90 procentus no maksimālās jaudas, kā minēts Noteikumos Nr. 37 attiecībā uz izmantoto kvēlspuldzi (kvēlspuldzēm).

Piemērojamai jaudai vatos visos gadījumos ir jāatbilst kvēlspuldzes nominālajam 12 V spriegumam, izņemot gadījumu, kad pieteikuma iesniedzējs norāda, ka lukturi var izmantot pie cita sprieguma.

1.1.2. Testa rezultāti

1.1.2.1. Vizuālā pārbaude

Kad lukturis ir stabilizējies apkārtējās vides temperatūrā, luktura izkliedētājs un ārējais izkliedētājs, ja tāds ir, ir jānotīra ar tīru, mitru kokvilnas drānu. Tad notiek vizuālā pārbaude, un uz luktura izkliedētāja vai uz ārējā izkliedētāja, ja tāds ir, nedrīkst atklāties negludums, deformācija, ieplaisājums vai krāsas atšķirība.

1.1.2.2. Fotometriskais tests

Lai atbilstu šo noteikumu prasībām, ir jānosaka fotometriskie rādītāji šādos punktos:

B klases lukturim:

Tuvā gaisma: 50R - 50L - B50 - HV.

Tālā gaisma: E_{max} punktā.

C un D klases lukturim:

Tuvā gaisma: 0.86D/3.5R - 0.86D/3.5L - 0.50U/1.5L & 1.5R - HV.

Tālā gaisma: E_{max} punktā.

⁽¹⁾ Ja divu vai vairāku spuldžu kvēldiegi ir ieslēgti vienlaicīgi, kad tiek izmatota luktura mirgošana, tas nav uzskatāms par normālu vienlaicīgu kvēldiegu izmantošanu.

⁽²⁾ Ja pārbaudāmais lukturis ietver signāllampas, testa laikā tām jābūt ieslēgtām. Virzienrādītāja lampu ieslēdz mirgošanas režīmā, kurā ieslēgšanās/izslēgšanās ilgums ir aptuveni viens pret vienu.

Vēl vienā orientācijā var ņemt vērā luktura cokola deformāciju no sasilšanas (gaismas kūļa noliekuma līnijas stāvokļa izmaiņas ir minētas šā pielikuma 2. punktā).

Ir pieļaujama pirms testa veikto mērījumu rezultātu novirze par 10 procentiem no fotometriskajiem raksturlielumiem, ņemot vērā pielāides fotometrijas procedūrā.

1.2. Netīrs lukturis

Pēc testa, kā norādīts iepriekš 1.1. punktā, lukturis ir jādarbina vienu stundu, kā norādīts 1.1.1. punktā, iepriekš to sagatavojot saskaņā ar 1.2.1. punktā dotajiem norādījumiem, un jāpārbauda, kā norādīts 1.1.2. punktā.

1.2.1. Luktura sagatavošana

1.2.1.1. Testa maisījums

1.2.1.1.1. Ja luktura ārējais izkļiedētājs ir no stikla:

uz luktura uzklājamā ūdens un netīrumu maisījuma sastāvs ir:

9 svara daļas silīcija smilšu, kuru daļiņu lielums ir 0-100 μm ,

1 svara daļa augu valsts (dižskābarža koksnes) oglekļa putekļu, kuru daļiņu lielums ir 0-100 μm ,

0,2 svara daļas NaCMC ⁽¹⁾,

atbilstošs daudzums destilēta ūdens, kura vadītspēja ir $\leq 1 \text{ mS/m}$.

Maisījums ir derīgs 14 dienas.

1.2.1.1.2. Ja luktura ārējais izkļiedētājs ir no plastikāta:

uz luktura uzklājamā ūdens un netīrumu maisījuma sastāvs ir:

9 svara daļas silīcija smilšu, kuru daļiņu lielums ir 0-100 μm ,

1 svara daļa augu valsts (dižskābarža koksnes) oglekļa putekļu, kuru daļiņu lielums ir 0-100 μm ,

0,2 svara daļas NaCMC ⁽¹⁾,

13 svara daļas destilēta ūdens, kura vadītspēja ir $\leq 1 \text{ mS/m}$ un

2 ± 1 svara daļas virsmaktīvas vielas ⁽²⁾.

Maisījums ir derīgs 14 dienas.

1.2.1.2. Testa maisījuma uzklāšana uz luktura

Testa maisījumu vienmērīgi uzklāj uz visas luktura gaismu izstarojošās virsmas un ļauj nožūt. Šo procedūru atkārto, kamēr apgaismojums ir samazinājies līdz 15-20 procentiem no mērījumos iegūtajiem skaitļiem attiecībā uz katru punktu, ievērojot šajā pielikumā ietvertos norādījumus:

B klases lukturim:

Tuvajai/tālajai gaismai un tikai tālajai gaismai: E_{max} punktā

Tikai tuvajai gaismai: B 50 un 50 V

⁽¹⁾ NaCMC ir karboksimetilcelulozes nātrija sāls, ko parasti apzīmē ar CMC. NaCMC, ko izmanto šādu netīrumu maisījumu sagatavošanai, ir jābūt ar 0,6-0,7 aizvietošanas pakāpi (DS) un viskozitāti 200-300 cP 2 procentu šķīdumam 20 °C temperatūrā.

⁽²⁾ Daudzuma pielāide ir atkarīga no vajadzības iegūt tādu netīrumu maisījumu, ko var pareizi uzklāt uz visa plastikāta izkļiedētāja.

C un D klases lukturim:

Tuvajai/tālajai gaismai un tikai tālajai gaismai: E_{\max} punktā
Tikai tuvajai gaismai: 0,50U/1,5L & 1,5R un 0,86D/V

1.2.1.3. Mēriekārtas

Mēriekārtām jābūt tādām pašām kā tām, ko izmanto lukturu atbilstības pārbaudēs. Fotometriskām pārbaudēm izmanto standarta (etalona) kvēlspuldzi.

2. GAISMAS KŪĻA NOLIEKUMA LĪNIJAS VERTIKĀLĀS POZĪCIJAS IZMAIŅU TESTS SILTUMA IETEKMĒ

Šis tests ir pārbaude, vai gaismas kūļa noliekuma līnijas vertikālā novirze siltuma ietekmē nepārsniedz tuvās gaismas luktura darbībai konkrēti noteikto vērtību.

Lukturi, kurš pārbaudīts atbilstoši 1. punkta prasībām, pārbauda saskaņā ar 2.1. punktā aprakstīto testu, lukturi nenoņemot un nepārregulējot attiecībā pret tā testa ierīci.

2.1. Tests

Testu izdara sausa un nekustīga gaisa apstākļos, kur apkārtējās vides temperatūra ir $23\text{ °C} \pm 5\text{ °C}$.

Kad tiek izmantota masveidā ražota kvēlspuldze, kura ir bijusi ieslēgta vismaz vienu stundu, lukturi darbina, ieslēdzot tuvo gaismu un nenoņemot un nepārregulējot lukturi attiecībā pret testa ierīci. (Šā testa vajadzībām spriegumu noregulē, kā minēts 1.1.1.2. punktā). Gaismas kūļa noliekuma līnijas pozīcija līnijas horizontālajā daļā (starp vertikālajām līnijām, kas iet caur punktu 50 L un caur punktu 50 R B klases lukturim, 3,5 L un 3,5 R C un D klases lukturim) pārbauda attiecīgi 3 minūtes (r_3) un 60 minūtes (r_{60}) pēc luktura darbināšanas.

Šeit aprakstītās gaismas kūļa noliekuma līnijas pozīcijas izmaiņas nosaka ar jebkuru metodi, kas ir pietiekami precīza un dod reproducējamus rezultātus.

2.2. Testa rezultāti

2.2.1. Rezultāts, kas izteikts miliradiānos (mrad), ir uzskatāms tuvās gaismas lukturim par pieņemamu tikai tad, ja lukturim reģistrētā absolūtā vērtība $\Delta r_l = |r_3 - r_{60}|$ nav lielāka par 1,0 mrad ($\Delta r_l \leq 1,0$ mrad).

2.2.2. Ja tomēr šī vērtība ir lielāka par 1,0 mrad, bet nepārsniedz 1,5 mrad ($1,0\text{ mrad} < \Delta r_l \leq 1,5\text{ mrad}$), ir jāpārbauda otrs lukturis, kā aprakstīts 2.1. punktā, pēc tam, kad tas ir darbināts trīs reizes pēc kārtas turpmāk minētajā režīmā, lai stabilizētu luktura mehānisko detaļu pozīciju uz cokola atbilstoši pareizam montāžas stāvoklim transportlīdzeklī:

vienu stundu ir ieslēgta tuvā gaisma (spriegumu noregulē, kā norādīts 1.1.1.2. punktā), kam seko

vienu stundu ilgs pārtraukums.

Luktura tips ir uzskatāms par pieņemamu, ja pirmajam paraugam noteiktās absolūtās vērtības Δr_I un otrajam paraugam noteiktās Δr_{II} vidējā vērtība nepārsniedz 1,0 mrad:

$$\frac{\Delta r_I + \Delta r_{II}}{2} \leq 1\text{ mrad}$$

5. PIELIKUMS

MINIMĀLĀS PRASĪBAS RAŽOŠANAS KONTROLES PROCEDŪRU ATBILSTĪBAI

1. VISPĀRĒJIE NOTEIKUMI
 - 1.1. Atbilstības prasības tiek uzskatītas par izpildītām no mehānikas un ģeometrijas viedokļa, ja saskaņā ar šo noteikumu prasībām atšķirības nepārsniedz ražošanas procesā radušās neizbēgamās novirzes. Šis nosacījums attiecas arī uz krāsu.
 - 1.2. Attiecībā uz fotometriskajiem rādītājiem masveidā ražotu lukturu atbilstība netiek apstrīdēta, ja jebkura nejauši izvēlēta un ar standarta (etalona) kvēlspuldzi aprīkota luktura fotometrisko rādītāju pārbaudē tiek konstatēts:
 - 1.2.1. A klases lukturim: neviena mērījums iegūtā vērtība par vairāk nekā 20 procentiem nelabvēlīgi neatšķiras no šajos noteikumos minētajiem rādītājiem.
 - 1.2.2. B, C un D klases lukturim:
 - 1.2.2.1. neviena mērījums iegūtā vērtība par vairāk nekā 20 procentiem nelabvēlīgi neatšķiras no šajos noteikumos minētās vērtības. III zonā B klases lukturim, I zonā C un D klases lukturim maksimālā nelabvēlīgā novirze var būt attiecīgi:

0,3 luksi jeb 20 procenti,
0,45 luksi jeb 30 procenti,
 - 1.2.2.2. un, ja attiecībā uz tālo gaismu, kad HV atrodas izolukša $0,75 E_{max}$ robežās, tiek ievērota + 20 procentu maksimālo un – 20 procentu minimālo fotometrisko rādītāju pielaide jebkurā mērītajā punktā, kā norādīts šo noteikumu 6.2.3.2. un 6.3.2.2. punktā.
 - 1.2.3. Ja aprakstīto testu rezultāti neatbilst prasībām, testus atkārti, izmantojot citu standarta kvēlspuldzi.
 - 1.3. Pārbaudot gaismas kūļa noliekuma līnijas vertikālā stāvokļa izmaiņas sasilšanas rezultātā, ir jāievēro šāda procedūra (tikai B, C un D klases lukturiem):

vienu no paraugam izvēlētajiem lukturiem pārbauda saskaņā ar 4. pielikuma 2.1. punktā aprakstīto procedūru, pēc tam kad trīs reizes pēc kārtas lukturis ir darbināts 4. pielikuma 2.2.2. punktā aprakstītajā režīmā.

Lukturis ir uzskatāms par pieņemamu, ja Δr nav lielāks par 1,5 mrad.

Ja šis rādītājs pārsniedz 1,5 mrad, bet nav lielāks par 2,0 mrad, pārbauda otru paraugu, un pēc tam abiem paraugiem reģistrēto rādītāju vidējā absolūtā vērtība nedrīkst pārsniegt 1,5 mrad.
 - 1.4. Lukturus ar redzamiem defektiem neņem vērā.
2. MINIMĀLĀS PRASĪBAS, PĀRBAUDOT RAŽOTĀJA IEVĒROTO ATBILSTĪBU

Attiecībā uz katru luktura tipu apstiprinājuma marķējuma turētājs noteiktos laika intervālos veic vismaz šādus testus. Testi jāveic atbilstoši šo noteikumu nosacījumiem.

Ja kādā paraugā atklājas neatbilstība kādam testa veidam, pārbaudi turpina ar citiem paraugiem. Ražotājam jāveic pasākumi, lai nodrošinātu attiecīgās produkcijas atbilstību prasībām.

- 2.1. Testu raksturojums
- Atbilstības testi šajos noteikumos nozīmē noteikt fotometrisko raksturojumu un B, C un D klases lukturiem pārbaudīt gaismas kūļa noliekuma līnijas vertikālās pozīcijas izmaiņas siltuma ietekmē.
- 2.2. Testos izmantojamās metodes
- 2.2.1. Testus parasti veic saskaņā ar šajos noteikumos aprakstītajām metodēm.
- 2.2.2. Ja atbilstības testu veic ražotājs, var izmantot līdzvērtīgas metodes, ja tam piekrīt kompetentā iestāde, kas ir atbildīga par apstiprinājuma testiem. Ražotāja pienākums ir pierādīt, ka izmantotās metodes ir līdzvērtīgas tām, kas norādītas šajos noteikumos.
- 2.2.3. 2.2.1. un 2.2.2.punktā ir noteikts, ka testa aparātūra ir regulāri jākalibrē un kompetentai iestādei jāveic tās korelācija ar mērījumu rezultātiem.
- 2.2.4. Visos gadījumos standarta metodes ir tās, ko paredz šie noteikumi, īpaši attiecībā uz administratīvajām pārbaudēm un paraugu pārbaudi.
- 2.3. Paraugu pārbaudes raksturojums
- Lukturu paraugus pārbaudes vajadzībām izvēlas no vienādu ražojumu partijas pēc nejaušības principa. Ar vienādu ražojumu partiju ir jāsaprot viena tipa lukturu kopa, ko nosaka atbilstoši ražotāja izmantotajām ražošanas metodēm.
- Vērtējumā galvenokārt ietver sērijveida ražojumus no atsevišķa uzņēmuma. Ražotājs tomēr var apkopot ziņas par vienu ražojuma veidu no vairākiem uzņēmumiem, ja šo uzņēmumu darbībā tiek ievērota vienāda kvalitātes sistēma un kvalitātes vadība.
- 2.4. Iegūtais un reģistrētais fotometriskais raksturojums
- Pārbaudei izvēlētos lukturus fotometriski pārbauda punktos, kas norādīti šajos noteikumos, un nolasiņumus izdara tikai punktos:
- 2.4.1. A klases lukturiem – HV, LH, RH, 12,5L un 12,5R,
- 2.4.2. B klases lukturiem – E_{max} , HV ⁽¹⁾, ja pārbauda tālo gaismu, un HV, 50R, 50L punktos, ja pārbauda tuvo gaismu,
- 2.4.3. C un D klases lukturiem – E_{max} , HV ⁽¹⁾, ja pārbauda tālo gaismu, un punktos HV, 0,86D/3,5R, 0,86D/3,5L, ja pārbauda tuvo gaismu.
- 2.5. Kritēriji, ar ko nosaka pieņemamo robežu
- Ražotājs ir atbildīgs par pārbaudes rezultātu statistisko izpēti un par ražojuma pieņemamo robežkritēriju noteikšanu, to saskaņojot ar kompetento iestādi, lai panāktu atbilstību specifikācijai, ar ko nosaka ražojumu atbilstības pārbaudi un kas ir ietverta šo noteikumu 9.1. punktā.
- Pieņemamiem robežkritērijiem jābūt tādiem, lai ar 95 procentu ticamību minimālā varbūtība, ka iepriekš nepieņemta pārbaude atbilstoši 7. pielikuma norādījumiem (pirmajā paraugu pārbaudē) tiks izturēta, būtu 0,95.

⁽¹⁾ Ja tālā gaismā ir savstarpēji saistīta ar tuvo gaismu, tālās gaismas mērīšanai jāizvēlas tas pats HV mērīšanas punkts, kas tuvās gaismas mērīšanai.

6. PIELIKUMS

PRASĪBAS LUKTURIEM AR PLASTIKĀTA IZKLIEDĒTĀJIEM - IZKLIEDĒTĀJU, MATERIĀLA PARAUGU VAI NOKOMPLEKTĒTU LUKTURU PĀRBAUDE

1. VISPĀRĒJĀS SPECIFIKĀCIJAS
 - 1.1. Iesniegtajiem paraugiem, kā norādīts šo noteikumu 2.2.4. punktā, jāatbilst turpmāk 2.1. līdz 2.5. punktā minētajām specifikācijām.
 - 1.2. Abiem nokomplektētu lukturu paraugiem, kas iesniegti atbilstoši šo noteikumu 2.2.3. punktam un kam ir plastikāta izkliedētāji, attiecībā uz izkliedētāja materiālu jāatbilst turpmāk 2.6. punktā minētajām specifikācijām.
 - 1.3. Plastikāta izkliedētāju paraugus vai materiāla paraugus kopā ar atstarotāju, ar ko tos paredzēts samontēt (ja nepieciešams), apstiprināšanai pārbauda hronoloģiskā secībā, kā norādīts A tabulā, kas dota šā pielikuma 1. papildinājumā.
 - 1.4. Ja tomēr lukturu ražotājs var pierādīt, ka ražojums jau ir izturējis pārbaudes, kā aprakstīts tālāk 2.1. līdz 2.5. punktā, vai līdzvērtīgas pārbaudes atbilstoši citiem noteikumiem, šādas pārbaudes nav jāatkārto; obligātas ir tikai 1. pielikuma B tabulā norādītās pārbaudes.
2. TESTI
 - 2.1. Izturība pret temperatūras izmaiņām
 - 2.1.1. Testi

Trīs jaunus paraugus (izkliedētājus) pārbauda piecos mainīgas temperatūras un mitruma režīmos (RH = relatīvais mitrums), ievērojot šādu secību:

3 stundas – $40\text{ °C} \pm 2\text{ °C}$ un 85-95 procenti RH;

1 stundu – $23\text{ °C} \pm 5\text{ °C}$ un 60-75 procenti RH;

15 stundas – $30\text{ °C} \pm 2\text{ °C}$;

1 stundu $23\text{ °C} \pm 5\text{ °C}$ un 60-75 procenti RH;

3 stundas – $80\text{ °C} \pm 2\text{ °C}$;

1 stundu $23\text{ °C} \pm 5\text{ °C}$ un 60-75 procenti RH;

Pirms šā testa paraugus tur vismaz četras stundas gaisā, kura temperatūra ir $23\text{ °C} \pm 5\text{ °C}$ un RH ir 60-75 procenti.

Piezīme: Vienu stundu ilgje periodi $23\text{ °C} \pm 5\text{ °C}$ temperatūrā ietver pārejas laiku no vienas temperatūras uz otru, kas ir vajadzīgi, lai novērstu termiskā šoka efektu.
 - 2.1.2. Fotometriskie mērījumi
 - 2.1.2.1. Metode

Paraugu fotometriskos mērījumus veic pirms un pēc testa.

Šie mērījumi jāveic ar standarta (etalona) lukturi šādos punktos:

B 50, 50 L un 50 R B klases lukturim 0,86D/3,5R, 0,86D/3,5L, 0,50U/1,5L un 1,5R C un D klases lukturim tuvās gaismas kūlim vai tuvās/tālās gaismas lukturim;

E_{\max} attiecībā uz tālās gaismas lukturi vai tuvās/tālās gaismas lukturi.

2.1.2.2. Rezultāti

Fotometriskie rezultāti, izdarot katra parauga mērījumus pirms un pēc testa, nedrīkst atšķirties vairāk kā par 10 procentiem, ievērojot fotometriskās procedūras pielaižu.

2.2. Izturība pret atmosfēras un ķīmikāliju iedarbību

2.2.1. Izturība pret atmosfēras iedarbību

Trīs jaunus paraugus (izkliedētājus vai materiāla paraugus) apstaro no avota, kura izstarotās enerģijas spektrs atbilst tam, ko izstaro melns ķermenis pie 5 500 K–6 000 K temperatūras. Starp avotu un paraugiem novieto attiecīgus filtrus, lai pēc iespējas samazinātu starojumu ar viļņa garumu, kas mazāks par 295 nm un lielāks par 2 500 nm. Uz paraugiem ļauj iedarboties $1\,200\text{ W/m}^2 \pm 200\text{ W/m}^2$ enerģijas starojumam tik ilgi, lai saņemtā gaismas enerģija būtu $4\,500\text{ MJ/m}^2 \pm 200\text{ MJ/m}^2$. Telpas robežās uz melnā paneļa, kas atrodas vienā līmenī ar paraugiem, temperatūrai jābūt $50\text{ °C} \pm 5\text{ °C}$. Lai panāktu apstarošanas regularitāti, paraugiem jārotē ap starojuma avotu ar ātrumu no 1 līdz 5 apgriezieniem 1/min.

Paraugus apsmidzina ar destilētu ūdeni, kura vadītspēja $23\text{ °C} \pm 5\text{ °C}$ temperatūrā ir mazāka par 1 mS/m, ievērojot šādu režīmu:

apsmidzināšana: 5 minūtes; nožūšana: 25 minūtes.

2.2.2. Izturība pret ķīmikālijām

Pēc tam, kad ir veikts tests, kā aprakstīts iepriekš 2.2.1. punktā, un izdarīts mērījums, kā aprakstīts turpmāk 2.2.3.1. punktā, minēto trīs paraugu ārējā frontālā virsma tiek apstrādāta, kā aprakstīts 2.2.2.2. punktā, ar 2.2.2.1. punktā minēto maisījumu.

2.2.2.1. Testa maisījums

Testa maisījums sastāv no 61,5 procentiem n-heptāna, 12,5 procentiem toluola, 7,5 procentiem etiltetrahlorīda, 12,5 procentiem trihloretilēna un 6 procentiem ksilola (pēc tilpuma).

2.2.2.2. Testa maisījuma uzklāšana

Samērcē kokvilnas drānu (atbilstoši ISO 105), panākot piesātinājumu ar maisījumu, kā noteikts iepriekš 2.2.2.1. punktā, tad 10 sekunžu laikā uzliek to uz parauga ārējās frontālās virsmas un tur 10 minūtes ar spiedienu 50 N/cm^2 , kas atbilst 100 N spēkam uz $14 \times 14\text{ mm}$ testa virsmas laukumu.

Šo 10 minūšu laikā uzklājamo drānu atkal iemērc maisījumā, lai izmantojamā šķidruma sastāvs visu laiku atbilstu paredzētā testa maisījuma sastāvam.

Uzklāšanas laikā ir atļauts kompensēt paraugam piemērojamo spiedienu, lai neradītu plaisas.

2.2.2.3. Tīrīšana

Kad testa maisījuma uzklāšana ir pabeigta, paraugus nožāvē gaisā un pēc tam nomazgā ar 2.3. punktā (Izturība pret mazgāšanas līdzekļiem) aprakstīto šķīdumu $23\text{ °C} \pm 5\text{ °C}$ temperatūrā.

Pēc tam paraugus rūpīgi noskalo ar destilētu ūdeni, kurš nesatur vairāk par 0,2 procentiem piemaisījumu, $23\text{ °C} \pm 5\text{ °C}$ temperatūrā un noslauka ar mīkstu drānu.

2.2.3. Rezultāti

- 2.2.3.1. Pēc tam, kad ir pārbaudīta izturība pret atmosfēras iedarbību, paraugu ārējai frontālajai virsmai ir jābūt neieplaisājušai, neieskrāpētai, nesadrupušai un nedeformētai, un vidējā gaismas caurlaidības starpība $\Delta t = \frac{T_2 - T_3}{T_2}$, kas iegūta no trim paraugiem atbilstoši šā pielikuma 2. papildinājumā aprakstītajai procedūrai, nedrīkst pārsniegt 0,020 ($\Delta t_m \leq 0,020$).

2.2.3.2. Pēc testa, kurā nosaka izturību pret ķīmiskajiem iedarbību, uz paraugiem nedrīkst būt ķīmisko vielu atstāto traipu paliekas, kas varētu radīt gaismas plūsmas izkliedēšanās izmaiņas, un izkliedes vidējā starpība $\Delta t = \frac{T_5 - T_4}{T_2}$, kas iegūta no trim paraugiem atbilstoši šā pielikuma 2. papildinājumā aprakstītajai procedūrai, nedrīkst pārsniegt 0,020 ($\Delta d_m \leq 0,020$).

2.3. Izturība pret mazgāšanas līdzekļiem un ogleņražiem

2.3.1. Izturība pret mazgāšanas līdzekļiem

Trīs paraugu (izkliedētāju vai materiāla paraugu) ārējo frontālo virsmu sasilina līdz $50\text{ °C} \pm 5\text{ °C}$ un pēc tam uz piecām minūtēm iemērc maisījumā, kas tiek turēts $23\text{ °C} \pm 5\text{ °C}$ temperatūrā un sastāv no 99 daļām destilēta ūdens ar ne vairāk kā 0,02 procentiem piemaisījumu un vienas daļas alkilarila sulfonāta.

Kad tests ir pabeigts, paraugus nožāvē $50\text{ °C} \pm 5\text{ °C}$ temperatūrā.

Paraugu virsmu notīra ar mitru drānu.

2.3.2. Izturība pret ogleņražiem

Trīs paraugu ārējās frontālās virsmas vienu minūti ilgi viegli berž ar kokvilnas drānu, kas samērcēta šķīdumā, kas sastāv no 70 procentiem n-heptāna un 30 procentiem toluola (pēc tilpuma), un pēc tam nožāvē gaisā.

2.3.3. Rezultāti

Pēc tam, kad pēc kārtas ir pabeigti abi aprakstītie testi, gaismas caurlaidības vidējā starpība $\Delta t = \frac{T_2 - T_3}{T_2}$, kas iegūta no trim paraugiem atbilstoši šā pielikuma 2. papildinājumā aprakstītajai procedūrai, nedrīkst pārsniegt 0,010 ($\Delta t_m \leq 0,010$).

2.4. Izturība pret mehānisko nolietošanos

2.4.1. Mehāniskās nolietošanas metode

Trīs jauno paraugu (izkliedētāju) ārējās frontālās virsmas izturību pret mehānisko nolietošanos nosaka ar vienādu testa paņēmieni, izmantojot šā pielikuma 3. papildinājumā aprakstīto metodi.

2.4.2. Rezultāti

Kad šis tests ir pabeigts,

gaismas caurlaidības starpība $\Delta t = \frac{T_2 - T_3}{T_2}$

un gaismas izkliedēšanās starpība $\Delta d = \frac{T_5 - T_4}{T_2}$

ir jānosaka, ievērojot pielikuma 2. papildinājumā aprakstīto procedūru, virsmas rajonā, kā norādīts šo noteikumu 2.2.4.1.1. punktā. No trim paraugiem iegūto rādītāju vidējai vērtībai ir jāatbilst sakarībām:

$\Delta t_m \leq 0,100$;

$\Delta d_m \leq 0,050$.

2.5. Pārklājumu noturības pārbaude, ja tāda ir vajadzīga

2.5.1. Parauga sagatavošana

Uz izkliedētāja virsmas pārklājuma 20 mm × 20 mm laukumiņu ar žileti vai adatu sagriež aptuveni 2 mm × 2 mm lielos kvadrātos. Žiletas vai adatas spiedienam jābūt pietiekami lielam, lai tiktu sagriezts vismaz pārklājuma slānis.

2.5.2. Testa apraksts

Ņem līmlentu, kuras adhēzijas spēks ir $2 \text{ N}/(\text{platuma cm}) \pm 20$ procenti, kas noteikts standartizētos apstākļos, kā norādīts šā pielikuma 4. papildinājumā. Līmlentu, kuras platumam jābūt vismaz 25 mm, spiež vismaz piecas minūtes ilgi pret virsmu, kas sagatavota, kā norādīts 2.5.1. punktā.

Tad līmlentas galu noslogo tā, lai adhēzijas spēks, kas darbojas uz attiecīgo virsmu, būtu līdzsvarā ar spēku, kas darbojas perpendikulāri šai virsmai. Šajā brīdī lentu norauj ar konstantu ātrumu $1,5 \text{ m/s} \pm 0,2 \text{ m/s}$.

2.5.3. Rezultāti

Uz kvadrātiņos sadalītā virsmas laukuma nedrīkst parādīties manāmi bojājumi. Ir pieļaujami bojājumi kvadrātiņu malu krustpunktos vai iegriezumu malās, ja vien bojātais laukums nav lielāks par 15 procentiem no kvadrātiņos sadalītās virsmas.

2.6. Nokomplektēta luktura testi, ja lukturim ir plastikāta izkliedētājs

2.6.1. Izkliedētāja virsmas izturība pret mehānisko nolietošanos

2.6.1.1. Testi

Luktura 1. parauga izkliedētājs jāpārbauda, kā aprakstīts iepriekš 2.4.1. punktā.

2.6.1.2. Rezultāti

Kad tests ir pabeigts un veikti luktura fotometriskie mērījumi, kā norādīts šajos noteikumos, mērījumu rezultāti nedrīkst par vairāk nekā 30 procentiem pārsniegt maksimālās vērtības, kas norādītas attiecībā uz HV punktu, un nedrīkst būt par vairāk nekā par 10 procentiem mazākas par minimālajām vērtībām attiecībā uz punktiem 50 L un 50 R B klases lukturim, 0,86D/3,5R, 0,86D/3,5L – C un D klases lukturim.

2.6.2. Pārklājumu noturības tests, ja lukturim ir pārklājums

Luktura 2. parauga izkliedētāju pārbauda, kā aprakstīts iepriekš 2.5. punktā.

3. RAŽOJUMU ATBILSTĪBAS PĀRBAUDE

3.1. Attiecībā uz materiāliem, kas tiek izmantoti izkliedētāju ražošanā, lukturu sērija ir atzīstama par atbilstošu šiem noteikumiem, ja:

3.1.1. pēc tam, kad ir pārbaudīta izturība pret ķīmikālijām, pret mazgāšanas līdzekļiem un oglekļa dioksīdu, uz paraugu ārējās frontālās virsmas ar neapbruņotu aci nav saskatāmas plaisas, drumslas vai deformācijas (skat. 2.2.2., 2.3.1. un 2.3.2. punktu);

3.1.2. pēc 2.6.1.1. punktā aprakstītā testa mērījumu punktos iegūtie fotometriskie rādītāji, kas minēti 2.6.1.2. punktā, nepārsniedz šajos noteikumos norādītās ražojumu atbilstības robežas.

3.2. Ja testu rezultāti neatbilst prasībām, pārbauda citu, nejausi izvēlētu luktura paraugu.

1. PAPILDINĀJUMS

ATBILSTĪBAS PĀRBAUŽU HRONOĻISKĀ SECĪBA

A. Plastikāta materiālu testi (izklīdētāji vai materiāla paraugi, kas iesniegti atbilstoši šo noteikumu 2.2.4. punktam).

Paraugi — Testi	Izklīdētāji vai materiāla paraugi						Izklīdētāji						
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1.1. Daļēja fotometrija (2.1.2. punkts)										x	x	x	
1.1.1. Temperatūras izmaiņu iedarbība (2.1.1. punkts)										x	x	x	
1.1.2. Daļēja fotometrija (2.1.2. punkts)										x	x	x	
1.2.1. Gaismas caurlaidības mērījumi	x	x	x	x	x	x	x	x	x				
1.2.2. Gaismas izklīdēšanās mērījumi	x	x	x				x	x	x				
1.3. Atmosfēras iedarbība (2.2.1. punkts)	x	x	x										
1.3.1. Gaismas caurlaidības mērījumi	x	x	x										
1.4. Ķīmiskā iedarbība (2.2.2. punkts)	x	x	x										
1.4.1. Gaismas izklīdēšanās mērījumi	x	x	x										
1.5. Mazgāšanas līdzekļu iedarbība (2.3.1. punkts)				x	x	x							
1.6. Ogļūdeņražu iedarbība (2.3.2. punkts)				x	x	x							
1.6.1. Gaismas caurlaidības mērījumi				x	x	x							
1.7. Nolietotā (2.4.1. punkts)							x	x	x				
1.7.1. Gaismas caurlaidības mērījumi							x	x	x				
1.7.2. Gaismas izklīdēšanās mērījumi							x	x	x				
1.8. Pārklājumu noturība (2.5.punkts)													x

B. Nokomplektētu lukturu testi (lukturi iesniegti atbilstoši šo noteikumu 2.2.3. punkta prasībām).

Testi	Nokomplektēts lukturis	
	Parauga Nr.	
	1	2
2.1. Nolietotā (2.6.1.1. p.)	x	
2.2. Fotometrija (2.6.1.2. p.)	x	
2.3. Pārklājuma noturība (2.6.2. p.)		x

2. PAPILDINĀJUMS

GAISMAS IZKLIEDĒŠANĀS UN CAURLAIDĪBAS
NOTEIKŠANAS METODE

1. IEKĀRTAS (skat. attēlu)

Kolimatora K staru kūli, kura pusnobīde ir $\beta/2 = 17,4 \times 10^4$ rd, ierobežo diafragma D_τ ar 6 mm atvērumu, pret kuru ir nostādīts parauga statīvs.

Konverģents bezkrāsains izkliedētājs L_2 , kurš koriģēts attiecībā uz sfēriskām novirzēm, savieno diafragmu D_τ ar uztvērēju R; izkliedētāja L_2 diametram jābūt tādām, lai tas nediafragmē parauga izkliedēto gaismu konusā, kura augšējais pusleņķis ir $\beta/2 = 14^\circ$.

Gredzenveida diafragmu D_D , kuras leņķi ir $\alpha_0/2 = 1^\circ$ un $\alpha_{\max}/2 = 12^\circ$, novieto izkliedētāja L_2 attēla fokusa plaknē.

Diafragmas necaurspīdīgā centrālā daļa ir vajadzīga, lai izslēgtu gaismas tiešu krišanu no gaismas avota. Ir jānodrošina iespēja attālināt diafragmas centrālo daļu no gaismas kūļa tā, lai nodrošinātu precīzu nostāšanās sākotnējā pozīcijā.

Attālums $L_2 D_\tau$ un izkliedētāja L_2 fokusa attālums F_2 (!) ir jāizvēlas tā, lai D_τ attēls pilnīgi aizsegtu uztvērēju R.

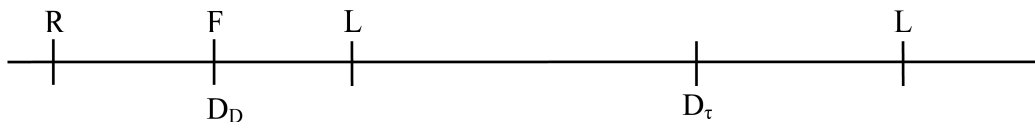
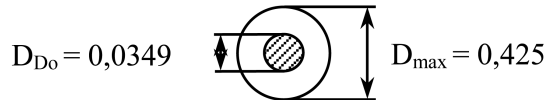
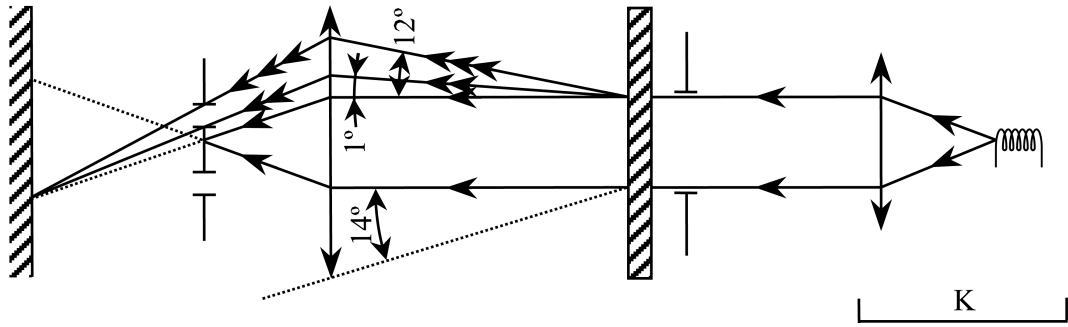
Attiecinot sākotnējo krītošās gaismas plūsmu uz 1 000 vienībām, katra mērījuma absolūtajai precizitātei ir jābūt labākai par 1 vienību.

2. MĒRĪJUMI

Ir jāiegūst šādi nolasījumi:

Nolasījums	No parauga	D_D centrālajā daļā	Iegūtais lielums
T_1	nē	nē	Krītošās gaismas plūsmas sākotnējais nolasījums
T_2	jā (pirms testa)	nē	Jaunā materiāla caurlaistās gaismas plūsma 24° laukā
T_3	jā (pēc testa)	nē	Pārbaudītā materiāla caurlaistās gaismas plūsma 24° laukā
T_4	jā (pirms testa)	jā	Jaunā materiāla izkliedētā gaismas plūsma
T_5	jā (pēc testa)	jā	Pārbaudītā materiāla izkliedētā gaismas plūsma

(!) Izkliedētājam L_2 ieteicams izmantot aptuveni 80 mm fokusa attālumu.

3. PAPILDINĀJUMS

PĀRBAUDE AR IZSMIDZINĀŠANAS METODI

1. TESTA IERĪCE

1.1. Smidzinātājs

Smidzināšanas pistolei jābūt ar 1,3 mm diametra sprauslas uzgali, kas nodrošina šķidruma izsmidzināšanu $0,24 \pm 0,02$ l/minūtē ar 6,0 bāru darba spiedienu - 0 + 0,5 bāri.

Šādos darba apstākļos uz bojājuma pārbaudei paredzētās virsmas ir jāiegūst vēdekļveidīgs uzklājums $170 \text{ mm} \pm 50 \text{ mm}$ diametrā, ja attālums līdz sprauslas uzgalim ir $380 \text{ mm} \pm 10 \text{ mm}$.

1.2. Testa maisījums

Testa maisījuma sastāvs ir:

silīcija smiltis ar cietības skaitli 7 pēc Mosa cietības skalas, ja gandrīz normāli izkļiedētu graudu lielums ir no 0 līdz 0,2 mm un leņķiskais koeficients ir 1,8 - 2;

ūdens cietība nedrīkst būt lielāka par 205 g/m^3 , un maisījums tiek veidots, sajaucot 25 g smilšu un 1 litru ūdens.

2. TESTS

Izkļiedētāju ārējo virsmu vienu vai vairākas reizes apstrādā ar minētā sastāva smilšu strūklu. Strūkla jāvirza gandrīz perpendikulāri pret testējamo virsmu.

Virsmas bojājumus pārbauda, izmantojot vienu vai vairākus stikla paraugus, ko novieto salīdzināšanai blakus pārbaudāmajiem izkļiedētājiem. Maisījuma smidzināšanu turpina, kamēr gaismas izkļiedēšanās starpība uz parauga vai paraugiem, nosakot izkļiedēšanos ar pielikuma 2. papildinājumā aprakstīto metodi, atbilst sakarībai:

$$\Delta d = \frac{T_5 - T_4}{T_2} = 0,0250 \pm 0,0025$$

Salīdzināšanai var izmantot vairākus paraugus, lai pārbaudītu, vai visa pārbaudāmā virsma ir bojāta homogēni.

4. PAPILDINĀJUMS

NOTURĪBAS TESTS AR LĪMLENTU

1. MĒRĶIS

Ar šo metodi ir iespējams standarta apstākļos noteikt lineāro spēku, kas notur līmlentu uz stikla virsmas.

2. PRINCIPS

Tiek mērīts spēks, kas vajadzīgs, lai līmlentu atrautu no stikla plāksnes 90° leņķī.

3. NOTEIKTIE GAISA APSTĀKĻI

Apkārtējā gaisa temperatūrai jābūt $23^{\circ}\text{C} \pm 5^{\circ}\text{C}$ un relatīvajam mitrumam (RH) 65 ± 15 .

4. TESTĀ IZMANTOJAMIE PRIEKŠMETI

Līmlentas parauga rullītis pirms testa jākondicionē 24 stundas norādītajos gaisa apstākļos (skat. 3. punktu).

Pārbauda piecus 400 mm garus gabalus no katra rullīša. Gabalus no rullīša sāk griezt, kad pirmie trīs tinumi ir atritināti.

5. PROCEDŪRA

Testam jānotiek apkārtējā gaisa apstākļos, kas aprakstīti 3. punktā.

Ņem līmlentas piecus testam sagatavotos gabalus, atritinot lentu radiālā virzienā ar ātrumu aptuveni 300 mm/s, pēc tam 15 sekunžu laikā uzliek tos uz stikla, ievērojot turpmāk minētos noteikumus.

Lentu uzliek uz stikla plāksnes, sākot no viena gala, un to izlīdzina, garenvirzienā viegli paberzējot ar pirkstu bez pār-mērīga spiediena, lai starp lentu un stiklu nepaliktu gaisa pūslīši.

Šādi sagatavoto paraugu 10 minūtes atstāj norādītajos gaisa apstākļos.

Lentas parauga gabalu apmēram 25 mm garumā atplēš no stikla plāksnes tādā plaknē, kas perpendikulāra parauga asij. Nostiprina stikla plāksni un atloka atpakaļ lentas brīvo galu 90° leņķī. Spēku pieliek tā, lai tas darbotos perpendikulāri plāksnei un lentu atdalošajai līnijai un perpendikulāri stikla plāksnei.

Lenta jāatrauj ar ātrumu $300\text{ mm/s} \pm 30\text{ mm/s}$ un jāreģistrē atraušana nepieciešamais spēks.

6. REZULTĀTI

Iegūtos piecus rezultātus sarindo pēc kārtas un aprēķina mērījumu vidējo rezultātu. Šo rezultātu izsaka ņūtonos uz vienu lentas platuma centimetru.

7. PIELIKUMS

MINIMĀLĀS PRASĪBAS, KAS PARAUGU TESTĀ JĀIEVĒRO INSPEKTORAM

1. VISPĀRĒJĀS PRASĪBAS

- 1.1. Atbilstības prasības ir uzskatāmas par izpildītām no mehānikas un ģeometrijas viedokļa atbilstoši šo noteikumu prasībām, ja tādas ir paredzētas, ja vien atšķirības nepārsniedz ražošanā neizbēgamās novirzes. Šis nosacījums attiecas arī uz krāsu.
- 1.2. Attiecībā uz fotometriskajiem rādītājiem masveidā ražotu lukturu atbilstība netiek apstrīdēta, ja jebkura nejauši izvēlēta un ar standarta kvēlspuldzi aprīkota luktura fotometrisko rādītāju pārbaudē tiek konstatēts:
- 1.2.1. A klases lukturiem: neviens mērījuma rezultāts nelabvēlīgi neatšķiras par vairāk kā 20 procentiem no šajos noteikumos noteiktās vērtības.
- 1.2.2. B, C un D klases lukturiem:
- 1.2.2.1. neviens mērījumu rezultāts nelabvēlīgi neatšķiras par vairāk kā 20 procentiem no šajos noteikumos noteiktās vērtības. Attiecībā uz vērtībām B klases lukturiem III zonā, C un D klases lukturiem – I zonā, maksimālā nelabvēlīgā novirze attiecīgi var būt:
- 0,3 luksi jeb 20 procenti,
0,45 luksi jeb 30 procenti
- 1.2.2.2. un, ja attiecībā uz tālo gaismu, kad HV atrodas izoluksa $0,75 E_{\max}$ robežās, tiek ievērota + 20 procentu maksimālo un – 20 procentu minimālo fotometrisko rādītāju pielaide jebkurā mērītajā punktā, kā norādīts šo noteikumu 6.2.3.2. un 6.3.2.2. punktā.
- 1.2.3. Ja aprakstītā testa rezultāti neatbilst prasībām, testus atkārti ar citu standarta kvēldiega spuldzi.
- 1.2.4. Lukturus ar redzamiem defektiem neņem vērā.

2. PIRMĀ PARAUGU PĀRBAUDE

Pirmajai paraugu pārbaudei pēc nejaušas izvēles principa izvēlas četrus lukturus. Pirmo divu lukturu paraugu atzīmē ar A, bet otru divu lukturu paraugu – ar B.

- 2.1. Atbilstība netiek apstrīdēta
- 2.1.1. Pēc paraugu pārbaudes procedūras, kas parādīta šā pielikuma 1. attēlā, masveidā ražotu lukturu atbilstība netiek apstrīdēta, ja lukturu mērījumu rezultātu nelabvēlīgās novirzes ir:
- 2.1.1.1. A paraugam
A1:	vienam lukturim		0 procentu,
	vienam lukturim	ne vairāk par	20 procentiem,
A2:	abiem lukturiem	vairāk par	0 procentiem,
	bet	ne vairāk par	20 procentiem,
	pārejot pie B parauga;		

2.1.1.2. B paraugam

B1: abiem lukturiem 0 procentu.

2.2. Atbilstība tiek apstrīdēta

2.2.1. Pēc šā pielikuma 1. attēlā parādītās paraugu pārbaudes procedūras masveidā ražotu lukturu atbilstība tiek apstrīdēta un tiek pieprasīts, lai ražotājs ievērotu (neregulētu) ražošanas prasības, ja lukturu pārbaudē ir konstatētas šādas novirzes:

2.2.1.1. A paraugam

A3:	vienam lukturim	ne vairāk par	20 procentiem
	vienam lukturim	vairāk par	20 proce
	bet	ne vairāk par	30 procentiem

2.2.1.2. B paraugam

B2:	A2 gadījumā		
	vienam lukturim	vairāk par	0 procentiem
	bet	ne vairāk par	20 procentiem
	vienam lukturim	ne vairāk par	20 procentiem

B3:	A2 gadījumā		
	vienam lukturim		0 procentu,
	vienam lukturim	vairāk par	20 procentiem,
	bet	ne vairāk par	30 procentiem

2.3. Apstiprinājuma anulēšana

Atbilstība tiek apstrīdēta un piemērots 11. punkts, ja pēc lukturu paraugu pārbaudes procedūras, kā parādīts šā pielikuma 1. attēlā, ir konstatētas šādas novirzes:

2.3.1. A paraugam

A4:	vienam lukturim	ne vairāk par	20 procentiem
	vienam lukturim	vairāk par	30 procentiem

A5:	abiem lukturiem	vairāk par	20 procentiem
-----	-----------------	------------	---------------

2.3.2. B paraugam

B4:	A2 gadījumā		
	vienam lukturim	vairāk par	0 procentiem
	bet	ne vairāk par	20 procentiem,
	vienam lukturim	vairāk par	20 procentiem

B5:	A2 gadījumā		
	abiem lukturiem	vairāk par	20 procentiem

B6:	A2 gadījumā		
	vienam lukturim		0 procentu
	vienam lukturim	vairāk pa	30 procentiem.

3. ATKĀRTOTA PARAUGU PĀRBAUDE

A3, B2, B3 gadījumā veic atkārtotu pārbaudi ar trešo lukturu paraugu pāri C no produkcijas, kas saražota pēc prasību noregulēšanas, un šī pārbaude jāveic divu mēnešu laikā pēc paziņojuma sniegšanas.

3.1. Atbilstība netiek apstrīdēta

3.1.1. Pēc paraugu pārbaudes procedūras, kas parādīta šā pielikuma 1. attēlā, masveidā ražotu lukturu atbilstība netiek apstrīdēta, ja lukturu pārbaudē ir konstatētas šādas novirzes:

3.1.1.1. C paraugam

C1:	vienam lukturim		0 procentu
	vienam lukturim	vairāk par	20 procentiem
C2:	abiem lukturiem	vairāk par	0 procentiem
	bet	ne vairāk par	20 procentiem
	pārejot pie parauga D		

3.1.1.2. D paraugam

D1:	C2 gadījumā		
	abiem lukturiem		0 procentu

3.2. Atbilstība tiek apstrīdēta

3.2.1. Pēc šā pielikuma 1. attēlā parādītās paraugu pārbaudes procedūras masveidā ražotu lukturu atbilstība tiek apstrīdēta un tiek pieprasīts, lai ražotājs ievērotu (neregulētu) ražošanas prasības, ja lukturu pārbaudē ir konstatētas šādas novirzes:

3.2.1.1. D paraugam

D2:	C2 gadījumā		
	vienam lukturim	vairāk par	0 procentiem,
	bet	ne vairāk par	20 procentiem,
	vienam lukturim	ne vairāk par	20 procentiem.

3.3. Apstiprinājuma anulēšana

Atbilstība tiek apstrīdēta un piemērots 11. punkts, ja pēc lukturu paraugu pārbaudes procedūras, kā parādīts šā pielikuma 1. attēlā, ir konstatētas šādas novirzes:

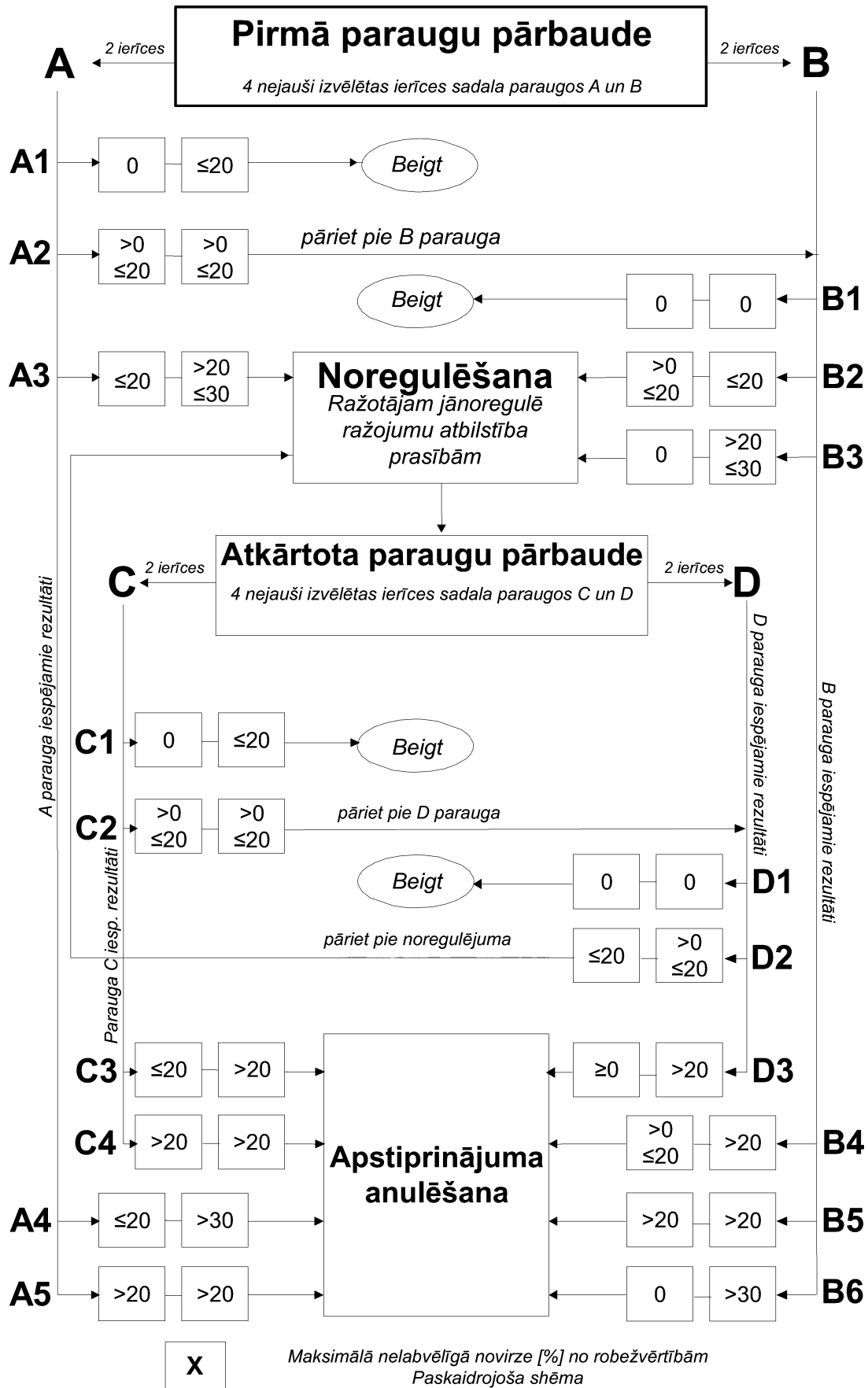
3.3.1. C paraugam

C3:	vienam lukturim	ne vairāk par	20 procentiem
	vienam lukturim	vairāk par	20 procentiem
C4:	abiem lukturiem	vairāk par	20 procentiem

3.3.2. D paraugam

D3:	C2 gadījumā		
	vienam lukturim	0 vai vairāk par	0 procentiem
	vienam lukturim	vairāk par	20 procentiem

1. attēls

8. PIELIKUMS

DARBĪBAS PERIODU PĀRSKATS ATTIECĪBĀ UZ FOTOMETRISKO RĀDĪTĀJU STABILITĀTES TESTU

Saīsinājumi:

P: tuvās gaismas lukturis

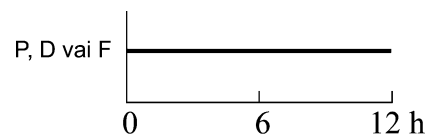
D: tālās gaismas lukturis ($D_1 + D_2$ ir divi tālās gaismas kūļi)

F: priekšējais miglas lukturis

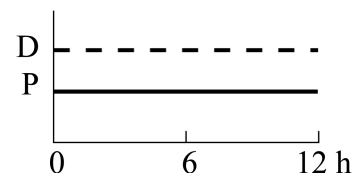
- - - - - : režīms, kurā lukturis ir 15 minūtes izslēgts un 5 minūtes ieslēgts.

Visi turpmāk minētie grupētie lukturi un priekšējie miglas lukturi kopā ar papildu B klases marķējuma simboliem ir tikai piemēri un nav jāuzskata par pabeigtu sarakstu.

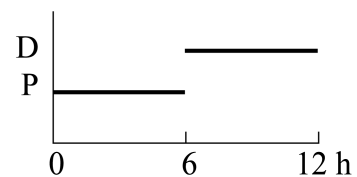
1. P, D vai F (C-BS, R-BS vai B)

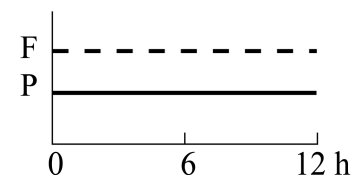
2. P+D (CR-BS) vai P+D
- ₁
- +D
- ₂
- (CR-BS R-BS)

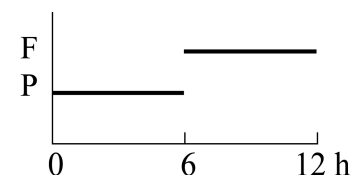
3. P+D (C/R-BS) vai P+D
- ₁
- +D
- ₂
- (C/R-BS R-BS)

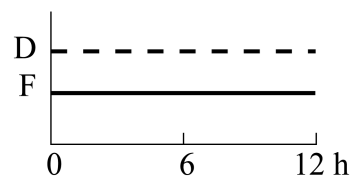
4. P+F (C-BS B)

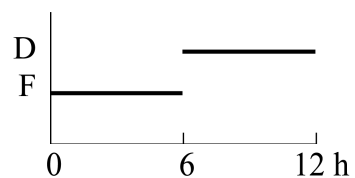
5. P+F (C-BS B/) vai C-BS/B

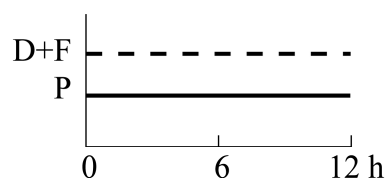
6. D+F (R-BS B) vai D_1+D_2+F (R-BS R-BS B)

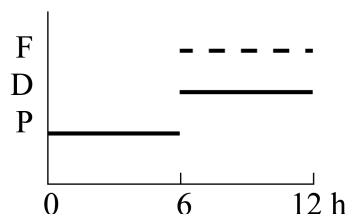
7. D+F (R-BS B) vai D_1+D_2+F (R-BS R-BS B)

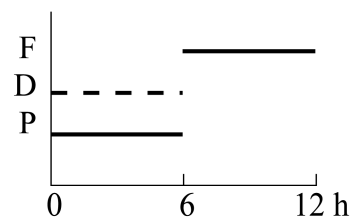
8. P+D+F (CR-BS B) vai $P+D_1+D_2+F$ (CR-BS R-BS B)

9. P+D+F (C/R-BS B) vai $P+D_1+D_2+F$ (C/R-BS R-BS B)

10. P+D+F (CR-BS B) vai $P+D_1+D_2+F$ (CR-BS R-BS B)

11. P+D+F (C/R-BS B) vai $P+D_1+D_2+F$ (C/R-BS R-BS/B)

